gemeente
Zoetermeer

Jaarstukken 2021

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2

Rekening in één oogopslag 8

Feiten en cijfers 14

Samenvattend resultaat 16

Jaarverslag 25

Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie 26

Programma 2 Samen leven en ondersteunen 50

Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen 65

Programma 4 Vrije tijd 78

Programma 5 Veiligheid 90

Programma 6 Dienstverlening en participatie 101

Programma 7 Inrichting van de stad 108

Overhead 125

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien 128

VPB 130

Paragrafen 132

Lokale heffingen 132
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 136
Onderhoud kapitaalgoederen 143
Financiering 149
Bedrijfsvoering 154
Verbonden Partijen 170
Grondbeleid 176
Jaarrekening 184
Het overzicht van baten en lasten 184
Toelichting op het overzicht van baten en lasten 189
Toelichting verschillen tussen de begroting na wijziging en de rekening per programma 195
Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie 195
Financieel overzicht Programma 1 195
Doelstelling 1.1 Bijdragen aan maatwerk in spelen en leren 196
Doelstelling 1.2 Beperken uitval in het onderwijs 200
Doelstelling 1.3 Bevorderen van een beter vestigings- en ondernemersklimaat 201
Doelstelling 1.4 Bevorderen groei werkgelegenheid 204
Doelstelling 1.5 Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie 204

Doelstelling 1.6 Voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan 207
Programma 2 Samen leven en ondersteunen 214
Financieel overzicht Programma 2 214
Doelstelling 2.1 Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp 215
Doelstelling 2.2 Langer zelfstandig wonen 220
Doelstelling 2.3 Bevorderen gezondheid, veiligheid en welbevinden 227
Doelstelling 2.4 Meedoen naar vermogen, ongeacht aard van de beperking 228
Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen 235
Financieel overzicht Programma 3 235
Doelstelling 3.1 Bevorderen duurzame ontwikkeling 236
Doelstelling 3.2 Behouden aantrekkelijke & veilige openbare ruimte 239
Programma 4 Vrije tijd 249
Financieel overzicht Programma 4 249
Doelstelling 4.1 Bevorderen laagdrempelig toegankelijke culturele en sportvoorzieningen 250
Doelstelling 4.2 Bevorderen levendige stad 254
Programma 5 Veiligheid 258
Financieel overzicht Programma 5 258
Doelstelling 5.1 Bevorderen van de veiligheid in de woning 259

Doelstelling 5.2 Bevorderen /behouden veiligheid en leefbaarheid in de wijk 259
Doelstelling 5.3 Behouden veiligheid in de stad 260
Programma 6 Dienstverlening en participatie 264
Financieel overzicht Programma 6 264
Doelstelling 6.1 Continueren klanttevredenheid 265
Doelstelling 6.2 Bevorderen van de participatie 269
Programma 7 Inrichting van de stad 271
Financieel overzicht Programma 7 271
Doelstelling 7.1 Bevorderen passende woonruimte voor iedere Zoetermeerder 272
Doelstelling 7.2 Bevorderen vernieuwende en gewenste functies voor stad en regio 273
Doelstelling 7.3 Bevorderen kwaliteit van gebouwde omgeving en publieke ruimte 282
Doelstelling 7.4 Behouden goede bereikbaarheid en bevorderen verkeersveiligheid 282
Doelstelling 7.5 Overige 282
Overhead 284
Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien 292
VPB 297
Overzicht van de aanwending van het begrotingsbedrag voor onvoorzien 298
Overzicht van de incidentele baten en lasten 299

Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves 312
Overzicht van topinkomens 313
Balans 315
Toelichting op de balans 318
Activa 318
Vaste activa 318
Vlottende activa 324
Passiva 333
Vaste passiva 333
Vlottende passiva 355
Gewaarborgde geldleningen en garantstellingen buiten de balanstelling 359
Toelichting niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen 362
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 365
Bijzondere gebeurtenissen na balansdatum 370
SiSa (Single information Single audit) 371
Overzicht taakvelden 389
Bijlagen 402
Bijlage 1 Afkortingen en begrippen 402

Bijlage 2 Staat van de gemeente 419

Bijlage 3 Verbonden partijen 425

Bijlage 4 Gewaarborgde geldleningen 456

Bijlage 5 Verplichte indicatoren 460

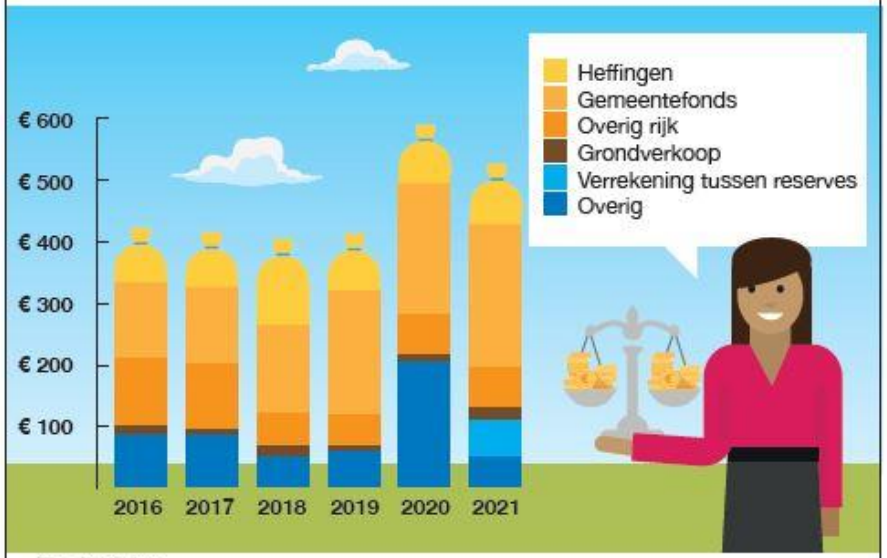
Bijlage 6 Financiële effecten COVID-19 463

Bijlage 7 Cijferanalyse Jeugd en Wmo nieuw 468

Rekening in één oogopslag

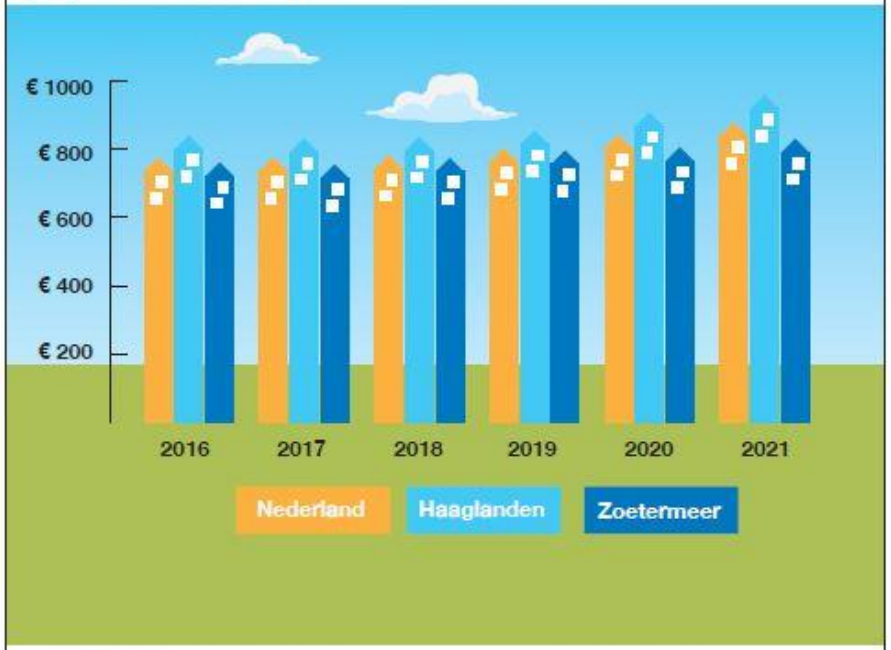
Verdeling inkomsten in miljoenen

Toelichting

De gemeente ontvangt de meeste inkomsten vanuit het rijk via het gemeentefonds. In 2020 zijn de overige inkomsten hoog door de verkoop van de aandelen van Eneco. In 2021 is € 60 miljoen van die inkomsten van een reserve overgeboekt naar een reserve voor Zoetermeer 2040. Dat is te zien bij de inkomsten en de uitgaven. In 2018 is de uitkering sociaal domein aan het gemeentefonds gevoegd, in eerdere jaren viel deze uitkering onder overige inkomsten rijk.

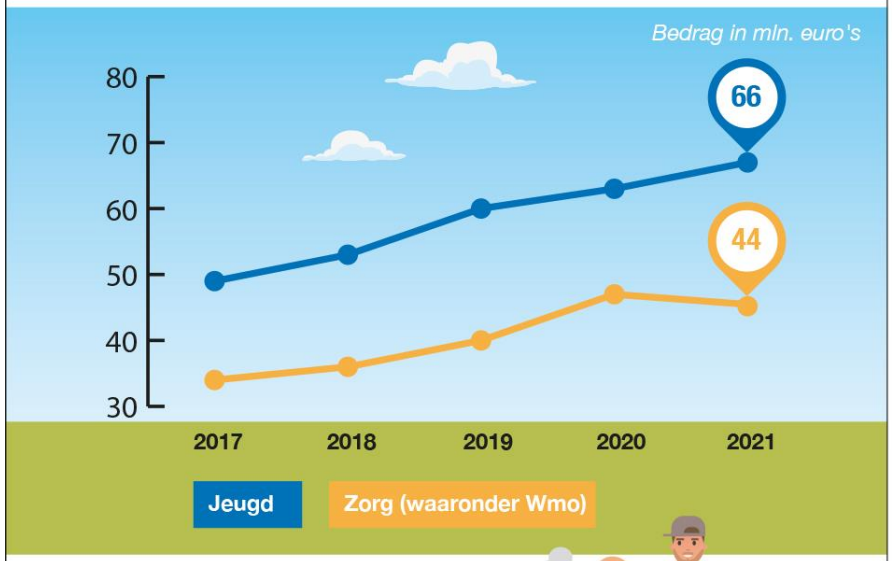
Woonlasten meerpersoonshuishouden

Toelichting

De woonlasten bestaan uit gemiddeld betaalde OZB (onroerendezaak-belasting), afvalstoffenheffing en rioolheffing. In Zoetermeer zijn de woonlasten gemiddeld lager vergeleken bij gemeenten in de regio.

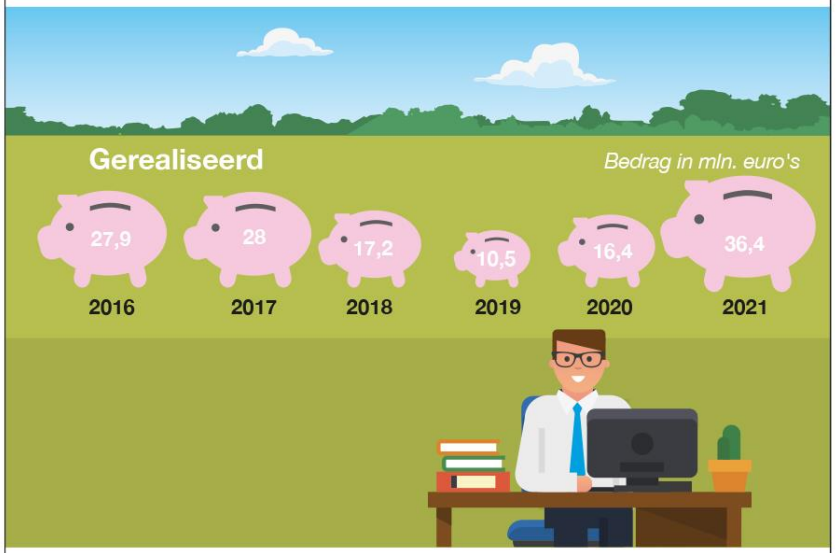
Kosten zorg, Wmo en jeugd

Toelichting
De kosten in zorg (waaronder Wmo) en jeugd zijn de afgelopen jaren toegenomen.

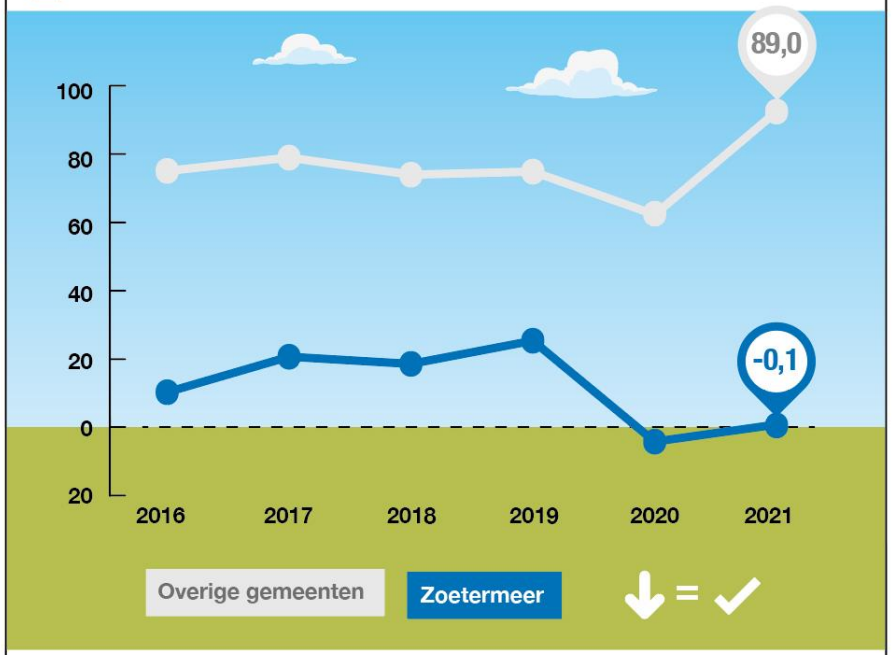

Weerstandscapaciteit

Toelichting
De weerstandscapaciteit bestaat uit de financiële middelen en mogelijkheden om onverwachte, niet begrote kosten te kunnen dekken. Tot de weerstandscapaciteit worden de algemene reserves gerekend. Tot en met 2019 daalde de weerstandscapaciteit door lagere rekeningresultaten en/of een hoger beroep op de algemene reserves. Vanaf 2020 is er sprake van grotere weerstandscapaciteit.

Netto schuldquote

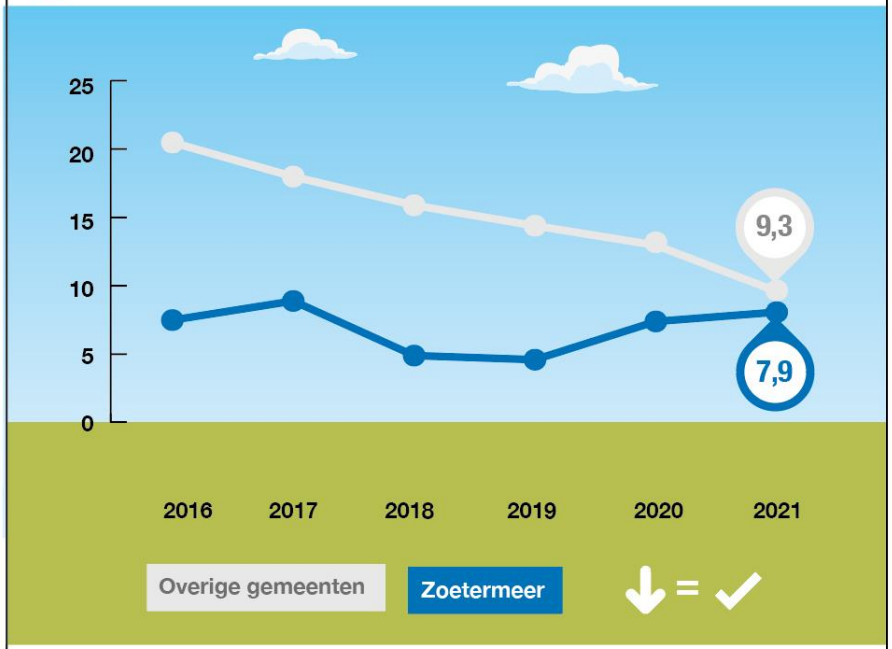
Toelichting
De netto schuldquote is een indicatie voor de schuldenlast en geeft aan of de gemeente de rentelasten kan betalen. Zoetermeer heeft vergeleken bij gemeenten van gelijke omvang weinig schuld.

Solvabiliteitsratio

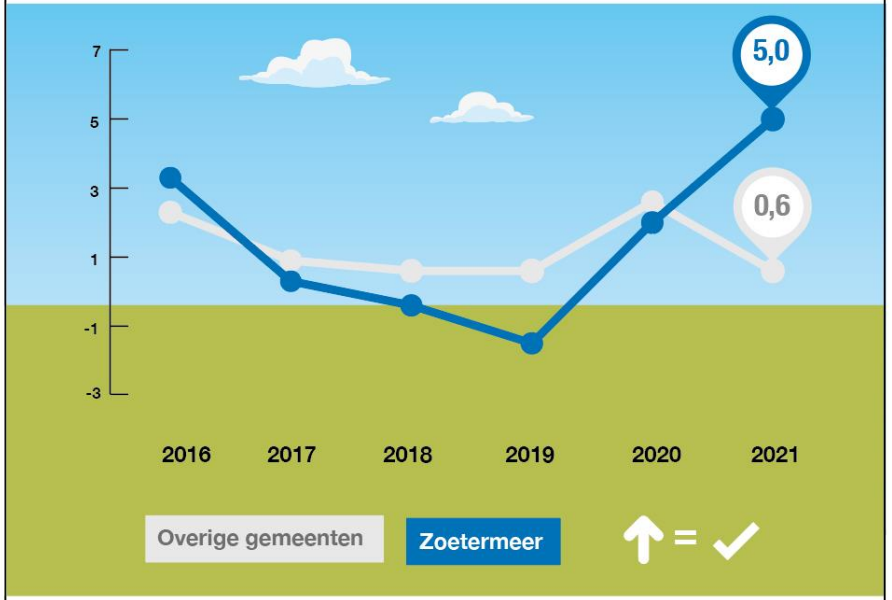
Toelichting
De verhouding tussen bezittingen en schulden bepaalt de mate waarin de gemeente in staat is om haar schulden af te lossen. Hoe hoger, hoe minder afhankelijk van geldverstrekkers zoals de bank. Zoetermeer staat er beter voor dan andere gemeenten van vergelijkbare omvang.

Kengetal grondexploitatie

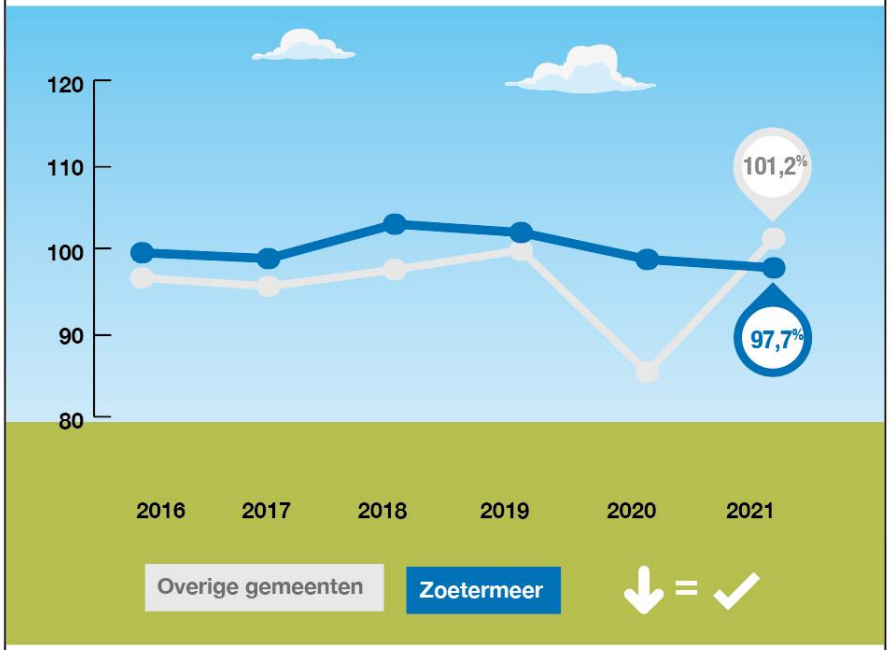
Toelichting
Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie is ten opzichte van de geraamde baten. In Zoetermeer is het aandeel relatief klein. Daardoor loopt Zoetermeer minder risico's.

Structurele exploitatieruimte

Toelichting
In 2021 is de structurele ruimte verbeterd. Voor de overige gemeenten is dit cijfer nog gebaseerd op de begrotingscijfers.

Belastingcapaciteit

Toelichting
Dit gaat om de ruimte die de gemeente heeft om de belastingen te verhogen op basis van landelijke gemiddelde tarieven. Zoetermeer heeft evenveel ruimte als andere gemeenten van gelijke omvang.

Feiten en cijfers

Cijfers voor de jaarrekening 2021

	Meest recent	*Vorig jaar*
Inwoners Zoetermeer (1)	**Per 1-1-2022**	**Per 1-1-2021**
• Aantal inwoners	125.749	125.274
• Aantal woningen (2)	56.671	56.425
• Gemiddeld aantal personen per woning	2,22	2,22
• Oppervlakte gemeente (in ha)	3.705	3.705

	Meest recent	*Vorig jaar*
Werkgelegenheid Zoetermeer (3)	**Per 1-1-2021**	**Per 1-1-2020**
• Aantal bedrijven	9.957	9.659
• Aantal arbeidsplaatsen	53.142	52.592
• Waarvan aantal banen ICT-sector (4)	3.539	3.510

	Meest recent	*Vorig jaar*
Beroepsbevolking Zoetermeer (5)	**Per 1-1-2022**	**Per 1-1-2021**
• Beroepsbevolking (aantal personen)	67.243*	67.600*

	Meest recent	*Vorig jaar*
Werkloosheid Zoetermeer	**Per 1-8-2021**	**Per 1-8-2020**
• Aantal geregistreerde werkzoekenden (6)	6.032	6.489
• Werkloosheidspercentage (7)		4,2%

(1) Bron: BRP 1-1-2022.
(2) Bron: BAG 31-12-2021.
(3) Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden. De peildatum van de meest recente gegevens in dit register is 1-1-2021. Het weergegeven aantal betreft het aantal vestigingen. De aantallen zijn voorlopig en onder voorbehoud van registratie-/ systeemfouten.
(4) Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden. Totaal aantal arbeidsplaatsen in SBI-bedrijfsklasse 62 (“Dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatietechnologie”).
(5) Bronnen: BRP en CBS Statline. De beroepsbevolking volgens de ILO-definitie bestaat uit de werkzame plus de werkloze 15- t/m 74-jarigen.
* Dit is een schatting, berekend als het aantal 15- tot 75-jarigen in Zoetermeer, vermenigvuldigd met 71,12%.
Dit percentage is het aandeel van de beroepsbevolking in Nederland t.o.v. alle 15- tot 75-jarigen in Nederland (in 2021Q2).
(6) Het gaat om het aantal geregistreerde werkzoekenden zonder dienstverband. Bron: UWV.
(7) Bron: CBS Statline. Het werkloosheidscijfer over eind 2021 was begin februari 2022 nog niet bekend.

Samenvattend resultaat

Samenvatting 2021: Krachten bundelen en ondersteuning bieden

Wie had kunnen bedenken dat ook in 2021 de impact van de coronapandemie nog zo groot zou zijn. Alle beperkende maatregelen, zoals een lockdown, waren enorm en grootschalig. En zeker ook van invloed op het beroep dat inwoners en bedrijven op de reguliere dienstverlening hebben gedaan of konden doen. De beperkingen, zoals een avondklok en afstand houden, zorgden voor meer eenzaamheid en somberheid. Voor jong en oud.

Het jaar 2021 sloot af met een ‘positief’ rekeningresultaat van € 15,3 miljoen. Positief tussen aanhalingstekens, omdat dit resultaat een vertekend beeld geeft. Door Covid-19 kon veel van de gemeentelijke dienstverlening niet of gedeeltelijk niet worden uitgevoerd en kwamen activiteiten stil te liggen. Dit betekent dat deze doorschuiven naar 2022. Voorbeelden hiervan zijn: er is minder beroep gedaan op de leenbijstand, er is minder gebruik gemaakt van de Zoetermeerpas en een deel van de evenementen kon niet doorgaan. Bovendien bleek aan het eind van het jaar dat de vergoeding van het rijk voor onder ander Covid-19 veel hoger te zijn dan verwacht. Waardoor het beroep op de Eneco-middelen beperkter was den voorzien. Deze vergoeding is echter niet blijvend, waardoor de uitdaging om jaarlijks sluitende begroting op te leveren onverminderd hoog is.

Toch bleek ook in 2021 dat Zoetermeer vastberaden is geweest om de krachten te blijven bundelen en ondersteuning te bieden. De inwoners, bedrijven en ondernemers konden rekenen op financiële steun en dienstverlening om de stad levendig te houden. De ondersteuning van de culturele sector is gedurende de coronapandemie intensief geweest. Het oprichten van een Cultuurloket zorgde ervoor dat de culturele sector nog sterker dan voorheen de krachten bundelden. En ook de versterkte samenwerking tussen alle welzijn- en medische zorgpartners laat de kracht en verbondenheid van Zoetermeer zien. Een voorbeeld hiervan is het vaststellen van de regiovisie Jeugdzorg Haaglanden. Een samenwerking met de H10 gemeenten waaronder ook Zoetermeer.
Zorg, waaronder Wmo en jeugdzorg bleef ook in 2021 financieel een uitdaging. Omdat gemeenten vanuit het rijk niet genoeg gecompenseerd worden voor de verplichte taken die zij op het gebied van jeugdzorg moeten uitvoeren, blijft de druk op de financiën groot.
Ook op het gebied van onderwijs zijn er een aantal mooie stappen gezet en is er in 2021 volop ingezet op een doorlopende leerlijn in vier sectoren. De samenwerkingsovereenkomst met MboRijnland, CIV
Smart Technology, CIV Welzijn en Zorg en De Haagse Hogeschool is hiervan een mooi resultaat.
Met een blik naar de toekomst is de visie Zoetermeer 2040 in concept vastgesteld. Hierin schetsen we een lange termijn perspectief voor sociale, economische en ruimtelijke ontwikkelingen in de stad. Een perspectief waarin een aantal dalende trends, zoals een afnemende woonaantrekkelijkheid en sociaaleconomische kracht, zijn gekeerd en een opwaartse beweging voor de stad in gang is gezet. Een mooi voorbeeld hiervan is de gebiedsontwikkeling Entree. Tijdens het event ‘Entree, maak het mee’ op 9 oktober 2021 zijn we, samen met de grondeigenaren en 1200 mensen uit de omgeving, formeel gestart met de planuitwerking van het middengebied Entree.

Daarnaast geeft de krapte op de woningmarkt en de beperkte ruimte om te bouwen een enorme uitdaging. In 2021 heeft Zoetermeer samen met corporaties, gebiedsontwikkelaars, beleggers en bouwers het stadsbouwakkoord ondertekend. Dit Stadsbouwakkoord is een belangrijke mijlpaal bij het behalen van een gezamenlijk doel: het realiseren van voldoende passende en betaalbare woningen. En tegelijkertijd draagt dit bij aan de ontwikkeling van de stad als geheel.
Samenvattend was 2021 een bewogen jaar. Met trots wat we bereikt hebben en zorgen om de moeilijke keuzes die gemaakt moesten worden. Het uitgangspunt is en blijft het centraal stellen van de inwoners en partners in de stad. Met hart voor de stad samen bouwen aan het Zoetermeer van vandaag en morgen.

Leeswijzer

Het college legt elk jaar tijdens het Resultatendebat verantwoording af aan de raad over het gevoerde beleid. Dit gebeurt op basis van de jaarstukken. De jaarstukken bestaan uit twee onderdelen, het jaarverslag en de jaarrekening. Een groot deel van de opgenomen informatie is verplicht voorgeschreven vanuit wetgeving. De Gemeentewet schrijft voor dat elke gemeente jaarlijks begrotings- en verantwoordingsstukken moet opstellen. Het Besluit begroting en verantwoording (BBV) bevat de regelgeving daarvoor.

Het jaarverslag

Het jaarverslag begint met de programmaverantwoording. Hierin legt het college verantwoording af over de beleidsmatige resultaten in 2021. Voor de programmaverantwoording is het bij de Programmabegroting 2021-2024 vastgestelde beleid het uitgangspunt. De gemeente Zoetermeer heeft zeven programma's. In deze programma's wordt ingegaan of de beoogde maatschappelijke effecten en doelstellingen zijn bereikt in 2021. Vanuit het BBV worden daarnaast overzichten voorgeschreven: het overzicht van de kosten van de overhead, het overzicht algemene dekkingsmiddelen en Vennootschapsbelasting (VPB). Ook de paragrafen, zoals opgenomen in deze Jaarstukken, zijn verplicht.

De jaarrekening

De jaarrekening bestaat uit het overzicht van baten en lasten en de toelichting daarop, de balans en de toelichting daarop, de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling, de bijzondere gebeurtenissen na balansdatum en een aantal bijlagen.
Over onderwerpen, waarbij gedurende het jaar is gebleken dat er een afwijking op de begroting is ontstaan, is de raad geïnformeerd via de Tussenberichten. Deze afwijkingen zijn verwerkt als 'melding'. De afwijkingen uit hetmemo 'Financiële afwijkingen na het Tweede Tussenbericht 2021' zijn eveneens verwerkt als melding.

De accountantscontrole is met name gericht op het jaarrekeninggedeelte. De accountant controleert of de administratie van de gemeente aansluit bij de jaarrekening en of aan alle regelgeving over verslaggeving en rechtmatigheid is voldaan.

Als gevolg van rechtstreekse onttrekking van informatie uit het financiële systeem van de gemeente kunnen kleine afrondingsverschillen in de tabellen voorkomen.

Exploitatieresultaat

Bedragen x € 1.000

Exploitatieresultaat	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijzigingen	Rekening 2021	Saldo begroting na wijzigingen en rekening	N/V	Meldingen 2021	N/V
Baten	376.911	386.783	409.040	22.258	V	17.894	V
Lasten	-390.394	-410.916	-397.272	13.644	V	-10.674	N
Saldo van baten en lasten	**-13.483**	**-24.133**	**11.769**	**35.902**	**V**	**7.220**	**V**
Onttrekkingen aan reserves	14.566	95.314	88.723	-6.590	N	-1.503	N
Toevoegingen aan reserves	-10.249	-80.758	-85.180	-4.422	N	0	
Saldo mutaties reserves	**4.318**	**14.556**	**3.543**	**-11.013**	**N**	**-1.503**	**N**
Resultaat	**-9.166**	**-9.577**	**15.312**	**24.889**	**V**	**5.717**	**V**

Toelichting exploitatieresultaat

In bovenstaande tabel komt het rekeningresultaat (het verschil tussen werkelijke baten en lasten) naar voren van € 15,3 mln. positief. Het rekeningresultaat betekent ten opzichte van de begroting na wijziging van € 9,6 mln. negatief een verbetering van € 24,9 mln. Deze verbetering wordt voor het grootste gedeelte veroorzaakt door extra middelen vanuit het Rijk ter compensatie van de gevolgen van COVID 19 en de tekorten bij Jeugd. Daarnaast is deze verbetering toe te schrijven aan activiteiten die in 2021 niet konden worden uitgevoerd en waarvan de activiteit doorschuift naar een volgend jaar. In de Perspectiefnota zal in het voorstel tot resultaatbestemming daarop worden teruggekomen.

Van het 'resultaat na bestemming' werd in de tussenberichten aan afwijkingen een totaalvoordeel van € 5,7 mln. gemeld. Per saldo geeft de jaarrekening - ten opzichte van de eerdere verwachting- een financieel betere uitkomst van € 11,0 mln. In onderstaand tabel is het cijfermatig verband tussen het rekeningresultaat, het begrotingsresultaat en de meldingen schematisch weergegeven.

Duiding rekeningresultaat op hoofdlijn		* € 1.000
Rekeningresultaat		15.312
Begroot resultaat		-9.577
Verschil ten opzichte van begroot resultaat		*24.889*
Totaal meldingen tussenberichten 1/2/3		5.717
Verbetering verwacht resultaat uitvoering begroting		*19.172*
Beoogde budgetoverhevelingen a.g.v. niet uitgevoerde taken	5.738	
Onderuitputting als gevolg van Covid-19 zonder budgetoverheveling	2.455	
Totale onderuitputting		*8.193*
Resultaat op basis van uitgevoerde taken		*10.979*

De verbetering heeft met name betrekking op voordelen in Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien, Overzicht Overhead en programma 1.
In onderstaande tabel is – per programma – het verschil tussen het rekeningresultaat en de begroting bruto opgenomen. Hierbij is geen rekening gehouden met de effecten van budgetoverheveling of de meldingen in de Tussenberichten.

Bedragen x €1.000

Programma's	Verschil realisatie en begroting 2021
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	**2.523**
2. Samen leven en ondersteunen	**1.765**
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	**1.098**
4. Vrije tijd	**-515**
5. Veiligheid	**-582**
6. Dienstverlening en participatie	**1.998**
7. Inrichting van de stad	**3.160**
Overzicht overhead	**3.281**
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	**22.170**
Heffingsbedrag Vennootschapsbelasting	**1.004**
Totaal	**35.902**

Samenvatting verschillenverklaringen op hoofdlijnen per programma

In de jaarrekening worden de verschillen in de “toelichting op het overzicht baten en lasten” groter dan € 100.000 verklaard. Onderstaand betreft per programma een samenvatting op hoofdlijnen (verschillen > € 0,5 mln.). De optelling tot het totaal per programma van het verschil tussen begroting en rekening die in onderstaande samenvatting niet wordt verklaard, bestaat uit een optelling van kleinere posten.

Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie: € 1,7 mln. voordeel

Er zijn in arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal minder kosten zijn gemaakt als gevolg van de coronamaatregelen. Een deel van de activiteiten is aangepast of uitgesteld. Zo was er minder ondersteuning nodig voor de matching van werkgevers en werkzoekenden. De economie herstelde zich sneller dan verwacht, waardoor er een krapte aan personeel op de arbeidsmarkt ontstond. Dit leidt per saldo tot een voordeel van € 1,9 mln. Deze middelen zijn geoormerkt en blijven voor het doel beschikbaar in 2022.

Programma 2 Samen leven en ondersteunen: € 1,8 mln. voordeel

De kosten van specialistische jeugdhulp zijn hoger dan verwacht, wat leidt tot een negatief saldo. Daartegenover staat een positief saldo voor preventie jeugd en maatwerk jeugd. Er is ook een overschot op maatwerkvoorzieningen. Dit komt doordat er in 2021 budget ter beschikking is gesteld voor extra vervangingskosten van Wmo-hulpmiddelen. Daarnaast is er een aantal voordelen in onderdelen van de algemene voorzieningen van de Wmo.

Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen: € 0,6 mln. nadeel

In een groot deel van het centrum van Zoetermeer geldt betaald parkeren op het maaiveldniveau. Als gevolg van de coronacrisis en het thuiswerken blijven ook in 2021 de werkelijke inkomsten ver achter bij de begroting. Ook de opbrengst uit verhoogde parkeerinkomsten, door verruiming van betaald parkeertijden in het centrum en hogere parkeertarieven voor bezoekers, wordt niet gehaald. Het nadeel in 2021 is € 1,5 mln. Omdat de gevolgen van de dalende parkeerinkomsten door de COVID-19 crisis landelijk spelen heeft het rijk besloten om gemeenten hierin tegemoet te komen. De rijksuitkering is verantwoord in het overzicht Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen (OAD).
Daarnaast is er voordeel op de lasten van € 0,3 mln. doordat er minder kosten zijn gemaakt voor het parkeerbeheer en beheer aan de parkeer/ticketautomaten.

Er zijn verder geen activiteiten die per saldo een voor- of nadeel geven van meer dan € 0,5 mln.

Programma 4 Vrije tijd: € 0,6 mln. nadeel

Verhuur van Sociaal Culturele accommodaties en verhuur van sportaccommodaties heeft een negatief exploitatiesaldo van ca. € 1,3 mln. Dit bestaat merendeels uit verleende huurkortingen COVID-19 en minder huuropbrengsten huisvesting.

Instellingen binnen de sector kunst en cultuur hebben ook in 2021 coronasteun kunnen aanvragen. Er is voor € 0,6 mln. aan noodsteun verstrekt. Bij de reguliere subsidie is sprake van de coulance afspraak dat ondanks dat veel activiteiten niet kunnen plaatsvinden door de corona maatregelen of anders worden ingevuld, toch volgens het normale betalingsritme subsidie is uitbetaald en subsidie niet zal worden teruggevorderd.

Er zijn verder geen activiteiten die per saldo een voor- of nadeel geven van meer dan € 0,5 mln.

Programma 5 Veiligheid: € 0,6 mln. nadeel
Er zijn geen activiteiten die per saldo een voor- of nadeel geven van meer dan € 0,5 mln. Het totaal bestaat uit meerdere voor- en nadelen tussen € 0,1 mln. en € 0,3 mln.

Programma 6 Dienstverlening: € 2,0 mln. voordeel
Voor het afhandelen van WABO-vergunningen worden vergunningverleners, toezichthouders en juristen ingezet. In verband met de ongunstige marktomstandigheden bleek het niet mogelijk hier de juiste bemensing voor te organiseren. Hierdoor is er een voordeel van € 0,7 mln. in 2021.

Voor het afhandelen van WABO-vergunningen worden leges in rekening gebracht. Het aantal aanvragen ligt hoger dan eerder verwacht en hierdoor is er een voordeel behaald van € 1,0 mln.

Er zijn extra kosten gemaakt om de Tweede Kamerverkiezingen volgens regelgeving over COVID-19 te laten verlopen. De werkelijke extra gemaakte kosten over 2021 bedragen € 0,5 mln.

Programma 7 Inrichten van de stad: € 1,2 mln. nadeel
In 2021 is door de aanwezigheid van boventalligen, langdurige zieken en de daarbij noodzakelijk en duurdere vervanging, CAO-effecten en wegens het dekkingsverlies van direct productieve uren door COVID-19 een nadeel ontstaan van € 0,6 mln.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien: € 17,8 mln. voordeel
Op de algemene uitkering is een voordeel van € 15,9 mln. De hogere baten zijn onder meer extra middelen vanwege COVID-19 van € 7,1 mln., extra middelen ter dekking vanwege tekorten Jeugd van € 4 mln., een hogere uitkering uit het BTW-compensatiefonds van € 1,9 mln., , taakmutaties € 1,3 mln. En herverdeeleffecten ad € 0,8 mln.

Overzicht Overhead: € 3,3 mln. voordeel
De nieuwe CAO leidt in het jaar 2021 tot een stijging van de loonkosten. Dit betekent voor de loonkosten op overzicht overhead een overschrijding van € 0,5 mln.

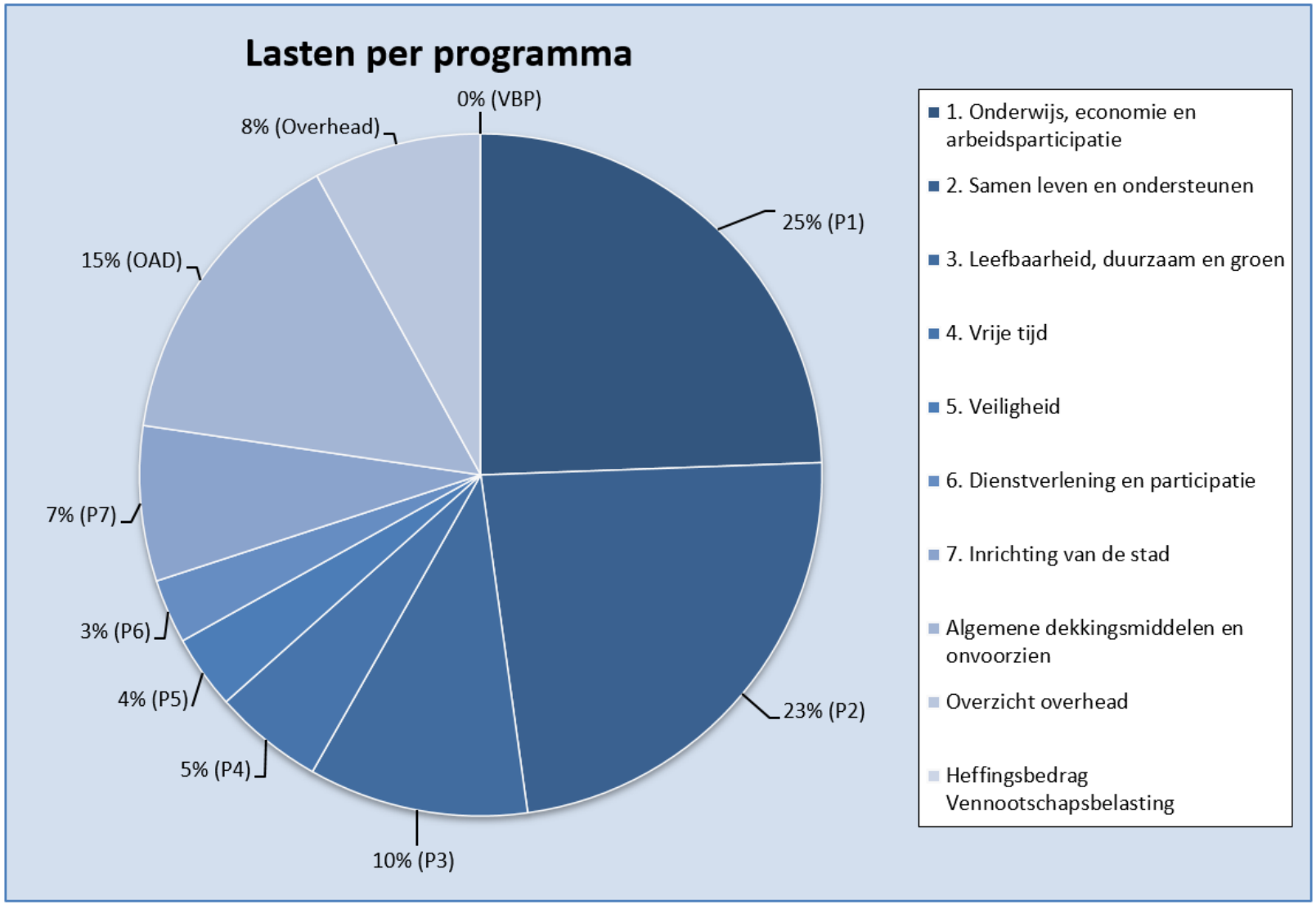
Over de jaren 2015-2019 zijn BTW en BCF-herrekeningen gemaakt die in 2021 door de belastingdienst zijn gehonoreerd. Er is € 1,4 mln. ontvangen voor BTW-aangifte en BTW-compensatiefonds.

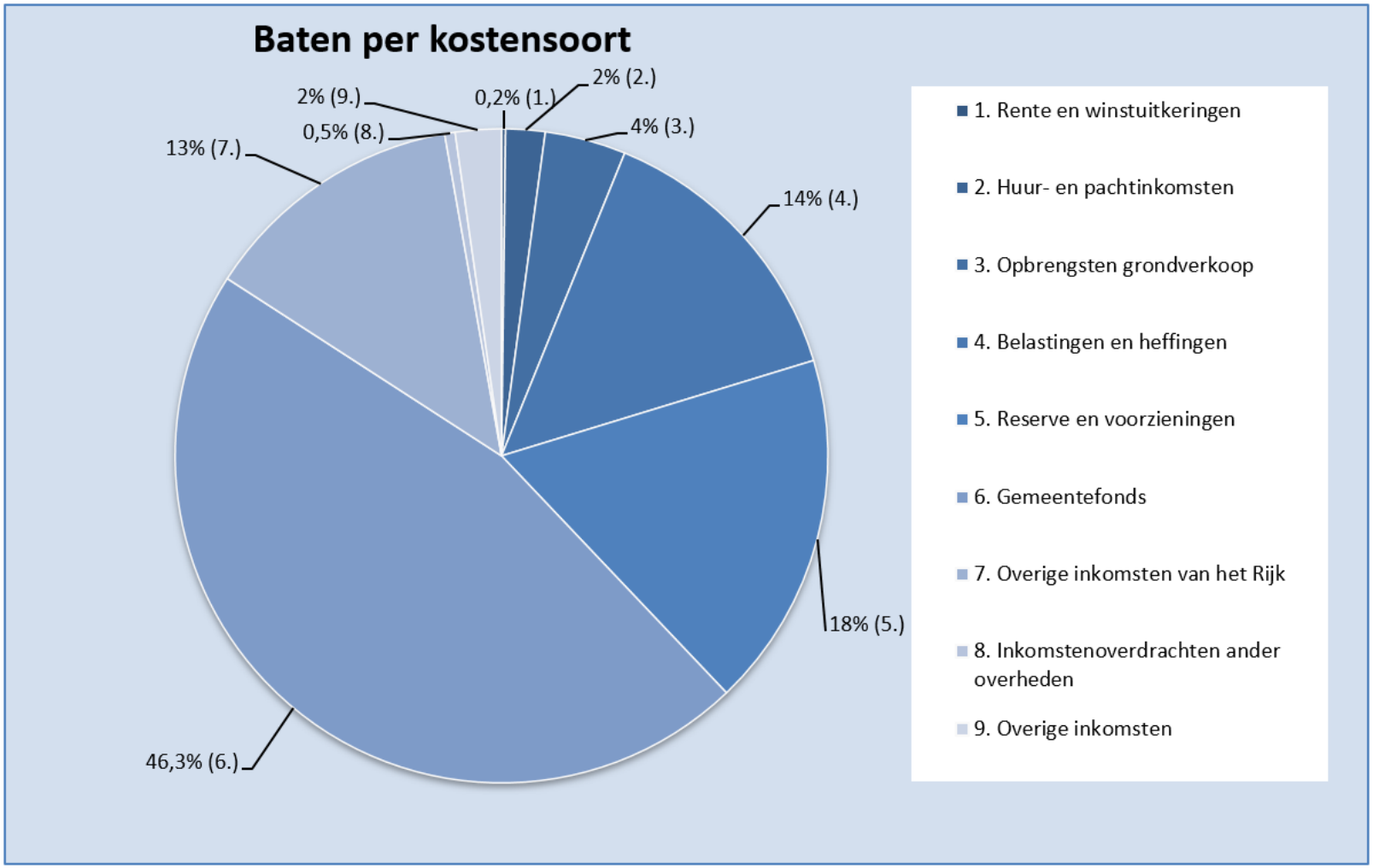
Het kabinetsadvies om gedurende de coronacrisis zoveel als mogelijk thuis te werken, was in 2021, op een korte onderbreking na, geheel 2021 van toepassing. Hierdoor is er een voordeel op de reiskosten woon-werkverkeer behaald van € 0,7 mln.

Heffingsbedrag vennootschapsbelasting
NB het als voordeel verantwoorde bedrag is nog in onderzoek. Zowel in omvang van bedrag als in relatie tot de analyse van het resultaat grondexploitatie op programma 7.

Overzicht lasten per programma, baten per kostensoort
Uit de volgende grafiek ‘lasten per programma’ wordt duidelijk hoe de programma’s zich in omvang tot elkaar verhouden. De gemeente geeft het meeste budget uit in de programma’s 1 en 2, aan bijstandsuitkeringen en jeugdzorg. Veruit de meeste inkomsten van de gemeente komen terecht in ‘Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien (OAD)’. Voor deze grafiek ‘baten per kostensoort’ is daarom gekozen voor een andere weergave. Kostensoorten (of opbrengstsoorten) zijn een andere manier van indelen van de begroting dan naar programma. De inkomsten van de gemeente komen vanuit het Rijk, via het gemeentefonds en via andere uitkeringen vanuit het Rijk naar de gemeente. Vanuit belastingen en heffingen haalt de gemeente 11% van de inkomsten op.

Overzicht lasten per programma, baten per kostensoort

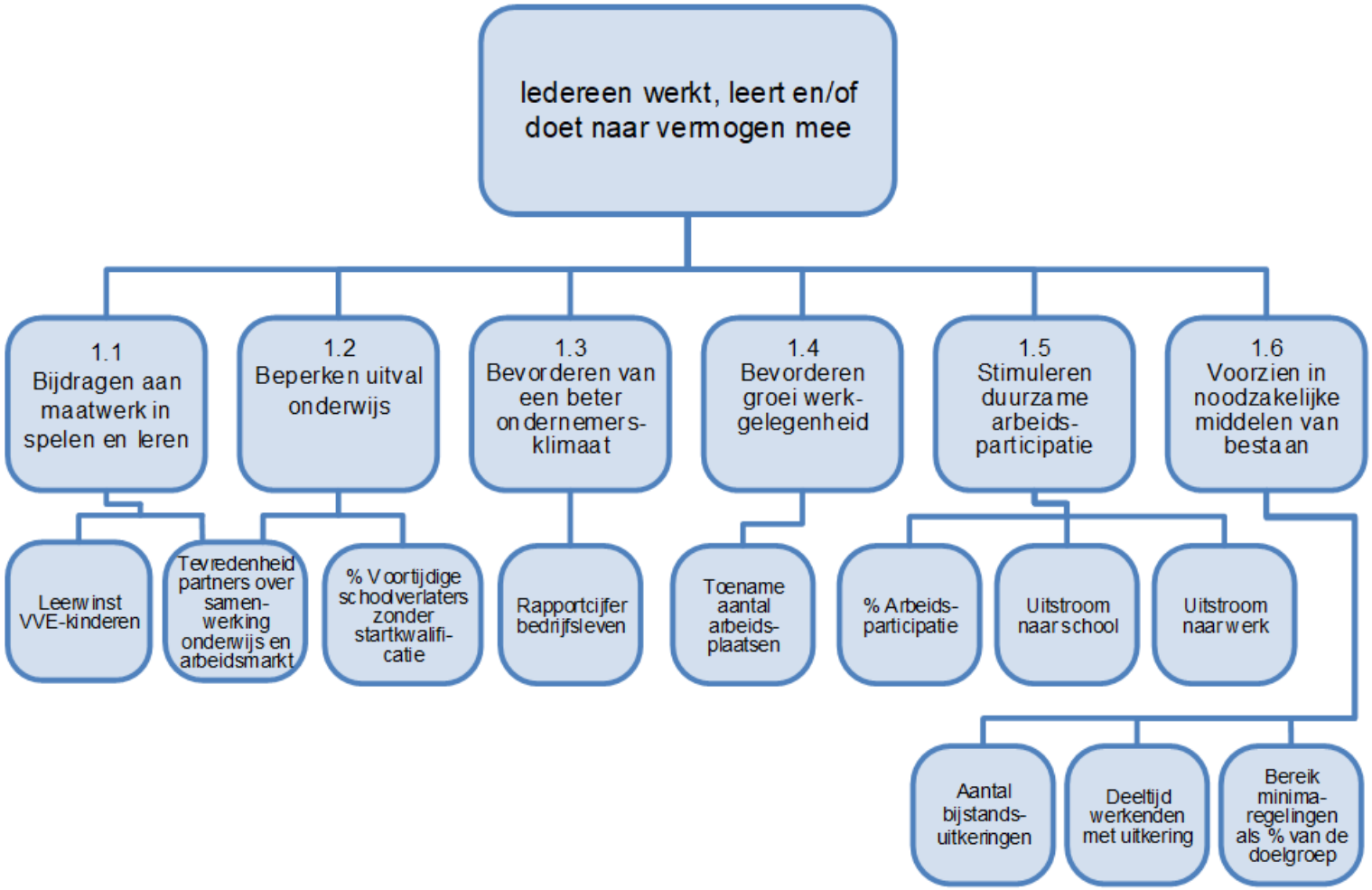

Baten per kostensoort
2% (2.)
0,2% (1.)
2% (9.)
4% (3.)
0,5% (8.)
13% (7.)
14% (4.)
18% (5.)
46,3% (6.)
1. Rente en winstuitkeringen
2. Huur- en pachtinkomsten
3. Opbrengsten grondverkoop
4. Belastingen en heffingen
5. Reserve en voorzieningen
6. Gemeentefonds
7. Overige inkomsten van het Rijk
8. Inkomstenoverdrachten ander overheden
9. Overige inkomsten

Jaarverslag

Programmaverantwoording

Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie

Algemene doelstelling: Iedereen werkt, leert en/of doet naar vermogen mee

Iedereen werkt, leert en/of doet naar vermogen mee
Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie geeft de inspanningen weer, die eraan bijdragen dat elke Zoetermeerder leert, werkt of meedoet naar vermogen.

Onderwijs
De programmabegroting 2021 startte met het citaat van Nelson Mandela: 'Onderwijs is het machtigste wapen dat je kan gebruiken om de wereld te veranderen'. Op het moment dat we dat schreven konden we niet weten dat het een roerig jaar zou worden, waarin kinderopvang en onderwijs hun deuren weer tijdelijk moesten sluiten met grote gevolgen voor kinderen en ook voor hun thuiswerkende ouders. Met partners in de stad werd nagedacht hoe we deze gevolgen konden voorkomen met o.a. de middelen uit het Nationaal Programma Onderwijs. Een noodzaak en een kans.
Ondanks de letterlijke afstand is in samenwerking op de vier geformuleerde actiepunten het onderstaande tot stand gekomen:

- In het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) heeft het college een verkenning gedaan naar de ondersteuningsbehoefte op de voorscholen, het primair- en voorgezet onderwijs om de ontwikkelingsachterstanden door COVID-19 in te lopen. Op basis daarvan is een uitvoeringplan NPO met tien maatregelen op gebied van zorg in de (voor)school, talentontwikkeling en samenwerking vastgesteld. De activiteiten dragen bij aan het verkleinen van achterstanden op cognitief, executief, sociaal en emotioneel vlak.
- Met de onderwijspartners uit het primair onderwijs en de kinderopvang is een kadernotitie onderwijshuisvesting opgesteld, zodat als vervolgstap diverse scenario's, rekening houdend met o.a. Zoetermeer 2040, uitgewerkt kunnen worden voor het Integraal Huisvestingsplan (IHP) primair onderwijs. Ook de basis voor een IHP voor het voortgezet onderwijs is verkend door het vormgeven van een richtinggevend kader. Dit alles met als doel de onderwijsaccommodaties te verduurzamen en toekomstbestendig te maken.
- Het belangrijkste resultaat op het gebied van het versterken van de aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt is de vaststelling van een samenwerkingsovereenkomst tussen mboRijnland, CIV Smart Technology, CIV Welzijn en zorg, De Haagse Hogeschool en de gemeente om gezamenlijk in te zetten op een leven lang ontwikkelen, doorlopende leerlijnen en hybride onderwijs in de stad. In deze samenwerkingsovereenkomst zijn afspraken gemaakt over (het onderzoek naar en het opzetten van) hybride leer- en onderzoeksomgevingen in alle vier economische kernsectoren.
- Voor de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) is met ondersteuning van Stichting Lezen en Schrijven de regionale aanbesteding opgesteld. Deze is direct bij de start van 2022 gepubliceerd.

Economie
De integrale Omgevingsvisie Zoetermeer 2040 is vastgesteld. Economie wordt steeds vaker betrokken bij de verschillende projecten in de stad. Daar waar passend is er aandacht voor een gemengd leefmilieu met een verstandige mix van wonen, werken en vrijetijd. De aandacht gaat vooral uit naar verdichting en slimmere oplossingen zodat de (digitale) infrastructuur en het voorzieningenniveau meegroeien met de stad.

Op de noordelijke bedrijventerreinen is gestart met de eerste stap naar een inventarisatie naar de wens en de manier waarop de ondernemers met elkaar willen samenwerken. Dit is o.a. nodig voor het verduurzamen van deze werklocaties en om de energietransitie gezamenlijk te kunnen maken.

Kennis en toepassen van innovatieve oplossingen komt steeds meer samen in het opgezette start- & scale-up beleid. Hierin wordt ook de samenwerking gezocht met het Dutch Innovation Park en de regio.

De economie in Zoetermeer houdt niet op bij de gemeentegrens. Samenwerking met partners in de regio (buurgemeenten, MRDH, provincie) wordt steeds belangrijker, mede bepaald doordat de ruimte steeds schaarser wordt. Het vergt samenwerking om er voor zorg te dragen dat ondernemers op de juiste plek terecht komen.

Het opleidingsniveau van werknemers van de in Zoetermeer gevestigde bedrijven en instellingen ligt boven het nationaal gemiddelde. Het gemiddeld opleidingsniveau van de bewoners ontwikkelt zich daarentegen relatief ongunstig. Om deze ontwikkeling te keren zetten we in op 'een levenlang ontwikkelen' strategie. In 2021 is een eerste start gemaakt om bij de werkgevers op te halen welke personeelsvraag zij hebben op de korte termijn en in de toekomst. Ook wordt geïnventariseerd welke leerweg er nodig is om in die vraag te voldoen. Met deze informatie zijn we beter in staat om met kennisinstellingen in gesprek te gaan en de triple helix (samenwerking tussen overheid, ondernemers en onderwijs) te versterken.

Op de bovengenoemde zaken zetten we in om een goed vestigingsklimaat te kunnen blijven bieden en daarmee een van de randvoorwaarden voor de toekomstig gewenste groei.

Arbeidsparticipatie en inkomensbeleid

- Het werkbedrijf De Binnenbaan BV is succesvol gestart.
- Door aantrekkende economie en COVID-19-steunmaatregelen is de instroom in de bijstand kleiner gebleven dan verwacht. Het bijstandsvolume is t.o.v. 2020 licht gedaald.
- In de arbeidsmarkregio Zuid Holland Centraal met Zoetermeer als centrumgemeente is het Regionaal Mobiliteitsteam en het dienstverleningsconcept Hallo Werk ingericht.
- De voorbereiding van de nieuwe Wet inburgering is afgerond.
- De collectief aanvullende ziektekostenverzekering en de ZoetermeerPas campagnes zijn succesvol uitgevoerd.
- De dienstverlening schuldhulpverlening is vanwege COVID-19 op aangepaste gedaan met speciale aandacht voor ondernemers. Lokaal is aangesloten bij de wijkgerichte preventie aanpak. Vooruitlopend op de per 1-1-2022 nieuwe wettelijke mogelijkheden voor gegevensuitwisseling voor vroegsignalering, is het aantal signaalpartners uitgebreid van 7 naar 40.

Doelstelling 1.1 Bijdragen aan maatwerk in spelen en leren

De Lokaal Educatieve Agenda (LEA) Zoetermeer 2021-2030 is in september vastgesteld. De nieuwe samenwerkingsagenda is de opbrengst van een intensief traject van de gemeente, onderwijsbesturen (po, vo, mbo, hbo) en de kinderopvang onder begeleiding van het extern adviesbureau Oberon. In de LEA zijn de gezamenlijk ambities, doelen en overlegstructuur voor de komende periode vastgelegd. De focus ligt op het bieden van gelijke kansen en een passende plek voor kinderen en jongvolwassenen en samen bouwen aan Zoetermeer 2040.

De speerpunten voor 2021 zijn hieronder per pijler vermeld. Wat heeft het college gedaan:
1. Stimuleren dat er een (onderwijs)aanbod op maat is, zodat ieder kind, jongere en volwassene zich zo optimaal mogelijk kan ontwikkelen in kwalitatief goede accommodaties.

- Samenwerken in een Integrale Kindcentra levert meerwaarde op voor kinderen. In het vierde kwartaal is een visie op samenwerking ondertekend door OPOZ, Unicoz, Kern Kinderopvang en Junis/De Drie Ballonnen, ondersteunt door de gemeente. Het kindcentrum is een van de vormen van samenwerking en een operationalisering van deze visie, waarbij samenwerking met andere partners en de wijk belangrijke elementen zijn.
- Tijdens de verkenning bleek dat er geen eenduidig beeld was over de invulling van een beroepencampus vmbo-mbo. Om te komen tot een gezamenlijke definitie van een campus zijn door het team Onderwijs en team Vastgoed diverse scenario's onderzocht en uitgewerkt met voor- en nadelen. De scenario's zijn besproken met de schoolbesturen. Hierbij bleek dat er onvoldoende draagvlak was om te komen tot één vmbo. Daarnaast vond een bestuursoverdracht plaats van het openbaar voortgezet onderwijs in 2021. Het nieuwe bestuur opteerde voor een kleine vmbo-locatie van maximaal 550 leerlingen. Daarmee viel het idee om alle vmbo-leerlingen en mbo-studenten op 1 locatie te huisvesten ook af. De campusvisie zoals eerder aangeboden door de schoolbesturen bleek niet realiseerbaar. De schoolbesturen hebben aangegeven inhoudelijk te willen samenwerken zoals bij het Sterk Techniekonderwijs. Waar daarbij de fysieke kansen liggen, wordt o.a. meegenomen in het Integraal Huisvesting Plan voortgezet onderwijs.
- 93 Hbo-ICT studenten zijn aan de Haagse Hogeschool op het Dutch Innovation Park afgestudeerd. Positief nieuws is ook dat de nieuwe hbo-bachelor van De Haagse Hogeschool 'Applied Data Science & AI' is goedgekeurd en naar alle waarschijnlijkheid start in september 2022. Verder is de samenwerkingsovereenkomst met het lectoraat Cybercrime & Cybersecurity van De Haagse Hogeschool verlengd met 4 jaar en tekende het college een samenwerkingsovereenkomst tussen mboRijnland, CIV Smart Technology, CIV Welzijn en zorg en De Haagse Hogeschool om gezamenlijk in te zetten op een leven lang ontwikkelen, doorlopende leerlijnen en hybride onderwijs in de stad.
- Onderzoek naar de mogelijkheden voor associate degree onderwijs (AD) in Zoetermeer is gestart onder verschillende bedrijven, die opereren binnen de vier sterke economische sectoren om de behoefte van AD onderwijs voor het personeel op te halen.

2. Organiseren met partners dat kinderen gedurende hun ontwikkeling goed begeleid worden. Met name tijdens de overgangen naar en in het onderwijs krijgen kwetsbare leerlingen extra steun. Dit vindt plaats door:

- Ontwikkelingsachterstanden bij jonge kinderen vroegtijdig te signaleren en te voorkomen dat deze groter worden. Dit is gerealiseerd door naast het reguliere aanbod, extra in te zetten op uitbreiding van de VoorleesExpress, Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) tutoring. Verder is er een VVE consulent aangesteld, die ouders helpt om hun kind aan te melden bij een voorschoolse voorziening.
- Naast het reguliere aanbod is, om de invloed van de COVID-19-crisis te beperken, extra in te zetten op online huiswerkbegeleiding tijdens de schoolsluiting en een verlengde schooldag te starten op een basisschool met veel achterstanden. De scholen hebben zelf ook extra middelen ingezet om de achterstanden door COVID-19 te verminderen. Daarnaast heeft het college diverse onderzoeken uitgevoerd naar aanleiding van de verschillende moties (2006-16, 2106-37A, 2016-26 en 2105-16) en toezeggingen (413 en 459). De onderzoeken hadden voornamelijk betrekking op het inzetten van de onderbesteding van de rijksmiddelen. Een van de onderzoeken was een inventarisatie (in 2020 en opnieuw in 2021) onder de schoolbesturen om een beeld te krijgen of en zo ja welke (groepen) kinderen volgens het onderwijs tussen wal en schip dreigden te belanden door de COVID-19-sluiting en hoe de gemeente het onderwijs kon ondersteunen. Alle moties en toezeggingen zijn tijdig afgedaan.
- Een addendum op de Gelijke Kansen Alliantie Agenda 2021-2024 te ondertekenen. In dit addendum zijn de aanvullende interventies en afspraken over de voortzetting en uitbreiding van onze samenwerking opgenomen. De aanvullende interventies zijn: Versterken ouderbetrokkenheid in het VO

bij de schoolloopbaan, het aanbieden van de TalentenAcademie aan de Internationale Schakelklassen (ISK) in het voortgezet onderwijs en extra aanbod sport en bewegen aan de ISK-klassen.

3. Een goede start, maar ook actief kunnen blijven op de arbeidsmarkt, is belangrijk. Ondersteunen van onderwijsinstellingen en ondernemers om te komen tot een betere aansluiting tussen opleidingen en arbeidsmarkt door in te zetten op:

- Samenwerking met onderwijsinstellingen (vo, mbo en hbo) en het bedrijfsleven op leven lang ontwikkelen, doorlopende leerlijnen en hybride onderwijs in de stad.
- Bedrijfsscholen als de 'De Logistieke Leerweg' die in september is gestart op het Prismaterrein Bleizo. Het is een samenwerking tussen mboRijnland, mbo Oostland, Lentiz, zeventien logistieke bedrijven rondom de A12 corridor en de Binnenbaan.

4. Iedere volwassen inwoner beschikt over voldoende basisvaardigheden. Om zelfstandig en actief deel te kunnen nemen in onze samenleving is het nodig om te beschikken over een goede beheersing van de Nederlandse taal, een basisrekenvaardigheid en digitale vaardigheden. Het vergroten van deze basisvaardigheden vindt plaats door:

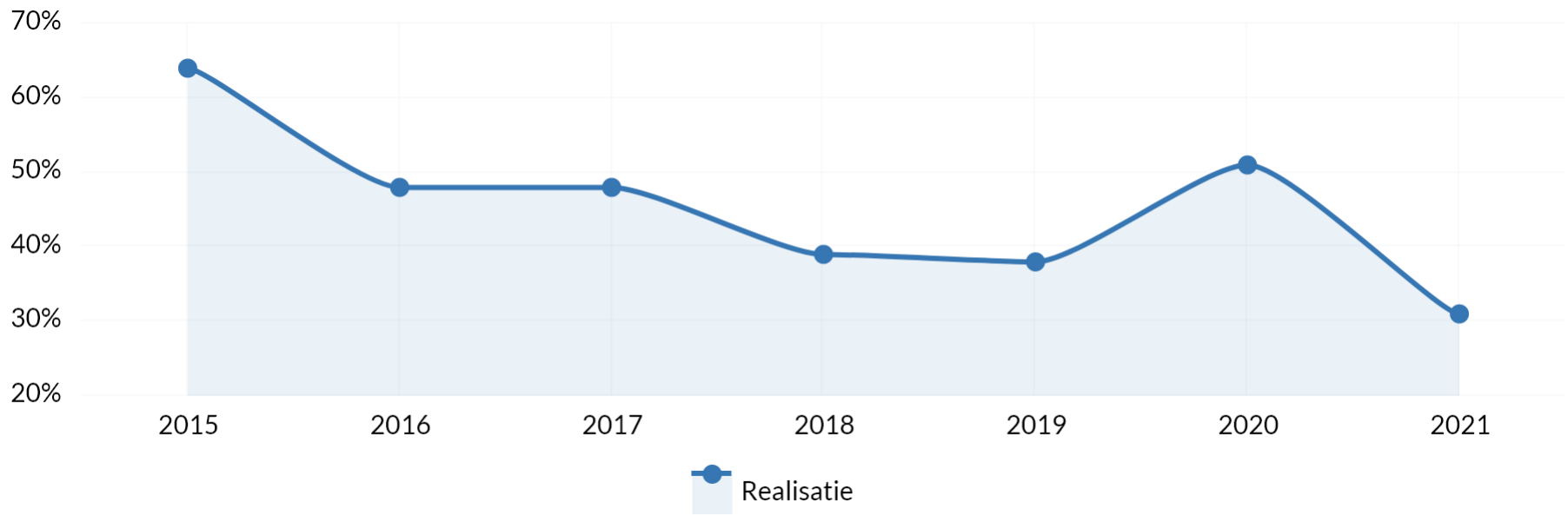
- Het blijven werken aan het bereiken van nog meer mensen zodat zij deel gaan nemen aan het aanbod. Vooral in de groep met Nederlands als moedertaal
  Het innovatieve traject met het Thrive instituut heeft handvaten aangereikt om deze NT1-groep te vinden en te bereiken. Het onderzoek heeft ook aangetoond dat door middel van een integrale aanpak er intern bij de gemeente stappen gezet kunnen worden om alle inwoners van Zoetermeer zo goed mogelijk te informeren, ongeacht het taalniveau.
- Het opzetten van een versterkte samenwerking van de taalketens door het Digi-Taalhuis. Verder is er een meerjarenbeleidsplan vastgesteld waarin de visie om nog meer kansen te bieden aan inwoners centraal staat. Daarnaast is er uitgebreid stilgestaan bij de Week van het Lezen en Schrijven, waar het Digi-Taalhuis in samenwerking met Stichting Lezen en Schrijven een campagne voor gemaakt heeft.

% VVE-kinderen dat een meer dan gemiddelde leerwinst boekt (Realisatie 2021)

Bron: Jaarlijkse monitor VVE Zoetermeer

Type	2020	2021
Begroting	46 %	46 %
Realisatie	51 %	31 %

Trendgrafiek % VVE-kinderen dat een meer dan gemiddelde leerwinst boekt (Realisatie 2021)

Bron: Jaarlijkse monitor VVE Zoetermeer

Toelichting
Doel gehaald: Nee
Toelichting: Het streven van 45% VVE-kinderen met een meer dan gemiddelde leerwinst, bij peuters en kleuters met onderwijsachterstanden, is niet behaald. Dit komt met name door de gevolgen van COVID-19 en de tijdelijke sluiting van de speeltaalhuizen en het onderwijs. Er is flankerend beleid uit o.a. middelen NPO ingezet om de achterstanden te verkleinen.

Bij de behaalde resultaten moeten wel een paar kanttekeningen worden gemaakt. In 2021 zijn de meeste speeltaalhuizen overgestapt op een andere manier van resultaatmeting. Sinds 2021 worden de resultaten van de peuters niet meer bepaald op basis van de Cito scores, maar op basis van de gegevens uit het kindvolgsysteem. Het onderwijs is een paar jaar geleden ook overgestapt op deze manier van resultaatmeting. Dit leidde toen ook tot lagere percentages meer dan gemiddelde leerwinst. De resultaten worden ook beïnvloed doordat dat er veel minder toetsen zijn afgenomen bij de peuters. Om de leerwinst te kunnen bepalen, zijn de gegevens van twee toetsmomenten nodig. In veel gevallen waren een of beide toetsen niet afgenomen, waardoor de resultaten niet berekend konden worden.

Doelstelling 1.2 Beperken uitval in het onderwijs

Jongeren met een afgeronde opleiding hebben meer kansen om zijn of haar leven op eigen wijze vorm te geven, dus dat gunnen we ze allemaal. De regionale doelstelling is dat alle jongeren een gelijke kans verdienen op een duurzame plek op de arbeidsmarkt en dat zij goed kunnen meekomen in onze samenleving. Via de aanpak van ongeoorloofd schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten dragen we er daarom aan bij dat zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie halen. Voor die jongeren waar terugkeer naar school echt geen optie is, realiseren we een vlotte doorstroom naar de arbeidsmarkt. Daarbij richten we ons ook op de jongeren uit het praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs en de entree-opleidingen, de zogenaamde ‘Jongeren in een kwetsbare positie’. Wat hebben we hiervoor gedaan?

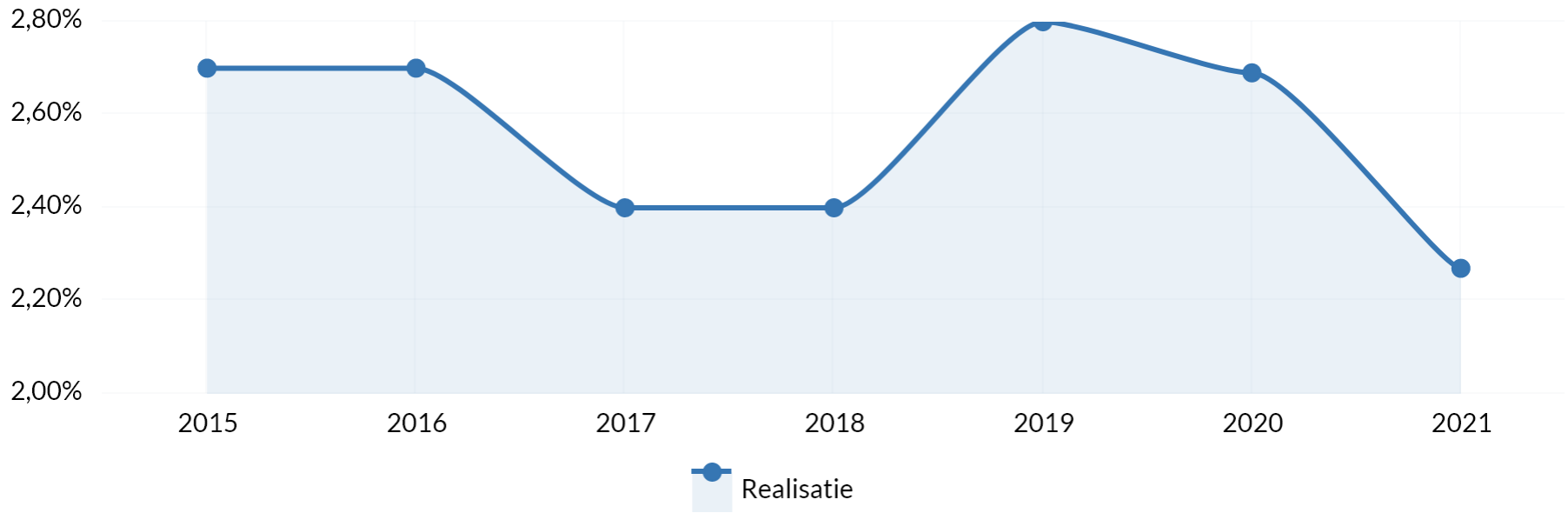
- Om schooluitval en thuiszitten te voorkomen is het afgelopen jaar gewerkt aan een betere verbinding tussen Jeugd- en Gezinshulp (JGH) en het primair onderwijs. Zo zijn er vaste medewerkers JGH gekoppeld aan het speciaal (basis) onderwijs en hebben, over en weer, voorlichtingen en wijkgerichte bijeenkomsten plaatsgevonden. Het samenwerkingsverband passend onderwijs vo heeft de stap gezet om jongeren die niet meer in onderwijs, maar volledig in behandeling en/of dagbesteding zitten, waar mogelijk actief te volgen om te kijken of ingroei in onderwijs nog mogelijk is. Hierdoor wordt de integrale aanpak jongeren versterkt.
- Binnen de aanpak voorkomen schoolverlaten en aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt, wordt ook extra ingezet op jongeren in een achterstandssituatie. Zo is er extra ondersteuning ingezet bij de overgang van primair- naar voortgezet onderwijs en van voortgezet onderwijs naar het middelbaar beroepsonderwijs. Voor de aansluiting met de arbeidsmarkt biedt de Leerwerkmakelaar extra begeleiding bij het vinden (en behouden) van leerbanen voor (kwetsbare) mbo-studenten.
- In het kader van de COVID-19 maatregelen is afgelopen jaar vanuit de aanpak jeugdwerkloosheid door mboRijnland en gemeente extra inzet gepleegd om ook gekwalificeerde schoolverlaters aan een baan te helpen. Dit vond plaats door belacties met afgestudeerde studenten en matchingstafels met alle betrokken partijen, zoals stagebegeleiders, WSP, Leerwerkmakelaar, RMC. In de praktijk bleek de ondersteuningsbehoefte bij het vinden van een baan niet te zijn toegenomen door COVID-19. Succesvolle elementen van deze aanpak worden ingebed in de begeleiding vanuit het mbo.
- Het gezamenlijk programma Sterk Techniekonderwijs (STO) Vmbo met het mbo en bedrijfsleven biedt leerlingen vroegtijdig de kans bij de bedrijven in de praktijk te leren, ongeacht hun achtergrond. Dit draagt ook bij aan de kansengelijkheid. Door COVID-19 zijn er landelijk vertragingen opgelopen bij het programma STO. In 2021 heeft de uitgestelde kick-off plaatsgevonden, waarbij vmbo-leerlingen uit het eerste jaar op bezoek gingen bij de aangesloten techniekbedrijven. Voor de stakeholders waren er lezingen vanuit organisaties als TU Delft en de Digitale Overheid.
- De gemeente Zoetermeer heeft zich in het voorjaar 2021 aangesloten bij het samenwerkingsverband Centrum voor Innovatief Vakmanschap (CIV) Entree van mboRijnland. Hiermee wordt een impuls gegeven aan hybride leeromgevingen voor jongeren van mbo-niveau 1 en 2. De focus ligt op kansrijke sectoren in Zoetermeer met banenkansen voor deze kwetsbare doelgroep.

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) in afgelopen schooljaar: % van alle deelnemers aan vo/mbo-onderwijs (Realisatie 2021)

Bron: VSV-Atlas (OCW) Jaarverslag leerplicht/ RMC

Type	2020	2021
Begroting	2,6 %	2,5 %
Realisatie	2,7 %	2,3 %

Trendgrafiek Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) in afgelopen schooljaar: % van alle deelnemers aan vo/mbo-onderwijs (Realisatie 2021)

Bron: VSV-Atlas (OCW) Jaarverslag leerplicht/ RMC

Toelichting
Doel gehaald: Ja
Toelichting: Hoewel de verwachting was dat door COVID-19 meer jongeren zouden uitvallen, bleek deze vrees ongegrond. Als jongeren voortijdig uitvielen, kozen ze vaker voor een nieuwe opleiding dan aan het werk te gaan. Nog nooit is dit percentage zo laag geweest.

Doelstelling 1.3 Bevorderen van een beter vestigings- en ondernemersklimaat

Impact COVID-19 werkzaamheden economie
Ondernemers konden ook in 2021 gebruik maken van de lokale maatregelen die zijn genomen om de economische activiteiten van ondernemers te verbreden. Doel van de maatregelen was omzetverbetering gedurende COVID-19 (voorbeelden: extra standplaatsen, terrasuitbreiding en online B2C en B2B activiteiten).

In tegenstelling tot 2020 zijn dit jaar de vragen over COVID-19 afkomstig van ondernemers afgenomen. Ondernemers met vragen konden daarvoor terecht bij het ondernemersloket. Gedurende 2021 is daar vanuit economie 0,5 fte ingezet. Er is een bijdrage geleverd aan het Regionaal Mobiliteitsteam en de aanpak voor ondersteuning bij heroriëntatievragen van ondernemers. De vraag om ondersteuning kwam vooral uit de branches: taxi-bedrijven, marktkooplui, persoonlijke dienstverlening, zakelijke dienstverlening (met name coaches) en de evenementen branche.

In Zuid-Holland heeft de COVID-19crisis een grote impact op de economie, maar ze herstelt zich voorzichtig vanaf medio 2021. Dat blijkt uit de Economische Monitor 2021 van de Economic Board Zuid Holland (EBZ). Bedrijven investeerden en het ondernemersvertrouwen is minder negatief dan begin dit jaar en een jaar geleden. Met name de horeca, evenementen-organisaties en kleine ondernemer blijven het zwaar hebben. De steunmaatregelen NOW en TVL zijn voor de periode november en december weer operationeel. Onduidelijk is wat lokaal de totale economische gevolgen van COVID-19 zijn voor de verschillende sectoren en hoe snel ondernemers die genoodzaakt werden tot het afsluiten van leningen, die weer kunnen afbetalen. Volgens EBZ laten voorlopige onderzoeksresultaten zien dat als gevolg van COVID-19 de economische verschillen tussen bedrijfstakken, bevolkingsgroepen en regio's zijn toegenomen.

Vorig jaar was in Zoetermeer het aantal faillissementen 20. Het aantal geregistreerde faillissementen in Zoetermeer tot en met het derde kwartaal dit jaar is 9. Dit duidt op een relatief weerbare economische structuur van Zoetermeer en een positief effect van de verschillende steunmaatregelen, zowel lokaal als van de Rijksoverheid. Daar waar mogelijk worden de ondernemers ondersteund, gefaciliteerd en begeleid.

Investering ondernemersklimaat:

- Het gemeentelijke corona-ondernemersloket is nog steeds operationeel. Gelet op de omvang en de aard van de vragen is de inzet vanuit economie 0,5 fte.
- Relevante informatie voor ondernemers over de verschillende steunmaatregelingen is geplaatst op de ondernemerswebsite van Ter Zake het Ondernemershuis, op scalebooster.nl (voor start- en scale-ups) en de gemeentelijke website. Ook andere voor ondernemers relevante informatie is daarop te vinden, zoals: Webinars en bijeenkomsten.

Naast het ondersteunen van ondernemers in tijden van COVID-19 is ook uitvoering gegeven aan de ambities uit de economische agenda gericht op:

1. Impuls geven aan de kenniseconomie
2. Het versterken van het vestigingsklimaat

Concreet is ingezet op:

Werklocaties

- De bedrijveninvesteringszone (BIZ) van de vastgoedeigenaren in de Dorpsstraat is voortgezet. Er is een nieuwe BIZ opgericht door de gevestigde ondernemers. Gedurende 5 jaar (2022-2026) gaan de vastgoedeigenaren en ondernemers gezamenlijk € 600.000, - investeren om de Dorpsstraat nog aantrekkelijker en bereikbaarder te maken voor bezoekers en ondernemers. De gemeente faciliteert de BIZ-en waar mogelijk.
- In het bestemmingplan Stadscentrum/Dorpsstraat zijn de planologische voorwaarden gecreëerd voor een compacte en levendige Dorpsstraat met de toevoeging van de woonbestemming in de aanloopstraten.
- Het toekomstperspectief van de winkelcentra Seghwaert, Leidsewallen en De Leyens is onderzocht. De rapportage met conclusies en aanbevelingen is in maart 2021 opgeleverd.
- Vanuit het COVID-19 herstelbudget is de subsidieregeling Digitaliseringsvoucher MKB voor retail en horeca opgezet. Van deze regeling wordt gebruik gemaakt door zelfstandig ondernemers om te investeren in o.a. hun online vindbaarheid. Zie verder ook de tekst onder ’samenwerking in de regio’.
- Eind 2021 is voor de bedrijventerreinen Rokkehage en Hoornerhage een provinciale subsidie aangevraagd voor planvorming, inventarisatie en opstart van de organisatiegraad.
- De Dag van de Ondernemer op 19 november 2021 was een groot succes. In samenwerking met Netwerk Zoetermeer is een radioprogramma voor en door ondernemers vormgegeven. Daarnaast zijn 80 ondernemers uit de stad in het zonnetje gezet voor hun onderscheidend en/of sociaal betrokken ondernemerschap in 2021.

Start- & scale-ups

- De themawebsite scalebooster.nl is actueel gehouden en uitgebouwd met een kennisbank en een agenda met actuele relevante events en Webinars.
- Er zijn 28 bedrijven uit de doelgroep start- en scale-ups in de IT-sector proactief benaderd over ondersteuning van hun groeiambitie. 18 ondernemers willen aangehaakt blijven op het scale-booster programma.
- Er is gestart met de begeleiding van twee ondernemersinitiatieven van studenten van de Haagse Hogeschool in de Dutch Innovation Factory.
- In november is het eerste offline “Level-Up! Event” voor start- & scale-ups uit Zoetermeer georganiseerd in samenwerking met de Dutch Innovation Community.
- Met de incubators in Zoetermeer zijn mogelijkheden voor verdere samenwerking verkend. Ook zijn de huisvestingsmogelijkheden voor startups in Zoetermeer geïnventariseerd. Een tegenslag is dat Grey Valley, incubator in de vergrijzingszorg op het Dutch Innovation Park, per december 2021 is gestopt met haar activiteiten als gevolg van de aanhoudende COVID-19-crisis.
- Met partners in het start- & scale-up ecosysteem, waaronder Innovation Quarter, MRDH, Up!Rotterdam en gemeenten, is een verkenning naar versterking van de regionale samenwerking gestart.

Ondernemerspeiling

- Naar aanleiding van deresultaten van de Ondernemerspeiling 2020 is door ons gerealiseerd dat nieuwe ondernemers via een uitnodigende ansichtkaart worden geattendeerd op de nieuwe welkomstpagina op zoetermeerisdeplek.nl.

Samenwerking in de regio

- **A12 corridor**
  De evaluatie van de samenwerking is afgerond. Conclusie is dat de samenwerking in de A12-corridor meerwaarde heeft voor de betrokken partijen. De samenwerking wordt voortgezet, maar met aangescherpte focus en verdeling van rollen en verantwoordelijkheden. Dit vergt afstemming en vastlegging van nieuwe afspraken.
- **Innovation Quarter (IQ)**
  Samen met IQ is er in 2021 gewerkt aan het acquireren van binnenlandse en buitenlandse bedrijven om zich te vestigen in Zuid-Holland en bij voorkeur in Zoetermeer. Er zijn gezamenlijke bedrijfsbezoeken afgelegd (voorbeelden: Draeger en Atos Medical). Over en weer wordt informatie gedeeld en nieuwe vestigers worden vanuit de gemeente in contact gebracht met IQ of juist andersom (voorbeeld: Topcon Global Positioning Systems). Daarnaast is ingezet op meer strategische samenwerking met Innovation Quarter en de Economic Board Zuid-Holland op het start-up/scale-up programma (Scalebooster), de campusontwikkeling Dutch Innovation Park en strategisch accountmanagement.
- **BusinessParkHaaglanden (BPH)**
  De toetreding van Zoetermeer tot stichting BPH is geformaliseerd. Het jaarplan voor 2021 is vastgesteld met focus op het verder professionaliseren van het regionale bedrijvenloket, intensiveren van de samenwerking met adviseurs en het delen van kennis op een aantal specifieke inhoudelijk thema's.
- **Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)**
  De COVID-19-crisis heeft grote impact op de economie van de metropoolregio. De focus in de regio lag op samenwerking en het ontwikkelen van projecten, die zowel bijdragen aan het economisch herstel na de COVID-19-crisis als aan de transitie naar een nieuwe economie. Een belangrijk programma is 'Sterker uit de crisis', dat zich richt op vier economisch maatschappelijke thema's. Zoetermeer is aanjager van twee projecten uit dit programma.
  Ten eerste is dat het project 'Innoveren met data voor het MKB'. Dit is opgezet in samenwerking met de MKB Digiwerkplaats, Haagse Hogeschool in de Dutch Innovation Factory (DIF) en met steun van Netwerk Zoetermeer en IQ. Voor dit project heeft de gemeente van de MRDH een bijdrage ontvangen van € 75.000, -, dat als subsidie is doorgezet naar de Haagse Hogeschool. Zij voert het project uit.
  Het tweede project is een samenwerking met de gemeenten Capelle aan den IJssel, Den Haag en Schiedam om een subsidieregeling op te zetten (provinciale MKB-Deal). Deze Digitaliseringsvoucher MKB is een stimulans voor ondernemers om een digitaliseringsvraagstuk op te pakken in hun bedrijf. De MRDH heeft hiervoor een bijdrage geleverd van € 96.000, -. De provincie draagt 50% bij aan de vouchers. In 2021 zijn er door de gemeente Zoetermeer 11 subsidieaanvragen gehonoreerd.

Rapportcijfer over de dienstverlening van de gemeente aan ondernemers in Zoetermeer (Realisatie 2021)

De waardering van Zoetermeerse ondernemers voor het ondernemingsklimaat.

Bron: Ondernemerspeiling

Type	2020	2021
Begroting	6,5	6,5
Realisatie	6,5	6,5

Toelichting
Doel gehaald: N.v.t.
De ondernemerspeiling wordt eenmaal per 2 jaar herhaald, het rapportcijfer is dus voor 2021 hetzelfde als voor 2020. In de tweejaarlijkse verkiezing MKB-vriendelijkste gemeente van MKB-Nederland (20220 -2021) is Zoetermeer verkozen door de ondernemers tot MKB vriendelijkste gemeente van Zuid-Holland. Zuid-Holland bestaat uit 51 gemeenten. Ondernemers hebben de gemeente beloond met het cijfer 7,5.

Doelstelling 1.4 Bevorderen groei werkgelegenheid

Strategie werklocaties

- Er is gestart met een inventarisatie naar een verdere optimalisering van het ruimtegebruik op de noordelijke bedrijventerreinen. Bekeken wordt waar ruimtewinst kan worden behaald om in te zetten voor economische functies en waar het verantwoord is om functies te mengen. De resultaten worden meegenomen in de gebiedsvisie Van Tuyllpark e.o., voor een integrale afweging van het ruimtegebruik.
- De monitor waarmee de ontwikkeling van de key performance indicatoren uit het kerndocument strategie werklocaties wordt gevolgd, is opgeleverd.

Stimuleren leven lang ontwikkelen

- Voor de kernsector logistiek is eind 2021 een inventarisatie gestart onder de gevestigde bedrijven in Zoetermeer. Onder andere worden samenwerkingsverbanden tussen ondernemers en de vraag naar personeel in kaart gebracht.

Toename aantal arbeidsplaatsen (Realisatie 2021)

Bron: Gemeentelijke database

Type	2020	2021
Begroting	500	372
Realisatie	896	474

Toelichting
Doel gehaald: Nee
Volgens het regionale werkgelegenheidsregister is het aantal arbeidsplaatsen in 2021 toegenomen. In totaal met 474 arbeidsplaatsen naar 53.142 (0,9%). De doelstelling voor 2021 om het aantal arbeidsplaatsen toe te laten nemen met 500 is daarmee niet behaald. Deze minder sterke groei was te verwachten als gevolg van COVID-19.
De vier sterke sectoren bieden 34.200 arbeidsplaatsen. Dat waren er vorig jaar 33.705 (495 minder). In de vier sterke sectoren zijn het aantal arbeidsplaatsen dus toegenomen. Binnen deze sectoren treedt de grootste toename op in de sector Health. Namelijk van 5.861 naar 6.316 arbeidsplaatsen (455). Voor de overige sectoren geldt:

- Geringe groei logistiek en handel: 22 arbeidsplaatsen (van 11.683 naar 11.705)
- Zeer geringe groei bouw & installatie: 8 arbeidsplaatsen (van 2.397 naar 2.405)
- Zeer geringe groei ICT & dienstverlening: 10 arbeidsplaatsen (van 13.764 naar 13.774)

De volgende belangrijke bedrijven (niet uitputtend) zijn behouden dan wel binnen de gemeentegrenzen van Zoetermeer gevestigd: Siemens Mobility (verduurzaamd pand), Cegeka (na overname door KPN consulting), Lamboo Medical (bezig met nieuwbouw op Dutch Tech Campus), CAE/RB Aero (Canadian Aviation Electronics heeft RB Aero overgenomen, maar blijft in Zoetermeer gevestigd), Piet de Wit snacks (laat nieuw pand bouwen en blijft in Zoetermeer), Albeka (recent nieuw bedrijfspand gebouwd), Specs (gaat uitbreiden op locatie) en AIVD (uitbreiding van bestaande activiteiten). Nieuw in Zoetermeer is Topcon Positioning Europe. Helaas zijn er ook bedrijven vertrokken waaronder Neptune Energy.

Doelstelling 1.5 Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie

Re-integratiebeleid en uitvoering
In 2021 is er uitvoering gegeven aan de nota ‘Meedoen met meerwaarde’. De re-integratietaken zijn sinds 1 januari 2021 overgegaan naar de Binnenbaan.

Bijstandsvolume ontwikkelingen
2021 was een jaar van tegenstellingen. Enerzijds was er nog steeds COVID-19 dat veel ondernemers in het nauw bracht als gevolg van lockdowns. Anderzijds waren de omstandigheden op de arbeidsmarkt nog nooit eerder zo gunstig voor zowel werkzoekenden als ondernemingen. Dat laatste blijkt vooral uit het extreem lage aantal faillissementen en de hoge economische groei van Nederland. Natuurlijk hebben niet alle sectoren kunnen profiteren van deze gunstige omstandigheden, maar de gemeentelijke doelgroep (bijstand) moet worden bezien ten opzichte van de gehele economie en niet alleen ten opzichte van de sectoren die het lastig hebben gehad. Per ultimo 2021 was ca. 1 % van het bijstandsvolume COVID-19-gerelateerd in de vorm van zelfstandigen die doorstroomden vanuit Tozo naar bijstand. Ca. 10% van het bijstandsvolume bedroeg vergunninghouders. Eveneens ca. 10% bedroeg het aantal arbeidsbeperkten (dat nog niet aan het werk is d.m.v. loonkostensubsidie), dat volgens de definitie van de Participatiewet als arbeidsbeperkt kan worden gezien c.q. waarvoor een specifieke re-integratieaanpak op van toepassing is. Ruim 30% van de bestandsgerechtigden was ouder dan 55 jaar. Ruim 20% zit meer dan 10 jaar in de bijstand, waarvan weer ruim 20% (4% van het totaal) langer dan 20 jaar. Er is sprake van overlap tussen voorgenoemde percentages. Vanwege het gunstige arbeidsklimaat is het volume in de bijstand in 2021 met 2,7% gedaald. Er stroomden net als voorgaande jaren minder mensen in de bijstand. De instroom was bovendien lager dan verwacht. Er hoefden dus minder mensen weer uit te stromen. De uitstroom naar werk is daarom lager dan voorgaande jaren.

Van kijken naar zien
Wát er in gesprekken tussen burgers en professionals gebeurt, blijft vaak onderbelicht. Om de kwaliteit van gespreksvoering te vergroten is reflectie op gespreksvoering van belang. In het project Van Kijken naar Zien gebeurt dit door het bespreken van opnames van gesprekken. Klantmanagers doen dit samen met collega's, klanten en onderzoekers. De gemeente vindt het heel belangrijk om dit te onderzoeken en er is in 2020 een start gemaakt met het project.
In 2021 is het project 'Van kijken naar zien' afgerond. Doel van het project Van Kijken Naar Zien is de ontwikkeling van een methodiek om het vakmanschap van klantmanagers te verdiepen, verbreden en verankeren door middel van zelf- en samenreflectie op basis van opnames van gesprekken tussen klantmanagers en klanten.
De onderzoeksresultaten zijn als positief ervaren en uit de onderzoeksresultaten hebben we gezien dat de methode die gehanteerd wordt bij van kijken naar zien, toepasbaar is binnen het brede sociaal domein. Dat betekent dat het niet alleen een instrumentarium is voor gesprekken binnen de re-integratie. Naast implementatie bij de Binnenbaan, volgt dit ook binnen het Sociaal Domein breed.

Banenafspraak en SROI
De rekenkamercommissie heeft in 2021 een onderzoek laten uitvoeren naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van de wijze waarop Zoetermeer vormgeeft aan de Wet banenafspraak en SROI.

Doel van het onderzoek is om de raad inzicht te geven in de mate waarin de Wet banenafspraak en SROI in Zoetermeer gerealiseerd worden.
Door de RKC zijn de volgende aanbevelingen gedaan:

- Blijf toezien op de naleving van de verplichtingen die voor de gemeente uit de Wet banenafspraak voortvloeien. Maak de ambtelijke organisatie bewust van vooroordelen en onterechte aannames tegen mensen uit de doelgroep van de banenafspraak. Benadruk tevens het feit dat deze wet ook kansen biedt omdat mensen bovenformatief kunnen worden aangenomen.
- Zorg voor heldere afspraken over de financiering om mensen uit de banenafspraak bovenformatief aan te nemen. Benut het beschikbare budget voor het ondersteunen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (doelgroep van de banenafspraak) effectief om nieuwe mensen uit deze doelgroep te plaatsen.
- Het opstellen van aanvullend beleid met SMART doelstellingen voor mensen uit de banenafspraak kost weliswaar tijd en moeite, maar maakt monitoring en sturing gemakkelijker. De rekenkamercommissie beveelt daarom aan om de monitoring van de banenafspraak en van SROI zodanig in te regelen, dat uitspraken kunnen worden gedaan over doeltreffendheid en doelmatigheid van deze instrumenten in Zoetermeer.
    - Met betrekking tot de monitoring van de Wet banenafspraak beveelt de rekenkamercommissie aan om de specifieke opbrengst voor Zoetermeer inzichtelijk te maken en zo het sturen op maatschappelijk rendement gemakkelijker volgbaar te maken voor de raad.
    - Voor een scherpere monitoring op SROI beveelt de rekenkamercommissie aan om na te gaan of het instellen van een centraal inkoopregister behulpzaam is. Dit op basis van de constatering dat het werken met de bouwblokkenmethode in het inkoop- en aanbestedingsbeleid efficiënt en goed werkbaar lijkt voor de betrokken partijen.

Deze aanbevelingen zijn overgenomen en vanaf 2022 wordt een start gemaakt aan het uitvoeren van deze aanbevelingen.

Arbeidsmarkregio ZHC
De gemeente Zoetermeer is centrumgemeente van de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal (ZHC). Het jaar 2021 heeft voor de arbeidsmarktregio ZHC

grotendeels in het teken van COVID-19 gestaan. De prognoses voorspelden een hoge instroom van werklozen. Van de arbeidsmarktregio's werd daarom gevraagd om een Regionaal Mobilteitsteam in te richten om zo dienstverlening te organiseren aan inwoners die hun werk dreigden te verliezen of recent waren verloren. Vanuit UWV, vakbonden, gemeenten en onderwijspartijen is (o.a.) een team samengesteld, zijn afspraken gemaakt over gegevensuitwisselingen, het beheren van de financiën, het inzetten van communicatie-uitingen. Halverwege het jaar werden de prognoses bijgesteld en ontstond juist krapte op de arbeidsmarkt. Dit maakte dat het team actief op zoek ging naar inwoners die wel behoefte hebben aan dienstverlening maar via de bestaande organisaties niet of beperkt in aanmerking komen voor dienstverlening (zelfstandig ondernemers, niet-uitkeringsgerechtigden, recent afgestudeerden). De nadruk van de dienstverlening kwam hiermee te liggen op omscholing naar ander werk en het versterken van ondernemingen. Via de 'Wat als' campagne worden inwoners verleid om de overstap te maken naar beroepen waar krapte aan personeel is.

Er is in 2020 en 2021 ervaring opgedaan met het dienstverleningsconcept HalloWerk. Dit dienstverleningsconcept heeft als doel om werkgevers en werkzoekenden op een andere manier met elkaar in contact te laten komen, namelijk door te matchen op vaardigheden en competenties (en minder op basis van werkervaring en opleiding). De pilot van HalloWerk is in februari 2022 afgerond en geëvalueerd. De geleerde lessen worden verder uitgewerkt bij het regionaal succesvol matchen en de landelijke ontwikkelingen rond matchen op skills.

De Binnenbaan BV
De Binnenbaan BV richtte zich in 2021 op de ontwikkeling van de dienstverlening en het uitbouwen van de transformatie. Daar is in het eerste jaar van De Binnenbaan een begin mee gemaakt. In de doorontwikkeling van de organisatie werd al snel duidelijk dat er veel te doen was, en nog steeds is. Dit is een fusieproces dat geruime tijd in beslag neemt. Het op orde krijgen van de basis van de organisatie kost tijd en legt druk op de resultaten. Er zijn belangrijke vorderingen gemaakt. Zo is de 'governance' verder ingericht, het bedrijfsplan met daarin de belangrijkste ontwikkelsporen vastgesteld en zijn nieuwe werkprocessen geïmplementeerd. Tegelijkertijd is er een begin gemaakt met de transformatie, oftewel: de nieuwe manier van werken. Als onderdeel van de kandidaatroute is De Startbaan geïmplementeerd. In dit innovatieve traject wordt werken, trainen en testen gecombineerd, waardoor een uitgebreid beeld van de kandidaat ontstaat en passende ondersteuning kan worden geboden. Ook is in 2021 volop ingezet op het analyseren van het volledige bestand), met hulp van de zelfredzaamheidsmatrix (ZRM).

De Binnenbaan BV heeft in 2021 als ambitieus fusiebedrijf nieuwe vestigingslocaties betrokken, nieuwe re-integratiemethoden ontwikkeld, is op andere ICT-systemen is overgegaan en heeft nieuwe werksoorten aangetrokken.
De arbeidsmarkt is goed, maar sluit vaak niet aan op wat onze mensen al kunnen. Onze kandidaten komen steeds beter in beeld, en daardoor ontdekken we ook dat zij meer nodig hebben dan 'standaard' dienstverlening. Dit vraagt van De Binnenbaan een extra investering in kennis over en begeleiding van de verschillende (groepen van) kandidaten. Het werken met het nieuwe re-integratietraject Startbaan heeft geleerd dat de benodigde begeleiding vaak intensiever en complexer is, en dat regulier werk veelal (nog) niet passend is.

De Binnenbaan BV heeft een uitdagend opstartjaar gehad. Door COVID-19 konden veel kandidaat contacten alleen digitaal plaatsvinden. De plaatsingsmogelijkheden bij externe werkgevers namen door vermindering bedrijfsactiviteiten af en er waren minder trajecten realiseerbaar. Ook het doelgroep vervoer was maar beperkt mogelijk. Dankzij de rijkssteun en verminderde uitgaven aan re-integratietrajecten kon de terugval in netto toegevoegde waarde door verminderde omzet worden opgevangen.
De instroom van nieuwe kandidaten met een korte afstand tot de arbeidsmarkt was klein, met als gevolg dat de mogelijkheden voor uitstroom vanuit het bestand naar werk afnamen.
2021 heeft in teken gestaan van het op orde krijgen van de basis. Veel tijd is gaan zitten in de conversie van het ICT-systeem, de teambuilding van de

medewerkers en de screening van het kandidatenbestand. Ook is de verhuizing naar de nieuwe productie- en kantoorlocatie gerealiseerd.

De nieuwe wet inburgering
De ingangsdatum van de nieuwe Wet inburgering 2021 is verschoven naar 1 januari 2022. De minister heeft verzocht om vanaf 1 juli 2021 te werken in de geest van de nieuwe wet.
Zoetermeer heeft dit gedaan door nieuwe vergunninghouders financieel te begeleiden.
Om duidelijk te krijgen of er een integratieprobleem is met de groep vergunninghouders die onder de Wet inburgering 2013 zijn ingeburgerd, is er een scan gestart.
Alle vergunninghouders, in totaal ruim 750, worden uitgenodigd voor een gesprek over hun financiële situatie, hun dagbesteding en de beheersing van de Nederlandse taal. Op 31 december 2021 zijn er bijna 300 mensen gesproken.
Slechts één iemand heeft grote financiële problemen en is gemeld bij schuldhulpverlening, ruim een derde heeft taalondersteuning nodig en ook een derde heeft maatschappelijke ondersteuning.
Deze inzichten worden meegenomen naar de invulling van de WI 21. Het aangenomen raadsvoorstel ziet toe op een inburgeringsstelsel gericht op zo snel mogelijk zelfstandige deelname aan de Nederlandse maatschappij.
Genoemd in jaarrekening 2020 is de pilot, deze is in 2021 afgerond.

Pilot veranderopgave inburgering
Het Ministerie van SZW heeft in aanloop naar het nieuwe inburgeringsstelsel een pilotprogramma opgezet om lessen op te halen voor de verdere inrichting van een adaptief inburgeringsstelsel en gemeenten voor te bereiden op de implementatie van de nieuwe wet.
Het Ministerie van SZW wilde gemeenten faciliteren bij het evalueren van deze lopende initiatieven, zodat het nieuwe stelsel kan profiteren van de praktijkervaring die al is opgedaan door gemeenten.
Zoetermeer heeft de pilot financieel ontzorgen doorlopen, samen met Lansingerland, en is afgerond met een evaluatie op verzoek Rijksoverheid in september 2021.
Insteek was het doorbetalen van de vaste lasten gedurende zes maanden en het vergroten van de financiële kennis van nieuwe statushouders.
Dankzij deze pilot gaat Zoetermeer voor inzetten op het vergroten van de financiële zelfredzaamheid van deze doelgroep door middel van budgettrainingen.

% Arbeidsparticipatie (Realisatie 2021)
Het aandeel (= percentage) werkenden van de totale bevolking is de arbeidsparticipatie.
Alle 15- tot 67-jarigen behoren tot de potentiële beroepsbevolking.
Bij het vaststellen van de arbeidsparticipatie wordt uitgegaan van een grens van 12 uur per week werken.

Bron: CBS

Type	2020	2021
Begroting	73,9 %	73,9 %
Realisatie	68,3 %	71,1 %

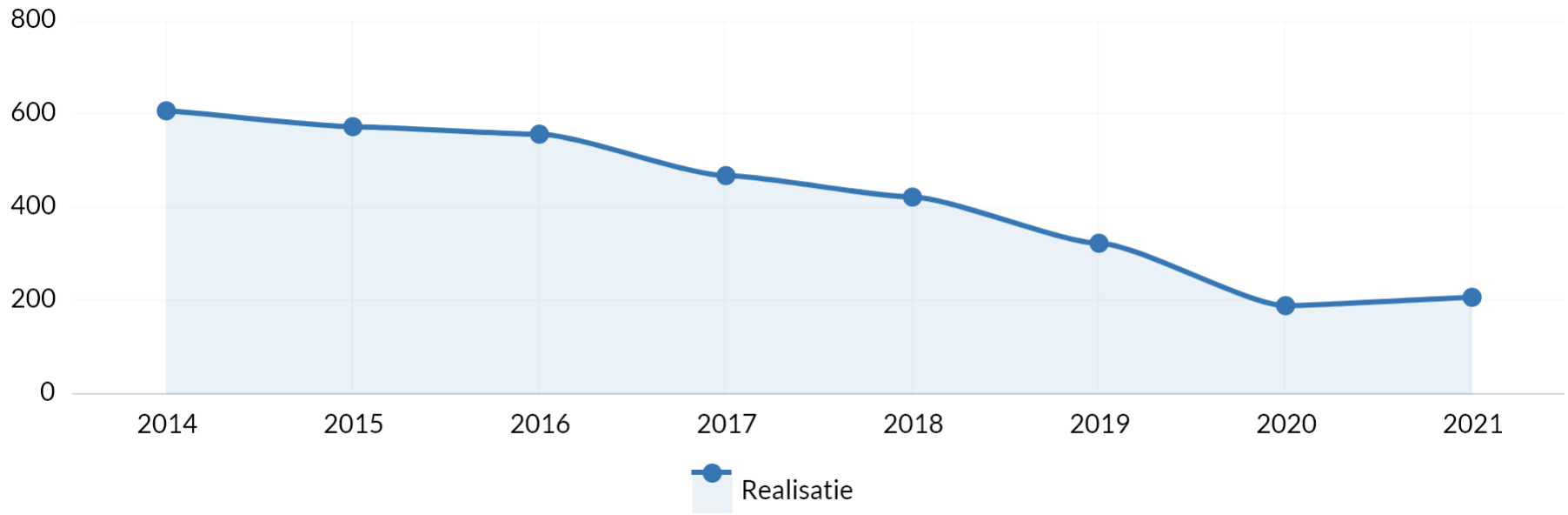
Toelichting
Doel gehaald: Nee
Toelichting: De stijging t.o.v. 2020 komt door de combinatie van een licht dalend volume van de beroepsbevolking in combinatie met een aantrekkende arbeidsmarkt.

Uitstroom naar werk (Realisatie 2021)

Bron: Suites4 SociaalDomein

Type	2020	2021
Begroting	410	375
Realisatie	191	209

Trendgrafiek Uitstroom naar werk (Realisatie 2021)

Bron: Suites4 SociaalDomein

Toelichting
Doel gehaald: Nee
Toelichting: Door geringe instroom en beperking en bij re-integratie door corona minder uitstroom

Deeltijd werkenden met uitkering (Realisatie 2021)
Aantal uitkeringsgerechtigden dat op 31-12 inkomsten uit parttime werk heeft.

Bron: Suites4 SociaalDomein

Type	2020	2021
Begroting	500	700
Realisatie	650	506

Toelichting
Doel gehaald: nee
Toelichting: Het doel is niet gehaald als alleen gekeken wordt naar het aantal PW/IOAW uitkeringsgerechtigden zoals opgenomen in de tabel.
De daling van het aantal PW/IOAW uitkeringsgerechtigden ten opzichte van 2020 wordt veroorzaakt doordat in deze krappe arbeidsmarkt meer mensen volledig uitstromen richting werk, ook mensen die al parttime werkten en daarnaast doordat de instroom in de bijstand van mensen die parttime werken momenteel op een laag niveau is.
Tegelijkertijd zien we nog een groep in de bijstand voor wie parttime werken een grote opgave is. We zien dat voor hen parttime werken het hoogst haalbare is en dat er voor hen geen perspectief op duurzame uitstroom uit de bijstand is, ook niet in de huidige krappe arbeidsmarkt.
Als we de cijfers van de Tozo-gerechtigden meenemen, dan is de doelstelling wel behaald. Dit is echter een corona-gerelateerde uitkering die voor het streefcijfer niet relevant is. Veel Tozo-gerechtigden hebben nog parttime werk. In 2020 betrof het 836 Tozo-gerechtigden en in 2021 349 Tozo-gerechtigden.

Uitstroom naar school (Realisatie 2021)
Aantal jongeren dat vanuit een bijstandsuitkering weer uitstroomt naar school.

Bron: Suites4 SociaalDomein

Type	2020	2021
Begroting	50	40
Realisatie	48	32

Toelichting
Doel gehaald: Nee
Toelichting:

Doelstelling 1.6 Voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan

Inkomensvoorziening en minimabeleid

De gemeente verstrekt aan rechthebbenden (aanvullende) bijstandsuitkeringen voor levensonderhoud. Daarnaast heeft de gemeente verschillende inkomensondersteunende voorzieningen, om huishoudens met lage inkomens en dus een relatief grote kans op onvoldoende financiële middelen hiervoor, mee te laten doen in de samenleving. Zoals de ZoetermeerPas voor deelname aan culturele, sportieve en educatieve activiteiten, waaraan in 2021 ruim 9000 mensen deelnamen. Dat is ongeveer gelijk aan het aantal deelnemers in 2020.
Andere inkomensondersteunende voorzieningen zijn bedoeld om huishoudens te ondersteunen in bepaalde kosten. Zoals met bijzondere bijstand voor onvoorziene noodzakelijke kosten.
Of met de collectieve zorgverzekering (Gemeentepolis) voor mensen met een laag inkomen, met als doel dat deze groep goed verzekerd is. De verzekeraar geeft een korting en de gemeente betaalt vanuit de armoedemiddelen per deelnemer een deel van de premie. In 2021 is de gemeentelijke bijdrage verlaagd in het kader van maatregel 22 van 'Ombuigen en Vernieuwen'. Voor de lichtere variantpolis (GarantVerzorgd1) is de gemeentelijke bijdrage verlaagd van € 15,00 naar € 8,00 per maand en voor de uitgebreidere variantpolis (GarantVerzorgd2) van € 33,00 naar € 23,00 per maand. Het aantal deelnemers is afgenomen van 4.411 in 2020 naar 4.325 in 2021.
Opgemerkt wordt dat besteedbaar inkomen, bijvoorbeeld volgens het Nibud, voor veel groepen steeds vaker een probleem is. Bijvoorbeeld door stijgende woonlasten en recent de energielasten en de inflatie die boodschappen duurder maakt. Hoewel de Gemeentepolis verhoudingsgewijs goedkoop is en bij de meest uitgebreide polis het eigen risico is meeverzekerd (wat wanneer dit geheel aangesproken wordt financieel zeer voordelig is), is het goed mogelijk dat meer huishoudens voor wie iedere euro telt, toch kiezen voor een zo goedkoop mogelijke basisverzekering buiten de gemeente om. Dit kan een verklaring zijn voor de terugloop in het aantal deelnemers.

Schuldhulpverlening

Wat wilden we bereiken in 2021?
- Schulden bespreekbaar maken
- Vroegsignalering van schulden
- Schuld oplossen door deze te saneren
- Financiële rust bij multiprobleemhuishoudens

Wat hebben we bereikt in 2021?

- Aangepaste dienstverlening. Door de aanhoudende COVID-19-crisis bleef het risico op schulden voor inwoners in 2021 groot. Er waren minder aanmeldingen, net zoals er landelijk wordt waargenomen omdat mensen zich niet snel melden. In verband met de COVID-19-crisis en lockdown(s)

gold een aangepaste digitale dienstverlening aangezien fysieke afspraken niet altijd mogelijk waren. Coulance werd geboden om trajecten niet te bemoeilijken. Vooral bij jongeren zetten we succesvol in op het vergroten van motivatie, kennis en laagdrempelige bereikbaarheid via social media.

- COVID-19-dienstverlening ondernemers. Team SHV is ook bij de COVID-19-ondersteuning aan ondernemers aangesloten om het bespreekbaar maken van geldproblemen eenvoudiger te maken, in het bijzonder voor ondernemers die een Tozo-uitkering hebben aangevraagd en in combinatie met werkgerelateerde vragen. Er is extra aandacht geweest voor een persoonlijke (telefonische) benadering omdat fysiek contact niet (altijd) kon worden geboden. Soms bleek tijd nemen om door te vragen op andere (psychische) problematiek in sommige gevallen nodig.
- Preventie-activiteiten om schulden bespreekbaar te maken. De preventiemedewerkers sloten aan bij de wijkgerichte aanpak om informatie en advies en preventie-activiteiten te bevorderen. Ze werkten samen met diverse maatschappelijke partners, scholen, vrijwilligers, onder andere door middel van fysieke aanwezigheid in de wijk en als vaste contactpersonen. Hierdoor zochten partners ze eerder als ingang voor vragen en het doorgeven van signalen over inwoners.
- Schulden voortijdig in beeld. Per januari is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening gewijzigd om een wettelijke grondslag te beiden voor gegevensuitwisseling voor vroegsignalering van schulden op vaste lasten (huur, water, energie, zorgverzekering). De pilot EMMA (Eerder melden, minder achterstanden) werd formeel afgerond. De samenwerking met vaste lasten partners is uitgebreid van zeven naar meer dan 40 signaalpartners. Door COVID-19 was het actief bereiken van mensen uitdagender en was het een hele tijd niet mogelijk (geweest) om ook daadwerkelijk op huisbezoek te gaan. Daadwerkelijk contact bekende ook niet per definitie dat mensen open stonden voor hulp.
- Schulden makkelijker oplossen. We wilden het saneren van schulden meer gaan inzetten. De verkennende gesprekken met regionale kredietbanken hebben niet tot een definitieve pilot geleid. Ook omdat we in afwachting waren van de komst van het Landelijke Waarborgfonds die vertraging opliep. We konden wel doorgaan met inzet op het verkorten van doorlooptijden door het juridisch voorbereiden van aansluiting op de landelijke schuldhulpinititatieven Schuldenknooppunt en Collectief schuldregelen.
- Vergroten financiële rust en financiële redzaamheid. We hebben veel aandacht geschonken aan laagdrempelige digitale zelfhulpinstrumenten die mensen zelf kunnen gebruiken om hun situatie in kaart te brengen en aan te pakken en zien het gebruik hiervan duidelijk toenemen (in brede zin: Nibud geldplannen en Geldfit.nl). De cursus ‘Omgaan met geld’ die vanwege COVID-19 in 2020 geen doorgaan kon vinden, is in de tweede helft van 2021 opnieuw gestart.

TONK

Het afgelopen jaar is aan 130 huishoudens voor een kleine € 360.000 in totaal aan TONK verstrekt. TONK staat voor Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten. Het betrof een verruimde vorm van bijzondere bijstand voor woonlasten (tegemoetkoming voor huur of hypotheek, waar aan de orde aangevuld met een bedrag voor servicekosten en VVE).
TONK was voor huishoudens die door COVID-19 te maken hadden met een inkomensterugval en daardoor deze noodzakelijke kosten niet meer konden betalen uit het inkomen en waarvoor andere regelingen niet of onvoldoende soelaas boden of konden bieden.
TONK is verstrekt voor de maanden januari tot en met september 2021.

Aanpak uitkeringsfraude

In 2021 is, in navolging op het jaar 2020, verder ingezet op handhaving over de Tijdelijke Ondersteuning Zelfstandig Ondernemers (TOZO). In het kader van het Misbruik en Oneigenlijk gebruik beleid hebben er met betrekking tot alle uitkeringsperioden (TOZO 1 t/m 5) steekproefcontroles plaats gevonden.
Dit had uiteraard invloed op de gebruikelijke fraudeonderzoeken naar woon- en leefsituatie, inkomen en vermogen in het kader van de Participatiewet.
Ook de COVID-19-maatregelen hebben de opsporing van uitkeringsfraude in 2021 gehinderd. Door de lockdown konden er bijvoorbeeld geen huisbezoeken plaatsvinden.

De negatieve landelijke media-aandacht (o.a. de Wijdemeren affaire) heeft geen weerslag gehad op het werk van Controle & Opsporing. In Zoetermeer werd al gehandhaafd met oog voor de klant.
Er is een vrijstelling van € 1.200 op jaarbasis voor giften gerealiseerd binnen het gemeentelijk beleid voor de burgers die aanspraak maken op een uitkering op grond van de Participatiewet.

Aantal bijstandsuitkeringen (Realisatie 2021)
Aantal bijstandsuitkeringen levensonderhoud per 31-12

Bron: Suites4 SociaalDomein

Type	2020	2021
Begroting	2.450	3.113
Realisatie	2.665	2.594

Toelichting
Doel gehaald: Ja
Het bijstandsvolume is dankzij de COVID-19-steunmaatregelen licht gedaald.

Bereik minimaregelingen uitgedrukt in % doelgroep (Realisatie 2021)
Bereik uitgedrukt in som van % doelgroep Zoetermeerpas / Collectieve ziekteverzekering / Kwijtschelding gedeeld door 3.

Bron: Gemeentelijke administratie

Type	2020	2021
Begroting	-	85 %
Realisatie	67 %	63 %

Toelichting
Doel gehaald: Nee
Het bereik minimaregelingen als effectindicator is een gemiddelde van het bereik van drie regelingen collectief aanvullende verzekering, de ZoetermeerPas en kwijtschelding lokale belastingen.
Het bereik collectief aanvullende verzekering en de ZoetermeerPas zijn ten opzichte van 2020 vrijwel gelijk gebleven. Het bereik van kwijtschelding is enige procentpunten gedaald.

ZoetermeerPas 2020: 9.059 deelnemers (bereik 81%) ZoetermeerPas 2021: 9091 deelnemers (bereik 81%).

Collectieve 2020: 4.411 deelnemers (bereik 39,4%) Collectieve 2021: 4.325 deelnemers (bereik 39%).
Kwijtschelding 2020: 4.375 (veronderstelde doelgroep is 1,5 x de 101% groep huishoudens = 5.100. Dan is het veronderstelde bereik: 86%) Kwijtschelding 2021: 3561 (verondersteld bereik is 69%). Opgemerkt dat er in 2020 uitzonderlijk veel kwijtscheldingsverzoeken waren. 25% meer dan in voorgaande jaren. Gemiddeld bereik is dan 2020: (81+39,4+86) / 3 = 68,8% 2021: (81+39,4+69) / 3 = 63,1 %.

Gerealiseerde baten, lasten en saldo per doelstelling (inclusief reservemutaties)

Bedragen x €1.000

Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie	baten	lasten	Rekening 2021
Bijdragen aan maatwerk in spelen en leren (1.1)	**9.248**	**-21.865**	**-12.616**
Beperken uitval in het onderwijs (1.2)	**600**	**-2.231**	**-1.632**
Bevorderen van een beter vestigings- en ondernemersklimaat (1.3)	**942**	**-1.797**	**-855**
Bevorderen groei werkgelegenheid (1.4)	**6**	**-299**	**-293**
Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie (1.5)	**1.937**	**-20.701**	**-18.763**
Voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan (1.6)	**56.881**	**-70.478**	**-13.597**
TOTAAL PROGRAMMA	**69.614**	**-117.371**	**-47.757**

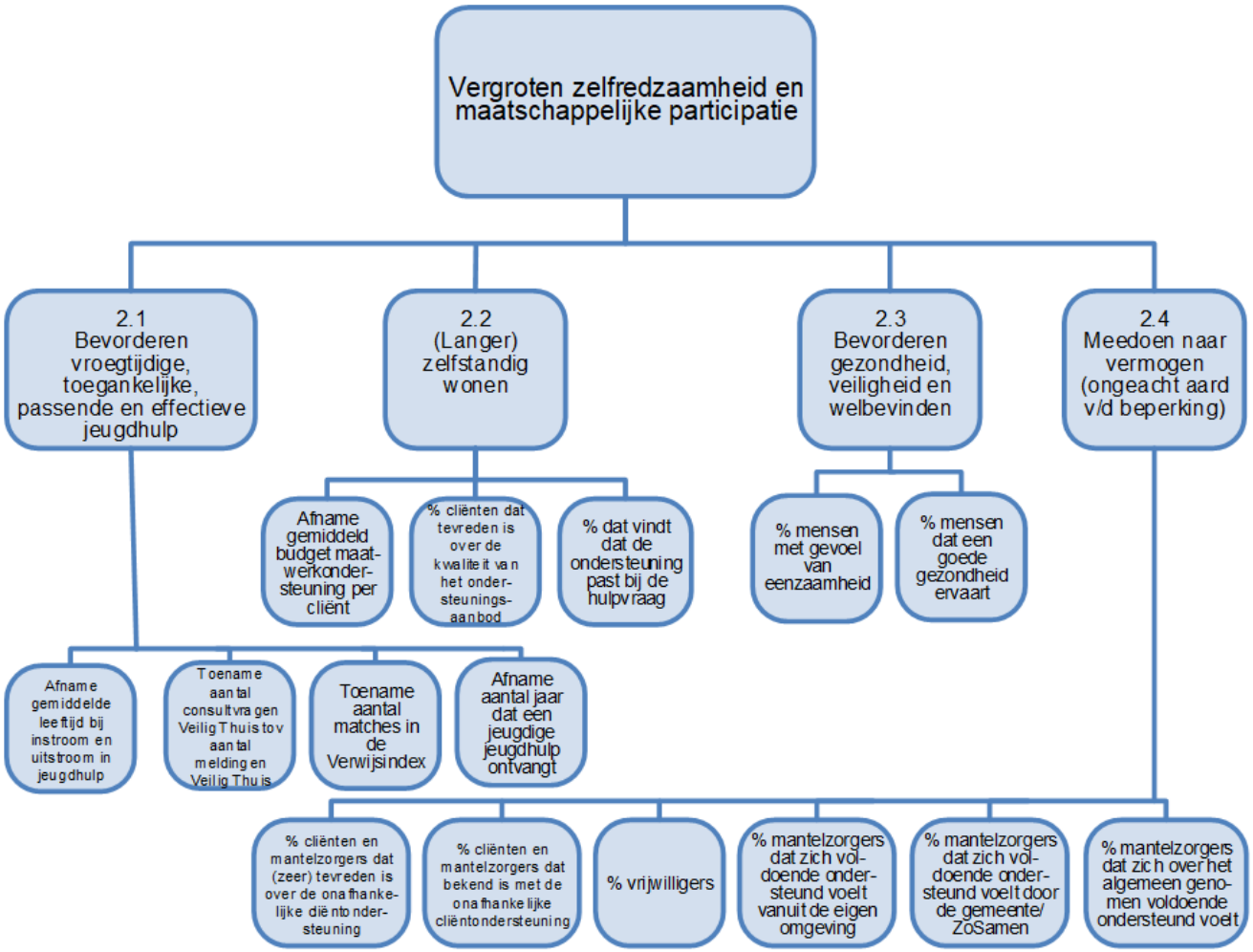
Voor een verklaring van verschillen tussen begroting en rekening wordt verwezen naar hoofdstuk Jaarrekening/Toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Financiën op hoofdlijnen
De bestedingen voor de bijdragen aan maatwerk in kleren en spelen (doelstelling 1.1) bedroegen 12.5 mln. Aan het beperken van uitval in het onderwijs (doelstelling 1.2) werd 1,6 mln. uitgegeven.

De bestedingen voor een beter een vestigings- en ondernemingsklimaat (doelstelling 1.3) bedroegen 0,85 mln. Aan het bevorderen van de groei van de werkgelegenheid (doelstelling 1.4) werd 0,29mln. besteed.

Om duurzame arbeidsparticipatie te bevorderen (doelstelling 1.5) is in totaal 18,5 mln. besteed voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening en het re-integreren van Participatiewet kandidaten. De bestedingen om in noodzakelijke middelen van bestaan te voorzien (doelstelling 1.6) bedroegen 12,3 mln. Hiermee werden de bijstandsuitkeringen en het minimabeleid betaald.

Programma 2 Samen leven en ondersteunen

Algemene doelstelling: Vergroten zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie

Vergroten zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie

Ook in 2021 had de COVID-19-pandemie een grote invloed op de samenleving en zo ook op de doelstellingen en activiteiten binnen programma 2 'Samen leven en ondersteunen'. Veel sociale basisvoorzieningen zoals buurtverenigingen, inloopcentra en wijkrestaurants moesten tijdelijk de deuren sluiten. Toch heeft het college samen met betrokken maatschappelijke organisaties en verenigingen de inwoners weten te bereiken en bij de samenleving blijven betrekken. Activiteiten zijn, met inachtneming van de COVID-19 maatregelen, op alternatieve wijze uitgevoerd of specifiek opgezet om de meest kwetsbare inwoners uit de wijk niet uit het oog te verliezen. De meeste sociale (basis)voorzieningen ervaren vanwege de COVID-19 maatregelen financiële consequenties. Een aantal organisaties heeft gebruik gemaakt van de COVID-19 noodsteun in de vorm van huurcompensatie en/of financiële steun.

Jeugd

Het jeugdbeleid richt zich op normaliseren, preventie en vroegsignalering van problemen bij het opgroeien en opvoeden. Voor jeugdigen die een vorm van specialistische jeugdhulp nodig hebben is het uitgangspunt dat deze hulp kwalitatief hoogwaardig, duurzaam, kosteneffectief en resultaatgericht is. Ondanks de nog steeds merkbare effecten van de COVID-19-pandemie is de ondersteuning en hulpverlening aan jeugdigen en hun ouders in 2021 zo goed mogelijk voortgezet. De focus lag in het afgelopen jaar op het versterken van de verbinding in het sociaal domein, in het bijzonder tussen onderwijs en jeugdhulp en de verbinding met de ontwikkelingen rondom de gebiedsgerichte ondersteuning.

Wmo

Voor het vormgeven van de Wmo werkt het college vanuit de visie van Positieve gezondheid aan vitaal ouder worden, gelijke kansen op gezondheid en lekker in je vel zitten. Afgelopen jaar heeft het college samen met de partners van Zoetermeer 2025 ingezet op een zo gezond mogelijk leven voor alle inwoners van Zoetermeer. Toch ziet het college dat de druk op zorg en ondersteuning vanuit de Wmo onverminderd hoog blijft. Het college blijft inzetten op vernieuwing en ontwikkeling van het aanbod om de ondersteuning beschikbaar en toegankelijk te houden voor alle inwoners die dat nodig hebben. In 2021 heeft dit onder andere vorm gekregen door de start van het samenwerkingsverband inZet en een innovatieopdracht in nieuw afgesloten contracten voor Hulp bij het Huishouden. Ook heeft het college samen met partners uit de stad de Woonzorgvisie ontwikkeld. Deze visie schetst de kaders die nodig zijn op woonzorg-gebied om inwoners van Zoetermeer zo lang mogelijk zelfstandig te laten wonen en deel uit te laten maken van de maatschappij.

Doelstelling 2.1 Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp

Preventief aanbod

- De COVID-19 pandemie heeft op verschillende manieren impact gehad op de mate en wijze waarop jeugdigen preventief konden worden geholpen. Preventief aanbod was beperkt beschikbaar, jeugdigen waren gedurende lockdowns niet op school aanwezig en er kwamen zwaardere zorgvragen terecht bij de toegang doordat mensen worstelden met de effecten van de lockdown op hun leven. Ten gevolge van de beperkingen tijdens de lockdowns zijn door diverse partijen creatieve oplossingen ingezet om zicht te houden op het welbevinden van jeugdigen, om eenzaamheid onder jeugdigen te voorkomen, om informatie beschikbaar te maken over hoe om te gaan met de situatie en om ondersteuning in te zetten waar nodig.

Toegang

- In het afgelopen jaar is er minder dan voorgaande jaren gebruik gemaakt van preventief, vrij-toegankelijk aanbod en er werd meer dan voorgaande jaren verwezen naar specialistische jeugdhulp door de POH-jeugd en het schoolmaatschappelijk werk. Een deel van de jeugdigen die zich melden bij de Toegang kan worden begeleid door de POH-jeugd of schoolmaatschappelijk werker.
- In 2021 is speciale aandacht besteed aan de mogelijkheid om jeugdhulp-trajecten eerder te beëindigen en jeugdigen binnen preventieve voorzieningen verder te helpen. Hiertoe is een scholing gegeven onder toegangspartners. De kinderartsen van het Langeland Ziekenhuis hebben daarnaast de training Gezamenlijk Inschatten Zorgbehoefte gevolgd.

Verbinding onderwijs-jeugdhulp

- In reactie op signalen van een groeiend aantal zorgvragen op gebied van mentaal welbevinden zijn waar mogelijk extra middelen ingezet om binnen het onderwijs vroegtijdig op deze signalen te reageren. Uitdaging hierbij was de krapte op de arbeidsmarkt waardoor het moeilijk was de professionals te vinden die aan deze groeiende vraag konden voldoen.
- Bij vier scholen voor voortgezet onderwijs is een gedragswetenschapper ingezet om de signaleringsvaardigheden van de scholen te versterken. De aanpak is vervolgens naar alle voortgezet onderwijs-scholen verbreed.
- Samen met het samenwerkingsverband Zoetermeer en met betrokken schoolbesturen is gewerkt de directe inzet van jeugdhulp binnen het speciaal onderwijs. In de uitwerking is op inhoud ook een ‘vliegende keepteam’ benoemd. Het doel is om deze expertise in de toekomst ook via een consultatie- en adviesfunctie in te zetten ten behoeve van het reguliere onderwijs.

Specialistische jeugdhulp

- Voortvloeiende uit het inkoopproces voor de specialistische jeugdhulp werd in 2021 gestart met een aantal regionale instrumenten voor kostenbeheersing: het richtinggevend kader, de Q-analyse en de bestedingsruimte per aanbieder. De financiële effecten daarvan waren dit jaar echter nog niet zichtbaar. De kosten voor specialistische jeugdhulp Zorg in Natura overstijgen - ondanks de inzet van diverse maatregelen uit het Actieplan Jeugdhulp - het beschikbare budget. Analyse wees uit dat er een aantal redenen is voor de kostenstijging, waaronder een stijging van de gemiddelde kostprijs van jeugdhulptrajecten en een verschuiving naar de inzet van duurdere producten binnen de jeugd-GGZ. Na afloop van het jaar is ook gebleken dat het aantal unieke jeugdigen met jeugdhulp voor het eerst sinds een aantal jaar is gestegen; in 2021 ontvingen 4.548 jeugdigen een vorm van specialistische jeugdhulp (een stijging van 2,5% ten opzichte van 2020).
- In oktober 2021 heeft de raad de Regiovisie Jeugdzorg Haaglanden vastgesteld. In de Regiovisie staan de ambities en uitgangspunten voor de periode 2021-2026 beschreven. De Regiovisie dient daarmee als inhoudelijk kader voor de regionale samenwerking op het gebied van de specialistische jeugdhulp.

Vroegtijdig signaleren: Afname gemiddelde leeftijd bij instroom in jeugdhulp (Realisatie 2021)
De gemiddelde leeftijd bij instroom en uitstroom worden tegen elkaar afgezet om te kijken of er vroegtijdig wordt gesignaleerd.

Bron: DataWareHouse Zoetermeer

Type	2020	2021
Begroting	9,3	9,0
Realisatie	9,0	9,2

Toelichting
Doel gehaald: Nee
Toelichting: In 2021 steeg voor het eerst in een aantal jaar de gemiddelde leeftijd waarop jeugdigen instromen in de jeugdhulp. Het is nu nog niet mogelijk om vast te stellen of er sprake is van een uitzondering of dat dit een ontwikkeling is die zich de komende jaren doorzet (peildatum gegevens 27-01-2022).

Vroegtijdig signaleren: Afname gemiddelde leeftijd bij uitstroom in jeugdhulp (Realisatie 2021)
De gemiddelde leeftijd bij instroom en uitstroom worden tegen elkaar afgezet om te kijken of er vroegtijdig wordt gesignaleerd.

Bron: DataWareHouse Zoetermeer

Type	2020	2021
Begroting	12,8	13,0
Realisatie	12,9	13,1

Toelichting
Doel gehaald: Nee
Toelichting: De gemiddelde leeftijd van de jeugdigen die uitstromen in de jeugdhulp is in 2021 iets gestegen en vergelijkbaar met het jaar 2019. Het is niet bekend wat de oorzaak hiervan is. Wellicht betrof het een eenmalige uitzondering (peildatum gegevens 27-01-2022).

Vroegtijdig signaleren: Toename aantal matches in de Verwijsindex (Realisatie 2021)
Het aantal matches dat ontstaat vanuit de Verwijsindex Haaglanden, zodat inzicht ontstaat in het signaleringsgedrag.

Bron: Verwijsindex Haaglanden

Type	2020	2021
Begroting	2.100	1.750
Realisatie	1.396	984

Toelichting

Doel gehaald: Nee
Toelichting: Het aantal afgegeven signalen in de Verwijsindex blijft dalen. Ten opzichte van 2020 werden opnieuw minder jeugdigen in de Verwijsindex gesignaleerd. In 2021 werden 1.309 signalen afgegeven.

Efficiënte doorlooptijd: Afname gemiddeld aantal jaar dat een jeugdige jeugdhulp ontvangt (realisatie 2021)
Percentage jeugdigen dat minimaal 3 jaar jeugdhulp ontvangt.

Bron: DataWareHouse Zoetermeer

Type	2020	2021
Begroting	48,9 %	54,0 %
Realisatie	49,0 %	46,4 %

Toelichting

Doel gehaald: Ja
Toelichting: Bij herberekening van de cijfers over 2019 bleek dat het aandeel jeugdigen dat 3 jaar of langer jeugdhulp ontvangt, veel lager uit te vallen dan was begroot, namelijk 47,8%. Dit betekent ook dat het begrote percentage voor 2021 aan de hoge kant was. Ten opzichte van 2019 en 2020 daalt het aandeel jeugdigen dat drie jaar of langer jeugdhulp ontvangt echter wel. Kanttekening daarbij is, dat de instroom van jeugdigen in 2021 hoger was dan in 2020, waardoor de verhouding van de jeugdigen per aantal jaar onafgebroken jeugdhulp, ten opzichte van het totaal verandert.

Doelstelling 2.2 Langer zelfstandig wonen

Gebiedsgerichte ondersteuning in het sociaal domein
Juni 2020 heeft de gemeenteraad ingestemd met het voorstel om onderdelen van het sociaal domein gebiedsgericht te organiseren, in de vorm van een samenwerkingsverband van een (klein) aantal strategische partners. Het doel hiervan is dat ondersteuning effectiever en efficiënter wordt vormgegeven en beter aansluit op de hulpvragen van de inwoners. Dit gebeurt onder andere door de focus te verleggen op preventieve activiteiten zodat intensieve individuele ondersteuning minder nodig wordt. De partners in het samenwerkingsverband zij samen integraal verantwoordelijk voor de maatschappelijke opgave in een

gebied en krijgen daarvoor samen één budget. Per 1 mei 2021 is het samenwerkingsverband inZet van start gegaan. Voor inZet stond 2021 in het teken van implementatie en ontwikkeling. Ondanks de COVID-19 maatregelen zijn de inloopcentra in de wijk gestart, waar welzijnsactiviteiten worden georganiseerd en hulpvragen worden beantwoord. De overdracht van cliënten van latende partijen naar inZet heeft in 2021 vertraging opgelopen vanwege COVID-19 en personeelstekort. We verwachten dat de overdracht medio 2022 is afgerond.

Huishoudelijke ondersteuning
Het college ziet de vraag naar huishoudelijke ondersteuning (HO) steeds verder toenemen, ook in 2021 steeg de vraag naar HO. Het streven van het college is dat inwoners zo lang mogelijk vitaal, zelfredzaam en zelfstandig thuis kunnen wonen, hiervoor zet het college in op preventie. Langer zelfredzaam blijven leidt namelijk niet alleen tot een uitgestelde zorgbehoefte, maar ook tot een verbeterd gevoel van welbevinden. Om deze draai te maken is het van belang om samen met de aanbieders te gaan werken aan doorgaande (technologische) innovatie, bijvoorbeeld het inzetten van de stofzuigrobot of organisatorische veranderingen. In de nieuwe contracten huishoudelijke ondersteuning vanaf november 2021 is nadrukkelijk plek voor deze innovatie. Daarnaast wordt ingezet op positieve gezondheid om inwoners zo lang mogelijk zelfredzaam te houden. Hiertoe is medio 2021 gestart met het programma Powerful Ageing. Binnen dit programma wordt het fysieke functioneren verbeterd door gerichte fysiotherapie, waardoor iemand meer zelfredzaam wordt en de ondersteuningsvraag uitgesteld kan worden. Inmiddels hebben 59 inwoners het programma succesvol doorlopen. Het programma gaat door tot medio 2022 en wordt dan geëvalueerd.

Achterstanden Wmo
Het aantal meldingen van inwoners die een beroep (willen) doen op een Wmo-voorziening is het grootste deel van 2021 blijven stijgen. Hierdoor zijn achterstanden ontstaan en moeten inwoners langer wachten op het afhandelen van hun melding dan wenselijk is. Maatregelen om de capaciteit voor het afhandelen van de meldingen te vergroten hebben niet tot resultaat geleid vanwege de krapte op de arbeidsmarkt voor Wmo-consulenten. In de laatste weken van 2021 is een voorzichtige daling van het aantal meldingen zichtbaar. Dat is mede het gevolg van de start van inZet, waardoor de meeste nieuwe meldingen voor begeleiding en dagbesteding rechtstreeks bij inZet binnenkomen. Of dit de enige reden is voor de daling of dat ook andere factoren een rol spelen moet nader onderzocht worden.

Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang
Het Rijk heeft besloten dat de doordecentralisatie van beschermd wonen start vanaf 2022, maar de formele transitie van taken en financiën naar alle gemeenten is een jaar uitgesteld en begint vanaf 2023. In 2021 is de regiovisie beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2022-2025 'samen bouwen aan maatschappelijk herstel' vastgesteld met de visie en ambities voor de komende jaren. Omdat de transitie van taken naar 2023 is uitgesteld, is het implementatietraject nog niet afgerond in 2021.

In de periode 2020-2021 heeft de Haagse regio een eenmalige financiële impuls van ruim € 16 miljoen gekregen van het ministerie van VWS voor de aanpak van dak- en thuisloosheid. Centrumgemeente Den Haag heeft deze middelen voor diverse activiteiten ingezet gericht op het voorkomen en terugdringen van daklоosheid. In Zoetermeer is uit deze middelen het Daklozenpunt bekostigd en is medio 2021 het project Kamers met Aandacht gestart in samenwerking met de gemeenten Leidschendam-Voorburg, Rijswijk en Wassenaar. Binnen dit project worden kamers bij particulieren gezocht voor jongvolwassenen die uit jeugd- en opvanginstellingen stromen en toe zijn aan een volgende stap in hun zelfstandigheid.

Wonen en zorg
Inwoners van Zoetermeer dienen zo zelfstandig mogelijk te kunnen wonen en in de thuissituatie de benodigde zorg en ondersteuning te ontvangen. Om dat te

kunnen realiseren moeten er voldoende (betaalbare) woningen beschikbaar zijn en verschillende woon- en begeleidingsvarianten met zorg op maat. Door de dubbele vergrijzing en het langer zelfstandig thuis wonen, zijn de woonbehoefte en zorgvraag van ouderen, jongeren en andere (kwetsbare) doelgroepen veranderd. In 2021 heeft het college daarom samen met verschillende zorgpartijen, welzijnsorganisaties, het zorgkantoor, woningcorporaties, (institutionele) beleggers en bewonersorganisaties de woonzorgopgave voor kwetsbare inwoners in beeld gebracht en is een woonzorgvisie opgesteld. Met de woonzorgvisie en komende uitvoeringsagenda heeft het college de regie genomen om de woonzorgopgave te (laten) realiseren.

Gemiddeld budget maatwerkondersteuning per cliënt (Realisatie 2021)

Deze indicator geeft inzicht in het gemiddeld budget van alle Wmo maatwerkvoorzieningen per client.

Bron: Gemeentelijke database Wmo/Begroting

Type	2020	2021
Begroting	3.348 €	3.348 €
Realisatie	2.990 €	3.205 €

Toelichting

Doel gehaald: Ja

Toelichting: Het aantal cliënten daalt, omdat cliënten uitgestroomd zijn bij maatwerkvoorzieningen van de gemeente door de start van inZet. Tegelijk stijgen de gemiddelde kosten per cliënt omdat inwoners behoefte hebben aan zwaardere en daarmee duurdere vormen van ondersteuning. Ondanks dat de gemiddelde kosten per cliënt stijgen, is door het dalend cliëntenaantal de realisatie lager dan de begroting.

% Cliënten dat vindt dat de ondersteuning past bij de hulpvraag (Realisatie 2021)

Bron: Cliëntervaringsonderzoek Wmo

Type	2020	2021
Begroting	80 %	80 %
Realisatie	82 %	76 %

Toelichting

Doel gehaald: Nee

Toelichting: De exacte redenen zijn niet bekend waarom het percentage cliënten dat de ondersteuning vindt passen bij de hulpvraag in 2021 lager is dan in 2020. Het Cliëntervaringsonderzoek (CEO) is anoniem waardoor respondenten niet om een nadere toelichting gevraagd kan worden. Ook was de respons op het CEO in 2021 laag, waardoor de uitkomst niet representatief is voor de hele doelgroep.

% Cliënten dat tevreden is over de kwaliteit van het ondersteuningsaanbod (Realisatie 2021)
De gemeente Zoetermeer neemt deel aan een landelijk onderzoek onder Wmo cliënten. Dit onderzoek wordt jaarlijks uitgevoerd in het voorjaar. De resultaten van het onderzoek zijn steeds in de zomer beschikbaar.

Bron: Cliëntervaringsonderzoek Wmo

Type	2020	2021
Begroting	80 %	80 %
Realisatie	79 %	76 %

Toelichting
Doel gehaald: Nee
Toelichting: De exacte redenen zijn niet bekend waarom het percentage cliënten dat de ondersteuning vindt passen bij de hulpvraag in 2021 lager is dan in 2020. Het Cliëntervaringsonderzoek (CEO) is anoniem waardoor respondenten niet om een nadere toelichting gevraagd kan worden. Ook was de respons op het CEO in 2021 laag, waardoor de uitkomst niet representatief is voor de hele doelgroep.

Doelstelling 2.3 Bevorderen gezondheid, veiligheid en welbevinden
Juiste zorg op de juiste plek (Zoetermeer 2025)
Het samenwerkingsverband Juiste zorg op de juiste plek is overgegaan in Zoetermeer 2025. In 2021 is gewerkt aan het opnieuw formuleren van de doelstelling: zorg en welzijn voor inwoners verbeteren, dicht bij huis organiseren en voor iedereen toegankelijk en betaalbaar houden. In Zoetermeer 2025 werkt het college samen met het LangeLand ziekenhuis, Stichting Georganiseerde eerstelijnszorg Zoetermeer (SGZ), Fundis, GGZ-partners Rivierduinen en Parnassia en zorgverzekeraars CZ en Menzis. Samen met de partners van Zoetermeer 2025 heeft het college een subsidieaanvraag voor een lokaal preventieakkoord ingediend bij het ministerie van VWS. Deze subsidie is toegekend en voorbereidingen voor de uitvoering van het preventieakkoord zijn gestart.

Preventieve en Positieve gezondheid
In het gezondheidsbeleid zijn vier prioriteiten vastgesteld waar de activiteiten op zijn gericht:
1. Vitaal ouder worden
2. Gelijke kansen op gezond leven
3. Lekker in je vel ((preventieve) GGZ)
4. Samen werken aan (positieve) gezondheid

Samen met de subsidiepartners heeft het college zich ervoor ingezet dat ondanks de COVID-19 maatregelen de activiteiten gericht op preventieve GGZ en gezonde leefstijl door konden gaan. Deze activiteiten zijn toegankelijk voor alle inwoners, maar mensen met gezondheidsachterstanden maken meer gebruik

van het aanbod.
Enkele voorbeelden van resultaten die in 2021 zijn behaald: er is een campagne opgezet voor preventie van dementie die in 2022 publiek wordt en 3 scholen hebben een vignet 'Gezonde School' behaald. Meer organisaties werken volgens de principes van Positieve gezondheid: focussen op wat iemand kan en wil en niet op ziekte of beperking. Door het invullen van de vragenlijst van het Institute of Positive Health krijgen meer cliënten hierdoor inzicht in hun situatie en meer mensen gaan (zelf of met begeleiding) aan de slag met één of meer aspecten van Positieve gezondheid en verbeteren daarmee hun ervaren gezondheid.

Huiselijk geweld
In 2021 blijkt opnieuw dat Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (HGKM) een hardnekkig probleem blijft. Voor iedereen zou de thuissituatie een veilige plek moeten zijn. Juist omdat het ontbreken van deze veiligheid een grote impact heeft op de kwaliteit van leven en de ontwikkelmogelijkheden van zowel kinderen als volwassenen. De aanpak van huiselijk geweld blijft een belangrijk thema. Eind 2021 is in de regio en lokaal een zelfscan afgenomen. Op basis van de zelfscan is een duidelijk overzicht ontstaan wat er nodig is om tot een integrale aanpak van HGKM te komen. Om lokaal en regionaal te werken aan veiligheid is het nodig één aanpak en taal te gebruiken en mee te werken aan regionale (multidisciplinaire) methodieken.

% Inwoners van 18 jaar en ouder dat een goede gezondheid ervaart (Realisatie 2021)
Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	70	70
Realisatie	74	72

Toelichting
Doel gehaald: Ja
Toelichting: Ondanks COVID-19 en de bijbehorende maatregelen is het doel naar verwachting gehaald.

Toename aantal adviezen bij Veilig Thuis (Realisatie 2021)
Het aantal adviezen en het aantal meldingen bij Veilig Thuis vanuit Zoetermeer om zicht te krijgen op het signaleringsgedrag.

Bron: Veilig Thuis Haaglanden

Type	2020	2021
Begroting	576	1.100
Realisatie	1.125	1.260

Toelichting
Doel gehaald: Ja
Toelichting: Het oplopen van het aantal adviezen van Veilig Thuis is een landelijke trend. Binnen de regio Haaglanden zijn er uiteenlopende verschillen in het toe- en afnemen van het aantal adviezen, waardoor het interpreteren van de cijfers lastig is.

Toename aantal meldingen bij Veilig Thuis (Realisatie 2021)
Het aantal adviezen en het aantal meldingen bij Veilig Thuis vanuit Zoetermeer om zicht te krijgen op het signaleringsgedrag.

Bron: Veilig Thuis Haaglanden

Type	2020	2021
Begroting	1.007	1.350
Realisatie	1.185	972

Toelichting
Doel gehaald: Nee
Toelichting: Het dalen van het aantal meldingen bij Veilig Thuis is een landelijke trend. Oorzaken van de daling zijn moeilijk te duiden.

Doelstelling 2.4 Meedoen naar vermogen, ongeacht aard van de beperking
Vrijwilligers
In 2021 is de implementatie en ontwikkeling van 'Zoetermeer voor Elkaar' vervolgd. Zo zijn er twee online-bijeenkomsten georganiseerd om vrijwilligersorganisaties te informeren over de ondersteuningsmaatregelen. Het digitale platform Zoetermeer voor Elkaar had 1.046 deelnemers (een groei van 293 ten opzichte van 2020), 165 online matches zijn bevestigd. In 2021 is het digitaal platform, dat naast het matchingsplatform ook dienst als informatieplek, met informatie aangevuld over onder andere de stuurgroep, werkgroepen, leermogelijkheden en onlinebijeenkomsten. Een leercirkel over werving en behoud van vrijwilligers is georganiseerd en een enquête naar leerbehoeften van vrijwilligers(organisaties) is uitgevoerd.

Mantelzorgondersteuning
De maatregelen rondom de COVID-19 pandemie hebben ook in 2021 effect gehad op mantelzorgers. Niet alle geplande, reguliere zorg en ondersteuning kon doorgaan door de maatregelen, waardoor sommige mantelzorgers het zwaarder hebben gehad dan normaal. De raad heeft daarom op 1 november 2021 extra middelen beschikbaar gesteld uit het potje van de raad om extra waardering voor mantelzorgers uit te spreken. De mantelzorgers zijn dit jaar extra gewaardeerd met meer activiteiten rond de dag van de Mantelzorg en het college heeft voorbereidingen getroffen om mantelzorgers een culturele activiteit aan te bieden. Mantelzorgers kunnen sinds 1 mei 2021 op de 6 inloopcentra van inZet terecht voor integrale ondersteuning voor zichzelf en hun naasten. Ook is in 2021 in samenwerking met het Zorgpension de pilot 'Vrij toegankelijke logeerzorg' uitgevoerd. De werkwijze van de pilot is door de deelnemers als zeer positief ervaren, doordat er sneller logeeropvang ingezet kan worden. Hiermee worden mantelzorgers ontlast. Inmiddels is de pilot omgezet in een reguliere werkwijze.

Eenzaamheid
De community tegen eenzaamheid heeft een actief jaar achter de rug. Zij organiseerde (digitale) netwerkbijeenkomsten, ontwikkelde een website en netwerp-app. Vanuit het COVID-19-herstelplan zijn verschillende initiatieven van deelnemers uit de community uitgevoerd. Andere activiteiten van de community waren onder meer een aantrekkelijk zomerprogramma om eenzaamheid in de zomer onder de aandacht te brengen, de jaarlijkse week tegen eenzaamheid en de wensenactie van Magisch Zoetermeer. Eind 2021 waren er om en nabij 60 Lief en Leed straten.

Eten & Ontmoeten
Met de opgave Eten & Ontmoeten is het doel gesteld een netwerk te creëren van sociale eetvoorzieningen om de zichtbaarheid van sociale eetvoorzieningen te vergroten en een breder publiek aan te spreken. In 2021 is onderzocht hoe dit netwerk eruit kan komen te zien en wat ervoor nodig is om het netwerk te creëren. Naar aanleiding hiervan zijn een kerngroep en een projectleider gestart die concreet vorm gaan geven aan het netwerk.

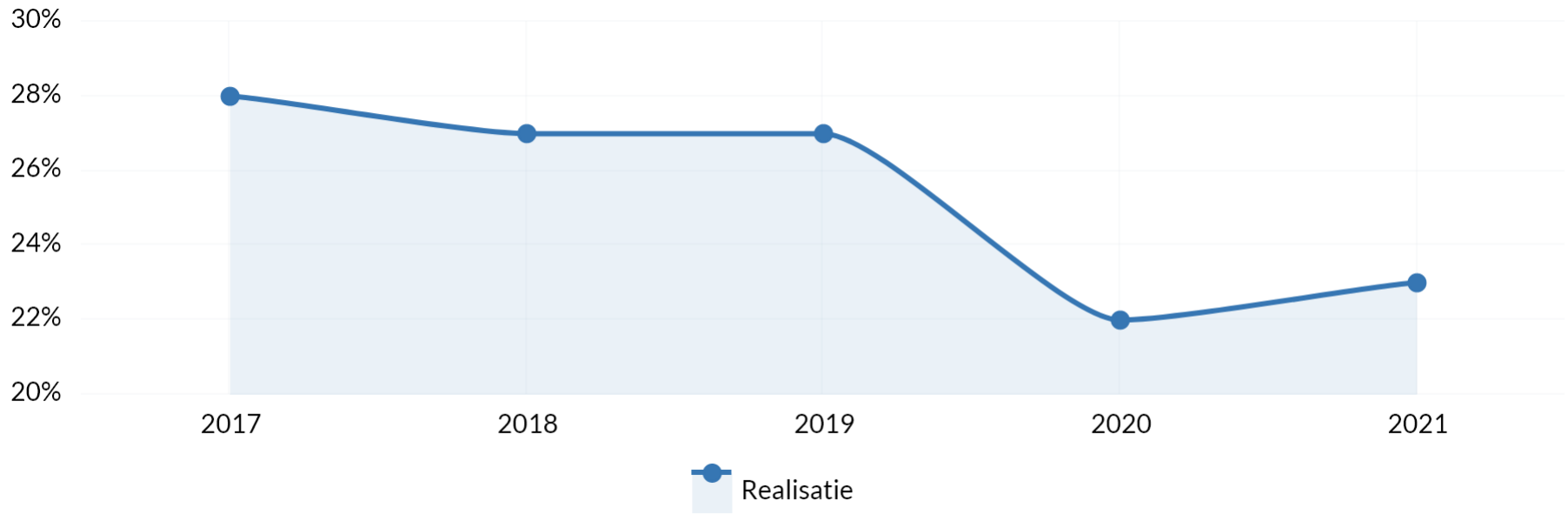
Wijkgericht werken
Het wijkgericht werken is in 2021 zowel smal (als middel om een directe impact op de leefomgeving in de wijk te creëren) als breed (als middel voor beleids- en gebiedsopgaven) aangevlogen. Zo zijn in 2021 de activiteiten in de pilotwijken Oosterheem en Seghwaert voor het grootste deel afgerond. Alle (veertien) bewonersinitiatieven van het opgerichte platform Seghwaert Doet zijn uitgevoerd. Ook is er in een tweetal buurten samen met bewoners de basis gelegd voor een buurtactieplan . Als gevolg van COVID-19 zijn nog niet alle geplande activiteiten (volledig) tot uitvoering gebracht. Deze worden voortgezet in 2022. Wat wel kon was o.a. het organiseren van laagdrempelige inzet vanuit het Meerpunt, Schuldhulpmaatje en Humanitas in het Wijklab Seghwaert, gesprekken met ouders en jongeren over opgroeien in Seghwaert en de voorbereidingen m.b.t. de pilot gratis schoolontbijt. De ervaringen die zijn opgedaan in de pilotwijken zijn geëvalueerd en de leeropbrengsten worden meegenomen in Zoetermeer 2040. Zo blijft er vanuit de stedelijk opgaven en ambities van Zoetermeer 2040 ook focus op kwetsbare wijken en buurten en een wijkgerichte aanpak in het voorkomen van sociaaleconomische verschillen.

Cliëntondersteuning
In 2021 is de cliëntondersteuning opnieuw ingericht. Onafhankelijke cliëntondersteuning met een focus op de ombudsfunctie is sinds 1 mei 2021 belegd bij Adviespunt ZorgBelang. Deze organisatie is gespecialiseerd in het onafhankelijk adviseren van inwoners en kan bemiddelen bij klachten en problemen met aanbieders / indicatiestellers. In veel gevallen heeft cliëntondersteuning een langduriger karakter en is vervlochten met de hulpverlening. Daarom is dat deel van de cliëntondersteuning onderdeel van de opdracht van inZet geworden. Sinds 1 mei 2021 kunnen inwoners in de wijk terecht bij een inlooppunt van inZet voor informatie en advies en voor ondersteuning gericht op de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie. Sinds de start van Adviespunt ZorgBelang en inZet zijn er voor inwoners voldoende mogelijkheden om informatie, advies en ondersteuning te krijgen bij vragen over welzijn en maatschappij. Daarom is besloten geen aanvullend loket te starten op het stadhuis met dezelfde functie.

% Vrijwilligers (Realisatie 2021)
Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	28 %	29 %
Realisatie	22 %	23 %

Trendgrafiek % Vrijwilligers (Realisatie 2021)

Bron: Stadspeiling

Toelichting

Doel gehaald: Nee
Toelichting: Het percentage is iets gestegen ten opzichte van 2020, maar nog niet op het niveau van voor de COVID-19 pandemie. De afname is vooral in de groep vrijwilligers van 70+. Dit is te verklaren omdat zij als risicogroep zijn aangemerkt voor het krijgen van COVID-19 en om die reden hun vrijwilligerswerk (tijdelijk) hebben afgeschaald of neergelegd.

% Mantelzorgers dat zich voldoende ondersteund voelt vanuit de eigen omgeving (Realisatie 2021)

De indicator is de uitkomst van een algemene vraag naar de ervaren ondersteuning. De vraag is onderverdeeld naar ondersteuning door de gemeente direct of door het samenwerkingsverband inZet en naar ondersteuning uit de directe omgeving van de mantelzorger. De uitkomsten zijn terug te vinden in de omnibus enquête.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	70 %	70 %
Realisatie	77 %	76 %

Toelichting

Doel gehaald: Ja
Toelichting: Doel is zoals verwacht gehaald.

% Mantelzorgers dat zich voldoende ondersteund voelt door de gemeente/het samenwerkingsverband (Realisatie 2021)
De indicator is de uitkomst van een algemene vraag naar de ervaren ondersteuning. De vraag is onderverdeeld naar ondersteuning door de gemeente direct of door het samenwerkingsverband inZet en naar ondersteuning uit de directe omgeving van de mantelzorger. De uitkomsten zijn terug te vinden in de omnibus enquête.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	15 %	15 %
Realisatie	15 %	18 %

Toelichting

Doel gehaald: Ja
Toelichting: Doel is zoals verwacht gehaald. Het begrote en gerealiseerde percentage is laag. De oorzaak daarvan is dat mantelzorgers vaak met verschillende actoren te maken hebben die zij als ondersteunend kunnen ervaren. De gemeente/ inZet heeft maar een betrekkelijke invloed op de mate waarin mantelzorgers zich ondersteund voelen.

% Mantelzorgers dat zich over het geheel genomen voldoende ondersteund voelt (Realisatie 2021)
De indicator is de uitkomst van een algemene vraag naar de ervaren ondersteuning. De vraag is onderverdeeld naar ondersteuning door de gemeente direct of door het samenwerkingsverband inZet en naar ondersteuning uit de directe omgeving van de mantelzorger. De uitkomsten zijn terug te vinden in de omnibus enquête.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	70 %	70 %
Realisatie	74 %	69 %

Toelichting

Doel gehaald: Nee
Toelichting: De mate waarin mantelzorgers zich over het geheel genomen ondersteund voelen fluctueert jaarlijks. Vanwege COVID-19 hebben mantelzorgers ook in 2021 soms te maken gehad met een zwaardere zorglast. Dit kan een verklaring zijn voor de daling.

Coëfficiënt voor eenzaamheid onder inwoners (> 18 jaar) (Realisatie 2021)

Deze indicator is de uitkomst van elf stellingen die in de omnibusenquête worden voorgelegd en betrekking hebben op eenzaamheid. Hieruit wordt een eenzaamheidsscore berekend volgens de methode van De Jong Gierveld en Kamphuis (1985). Deze score kan (individueel) gehele waarden aannemen tussen nul (niet eenzaam) en 11 (zeer sterke eenzaamheid).

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	2,4	2,4
Realisatie	2,6	2,6

Toelichting

Doel gehaald: Nee
Toelichting: Er is een opvallende stijging van eenzaamheid te zien bij 18-29-jarigen en 30-39-jarigen. Deze stijging is zeer waarschijnlijk te verklaren door de beperkende COVID-19 maatregelen.

Gerealiseerde baten, lasten en saldo per doelstelling (inclusief reservemutaties)
Bedragen x €1.000

Programma 2 Samen leven en ondersteunen	baten	lasten	Rekening 2021
Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp (2.1)	**364**	**-65.776**	**-65.412**
Langer zelfstandig wonen (2.2)	**1.710**	**-31.766**	**-30.056**
Bevorderen gezondheid, veiligheid en welbevinden (2.3)	**-19**	**-1.725**	**-1.744**
Meedoen naar vermogen, ongeacht aard van de beperking (2.4)	**599**	**-10.995**	**-10.396**
TOTAAL PROGRAMMA	**2.654**	**-110.262**	**-107.608**

Toelichting financiën

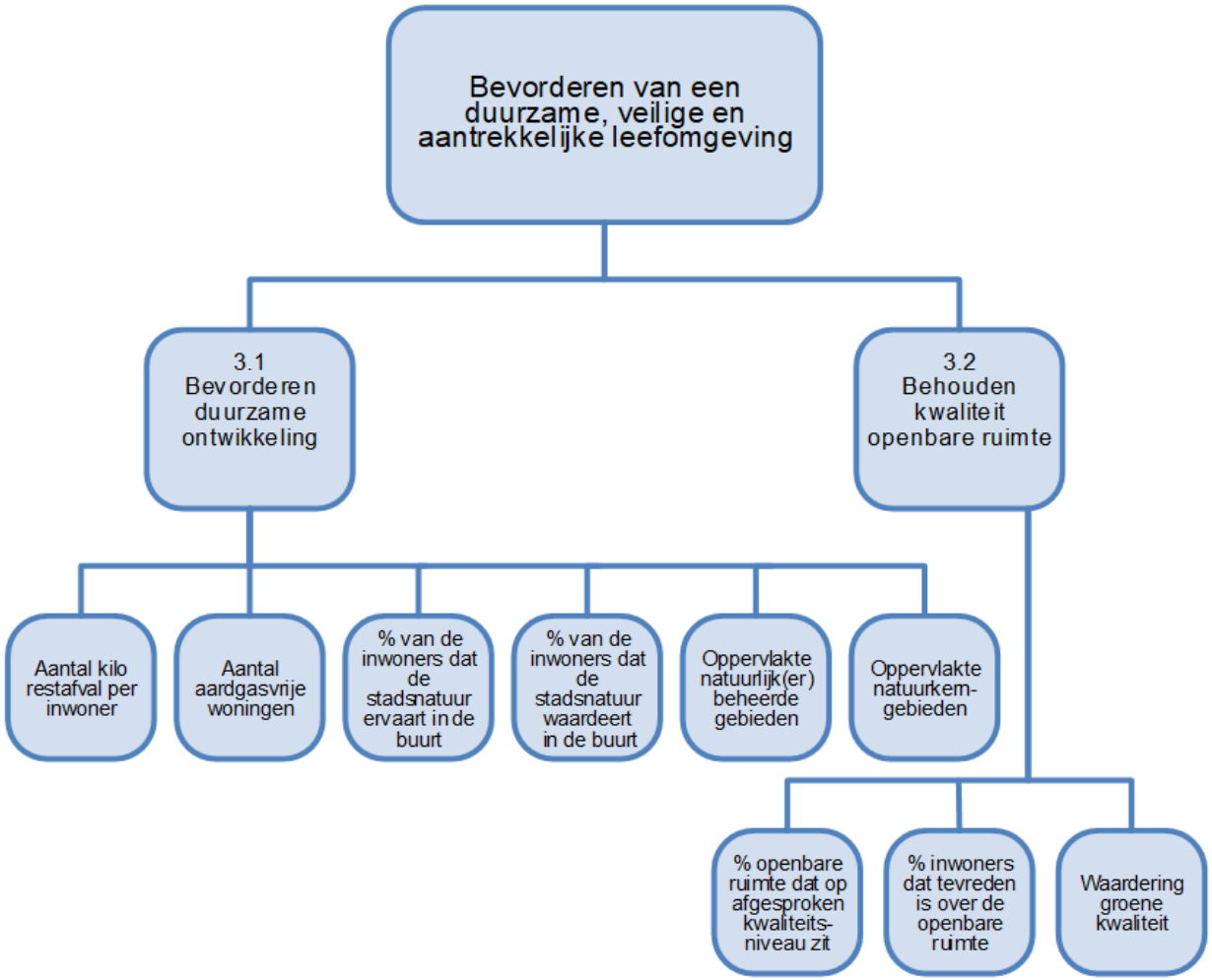
Voor een verklaring van verschillen tussen begroting en rekening wordt verwezen naar hoofdstuk Jaarrekening/Toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Financiën op hoofdlijnen

Ter bevordering van vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp (doelstelling 2.1) is budget besteed aan o.a. preventie (€ 7,0 mln.), inzet praktijkondersteuners huisarts en het schoolmaatschappelijk werk (€ 1,3 mln.), jeugdhulp Zorg in Natura en PGB (€ 51,1 mln.) en Gemeenschappelijke Regelingen Veilig Thuis Haaglanden en Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden (€ 1,2 mln.).
Het budget voor langer zelfstandig wonen (doelstelling 2.2) is ingezet ten behoeve van huishoudelijke hulp, vervoer- en woonvoorzieningen, maatwerkvoorzieningen begeleiding en dagbesteding en vrij inzetbare voorzieningen (per 1 mei 2021 onderdeel van de gebiedsgerichte ondersteuning) (€ 30,7 mln. lasten en € 1,1 mln. baten uit eigen bijdrage Wmo).

De grootste uitgaven ter bevordering van de gezondheid, veiligheid en welbevinden (doelstelling 2.3) betreft de GGD Haaglanden (€ 1,5 mln.)
Het budget voor meedoen naar vermogen, ongeacht aard van de beperking (doelstelling 2.4) is onder andere ingezet ten behoeve van algemene voorzieningen, zoals mantelzorg- en vrijwilligersondersteuning (€ 1,0 mln.), de ouderenzorg (€ 0,8 mln.), integratie (€ 0,7 mln.), bemoeizorg (€ 0,7 mln. lasten en € 0,4 mln. baten), cliëntondersteuning (€ 0,6 mln.), materiële dienstverlening (0,7 mln.) en voor gebiedsgerichte ondersteuning (€ 2,5 mln.).

Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen

Algemene doelstelling: Bevorderen van een duurzaam, veilige en aantrekkelijke leefomgeving

Het bevorderen van duurzame ontwikkeling en het behouden kwaliteit openbare ruimte heeft in 2021 de nodige inspanning gevraagd. De waarde van een duurzame, veilige en aantrekkelijke leefomgeving is immers onverminderd hoog.

Om duidelijkheid te bieden over de potentie en wenselijkheid van windenergie en zonnestroom heeft de raad in januari hierover een besluit genomen. Met dit besluit heeft de gemeente ook bepaald wat haar bijdrage wordt aan de regionale opgave voor zonnestroom en windenergie. In mei heeft de raad vervolgens ingestemd met de Regionale energiestrategie regio Rotterdam Den Haag (RES) en de daarbij behorende opgave van 2,8-3,2 TWh in 2030.

Om een eerste inzicht te bieden in de mogelijkheden voor aardgasvrij verwarmen, koelen, wassen en koken heeft de raad in december de Transitievisie warmte vastgesteld. Deze visie is een eerste stap op weg naar een aardgasvrij Zoetermeer in 2040. Elke gemeente heeft in het kader van het klimaatakkoord een dergelijke visie vastgesteld.

Om de beschikbare energie in de bodem verantwoord en optimaal te kunnen gebruiken in het Entreegebied en de Binnenstad heeft de raad op 29 november 2021 de verordening Interferentiegebieden bodemenergie vastgesteld.

In 2021 is het aantal kilogram restafval ten opzichte van 2020 iets verminderd, maar boven het meerjarig niveau. Door de COVID-19 maatregelen waren veel mensen vaker thuis wat voor extra restafval heeft gezorgd. Ook kon nog geen nieuw beleid ingevoerd worden om de hoeveelheid restafval te verminderen als gevolg van het nog te houden referendum. Het aantal aardgasvrije woningen in 2021 is 4.100. Het percentage inwoners dat stadsnatuur ervaart en waardeert in de buurt in 2021 is 87%.

Op stedelijk-, wijk- en buurtniveau is met inwoners, bedrijven en organisaties gewerkt aan verzorgend en technisch onderhoud voor de functionele waarden van de openbare ruimte. De groene kwaliteit bevordert de gezondheid door beleving en beweging, het vergroot de biodiversiteit, en het vermindert de effecten van de klimaatverandering. De (stads)natuur levert een belangrijke waarde voor Zoetermeer en haar inwoners.

Verschillende wijken van Zoetermeer, zoals Palenstein, Driemanspolder en Meerzicht zijn inmiddels ruim 50 jaar oud en vragen door veroudering meer onderhoud en vervanging. Het percentage van de openbare ruimte dat op het afgesproken (beeld) kwaliteitsniveau zit en het percentage inwoners dat tevreden is over de openbare ruimte is ook enigszins gedaald. De waardering voor de groene kwaliteit van Zoetermeer was gelijk aan 2020. Alle indicatoren voor kwaliteit openbare ruimte scoren boven de gestelde ambitie.

Speerpunten in 2021: Wat hebben we bereikt?
Voor de doelstelling 'bevorderen duurzame ontwikkeling':

- Verdere uitrol van het ondersteuningsaanbod voor particuliere huiseigenaren (VvE’s en eengezinswoningen) bij de energietransitie.
- Opstellen van de transitievisie warmte op stadsniveau en de energiestrategie 1.0 op regionaal niveau.
- Aanbesteding aardgasvrij energiesysteem voor bestaande hoogbouw Palenstein (1100 woningen en gemeentelijk vastgoed) - mits samenwerkingsovereenkomst wordt getekend.

Voor de doelstelling 'behouden kwaliteit openbare ruimte':

- Openbare ruimte is onderhouden volgens de afgesproken kwaliteitsniveaus, inclusief uitvoering van diverse (integrale) projecten.

Doelstelling 3.1 Bevorderen duurzame ontwikkeling

Groen & biodiversiteit

In en om de stad zijn diverse projecten gerealiseerd om de waarde van het groen en de biodiversiteit te versterken. Om de stad is verder gewerkt aan de verbetering van groene verbindingen en leefgebieden. Zo is voor de realisatie van het weidevogelgebied in de Meerpolder een samenwerkingsovereenkomst getekend met de provincie, het hoogheemraadschap Rijnland en Leidschendam-Voorburg. Er zijn moerasparels gerealiseerd bij het plassengebied om de kwaliteit van het water te verbeteren en het leefgebied voor vogels. De inspanningen van afgelopen jaren werpen hun vruchten steeds meer af. De bever én de otter worden zelfs al gesignaleerd bij Zoetermeer. Ook is er een vaste populatie ontstaan van de zeldzame woudaap.

In de stad zijn pilots gestart met het vergroenen van schoolpleinen, het vergroenen van de Broekwegwetering en worden er in samenwerking met ontwikkelaars steeds effectievere toepassingen van natuurinclusief bouwen voor vogels en vleermuizen gerealiseerd.

Eigenaar-bewoners

Bij de vaststelling van het programma Duurzaam en Groen Zoetermeer in 2020 heeft de raad besloten: ‘een ondersteuningsaanbod voor particuliere huiseigenaren (VvE’s en eengezinswoningen) te organiseren’.
In de Programmalijn Eigenaar-bewoners is het ondersteuningsaanbod verder uitgewerkt met als doel om:

- Alle eigenaar-bewoners te informeren over de energietransitie en wat dit voor hun situatie betekent
- Eigenaar-bewoners (individueel en collectief) te helpen om stappen te zetten waar ze later geen spijt van krijgen
- Behaalde successen en opgedane ervaringen te verspreiden, en op te schalen

Nieuwe aanbieder Energieloket Zoetermeer

In de zomer van 2021 is een aanbesteding uitgezet om een nieuwe aanbieder voor het Energieloket Zoetermeer te selecteren. Een jury bestaande uit een brede vertegenwoordiging van maatschappelijke partners en diverse expertises heeft de inzendingen op kwaliteit beoordeeld. Met name de onafhankelijkheid, communicatie en samenwerking met Zoetermeerse Stakeholders werd hoog gescoord. De nieuwe aanbieder het Duurzaam Bouwloket is een ervaren en professionele partij die op dit moment meer dan 140 gemeenten in het land ondersteund. De kennis en ervaring uit innovatieve aanpakken uit het land komt zo ook ten goede van Zoetermeer.

Collectieve inkoopactie

De ‘oude’ aanbieder van het Energieloket Zoetermeer organiseerde dit jaar een succesvolle inkoopactie. Bewoners konden kiezen tussen de maatregelen; isolatie (vloer, bodem en/of spouw), HR++glas en zonnepanelen. Er waren 1976 huiseigenaren geïnteresseerd. En 255 zijn tot maatregelen overgegaan. Vooral de isolatiemaatregelen waren populair, tezamen zijn deze 147 keer uitgevoerd. In de achteraf verstuurde enquête geeft ruim 80% van de deelnemers aan erg tevreden te zijn met de uitgevoerde maatregelen. In 2022 volgen nieuwe collectieve inkoopacties.

Ondersteuning bewonersinitiatieven en VvE's
Diverse bewonersinitiatieven zijn dit jaar door de gemeente ondersteund om gezamenlijk stappen te zetten richting aardgasvrije woningen. Hieronder een overzicht van de highlights:

- Onderzoek Stromenbuurt in Oosterheem, 100 bewoners bij digitale bijeenkomst op 23/11
- Waterbuurt, verenigd in VBEL, heeft inmiddels 160 leden en wil samen met gemeente en Vidomes onderzoek uitzetten
- Belangengemeenschap Driemanspolder wil samen onderzoek uitzetten
- 'Energieverkenners Berlageplan' hebben zich verenigd en willen onderzoek uitzetten
- VVE Meerzicht verkent de mogelijkheden voor verduurzaming voor haar 280 appartementen
- Nog eens 9 andere VVE's hebben een quickscan gekregen hoe ze maatregelen kunnen nemen en onderzoeken nu de vervolgstappen

Om inwoners te stimuleren ook kleine energiebesparende maatregelen te nemen, was er de led-campagne voor huiseigenaren. Met een deelname percentage van 55% was dit een groot succes. Ook de keuze om de vouchers lokaal te besteden om onder andere de lokale economie te ondersteunen, bleek met name in het licht van de COVID-19-lockdown een goede zet. In oktober is ook de bespaaractie voor inwoners met een huurwoning van start gegaan. Deze loopt door tot medio 2022.

Bevorderen beschikbaarheid aardgasvrije warmtebronnen
De corporaties (Vestia, Vidomes, De Goede Woning), de VvE 'de verdwenen brug' en de gemeente Zoetermeer hebben in 2021 een samenwerkingsovereenkomst getekend om gezamenlijk een aardgasvrij energiesysteem aan te besteden voor de bestaande hoogbouw in Palenstein (1100 woningen en gemeentelijk vastgoed). De aanbesteding is vervolgens ook in 2021 gestart en loopt nog door in 2022.

Zoetermeer heeft binnen Regionale energiestrategie (RES) en de Warmtesamenwerking Oostland (WSO) samengewerkt om de beschikbaarheid van geothermie en restwarmte te bevorderen. Om indien gewenst later ook samen met woningeigenaren te kunnen kiezen voor deze warmtebronnen heeft Zoetermeer in 2021 een convenant ondertekend met de WSO-gemeenten, de Gasunie en het Rijk.

Afvalinzameling
Het afval- en grondstoffenbeleidsplan is in december 2020 door de raad vastgesteld. Als gevolg van het, door de bevolking aangevraagde, referendum is nog niet gestart met de voorbereiding en uitvoering van het nieuwe beleid. Dit beleid was nodig om de doelen, zoals beschreven in de Begroting 2021, te halen. Na het referendum kan afhankelijk van de uitslag gewerkt worden aan uitvoering van het beleid uit het afval- en grondstoffenbeleidsplan of moet nieuw beleid geformuleerd worden. Dit betekent mogelijk ook een herijking van de gestelde doelen.

In 2021 heeft de COVID-19 pandemie, net als in 2020, impact gehad op de afvalinzameling. Er is planning technisch (vooral op inzet van personeel) veel werk verzet om de dienstverlening op niveau te houden. Ook zien we dat er nog steeds substantieel meer afval wordt aangeleverd bij het zelfbrengdepot en de milieueilanden. Ook worden er meer dan gemiddeld bijplaatsingen geconstateerd. Hierop zijn ook maatregelen genomen door, daar waar mogelijk, vaker containers te legen. Als pilot is er in 2021 gestart met het adopteren van milieueilanden door bewoners om zo bij te dragen aan schonere locaties en bijplaatsingen terug te dringen. In 2021 is gestopt met het reserveren door bewoners voor een bezoek aan het zelfbrengdepot. Er wordt nog onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van een (verbeterd) systeem van reserveren voor het zelfbrengdepot. In 2021 is de aanschaf van vier hybride inzamelvoertuigen voorbereid.

Aantal aardgasvrije woningen (Realisatie 2021)
Aantal woningen zonder aardgasaansluiting. Een aardgasaansluiting kan individueel of collectief zijn (gestapelde bouw met gezamenlijke CV-installatie).

Bron: Inschatting vanuit gemeentelijke projecten

Type	2020	2021
Begroting	-	3.300
Realisatie	3.150	4.100

Toelichting
Doel gehaald: Ja
Toelichting: De klimaatmonitor is de meest betrouwbare bron voor monitoringsgegevens op het gebied van energie, maar loopt door verzameling en controle van de gegevens wel altijd 1,5 jaar achter. Dit betekent dat de jaarcijfers over 2021 in feite de gegevens van 2020 betreffen.
De CBS-cijfers zijn geactualiseerd en komen voor 2020 hoger uit dan eerder gerapporteerd. Concreet betekent het dat in 2020 in plaats van 3.150 woningen er 3.600 woningen zijn gerealiseerd. Op papier zijn er in 2021 dus 500 aardgasvrije woningen bijgekomen en is het totaal aan aardgasvrije woningen 7,3% van het woningenbestand.

% Van de inwoners dat de natuur ervaart in de buurt (Realisatie 2021)
Het percentage inwoners (respondenten Stadspeiling) dat natuur in hun eigen buurt ervaart. Onder stadsnatuur wordt het spontane planten en dierenleven in de stad verstaan.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	90 %	87 %
Realisatie	81 %	87 %

Toelichting
Doel gehaald: Ja
Toelichting: In 2021 ervoer 87% van de respondenten stadsnatuur in de eigen buurt. Dat is een groter aandeel dan in 2020 (81%). Tussen de buurten zijn grote verschillen te zien. In 2021 werd in Oosterheem-Zuidwest het vaakst (95%) en in het Stadscentrum het minst vaak (74%) stadsnatuur ervaren. Stadsnatuur wordt vooral ervaren in de parken en natuurgebieden rondom de stad.

% Van de inwoners dat stadsnatuur waardeert in de buurt (Realisatie 2021)
Het percentage inwoners (respondenten Stadspeiling) dat stadsnatuur in hun eigen buurt waardeert. Onder stadsnatuur wordt het spontane planten en dierenleven in de stad verstaan.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	-	91 %
Realisatie	87 %	91 %

Toelichting
Doel gehaald: Ja
Toelichting: Van de respondenten waardeert 91% de stadsnatuur in hun buurt. In 2020 was dat percentage gelijk. Stadsnatuur wordt vooral gewaardeerd omdat het ontspanning geeft en de stad mooier. De kleine groep respondenten die stadsnatuur niet waardeert, benoemt overlast en de rommeligheid van het openbaar groen.

Oppervlakte natuurlijker beheerde gebieden Realisatie 2021 (extra ha)
Toename in hectare per jaar van gebieden (moerasparels, weidevogelreservaat) met betere omstandigheden voor de (toename van de) biodiversiteit na uitvoering van projecten uit het huidige programma Duurzaam & Groen Zoetermeer. In deze gebieden heeft veelal een aanpassing van inrichting plaatsgevonden en een structurele aanpassing in het beheer.

Bron: Groenkaart

Type	2020	2021
Begroting	-	6
Realisatie	2	1

Toelichting
Doel gehaald: Nee
Toelichting: De overige projecten zijn vertraagd door complicaties bij de uitvoering.

Oppervlakte natuurkerngebieden (cumulatief ha) (Realisatie 2021)
Natuurkerngebieden (inclusief begrenzing) in het kader van de groenkaart van Zoetermeer.

Bron: Groenkaart

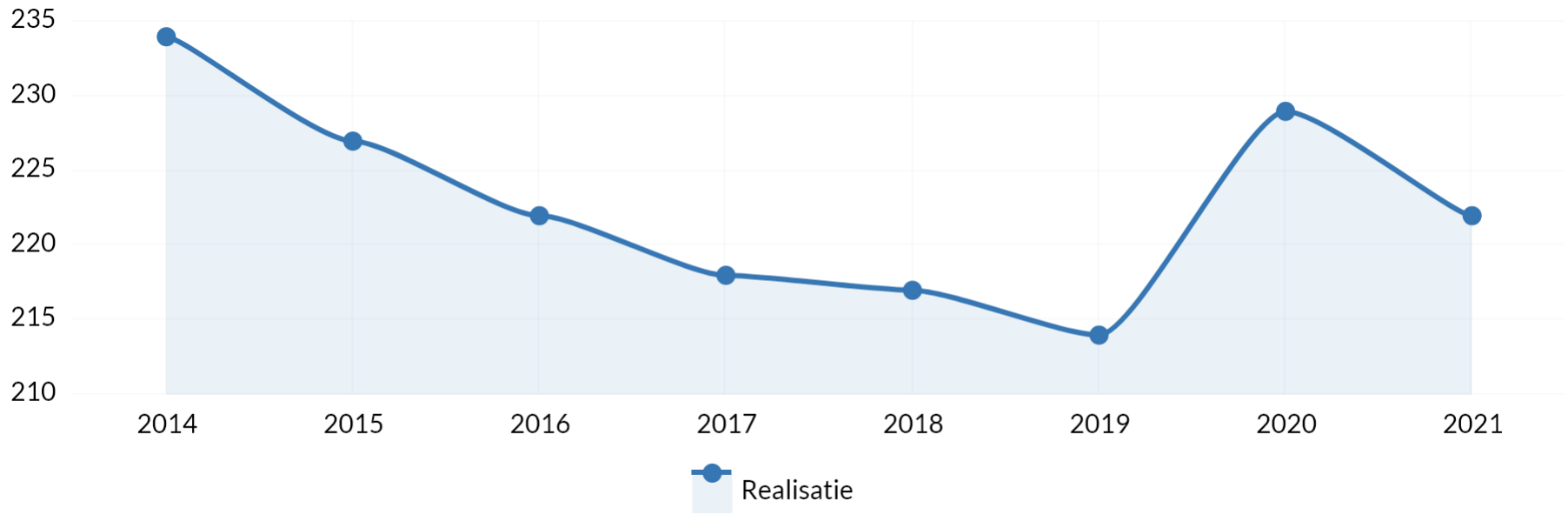
Type	2020	2021
Begroting		298
Realisatie	134	134

Toelichting
Doel gehaald: Nee
Toelichting: De formele toevoeging van extra gebieden op de groenkaart komt in 2022.

Aantal kilogram restafval per inwoner (Realisatie 2021)
Bron: Gemeentelijke database

Type	2020	2021
Begroting	213	228
Realisatie	229	222

Trendgrafiek Aantal kilogram restafval per inwoner (Realisatie 2021)

Bron: Gemeentelijke database

Toelichting

Doel gehaald: Nee
Toelichting: Als gevolg van COVID-19 (thuiswerken) is het doel, zoals in de begroting stond, niet gehaald. Wel is een daling te zien ten opzichte van 2020, waar de gevolgen van COVID-19 nog meer zichtbaar waren. Dit is ook volgens het landelijk beeld.

Doelstelling 3.2 Behouden kwaliteit openbare ruimte

Voor het behouden van de kwaliteit van de openbare ruimte zijn in 2021 beheermaatregelen genomen om de gestelde ambities te realiseren. Dit vraagt om een proces waarin de balans tussen prestaties, risico's en kosten op het gebied van inrichting, gebruik en onderhoud continu worden gewogen. Hiervoor is de Beheersystematiek Openbare Ruimte van het kennisplatform CROW omarmd en wordt het beheer van de openbare ruimte verder geprofessionaliseerd.

Daarmee draagt de verbinding tussen de verschillende stappen in het beheerproces bij aan de waarde van kapitaalgoederen, de waarden van Zoetermeer en waardering van inwoners.

In 2021 is een recordaantal van ruim 31.000 meldingen behandeld. Verzorgend onderhoud als het schoon houden, maaien en snoeien vroegen in het afgelopen jaar de nodige inspanningen.
De kwaliteitsimpuls openbare ruimte heeft in 2021 gezorgd voor maatwerk, investeren in onderhoud en investeren in de inrichting op zichtbare en intensief gebruikte plekken:

- Het steken van graskanten langs voetpaden
- Het frequenter maaien van de eerste meter ruig gras naast voet- en fietspaden
- Het bestrijden van onkruid in plantvakken op B-niveau (basis) in plaats van C-niveau (laag)'
- Het frequenter en in de weekenden legen van afvalbakken in de winkelcentra
- Het samen met de winkeliersverenigingen plaatsen van plantenbakken
- Diverse omvormingen van groenvakken over de gehele stad
- Het verwijderen van grof zwerfafval van C-niveau (laag) naar B-niveau (basis)
- Meer aandacht voor schoonmaken van tunneltjes

Hiernaast behoren technische onderhoudsmaatregelen voor het herstel van schades, storingen en het uitvoeren van inspecties tot onvermijdelijk beheer.

Door veroudering is groot onderhoud en/of vervanging van kapitaalgoederen noodzakelijk om voorzieningen op peil te houden. In 2021 werden onder andere verhardingen, groen, bomen, openbare verlichting (LED), straatmeubilair (vangrailconstructies) en kunstwerken (houten bruggen) vervangen aan het einde van hun technische en/of functionele levensduur. Er zijn integrale projecten uitgevoerd aan de Sartrezijde, Mullenstrook en reconstructie diverse hoven Buytenwegh.

Participatie en planning in projecten is door COVID-19-maatregelen in aangepaste vorm verlopen en ook zijn diverse extra acties en maatregelen uitgevoerd, zoals het plaatsen van extra (matrix)borden, het aanbrengen/onderhouden van pijlen en belijning in winkelgebieden en het inzetten van verkeersregelaars ter regulering van drukte in de stad en recreatiegebieden.

In 2021 is een concept Beheervisie Openbare Ruimte opgesteld welke na vaststelling van de Omgevingsvisie Zoetermeer 2040 in besluitvorming zal worden gebracht. Er is een start gemaakt met het vertalen van de visie in een strategie en operationele beheerplannen voor de verschillende disciplines.

De indicatoren voor het behouden van de kwaliteit openbare ruimte voor technische (beeld) kwaliteit en het percentage tevreden inwoners over de openbare ruimte scoren iets lager in 2021, maar de groene kwaliteit van Zoetermeer werd stabiel op een 7,7 gewaardeerd.

% Van de openbare ruimte dat op het afgesproken kwaliteitsniveau zit (Realisatie 2021)

Het jaargemiddelde van 4 quickscan-percentages.
De afgesproken kwaliteit is verwoord in de Beheervisie en Kwaliteitscatalogus, die zijn verwerkt in onderhoudsbestekken en -contracten, waarmee de aannemer werkt.

De quickscan is een steekproefsgewijze toets per kwartaal van 170 plekken verspreid over 7 wijken in Zoetermeer.
Afwijking van 10 % t.o.v. de afspraak is toegestaan.

Bron: Quickscan openbare ruimte

Type	2020	2021
Begroting	85 %	90 %
Realisatie	97 %	96 %

Toelichting

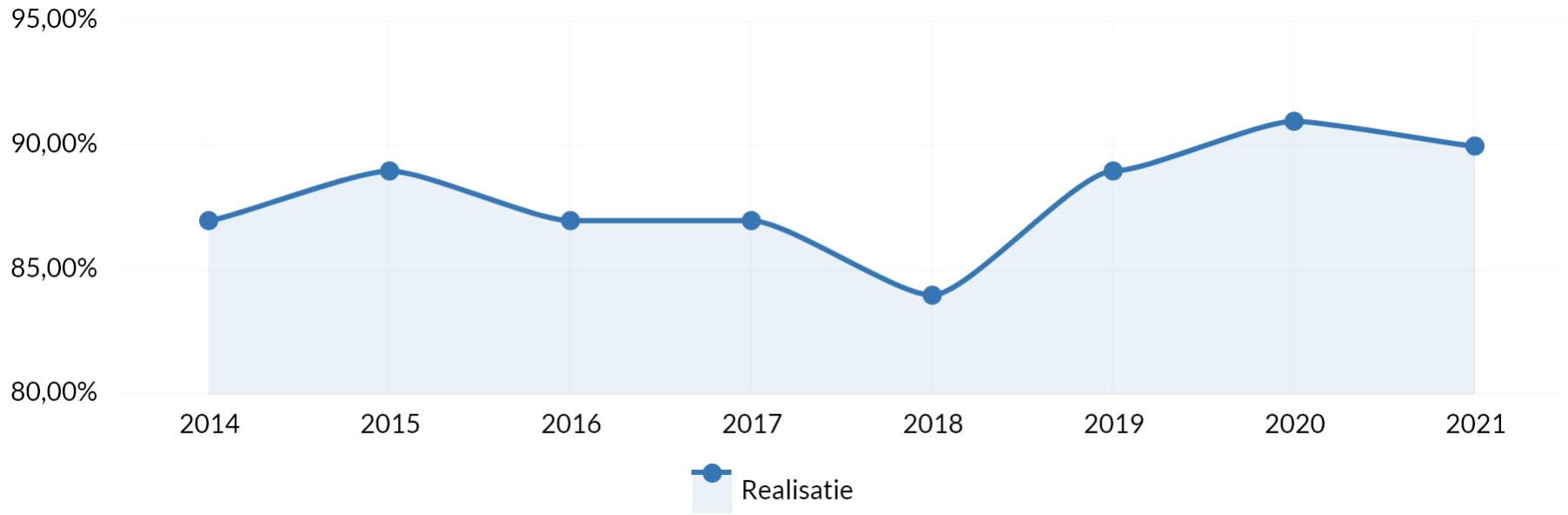
Doel gehaald: Ja
Toelichting: Dit is gebaseerd op het gemiddelde van vier quickscans voor de beeldkwaliteit van de Openbare Ruimte in een jaar. De percentages zijn volgens de contractuele verplichtingen voor het onderhoud van de openbare ruimte. Voor onder andere verhardingen vinden ook technische inspecties plaats die een specifiekere indruk van de kwaliteit geven.

% Inwoners dat tevreden is over de openbare ruimte (Realisatie)

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	85 %	85 %
Realisatie	91 %	90 %

Trendgrafiek % Inwoners dat tevreden is over de openbare ruimte (Realisatie 2021)

Bron: Stadspeiling

Toelichting

Doel gehaald: Ja
Toelichting: Dit percentage is berekend op basis van het gewogen gemiddelde van drie percentages van aantal mensen dat aan de kwaliteit van de openbare ruimte in respectievelijk de directe omgeving, winkelcentra, hoofdwegen en naastliggende fietspaden een rapportcijfer van 6 of hoger geeft.

Waardering bewoners groene kwaliteit (Realisatie 2021)
Het rapportcijfer wat de inwoners (respondenten van de Stadspeiling) geven aan het buurt-, wijk,- stads- en regiogroen.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	7,5	7,5
Realisatie	7,7	7,7

Toelichting
Doel gehaald: Ja
Toelichting: Het rapportcijfer wat de inwoners (respondenten van de Stadspeiling) geven aan het buurt-, wijk-, stads- en regiogroen.

Gerealiseerde baten, lasten en saldo per doelstelling (inclusief reservemutaties)
Bedragen x €1.000

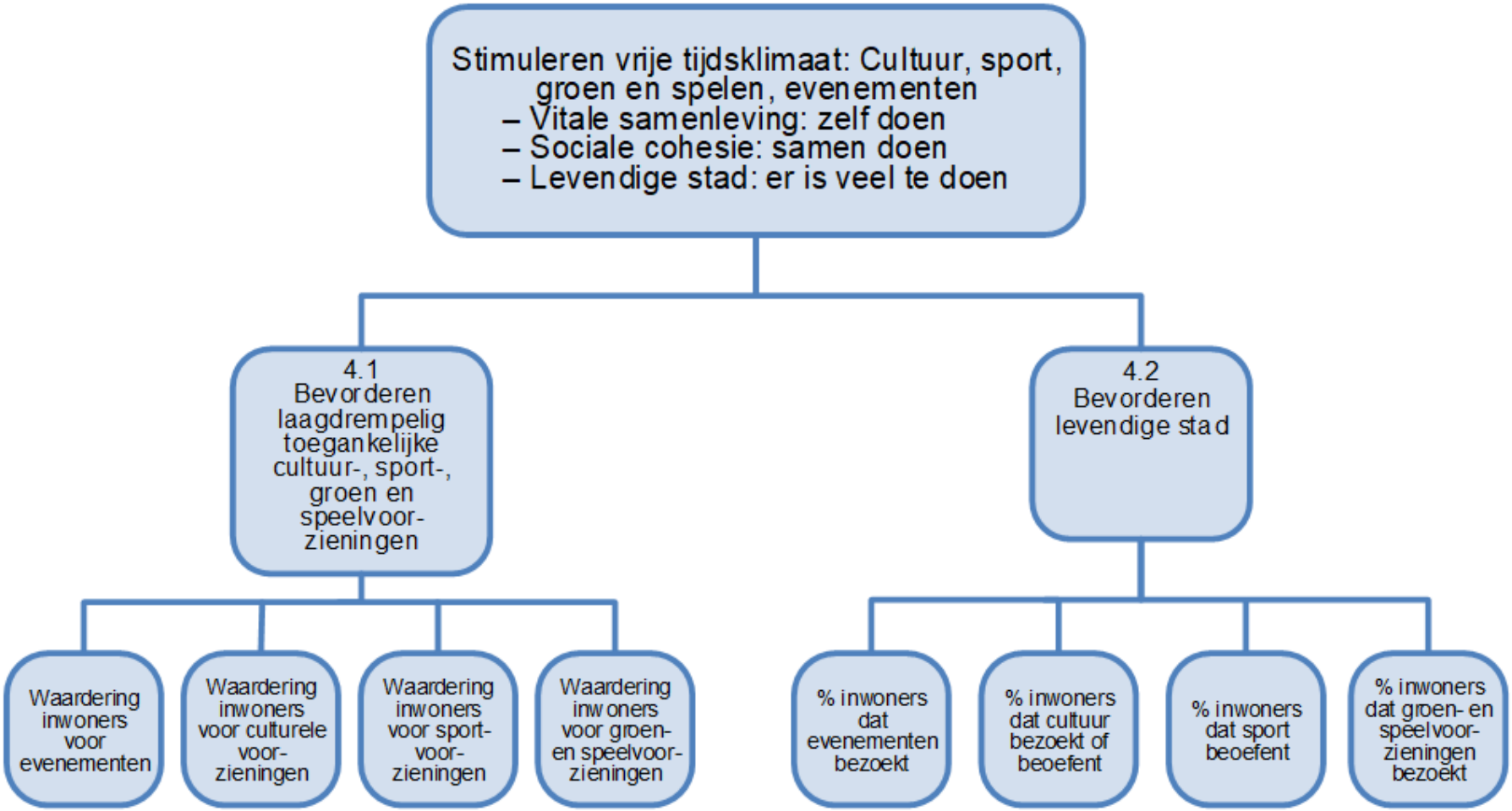
Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen	baten	lasten	Rekening 2021
Bevorderen duurzame ontwikkeling (3.1)	**19.253**	**-15.939**	**3.314**
Behouden aantrekkelijke & veilige openbare ruimte (3.2)	**9.925**	**-32.397**	**-22.473**
TOTAAL PROGRAMMA	**29.177**	**-48.336**	**-19.159**

Toelichting financiën
Voor een verklaring van verschillen tussen begroting en rekening wordt verwezen naar hoofdstuk Jaarrekening/Toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Financiën op hoofdlijnen
Onder doelstelling 3.1 (bevorderen duurzame ontwikkeling) valt het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. Hiervoor is ca. € 12 mln. uitgegeven. Aan het verbeteren van het leefmilieu (geluid- en luchtkwaliteit, energiebesparing en verbetering biodiversiteit), Duurzaam en Groen, is in totaal € 4 mln. uitgegeven. De inkomsten onder deze doelstelling bestaan vooral uit de afvalstoffenheffing en overige opbrengsten afval (€ 16 mln.). Daarnaast is € 2,5 mln. ontvangen van het Rijk voor Duurzaam voor de uitvoering van de Regeling Reductie Energiegebruik Woningen.

Voor het behouden van aantrekkelijke & veilige openbare ruimte (doelstelling 3.2) is het budget aangewend ten behoeve van het algemeen-, dagelijks beheer en groot onderhoud van de openbare ruimte (totaal ongeveer € 32,3 mln.). De inkomsten bestaan vooral uit de rioolheffing (€ 6,7 mln.), de inkomsten uit parkeeropbrengsten (€ 1,4 mln.) en inkomsten uit grafrechten (€ 0,8 mln.).

Programma 4 Vrije tijd

Algemene doelstelling: Stimuleren vrijetijdsklimaat: kunst en cultuur, sport, groen en spelen, evenementen

Stimuleren vrijetijdsklimaat: kunst en cultuur, sport, groen en spelen, evenementen

Het vrijetijdsklimaat in Zoetermeer stond het afgelopen jaar vanwege de COVID-19-maatregelen flink onder druk. Net als in 2020 hadden onze inwoners en onze vrijetijdsvoorzieningen te maken met forse beperkingen. Veel organisaties, instellingen en andere aanbieders begonnen het jaar met verplichte sluiting. Vanaf de lente konden ze gefaseerd weer open, in de zomer werden de meeste beperkingen opgeheven, maar half november moest men helaas opnieuw sluiten. De grilligheid van het verloop van de pandemie maakte het lastig anticiperen op aankomende maatregelen en ontwikkelingen. Maar met flexibiliteit en creatieve ideeën lukte het de vrijetijdssector steeds beter om de gedwongen beperkingen in voeren en samen te werken aan alternatief aanbod. Positief gevolg is dat steeds meer organisaties en individuen elkaar wisten te vinden, elkaars locaties gebruikten en hun aanbod combineerden.

Door COVID-19 zijn er onder de streep minder en/of minder toegankelijke activiteiten en evenementen geweest. Veel aanbieders moesten omschakelen van het reguliere aanbod naar aangepaste vormen, soms wel fysiek, maar vaak ook digitaal. Door die nieuwe situatie was het aangepaste aanbod nog niet altijd zo zichtbaar, herkenbaar en vindbaar was als gewoonlijk. Veel inwoners ervaarden het gebrek aan ruime mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding als een groot gemis. Daardoor ontstond wel de brede bewustwording dat een toegankelijke, florerende vrijetijdssector van groot belang is voor het welbevinden, de sociale cohesie en de aantrekkelijkheid van de stad.

Doelstelling 4.1 Bevorderen laagdrempelig toegankelijke cultuur-, sport-, groen- en speelvoorzieningen

Een grote uitdaging in 2021 was het in stand houden van de vrijetijdsinfrastructuur. Veel bestaande voorzieningen, zoals sportaccommodaties, culturele instellingen, wijk en schooltuinen en stadsboerderijen, moesten het opnieuw een groot deel van het jaar zonder bezoekers en zonder inkomsten stellen. De perioden dat er wel (soms nog beperkt) bezoek mogelijk was, golden er strengere regels en moest men kosten maken om aan de voorwaarden te voldoen. Daarom is in een aantal gevallen huurcompensatie en/of noodsteun aan verenigingen en instellingen verstrekt. Bij de subsidieverantwoording zal met coulance worden geoordeeld over het al dan niet behalen van de prestatieafspraken.

Sport

- In 2021 is de eerste paal geslagen voor een modern, energiezuinig zwembad in het Van Tuyllpark, met onder andere ruimte voor recreatief zwemmen. De nieuwbouw van de kleedaccommodatie van FC Zoetermeer, waarin gemeente en vereniging samenwerken, is mede door de COVID-19-maatregelen bemoeilijkt en daarom nog niet gestart. De voormalige turnhal in sporthal de Limiet is omgevormd tot een Dojo, met sportaanbieder Kai Sei (budo) als vaste huurder. Ook verschillende vechtsportaanbieders en diverse scholen maken gebruik van de Dojo. In de in 2021 verbouwde sporthal van De Limiet zijn Conquesto en Zovoc vaste huurders en beheren zij gezamenlijk de inpandige kantine. In het Buytenpark is op initiatief van volleybalvereniging Zovoc een tijdelijke beachsportaccommodatie gerealiseerd.
- Het openbare parkeerterrein onder sportcomplex Gymworld bleek tijdens de strenge COVID-19-maatregelen in een grote behoefte te voorzien als buitensportlocatie, waar meerdere sportverenigingen en ZZP'ers hun trainingen konden blijven geven.
- De bestaande reserve investeringsimpuls amateurverenigingen raakte gedurende het jaar uitgeput. Op basis van motie 2106-21, Amateurverenigingen sport en cultuur investeringsimpuls, is de investeringsbehoefte van de stad geïnventariseerd om te kunnen beoordelen of en, zo ja, met welk bedrag de reserve mogelijk wordt aangevuld.

Cultuur

- De Cultuurvisie 2030 is in mei vastgesteld. Dit nieuwe cultuurbeleid staat in het teken van het vergroten van het cultureel vermogen van de stad. In het najaar is gestart met de – digitale – participatiebijeenkomsten voor de uitvoeringsagenda.
- Om een breder veld toegang te geven tot subsidies, is in 2021 het subsidiestelsel voor cultuur herzien. Het subsidiëren van culturele projecten is (opnieuw) ondergebracht bij de gemeente en het Cultuurfonds krijgt daarvoor geen subsidie meer. De Cultuurmakelaar blijft wel actief als onafhankelijk adviseur en ondersteuner van het culturele veld. Verder zijn er nu subsidies voor jaarprogramma's voor kleinere cultuurinstellingen en meerjarensubsidies voor enkele - door de raad aangewezen - culturele basisinstellingen. Deze basisinstellingen onderschreven een convenant om gezamenlijk de doelen uit de Cultuurvisie te realiseren.
- Omdat binnen het budget beperkt ruimte is, is de huidige koers dat er slechts één museum als basisinstelling wordt aangewezen en gefinancierd. Door COVID-19-maatregelen konden Museum de Voorde en het Nationaal Videogame Museum slechts in beperkte mate laten zien waartoe ze in staat zijn. Daarom is besloten om tijdelijk extra budget beschikbaar te stellen en het besluit te laten aan een nieuw college.
- In het voorjaar kreeg Terra Art Projects de sleutel van het vernieuwde pand aan de Vlamingstraat, waar zij verder gaat onder de naam Franx. De geplande opening in december is vanwege de COVID-19-maatregelen uitgesteld. Door de voortdurende maatregelen haakte de beoogde horecaondernemer af.
- De bibliotheek realiseerde dit jaar een deel van de bezuinigingstaakstelling door vloeroppervlak in het Forum af te stoten. Dit is een koerswijziging ten opzichte van eerdere plannen, waarin de wijkvestiging Rokkeveen zou worden gesloten. Mede op verzoek van de raad (motie 2006-32A Start met realisatie 'Huizen van de Wijk'), blijft deze vestiging open om er mogelijk een Huis van de Wijk van te maken.
- De verhuizing van Cultuurpodium Boerderij naar de binnenstad was al eerder onderzocht, nu ligt er ook een onderzoeksrapport over nieuwbouw of verbouw op de huidige locatie aan de Amerikaweg. Voorbereiding van de besluitvorming wordt aan een nieuw college overgelaten.

Beeldende Kunst

Vanuit de percentageregeling Beeldende kunst in de openbare ruimte (BKOR) startten drie participatietrajecten voor nieuwe kunstopdrachten. Voor een schoolplein aan de Moerbeigaarde is het ontwerp voor tegelkunstwerk "Vlokhof" door kunstenares Anne-Marie van Sprang vastgesteld. Bij het nieuwe zwembad aan de Van der Hagenstraat is een opdracht in voorbereiding door een projectgroep van inwoners en gebruikers. Bij Kunstgarage Franx is een grafische ode aan Dirk Franx door Jaco Putker, getiteld "Portret van de uitvinder als jongeman" ontworpen, uitgevoerd en opgeleverd. Eerder is bij Gymworld het kunstwerk 'Letterbeeld' van Michiel Kluiters in gebruik genomen.

Groen, Spelen, Leren

- Op Stadsboerderij de Balijhoeve is in 2021 een duurzame Beleeftuin opgeleverd. De beleeftuin heeft als doel een natuurlijke ontmoetingsplek te zijn die toegankelijk is voor jong en oud en mensen die mindervalide zijn. In samenwerking met de gemeente Delft en Staatsbosbeheer is de eerste aanzet gegeven om vanuit de Balijhoeve een bijenlint aan te leggen tussen beide gemeenten. Dit plan moet nog verder worden uitgevoerd.
- Ook de Stadsboerderijen moesten geregeld de deuren sluiten volgens de geldende maatregelen. In deze periode zijn extra onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd zoals het schoonmaken en opknappen van de boerderijen. Zo zijn de stallen op het Buitenbeest aan de binnenzijde geschilderd. Tijdens de sluiting zijn de dieren goed verzorgd en waar mogelijk naar buiten gelaten. Veel bewoners kwamen toch even buiten het hek naar de beesten kijken. Speelboerderij het Buitenbeest is waar mogelijk open geweest, soms alleen buiten en voor alleen kinderen.

Hier zijn slechts enkele kleinschalige evenementen georganiseerd, zoals een aangepaste Halloween viering. Ondanks de beperking waren de activiteiten een groot succes.

- In 2021 viel de schoolsluiting precies buiten het schooltuinseizoen. Zodra de scholen weer opengingen, kon het reguliere schooltuinprogramma volledig volgens planning en bezetting draaien. De vrijwilligers van wijktuin Rokkeveen hebben een vijver en insectenhotel aangelegd. Helaas zijn de traditionele jaarlijkse “open schooltuinavonden” ook in 2021 niet doorgegaan.

Waardering inwoners voor evenementen (Realisatie 2021)

Som van de (gewogen naar aantal respondenten) gemiddelde rapportcijfers van de respondenten van de Stadspeiling voor grootschalige evenementen en kleinschalige evenementen gedeeld door 2.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	7,8	7,8
Realisatie	0,0	0,0

Toelichting

Doel gehaald: Nee
Toelichting: Zowel in de Stadspeiling 2020 als in de Stadspeiling 2021 is vanwege de COVID-19-maatregelen niet gevraagd naar bezoek en waardering van evenementen. Wel is gevraagd naar bezoek en waardering van de CultuurWinter en CultuurZomer 2021. De waardering voor de CultuurWinter is een 7,3 (n = 63). De waardering voor de CultuurZomer is een 7,4 (n = 69).

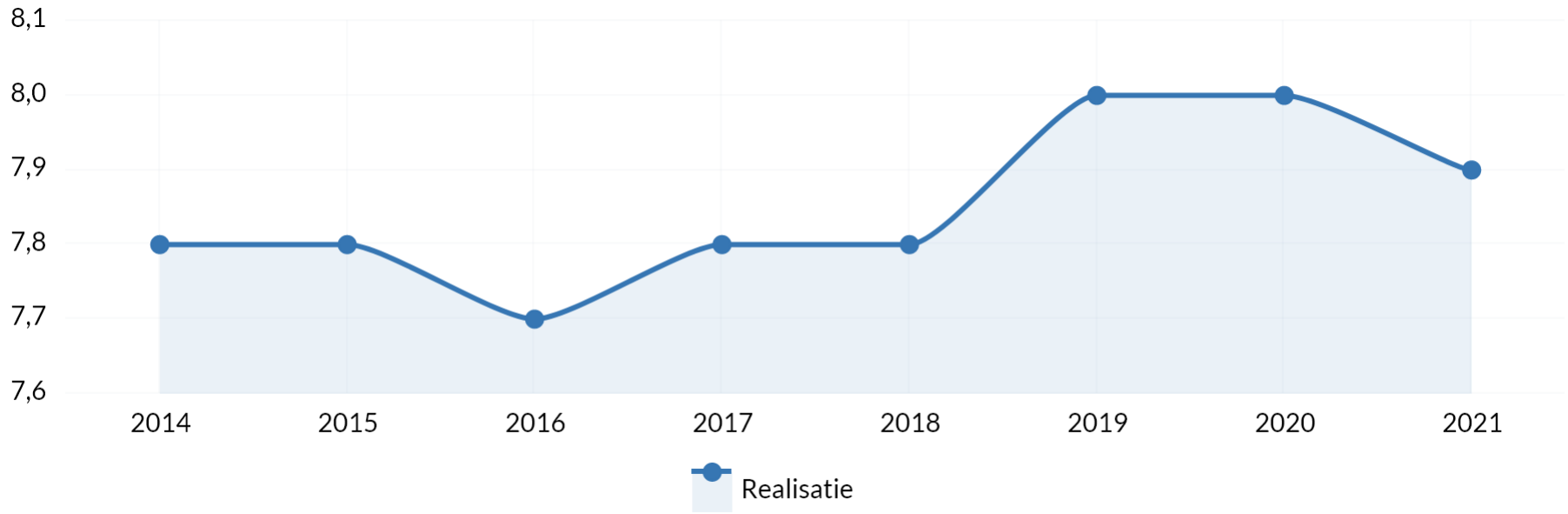
Waardering inwoners voor culturele voorzieningen (Realisatie 2021)

Som van de (gewogen naar aantal respondenten) gemiddelde rapportcijfers van de respondenten van de Stadspeiling voor het Stadsmuseum, het CKC, de bibliotheek, het Stadstheater, Cultuurpodium de boerderij, het laatste bezochte festival/grootschalig evenement, het Filmhuis en Terra gedeeld door 8.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	7,8	7,9
Realisatie	8,0	7,9

Trendgrafiek Waardering inwoners voor culturele voorzieningen (Realisatie 2021)
Som van de (gewogen naar aantal respondenten) gemiddelde rapportcijfers van de respondenten van de Stadspeiling voor het Stadsmuseum, het CKC, de bibliotheek, het Stadstheater, Cultuurpodium de boerderij, het laatste bezochte festival/grootschalig evenement, het Filmhuis en Terra gedeeld door 8.

Bron: Stadspeiling

Toelichting
Doel gehaald: Ja
Toelichting: Ondanks dat het resultaat lager ligt dan in 2020 blijft het doel wel behaald. Het is aannemelijk dat deze minimale daling het gevolg is van geannuleerde evenementen en (gedeeltelijke) sluiting van culturele instellingen.

Waardering inwoners voor sportvoorzieningen (Realisatie)
Som van de gemiddelde rapportcijfers van de respondenten van de Stadspeiling voor binnensportvoorzieningen, zwembaden, commerciële sportvoorzieningen en sportverenigingen gedeeld door 5.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	7,0	7,0
Realisatie	7,0	6,6

Toelichting

Doel gehaald: Nee
Toelichting: Een mogelijke verklaring voor de daling is dat in 2021 wederom op meerdere momenten sportvoorzieningen gesloten moesten worden vanwege de lockdowns.

Waardering inwoners voor groen- en speelvoorzieningen (Realisatie 2021)

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	7,5	7,5
Realisatie	8,0	8,0

Toelichting

Doel gehaald: Ja
Toelichting: Geen toelichting.

Doelstelling 4.2 Bevorderen levendige stad

Ook het vrijetijdsaanbod dat (naast de vrijetijdsvoorzieningen en -accommodaties) van Zoetermeer een levendige stad maakt, stond in 2021 onder druk. Evenementen waren een groot deel van het jaar niet mogelijk of vroegen veel extra inspanningen van de organisaties om ze veilig te organiseren. Veel verenigingen konden hun vaste programma's niet uitvoeren. Voor iedereen gold dat het vaste stramien moest worden losgelaten en dat er alternatieven moesten worden ontwikkeld. Onzekerheden over de COVID-19-maatregelen, reisbeperkingen, quarantaineplicht en uitval van medewerkers (betaalde krachten en vrijwilligers) bleven een groot deel van het jaar het dagelijks leven beheersen. Toch is het vele aanbieders gelukt een alternatief programma neer te zetten.

Sport

- Het hele jaar door hebben de combinatiefunctionarissen binnen de maatregelen van dat moment sportaanbod in de stad gecreëerd, zoals drie schoolsporttoernooien, een fit-test voor senioren en, in samenwerking met de sportaanbieders uit de stad, een aangepaste Nationale Sportweek. Vanuit Speelmeer zijn nog wel alle paspoorten uitgedeeld aan alle basisscholieren, maar zijn veel activiteiten geannuleerd vanwege COVID-19. De Speelmeerweek in augustus heeft uiteindelijk nog 835 kinderen getrokken.
- De steeds veranderende maatregelen rondom COVID-19 vroegen veel flexibiliteit van sportaanbieders (en sporters) in de stad. Via het gemeentelijk Sportloket kregen aanbieders periodiek actuele informatie over landelijke en lokale (financiële) ondersteuning en over hoe men veilig kon sporten. Ook zijn voor sportaanbieders meerdere digitale en fysieke (thema)bijeenkomsten en sportcafés georganiseerd, met mogelijkheid om te netwerken.
- Vanuit het samenwerkingsverband Sportakkoord Zoetermeer kwamen onder meer stimuleringsbijdragen voor losse activiteiten en voor collectieve ondersteuningsvormen, zoals promotie van het sportaanbod. Aanvullend spande de gemeente zich in om landelijke financiële ondersteuningsregelingen ten goede te laten komen aan lokale sportaanbieders. Voorbeelden zijn de ‘Tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties’ voor de amateursportorganisaties die huren bij de gemeente en SPUK-IJZ, waarmee exploitatietekort kon worden gedekt voor SilverDome.
- Door de COVID-19-maatregelen was een regulier Sportgala niet mogelijk. In plaats daarvan kwam er een digitale editie. Hier was onder andere aandacht voor goede (sport)voorbeelden en samenwerking met betrekking tot sporten in tijden van COVID-19.

Cultuur

- Als vervolg op de pilot Cultuurankers in 2020, is in 2021 door CKC & partners het samenwerkingsplatform Wijck opgezet. Doel is kunst en cultuur toegankelijk te maken voor alle Zoetermeerders en samen in de wijken cultuur te maken. Wijkbewoners bepalen welke activiteiten worden ontwikkeld. In 2021 waren dat o.a. ‘Kunst-post, waar ouderen tweewekelijks een creatieve opdracht aan huis kregen, het project ‘Sam was hier’ in Oosterheem en een tijdelijk wijklab in Seghwaert.
- De gemeente leverde financiële bijdragen aan de programma’s Cultuurwinter en Cultuurzomer, om culturele activiteiten mogelijk te maken die pasten binnen de COVID-19 maatregelen.
- In het kader van motie 1911-03A 'Meer ruimte voor Street Art' is een project gerealiseerd genaamd Citytales. Het project is een samenwerkingsverband tussen de gemeente en Kunststichting Franx en biedt jongeren de ruimte voor creatieve en kunstzinnige uitvoeringen in de openbare ruimte. In oktober werd de muurschildering ‘Ungridded’ onthuld op de muur onder het viaduct van de Afrikaweg.
- Over 2021 is nog geen Kunst- & Cultuurprijs uitgereikt. Vanaf editie 2021 gebeurt dit structureel pas na afloop van het kalenderjaar. Zo kan men terugkijken op een volledig jaar én het evenement krijgt meer aandacht dan in december.

Beeldende kunst

In het openbaar gebied is regulier onderhoud gepleegd aan 116 beeldende kunstwerken. Onder de noemer ‘kunstspecial’ kregen nog 5 kunstwerken extra aandacht. Bij Gedachtenpad van Yvon Grevers in het Wilhelminapark zijn ontbrekende ‘gedachtenwolkjes’ weer aangevuld. Het kunstwerk Albero van Marinus Boezem, op het voormalige Floriadeterrein heeft na herstel weer een fris aanzien. Het iconische speel-kunst object Woezel van Marijke Ouendag aan de Cesar Franckrode was zo vaak beklommen dat het naar de werkplaats moest voor een make-over. Voor de HinkelBanen in de Dorpsstraat van Trudy

Bersma en Marijke Wijgerinck zijn nieuwe SpeelSpoorStenen in de maak. De Lichtmast van Jeffrey Shaw aan de Europaweg kreeg nieuwe behuizingen voor de rode LED's.

Erfgoed

- In 2021 is verder gewerkt aan het Inventarisatie- en selectieproject naoorlogs erfgoed Zoetermeer 1945-1990 in samenwerking met de begeleidingscommissie bestaande uit vertegenwoordigers van het Historisch Genootschap Oud Soetermeer, Schatbewakers en het Architectuurpunt.
- De Open Monumentendag kon ondanks alle beperkingen gewoon doorgaan: 17 monumenten openden hun deuren voor publiek. Bij de bekende woondekken in Buytenwegh is een historisch informatiebord geplaatst. Stadsboerderij het Buitenbeest is als monument onderdeel van de Open Monumenten Dag. Er zijn o.a. spelletjes op de boerderij georganiseerd en een insectenhotel gebouwd.

Citymarketing

- Begin 2021 is de website 'Zoetermeer is de plek' gelanceerd en uitgegroeid tot een belangrijk communicatiekanaal voor het vrijetijdsaanbod in de stad. Daarnaast zijn, veelal in samenwerking met partners in de stad en regio, online- en offline-campagnes en activiteiten opgezet om Zoetermeer te profileren als een aantrekkelijke stad in de regio.
- Om het evenementenaanbod nog beter aan te laten sluiten op wensen en behoeften, is gestart met de evaluatie en herziening van het Evenementenbeleid 2016. Ook is de nieuwe subsidieregeling 'Evenementen 2020' geëvalueerd. Op basis van het advies wordt de regeling - waar nodig - herzien, zodat we het organiseren van evenementen optimaal kunnen faciliteren.

% inwoners dat evenementen bezoekt (Realisatie 2021)

% respondenten van de Stadspeiling dat grootschalige evenementen en/of kleinschalige evenementen bezoekt.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	42 %	42 %
Realisatie	0 %	0 %

Toelichting

Doel gehaald: Nee
Toelichting: Zowel in de Stadspeiling 2020 als in de Stadspeiling van 2021 is vanwege de COVID-19-maatregelen niet gevraagd naar bezoek en waardering van evenementen.

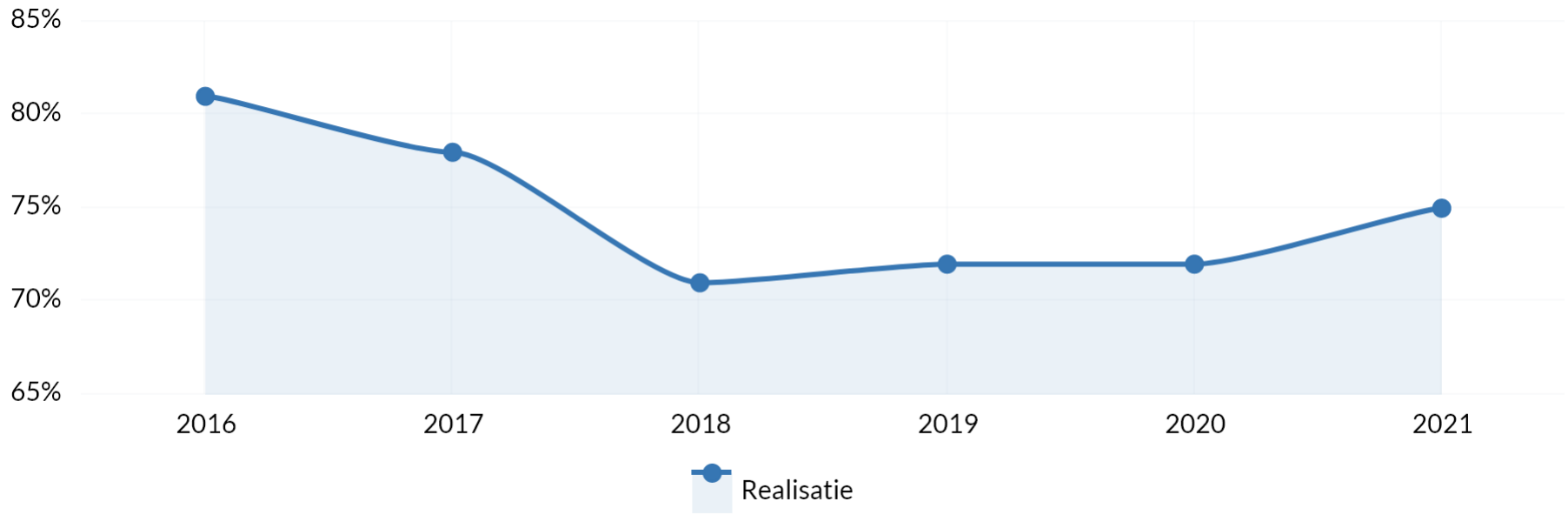
% Inwoners dat cultuur bezoekt of beoefent (Realisatie 2021)
% respondenten van de Stadspeiling dat een culturele voorziening heeft bezocht of dat een eigen culturele activiteit heeft beoefend.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	84 %	84 %
Realisatie	78 %	74 %

Toelichting
Doel gehaald: Nee
Toelichting: Lager percentage wordt toegeschreven aan de gehele of gedeeltelijke sluiting gedurende diverse perioden van het jaar als gevolg van de COVID-19 maatregelen.

Trendgrafiek % Inwoners dat sport beoefent (Realisatie 2021)

Bron: Stadspeiling

% Inwoners dat sport beoefent (Realisatie 2021)
Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	72 %	72 %
Realisatie	72 %	75 %

Toelichting
Doel gehaald: Ja
Toelichting: Geen toelichting.

% Inwoners dat groen- en speelvoorzieningen bezoekt (Realisatie 2021)
% respondenten van de Stadspeiling dat groen- en speelvoorzieningen bezoekt.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	45 %	45 %
Realisatie	21 %	26 %

Toelichting
Doel gehaald: Nee
Toelichting: Lager percentage komt door gehele of gedeeltelijke sluiting gedurende diverse perioden van het jaar als gevolg van de COVID-19-maatregelen.

Gerealiseerde baten, lasten en saldo per doelstelling (inclusief reservemutaties)
Bedragen x €1.000

Programma 4 Vrije tijd	baten	lasten	Rekening 2021
Bevorderen laagdrempelig toegankelijke culturele en sportvoorzieningen (4.1)	**6.848**	**-18.357**	**-11.509**
Bevorderen levendige stad (4.2)	**1.012**	**-6.768**	**-5.756**
TOTAAL PROGRAMMA	**7.860**	**-25.126**	**-17.266**

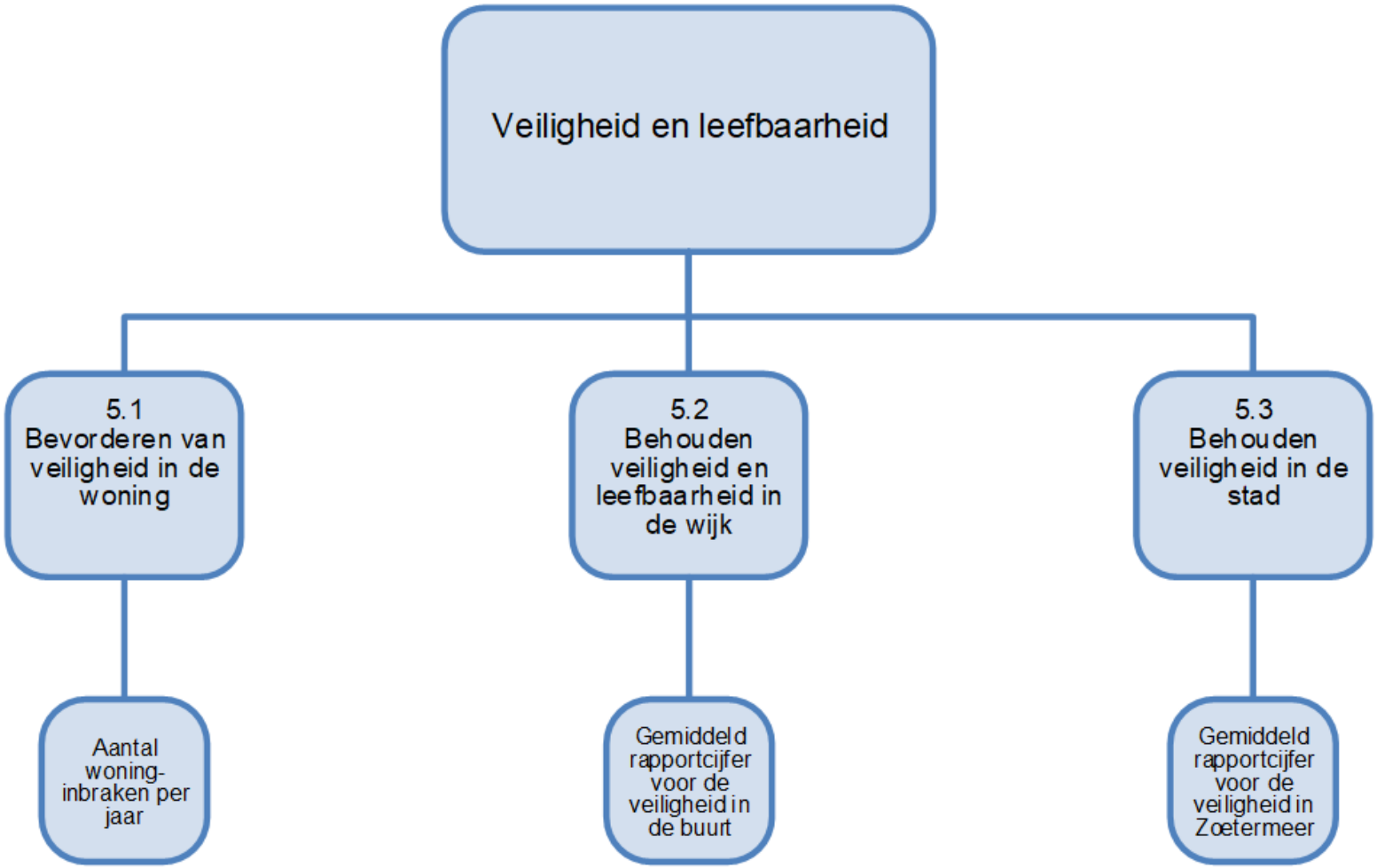
Toelichting financiën
Voor een verklaring van verschillen tussen begroting en rekening wordt verwezen naar hoofdstuk Jaarrekening/Toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Financiën op hoofdlijnen
Ter bevordering van laagdrempelig toegankelijke culturele- en sportvoorzieningen (doelstelling 4.1) is het budget onder andere ingezet voor subsidies aan de (grote) culturele instellingen, zoals Forum, Stadsmuseum, Stadstheater en Cultuurpodium De Boerderij, de exploitatie van de sport en sociaal-culturele

accommodaties en de stadsboerderijen en wijktuinen. Daarnaast is het budget ingezet voor beeldende kunst en diverse kunsttoepassingen. Op doelstelling 4.1 ontvangt de gemeente vergoedingen voor de exploitatie van gebouwen.

Ter bevordering van een levendige stad (doelstelling 4.2) is het budget ingezet voor het Centrum voor Kunst en Cultuur & partners (CKC), het videogame museum en ondersteuning van een aantal kleinere organisaties voor amateurkunst, een breed scala aan evenementen en activiteiten op het gebied van vrije tijd, sport- en spelontwikkeling inclusief combinatiefunctionarissen. Daarnaast is het budget besteed aan investeringsaanvragen door amateurverenigingen, onderhoud van beeldende kunstobjecten en erfgoedbeleid en monumentensubsidies. Op doelstelling 4.2 zijn voor sport en de stadsboerderijen en – tuinen baten ontvangen.

Programma 5 Veiligheid

Algemene doelstelling: Veiligheid en leefbaarheid

Inwoners van Zoetermeer voelen zich veilig in hun huis, in de wijk en in de stad.
Samen werken wij aan het verbeteren van de veiligheid zodat iedereen veilig kan wonen, werken en recreëren. Dit wordt integraal en op stads- en wijkniveau gedaan: samen met inwoners, ondernemers, instellingen en ketenpartners. De impact van COVID-19 was ook in 2021 van invloed op veel aspecten van de taken binnen het veiligheidsdomein. Daarnaast is eind 2021 gestart met de voorbereidingen voor de Noodopvang van statushouders en vluchtelingen waarbij vanuit het veiligheidsdomein samen met ketenpartners wordt gezorgd voor een veilige leefomgeving voor alle inwoners.

Doelstelling 5.1 Bevorderen van de veiligheid in de woning

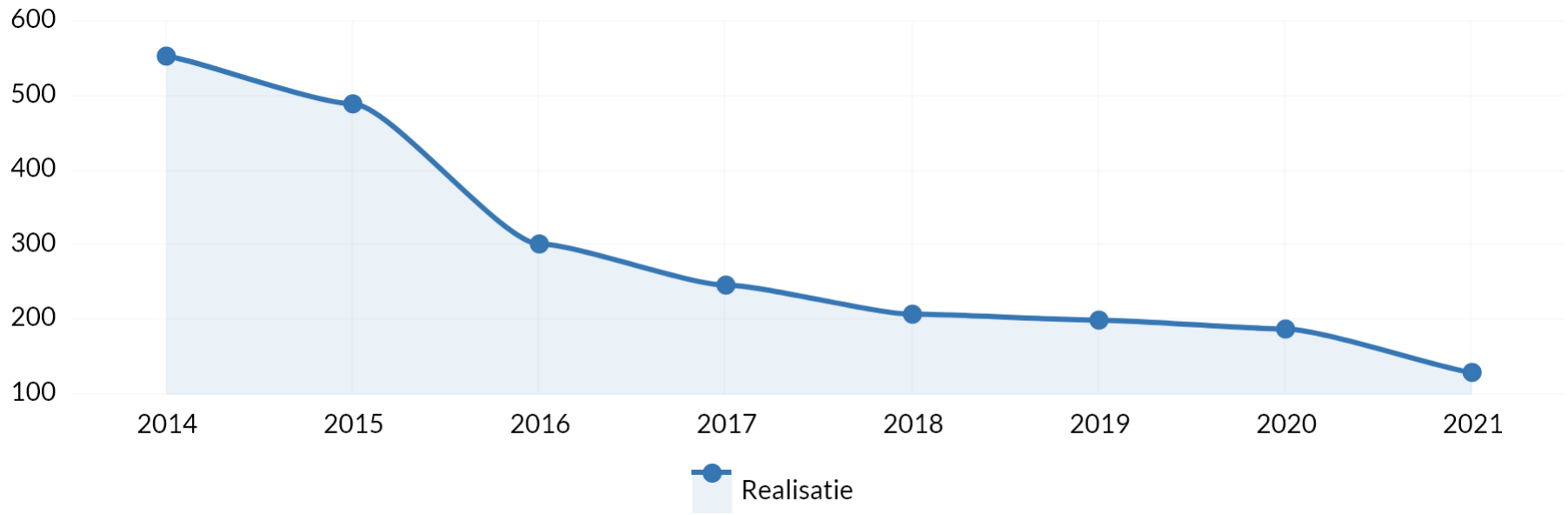
De inwoners van Zoetermeer moeten zich veilig voelen in hun eigen woning. Een woningoverval en woninginbraak tasten het veiligheidsgevoel ernstig aan en kunnen langdurige emotionele effecten hebben. Door inwoners op de hoogte te brengen van de risico's en te informeren over de maatregelen die zij zelf kunnen treffen, kunnen zij in sterke mate bijdragen aan het voorkomen van inbraken. De burgemeester heeft 44 tijdelijk huisverboden opgelegd. Dat zijn er drie minder dan in 2020. Het door de politie geregistreerde aantal gevallen van misdrijven huiselijk geweld is daarentegen gestegen naar 162. Een toename met 5%. Naast dit misdrijfcijfer registreert de politie ook de incidenten met betrekking tot huiselijk geweld. Er vonden in 2021 379 incidenten plaats; 9% meer dan in 2020. Net als in 2020 waren er in 2021 geen woningovervallen.

Aantal woninginbraken per jaar (Realisatie 2021)

Bron: Politie

Type	2020	2021
Begroting	246	246
Realisatie	188	130

Trendgrafiek Aantal woninginbraken per jaar (Realisatie 2021)

Bron: Politie

Doelstelling 5.2 Bevorderen/ behouden veiligheid en leefbaarheid in de wijk

Zoetermeer is een stad waar iedereen zich veilig moet voelen. Bewoners komen elkaar overal in de stad tegen: in winkelcentrale en in het openbaar vervoer, bij sportverenigingen en sportlocaties, in de horeca, parken en plantsoenen. Het is belangrijk dat de veiligheid en veiligheidsgevoelens behouden blijven en waar mogelijk worden verbeterd. Bewoners zijn daarbij onmisbaar door hun betrokkenheid en kennis van wat er in de wijk speelt. De buurtpreventie Wijk en Agent Samen-teams en de digitale Whats-app groepen die zijn aangesloten bij project Heterdaadkracht spelen hierbij een belangrijke rol. Daarnaast worden inwoners betrokken bij themabijeenkomsten over Veiligheid en integrale wijkaanpakken. Door de COVID-19-maatregelen waren in 2021 dergelijke bijeenkomsten beperkt, maar hebben er wel een paar Themabijeenkomsten Veiligheid (digitaal) plaatsgevonden.

Team Handhaving

Voor de handhavers van Team Handhaving (THH) heeft 2021 in grote mate in het teken gestaan van het houden van toezicht op de COVID-19-maatregelen. De maatregelen hebben een grote impact gehad op de stad met haar inwoners en ondernemers, maar zeker ook op de medewerkers van Team Handhaving.

Met steeds veranderende COVID-19-maatregelen heeft THH steeds meebewogen en haar toezichthoudende taak aangepast aan de op dat moment geldende maatregelen. Tijdens het uitvoeren van haar taak is veelal, voordat maatregelen werden ingesteld al preventief gesprekken gevoerd met ondernemers. Afhankelijk van de soort maatregelen is gefaseerd opgetreden; preventieve gesprekken, waarschuwen, officieel waarschuwen, bekeuren en waar mogelijk uiteindelijk bestuurlijk handhaven.

Ook in 2021 zijn gesprekken gevoerd met de horecaondernemers met als doel hen te ondersteunen en te adviseren rondom de maatregelen. Het uitgangspunt hiervan was om ervoor te zorgen dat de maatregelen nageleefd werden, zodat de ondernemers niet tegen handhavingstrajecten en hoge boetes aanlopen. Daarnaast konden de hulpbehoevende ondernemers de juiste weg gewezen worden naar de instanties, welke hen (financieel) konden ondersteunen om de crisis door te komen.
Op 22 november 2021 hebben ongeregeldheden plaatsgevonden in de wijk Seghwaert. Deze ongeregeldheden vonden plaats uit protest tegen de COVID-19-maatregelen. Naar aanleiding hiervan zijn er 34 waarschuwingsbrieven verstuurd. Na de zienswijze van de betrokkenen te hebben gehoord, zijn 5 waarschuwingsbrieven ingetrokken. Het definitieve aantal waarschuwingsbrieven komt daarmee op 29. Verder zijn er in het kader van deze ongeregeldheden ook twee gebiedsverboden opgelegd.

Naast deze werkzaamheden is het volume van het reguliere werk, zoals het meldingenproces wederom sterk toegenomen. Mede hierdoor is de inzet van de wijkhandhavers in de wijken in het afgelopen jaar afgenomen. De continuïteit rondom de fietsenaanpak, scholencontroles en hondenoverlast controles hebben onverminderd plaatsgevonden.

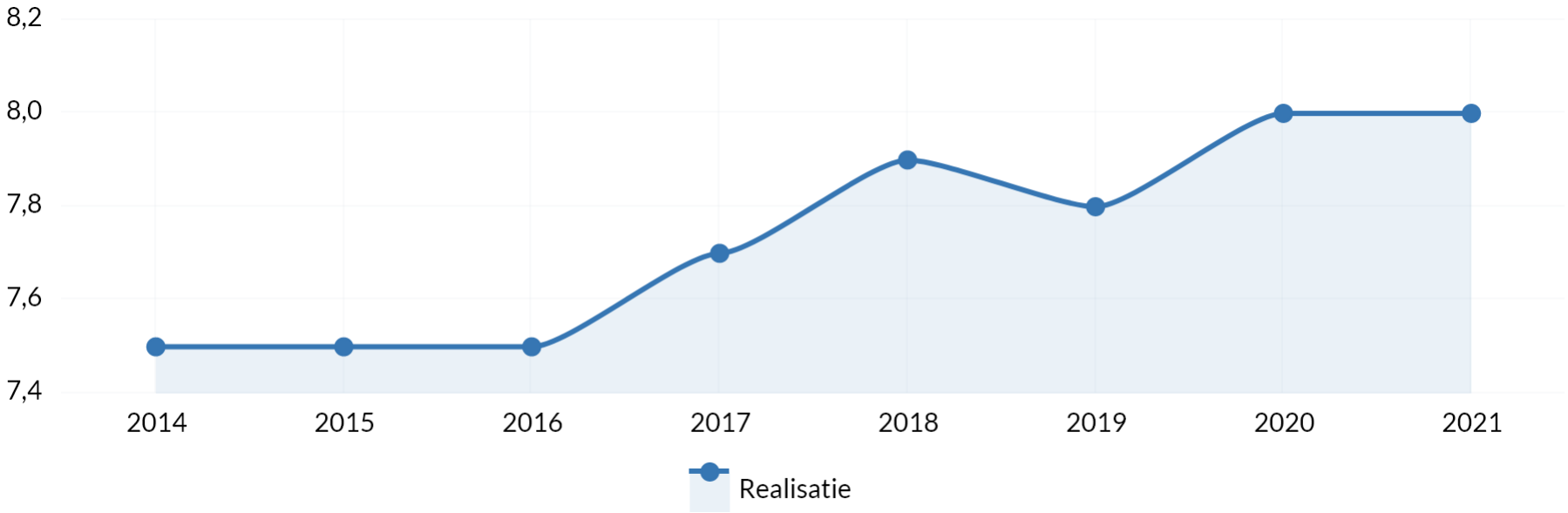
Jaarwisseling
De gemeente Zoetermeer neemt elk jaar in samenwerking met verschillende partners maatregelen om ervoor te zorgen dat de jaarwisseling zo plezierig en veilig mogelijk verloopt en overlast zoveel mogelijk wordt tegengegaan. In het kader hiervan wordt er elk jaar in opdracht van de gemeente een jongerenfeest en een vuurwerkshow georganiseerd. Net als vorig jaar konden deze activiteiten niet doorgaan door de geldende COVID-19-maatregelen. Als alternatief voor het jongerenfeest is ook dit jaar weer een livestream georganiseerd. Naar schatting hebben ongeveer 50.000 personen de livestream bekeken. Een aantal gemeenten had aangegeven ook te willen aansluiten bij de livestream. Aangezien de kosten voor de livestream dit jaar hoger uitvielen is een deel van de kosten doorberekend aan de deelnemende gemeenten. Net als vorig jaar is er dit jaar minder uitgegeven dan begroot, dit komt doordat het jongerenfeest en de geplande vuurwerkshows niet door zijn gegaan.
De totale schade voor de jaarwisseling 2021/2022 was ondanks alle maatregelen hoger dan het jaar ervoor. De drie hoogste schadeposten zijn verharding, afvalbakken en scholen/kinderopvang. De schade is voornamelijk veroorzaakt door zwaar (illegaal) vuurwerk en brandjes op de openbare weg. Een directe verklaring voor de toename van de schade is er niet. Waarschijnlijk ligt de oorzaak in een combinatie van het verminderde draagvlak onder inwoners met betrekking tot de COVID-19-maatregelen (lockdown, geen evenementen, sluiting van eet- en drinkgelegenheden, discotheken) en het vuurwerkverbod.

Toelichting
Doel gehaald: Ja
Toelichting: Ten aanzien van het onderwerp woninginbraken is ook in het afgelopen jaar, net als in 2020, geen inzet gepleegd. Toch blijft het aantal woninginbraken een dalende lijn vertonen.

Gemiddeld rapportcijfer voor de veiligheid in de buurt (Realisatie 2021)
Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	7,5	7,5
Realisatie	8,0	8,0

Trendgrafiek Gemiddeld rapportcijfer voor de veiligheid in de buurt (Realisatie 2021)

Bron: Stadspeiling

Doelstelling 5.3 Behouden veiligheid in de stad

COVID-19

Met de invoering van de Tijdelijke wet maatregelen COVID-19 (Twm) december 2020 zijn de rollen van voorzitters Veiligheidsregio en van burgemeesters veranderd. Burgemeesters hebben onder andere een aantal bevoegdheden gekregen waarmee lokaal maatwerk mogelijk is. De voorzitter Veiligheidsregio (zijnde de burgemeester van Den Haag) heeft zijn coördinerende rol gehouden en is verantwoordelijk voor het toezien op de (eenduidige) uitvoering van de Twm. Het Regionaal Beleidsteam (RBT) is het hele jaar 2021 actief geweest. Hierdoor konden de regioburgemeesters hun zorgen delen en via de Voorzitter Veiligheidsregio meegeven richting het Veiligheidsberaad. Daarnaast bleef er zicht op een eenduidige uitvoering. De Veiligheidsregio Haaglanden heeft in 2021 gewerkt in een GRIP 4-setting, gericht op een nauwe samenwerking tussen gemeenten, Veiligheidsregio Haaglanden (VRH), de GHOR, brandweer en Politie-Eenheid Den Haag. Hiermee kan snel en doortastend opvolging worden gegeven aan landelijke maatregelen waarbij de continuïteit van de dienstverlening voorop staat en geacteerd kan worden op ontwikkelingen die een groot effect kunnen hebben in land, regio en stad.

Aanpak wapenbezit onder jongeren

De gemeente Zoetermeer is eind 2020 aangesloten bij het landelijke actieplan wapens en jongeren om de stijgende trend van wapengebruik onder jongeren tegen te gaan. In 2021 heeft de gemeente Zoetermeer het actieplan ten uitvoering gebracht, dit loopt door in 2022. Daarbij is onder anderen ingezet op risicosignalering en vroegtijdig ingrijpen, inleveracties, voorlichting en bewustwording. De eerste stappen voor een bewustwordingscampagne tegen wapenbezit en -geweld in 2022 zijn eind 2021 gezet.

Steekincidenten en jongeren

Zoetermeer is, net als Delft en Den Haag, in 2021 opgeschrikt door incidenten waar sprake is van wapengeweld tussen jongeren.

In Zoetermeer waren in 2021 17 jongeren tussen 12 en 22 jaar betrokken bij steekincidenten. Dat betekent niet automatisch dat er ook 17 steekincidenten waren. Soms zijn namelijk bij één steekincident meer jongeren betrokken.
Een overzicht van de steekincidenten waarbij in de vijf afgelopen jaar jongeren waren betrokken, is te vinden in de volgende tabel.

	2017	2018	2019	2020	2021
Aantal jongeren dat is betrokken bij steekincidenten	9	1	12	6	17

Samen met politie, openbaar ministerie en de gemeente Delft en Den Haag is er een intensieve (groeps)aanpak gestart. Deze aanpak wordt ook voortgezet in 2022.

Jongeren en drugsgebruik

De meeste actuele informatie is met de raad gedeeld via de beantwoording van de schriftelijke vragen over ‘Zorgen over drugsgebruik’.

Aanpak Problematische jeugd(groepen)

In de integrale en multidisciplinaire aanpak van problematische jeugd(groepen) wordt er nauw samengewerkt met politie, openbaar ministerie, team

handhaving, sociaal domein, reclasseringsorganisaties, het zorg- en veiligheidshuis haaglanden, zorgpartners, wijkpartners, woningcorporaties, scholen, sport, ondernemers, ouders en inwoners. In 2021 zijn er 2 door de Lokale Driehoek geprioriteerde groepen aangepakt. De aanpak op één van deze groepen wordt in 2022 nog voortgezet. De preventieve en repressieve interventies zijn persoons-, groeps-, en systeemgericht. Daarnaast zijn er vanuit de Aanpak Problematisch Jeugd(groepen) ook nog wijkaanpakken gerealiseerd in Buytenwegh en Oosterheem. Hier wordt ontluikende openbare ordeproblematiek met (wijk)partners tijdig en gericht aangepakt om afglijden naar criminaliteit en jonge aanwas bij criminele jeugdgroepen te voorkomen.
In 2021 is er ook gericht ingezet jongeren die betrokken waren bij wapenincidenten of omdat ze gepakt zijn met een steekwapen op zak.

Aanpak woonoverlast
De integrale aanpak is in 2021 voortgezet. In een aantal casussen is een doorbraak bereikt: er is een structurele oplossing gevonden. Maar in de meeste gevallen is de aanpak van woonoverlast een proces met een lange duur. Gebleken is dat de aanpak van de gevallen van verzamelwoede (ook wel 'hoarding' genoemd) veel tijd en aandacht vraagt.
In de tabel wordt onderscheid gemaakt tussen "gesloten" en "open" casussen. Gesloten casussen zijn casussen die zijn afgehandeld in 2021. Open casussen zijn casussen die nog in behandeling zijn.

Aantal casussen vanaf 01-01-2021 t/m 31-12-2021

	Koop		Corporatie		Particulier		Adviesgesprekken melddesk	Adviesgesprekken Intern & Extern	Totaal
	Open	Gesloten	Open	Gesloten	Open	Gesloten			
Centrum	1	3	4	15	4	1	3	4	35
Meerzicht	2	1	7	13	0	0	1	3	27
Buytenweg - De Leyens	2	3	5	19	0	0	2	5	36
Segwaert	1	3	2	4	0	0	0	2	12
Noordhove - Rokkeveen	5	8	0	7	1	0	5	3	29
Oosterheem	0	1	7	4	0	0	4	6	22

Waarvan

Open	41	
Gesloten	82	
Adviesgesprekken	38	

Totaal	11	19	25	62	5	1	15	23	161

Hoaders en Vervuilers 01-01-2021 t/m 31-12-2021

	Koop		Corporatie		Totaal
	Open	Gesloten	Open	Gesloten	
Centrum	0	0	0	3	3
Meerzicht	0	0	2	0	2
Buytenweg - De Leyens	1	0	1	3	5
Segwaert	1	0	1	3	5
Noordhove - Rokkeveen	2	1	1	0	4
Oosterheem	0	0	2	0	2
Totaal	4	1	7	9	21

Aanpak ondermijning
Misdaden die in georganiseerd verband worden gepleegd hebben vaak een ontwrichtend effect op de samenleving. Deze misdaden behoren tot het speerpunt aanpak ondermijnende criminaliteit. De focus ligt op de autobranche, bedrijventerreinen en de horeca. Het doel van de aanpak van ondermijning is het, voorkomen, signaleren en aanpakken van ondermijnende criminaliteit, door via integrale samenwerking initiatieven te ontplooien die de weerbaarheid van de stad versterken en instrumenten in te zetten om concrete ondermijning aan te pakken.

Er is veel ingezet op toezicht in de horeca en op bedrijventerreinen. Van informele gesprekken met de Ondermijningsboa tot grote integrale controles met het HEIT. Dit heeft geleid tot een versterking van de informatiepositie en meer weerbaarheid tegen ondermijning. Zo zijn er een aantal (ogenschijnlijk) malafide bedrijven op bedrijventerreinen vertrokken of gesloten. Daarnaast is er door inzet van Bibob een aantal horecavergunningen afgewezen. De beperkende maatregelen van COVID-19 hebben invloed gehad op de mate waarin inzet gepleegd kon worden, maar desondanks is er samen met politie, RIEC en de belastingdienst veel ingezet op casuïstiek. Er wordt binnen de gemeente ook veel samengewerkt met het rechercheurs van het Sociaal Domein en de Specialist Woonfraude van de afdeling Publieksplein. De genoemde inspanningen werden tot en met 2021 financieel gedekt door de verstrekte subsidie van het ministerie van J&V.

Aanpak radicalisering
De aanpak van radicalisering en extremisme beweegt mee met lokale, landelijke en internationale ontwikkelingen: niet alleen de aard en omvang van de verschillende verschijningsvormen van radicalisering en extremisme, maar ook wet- en regelgeving op het gebied van privacy en informatieverwerking. Uitgangspunt daarbij blijft dat we ons focussen op vormen van radicalisering en extremisme die de democratische rechtsorde ondermijnen of waarbij gebruik van geweld dreigt.
Omdat de trainingen voor professionals in de stad steeds worden aangepast aan de maatschappelijke ontwikkelingen blijft de kennis van professionals up-to-date en kunnen zij beschikken over adequate handelingsperspectieven.

Toelichting

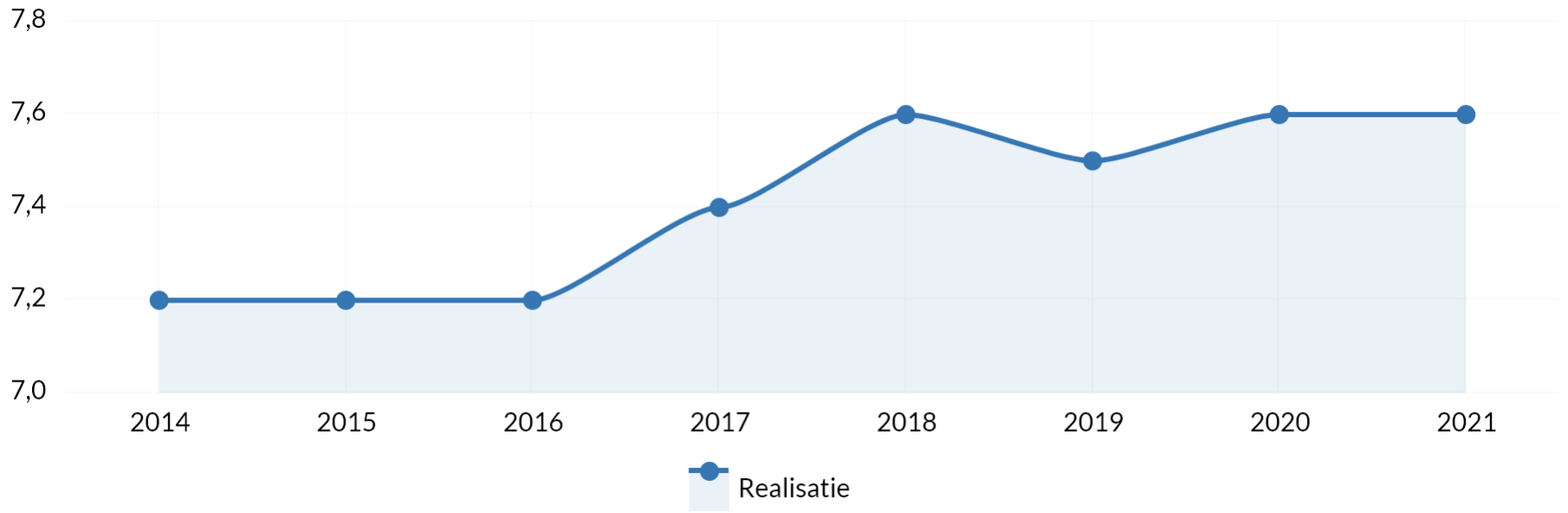
Doel gehaald: Ja
Toelichting: Het rapportcijfer is exact hetzelfde als in 2020. Dit is het hoogste cijfer dat sinds 2006 is gegeven. Nu dus in twee jaren op rij. Het is opvallend dat in de twee COVID-19-jaren die achter ons liggen, het rapportcijfer zo hoog is.

Gemiddeld rapportcijfer voor de veiligheid in Zoetermeer (Realisatie 2021)

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	7,4	7,4
Realisatie	7,6	7,6

Trendgrafiek Gemiddeld rapportcijfer voor de veiligheid in Zoetermeer (Realisatie 2021)

Bron: Stadspeiling

Toelichting

Doel gehaald: Ja
Toelichting: Het rapportcijfer is exact hetzelfde als in 2020. Dit is het hoogste cijfer dat sinds 2006 is gegeven. Nu dus in twee jaren op rij. Het is opvallend dat in de twee coronajaren die achter ons liggen, het rapportcijfer zo hoog is.

Gerealiseerde baten, lasten en saldo per doelstelling (inclusief reservemutaties)
Bedragen x €1.000

Programma 5 Veiligheid	baten	lasten	Rekening 2021
Bevorderen van de veiligheid in de woning (5.1)	**0**	**-11**	**-11**
Bevorderen /behouden veiligheid en leefbaarheid in de wijk (5.2)	**14**	**-2.096**	**-2.082**
Behouden veiligheid in de stad (5.3)	**804**	**-14.806**	**-14.002**
TOTAAL PROGRAMMA	**818**	**-16.913**	**-16.096**

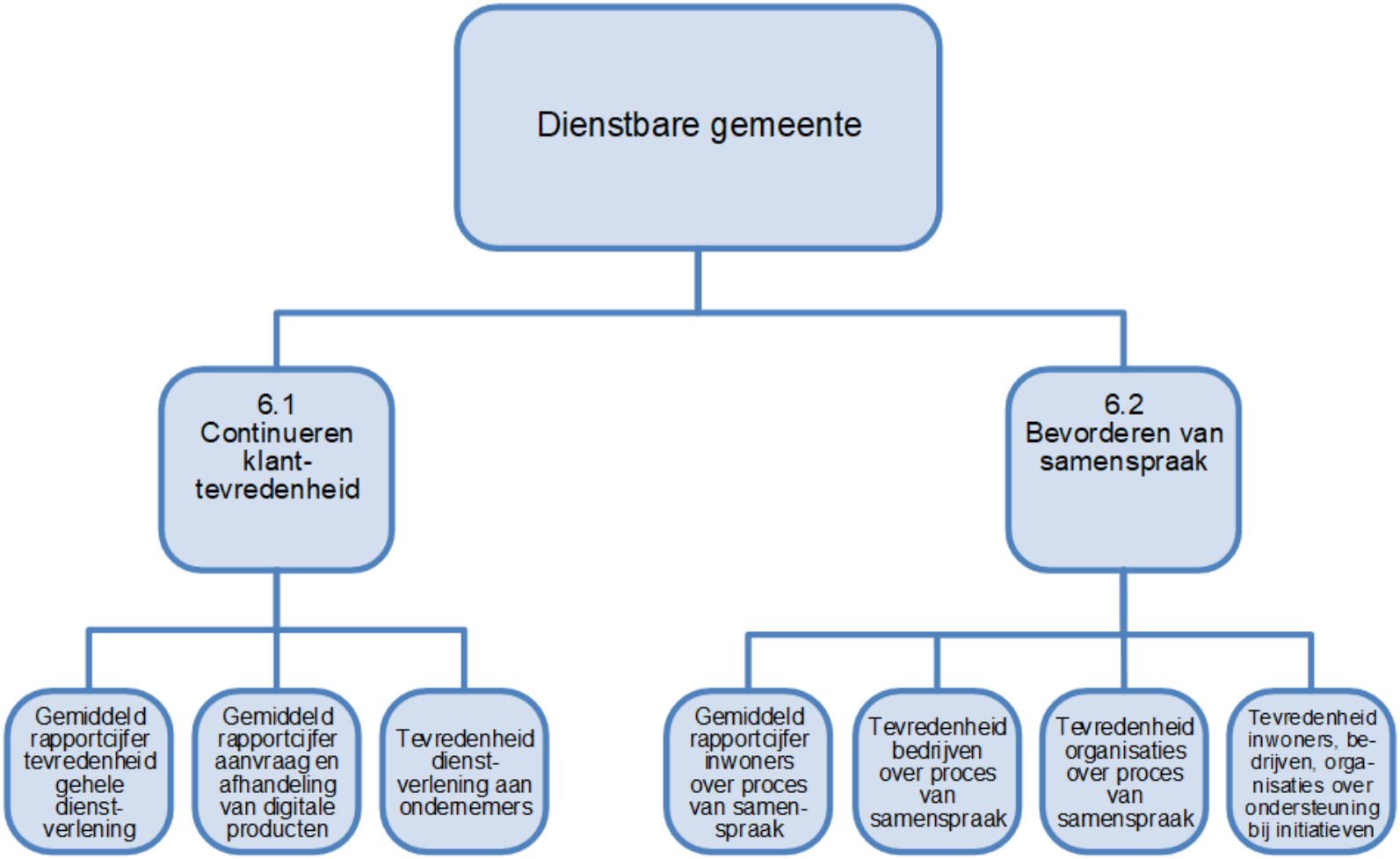
Toelichting financiën

Voor een verklaring van verschillen tussen begroting en rekening wordt verwezen naar hoofdstuk Jaarrekening/Toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Financiën op hoofdlijnen

In totaal is € 9,2 mln. besteed aan de kosten voor de Veiligheidsregio Haaglanden. Andere uitgaven zijn onder andere de kosten voor de inzet van Boa's, aanpak radicalisering, extremisme en polarisatie, aanpak ondermijning, problematische jeugdgroepen en de jeugdmarshall.

Programma 6 Dienstverlening en participatie

Algemene doelstelling: Dienstbare gemeente

Kortgeleden kwam een meneer naar het stadhuis voor de geboorteaangifte van zijn eerste kind. Hij gaf aan dat hij en zijn vrouw graag wilden dat het kindje de achternaam van zijn vrouw zou krijgen. Wettelijk is bepaald dat dat vooraf moet worden vastgelegd bij de burgerlijke stand. Omdat zij daar niet van op de hoogte waren, was dat niet gebeurd. Als het kindje al is geboren, is het enige alternatief dat de partner bij de geboorteaangifte aanwezig is. Maar dat was vanwege het herstel van de bevalling nog niet mogelijk. De medewerker burgerlijke stand besloot daarop om met meneer mee te gaan om de geboorteakte aan huis te laten ondertekenen.

Steeds meer diensten en producten van de gemeente zijn digitaal beschikbaar. Het afgelopen jaar is ook gewerkt aan de digitalisering van de geboorteaangifte. Geboortes kunnen dan ook digitaal worden gemeld. Een deel van de mensen is daar heel blij mee. Het is gemakkelijker en stellen kunnen de aangifte vaker samen doen. Maar er zijn altijd uitzonderingen. En dan is maatwerk en persoonlijk contact belangrijk.

Overigens betekent digitalisering niet altijd dat het niet meer persoonlijk is. Ook digitaal contact kan persoonlijk zijn. Zo vindt een deel van de inwoners het prettigst om via whatsapp of social media contact te hebben met de gemeente. En soms is videobellen een oplossing. Ook participatietrajecten en bewonersbijeenkomsten zijn regelmatig digitaal. Ook dat voorziet in een behoefte. Digitalisering betekent niet dat persoonlijk contact verdwijnt. Het motto van de visie dienstverlening 'centraal en digitaal waar het kan, dichtbij en persoonlijk waar nodig' geldt nog steeds. En we hebben geleerd dat 'persoonlijk' soms ook digitaal kan.

Doelstelling 6.1 Continueren klanttevredenheid

Vergunningsaanvraag, melding openbare ruimte, rijbewijs aanvragen, trouwen, verhuizen, een klacht indienen: gemeentelijke dienstverlening is veelomvattend. En loopt via diverse kanalen: telefonisch, aan de balie, website, social media, schriftelijk. De ambitie is om ongeacht de vraag of het kanaal volgens onze dienstverleningsprincipes te handelen: gastvrij, deskundig, vraag- en klantgericht, activerend, snel, bereikbaar en betrouwbaar. Door klantonderzoek krijgen we inzicht hoe inwoners en bedrijven de dienstverlening ervaren en leren we wat beter kan. Met de dienstverleningsmonitor wordt deze informatie eenvoudiger toegankelijk en inzichtelijk. In 2021 is in samenwerking met de Haagse Hogeschool een start gemaakt met de ontwikkeling van de monitor.

Online en telefonische dienstverlening

Om digitale dienstverlening te verbeteren is het afgelopen jaar een nieuwe website gebouwd. Deze website is eenvoudiger in het gebruik, werkt beter op de mobiele telefoon en tablet en is beter toegankelijk voor mensen met visuele beperkingen of minder digitale vaardigheden. Telefonisch contact is het afgelopen jaar met behulp van data verbeterd. Op basis van informatie over aantallen klantcontacten de afgelopen jaren, wordt met nieuwe software een voorspelling gemaakt over het inkomend telefonieverkeer. Hierdoor kan de bezetting beter worden afgestemd op het aantal bellers, met betere dienstverlening als resultaat.

Omgevingswet

De datum van de inwerkingtreding van de Omgevingswet 1 juli 2022 wordt de inwerkingtreding later in het jaar of 1 januari 2023. Er is landelijk meer tijd nodig om het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) opgeleverd en stabiel werkend te krijgen. Maar uitstel betekent geen afstel. In 2021 is hard gewerkt aan de implementatie. De aanpassingen naar aanleiding van de Omgevingswet zijn in gang gezet en moeten leiden tot de verbeteringen waarvoor de Omgevingswet

bedoeld is: De samenleving centraal en niet de regels die we met elkaar hebben opgesteld. Doel is meer maatwerk en een betere dienstverlening. Er is verder gewerkt aan de instrumenten van de Omgevingswet. De Omgevingsvisie Zoetermeer 2040 is in concept vastgesteld en aan de stad voorgelegd. De extra tijd is ook gebruikt om nieuwe werkwijzen en systemen in te regelen en ermee te oefenen.

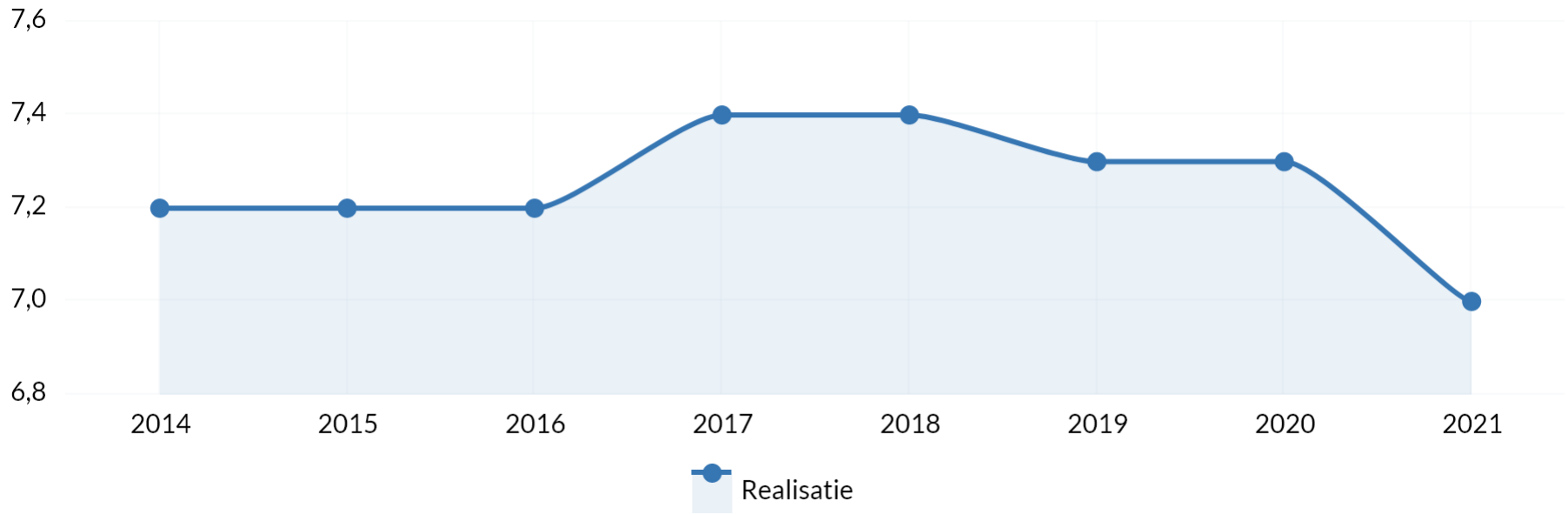
Ondernemers
In 2021 is op verschillende manieren gewerkt aan verbetering van dienstverlening aan ondernemers. Zo worden ondernemers worden sinds het najaar van 2021 met een uitnodigende ansichtkaart welkom geheten. Op de kaart staat een QR-code die ondernemers attendeert op de nieuwe welkomstpagina op zoetermeerisdeplek.nl. Het versturen van de kaart is naar aanleiding van de uitkomsten van de Ondernemerspeiling 2020. Vanwege de COVID-19-maatregelen is nog niet gelukt om in samenwerking met netwerkorganisaties een live evenement te organiseren voor (nieuwe) bedrijven. Wel is er in samenwerking met Netwerk Zoetermeer op de Dag van de Ondernemer een radioprogramma gepresenteerd waarin diverse ondernemers in het zonnetje werden gezet.

Klachten
In 2021 zijn er meer klachten ontvangen. Er is altijd binnen een aantal werkdagen telefonisch contact tussen de klager en klachtbehandelaar. In het eerste gesprek bepaalt de klachtbehandelaar samen met de klager het juiste vervolgtraject van de klachtbehandeling. Omdat er achter de klacht vaak een vervolgvraag zit blijven sommige klachten langer dan zes weken open staan. Het aantal klachten dat buiten de termijn van zes weken is afgehandeld is hoger dan vorig jaar en dan de doelstelling. De toename komt door capaciteitsproblemen op de afdeling en het zaaksysteem. In het najaar is de beschikbare capaciteit verbeterd en sinds 1 januari is er een nieuw zaaksysteem.

Gemiddeld rapportcijfer tevredenheid gehele dienstverlening (Realisatie 2021)
Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	7,2	7,2
Realisatie	7,3	7,0

Trendgrafiek Gemiddeld rapportcijfer tevredenheid gehele dienstverlening (Realisatie 2021)

Bron: Stadspeiling

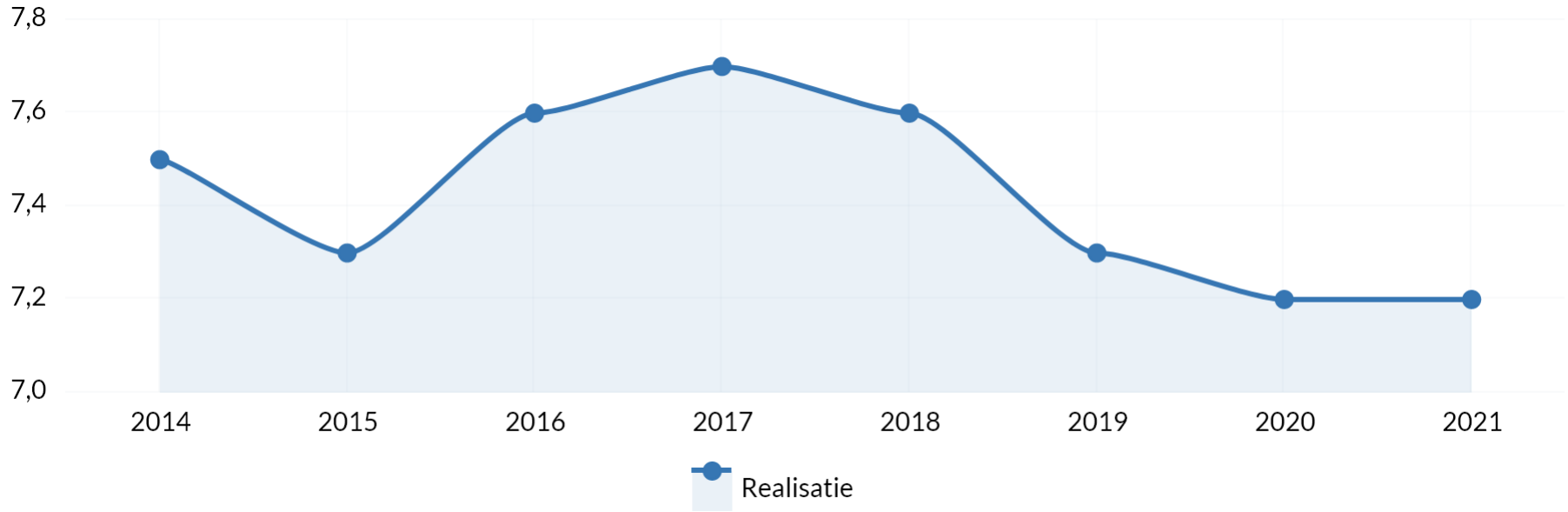
Toelichting

Doel gehaald: Nee
Toelichting: De oorzaak is niet bekend, er is geen duidelijke verklaring te vinden voor de afgenomen tevredenheid over de algehele dienstverlening.

Gemiddeld rapportcijfer voor de aanvraag en afhandeling van digitale producten (Realisatie 2021)
Bron: Klanttevredenheidsonderzoek

Type	2020	2021
Begroting	7,7	7,7
Realisatie	7,2	7,2

Trendgrafiek Gemiddeld rapportcijfer voor de aanvraag en afhandeling van digitale producten (Realisatie 2021)

Bron: Klanttevredenheidsonderzoek

Toelichting

Doel gehaald: Nee
Toelichting: De verwachtingen van digitale dienstverlening nemen steeds verder toe. Daarnaast was de website verouderd. Sinds eind 2021 is er een nieuwe website met meer mogelijkheden.

Gemiddeld rapportcijfer dienstverlening aan ondernemers (Realisatie 2021)
De waardering voor de dienstverlening van de gemeente gemeten in een rapportcijfer.

Bron: Nieuw op te zetten onderzoek

Type	2020	2021
Begroting	6,5	6,7
Realisatie	6,5	6,5

Toelichting
Doel gehaald: N.v.t.
Toelichting: De ondernemingspeiling vindt 1 x per 2 jaar plaats. Dit cijfer is van de peiling 2020.

Doelstelling 6.2 Bevorderen van de participatie
Kennis en inzet over online-participatie is in 2021 in een stroomversnelling gekomen. De ervaring is dat online tools participatie voor bepaalde groepen laagdrempeliger kan maken. Tegelijkertijd is het bij intensieve trajecten moeilijker om alle deelnemers hun stem te laten horen. Zeker als er veel emoties gepaard gaan met een bepaald traject, is maatwerk nodig en verdienen fysieke bijeenkomsten de voorkeur.

In 2021 zijn rond de 20 online-participatiebijeenkomsten georganiseerd. Regelmatig ging het daarbij ook om bijeenkomsten die op het laatste moment omgezet moesten worden van fysiek naar online. Er waren meer online dan fysieke bijeenkomsten. Maar er is ook een aantal fysieke bijeenkomsten geweest, zoals over de noodopvang voor vluchtelingen, over de invulling van het terrein waar De Sniep nu gevestigd is en over de herinrichting van straten en buurten. Via het online participatieplatform Doemee is voor 24 trajecten input opgehaald bij inwoners.

In 2021 zijn stappen gezet om participatie meer bij het begin van een ontwikkeling te organiseren. De gemeente kreeg signalen van onvrede bij bewoners over de wijze van participeren bij bouwprojecten in de stad. Dit gaat dan over de kavelpaspoorten en uitgangspuntennotities waarin onder andere de hoogte van gebouwen al is bepaald. Bewoners voelen zich hierdoor soms overvallen. Deze discussie leidde tot de pilot stedenbouwkundige buurtvisie in 2022.

Verder is gewerkt aan de kennis over participatie binnen de organisatie. Medewerkers hebben handreikingen gekregen en trainingen gevolgd. Dit leidde ook tot meer bewustwording. Er is intern steeds meer aandacht voor en vraag naar advies over participatie. Dat geldt zeker niet meer alleen voor fysieke projecten, maar ook voor projecten op andere terreinen.

Gemiddeld rapportcijfer inwoners over proces van participatie (Realisatie 2021)
Gemiddeld rapportcijfer voor het samenspraakproces door respondenten van de Stadspeiling die in de 12 maanden voorafgaand aan het onderzoek aan samenspraak hebben deelgenomen.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	6,6	6,7
Realisatie	6,3	6,3

Toelichting
Doel gehaald: Nee
Toelichting: Doelstelling is niet behaald omdat door covid-19 veel bijeenkomsten online zijn gehouden. Ook de bijeenkomsten over gevoelige onderwerpen zoals de woningbouwprojecten. Door de bijeenkomsten digitaal te organiseren heeft het persoonlijke gesprek minder goed tot stand kunnen komen.

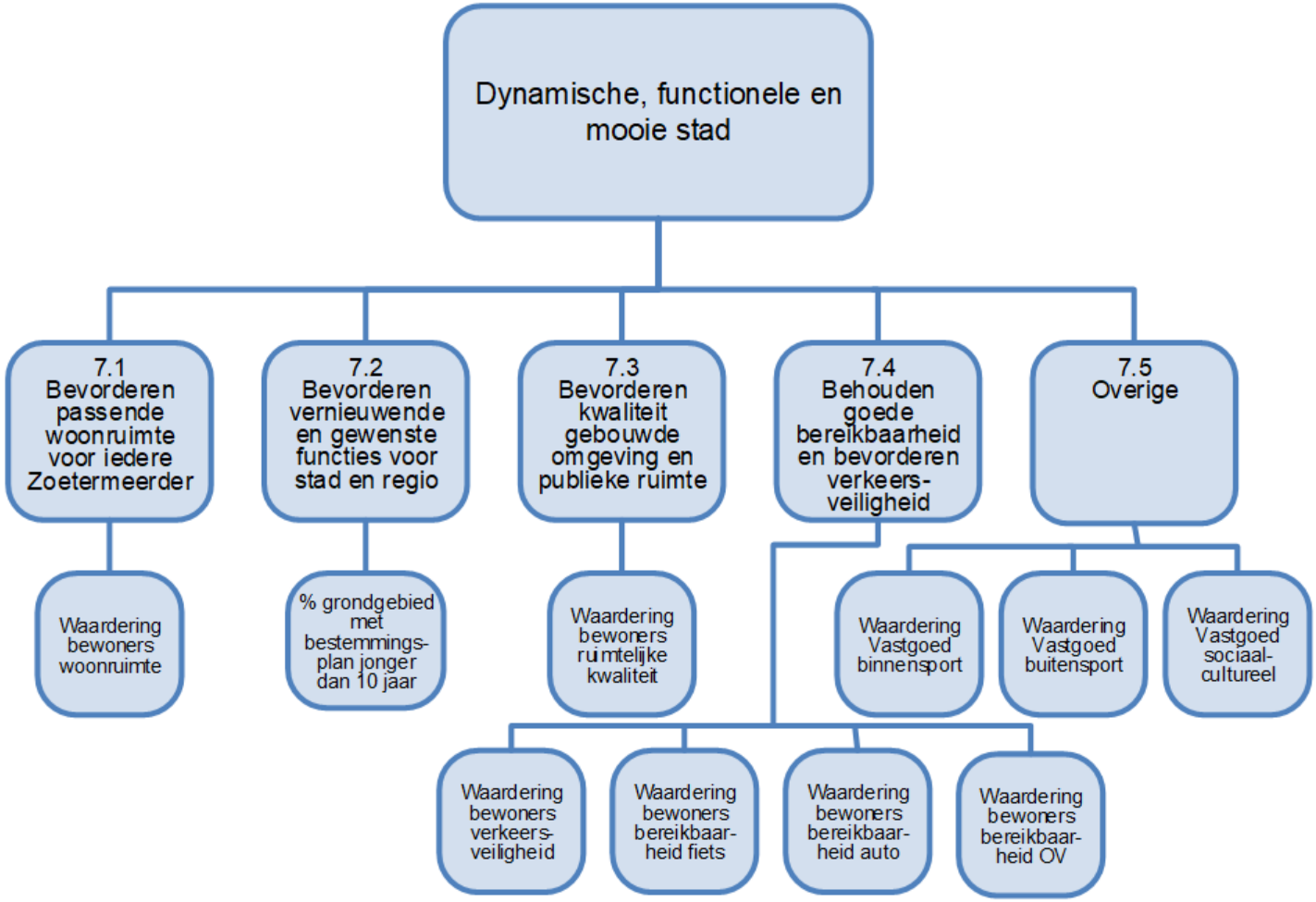
Gerealiseerde baten, lasten en saldo per doelstelling (inclusief reservemutaties)
Bedragen x €1.000

Programma 6 Dienstverlening en participatie	baten	lasten	Rekening 2021
Continueren klanttevredenheid (6.1)	**9.191**	**-9.563**	**-372**
Bevorderen van de participatie (6.2)	**244**	**-5.113**	**-4.869**
Totaal programma	**9.435**	**-14.676**	**-5.241**

Toelichting financiën
Voor een verklaring van verschillen tussen begroting en rekening wordt verwezen naar hoofdstuk Jaarrekening/Toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Financiën op hoofdlijnen
Om de klanttevredenheid te continueren (doelstelling 6.1) is in 2021 € 9,8 mln. uitgegeven aan baliedienstverlening, het GIP, e-dienstverlening, de basisregistraties., organisatie van de 2e kamerverkiezingen (meerkosten ivm coronamaatregelen) de invoering van de omgevingswet en de bouwvergunningen. De inkomsten betreffen de legesinkomsten (€ 8,7 mln.). Er zijn meer leges naturalisatie ontvangen. Voor het bevorderen van de participatie (doelstelling 6.2) is € 2,7 mln. besteed aan het college en bestuurlijke samenwerking en €2,3 mln. aan de griffie. De inkomsten griffie van € 0,1 mln. hebben betrekking op inkomsten vanuit een gemeenschappelijke regeling.

Programma 7 Inrichting van de stad

Algemene doelstelling: Dynamische, functionele en mooie stad

Veranderingen in de maatschappij stellen steeds weer andere vragen aan de fysieke leefomgeving. Hoe blijft Zoetermeer bereikbaar? Hoe komen de juiste woningen op de juiste plek? Wat is nodig voor een gezonde, groene en veilige leefomgeving? Hoe bieden we die voorzieningen aan die de stad nodig heeft? Al deze onderwerpen komen samen in het programma 'Inrichting van de stad'.

We gaan door met de vele woningbouwprojecten om de woningbouwopgave te realiseren, waarbij we sturen op aantallen en op kwaliteit. Een grote opgave met veel aandacht voor participatie. Ruimtelijke ontwikkelingen vullen we in samenhang en op transparante wijze met elkaar in.

Samen ontwikkelden we de integrale visie Zoetermeer 2040 en de Strategische agenda 2040 voor de ontwikkeling en groei van de stad. Met de vaststelling bereikten we een belangrijke mijlpaal en kunnen we nu een duidelijke richting uitzetten voor de stad. Dat is ook wat de nieuwe Omgevingswet vraagt.

Doelstelling 7.1 Bevorderen passende woonruimte voor iedere Zoetermeerder

We staan op een cruciaal moment in onze ontwikkeling. Met de visie Zoetermeer 2040 kiezen we voor een andere blik en strategie op de woningbouw. Het realiseren van aantallen woningen is niet voldoende om de (sociaal-economische) opwaartse beweging te maken. Er is meer nodig.

Woningbouwproductie

- Er zijn meer woningen nodig van goede kwaliteit, passend bij de financiële mogelijkheden en wensen van inwoners. Die ambitie voor een toekomstbestendig woningaanbod staat beschreven in de Woonvisie en Woningbouwagenda. Het Woningbouwprogramma, de Versnellingsagenda en de Woningbouwmonitor helpen om de ambitie te realiseren. In de Woningbouwagenda is vastgelegd dat we in de komende 10 tot 15 jaar minimaal 10.000 woningen aan de woningvoorraad willen toevoegen.
- In 2021 zijn 367 woningen aan de woningvoorraad toegevoegd en zijn er 110 woningen aan de voorraad onttrokken. In de laatste versie van de Woningbouwmonitor (met peildatum juli 2021) was voor 2021 de verwachting, dat er meer woningen zouden worden toegevoegd, namelijk 577 woningen. En dat 124 woningen zouden worden gesloopt. Dit is uiteindelijk niet gelukt, omdat de oplevering van een aantal woningen is vertraagd.
- De onttrekkingen hebben onder andere plaatsgevonden in Seghwaert Noordoost. De toevoegingen hebben voornamelijk plaatsgevonden in de wijken Rokkeveen, Oosterheem, Dorp en Palenstein en in het Stadscentrum. Per saldo is de woningvoorraad netto met 257 woningen gegroeid. Op 1 januari 2022 heeft Zoetermeer in totaal 56.671 woningen.
- Samen met de marktpartijen is er hard gewerkt aan concrete woningbouwlocaties. Voor ongeveer 5.000 woningen lopen er nu concrete projecten, die in de Woningbouwmonitor staan opgenomen. Tegelijkertijd werken we aan de Entree. De deelprojecten daarvan zitten nog in de initiatieffase, maar daarbinnen starten we vanaf 2024 met een woningbouwproductie van gemiddeld 700 woningen per jaar. Dit aantal komt dan bovenop de 5.000 woningen in de lopende projecten. Hiermee zijn nu ook de locaties bekend waar de eerste 10.000 woningen van de Versnellingsagenda gerealiseerd worden.

Seniorenmakelaar

Samen met de Zoetermeerse corporaties zijn we in 2019 een pilot gestart met een seniorenmakelaar. Deze seniorenmakelaar zet zich in om huurders met een klein huishouden in een grote woning te verleiden te verhuizen naar een meer passende woning. Op deze manier komen de grote sociale huurwoningen

vervolgens weer beschikbaar voor gezinnen. Zo geven we ook op een andere manier invulling aan de doorstroming.
De eerste resultaten waren direct veelbelovend en zijn dit nog steeds. In 2021 leverde dit concreet het volgende op:

- 40 vrijgespeelde woningen bij een target van 30 vrijgespeelde woningen. De target is voor 2022 verhoogd naar 35 woningen.
- In 2021 is de pilot bestendigd in een structurele aanpak, vanwege de positieve effecten.

Regionale woningmarktafspraken
Voldoende woningbouw is een regionaal samenhangende opgave. We werken in regioverband nauw samen om die opgave tot stand te brengen. Het college is in 2021 het Tussenakkoord aangegaan en heeft hiermee de doelen en de inzet van de gemeenten vastgelegd. Daarbij zijn afspraken gemaakt over het uitbreiden van de voorraad en het monitoren van de uitvoering van de afspraken uit het Tussenakkoord.

Evaluatie huisvestingsverordening
De Huisvestingsverordening is geactualiseerd en in het voorjaar van 2020 aan de raad gestuurd. Deze verordening regelt afspraken over de verdeling van de voorraad sociale huurwoningen in de regio en is vier jaar geldig. De verordening wordt nu samen met de Sociale Verhuurder Haaglanden geëvalueerd. De raad heeft het college met de motie 2111-22 (Woonplicht of woonrecht) gevraagd om een opkoopbescherming te onderzoeken. Hiermee gaan we in 2022 verder aan de slag.

Stadsbouwakkoord

- Samen met woningcorporaties en vastgoedpartijen is in maart 2021 het Stadsbouwakkoord ondertekend. Met dit akkoord werken 13 partijen samen aan de Zoetermeerse bouwopgave. Doel is gebieden integraal te ontwikkelen om zo tot een kwalitatieve verbetering te komen van de stad. En om meer bekendheid en commitment te krijgen onder 'nieuwe' (kwaliteits-) ontwikkelaars, ontwikkelende bouwers en (lange termijn) beleggers.
- In 2021 is een Werkagenda opgesteld en zijn er activiteiten ontwikkeld om een relatienetwerk op te bouwen en te onderhouden. Tijdens de verschillende bijeenkomsten is stilgestaan bij de hoofdlijnen uit de visie Zoetermeer 2040 en hebben onze partners kunnen reflecteren op de inhoud en het proces.

Taakstelling voor huisvesting vergunninghouders
De voorsprong van 10 op de taakstelling voor 2020 is in mindering gebracht op de taakstelling van 2021. Daarmee kwam de taakstelling voor 2021 uit op 164 te huisvesten vergunninghouders. Er zijn door de gemeente en de woningcorporaties in 2021 in totaal 127 vergunninghouders gehuisvest. De achterstand van 37 op de taakstelling voor 2021 wordt bij de taakstelling van 2022 opgeteld. Deze achterstand wordt voornamelijk veroorzaakt door de hogere taakstelling voor 2021 en de krappe woningmarkt.

Aanvragen urgentieverklaringen 2021
De Toetsingscommissie Urgentieverklaringen Zoetermeer (TUZ) adviseert het college over aanvragen voor urgentieverklaringen.

- De TUZ heeft 188 aanvragen voor een urgentieverklaring beoordeeld, waarvan 3 verlengingen (verzoek eenmalig woningaanbod).

- Van de 188 aanvragen zijn er 99 toegewezen en 70 afgewezen. Daarnaast zijn 4 aanvragen ingetrokken (vanwege het vinden van een woning), 4 aanvragen buiten behandeling gesteld en 11 aanvragen aangehouden.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Soc./med. incl. verlengingen	252	262	283	284	206	188
Herstructureringsurgenties*	1	230	270	189	11	0
Totaal	253	492	553	473	217	188

* In tegenstelling tot afgelopen jaren zijn er sinds 2020 geen herstructureringskandidaten meer uit de sloopflats in Palenstein.

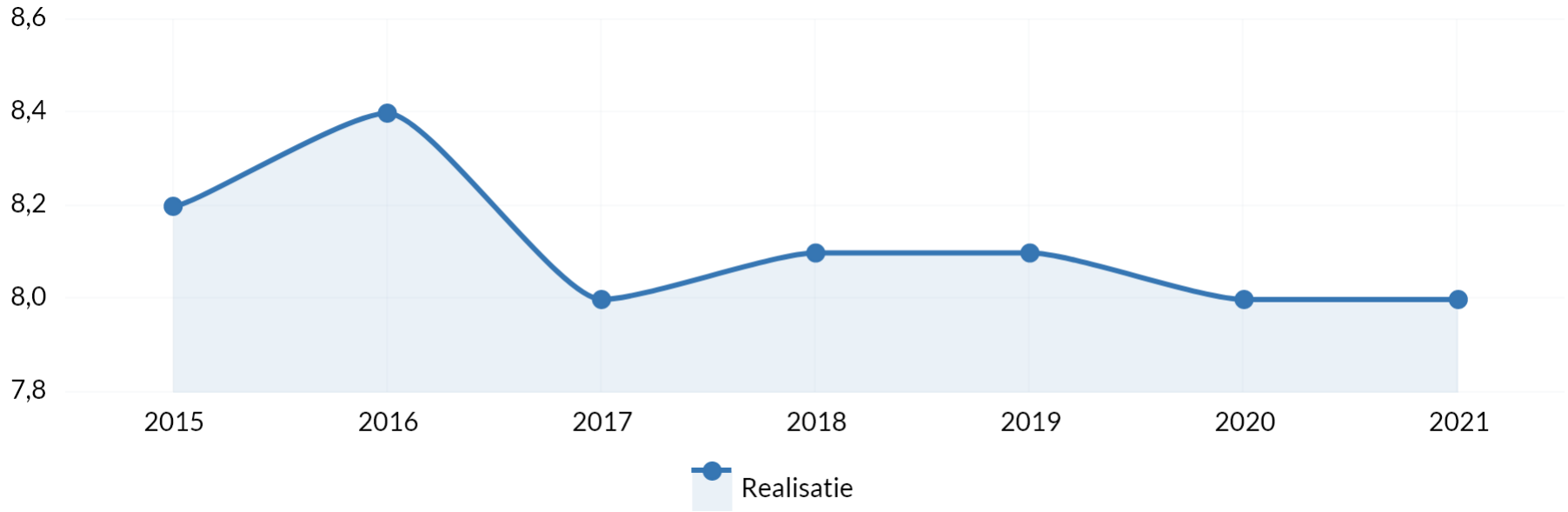
Waardering bewoners woonruimte (Realisatie 2021)

In 2021 is opnieuw een 8,0 gerealiseerd als gemiddelde waardering voor de woonruimte.

Bron: Stadspeiling

Type	**2020**	**2021**
Begroting	8,0	8,0
Realisatie	8,0	8,0

Trendgrafiek Waardering bewoners woonruimte (Realisatie 2021)
In 2021 is opnieuw een 8,0 gerealiseerd als gemiddelde waardering voor de woonruimte.

Bron: Stadspeiling

Toelichting
Doel gehaald: Ja
Toelichting: In 2021 is opnieuw een 8,0 gerealiseerd als gemiddelde waardering voor de woonruimte.

Motie 2105-15: Aan het jaarverslag een overzicht van de Zoetermeerse woningen toevoegen waarbij een indeling wordt gemaakt in categorieën
In Motie 2105-15 is gevraagd om de verdeling van de woningvoorraad naar woningtypen. Op basis van beschikbare informatie is van de 56.671 woningen, de verdeling als volgt:

- 30.178 koopwoningen (53,3%)
- 25.992 huurwoningen, waarvan 18.981 huurwoningen van corporaties (33,5%) en 7.011 huurwoningen van beleggers en andere particuliere verhuurders (12,4%).
- Van 427 woningen is het eigendom niet geregistreerd (0,8%).
- Uit de gegevens van Stichting Verhuurders Haaglanden (SVH) blijkt dat 442 woningen van corporaties het kenmerk ‘rolstoel-vriendelijk’ hebben. Onder deze 442 woningen vallen 396 DAEB-woningen en 46 niet-DAEB-woningen. Van de 442 woningen zijn 114 woningen onzelfstandige woningen; dit zijn vooral zorgwoningen aan het Zalkerbos.

Doelstelling 7.2 Bevorderen vernieuwende en gewenste functies voor stad en regio

De Omgevingswet
De inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld, omdat er meer tijd nodig is om de landelijke voorziening van het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) te voltooien. Ondanks het uitstel is er in 2021 hard gewerkt aan de implementatie van de Omgevingswet (waarover meer in Programma 6). Met de nieuwe Omgevingswet krijgen gemeenten meer eigen regie op de fysieke leefomgeving. De Omgevingswet biedt daarvoor een aantal kerninstrumenten, waaronder de omgevingsvisie, het programma en het omgevingsplan.

Omgevingsplan
Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet moet de gemeente de regels over de fysieke leefomgeving bijeenbrengen in het Omgevingsplan. Het samenbundelen van deze regels in het Omgevingsplan is een grote uitdaging. Als onderdeel van het Programma Implementatie Omgevingswet zijn er in 2021 voorbereidende werkzaamheden verricht, zoals:

- Het opstellen van een plan van aanpak omgevingsplan
- Het starten met het eerste puzzelstuk van het omgevingsplan van Zoetermeer
- Het opstellen van toepasbare regels

Plan van aanpak Omgevingsplan Zoetermeer
Voor het Omgevingsplan Zoetermeer is een plan van aanpak opgesteld. Hierin staat beschreven op welke wijze de omzetting van regels uit het omgevingsplan van rechtswege en relevante regels uit de gemeentelijke verordeningen naar het Omgevingsplan Zoetermeer wordt aangepakt en wat de uitgangspunten zijn voor het nieuwe Omgevingsplan.

Eerste puzzelstuk omgevingsplan Zoetermeer
De Pilot ‘omgevingsplan Seghwaert’ is in 2021 uitgegroeid tot het werken aan het eerste puzzelstuk van het Omgevingsplan. De focus ligt niet meer alleen op de rustige woonwijk Seghwaert, maar ook op andere type gebieden binnen onze gemeente. In het Omgevingsplan worden nu de regels uit bestemmingsplannen gecombineerd met regels uit de verschillende verordeningen, zoals bijvoorbeeld de Algemene plaatselijke verordening van Zoetermeer. Ook worden hier regels uit de ‘bruidsschat’ (regels die het Rijk als onderdeel van het Invoeringsbesluit Omgevingswet automatisch toevoegt aan het Omgevingsplan) in opgenomen.

Per type gebied maken we op maat een basisset aan regels, die ook bruikbaar zal zijn voor alle andere gebieden van hetzelfde type. De basissets aan regels komen uiteindelijk terecht in een handboek voor het Omgevingsplan. Op deze manier kan in de toekomst eenvoudiger een wijziging of aanvulling op het Omgevingsplan worden opgesteld.

Toepasbare regels
Toepasbare regels zijn de vertaling van juridische regels uit het Omgevingsplan naar begrijpelijke vragenbomen voor initiatiefnemers. Met vragenbomen kunnen burgers en bedrijven in het Omgevingsloket straks nagaan of een vergunning of melding voor hun initiatief nodig is. In 2021 zijn we gestart met het maken van deze vragenbomen voor de bestaande regels, die straks onderdeel uitmaken van het tijdelijke Omgevingsplan. De focus lag op de zogeheten ‘topactiviteiten’. Dit zijn activiteiten waarvoor vaak een aanvraag voor een vergunning wordt ingediend.

Nota grondbeleid Zoetermeer 2021
Op 11 oktober 2021 is de nieuwe Nota grondbeleid Zoetermeer 2021 vastgesteld. In de visie Zoetermeer 2040 staan de belangrijkste ambities en opgaven voor de stad. Wanneer deze ambities en opgaven zich uiten in ruimtelijke ontwikkelingen, hebben we een belangrijke rol bij het realiseren daarvan. Het wettelijk kader hiervoor is voornamelijk vastgelegd in de nieuwe Omgevingswet. Met het nieuwe grondbeleid kan de gemeente op een bestuurlijk, maatschappelijk en economisch verantwoorde wijze bijdragen aan haar beleidsdoelstellingen via het mogelijk maken van ruimtelijke ontwikkelingen. De nieuwe Nota laat zien op welke wijze de gemeente invulling geeft aan het grondbeleid.
We kiezen voor situationeel grondbeleid. Het karakter van ons grondbeleid laat zich omschrijven als ambitiegestuurd, waarde creërend en adaptief. Er is op voorhand dus geen voorkeur voor één van de grondbeleidsvormen: actief, faciliterend of samenwerkend grondbeleid. Per situatie bekijken we welke vorm het meest passend is.
De nota biedt een werkwijze om tot een keuze te komen. Een werkwijze die aansluit op de in de Omgevingsvisie voorgestelde Zoetermeerse Aanpak. Voor het eerst op programmaniveau bepalen we welke rol of positie de gemeente voor zichzelf en andere betrokken partijen passend acht. Hierbij houden we rekening met de urgentie, de beoogde doelstellingen, wat het ons kost en de behoefte aan regie.

Programma Meerzicht
Op 14 april 2020 gaf het college opdracht tot het opstellen van een samenhangende strategie met projectopgaven, met als resultaat een integraal gebiedsprogramma en investeringsagenda voor de wijk Meerzicht. Het programmateam startte in 2021 met deze opdracht. Meerzicht is de eerste wijk die wordt verbeterd volgens de uitgangspunten en kaders van de visie Zoetermeer 2040. Dat betekent een integrale aanpak op het gebied van wonen, omgevingskwaliteit en sociaal domein.
In mei 2019 is er een aanvraag ingediend bij het Volkshuisvestingfonds voor een eenmalige bijdrage in de kosten. De aanvraag is helaas afgewezen.
De voorstellen uit het gebiedsprogramma zijn in oktober 2021 in een themabijeenkomst met de raad besproken en het gebiedsprogramma is nu in concept gereed. In november 2021 besloot het college het programma aan te houden en de besluitvorming over deze collegeperiode heen te tillen.

Programma Binnenstad
In 2021 is er een Uitvoeringsstrategie voor de Binnenstad uitgewerkt en opgesteld. Het doel hiervan is om de ambitie (zoals deze in de Visie Binnenstad is vormgegeven) om te zetten in een uitvoeringsprogramma en een (integrale) gebiedsbusinesscase, zodat de verandering ook echt in gang kan worden gezet. Daarnaast is een keuze gemaakt om de volgende drie deelgebieden op te starten:

- Deelgebied 3 Luxemburglaan e.o. (inclusief Stadshartpassage)
- Deelgebied 5a Zuidflank/Nederlandlaan
- Deelgebied 1 Denemarkenlaan e.o. (inclusief Duitslandlaan)

Deze deelgebiedsontwikkelingen bieden grote kansen voor een toevoeging van hoogwaardige woningen en voorzieningen aan de Binnenstad en de toevoeging van een aantrekkelijke openbare ruimte. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij bestaand beleid en vindt afstemming plaats met de visie Zoetermeer 2040. In dat geval kan de uitvoeringstrategie programma Binnenstad een bijdrage leveren aan het keren van de mechanismen van Zoetermeer 2040.
Het al ontwikkelde communicatieplan is verder uitgewerkt in een strategische communicatiestrategie. Er is een start gemaakt door een goede basis te creëren en de promotie van de Binnenstad te starten, dit in relatie met Citymarketing. De communicatiestrategie wordt de komende jaren verder planmatig uitgewerkt.
De in 2021 uitgezette aanbesteding van Markt 10 is vanwege de inschrijvingen die hoger waren dan het beschikbaar gestelde budget niet gelukt. Op basis van de uitgevoerde evaluatie wordt met de raad besproken hoe het vervolgproces er uit zal moeten zien en welke opties daarvoor zijn.

Programma Entree
Op 17 mei 2021 heeft de raad het ruimtelijk kader en de gebiedsbusinesscase Entree midden vastgesteld. Op diezelfde datum heeft de raad ook de Visie station Zoetermeer vastgesteld en tevens goedkeuring gegeven aan de realisatie van het plintgebouw. Deze stationshal bevindt zich aan de noordzijde van het station en maakt de verbinding met het middengebied van Entree.
Na de besluitvorming in mei zijn, rond het zomerreces, tussen de gemeente en de grondeigenaren vijf anterieure overeenkomsten getekend.
Er is een start gemaakt met de uitwerking van het Structuurontwerp Openbare Ruimte en het opstellen van een Structuurontwerp van het station. Aan beide trajecten zijn klankbordgroepen vanuit de omgeving gekoppeld.

De volgende producten zijn in 2021 in grote lijnen afgerond: Ontwerp Beeldkwaliteitsplan, Ontwerp Bestemmingsplan, Ontwerp Milieueffectrapportage, Ontwerp Exploitatieplan.
Tenslotte is er op 9 oktober 2021 een groot informatie evenement geweest waar ca. 1.200 mensen op af zijn gekomen.

Programma Dutch Innovation Park
In 2021 is de nieuwbouw (5.000 m2) van een Europees distributiecentrum voor Topcon opgeleverd en geopend. Daarnaast heeft de oplevering en de ingebruikname van de modernisering van de bestaande bebouwing en het binnenterrein van Siemens plaatsgevonden.
Ook is er gestart met de werkzaamheden voor de nieuwbouw van Lamboo aan de Werner von Siemensstraat (18.000 m2).

% Grondgebied met bestemmingsplan jonger dan 10 jaar (Realisatie 2021)

Type	2020	2021
Begroting	92 %	98 %
Realisatie	92 %	87 %

Toelichting

Doel gehaald: Nee
Toelichting: Met de komst van de Omgevingswet is deze effectindicator niet meer toepasselijk. In het kader van (de doelen van) de visie Zoetermeer 2040 worden er nieuwe indicatoren geformuleerd.
In 2021 zijn drie bestemmingsplannen ouder geworden dan tien jaar. Per 1 juli 2018 is de actualiseringsplicht voor bestemmingsplannen vervallen. De prioriteit ligt niet meer bij het actueel houden van de bestemmingsplanvoorraad, maar bij de voorbereiding op de Omgevingswet. De gemeente start zelf geen bestemmingsplanprocedures meer, alleen voor lopende projecten worden er nog bestemmingsplannen gemaakt.

Doelstelling 7.3 Bevorderen kwaliteit van gebouwde omgeving en publieke ruimte

Ontwerpvisie
Ter voorbereiding op de visie Zoetermeer 2040 is het Basisdocument Zoetermeer 2040 opgesteld. Het basisdocument geeft een breed en feitelijk inzicht in de ontwikkelingen in de stad en maakt de verbanden tussen de sociale, economische en fysieke ontwikkelingen inzichtelijk. Als onderdeel van het basisdocument is er onderzoek gedaan naar de (eerste) Staat van Zoetermeer en haar plaats in Nederland en regio. De resultaten laten een dalende trend zien. Beide documenten zijn in 2021 uitgewerkt in de ontwerpvisie Zoetermeer 2040. Het is een langetermijnvisie op de sociale, economische en ruimtelijke ontwikkeling van Zoetermeer en geeft antwoord op de vraag wat we moeten doen om te zorgen dat de stad een prettige stad blijft, waar iedereen fijn kan wonen, werken en recreëren. Op 14 juni 2021 heeft de raad de ontwerpvisie Zoetermeer 2040 vastgesteld en op 31 januari 2022 is de visie definitief vastgesteld.

Reactie op de ontwerpvisie
Iedereen kon vanaf 25 juni tot en met 5 augustus 2021 zijn of haar zienswijze over de ontwerpvisie Zoetermeer 2040 inbrengen. In totaal zijn er 20 zienswijzen ontvangen. Het college heeft op 20 september 2021 ingestemd met de ‘Nota van beantwoording zienswijzen’ en de aangepaste ontwerpvisie is ter besluitvorming aan de raad gestuurd.

1e Strategische Agenda
Voor het realiseren van de visie is in 2021 de Strategische agenda 2040 opgesteld. In deze agenda staan de programma's opgenomen waaraan de komende jaren wordt gewerkt. De agenda wordt regelmatig bijgewerkt. Hierdoor kunnen we stap voor stap de visie uitwerken en goed reageren op nieuwe inzichten en omstandigheden. Met de acties uit de agenda worden de eerste bewegingen in gang gezet om te komen tot een opgaande lijn voor stad en samenleving. De 1e Strategische Agenda is op 14 juni 2021 vastgesteld en in het derde en vierde kwartaal is gestart met de uitvoering.

2de Staat van Zoetermeer
In december 2021 is de 2de Staat van Zoetermeer opgeleverd. Het betreft een actualisatie van de 1e Staat van Zoetermeer (uit 2019) en vormt één van de uitwerkingen van de 1e Strategische Agenda. De 2e Staat van Zoetermeer maakt zichtbaar dat de vraagstukken uit de visie Zoetermeer 2040 en de Strategische Agenda nog steeds actueel en urgent zijn. Het maakt ook duidelijk dat de voorgestelde aanpak uit de visie noodzakelijk is om een kwaliteitsimpuls te geven aan de stad en de stad weer in balans te brengen. In december 2021 is de raad geïnformeerd over de 2e Staat van Zoetermeer.

Waardering bewoners ruimtelijke kwaliteit (Realisatie 2021)
De waardering van de bewoners gemeten op basis van een vaste vragenreeks in de Stadspeiling.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	76	76
Realisatie	78	

Toelichting
Doel gehaald: N.v.t.
Toelichting: Deze meetfactor wordt tweejaarlijks uitgevraagd. De meting in de Stadspeiling over het jaar 2020 is in datzelfde jaar verricht. In de Stadspeiling van 2021 is geen waarderingscijfer over ruimtelijke kwaliteit uitgevraagd.

Doelstelling 7.4 Behouden goede bereikbaarheid en bevorderen verkeersveiligheid
Vaststellen actueel Actieplan Verkeersveiligheid
De Startnotitie Actieplan Verkeersveiligheid 2021 is in juni 2020 door het college vastgesteld. Op basis van deze startnotitie wordt nu een actueel Actieplan Verkeersveiligheid 2022 opgesteld en in het tweede kwartaal van 2022 voorgelegd aan de raad. In 2021 is gewerkt aan een risicoanalyse en is een ongevallenanalyse gemaakt van de afgelopen jaren. Ook is een start gemaakt met een verdieping van deze analyse, met een eerste uitwerking voor een gedachtewisseling over het (waar mogelijk en wenselijk) aanpassen van 50 m/h wegen naar 30 km/h en met een inventarisatie van de beleefde subjectieve verkeersonveiligheid door inwoners van Zoetermeer.

Hoofdwegenstudie 2030
In 2021 is de Startnotitie Hoofdwegenstudie 2030 opgesteld en is er opdracht verleend aan één van de 3 bureaus die offerte hebben uitgebracht voor de uitvoering. In het derde kwartaal van 2021 is gestart met de Hoofdwegenstudie 2030 en hebben er voorbereidende werkzaamheden plaatsgevonden met bijeenkomsten van de ambtelijke werkgroep.
Dit heeft in het vierde kwartaal geresulteerd in een Uitgangspuntennotitie met daarin opgenomen de prognosejaren en scenario's waarmee gerekend zal worden. De Hoofdwegenstudie 2030 kan een basis bieden voor een vervolgstudie naar de consequenties voor het hoofdwegennet in 2040.

Duurzame mobiliteit
De Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) werkt aan een duurzame regio en heeft daarvoor als eis opgenomen dat er in 2025 sprake is van een afname van 30% CO2 uitstoot voor het gehele vervoerssysteem. Via het programma Duurzame Mobiliteit wordt daar naar toegewerkt. We zijn actief in de MRDH en werken samen aan het opstellen van beleid en het uitvoeren daarvan. In 2021 zijn de inspanningen van de regio beloond; het Kennisplatform Verkeer en Vervoer (CROW-KpVV) heeft aan de MRDH het 'gouden wiel' uitgereikt. De MRDH verdiende deze prijs omdat de regio het meest duurzame mobiliteitssysteem heeft.

Intensivering samenwerking regionale mobiliteit
In de regio wordt intensief en structureel samengewerkt met de MRDH en andere gemeenten. Zo hebben de MRDH en de gemeenten samen een evaluatie van de Strategische Uitvoeringsagenda uitgevoerd, is er gestart met de beleidsvoorbereiding over inclusiviteit en mobiliteit, zijn er regionale sessies geweest over deelmobiliteit en is er gewerkt aan metropolitane snelfietsroutes.

Waardering verkeersveiligheid (Realisatie 2021)
Gemiddeld algemeen rapportcijfer ten aanzien van de tevredenheid over de verkeersveiligheid op buurtniveau door respondenten van de Stadspeiling (18+).

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	7,5	7,5
Realisatie	6,8	

Toelichting
Doel gehaald: N.v.t.
Toelichting: Deze meetfactor wordt tweejaarlijks uitgevraagd. De meting in de Stadspeiling over het jaar 2020 is in datzelfde jaar verricht. In de Stadspeiling van 2021 is geen waarderingscijfer over de verkeersveiligheid uitgevraagd.

Waardering bereikbaarheid auto (Realisatie 2021)
Het gemiddelde algemene rapportcijfer voor de bereikbaarheid per auto van bestemmingen binnen en buiten Zoetermeer.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	7,7	7,7
Realisatie	8,0	

Toelichting
Doel gehaald: N.v.t.
Toelichting: Deze meetfactor wordt tweejaarlijks uitgevraagd. De meting in de Stadspeiling over het jaar 2020 is in datzelfde jaar verricht. In de Stadspeiling van 2021 is geen waarderingscijfer over de bereikbaarheid per auto uitgevraagd.

Waardering bereikbaarheid fiets (Realisatie 2021)
Het gemiddelde algemene rapportcijfer van de bereikbaarheid per fiets binnen Zoetermeer.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	8,2	8,2
Realisatie	8,1	

Toelichting
Doel gehaald: N.v.t.
Toelichting: Deze meetfactor wordt tweejaarlijks uitgevraagd. De meting in de Stadspeiling over het jaar 2020 is in datzelfde jaar verricht. In de Stadspeiling van 2021 is geen waarderingscijfer over de bereikbaarheid per fiets uitgevraagd.

Waardering bereikbaarheid ov (Realisatie 2021)
Het gemiddelde algemene rapportcijfer voor de bereikbaarheid per openbaar vervoer van bestemmingen binnen en buiten Zoetermeer door respondenten van de Stadspeiling (18+).

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2021
Begroting	7,5	7,5
Realisatie	7,4	

Toelichting
Doel gehaald: N.v.t.
Toelichting: Deze meetfactor wordt tweejaarlijks uitgevraagd. De meting in de Stadspeiling over het jaar 2020 is in datzelfde jaar verricht. In de Stadspeiling van 2021 is geen waarderingscijfer over de bereikbaarheid per openbaar vervoer uitgevraagd.

Doelstelling 7.5 Overige
Het is belangrijk dat het gemeentelijk vastgoed van voldoende kwalitatief niveau is en optimaal gespreid over de stad, zodat de activiteiten die bijdragen aan de ambitie en doelstellingen van de gemeente kunnen worden gehuisvest. Denk aan onderwijs, sport, sociaal, cultuur en ook ambtelijke huisvesting.

Bij structurele leegstand worden gebouwen afgestoten en bij huisvestingsvragen, waarvoor binnen de bestaande vastgoedportefeuille geen passende huisvesting beschikbaar is, worden nieuwe gebouwen ontwikkeld of aangetrokken. Verduurzaming en het toegankelijk maken van het vastgoed is een belangrijk speerpunt. Hiertoe zijn in 2021 zonnepanelen geplaatst op de locaties Rakkersveld en het Oostpunt. De Vastgoednota is in concept gereed en wordt in 2022 aan de raad aangeboden.

Huurders hebben in 2021 wederom een zwaar jaar achter de rug door de aanhoudende COVID-19-pandemie. We ondersteunen de huurders door het verstrekken van huurkortingen en blijven met hen in contact voor het treffen van passende oplossingen.

Onderwijs

- Er ligt een concept kadernotitie en IHP-PO. Deze zullen in het komend jaar (2022) aan de raad aangeboden worden.
- De Kadernotitie VO is in concept gereed.
- In 2021 is de nieuwbouw van het IKC aan de Moerbeigaarde 58 grotendeels gerealiseerd.

Sport

- De renovatie van Sporthal de Limiet is afgerond.
- De Beach Accommodatie Buytenpark is gerealiseerd.
- Er is gestart met de bouw van een nieuw zwembad.
- Het gezamenlijk ontwerp van de was- en kleedaccommodatie en kantine van FC Zoetermeer is in 2021 afgerond. De verwachting is dat de aanbesteding van de aannemer en start bouw in 2022 zal plaatsvinden.

Sociaal-Cultureel

- In 2021 is Franx (Terra Art Projects) opgeleverd.
- Voor de verbouw van Stadsboerderij De Balijhoeve is een aannemer gecontracteerd en is er een stat gemaakt met de verbouwing.
- Het locatieonderzoek voor het Poppodium Boerderij is afgerond.
- Er is een start gemaakt met de ombouw van bibliotheekvestiging Rokkeveen tot mini-Forum.
- In 2021 is samen met samenwerkingsverband InZet een gebruikswijziging van de ontmoetingsruimtes gerealiseerd: van incidenteel gebruik naar mono gebruik.

Ambtelijke huisvesting

- Er is gestart met de uitwerking van het 'Het Nieuwe Werken 2.0'.
- Er is een pop-up prikpost gekomen in het Stadhuis forum in verband met de COVID-19-vaccinaties.
- In 2021 is er voor de nieuwbouw van de brandweerkazerne een architectenbureau gecontracteerd en is er gestart met de uitwerking van het ontwerp.

Waardering Vastgoed binnensport (Realisatie 2021)
Het percentage geïnterviewden dat van mening is dat het gebouw voldoet aan de eisen van deze geïnterviewde.

Bron: Klanttevredenheidsonderzoek

Type	2020	2021
Begroting	80 %	80 %
Realisatie	0 %	%

Toelichting
Doel gehaald: N.v.t.
Toelichting: Vanwege COVID-19 is er in 2021 (net als in 2020) geen klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd onder de huurders. Doordat gebruikers beperkt gebruik hebben kunnen maken van de accommodaties is het uitvoeren van dit onderzoek niet representatief en bovendien wilden we de huurders niet belasten met een vragenlijst in een periode waarin andere zaken meer prioriteit hebben.

Waardering Vastgoed buitensport (Realisatie 2021)
Het percentage geïnterviewden dat van mening is dat het gebouw voldoet aan de eisen van deze geïnterviewde.

Bron: Klanttevredenheidsonderzoek

Type	2020	2021
Begroting	77,5 %	80,0 %
Realisatie	0,0 %	0,0 %

Toelichting
Doel gehaald: N.v.t.
Toelichting: Vanwege COVID-19 is er in 2021 (net als in 2020) geen klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd onder de huurders. Doordat gebruikers beperkt gebruik hebben kunnen maken van de accommodaties is het uitvoeren van dit onderzoek niet representatief en bovendien wilden we de huurders niet belasten met een vragenlijst in een periode waarin andere zaken meer prioriteit hebben.

Waardering Vastgoed sociaal-cultureel (Realisatie 2021)
Het percentage geïnterviewden dat van mening is dat het gebouw voldoet aan de eisen van deze geïnterviewde.

Bron: Klanttevredenheidsonderzoek

Type	2020	2021
Begroting	77,5 %	80,0 %
Realisatie	0,0 %	0,0 %

Toelichting
Doel gehaald: N.v.t.
Toelichting: Vanwege COVID-19 is er in 2021 (net als in 2020) geen klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd onder de huurders. Doordat gebruikers beperkt gebruik hebben kunnen maken van de accommodaties is het uitvoeren van dit onderzoek niet representatief en bovendien wilden we de huurders niet belasten met een vragenlijst in een periode waarin andere zaken meer prioriteit hebben.

Gerealiseerde baten, lasten en saldo per doelstelling (inclusief reservemutaties)
Bedragen x €1.000

Programma 7 Inrichting van de stad	baten	lasten	Rekening 2021
Bevorderen passende woonruimte voor iedere Zoetermeerder (7.1)	**426**	**-776**	**-350**
Bevorderen vernieuwende en gewenste functies voor stad en regio (7.2)	**23.151**	**-18.205**	**4.946**
Bevorderen kwaliteit van gebouwde omgeving en publieke ruimte (7.3)	**7**	**-1.930**	**-1.924**
Behouden goede bereikbaarheid en bevorderen verkeersveiligheid (7.4)	**19**	**-794**	**-776**
Overige (7.5)	**1.422**	**-3.197**	**-1.776**
TOTAAL PROGRAMMA	**25.024**	**-24.903**	**121**

Voor een verklaring van verschillen tussen begroting en rekening wordt verwezen naar hoofdstuk Jaarrekening/Toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Financiën op hoofdlijnen
Het budget voor wonen (doelstelling 7.1) werd met name ingezet voor de uitvoerings- en beleidstaken voor wonen (inclusief de Bestuurlijke Tafel Wonen Haaglanden en woonwagenhuisvesting).
De uitgegeven gelden voor vernieuwing (doelstelling 7.2) hadden vooral betrekking op grondexploitaties (€ 18,7 mln. lasten en baten), uitgaven diverse

gebiedsontwikkelingen zoals voor het Entreegebied (o.a. storting in risicoreserve € 5,5 mln.) en de Schaalsprong (€ 2,0 mln.). De inkomsten uit incidentele verkopen, huren en pachten bedragen € 2,3 mln.
De uitgaven voor ruimtelijke ordening (doelstelling 7.3) werden voor het grootste deel gedaan voor de personele inzet op het gebied van welstand en ruimtelijke ordening.
De uitgaven voor verkeer (doelstelling 7.4) zijn gedaan voor verkeer en de OV-schaalsprong.
De overige uitgaven (doelstelling 7.5 'Overige') betreffen met name de exploitatie van de commerciële panden van de vastgoedportefeuille en overhead.

Overhead

Algemene doelstelling

In het programma Overhead zijn de baten en lasten opgenomen van de bedrijfsvoering van de gemeente Zoetermeer. Dit gaat om personeelszaken, informatievoorziening & automatisering, juridische & bestuurszaken en inkoop, facilitaire zaken & huisvesting, communicatie en alle leidinggevenden en de daarbij horende ondersteuning. Het doel van overheadafdelingen is sturing van de organisatie en ondersteuning van het primaire proces. Het beleid voor de bedrijfsvoering en de (wettelijke) indicatoren zijn beschreven in paragraaf 5 Bedrijfsvoering.
Voor overhead zijn daarnaast sinds de Programmabegroting 2021-2024 twee specifieke kengetallen toegevoegd:

- Het eerste kengetal betreft de geraamde lasten van de overhead uitgedrukt in een percentage van de totale geraamde lasten, exclusief stortingen in de reserves. Dit kengetal is in 2021 uitgekomen op 10%, gelijk aan de raming en gelijk aan de realisatie in 2019.
- Het tweede kengetal geeft de kosten van het personeel in een overheadfunctie uitgedrukt in een percentage van de totale kosten van het personeel weer. Dit kengetal is in 2021 uitgekomen op 36%, in lijn met de indicatie uit de raming (35% - 37%) en gelijk aan de realisatie in 2019.

Het doel van deze eigen kengetallen is inzicht verschaffen in de doelmatigheid van de bedrijfsvoering (overhead en beleidstaakvelden).
In 2021 heeft er een doorlichtingsonderzoek plaatsgevonden; oplevering daarvan gebeurt in 2022. De uitkomsten zullen aanvullende inzichten bieden.

Gerealiseerde baten, lasten en saldo per doelstelling (inclusief reservemutaties)

Overhead	baten	lasten	rekening 2021
Personeelszaken	33	-4.295	-4.262
Informatievoorziening & Automatisering	17	-10.676	-10.659
Financiën, Toezicht en Controle	41	-5.552	-5.510
Juridische & Bestuurszaken en Inkoop	2	-3.443	-3.441
Facilitaire zaken & Huisvesting	238	-4.719	-4.481
Communicatie	10	-2.237	-2.227

Management & Afdelingsondersteuning c.a.	126	-6.591	-6.267
Concerncontrol	0	-968	-968
Totaal programma	**468**	**-38.480**	**-38.013**

Toelichting financiën

Voor een verklaring van verschillen tussen begroting en rekening wordt verwezen naar hoofdstuk Jaarrekening/Toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Financiën op hoofdlijnen

Personeel & Organisatie

Personeel en Organisatie kent op hoofdlijnen de volgende onderdelen: personele zaken beheer & advies, (salaris)administratie, werving & selectie, loopbaanontwikkeling, duurzame inzetbaarheid en flankerend beleid.

Informatievoorziening & Automatisering

De kosten op het gebied van informatievoorziening en automatisering hebben vooral te maken met de ondersteuning van de automatisering, informatiebeheer en archivering, functioneel beheer, advisering op de informatievoorziening, projectmanagement en het verzamelen, analyseren en ontsluiten van data. Daarnaast worden kosten gemaakt voor aanschaf, onderhoud en beheer van de eigen infrastructuur (systemen), de afgenomen cloud-diensten, connectiviteit, informatiebeveiliging en digitale middelen zoals computers, telefoons, etc.

Financiën en Control

Het betreft vooral personele kosten voor de financiële advisering, administratie, kaderstelling en P&C-cyclus.

Concern Control

Concern Control is belast met het uitvoeren van de volgende taken: Het uitvoeren van de verbijzonderde interne controlefunctie, het organiseren van de 213a onderzoeken, het vormgeven aan de rol van CISO (Chief Information Security Officer), het verder bouwen aan het management controlsysteem van de gemeente.
Naast de reguliere activiteiten heeft de eenheid Concerncontrol een bijdrage geleverd aan de opzet en werking van de Corona-gerelateerde processen (Tozo, noodsteun). De lasten betreffen voornamelijk personele kosten.

Juridische & Bestuurszaken en Inkoop

Het bestuur wordt ondersteund door secretariaat en bestuursadviseurs. Op gebied van inkoop- en aanbesteding en juridische ondersteuning wordt vooral personeel ingezet. Hieronder vallen ook de werkzaamheden met betrekking tot de privacywetgeving. Daarnaast vallen ook de onderdelen kabinet, rechtsbescherming, en onderzoek & statistiek onder dit onderdeel.

De kosten van de afdeling Bestuurlijke Ondersteuning en Juridische Aangelegenheden zitten voornamelijk op personele inzet, ter ondersteuning en advisering van het bestuur en de organisatie.

Facilitaire zaken & Huisvesting
De huisvestingskosten zijn de grootste kostenpost. Ook de facilitaire dienstverlening valt binnen dit budget. De inkomsten hebben betrekking op de verhuur van een deel van het pand en koffiebijdrage van het personeel.

Communicatie
Het communicatiebudget is vooral besteed aan communicatieadvies.

Management & afdelingsondersteuning
Het betreft hier de loonkosten voor de directie, management en secretariaten. Daarnaast worden kosten voor afdelingsoverhead zoals opleidingen en indirecte uren hier verantwoord.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Inleiding

De algemene dekkingsmiddelen onderscheiden zich van andere dekkingsmiddelen doordat ze vrij aan te wenden zijn. Zij vormen de financiële dekking van de negatieve saldi op de programma's 1 tot en met 7 en het overzicht Overhead. De belangrijkste algemene dekkingsmiddelen zijn:

- De algemene uitkering uit het Gemeentefonds
- Inkomsten uit de belastingen

De algemene uitkering uit het Gemeentefonds

Aan algemene uitkering is in 2021 € 230 mln. ontvangen: € 229,7 mln. voor het jaar 2021 zelf en € 0,3 mln. als bijstelling van de uitkeringen over 2020 en 2019.
De belangrijkste gebeurtenissen voor wat betreft de hoogte van de algemene uitkering zijn de volgende:

Accres en opschalingskorting
Het accres (groei van de algemene uitkering) voor 2021 is, net als in 2020, vanwege COVID-19 bevroren volgens de cijfers die waren opgenomen in de voorjaarsnota 2020 van het rijk. Daarnaast is de ophoging van de opschalingskorting voor 2021 opgeschort. De opschalingskorting is een efficiencykorting die in 2015 aan gemeenten is opgelegd met daarbij de beleidswijziging dat alle gemeenten zouden opschalen naar 100.000+ gemeenten. De beleidswijziging is van tafel gehaald, maar de korting loopt op tot bijna € 1 mld.

Jeugdzorg
Vanwege de langdurige discussie tussen het rijk en gemeenten over de compensatie van kosten jeugdzorg is in 2021 door de zogenoemde commissie van Wijzen in arbitrage uitspraak gedaan dat het Rijk de tekorten van de gemeenten van dekking moet voorzien. Hierop heeft het Rijk voor 2021 een extra compensatie gegeven van landelijk 457 mln. (€ 4 mln. voor Zoetermeer) en is de afspraak gemaakt dat er binnen de vijfhoek (rijk, gemeenten, zorgaanbieders, cliënten en professionals) een Hervormingsagenda wordt opgesteld. Belangrijkste doel van deze Hervormingsagenda is het verbeteren van de hulpverlening en een betere beheersing van het jeugdstelsel. Het is niet gelukt deze agenda in 2021 af te ronden.

COVID-19
In 2021 is € 7,1 mln. ontvangen voor compensatie van de COVID-19-kosten. Hiertegenover staan hogere kosten of lagere baten op diverse programma’s. Een totaaloverzicht op de Covid-19-inkomsten en uitgaven staat weergegeven in bijlage 6 Financiële effecten COVID-19.

Belastingen

De belastingopbrengsten van afgerond € 37 mln. bestaan uit de OZB, de hondenbelasting, de toeristenbelasting en precario. In 2021 is vanwege COVID-19 geen belasting geheven op terrassen. De toeristenbelasting is vanwege COVID-19 ook lager dan geraamd, omdat er minder bezoekers in Zoetermeer geweest zijn.

Overige algemene dekkingsmiddelen

Treasury

Op het onderdeel Treasury worden de werkelijke rentelasten en -baten opgenomen. De rentebaten betreft de rente op startersleningen. Er is sprake van een zeer lage marktrente waardoor de rentelasten laag zijn. Daarnaast is vanwege de verkoop van Eneco in 2020 er geen noodzaak om extra leningen aan te gaan. Ook hierdoor zijn de renteasten beperkt. In de paragraaf financiering is dit nader toegelicht.

Beleggingen

In 2021 is voor € 8,9 mln. cumulatief preferente aandelen gekocht van Stedin. Er is € 0,6 mln. aan dividend ontvangen van Stedin. Dit betreft dividend over 2020 en rente op de cumulatief preferente aandelen over 2021.

Dekking eenmalig Concern

Op deze post zijn de reservemutaties verwerkt volgens de geraamde mutaties. Het betreft grotendeels de overheveling van de middelen uit de reserve Enecogelden naar het Fonds Zoetermeer 2040 (€60 mln.). Daarnaast zijn hier de kosten voor COVID-19 gedekt.

Gerealiseerde baten, lasten en saldo

Bedragen x €1.000

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	baten	lasten	Rekening 2021
002.47 Belastingen	**37.000**	**-2.015**	**34.985**
913.01 Beleggingen (exploitatie)	**626**	**0**	**626**
914.01 Rente reserves en voorzieningen	**0**	**-253**	**-253**
915.01 Treasury	**364**	**-673**	**-309**
921.01 Algemene uitkering	**229.984**	**0**	**229.984**
922.95 Algemene baten en lasten concern (oad)	**139**	**0**	**139**
922.98 Dekking eenmalig concern	**75.199**	**-67.915**	**7.283**
Totaal Programma	**343.311**	**-70.856**	**272.456**

VPB

Algemene doelstelling

Als gevolg van de invoering van de ‘Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen’ zijn gemeenten vanaf 2016 verplicht vennootschapsbelasting (Vpb) te betalen als zij een fiscale onderneming hebben. Deze wet is, mede onder druk van de Europese Commissie, ingevoerd om een gelijk speelveld te maken tussen overheidsondernemingen en private ondernemingen.
Gemeenten moeten daar rekening mee houden: de Vpb is immers een last, en die maakt deel uit van het stelsel van baten en lasten en het resultaat. Daarom moet de Vpb vermeld worden als een onderdeel van het programmaplan.

Toelichting

In 2021 heeft de Gemeente de BTW/BCF-administratie onderworpen aan een fiscale analyse voor de jaren 2016 t/m 2019. Doel daarbij is om vaststellen of de kosten met BTW op een rechtmatige wijze zijn verantwoord, financiële risico's en kansen worden geïnventariseerd en worden beheerst. Daarnaast zorgt de fiscale analyse ervoor dat de interne beheersing wordt versterkt omdat processen worden verbeterd, kennisontwikkeling plaatsvindt en minder herstelacties achteraf nodig zijn.

Per saldo heeft de fiscale analyse een positief resultaat opgeleverd. Dat wil zeggen dat de Gemeente een aanvullende claim heeft gedaan op het btw-compensatiefonds die door de Belastingdienst is toegekend. In 2022 zullen de jaren 2020 en 2021 volgens dezelfde receptuur worden uitgevoerd.

Ten aanzien van de Vpb zal met de Belastingdienst een vaststellingsovereenkomst (VSO) worden gesloten voor de openingswaarde en kostentoerekening voor de actieve bouwgrondexploitaties. Daarmee krijgt de Gemeente meer grip op het proces en de uitvoering.
Het fiscaal resultaat uit reclame-activiteiten blijft landelijk onderwerp van discussie en heeft nog niet gezorgd voor een passende oplossing. De Gemeente zit voor dit onderdeel in de bezwaar en beroepsfase. De belastingrechter zal hier verder een uitspraak over gaan doen.

Organisatieontwikkelingen, waaronder "het nieuwe werken" en de start van het projectenbureau vragen de komende jaren een actieve en duurzame fiscale functie. Om fiscaliteit goed te laten renderen is het belangrijk om proces en inhoud aan de voorkant te betrekken en verder te laten integreren in de gemeentelijke primaire processen.

Gerealiseerde baten, lasten en saldo per doelstelling (inclusief reservemutaties)

Bedragen x €1.000

Heffingsbedrag Vennootschapsbelasting	baten	lasten	Rekening 2021
909.09 Vennootschapsbelasting	**46**	**-297**	**-251**
Totaa programma	**46**	**-297**	**-251**

Voor een verklaring van verschillen tussen begroting en rekening wordt verwezen naar hoofdstuk Jaarrekening/Toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Financiën op hoofdlijnen
Op basis van de vaststellingsovereenkomst (VSO) met de belastingdienst heeft in 2021 een afrekening plaatsgevonden over de voorliggende jaren. Het per saldo te betalen bedrag aan Vpb komt uit op € 0,25 mln., ruim € 1,00 mln. minder dan begroot.
De Vpb-reclame-inkomsten zijn €46.000 voor zowel inkomsten als uitgaven.

Paragrafen
Lokale heffingen

Inleiding
Deze paragraaf betreft zowel de belastingen als de retributies en bestemmingsheffingen. De belangrijkste afwijkingen die zich voordoen in de jaarrekening worden toegelicht. Daarnaast worden de ontwikkelingen van de gemeentelijke woonlasten weergegeven volgens de cijfers van het COELO. Tot slot wordt er een beeld neergezet van het aantal kwijtscheldingsverzoeken in 2021.

Gemeentelijke tarieven en heffingen
Beleidsuitgangspunten
In de heffingennota (raad, 29 maart 2016) zijn de beleidslijnen voor lokale heffingen vastgesteld. Lokale heffingen worden onderscheiden in belastingen, retributies en bestemmingsheffingen. Door de gemeente wordt de volgende belastingen geheven: OZB, hondenbelasting, parkeerbelastingen, toeristenbelasting en precariobelasting.

Voor de retributies en bestemmingsheffingen mag de heffing niet hoger zijn dan de kosten, die de gemeente maakt voor de geleverde diensten. Dit zijn o.a. afvalstoffenheffing, rioolheffing, marktgelden, lijkbezorging en leges. Daarnaast wordt de BIZ-bijdrage van de Dorpsstraat geheven, waarvan de opbrengst voor een specifieke doelgroep is.

Algemeen stijgingspercentage
Bij de begrotingsvaststelling 2021-2024 zijn, als gevolg van de te verwachten prijsontwikkelingen, de gemeentelijke heffingen voor het jaar 2021 met 1,2% verhoogd.

OZB
De tarieven van de onroerendezaakbelastingen (OZB) 2021 zijn naast een verhoging als gevolg van de inflatiecorrectie, aangepast als gevolg van de gestegen WOZ-waarde van de woningen (5%) en de waardedaling van de niet-woningen (-2%) ten opzichte van 2020.

Afvalstoffenheffing
De tarieven voor de afvalstoffenheffing zijn in 2021 verhoogd met het algemene stijgingspercentage en met de stijging van de kosten vanwege aanbestedingen (€ 10,- per huishouden).

Rioolheffing
De rioolheffing voor kleinverbruikers (tot 500 m3 waterverbruik) bestond in 2021 uit een vast bedrag van € 66,70 per aansluiting en een percentage van 0,0172% van de WOZ-waarde. De aanslag per perceel was maximaal € 259,80.

Overzicht heffingen en belastingopbrengsten met toelichting

Heffingen en belastingopbrengsten

Bedragen * € 1000

Prog.	Heffing / Belasting	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021	Verschil rek-begr '21	
					Bedrag	Perc.
1	Leges vent- en standplaatsverg. / winkeltijden	82	85	82	-3	-4%
1	Marktgelden / leges marktvergunningen	98	134	91	-43	-32%
2	Leges gehandicaptenparkeerplaatsen / -kaarten	45	57	43	-14	-25%
3	Afvalstoffenheffing	14.478	15.209	15.282	73	0%
3	Rioolrecht grootverbruikers	308	313	313	0	0%
3	Rioolrecht kleinverbruikers	6.214	6.207	6.332	125	2%
3	Leges verkeersvergunningen	2	8	4	-4	-50%
3	Parkeerbelasting	2.105	2.980	1.441	-1.539	-52%
3	Lijkbezorgingsrechten	614	534	794	260	49%
5	Leges vergunningen bestuurlijk juridische zaken	66	107	29	-78	-73%
6	Leges publiekszaken (inclusief rijksleges)	1.268	1.260	1.478	218	17%
6	Omgevingsverg.: leges bouw- en sloopverg. c.a.	5.622	6.687	7.680	993	15%
6	Omgevingsverg.: leges kapverg. / in- en uitritten	22	26	26	0	0%
7	Leges woonvergunningen	0	30	1	-29	-97%
7	Leges gemeentelijke bestemmingsplannen	5	3	4	1	33%
OAD	Onroerendezaakbelastingen	34.840	35.368	35.773	405	1%
OAD	Hondenbelasting	515	566	506	-60	-11%
OAD	Toeristenbelasting	203	311	160	-151	-49%
OAD	Precariobelasting	255	383	254	-129	-34%

Verschillende afwijkingen tussen begroting en rekening 2021 hebben te maken met COVID-19. Een aantal opbrengsten zoals die van marktgelden, parkeerbelasting, leges bestuurszaken, toeristen- en precariobelasting zijn hierdoor lager dan geraamd. Er waren minder markten, minder bezoekers en geen of weinig evenementen. Ook is er geen precariobelasting op terrassen geheven.

Andere belangrijke afwijkingen

- OZB: Er is voor meer objecten een beschikkingen afgegeven. Dit heeft deels te maken met een inhaalslag op de belastingadministratie. Daarnaast is de waardevermindering van de niet-woningen lager dan verwacht, waardoor de opbrengst hoger is dan de raming.
- Lijkbezorging: Als gevolg van het ruimen in 2021 heeft een aantal her-begravingen plaatsgevonden. Daarnaast zijn er in 2021, mede door COVID-19, meer begravingen geweest.
- Leges publiekszaken: Door de toestroom van vluchtelingen hebben in 2021 meer naturalisaties plaatsgevonden.

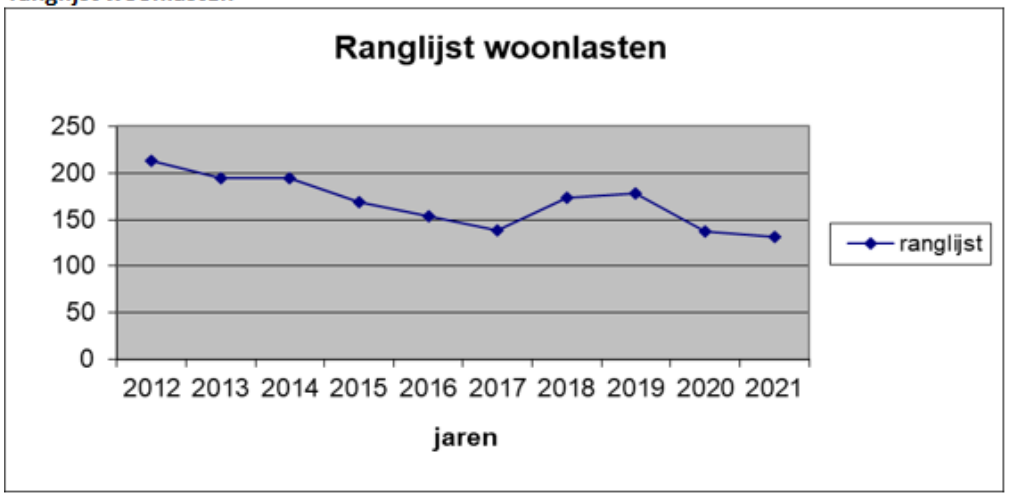
- Leges omgevingsvergunningen: Vanwege verschillende toekomstige bouwactiviteiten zijn er meer bouwvergunningen verstrekt.

Lokale lastendruk

COELO-vergelijking

Jaarlijks verricht het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) onderzoek naar de gemeentelijke woonlasten. De publicatie daarvan vindt plaats in de Atlas van de Lokale Lasten. Onder de gemeentelijke woonlasten verstaat het COELO de OZB voor de eigenaar van een woning met een voor de betreffende gemeente geldende gemiddelde waarde, plus rioolheffing en reinigingsheffing (afvalstoffenheffing) voor een meerpersoonshuishouden eventueel verminderd met een heffingskorting.
Door het COELO wordt jaarlijks een vergelijkend overzicht opgesteld van alle Nederlandse gemeenten. In dit overzicht, dat begint met de (deel)gemeente met de laagste heffingen (nr. 1) en eindigt met de (deel)gemeente met de hoogste heffingen, neemt Zoetermeer in 2021 positie 131 in. De positie op de ranglijst is daarmee verbeterd t.o.v. 2020 (137). Kleine mutaties in de tarieven kunnen overigens tot grote verschuivingen in de ranglijst leiden.

ranglijst woonlasten

Ontwikkeling woonlasten 2016 - 2021

In onderstaand overzicht is de ontwikkeling van de woonlasten opgenomen van een woning van € 200.000 (prijspeil 2016) voor de jaren 2016 - 2021.

Woonlastenontwikkeling

	Woning 2016 meerpers.	Woning 2017 meerpers.	Woning 2018 meerpers.	Woning 2019 meerpers.	Woning 2020 meerpers.	Woning 2021 meerpers.
Waarde	€ 200.000	€ 206.000	€ 214.000	€ 232.000	€ 258.000	€ 271.000
OZB	375,40	374,60	384,34	390,15	396,46	401,13
Afvalstoffenheffing	265,08	264,55	271,43	280,12	284,60	298,14
Rioolrecht	111,04	105,67	108,47	110,16	111,79	113,25
Gemeentelijke lasten	**751,52**	**744,82**	**764,24**	**780,42**	**792,86**	**812,52**

Kwijtschelding gemeentelijke heffingen en belastingen

In 2021 hebben 5.377 mensen kwijtschelding aangevraagd voor gemeentelijke heffingen en belastingen. Dit is 7% minder dan vorig jaar. Na de toets van de in behandeling genomen aanvragen is 80% gehonoreerd (4.282 aanvragen). Het totaalbedrag aan kwijtschelding bedraagt € 1,4 mln., waarvan het grootste deel betrekking heeft op de afvalstoffenheffing (€ 0,9 mln.) en een belangrijk deel op de rioolheffing (€ 0,5 mln.). Aan hondenbelasting en OZB zijn maar hele kleine bedragen kwijtgescholden.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Deze paragraaf geeft een overzicht van de belangrijkste financiële risico's voor de gemeente Zoetermeer. De beschikbare weerstandscapaciteit is de belangrijkste financiële buffer voor risico's, waarvoor geen specifieke voorzieningen zijn getroffen. De omvang van deze risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit bepalen of de gemeente over voldoende weerstandsvermogen beschikt.

In 2020 is de Kadernota Risicomanagement en weerstandsvermogen vastgesteld. Het doel van deze nota is het bieden van een toekomstbestendig kader voor het omgaan met risico's. Het gaat om het effectief omgaan met de kansen en bedreigingen die de realisatie van doelstellingen kunnen beïnvloeden. Dus proactief in plaats van reactief handelen. Het accent ligt op het vroegtijdig opmerken en sturen in plaats van een focus op interne controle en verantwoorden achteraf. Dit stimuleert ook het vergroten van het voorspellend vermogen, zodat verrassingen worden geminimaliseerd.
Er wordt gebruik gemaakt van de systematiek van risicoscore met kansklasse en gevolgklasse voor het kwalificeren, kwantificeren en analyseren van risico's.

Bij de kwalificaties van risico's de volgende vijf kansklassen te onderscheiden:

Kansklasse	Kanspercentage	Actie
1 onwaarschijnlijk	< 10%	Geen risicobedrag opnemen
2 mogelijk	10 - 30%	20% van risico opnemen
3 aannemelijk	30 - 50%	40% van risico opnemen
4 waarschijnlijk	50 - 70%	60% van risico opnemen
5 bijna zeker	>70	100% van het bedrag: een voorziening treffen of opnemen in calculatie

In principe worden risico's met een score van 1 niet of nauwelijks meegewogen, maar soms kan het toch belangrijk zijn deze separaat zichtbaar te maken. Bijvoorbeeld vanwege de financiële impact of politiek-bestuurlijke aandacht.
Bij de kwantificering van de risico's de volgende vijf gevolgklassen te onderscheiden:

Gevolgklasse	Omvang risico in €
1	< € 100.000
2	€ 100.000 – € 500.000
3	€ 500.000 – € 1.250.000
4	€ 1.250.000 – € 2.500.000
5	> € 2.500.000

Risico’s

Inschaling risicoscore

Risico’s worden geprioriteerd met behulp van een risicoscore. De risicoscore wordt bepaald door de kansklasse en de gevolgklasse te vermenigvuldigen. In de onderstaande tabel is zichtbaar gemaakt hoe de risicoscore wordt ingeschaald: zie de cellen. Risico’s in de groene vlakken worden als laagste ingeschaald. Deze risico’s zijn wel in beeld, maar vragen geen extra aandacht. Risico’s met een lage inschaling in geel worden toegelicht. De risico’s die hoog worden ingeschaald (oranje) vragen minimaal elk kwartaal extra aandacht van directie en management.

De belangrijkste risico’s op peildatum eind 2021 staan hieronder.

Risico	Bedrag	Kans
Grondzaken		
Amerikaweg***	€ 0,22 mln.	20%
Bladgroen*	€ 0,04 mln.	20%
Cadenza 2***	€ 0,13 mln.	40%
Delftsewallen***	€ 0,17 mln.	40%
Dwarstocht***	€ 1,40 mln.	20%
Edisonpark (Kwadrant B&F)***	€ 2,88 mln.	60%
Engelandlaan 140*	€ 0,18 mln.	20%
Kleurlaan*	€ 0,05 mln.	20%
Lansinghage***	€ 0,60 mln.	20%
Markt 10***	€ 1,78 mln.	20%
Oosterheem***	€ 3,16 mln.	20%
Palenstein***	€ 1,34 mln.	20%
van Leeuwenhoeklaan***	€ 0,35 mln.	20%
Voorweg Noord***	€ 0,06 mln.	20%
4 % extra kostenstijging Civieltechnische kosten*	€ 1,56 mln.	40%
1% extra kostenstijging VTA*	€ 0,10 mln.	20%
1 % lagere opbrengststijging*	€ 1,00 mln.	20%
Vertraging aanname extra plankosten (20 % VTA)*	€ 1,82 mln.	40%
Concern		
Gemeentegaranties geldleningen aan woningbouwcorporaties	€ 1,80 mln.	****
Gemeentegarantie eigen woningen	****	****
Vpb plicht reclameopbrengsten	€ 0,70 mln.	20%
Afwikkeling verkoop Eneco claim (Remu)	****	****
Gemeentegarantie zorg	****	****
HMC failliet*	€ 0,6 mln.	40%

* Nieuw risico
** Om bijzondere (juridische) redenen niet vermeld/nog niet in te schatten
*** Bedrag en/of kans gewijzigd
**** Financiële impact onwaarschijnlijk en/of politiek-bestuurlijke aandacht

Gewijzigde, nieuwe en afgevoerde risico's
Ten opzichte van de in de Programmabegroting 2022-2025 gemelde risico's zijn de volgende risico's gewijzigd, nieuw of vervallen:

Risico	Toelichting mutatie bij jaarverslag
Hogere investeringen	Dit algemene risico vervalt en is voor zover van toepassing verwerkt in de projectspecifieke risico's.
Hogere plankosten	Dit algemene risico vervalt en is voor zover van toepassing verwerkt in de projectspecifieke risico's.
Afwaarderen IMVA	Afwaardering IMVA is in het resultaat verwerkt. Er resteren op dit moment geen risico's meer.
Katwijkerlaantracé	Vervallen.
Plataanhout	Vervallen.
Amerikaweg	Laag risicoprofiel en kleine risicotoename.
Bladgroen	Nieuw project met laag risicoprofiel.
Cadenza 2	Laag risicoprofiel en kleine risicotoename.
Delftsewallen	Nauwelijks gewijzigd risicoprofiel.
Dwarstocht	Gelijkblijvend risicoprofiel en kleine risicotoename.
Edisonpark (Kwadrant B&F)	Hoog risicoprofiel, dat is toegelicht bij de besluitvorming in 2021. Kleine risicotoename.
Engelandlaan 140	Nieuw project met laag risicoprofiel.
Kleurlaan	Nieuw algemeen risico gebaseerd op gehanteerde parameters en ervaringscijfer van 2021.
Lansinghage	Gelijkblijvend risicoprofiel en kleine risicotoename.
Markt 10	Sterke toename risico's op basis van ontwikkelingen in 2021.
Oosterheem	Hoog risicoprofiel en toename risico's.
Palenstein	Risicoafname door gerealiseerde voortgang in het project.
Van Leeuwenhoeklaan	Gelijkblijvend risicoprofiel en kleine risicoafname.
Voorweg Noord	Laag risicoprofiel en kleine risicoafname.
4 % extra kostenstijging Civieltechnische kosten	Nieuw algemeen risico gebaseerd op gehanteerde parameters en ervaringscijfer van 2021.
1% extra kostenstijging VTA	Nieuw algemeen risico gebaseerd op gehanteerde parameters en ervaringscijfer van 2021.
1 % lagere opbrengststijging	Nieuw algemeen risico gebaseerd op gehanteerde parameters en mogelijke veranderingen in de marktsituatie.
Vertraging aanname extra plankosten (20 % VTA)	Nieuw algemeen risico gebaseerd op gehanteerde uitgangspunten fasering en mogelijke veranderingen in de marktsituatie.
HMC failliet	HMC is failliet gegaan en er loopt nog een onderhandelingstraject met de curator over een claim van € 0,6 mln., die HMC bij de gemeente Zoetermeer heeft ingediend.
Eindheffingsloon fiscale uitruil	Vervallen.
BTW vraagstuk Floravontuur	Vervallen.
Verhoging premie Werkhervattingskas (De Binnenbaan)	Risico is opgetreden en wordt structureel voor € 135.000 opgenomen in de begroting.

Financiële omvang risico's
De financiële consequenties van deze risico's zijn via een Monte Carlo berekening in NARIS in beeld gebracht. Het reserveren van het *totale bedrag aan de ingeschatte maximale risicogevolgen* is niet noodzakelijk. Het is niet waarschijnlijk dat alle risico's zich voor doen in hun maximale omvang in hetzelfde jaar. Daarom wordt een simulatie uitgevoerd waarbij 100.000 trekkingen plaatsvinden. Er is een kansberekening gemaakt op de waarschijnlijkheid van het zich tegelijkertijd in het jaar voordoen van de risico's en het bedrag wat daarmee gemoeid is.

Het berekende risico van de algemene - en projectspecifieke risico's bij grondbeleid bedraagt afgerond € 5,3 mln. waarvoor weerstandscapaciteit wordt gevormd.
Bij het overige concern is sprake van berekende risico's: € 0,7 mln.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de financiële middelen en mogelijkheden om onverwachte, niet begrote kosten te kunnen dekken. Tot de weerstandscapaciteit voor incidentele risico's worden de algemene reserves gerekend. In geval van tekortschietende algemene reserves kunnen ook de bestemmingsreserves worden aangewend. Dit betekent dan wel dat wordt afgezien van de realisatie van een bestemming of dat er zo snel mogelijk aanvullende dekkingsmaatregelen worden gezocht om de bestemmingsreserve weer beschikbaar te krijgen. De omvang van de bestemmingsreserves bedraagt eind 2021 € 295 mln.
De tabel laat zien hoe de weerstandscapaciteit is opgebouwd.

Bedragen x € 1 mln.

Omschrijving	Rekening 2021 inclusief resultaat 2021	
Weerstandscapaciteit exclusief grondzaken		
Vrij inzetbare reserve		
- stand reserve 31-12-2020	30,4	
- mutaties 2021 en volgende jaren	-15,6	
Rekeningsresultaat	15,3	
Totaal weerstandscapaciteit excl. grondzaken		*30,1*
Weerstandscapaciteit grondzaken		
Reserve versterking financiële positie grondzaken	4,8	
Reserve risico's	1,6	
Totaal weerstandscapaciteit grondzaken		*6,4*
Totale weerstandscapaciteit		**36,4**

Weerstandsvermogen

De verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de waarschijnlijke risico-omvang is gedefinieerd als de ratio voor het weerstandsvermogen. Als gewenste ratio voor het weerstandsvermogen wordt voor het concern exclusief grondzaken ‘voldoende’ gehanteerd. Het NAR hanteert hiervoor de bandbreedte van een ratio tussen 1.0 en 1.4. In Zoetermeer wordt de grenswaarde van 1.0 gehanteerd.
Als ratio voor het weerstandsvermogen van grondzaken wordt eveneens ‘voldoende’ als toereikend gezien. Ook hier wordt de ondergrens van 1.0 als ratio gehanteerd. Als de ratio lager is dan 1.0 betekent dat dus dat er onvoldoende weerstandscapaciteit is. Anders gesteld: de risico-omvang vermenigvuldigd met de ratio bepaalt de benodigde weerstandscapaciteit.
Bij de berekening en beoordeling van het weerstandsvermogen wordt onderscheid gemaakt tussen het concern (exclusief grondzaken) en grondzaken.
In de tabel is weergegeven hoe het weerstandsvermogen van deze onderdelen is opgebouwd.

Bedragen x € 1 mln.

Omschrijving	Rekening 2021 inclusief resultaat 2021
Weerstandsvermogen exclusief grondzaken	
Totaal aan gekwantificeerde risico's	0,7
Norm voor niet gekwantificeerde risico's	15,3
Gewenst niveau in euro's tegen ratio 1,0	*16,0*
Weerstandscapaciteit excl. grondzaken	*30,1*
Overschot aan weerstandscapaciteit excl. grondzaken	**14,1**
Grondbedrijf	
Totaal aan risico's grondzaken	*5,3*
Weerstandscapaciteit grondzaken	*6,4*
Overschot aan weerstandscap. grondzaken obv ratio 1.0	**1,1**

Concern exclusief grondzaken
Uit het simulatiemodel met de risico’s van het concern exclusief grondzaken blijkt dat de omvang van de risico’s (met een zekerheid van 95%) uitkomt op € 0,7 mln. De omvang van de berekende risico’s wordt aangevuld met 4% (voor de niet te kwantificeren risico’s) van het begrotingstotaal (lasten) van de gewone dienst van de begroting, exclusief grondzaken.

Gebleken is dat sommige risico’s moeilijk zijn te schatten. Daarbij is het wenselijk een zekere financiële buffer aan te houden. Tussen het bekend worden van budgettaire tegenvallers en het treffen van passende maatregelen kan enige tijd bestaan. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen bij de periodieke aanbesteding van onderhoud van de openbare ruimte. De beschikbare budgetten kunnen onvoldoende blijken. De budgettaire frictie die daardoor ontstaat moet kunnen worden opgevangen.

De berekende norm voor de niet gekwantificeerde risico's voor deze jaarrekening bedraagt € 15,3 mln. De gekwantificeerde risico-omvang komt uit op € 0,7 mln. De totale risico-omvang wordt dus ingeschat op € 16,0 mln. De weerstandscapaciteit bedraagt € 30,1 mln. Het weerstandsvermogen bedraagt 1,97 en voldoet daarmee ruim aan de norm.

Een tekort (ratio < 1,0) of overschot van de weerstandscapaciteit van grondzaken ten opzichte van het totaal van de risico's kan leiden tot afroming of aanvulling van de weerstandscapaciteit. Indien sprake is van een ratio > 1,2 wordt het overschot gestort in de Reserve Investeringsfonds 2030.

De omvang van de risico's is volgens de simulatie van het NARIS € 5,3 mln. Grondzaken beschikt over een weerstandscapaciteit per 31 december 2020 van € 6,4 mln. Het weerstandsvermogen komt daarmee uit op 1,2 namelijk 6,4 (weerstandscapaciteit)/5,3 (risico-omvang).

Financiële kengetallen

Kengetallen zijn verplicht voorgeschreven en hebben voor de raad vooral een signaleringswaarde bij het beschouwen van de financiële positie van de gemeente. Eén afzonderlijk kengetal zegt niet zo veel en moet altijd in relatie met de andere kengetallen worden bezien. Vergelijkende cijfers zijn te vinden op de site Waarstaatjegemeente.nl (https://www.waarstaatjegemeente.nl/). Daarnaast is informatie van Zuid-Hollandse gemeenten te vinden op staatvan.zuid-holland.nl (https://staatvan.zuid-holland.nl/).

Financiële kengetallen

De eerste vier kengetallen staan in relatie met financiële risico's met een lange termijn karakter, die een gemeente loopt. De laatste twee kengetallen geven aan in hoeverre ruimte in de exploitatie bestaat om de financiële lange termijn risico's af te kunnen dekken.

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
1a Netto schuldquote	-4,4%	26,4%	-0,1%
1b Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-5,3%	25,0%	-1,0%
2 Solvabiliteitsratio	64,6%	61,5%	65,1%
3 Kengetal grondexploitatie	6,9%	3,4%	7,9%
4 Structurele exploitatie ruimte	2,0%	0,1%	5,0%
5 Belastingcapaciteit	98,7%	101,2%	97,7%

De netto schuldquotes geven inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Ze geven een indicatie van de mate, waarin de rentelasten op de exploitatie drukken. De schuldquotes vallen net als in 2020 aanzienlijk lager uit dan de begroting. Reden is dat bij het opstellen van de begroting 2021 in het najaar van 2020 nog geen rekening gehouden is met de verkoop van aandelen Eneco. De verkoop leidt tot een verbeterde verhouding tussen schulden en financiële activa.

De solvabiliteitsratio is het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal en geeft inzicht in de mate, waarin de gemeente in staat is aan haar verplichtingen te voldoen. De solvabiliteit is licht verbeterd ten opzichte van 2020. De verbetering in het eigen vermogen, de optelsom van alle reserves en het rekeningresultaat, wordt met name veroorzaakt door een hoger rekeningresultaat in 2021. De reserves kennen vrijwel dezelfde omvang als in 2020 en ook in het balanstotaal hebben zich geen grote veranderingen voorgedaan. Tegenover de toename van de algemene reserves staat een ongeveer gelijke afname van de bestemmingsreserves. Het verloop van de reserves wordt toegelicht in de jaarrekening onder vaste passiva.

Het kengetal grondexploitatie geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de gronden moet worden terugverdiend bij verkoop. Het kengetal is voor het tweede jaar op rij toegenomen. De balanswaarde van de gronden is weliswaar iets afgenomen maar omdat de totale baten sterker zijn afgenomen is het kengetal licht gestegen. De baten waren in 2020 hoger door de verkoop van Eneco-aandelen. Het verloop van waarde van de grondexploitaties is te zien in de toelichting op de voorraden in de jaarrekening onder vlottende activa.

De structurele exploitatieruimte is van belang om te beoordelen welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen of welke structurele stijging van de baten of daling van de lasten daarvoor nodig is. De exploitatieruimte is dit jaar verder verbeterd en aanzienlijk beter dan in de begroting werd voorzien. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door COVID-19. Extra rijksbijdragen voor reguliere activiteiten zijn als structureel aangemerkt, denk aan jeugdzorg, en een deel van de reguliere activiteiten konden niet plaatsvinden vanwege COVID-19. Dit heeft bijgedragen aan een positief rekeningresultaat. Meer hierover in Bijlage 6 Financiële effecten COVID-19.

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk van de gemeente zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. De belastingcapaciteit in 2021 ligt onder de 100%. Dit betekent dat de woonlasten in Zoetermeer iets lager liggen dan het landelijk gemiddelde, zie ook paragraaf Lokale heffingen.

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De instandhouding van de kapitaalgoederen is in de gemeente Zoetermeer vastgelegd in beheerplannen, waarin het meerjarig onderhoudsprogramma en de daarbij behorende financiële middelen zijn opgenomen. In de beheerplannen is ook het gewenste kwaliteitsniveau van de voorziening vastgelegd. Hierna wordt per categorie ingegaan op het onderhoud van de kapitaalgoederen. De volgende categorieën worden behandeld:

- Openbare ruimte (wegen, water, groen)
- Riolering
- Ondergrondse inzamelmiddelen
- Begraafplaatsen
- Gebouwen
- Beeldende Kunstobjecten

De kosten groot onderhoud zijn:

Omschrijving	Begroot	Realisatie
Openbare ruimte	€ 8.062.380	€ 6.656.221
Riolering	€ 2.048.199	€ 1.909.628
Ondergrondse inzamelmiddelen	€ 39.797	€ 66.998
Begraafplaatsen	€ 0	€ 0
Gebouwen	€ 3.254.416	€ 1.815.182
Beeldende kunstobjecten	€ 122.000	€ 112.817

Openbare ruimte

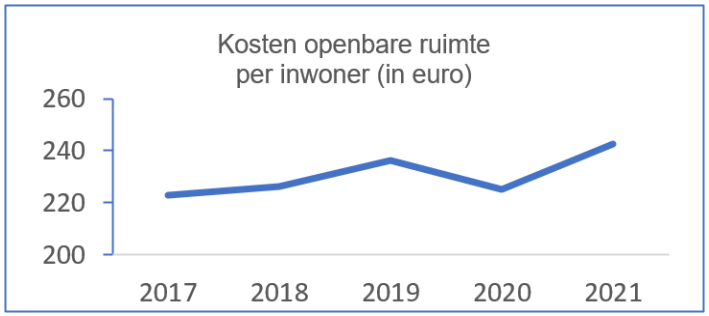
Jaarlijks wordt bijna € 30 mln. geïnvesteerd in het onderhoud van de openbare ruimte. Hiertegenover staat de waarde van de openbare ruimte (wegen, fietspaden, bomen, speeltoestellen en riolering) die ongeveer € 1,5 miljard vertegenwoordigt.

In 2021 is door het minder kunnen uitvoeren van groot onderhoud € 1,72 mln. toegevoegd aan de egalisatiereserve Groot Onderhoud Bovengronds.

Ook bij de investeringen is een voordeel van € 4,16 mln. welke als volgt is onderverdeeld:

- Een voordeel van € 1,62 mln. op het investeringsbudget asfalt;
- Een nadeel van € 0,06 mln. op het investeringsbudget elementen verharding- vervanging;

- Een voordeel van in totaal € 2,19 mln. op de investeringsbudgetten bruggen. Dit is onder te verdelen in een voordeel op de houten bruggen van € 2,87 mln., een voordeel op de stalen bruggen van € 0,05 mln. en een nadeel bij de betonnen bruggen van € 0,74 mln. Het verschil in besteding tussen de budgetten voor houten, stalen en betonnen bruggen is ontstaan door een eerdere wijziging vanwege duurzaamheid- en veiligheidsoverwegingen, waarbij is gekozen om de houten bruggen te vervangen door betonnen en stalen bruggen;
- Een voordeel van € 0,41 mln. op de personeelskosten van de investeringen. Deze afwijking wordt veroorzaakt doordat de "maximale haalbare uitvoering" in 2021 lager blijkt dan begroot, waardoor niet alle werkzaamheden konden worden uitgevoerd. De maximaal haalbare uitvoering wordt begrensd door personeelsbezetting (bij gemeente en aannemer), Flora/Fauna (broedende vogels), voorbereiding, vergunningen en levertijden materialen (effect van COVID-19 pandemie). De werkzaamheden schuiven door naar 2022.

Riolering

Omschrijving beleidskader

Volgens de Wet milieubeheer geeft de gemeente in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) aan op welke wijze zij haar wettelijke taak voor een doelmatige inzameling en transport van afvalwater wil uitvoeren. Het plan is gericht op een duurzame instandhouding van een goed werkende riolering. In 2016 is het geactualiseerde Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) vastgesteld door de raad. In 2022 wordt dit GRP geactualiseerd door het Programma Water.

Voorziening Grootonderhoud Ondergronds (VGO)

In 2021 is er € 0,14 mln. minder uitgegeven dan begroot. Dit komt omdat er minder rioolvervanging heeft plaatsgevonden door middel van een open sleuf.

In 2021 is 7,2 km. riolering gerelined. Daarnaast is 0,1 km. riolering met een open sleuf opnieuw gelegd in het Kramerplan vanwege terugkerende verstoppingen. Totaal is de geschatte programmering van 7 km. riolering in het vigerende GRP met 0,3 km. overschreden. Door het ontbreken van een uitvoeringsbestek voor de aanleg door middel van een open sleuf is er meer gerelined. De diverse werken in open sleuf worden de komende tijd geclusterd tot een groter uitvoeringsbestek, zodat deze in 2023 worden uitgevoerd.

Ondergrondse inzamelmiddelen

Omschrijving algemeen beleidskader

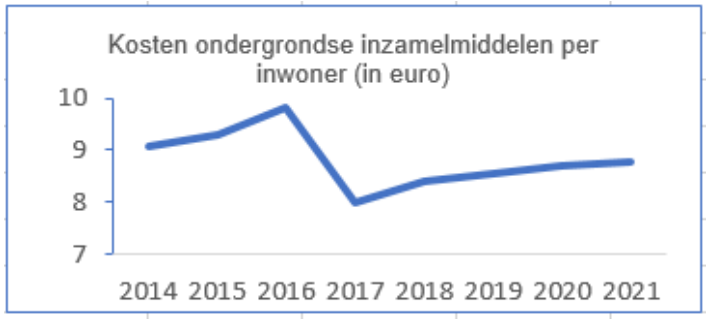
De kosten van het groot onderhoud van de ondergrondse inzamelmiddelen ten behoeve van afvalinzameling verlopen niet gelijkmatig over de jaren. In het bestedingsplan groot onderhoud staan de kosten voor de komende jaren geraamd. Om een constante lastenraming in de begroting te hebben, wordt hiervoor de voorziening afvalstoffenheffing gebruikt.

Uitvoering

In 2021 was er € 39.797 begroot voor het vervangen van displays van de bedienzuilen van de ondergrondse containers. Er zijn meer displays vervangen dan begroot, hierdoor is er € 27.201 meer uitgegeven aan het groot onderhoud.

Overige ontwikkelingen voorziening afvalstoffenheffing

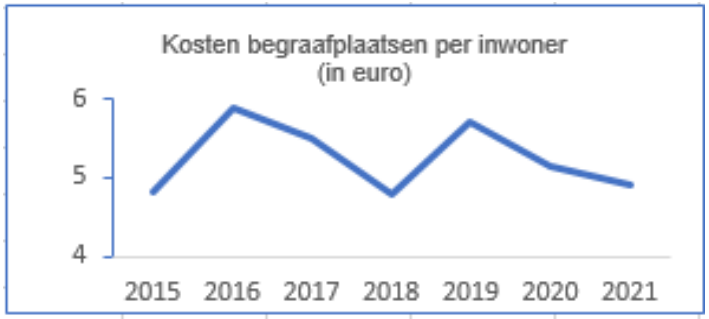
Naast de kosten voor groot onderhoud zou een deel van de voorziening gebruikt worden voor de invoering van het nieuwe afvalbeleidsplan. Door het referendum over het afvalbeleidsplan dat in maart 2022 plaatsvindt, zijn er in 2021 geen invoeringskosten. Dit geeft een voordeel van € 595.000.

Begraafplaatsen

Voor de begraafplaatsen zijn de ‘Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen’ (2020) en de ‘Uitvoeringsbesluiten gemeentelijke begraafplaatsen’ (2020) leidend.

In 2011 is een investeringsbudget van € 3,3 mln. beschikbaar gesteld om in de toekomst voldoende begraafmogelijkheden te kunnen waarborgen en is in de afgelopen jaren een uitbreiding van de begraafplaats gerealiseerd, genaamd ‘Parkgebied’. Hier zijn particuliere tweepersoonsgraven, kindergraven en islamitische graven aangelegd. Mede door het verzoek van de raad (motie 1609-01 ‘urn en as’) om meer mogelijkheden aan te bieden om as te bestemmen, is hier ook een urnentuin aangelegd. De as kan worden bijgezet in urnengraven of urnengraven met een zuil. Er zijn gedenkzuilen geplaatst waar nabestaanden kunnen worden herdacht. In 2020 is een asverstrooischaal aan de urnentuin toegevoegd. De gebouwde voorzieningen op de begraafplaatsen zijn op basis van kapitaallasten gefinancierd. De kosten voor het ruimen en onderhoud van de begraafplaats en gedenktekens worden gedekt uit de voorziening afkoopsommen onderhoud graven. Door het ruimen ontstaat er weer ruimte op de begraafplaats. In 2021 heeft een reguliere ruiming van algemene graven voor volwassenen plaatsgevonden. Hieraan voorafgaand is het verzamelgraf opgeschoond.

Gebouwen

Zoetermeer vindt het belangrijk dat het gemeentelijk vastgoed van voldoende kwalitatief niveau is en optimaal gespreid over de stad, zodat de activiteiten die bijdragen aan de ambitie en doelstellingen van de gemeente kunnen worden gehuisvest. Denk aan onderwijs, sport, sociaal, cultuur en ook ambtelijke huisvesting.

Bij structurele leegstand worden gebouwen afgestoten en bij huisvestingsvragen, waarvoor binnen de bestaande vastgoedportefeuille geen passende huisvesting beschikbaar is, worden nieuwe gebouwen ontwikkeld of aangetrokken. Verduurzaming en het toegankelijk maken van het vastgoed is een belangrijk speerpunt. Hiertoe zijn in 2021 zonnepanelen geplaatst op locaties Rakkersveld en het Oostpunt. De Vastgoednota is in concept gereed en wordt in 2022 aan de raad aangeboden.

Huurders hebben in 2021 wederom een zwaar jaar achter de rug door de aanhoudende corona-pandemie. De afdeling vastgoed ondersteund deze huurders door het verstrekken van huurkortingen en blijft in contact met huurders voor het treffen van een passende oplossing indien nodig.

- Onderwijs:
    - Er ligt een concept kadernotitie en IHP-PO. Deze zullen in het komend jaar (2022) aan de raad aangeboden worden.
    - Kadernotitie VO is in concept gereed. Bestuurlijke behandeling volgt.
    - In 2021 is de nieuwbouw van het IKC aan de Moerbeigaarde 58 grotendeels gerealiseerd.
- Sport
    - Afronding renovatie sporthal de Limiet
    - Realisatie beachaccommodatie Buytenpark
    - Start bouw nieuwe zwembad
    - Het gezamenlijk ontwerp van de was- en kleedaccommodatie en kantine van FC Zoetermeer is in 2021 afgerond. De verwachting is dat de aanbesteding van de aannemer en start bouw in 2022 zal plaats vinden.

Sociaal-Cultureel

- In 2021 is Franx (Terra Art Projects) opgeleverd
- In 2021 is de voor de verbouw van Stadsboerderij De Balijhoeve een aannemer gecontracteerd en is gestart met de verbouw van de Stadsboerderij.
- Locatieonderzoek afgerond ten behoeve van Poppodium Boerderij
- Er is een start gemaakt met de ombouw van bibliotheekvestiging Rokkeveen tot mini-Forum.
- In 2021 is samen met samenwerkingsverband InZet een gebruikswijziging van de ontmoetingsruimtes gerealiseerd: van incidenteel gebruik naar mono gebruik.

Ambtelijke huisvesting

- Start uitwerking Het Nieuwe Werken 2.0
- Pop-up prikpost Stadhuis forum in verband met vaccinatie COVID-19
- In 2021 is er voor de nieuwbouw van de brandweerkazerne een architectenbureau gecontracteerd en is gestart met de ontwerpuitwerking.

Beeldende kunstobjecten

Vanaf 2020 lopen de reguliere uitgaven voor het onderhoud van beeldende kunst niet meer via een reserve, maar zijn deze kosten verwerkt in de exploitatie. Op basis van ervaringscijfers is na aanbesteding in 2018 een raamovereenkomst voor onderhoud van beeldende kunst in de openbare ruimte gesloten. Deze overeenkomst voorziet in reguliere schoonmaak, klein onderhoud, groot onderhoud en calamiteiten m.b.t. beeldende kunst in het openbaar gebied. Ook enkele bijzondere objecten (fonteinen, geurtuin, en dergelijke) lopen aparte contracten. Binnen het budget is beperkt ruimte om kleine (onvoorziene) schades te herstellen.

Vanaf 2021 wordt ook incidenteel budget opgenomen via de reserve BKOR voor de zogenoemde ‘kunstspecials’: eenmalige renovaties en restauraties die niet onder het reguliere onderhoud vallen. Het gaat bijvoorbeeld om het verhelpen van grotere schades, hergebruik van kunstwerken uit onder meer gesloopte (school)gebouwen en om verbetering van de visuele kwaliteit en verduurzaming van kunstwerken (onder meer door toepassing van LED-licht en andere duurzame materialen). Incidentele onttrekkingen voor de kunstspecials worden separaat aan de raad voorgelegd.

Financiering

Inleiding

In 2021 is de kadernota Treasury 2021 en het Treasurystatuut 2021 vastgesteld. Hierin is de structuur, inrichting en het beleid van de treasuryfunctie vastgelegd. De concrete vertaling van het uitgevoerde treasurybeleid wordt jaarlijks in de financieringsparagraaf bij de jaarrekening weergegeven.

De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's met als doelstelling: "Het beheren van financiële posities en geldstromen op een zodanige wijze dat de daaraan verbonden risico's worden beperkt en de daarmee gepaard gaande kosten en opbrengsten worden geoptimaliseerd".

De beheersing van deze geldstromen dient uitsluitend de publieke taak. Het prudente karakter van de treasury-activiteiten staat hierbij voorop.
Uit de treasuryactiviteiten volgen rentelasten en/of rentebaten. In deze paragraaf wordt ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen in 2021, op de uitkomsten van het risicobeheer en op het renteresultaat.

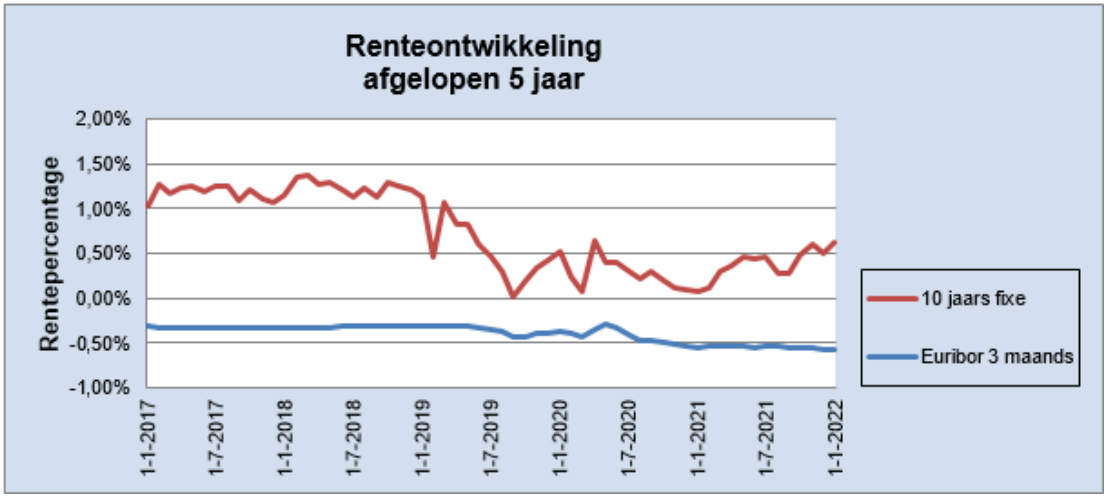
Belangrijke ontwikkelingen

Marktrente 2021

Korte leningen
De rentetarieven voor leningen korter dan een jaar zijn het hele jaar negatief geweest. Dat wil zeggen dat er rente wordt ontvangen (in plaats van betaald), wanneer er geld wordt geleend. De 3-maands Euribor (een maatstaf voor de korte rente) bedroeg op 31 december –0,572 %.

Lange leningen
Het rentetarief voor leningen langer dan een jaar meten we af aan leningen van 10 jaar (10 jaar fix) dat de BNG hanteert. Het officiële rentetarief (10 jaar fix) dat de BNG toerekent was op 31 december 0,61%. In vergelijking met een jaar geleden is deze rente 0,5% gestegen. Deze rente is het afgelopen jaar met pieken en dalen verlopen maar lijkt nu, na jaren van daling of stabilisering weer langzaam op te lopen.
De rente is vooral afhankelijk van de refi-rente die de ECB (Europese Centrale Bank) hanteert. Dit is de rente waarvoor banken kunnen lenen bij de ECB. In 2021 heeft de ECB haar beleid vooralsnog niet gewijzigd, ondanks de oplopende inflatie.

In onderstaande grafiek is de trend zichtbaar van de afgelopen 5 jaar voor zowel de 3 maands-euribor als de 10-jaar fixe (voor de gemeente geldt voor een 10-jaar fixe lening een tarief die enkele tienden van procenten lager ligt).

Rentescenario
Het rentescenario wordt gebruikt voor de raming van de rentelasten. In 2021 gold het volgende rentescenario:

Rentescenario	2021	2022	2023	2024	2025
Nieuwe leningen lang (langer dan 1 jaar)	0,5%	0,9%	1,3%	1,7%	2,0%
rente kortlopende leningen (korter dan een jaar)	-0,5%	-0,1%	0,3%	0,7%	1,0%

Voor 2021 gold het scenario van 0,5% voor lange leningen en voor korte leningen van -0,5%. Zoals uit bovenstaande beschrijving van de marktrente blijkt, sluit het scenario goed aan in 2021. De marktrente heeft overigens voor 2021 geen effect gehad voor de gemeente. Vanwege de verkoop van aandelen van Eneco en de daaruit beschikbaar gekomen middelen, was het in 2021 niet nodig om leningen aan te trekken.

Het rentescenario op de lange termijn heeft effect op de genomen investeringsbeslissingen. Bij de berekening van de budgettaire consequenties van investeringen is rekening gehouden met een meerjarige rentelast van 2% (het structurele rentescenario).

Ontwikkeling leningenportefeuille
De leningenportefeuille is in 2021 kleiner geworden vanwege de aflossing van een aflopende langlopende lening. Het was niet nodig hiervoor een nieuwe lening aan te trekken. Door de verkoop van Eneco zijn de liquide middelen vooralsnog in voldoende mate aanwezig.

Er is zelfs sprake van een zogenaamde dubbele geldpositie. Het positieve saldo op de liquide middelen (dat we als gemeente in de Rijksschatkist moeten storten) is ongeveer even hoog als de schuldpositie (bedrag aan leningen). Deze dubbele positie zal komende jaren afnemen, omdat een aantal leningen

zullen vrijvallen als de looptijd is afgelopen, de investeringen in schaalsprongprojecten toenemen en de uitgaven ten laste van het Fonds Zoetermeer2040 optreden. De verwachting is dat over een aantal jaar voor toekomstige investeringen weer extra financieringsmiddelen nodig zullen zijn. Er is niet overwogen om de bestaande leningen vervroegd af te lossen; vanwege de boetebedingen op de leningen zou dit voor de exploitatie van de gemeenten geen enkel voordeel opleveren.

Bedragen x €1.000.000

Overzicht lang lopende leningen (lang geld)							
Stand lening per 1/1	Rente	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Opgenomen							
BNG	4,600%	0,2	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0
BNG	4,600%	0,2	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0
Waterschapsbank (8-12-11/21)	3,285%	10,0	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0
BNG (19-12-17/20-12-27)	0,827%	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
AG (27-2-18/27-2-38)	1,770%	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
BNG (20-6-19/20-6-24)	-0,120%	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	0,0
BNG (06-12-19/06-12-29)	0,039%	20,0	18,0	16,0	14,0	12,0	10,0
Totaal opgenomen		**80,4**	**78,3**	**66,3**	**64,2**	**62,1**	**40,0**

Risicobeheer

Op het gebied van financiering worden verschillende risico's onderkend. De wet financiering decentrale overheden (fido) is gericht op het beheersen van renterisico's. Deze beheersing krijgt vorm door wettelijke limieten voor de omvang van de netto vlottende schuld (kasgeldlimiet) en limieten op renteherzieningen en herfinanciering van de vaste schuld (renterisiconorm).

Kasgeldlimiet

Het renterisico op korte termijn wordt in beeld gebracht via de kasgeldlimiet. Maximaal 8,5% van het begrotingstotaal (totaal van de begrote lasten) mag kort (= korter dan een jaar) worden gefinancierd met geleend geld. In 2021 was de kasgeldlimiet voor Zoetermeer € 33,3 mln. Dat wil dus zeggen dat we maximaal € 33,3 mln. aan leningen met een looptijd korter dan een jaar mogen aantrekken. Als de kasgeldlimiet drie achtereenvolgende kwartalen wordt overschreden, dan moet de gemeente een plan ter goedkeuring aan de toezichthouder (Provincie) voorleggen, waarin staat hoe en binnen welke termijn de overschrijding ongedaan wordt gemaakt. Dit betekent normaal gesproken overgaan tot financiering met lang geld.
In 2021 is de kasgeldlimiet geen enkel kwartaal overschreden. Er hoefde geen kort geld te worden geleend, want er was een overschot aan financieringsmiddelen zoals uit onderstaande tabel blijkt.

Bedragen * 1 mln.

kasgeldlimiet	*2020*	2021			
	Kwartaal 4	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Saldo vlottende schuld/middelen	92,2	69,6	95,9	97	93,3
Kasgeldlimiet	-32,1	-33,3	-33,3	-33,3	-33,3
Ruimte binnen kasgeldlimiet	**124,3**	**102,9**	**129,2**	**130,3**	**126,6**

Renterisiconorm

De norm voor het beheersen van het budgettaire renterisico op lange termijn is de renterisiconorm.
De jaarlijks verplichte aflossingen en herzieningen mogen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal (het totaal van de begrote lasten). Dat wil zeggen dat in 2021 maximaal € 78 mln. aan leningen mocht worden afgelost of waarvan de rente mocht worden herzien. Uit onderstaande tabel komt naar voren dat in 2021 de financiering van de vaste schuld ruim onder de renterisiconorm is gebleven. Er is voor € 12 mln. aan leningen afgelost.

Bedragen *1.000

Berekening renterisconorm	
Begrotingstotaal	392.200
Percentage regeling	20%
Renterisiconorm begrotingsjaar (A)	***78.440***

Renterisiconorm		
Renterisiconorm A		78.440
Renteherziening	0	0
Aflossingen	12.000	
Totaal renterisico B		12.000
Ruimte onder renterisiconorm (A - B)		***66.440***

Renteresultaat

Saldo van de financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie wordt gedefinieerd als het saldo van (a) de betaalde rentelast over de aangegane leningen en over de aangetrokken middelen in de rekening courant en (b) de ontvangen rente (baat) over de uitzettingen. Onderstaande tabel geeft dit saldo weer:

Saldo financieringsfunctie	Betaalde rente	Ontvangen rente
rente lange leningen (lasten)	784.248	24.000
rente korte leningen		
rente rekening courant	4.866	25.106
rente uitgezette startersleningen		197.276
Totaal	**789.114**	**246.382**
Saldo financieringsfunctie		**-542.732**

Renteresultaat en rente-omslagpercentage
De netto rentelasten in 2021 bedragen € 542.732. In de begroting was rekening gehouden met netto rentelasten van € 404.123. Per saldo een verschil van € 138.609. Dit verschil is neutraal gemaakt door een onttrekking aan de rente-egalisatiereserve. Deze werkwijze is vastgesteld in de rentenota van 2018.
Het rente-omslagpercentage wordt volgens onderstaande methode berekend:

renteomslag percentage		begroot	werkelijk	verschil
a.	rentelasten	639.151	740.008	-100.857
b.	rentebaten (startersleningen)	235.028	197.276	37.752
c.	verschil (a-b)	404.123	542.732	-138.609
d.	rentetoerekening aan GB	270.849	211.684	59.165
e.	**toe te rekenen aan programma's (c-d)**	**133.274**	**331.048**	**-197.774**
f.	boekwaarde vaste actvia	407.458.000	320.958.000	
	omslagpercentage (e/f)	**0,033%**	**0,10%**	

Omdat het rente-omslagpercentage in de begroting onder de 0,1% uitkwam, is in de begroting geen rente toegerekend aan de programma's. In de rentenota 2018 is de volgende werkwijze beschreven voor de jaarrekening:

"Bij de jaarrekening leiden afwijkingen in de rentelasten van meer dan 25% of groter dan € 500.000 tot een nieuwe berekening van het rente-omslagpercentage en hernieuwde toerekening aan de programma's"

Het verschil in toe te rekenen rente tussen begroting en rekening bedraagt in 2021 € 197.774. Deze afwijking is minder dan € 500.000. Daarom heeft er geen hernieuwde toerekening aan de programma's plaatsgevonden en is er ook in de jaarrekening geen rente aan de programma's toegerekend.

Bedrijfsvoering

Inleiding

Nieuwe wegen vinden

Waar 2020 nog (groten)deels in het teken van de COVID-19 pandemie stond, is 2021 hierdoor van het begin tot het eind in meer of mindere mate beïnvloed. De overheidsmaatregelen bewogen mee met de besmettingen en het bedrijf moest telkens meebewegen. Er is een groot beroep gedaan op de flexibiliteit van de organisatie en de inzet van haar medewerkers om de juiste omstandigheden te blijven creëren om samen te werken aan de inhoudelijke opgaven. Bedrijfsvoering richt zich niet alleen op financiële, juridische en digitale aspecten maar ook op mensgerichte en communicatieve aspecten van vraagstukken. Juist in het afgelopen jaar is in al deze aspecten op zoek gegaan naar nieuwe wegen, waarbij het nog steeds voorop stond om te werken vanuit de missie van de gemeente: ‘Met hart voor de stad samen bouwen aan het Zoetermeer van vandaag én morgen’.

Deze paragraaf beschrijft de ontwikkelingen en resultaten op 4 thema’s te weten de mens in de organisatie, de organisatie zelf, management en bestuur en processen en systemen. Daarnaast zijn aan de bedrijfsvoering gerelateerde onderwerpen opgenomen waarvan is afgesproken om de raad en de toezichthouder via de P&C-cyclus op de hoogte te houden, zoals informatiebeveiliging, doorlichtingsonderzoeken college (213a GW), rechtmatigheid en medebewindtaken.

Organisatieontwikkelingen

Aandacht voor de mens in de organisatie

Met de aanhoudende pandemie en de soms verstrekkende gevolgen die dit had voor de samenleving als geheel en dus voor alle medewerkers in de organisatie, is aandacht voor de mens in de organisatie onverminderd van groot belang geweest in 2021. Een belangrijk vraagstuk dat daarbij expliciet vroeg om nieuwe wegen met elkaar te verkennen en waarvoor herhaaldelijk aandacht is geweest, is het beheersbaar houden van de werkdruk voor álle medewerkers binnen andere manieren van samenwerken.

Vanaf het begin van de COVID-19 crisis is het lange tijd niet nodig geweest om management en medewerkers te stimuleren; de organisatie toonde een enorme inzet en flexibiliteit. Nadat in de wintermaanden een groot deel van de medewerkers het werk van huis uit verricht, volgt in de zomermaanden een periode waarin het mogelijk is om elkaar fysiek, ook op kantoor, te ontmoeten. De diverse maatregelen die eerder zijn genomen om de terugkeer naar kantoor in goede banen te leiden, zijn in die maanden in praktijk gebracht. De persoonlijke aandacht heeft menigeen goed gedaan. Helaas is in het najaar thuiswerken opnieuw de standaard geworden. De regeling die in 2020 is gestart om medewerkers te voorzien van faciliteiten om dit zo probleemloos mogelijk te laten verlopen, zijn voortgezet in 2021. Daardoor komen ook nieuwe medewerkers hiervoor in aanmerking.

Werkdruk

Na ruim een jaar pandemie en steeds wisselende maatregelen komen de grenzen van de flexibiliteit van de organisatie in zicht. De oorzaken van de hoge werkdruk waren en zijn zeer divers; soms objectief kwantificeerbaar, soms alleen kwalitatief en vaak een samenloop van oorzaken. Niet alleen COVID-19, een aantrekkende economie en een krapper wordende arbeidsmarkt, maar ook oplopend ziekteverzuim en onvoldoende prioritering hebben invloed op de werkdruk binnen de organisatie.

In het voorjaar is het thema werkdruk als acuut probleem in de organisatie geagendeerd. Sindsdien is er gewerkt aan oplossingen en waar mogelijk en nodig is direct actie ondernomen.
Met allen afdelingen is het gesprek gevoerd over werkdruk, waar mogelijk is extra personeel ingehuurd, op onderdelen is de vaste formatie uitgebreid en er is en wordt gewerkt aan prioriteringsmaatregelen.

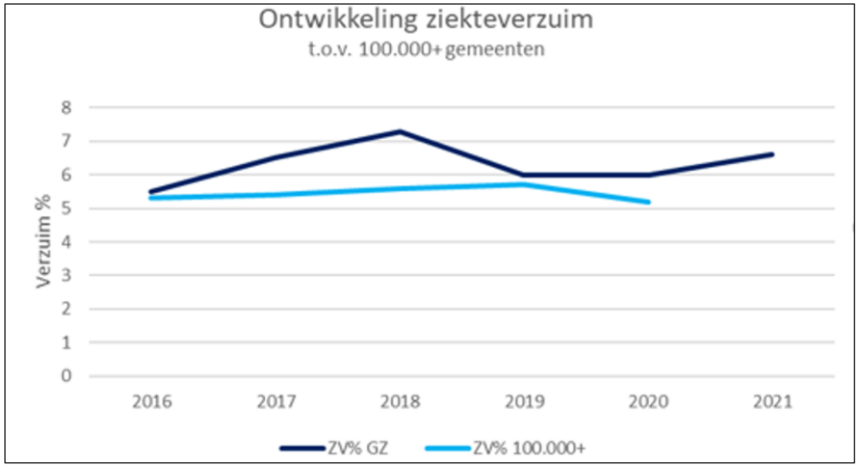
Vanuit het project Duurzame Inzetbaarheid wordt een bijdrage geleverd door aandacht voor
- het bevorderen van de mentale gezondheid door het vergroten van energiebronnen;
- het bevorderen van de fysieke gezondheid en
- aanpak van het ziekteverzuim

Daarbij is er ruim aandacht voor de rol die leidinggevenden hierbij hebben.

Naar aanleiding van de uitkomsten van het Preventief Medisch Onderzoek (PMO) en het Medewerkers Onderzoek Bevlogenheid (MOB) (gehouden eind 2020) zijn op de verschillende managementniveaus, binnen de OR en op afdelingen gesprekken gevoerd om de uitkomsten te toetsen, te verklaren en om gerichte acties in te zetten. In de hele organisatie zijn naar aanleiding van de uitkomsten onder meer webinars georganiseerd over bijvoorbeeld mentale gezondheid en slapen. Verder is de work-&-move-app op laptops van de gemeente geïnstalleerd, die medewerkers in de gelegenheid stelt om persoonlijke pauzes in het werk in te stellen, en zijn diverse initiatieven georganiseerd, zoals wandel- en fietschallenges, om ook de fysieke gezondheid te bevorderen.

Het vele thuiswerken maakt het in 2021 weer lastig om aandacht en begeleiding te bieden aan de medewerkers die inmiddels een plek binnen de organisatie hadden gevonden in het kader van een participatiebaan. Toch is het ook dit jaar weer gelukt om deze medewerkers hun plek te laten behouden; het totaal aantal medewerkers in een participatiebaan is toegenomen, zij het zeer gering. Er is aandacht besteed aan het formuleren van een plan van aanpak om breed in de organisatie de bewustwording over een divers en inclusief personeelsbestand, inclusief deze medewerkers, te verhogen.
Vanuit haar maatschappelijke rol als werkgever heeft de organisatie ook ruimte kunnen geven aan veelal jonge mensen in het kader van een stage-, leerarbeids- of werkervaringsplaats of als leerling. Net als het jaar ervoor zijn er in 2021 rond de 60 mensen op deze manier begonnen om tijdelijk ervaring op te doen binnen de gemeentelijke organisatie.

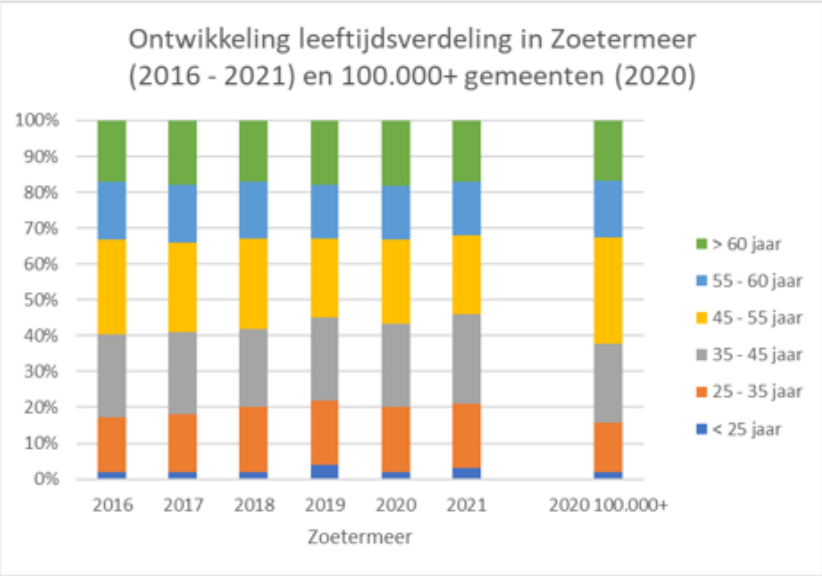
Indicatoren bedrijfsvoering
Ondanks de aandacht voor en inspanningen op het gebied van verzuimpreventie en -begeleiding vanuit het project Duurzame Inzetbaarheid, is het ziekteverzuimpercentage in 2021 weer gestegen van 6,0% naar 6,6% voor het totale concern. De richtlijn voor het concern van 5,5% is daarmee niet gehaald.

Wanneer het percentage wordt gecorrigeerd voor medewerkers die het hele jaar door ziekte afwezig zijn geweest, komt het verzuimpercentage uit op 5,9%. Een zeer klein aantal medewerkers, met niet beïnvloedbaar verzuim, heeft daarmee een grote invloed op het totaal verzuim.

Omdat in wettelijke bepalingen is aangegeven dat de reden van verzuim door de werkgever niet mag worden vastgelegd, is niet bekend wat de directe impact van COVID-19 op het verzuim binnen de organisatie is. De cijfers laten niet zien of medewerkers ziek zijn geweest als gevolg van COVID-19. Ook de indirecte impact, zoals of het thuiswerken een gunstig of ongunstig effect heeft op het aantal ziekmeldingen, is niet zichtbaar.

Een andere indicator is de leeftijdsopbouw van het personeelsbestand. In de samenstelling van de leeftijdsopbouw is in 2021 nauwelijks gewijzigd; ten opzichte van de 100.000+ gemeenten heeft Zoetermeer nog een iets jonger ambtenarenbestand.

Voor zowel ziekteverzuim als voor leeftijdsverdeling geldt dat de gegevens van de 100.000+ gemeenten over 2021 pas in het voorjaar van 2022 worden gepubliceerd in de Personeelsmonitor van het AenO Fonds.

Aandacht voor de organisatie
Het jaar 2021 stond opnieuw in het teken van het op afstand blijven samenwerken en het werk voor de stad en haar inwoners zo goed mogelijk door laten gaan. De voorgenomen structuurwijziging in de organisatie is één van de onderwerpen waaraan aandacht is gegeven.

De inrichting van het fysieke domein is meer geclusterd en vereenvoudigd waardoor de onderlinge samenwerking wordt vergemakkelijkt en het aantal afdelingshoofden is verminderd. Daarnaast zijn voorbereidende gesprekken gevoerd met de managers in het sociaal domein om knelpunten in de aansturing en structuur te inventariseren.
In het kader van Zoetermeer2040 is ook gewerkt aan de versterking van de samenwerking tussen het sociale en het fysieke domein.

Professionaliseren projectmatig werken en het projectenbureau
Een eerder ingeslagen weg in de richting van het leveren van professioneel projectmanagement voor de hele organisatie, kreeg in 2021 duidelijk gestalte met de oprichting van het projectenbureau. Alle formeel vastgestelde ruimtelijke projecten worden nu gerealiseerd vanuit het projectenbureau. In de toekomst is het de bedoeling om vanuit het projectenbureau alle Zoetermeerse projecten op te pakken en te coördineren.

Er wordt hard gewerkt aan het verder professionaliseren van projectmatig werken. De Zoetermeerse werkwijze Projectmatig werken is de basis waarmee alle projectmanagers werken. In 2021 zijn trainingen projectmatig werken gegeven aan verschillende doelgroepen: ambtelijk opdrachtgevers, projectmanagers en projectmedewerkers.

Inhuur derden
Naast vast personeel maakt de gemeente gebruik van extern personeel. Over het algemeen gelden de volgende vijf redenen om personeel van derden in te zetten:

- Overbrugging vacature bestaande formatie
- Ziekte/ zwangerschapsvervanging
- Specialistische kennis
- Inhuur t.b.v. projecten
- Flexibiliteit en piekbelasting

Volgens de afspraak is vanaf 2021 de registratie volgens deze indeling ingericht (zie tabel 2).

De inzet van extern personeel wordt beïnvloed door externe ontwikkelingen, zoals krapte op de arbeidsmarkt, en organisatie specifieke ontwikkelingen, zoals de woningbouwopgave en tijdelijke extra inzet op bijvoorbeeld de uitvoering van de TOZO-regeling.
Daarnaast maken afdelingen als Afvalinzameling, Publieksplein en Vrije Tijd gebruik van een flexibele schil inleenpersoneel (uitzendkrachten) rond een vaste schil van eigen personeel. Deze flexibele schil is nodig om de continuïteit van de dienstverlening te blijven waarborgen bijvoorbeeld bij seizoen pieken in de werkzaamheden. Daarbij is er voortdurend aandacht voor het omzetten van flexibele inzet naar vast personeel, daar waar mogelijk.

Behoud van kennis en kwaliteit in de organisatie is een belangrijke motivatie om inhuur van externe medewerkers om te zetten naar vast personeel. Daarnaast speelt het beheersbaar houden van de kosten externe inhuur een rol. De toenemende krapte op de arbeidsmarkt wordt door alle gemeenten op identieke vacatures ervaren.

In dit geheel van ontwikkelingen zijn verschillende nieuwe wegen ingeslagen. Zo is gestart met een extra impuls voor de interne recruitmentfunctie. Verder is in het najaar van 2021 door het DT vastgesteld dat de maximumtermijn voor externe inhuur op 2 jaar wordt gezet en het maximumaantal uren per week op 32 uur (onderbouwde afwijking is mogelijk). Op basis van een inhuurscan wordt gekeken welke vacatures extra inzet vragen ten behoeve van een vaste invulling. Ook is een plan opgesteld voor een Arbeidsmarktoffensief “Kiezen voor Zoetermeer als werkgever”, dat in 2022 gaat worden geïmplementeerd.

De kosten van extern personeel worden hoofdzakelijk gedekt uit de reguliere personeelsbudgetten; voor het overige komt dekking uit tijdelijke projectbudgetten.

In 2021 is € 17,3 mln. besteed aan extern personeel binnen de gemeente Zoetermeer, ruim € 1 mln. minder dan in 2020. De verhouding loonkosten extern personeel vs. vast personeel binnen de gemeente Zoetermeer komt hiermee op 18% vs. 82%; in 2020 was dit nog 19% vs. 81%
Deze verhouding is gelijk aan die van de Nederlandse 100.000+ gemeenten in 2020; voor 2021 zijn deze percentages nog niet bekend.

In de onderstaande tabellen zijn de kosten van de inhuur gecategoriseerd op programma-productniveau (tabel 1), reden inhuur (tabel 2) en per tariefgroep (tabel 3).

Tabel 1: Programma-product (bedragen x € 1.000)

Programma	Bedrag 2021
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	**4.133**
610.01 - PARTICIPATIE	414
610.03 - INKOMENSONDERSTEUNENDE VOORZIENINGEN	3.566
Overige producten P1	152
2. Samen leven en ondersteunen	**1.744**
662.01 - WMO maatwerk	794
670.01 - WMO ALGEMENE VOORZIENING	311
671.04 - SPECIALISTISCHE JEUGDHULP	596
Overige producten P2	43
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	**914**
721.19 - AFVALINZAMELING	255
723.36 - MILIEUBELEID	286
810.28 - DAGELIJKS BEHEER EN KLEIN ONDERHOUD	150
810.48 - GROOT ONDERHOUD	182
Overige producten P3	42
4. Vrije tijd	**345**
530.02 - EXPLOITATIE SPORTACCOMMODATIES	249
Overige producten P4	96
5. Veiligheid	**854**
002.26 - VERGUNNINGEN APV- EN BIJZONDERE WETTEN	228
820.26 - HANDHAVING WABO,APV EN BIJZONDERE WETTEN	594
Overige producten P5	33
6. Dienstverlening en participatie	**1.991**
002.21 - BASISREGISTRATIES PPL	134
003.01 - PUBLIEKSPLEIN	527
820.16 - WABO-VERGUNNINGEN	1.328
Overige producten P6	1

Programma	Bedrag 2021
7. Inrichting van de stad	**3.211**
810.23 - RUIMTELIJKE PLANNEN EN VERKEER	1.339
822.36 - WOONWAGENHUISVESTING	163
830.18 - GRONDEXPLOITATIE OOSTERHEEM	230
830.42 - GRONDEXPLOITATIE PALENSTEIN	283
830.74 - GRONDBEDRIJF VERSPREIDE GRONDEN EN PANDEN	273
830.76 - GRONDBEDRIJF PROJECTEN IN UITVOERING	543
922.30 - ALGEMENE BATEN EN LASTEN DIRECTIE STAD (bedrijfsvoering)	374
Overige producten P7	6
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	**158**
002.47 - BELASTINGEN	158
Overzicht overhead	**3.043**
002.13 - FLANKEREND PERSONEELSBELEID	165
002.23 - BESTUURLIJK JURIDISCHE ADVISERING	195
002.29 - COMMUNICATIE	299
201.02 - OVERHEAD DIRECTIE BEDRIJFSVOERING	231
201.09 - HUISVESTING & DIENSTEN	99
201.43 - FINANCIEN EN CONTROL	191
201.65 - INFORMATIE & AUTOMATISERING	1.031
202.52 - AFDELINGSOVERHEAD WERK ZORG EN INKOMEN	435
203.20 - OVERHEAD DIRECTIE STAD	121
209.02 - OVERHEAD CONCERNSTAF	102
Overige producten overhead	174
Rubriek 7	**940**
Investeringswerken	940
Totaal	**17.333**

Toelichting: de inzet van extern personeel heeft vooral betrekking op de programma's 1 (Onderwijs, Economie en Arbeidsparticipatie) en 7 (Inrichting van de stad). Bij Overhead is het bedrag aan inhuur op Informatie en Automatisering het gevolg van (soms zeer) moeilijk vervulbare vacatures.

Tabel 2: Reden (bedragen x € 1.000)

Reden inhuur	Bedrag 2021	percentage
Inhuur tbv overbrugging vacature	2.408	14%
Ziekte/zwangerschapsvervanging	1.618	9%
Specialistische kennis	1.831	11%
Inhuur tbv projecten	6.355	37%
Flexibiliteit en piekbelasting	5.121	30%
Totaal	**17.333**	

Toelichting: Uit deze tabel komt naar voren dat 14% van de totale inhuur wordt ingehuurd ter overbrugging van vacatures.

Tabel 3: Per tariefgroep

Tariefgroep	Werk. Uitgaven 2021	Aantal fte (gem.)	Aantal uur = fte *1450
A (tot 50)	1.456.163	35	50.312
B (50-75)	5.348.016	63	91.616
C (75-100)	5.631.400	45	64.800
D (100 - 125)	3.918.096	25	36.114
E (125 en hoger)	978.954	5	7.245
Totaal	**17.332.628**	**172**	**250.086**

Toelichting: Van het totaal aantal ingehuurde uren valt ruim 55% in de tariefgroep tot € 75 per uur. Nog geen 3% van de ingehuurde uren vond plaats tegen een tarief van € 125 of meer; vorig jaar was dit nog ruim 4,5% van de ingehuurde uren.

Ombuigen en Vernieuwen
In het traject Ombuigen en Vernieuwen zijn twee maatregelen gericht op het verbeteren van efficiency door procesverbetering en organisatievernieuwing. Deze maatregelen zijn gebundeld in één efficiencytaakstelling van totaal € 1,5 mln. die verdeeld is over de afdelingen naar rato van de formatie-omvang. De taakstelling raakt de output niet, maar wordt gerealiseerd door efficiency. Het gedeelte voor 2021 is volledig ingevuld.

Het Nieuwe Werken 2.0.
Door de COVID-19 crisis is het noodzakelijk om nieuwe wegen te vinden in de invulling van (samen)werken. In 2021 zijn faciliteiten geregeld en basisafspraken gemaakt om plaats- en tijdonafhankelijk te kunnen werken in samenspel met veranderende COVID-19 maatregelen. Om werkplekken zo veel mogelijk aan te laten sluiten bij werkzaamheden en de behoefte van medewerkers, worden de huidige werkplekken van het pand op een andere manier

gebruikt. Zo zijn er meer plekken voor online vergaderingen zonder overlast van en voor de omgeving, stiltezones voor een rustige werkplek en zijn overlegruimtes voorzien van hybride vergaderunits om plaats- en tijdonafhankelijk samenwerken mogelijk te maken. Ook zijn er stappen gezet om meer overlegruimten te creëren. De werkplekapp ondersteunt medewerkers bij het vinden van een passende werkplek en wordt ingezet voor het reguleren van de bezetting in het pand.

Innovatie
Bij diverse vraagstukken is innovatie onderdeel van de aanpak. Innovatie is erop gericht om snellere en betere oplossingen te vinden voor maatschappelijke vraagstukken. Daarbij werkt de gemeente samen met verschillende partners. Het Dutch Innovation Park is een belangrijke plek van waaruit aan innovatie wordt gewerkt. Een voorbeeld daarvan is het experimenteerhuis waar studenten thuiszorgmedewerkers kennis laten maken met zorgtechnologie. Een ander voorbeeld is de MKB Digiwerkplaats die in 2021 aan zestig MKB-ondernemers in de regio hulp geboden bij digitalisering.

Aandacht voor management en bestuur
In een tijd waarin het rechtstreekse contact met medewerkers voornamelijk via de digitale weg verloopt, is het extra van belang dat er binnen de bedrijfsvoering aandacht is voor management, bestuur en het goede verloop van de communicatie tussen beide geledingen. Het Kernteam Continuering Bedrijfsvoering (KCB), dat direct bij aanvang van de COVID-19 crisis in maart 2020 is opgericht, heeft in 2021 opnieuw een rol gespeeld bij het ondersteunen van het draaiende houden van de organisatie. Ook hierbij is ongemerkt anders te werk gegaan.

Vorig jaar was het doel vooral om een beeld te krijgen van de effecten van (de maatregelen rondom) de pandemie op de bedrijfsvoering van de organisatie. Dit jaar is het doel verschoven naar een vinger aan de pols houden in de organisatie en uitleg geven van en communiceren over de overheidsmaatregelen. Het KCB vormt daardoor nog steeds de schakel tussen bedrijfsvoeringafdelingen, het Directieteam en het Gemeentelijk Team Incidentenbestrijding (GTI) en biedt ondersteuning aan leidinggevenden.

In een wekelijks overleg wordt besproken wat er nodig is om ervoor te zorgen dat het bedrijf haar dienstverlening aan de stad en de inwoners van Zoetermeer op een goede manier kan blijven verzorgen. Tegelijk wordt voor de medewerkers duidelijkheid gegeven door de maatregelen van de persconferenties te vertalen naar wat dit voor hen betekent. Zo zijn er onder andere protocollen opgesteld voor thuisbezoeken, zijn er sneltesten geregeld voor afdelingen waar dat nodig was en zijn richtlijnen geschreven voor het omgaan met collega's die zijn getroffen door COVID-19.

Hoewel dit team geen officiële bevoegdheid tot besluitvorming heeft, kan mede door de vertegenwoordiging van de directie, snel worden geschakeld tussen bedrijfsvoering, directie en bestuur.

Controlfunctie
Het controlejaar 2021 was op het gebied van rechtmatigheid in meerdere opzichten een bijzonder jaar. Zo is er voor het eerst samengewerkt met een nieuwe accountant (PSA), zijn er meer Sisa-regelingen die we als gemeente moeten verantwoorden ten opzichte van 2020 en is 2021 het laatste jaar waarover de accountant een controleverklaring "oude stijl" afgeeft.

Hoewel de samenwerking met de nieuwe accountant tot nu toe goed verloopt, wordt de organisatie wel geconfronteerd met een andere werkwijze. Dat brengt nieuwe uitdagingen met zich mee. Zo werkt PSA, op basis van voorschriften, in zo'n eerste controlejaar met een lagere tolerantie dan in komende jaren wat resulteert in extra deelwaarnemingen die uitgezet worden in de organisatie. Daarnaast is de gegevensgerichte uitvraag van PSA op basis van de transactiestromen in de jaarrekening groter dan de reguliere procesgerichte controles die de VIC uitvoert. Dit alles kost de organisatie meer controletijd en wordt er een groter beslag gelegd op de beschikbare tijd die de VIC heeft voor het opleveren van controleresultaten. Ook de hoeveelheid aan Sisa regelingen die over 2021 moet worden verantwoord en de formats die PSA hiervoor hanteert, maken dat controles op deze dossiers meer tijd kosten dan voorgaande jaren. Vanwege die extra inspanningen is de verwachting dat de rechtmatigheidsparagraaf op de onderdelen Sociaal domein (Wmo en Jeugd), Inkoop en aanbesteding en Sisa later wordt opgeleverd.

Eind 2021 is het 213a-onderzoek Benchmark formatie en kosten uitgevoerd. Vanwege de druk op de organisatie is het onderzoeksrapport later afgerond dan gepland. In het voorjaar van 2022 wordt de raad over de uitkomsten geïnformeerd.

Nieuwe software voor de P&C-cylcus
Naar aanleiding van motie 1909-06 'Implementeren advies programmabegroting', door de raad aangenomen in het voorjaar van 2020, is in 2021 nieuwe software voor de P&C-cyclus aangeschaft en geïmplementeerd. Met deze software is een professionaliseringsslag binnen de organisatie gemaakt, zowel op het gebied van samenwerken als dat van de presentatie naar buiten toe.

De Programmabegroting 2022 – 2025 is het eerste document dat in het najaar met behulp van de P&C-software is samengesteld en gepubliceerd; de documenten zijn via de website https://zoetermeer.begrotingsapp.nl door iedereen te bekijken.

Aandacht voor processen en systemen
Naast alle bovengenoemde ontwikkelingen, moet ook een aantal ontwikkelingen op het gebied van processen en systemen hier worden benoemd.

Datagedreven Werken
Het afgelopen jaar is gewerkt aan de visie op datagedreven werken in de vorm van een storymap, waarmee een stip op de horizon en een strategie om daar te komen is gezet.
Ook is er een inventarisatie uitgevoerd naar de kennis en vaardigheden die aanvullend nodig zijn om datagedreven werken optimaal te ondersteunen. Deze uitvraag is vertaald naar workshops, voor bestaande medewerkers en voor het inwerkprogramma voor nieuwe medewerkers. De technische inrichting ter bevordering van het datagedreven werken is in 2021 verder verbeterd.

Gegevensmanagement
In samenwerking met de Gemeente Delft hebben is een raamwerk datagovernance en raamwerk datakwaliteit ontwikkeld, die als basis zal fungeren om de informatiehuishouding verder op orde te brengen.
Ook is in 2021 een begin gemaakt met de I-Spiegel 3.0 van VNG Realisatie, een gezamenlijk ontwikkeld instrument om basisregistraties te vergelijken, teneinde de kwaliteit ervan te evalueren, monitoren en waar nodig te verbeteren.

Met als doel meer overzicht te creëren, is gewerkt aan het uitbouwen van de gegevenscatalogus, waarin onder andere informatie is opgenomen over in welke applicatie en bij welke afdeling specifieke gegevens zich bevinden. In praktische zin is gewerkt aan het proces inwinning van gegevens voor asset management voor het beheer van onze openbare ruimte, gericht op het verbeteren van de datakwaliteit en procesgang.

Programma Procesgericht Werken
In 2021 lag de focus op de 'de wasstraat' waarmee processen geoptimaliseerd worden. Daarbij zijn diverse interne medewerkers opgeleid om de processen zelfstandig te kunnen optimaliseren. Hierdoor zal per begin 2022 geen gebruik meer worden gemaakt van extern ingehuurde kennis, maar kan de organisatie procesverbetering zelf ter hand nemen, verder ontwikkelen, is de methodiek intern geborgd en beschikbaar voor de gehele organisatie.

Informatiebeveiliging, privacy en informatievoorziening

Een mooie nieuwe weg die in 2021 is ingeslagen, is de versterking van de samenwerking tussen de vakgebieden Informatiebeveiliging, Privacy en Informatiebeheer. Onder de naam IPI ondersteunen zij steeds meer gezamenlijk de organisatie en doen daarmee recht aan het (toenemende) belang van deze onderwerpen binnen de bedrijfsvoering en dienstverlening. De aandacht voor de vakgebieden is via verschillende producten in de organisatie geborgd, bijvoorbeeld via verplichte training voor nieuwe medewerkers en in het Dataprotection Impact Assessment (DPIA) alsook de e-learning zaakgericht werken. Voorbereid is ook de borging in de Op Koers systematiek en in de collegevoorstellen (met een aparte paragraaf IPI).

Er zijn in 2021 negen DPIA's uitgevoerd (2020: zes). De stijging heeft alles te maken met de toenemende digitalisering in de maatschappij en dus ook bij de gemeente Zoetermeer. Met het instrument DPIA worden de risico's van (nieuwe) verwerkingen van (gevoelige) persoonsgegevens in kaart gebracht en worden risicobeperkende maatregelen op de drie vakgebieden getroffen. Er is een format ontwikkeld aan de hand waarvan DPIA's op eenduidige wijze kunnen worden uitgevoerd.

De gemeente Zoetermeer is eindverantwoordelijk voor de informatiebeveiliging, privacy en informatiebeheer bij B.V. De Binnenbaan. De Binnenbaan voert sinds 1 januari 2021 voor de gemeente de wettelijke taken op het gebied van arbeidsparticipatie uit. De vakgebieden hebben in 2021 nauw samengewerkt om de onderlinge gegevensuitwisseling en de verzelfstandiging van de informatievoorziening bij de Binnenbaan te ondersteunen.

Hoewel informatiebeveiliging, privacy en informatiebeheer onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden, zijn er activiteiten die de focus hebben bij vooral één vakgebied. Deze lichten we hieronder toe.

Informatiebeveiliging
Bedrijfscontinuïteit
In december 2021 is wereldwijd een ernstig digitaal beveiligingsprobleem ontdekt. Het ging om een 'lek' in een veelgebruikte softwarecomponent Apache Log4j. Deze software komt wereldwijd in heel veel applicaties, systemen en apparaten voor, ook bij gemeenten. Maar vaak is niet meteen duidelijk in welke systemen dit het geval is. Criminelen kunnen de kwetsbaarheid misbruiken door op het betreffende systeem verstorende opdrachten in te voeren of malware/virussen achter te laten, die mogelijk pas later tot effect komen.
De gemeente Zoetermeer had gedurende 2021 de voorbereiding op een ernstig cyberincident al de nodige extra aandacht gegeven en kon mede daardoor snel en adequaat handelen om de risico's rondom deze kwetsbaarheid te minimaliseren.

Computer Emergency Response Team (CERT)
Het afgelopen jaar is een belangrijke basis gelegd met het actualiseren van het CERT. Het CERT is een gespecialiseerd team van ICT-professionals, dat in staat is snel te handelen in het geval van een beveiligingsincident met computers of netwerkinfrastructuur. Het doel van het CERT is om schade te minimaliseren en snel herstel van de dienstverlening te bevorderen.
Verder zijn begin december alle bij een cybercrisis relevante medewerkers en bestuurders meegenomen in de dilemma's die optreden in het geval van een cybercrisis.

In 2021 is Zoetermeer meer dan ooit druk geweest met het proactief kijken naar ontwikkelingen en calamiteiten in de wereld in relatie tot de risico's voor Zoetermeer. De bedreigingen ten aanzien van de bedrijfscontinuïteit en de bescherming van de gegevens van onze inwoners nemen toe. Zo is er uitgebreid nader technisch onderzoek gedaan naar aanleiding van de ervaringen bij een gemeente (en een veiligheidsregio) die te maken kregen met een ransomware aanval. Diverse maatregelen zijn vervolgens genomen om de informatievoorziening robuuster te maken.

Nieuwe infrastructuur en moderne werkplek
In 2021 is de netwerkinfrastructuur voor het stadhuis aanbesteed en is de implementatie daarvan voorbereid. De belangrijkste data in ons netwerk worden met de nieuwe infrastructuur extra beveiligd tegen ongeoorloofde toegang. Verder is de introductie van de moderne werkplek in 2021 in combinatie met nieuwe hardware en integratie met Microsoft 365 voorbereid. Dit biedt de gemeente onder andere een beter geïntegreerde beveiliging zonder dat de medewerker hier last van heeft.

Ensia
In 2021 is met succes de ENSIA-audit over 2020 uitgevoerd. Zowel de audits over de DigiD-aansluitingen als die van Suwinet zijn doorlopen met een positief resultaat. Aan de aanbevelingen die hieruit naar voren kwamen, is in 2021 verder invulling gegeven.

Privacy
Leertuinen
Vrijwel alle medewerkers die cliëntcontact hebben in het Sociaal en/of veiligheidsdomein hebben in 2021 de 'Leertuinen privacy' gevolgd. Met deze methode kunnen medewerkers binnen de organisatie en met ketenpartners, geheel volgens de AVG, persoonsgegevens uitwisselen voor zover dat noodzakelijk is om een inwoner van een integraal hulpaanbod te voorzien.

Inzageverzoeken
Er zijn in 2021 zeven omvangrijke inzageverzoeken ontvangen. Ook hebben twee burgers verzocht om verwijdering van hun gegevens. Een van deze verzoeken is deels toegekend. Het andere verzoek is geweigerd omdat er voor de gemeente op grond van de Archiefwet een bewaarplicht bestaat. Tegen dit besluit is een bezwaarschrift ingediend dat in het eerste kwartaal van 2022 wordt behandeld.

Datalekken en klachten
Er zijn binnen de organisatie 35 datalekken gemeld, 30 daarvan bleken geen of geen ernstig lek te zijn. Vijf datalekken zijn vanwege de gevoelige aard van de gelekte gegevens aan de Autoriteit Persoonsgegevens gemeld. Melding aan de Autoriteit Persoonsgegevens is op grond van de AVG alleen verplicht wanneer er sprake is van ernstig nadeel voor de bij het lek betrokken personen, zoals een hoog risico op misbruik van de gelekte gegevens.
Er zijn in 2021 twee klachten ten aanzien van privacy ingediend. Een van die klachten ging om de wijze van verwerking van gegevens door de gastheren en -vrouwen bij het Publieksplein. Naar aanleiding van deze klacht is het proces aangepast.

De tweede klacht was gericht op de vertraagde afhandeling van een inzageverzoek en een datalek dat tijdens de behandeling van het inzageverzoek is ontstaan. Deze klacht is gegrond verklaard, aan de betrokkene is een vergoeding toegekend en bestaande processen worden naar aanleiding van de klacht geëvalueerd.

Informatiebeheer
Zaaksysteem
Eén van de belangrijkste basisvoorwaarden van goed informatiebeheer is gelegen in een betrouwbaar zaaksysteem. Het bestaande zaaksysteem functioneerde beneden de maat. Urgentie van vervanging was om zowel functionele als technische redenen groot. Heel 2021 is gewerkt aan de vervanging van het bestaande zaaksysteem door een nieuw zaaksysteem met scherpere inrichtingskaders. Begin januari 2022 is deze in gebruik genomen. Zie 2.2.5.4 Overzicht uitvoering medebewindtaken.

Pré- en é-depot
Met behulp van informatiebeheerplannen, de implementatie van het kwaliteitszorgsysteem en het inregelen van bewaar –en vernietingsprotocol per zaaktype is gewerkt aan het versterken van de positie van de gemeente rond archiefwet- en regelgeving.
Met het e-depot heeft de gemeente een volledig digitale bewaarplaats voor haar te bewaren archiefbescheiden. Met het pré-depot beschikt de gemeente over een volledig digitale omgeving voor het bewerken van archiefbescheiden voor overdracht naar het e-depot of digitale vernietiging.

Rechtmatigheid
Eventuele overschrijdingen aan de lastenkant van de programma's zijn tijdig gemeld aan de raad in de TB-en (zie onderstaande tabel). Er is dan ook geen sprake van onrechtmatige overschrijdingen op programmaniveau. De weergegeven lasten zijn exclusief reservemutaties.

Tabel rechtmatigheid
Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2021 lasten	Rekening 2021 lasten	saldo exclusief meldingen	meldingen	saldo na meldingen
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	**-112.457**	**-115.724**	**-3.266**	**-4.664**	**1.397**
2. Samen leven en ondersteunen	**-110.733**	**-110.262**	**472**	**-3.701**	**4.173**
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	**-49.875**	**-48.336**	**1.538**	**-1.423**	**2.961**
4. Vrije tijd	**-25.080**	**-25.126**	**-46**	**-1.244**	**1.197**
5. Veiligheid	**-16.582**	**-16.913**	**-331**	**-575**	**244**
6. Dienstverlening en participatie	**-15.213**	**-14.676**	**537**	**-636**	**1.173**
7. Inrichting van de stad	**-29.754**	**-24.903**	**4.851**	**540**	**4.312**
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	**-8.510**	**-2.845**	**5.665**	**1.048**	**4.617**
Heffingsbedrag Vennootschapsbelasting	**-1.255**	**-297**	**958**	**0**	**958**
Overzicht overhead	**-41.458**	**-38.191**	**3.267**	**-20**	**3.287**
Totaal	**-410.916**	**-397.272**	**13.644**	**-10.674**	**24.318**

Inkooprechtmatigheid

In 2021 is er drie keer een controle uitgevoerd naar de inkooprechtmatigheid en getrouwheid van de uitgaven. Tijdens periodieke accountgesprekken, die de senior inkoopadviseurs met de afdelingen voeren worden afdelingsspecifieke aandachtpunten besproken en naar de toekomst gekeken. Daar waar bewust van een Europese aanbestedingsprocedure is afgeweken is de gemeenteraad met een memo geïnformeerd.

Door de accountant is een steekproef getrokken om de gegevensgerichte verbijzonderde interne controle uit te voeren op aanbestedingen. Hier is voor € 474.632,- aan onrechtmatige inkopen voor 2021 naar voren gekomen.

Overzicht onrechtmatigheden ten aanzien van Europese inkoop en aanbestedingsregels	
Onrechtmatige uitgaven in jaarrekening 2021	852.261
- Onrechtmatige uitgaven in 2021	474.632
- Onrechtmatige uitgaven in 2021 met doorloop naar 2022	148.800
- Onrechtmatige uitgaven in 2020 met doorloop naar 2021	228.829

Rechtmatigheid investeringskredieten

De grootste overschrijdingen betreffen:

Krediet	Begroot	Melding	Uitgaven	Saldo na melding	Toelichting overschrijding
Entree Zoetermeer: VTA	662.041	0	1.805.243	-1.143.292	Het project Entree Zoetermeer bestaat uit meerdere kredieten en is verdeeld over meerdere jaarschijven. De overschrijding voor het eerste jaarschijf is circa € 170.000. Dit wordt naar verwachting in de komende jaren goed gemaakt.

Nieuwbouw Moerbeigaarde 58	2.940.868	0	3.472.644	-531.776	Voor Moerbeigaarde zijn in de afgelopen jaren verschillende kredieten beschikbaar gesteld. Eind 2021 resteert voor het totaal beschikbare budget een bedrag van ca € 355.000. Bij afronding van het project zullen de totale gemaakte kosten over de verschillende onderdelen worden verdeeld.
Upgrade Stadshart verharding en overig	1.673.850	0	2.557.691	-883.841	Het project Upgrade Stadshart bestaat uit meerdere kredieten. Door prijsstijgingen zijn de kosten hoger dan verwacht. De raad heeft bij amendement besloten om het dynamisch parkeerverwijssysteem niet aan te leggen en dit aan te wenden voor kostenstijgingen.
Vlamingstraat 1 (huisv. beeldende kunst) - Bouw	272.951	0	810.233	-537.282	Het project bestaat uit twee kredieten. Het saldo van deze kredieten is - € 31.000.

Rechtmatigheid sociaal domein

Betrouwbaarheid/ rechtmatigheid ingekochte Jeugd en WMO nieuw

De verantwoording in de jaarrekening 2021 is tot stand gekomen op basis van de ontvangen verantwoordingen inclusief controleverklaringen (van zorgaanbieders), de vastgestelde indicaties/beschikkingen en de betaalde bedragen.
De tot nu toe ontvangen controleverklaringen zijn ‘schoon’, dat wil zeggen dat de verantwoordingen van de controlerend accountants van de zorgaanbieders positief zijn over de betrouwbaarheid en rechtmatigheid.

De regionale afspraken betreffende de controle en verantwoording van Jeugd en WMO- nieuw zijn vastgelegd in een controleprotocol. Met de afspraken in dit controleprotocol krijgen de gemeente zekerheid over de prestatielevering en de rechtmatigheid. In het protocol is bewust rekening gehouden met het verlichten van de administratieve lastendruk bij (kleine) zorgaanbieders tot de gewenste zekerheden van de gemeenten. Daarom is ervoor gekozen om niet voor alle zorgaanbieders de verplichting op de te leggen voor een verantwoording inclusief controleverklaring. De afspraken zijn als volgt:

- Zorginstellingen met een regionale (H10) omzet jeugd > € 250.000 zijn verplicht een verantwoording in te dienen met een controleverklaring en rapport van bevindingen.
- Zorginstellingen met een regionale (H6) omzet WMO nieuw > € 125.000 zijn verplicht om een verantwoording in te dienen met controleverklaring en rapport van bevindingen.

Dat betekent dat zorginstellingen met een regionale omzet jeugd < € 250.000 en WMO nieuw < €125.000 geen separate verantwoording met controleverklaring hoeven aan te leveren. Hiermee hebben de regio en Zoetermeer bewust gekozen om voor deze lasten te vertrouwen op de interne bedrijfsvoering van deze instellingen en geen aanvullende zekerheid te vragen over prestatielevering en rechtmatigheid. Voor alle gedeclareerde bedragen wordt in het proces wel vastgesteld (door gemeente of H10 inkoopbureau) dat het tarief/product in overeenstemming is met het contract en dat een geldige indicatie/beschikking is afgegeven door de gemeente. Wij wegen deze lasten daarom niet mee in ons oordeel over de onzekerheid in de getrouwheid en rechtmatigheid. Voor instellingen met een regionale omzet boven de norm waarbij niet (tijdig) de controleverklaring is ontvangen, wordt dit bedrag wel als onzeker meegenomen.

Overzicht uitvoering medebewindtaken

De Wet Revitalisering generiek toezicht (Rgt) is erop gericht om het horizontaal toezicht ten aanzien van medebewindstaken door de raad te versterken. Het gemeentebestuur van Zoetermeer heeft dit als volgt ingevuld:

- Naast de programmaverantwoording wordt in deze subparagraaf 'Uitvoering medebewindstaken' apart ingegaan op de uitvoering van medebewindstaken door het college in 2021.
- Met de provincie is een bestuursovereenkomst gesloten op grond waarvan de gemeenten voor zes beleidsdomeinen de stand van zaken voor de uitvoering aangeven (IBT-rapportage). Deze gemeentelijke IBT-rapportage is als bijlage in het jaarverslag opgenomen.

Overigens geldt vanaf 1 januari 2022 een nieuwe bestuursovereenkomst, die gaat leiden tot een andere opzet van dit toezicht. Dit wordt in 2022 verder uitgewerkt en zal gaan leiden tot een andere wijze van rapporteren.

Uitvoering medebewindtaken in 2021

Op basis van de begroting 2021, de toezichtindicatoren voor de beleidsdomeinen én de bestuursovereenkomst (IBT-rapportage) wordt over de uitvoering van de medebewindstaken in 2021 het volgende opgemerkt (dit betreft de onderdelen die geen groene scoren hebben):

Financiën

Het eerste jaar van de Programmabegroting 2022-2025 is structureel in evenwicht. In het laatste jaar is er sprake van een tekort. De score is daarom oranje. De gemeentefinanciën staan onder druk. Bij het opstellen van de Programmabegroting was er onzekerheid over (structurele) rijksbijdragen voor toegenomen kosten jeugd en Wmo, mogelijke opschorting/afschaffing van de opschalingskorting en de (gevolgen van de) herverdeling van het gemeentefonds. In afwachting van die ontwikkelingen is er vooralsnog afgezien van extra bezuinigingen.

Archief- en informatiebeheer

In eerdere rapportages is geconstateerd dat het archief- en informatiebeheer van de gemeente een aantal structurele problemen kent. Hierbij is ook geconstateerd dat er drie belangrijke randvoorwaarden zijn die verbeteringen mogelijk moeten maken, namelijk:

1. De vervanging van het zaaksysteem.
2. Medewerkers, proceseigenaren en de directie moeten zich beter bewust worden van het belang van archief- en informatie en hun eigen rol en verantwoordelijkheid hierin, zodat ze hiernaar kunnen handelen.
3. Bij initiatie, advisering over en implementatie van verbetermaatregelen speelt het team Informatiebeheer een cruciale rol. Kennis en competenties zijn binnen dit team echter in onvoldoende mate aanwezig om aan de toenemende vraag te kunnen voldoen. Investering in het team Informatiebeheer is nodig om het gewenste niveau te behalen en te behouden en aan de vraag vanuit de organisatie te kunnen voldoen.

In 2021 is het zaaksysteem vervangen. De data uit het oude zaaksysteem zijn gemigreerd naar het pre-depot, waar vernietigingstermijnen worden toegekend of zaken worden voorbereid op overbrenging naar het e-depot van de gemeente. De bewustwording van het belang van archief- en informatiebeheer is vergroot door een samenwerkingsverband met de vakgebieden privacy en informatiebeveiliging op te zetten. Dit heeft er onder andere toe geleid dat informatiebeveiliging, privacy en informatiebeheer een vast onderdeel worden van de Op Koers-gesprekken met medewerkers en college- en

raadsvoorstellen. Daarnaast moet bij de aanschaf van een applicatie eerst worden getoetst of deze vanuit het oogpunt van privacy, informatiebeveiliging en informatiebeheer voldoet. Ook worden de bevindingen die de gemeentearchivaris doet ten aanzien van het toezicht op het archief- en informatiebeheer sinds 2021 breder in de gemeentelijke organisatie gedeeld. Hiermee zijn belangrijke stappen gezet die de verdere verbetering van het gemeentelijke archief- en informatiebeheer mogelijk maken. De komende jaren moeten verdere verbetermaatregelen worden geïmplementeerd, waaronder:

- De implementatie van een kwaliteitszorgsysteem.
- Het vergroten van de kennis van medewerkers met betrekking tot het concept zaakgericht werken en de voordelen die dit heeft voor de dienstverlening en de informatiehuishouding.
- De afronding van het proces om tot vervanging van papieren archiefbescheiden door digitale reproducties te komen.
- Het opstellen van informatiebeheerplannen waarmee de verblijfplaats van informatie binnen de gemeente in kaart wordt gebracht en op basis waarvan concrete maatregelen genomen kunnen worden om het beheer van informatie te verbeteren.
- Het opstellen van een visie op het gemeentelijke archief- en informatiebeheer.

Om deze verbetermaatregelen door te kunnen voeren, is het van belang dat het onderwerp archief- en informatiebeheer de komende jaren de blijvende aandacht heeft van alle betrokkenen en het team Informatiebeheer de middelen krijgt om verbetermaatregelen (snel) in te voeren.

Huisvesting vergunninghouders
De taakstelling voor 2021 bedroeg 174 te huisvesten vergunninghouders. Dat is meer dan een verdubbeling ten opzichte van de afgelopen twee jaar. Daarnaast stijgt de behoefte aan woningen bij reguliere woningzoekenden en andere doelgroepen ook nog steeds. De Provincie heeft aangegeven coulant om te gaan in de eventueel te nemen stappen op de interventieladder vanwege de medewerking aan de noodopvanglocatie in Zoetermeer. In de regionale en provinciale regietafels rond dit thema wordt gewerkt aan een voorstel voor ‘matching’ in de regio, waardoor kansen ontstaan voor gemeenten om elkaar te helpen bij het behalen van de taakstelling. In de jaren voorafgaand aan 2021 heeft de gemeente overigens steeds de taakstelling goed kunnen invullen.

Verbonden Partijen

Inleiding

De gemeente Zoetermeer is actief in netwerken van beleids- en uitvoeringsorganisaties. Bij een deel van die organisaties is de gemeente ook bestuurlijk en/of financieel betrokken. In dat geval is sprake van een 'verbonden partij'. Een bijzondere vorm hiervan zijn de samenwerkingsverbanden, die in het leven zijn geroepen om gemeentelijke taken in gezamenlijkheid uit te voeren. Dit soort samenwerkingsverbanden levert een grote bijdrage aan het realiseren van maatschappelijke doelen, maar levert door zijn aard ook bestuurlijke en financiële risico's op.

Kadernota verbonden partijen

Korte inhoud Kadernota en checklist Verbonden partijen

In de Kadernota Verbonden partijen (geactualiseerd in 2016) zijn beleidsrichtlijnen opgenomen waaraan een (beoogde) deelname aan (nieuwe) samenwerkingsverbanden moet worden getoetst. Ook is een checklist beschikbaar die kan worden gebruikt bij afwegingen over het aangaan, inrichten of herzien van een samenwerkingsverband. De checklist (aangescherpt in 2019) is niet limitatief, maar geeft de belangrijkste onderwerpen aan, waarover moet worden nagedacht om op de grootste risico's bij samenwerking een passend antwoord te hebben.

De gemeente Zoetermeer hanteert een bredere definitie voor een verbonden partij dan de definitie die in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) staat vermeld. Er is gekozen voor de term 'samenwerkingsverband'. Dit betekent dat ook partijen in ogenschouw worden genomen, waarin de gemeente een bestuurlijk óf (BBV vermeldt: 'én') een financieel belang heeft.

Definitie Samenwerkingsverband

Een samenwerkingsverband bestaat tussen de gemeente en één of meer andere publieke en/of private partijen en heeft een eigen juridische entiteit, waarin activiteiten in organisatorisch verband worden uitgevoerd en de gemeente een bestuurlijk -, financieel -, integriteits- of ander risico loopt. Deze definitie sluit samenwerkingsverbanden zonder juridische entiteit, zoals subsidieverstrekkingen, leningen en garantstellingen, uit en deze vallen buiten de reikwijdte van de Kadernota Verbonden Partijen.

De nota bevat beleidsrichtlijnen die betrekking hebben op vier terreinen:

- Afwegingskader:
  Is sprake van toegevoegde waarde en is sprake van het meest geëigende middel?
- Publiekrechtelijke of privaatrechtelijke samenwerking:
  Afhankelijk van de aard van de activiteiten (in ieder geval publiek belang) en het doel van de samenwerking.
- Rolverdeling:
  Wie en hoe vervullen de gemeentelijke vertegenwoordigers hun rol als bestuurslid en hoe gaan zij om bij conflicterende belangen tussen het samenwerkingsverband en de gemeente?
- Good-governance:
  Regie op de samenwerking borgen de aspecten: sturen, beheersen, verantwoorden en toezicht houden.

Belangrijke ontwikkelingen

Hieronder staan de belangrijkste ontwikkelingen van verbonden partijen vermeld.

Stedin

De potentiële investeringen voor de Energietransitie gaan over aanzienlijke bedragen, waardoor de financieringsbehoefte de komende jaren sterk toeneemt. Als gevolg van 'Het Methodebesluit regionale netbeheerders elektriciteit en gas' (op te stellen door de toezichthouder ACM (Autoriteit Consument & Markt]) kunnen (mogelijk) de uit de hogere financieringsbehoefte voortkomende extra rente en afschrijvingslasten pas op een later moment en mogelijk niet volledig in de tarieven worden doorbelast. Inmiddels is het methodebesluit voor de periode 2022 – 2026 door de ACM vastgesteld. De gevolgen daarvan worden door Stedin doorgerekend en worden in de loop van 2022 duidelijk.
Het dividend staat onder druk. De verwachting is dat het dividend Stedin de komende jaren minimaal is en daarom is vanaf 2022 het dividend Stedin op nihil begroot.

Stedin bereidt in het kader van het project Lange Termijn Financiering (LTF) voorstellen voor om in de toegenomen financieringsbehoefte te voorzien, waarbij met name ook het versterken van het eigen vermogen een belangrijke rol speelt.
In 2021 is de eerste tranche uitgevoerd om het eigen vermogen te versterken. Hierbij heeft Stedin bij (enkel) de aandeelhouders € 200 mln. opgehaald in de vorm van preferente aandelen. Zoetermeer heeft voor € 8,9 mln. preferente aandelen gekocht. Daarvoor wordt per jaar € 267.000 aan rente ontvangen. Op korte termijn volgt naar verwachting nog een tweede tranche. De gewenste hoogte van deze tranche is afhankelijk van de uitkomsten van dit LTF, waarbij met name ook de uitkomst van het Methodebesluit 2022 – 2026 een belangrijke rol speelt. Daarbij wordt in overleg met de aandeelhouders onder andere onderzocht of bij deze tweede tranche ook andere overheden (stakeholders) kunnen worden betrokken. Ook andere vormen van financiering voor het versterken van het eigen vermogen behoren tot de mogelijkheden.

Dunea

Dunea zet in om de betrouwbaarheid van haar leveringsplicht robuuster vorm te geven door te investeren in de multi-bronnen strategie, het vergroten van de strategische zoetwatervoorraad in de duinen en het optimaliseren van het huidige systeem. Ook vraagt de kwaliteit van drinkwater als gevolg van toename in regelgeving op gebied van PFAS, de vervuiling van rivierwater en het onderhoud van het duingebied meer investeringen en beheer. Deze ontwikkelingen leiden tot hogere investeringen en exploitatiekosten en hebben ook gevolg voor de tarieven van het drinkwater.

Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)

De Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) is met onder andere de havenindustrie, de glastuinbouw, het hightechcluster, de cybersecuritysector en als (inter)nationaal bestuurlijk centrum belangrijk voor de Nederlandse economie. De metropoolregio Rotterdam Den Haag krijgt er de komende jaren circa 400.000 inwoners bij. Dat vraagt om meer woningen (240.000 in de zuidelijke Randstad), meer werk en een betere bereikbaarheid. Naast de grote woningbouwopgave staan de 23 gemeenten in de metropoolregio voor de uitdaging om de economie te vernieuwen en te zorgen dat banen en woningen goed bereikbaar zijn. Hieraan wordt gewerkt vanuit twee bestuurscommissies: Economisch Vestigingsklimaat en Vervoersautoriteit.

Economisch Vestigingsklimaat (EV)

Voor het Economisch Vestigingsklimaat stond 2021 in het teken om sterker uit de crisis te komen. De focus lag op samenwerking en het ontwikkelen van projecten, die zowel bijdragen aan het economisch herstel na de COVID-19 crisis als aan de transitie naar een nieuwe economie. Hiervoor is het programma 'Sterker uit de crisis' opgezet dat zich richt op vier economisch maatschappelijke thema's: stimuleren van het gebruik van slimme technologie in de zorg,

investeren in lokale en flexibele productie in de maakindustrie, een leven lang ontwikkelen mogelijk maken voor alle mensen en mkb'ers ondersteunen bij de stap naar meer digitaal ondernemen. De gemeente heeft binnen het sterker uit de crisis programma twee projecten ingediend bij de bestuurscommissie economisch vestigingsklimaat: innoveren met data in het mkb (in samenwerking met de Haagse Hogeschool in de Dutch Innovation Factory) en digitaliseringvoucherregeling (in samenwerking met de gemeente Capelle aan de IJssel, Den Haag, en Schiedam). Door middel van deze projecten heeft de gemeente met cofinanciering van de MRDH en door regionale samenwerking met andere gemeenten extra inzet kunnen leveren op het ondersteunen van ondernemers naar een meer digitale economie.
Daarnaast heeft de provincie Zuid-Holland in samenwerking met de MRDH een behoefteraming voor bedrijventerreinen in Zuid-Holland laten uitvoeren. De inzichten daaruit worden meegenomen in de te actualiseren regionale bedrijventerreinen strategie als onderdeel van de te actualiseren regionale strategie werklocaties van de MRDH. Binnen de aanpak Next Economy bedrijventerreinen is door de gemeente gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een projectsubsidie aan te vragen gericht op de planvorming voor het verbeteren van de organisatiegraad op bedrijventerreinen. Een goede organisatiegraad is een voorwaarde om bedrijventerreinen te verduurzamen. Er is een projectsubsidie aangevraagd voor Rokkehage en Hoornerhage. Binnen bovenstaande aanpak is er het afgelopen jaar een circulaire bedrijventerreinenscan uitgevoerd. Met deze scan zijn kansen voor hoogwaardig hergebruik voor bedrijventerreinen in de regio MRDH onderzocht. Voor Zoetermeer is het terrein Lansinghage in de scan meegenomen.

Vervoersautoriteit (VA)
In 2021 is door de vervoersautoriteit verder uitvoering gegeven aan het behalen van de doelen die in de Uitvoeringsagenda Bereikbaarheid staan beschreven. De coronapandemie legde ook dit jaar een accent op de inzet van de VA. De VA stond in 2021 voor de opgave om in coronatijd het best mogelijke openbaar vervoer (OV) te leveren en daarbij perspectief te houden op het versterken van het OV ná corona. Door de coronamaatregelen maakten minder mensen gebruik van het OV waardoor de inkomsten voor de vervoerbedrijven terugliepen. Wethouders, raadsleden, de vervoersbedrijven en de MRDH hebben alle zeilen bijgezet om miljoenentekorten in het OV af te dekken. Het rijk kwam met een beschikbaarheidsvergoeding in het OV waardoor een deel van de kosten gedekt werden. Om het openbaar vervoer door de coronacrisis te helpen, stelde de bestuurscommissie vervoerautoriteit van de MRDH op 24 maart 2021 maatregelen vast voor de korte termijn in een Transitieprogramma. Dit programma bevat maatregelen voor de korte en langere termijn.

In 2021 heeft de MRDH de samenwerking met partners in de Zuidelijke randstad voortgezet om te werken aan een toekomstbestendige bereikbaarheid van de regio. In het gebiedsprogramma MoVe (Mobiliteit en Verstedelijking) werken overheden, infrastructurele netwerkbeheerders en vervoerders in de Zuidelijke Randstad samen aan een sterke (of versterking van de) regionale economie met meer kansen voor mensen en het versneld realiseren van woningen. Goede bereikbaarheid van banen en woningen is daarbij onmisbaar. In 2021 zijn vervolgstappen gezet om tot een adaptieve ontwikkelstrategie te komen. Hiermee wordt de bereikbaarheid slim, innovatief en adaptief samen met verstedelijking verbeterd. Daarmee worden mensen, organisaties en netwerken verbonden en wordt bijgedragen aan een aantrekkelijke, gezonde en duurzame leefomgeving.

In 2021 zijn binnen MoVe verschillende vervolgonderzoeken naar een toekomstbestendige bereikbaarheid uitgevoerd. Belangrijk voor de MRDH en de gemeente Zoetermeer zijn de vervolgonderzoeken voor ZoRo (opwaarderen huidige R-net busverbinding tussen Zoetermeer en Rotterdam), Samenloopdeel (oplossen van knelpunten op gedeelte waar de metro en Randstadrail gebruikmaken van dezelfde infrastructuur) LeiZo (verbeteren van de huidige R-net busverbinding tussen Leiden en Zoetermeer). (zie ook onderdeel regionale mobiliteit)

MRDH-netwerk Energie
Voor het thema energie stond 2021 in het teken van het vaststellen van de landelijk gevraagde regionale energiestrategie RES 1.0 regio Rotterdam Den Haag. De 23 gemeenten hebben via het bestuurlijk netwerkoverleg Energie de gezamenlijke besluitvorming voorbereid voor alle colleges en gemeenteraden.

De RES gaat met name over warmte en duurzame elektriciteit. Er is ook aandacht voor energiebesparing en het totale energiesysteem, waaronder opslag. Zoetermeer heeft haar bijdrage aan de RES bepaald aan de hand van het raadsvoorstel lokale verkenning naar potentie en wenselijkheid van windenergie en zonnepanelen op 25 januari 2021. Deze besluitvorming was vervolgens onderdeel van de besluitvorming over het raadsvoorstel RES 1.0 op 17 mei 2021.

Gemeenschappelijke regeling Dienst Sociale Werkvoorziening (DSW) -> De Binnenbaan BV

Oprichten De Binnenbaan

Op 1 juli 2020 is het Werkbedrijf De Binnenbaan BV opgericht. In dit Werkbedrijf worden de activiteiten van DSW voortgezet en uitgebreid met alle re-integratie activiteiten van de gemeente Zoetermeer.
Werkbedrijf De Binnenbaan BV kent een algemene vergadering van aandeelhouders, waarin de wethouders Werk & Inkomen en Financiën zijn vertegenwoordigd. Ook kent De Binnenbaan een raad van commissarissen.

Aanleiding voor het oprichten van De Binnenbaan is het afsluiten per 1 januari 2015 van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) voor nieuwe instroom. Degenen die momenteel een plek in de Wsw hebben, behouden het recht op die plek tot zij met pensioen gaan. Dat betekent dat de sociale werkvoorziening de komende veertig jaar wordt afgebouwd. Reden voor de gemeenten Leidschendam-Voorburg, Rijswijk en Zoetermeer om uitvoering te geven aan een eerder getekende intentieverklaring gericht op de inkoop van dienstverlening voor de huidige Wsw-doelgroep bij een door Zoetermeer vormgegeven Werkbedrijf.

Opheffen GR DSW

In de Algemene vergadering van aandeelhouders van 16 december 2021 is de Gemeenschappelijke regeling DSW Rijswijk e.o. opgeheven en geliquideerd volgens de vastgestelde liquidatiebegroting.

De Binnenbaan BV

De Binnenbaan BV is 1 januari 2021 operationeel gestart. In 2021 zijn onder meer stappen gezet op het gebied van governance, huisvesting, formatie en ICT. In 2021 hebben meerdere verhuizingen plaatsgevonden: een nieuwe productielocatie aan de Kristalstraat werd in de zomer in gebruik genomen en in oktober vond de overgang naar de kantoorlocatie aan de Einsteinlaan plaats. De ICT-migratie van de oude systemen bij de gemeente naar de nieuwe systemen bij De Binnenbaan heeft meer aandacht gevraagd dan verwacht. Ook is in het vierde kwartaal duidelijk geworden dat er nadere inzet nodig is om de datakwaliteit op orde te brengen. De dienstverlening op orde brengen is daarom ook in 2022 een speerpunt.

Gemeenschappelijke Regeling Bleizo (GR Bleizo)

De gebiedsontwikkeling van Bleizo vindt plaats volgens de in 2014 door de raden van Lansingerland en Zoetermeer vastgestelde ontwikkelingsaanpak ‘Ontwikkeling Bleizo Van plan naar Strategie 2013’. Deze strategie richt zich op een ontwikkeling van een hoogwaardig gebied met vervoerswaarde, rondom het nieuwe Openbaar Vervoer Knooppunt Bleizo.
De Vervoersknoop Bleizo is in 2019 volledig in gebruik genomen. In 2021 is nog gewerkt aan verbetering van de bereikbaarheid van de vervoersknoop door onder andere de aanleg van fietspaden, verbeteringen van de verblijfskwaliteit bij de Vervoersknoop en is een verkenning gedaan naar het doortrekken van de RandstadRail richting Rotterdam –zogenaamde ZORO-lijn.
De gronden van Bleizo-Oost zijn inmiddels uitgegeven.

Na verkennende onderzoeken is in mei 2020 door de colleges van Lansingerland en Zoetermeer een bestuurlijke vervolgopdracht Bleizo-West vastgesteld. In 2021 is gewerkt aan de uitvoering van deze bestuurlijke vervolgopdracht Bleizo-West. Deze opdracht is gericht op het maken van een ontwikkelperspectief met uitgangspunten voor de gebiedsontwikkeling van Bleizo-West. De gemeenteraden van Zoetermeer en Lansingerland hebben beiden in oktober 2021 het ontwikkelperspectief PROEFtuin-Bleizo vastgesteld. Dit ontwikkelperspectief past niet in het huidige provinciale omgevingsbeleid. De provincie houdt vast aan de bedrijvenbestemming en aan de windopgave van Lansingerland. Najaar 2021 is gewerkt aan overleg over het ontwikkelperspectief met de provincie. Daarna pas kan gestart worden met het opstellen van een ontwikkelstrategie over hoe de markt betrokken gaat worden bij de verdere planuitwerking en realisatie van deze gebiedsontwikkeling.
Ook zijn in oktober 2021 bij de GR Bleizo twee WOB-verzoeken ingediend door Adventure World. Dit vermoedelijk naar aanleiding van het beëindigen van een intentie-overeenkomst uit 2017.

Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg
Het Bedrijvenschap Hoefweg heeft als doel het ontwikkelen van vestigingsmogelijkheden voor bedrijven uit Lansingerland en Zoetermeer, alsmede uit de Metropoolregio Rotterdam Den Haag en voor bedrijven van elders die een belangrijke bijdrage leveren aan de werkgelegenheid.
In 2021 zijn de allerlaatste kavels uitgegeven met uitzondering van de zes hectare gelegen bij het NS-station Lansingerland-Zoetermeer die deel uitmaken van het gebied van de bestuurlijke opdracht Bleizo-West. Het bedrijvenschap Hoefweg kan wegens een juridisch dossier nog niet worden opgeheven. Het is de bedoeling om de resterende zes hectare over te hevelen naar de grondexploitatie Bleizo. Besluitvorming hierover hangt samen met de planning van de nog op te stellen ontwikkelstrategie voor Bleizo-West.

Gemeenschappelijke regeling Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden
De focus lag in 2021 op de implementatie van de inkoop van de jeugdhulp voor de periode 2021 en op de uitvoering van de regionale aanpak kostenbeheersing. Daarnaast heeft het Servicebureau de regionale regelingen uitgevoerd voor de vergoeding van meerkosten voor jeugdhulpaanbieders als gevolg van de COVID19-pandemie.

Overzicht verbonden partijen

Zoetermeer kent de volgende verbonden partijen:

Deelnemingen in vennootschappen:
- NV Bank voor Nederlandse Gemeenten
- Dunea NV
- Stedin NV
- Werkbedrijf De Binnenbaan BV

Gemeenschappelijke regelingen:
- Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)
- Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Haaglanden (VRH)
- Gemeenschappelijke regeling GGD Haaglanden en Veilig thuis Haaglanden
- Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Haaglanden (ODH)
- Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg
- Gemeenschappelijke regeling Bleizo
- Gemeenschappelijke regeling Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden (voorheen: inkoopbureau H-10)
- Gemeenschappelijke regeling Schadevergoedingsschap HSL-Zuid, A16 en A4

Stichtingen en verenigingen:
- Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)
- Gemeenten voor duurzame ontwikkelingen (GDO)
- Stichting BusinessPark Haaglanden (BPH)
- Vereniging De BredeStroomversnelling

In de bijlage Verbonden partijen is volgens het BBV meer gedetailleerde informatie (over doel, beleid, risico's, belangen en dergelijke) per verbonden partij opgenomen.

Relatie met paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Voor de verbonden partijen zijn geen specifieke, strategische risico's voor de gemeente Zoetermeer geconstateerd.

Grondbeleid

Inleiding

In de paragraaf Grondbeleid wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde grondbeleid in 2021. De inhoud van deze paragraaf bevat:

- De visie op het Zoetermeerse grondbeleid
- De manier waarop het grondbeleid is uitgevoerd
- Een prognose van de resultaten van de totale grondexploitatie en een onderbouwing van de winstneming
- Risicobeleid in relatie tot grondbeleid.

De visie op het Zoetermeerse grondbeleid

De belangrijkste ambities en opgaven voor de stad zijn vastgesteld in de Omgevingsvisie Zoetermeer 2040. Grondbeleid is een middel om ruimtelijke doelstellingen te verwezenlijken die hieruit voortvloeien. Het karakter van het Zoetermeerse grondbeleid wordt bepaald door drie leidende principes: ambitie gestuurd, waarde creërend en adaptief.

- Ambitie gestuurd
  Grondbeleid staat ten dienste van beleidsdoelstellingen en (ruimtelijke) ambities. Het is geen doel op zich, maar een middel om ruimtelijke beleidsopgaven en ambities in samenhang te realiseren. Een duidelijke koers zoals vastgelegd in de Visie Zoetermeer 2040, en de bijbehorende uitwerking in beleid- en gebiedsprogramma's en Omgevingsplan, vormen een belangrijke voorwaarde voor een ambitie gestuurd grondbeleid.

- Waarde creërend
  Grondbeleid is bedoeld om ruimtelijke opgaven mogelijk te maken en daarmee maatschappelijke doelen te verwezenlijken of te versterken. Grondbeleid gaat vooral over het creëren van maatschappelijk waarde. Tegelijkertijd moet het ook betaalbaar blijven. Bij het streven naar kwaliteit en diversiteit wordt gezocht naar een gezonde balans tussen maatschappelijke en financiële waarden.

- Adaptief
  De gemeente handelt in de geest van de Omgevingswet en faciliteert via randvoorwaarden ruimtelijke initiatieven vanuit de samenleving én in samenwerking met de samenleving. De gemeente gaat uit van het bundelen van krachten en biedt initiatiefnemers een reikende hand indien nodig. Wanneer meer regie door de gemeente wenselijk is, is het gemeentelijk grondbeleid voldoende wendbaar om slagvaardig te kunnen handelen om te komen tot tijdige realisatie.

Op basis van de drie leidende principes spreekt de gemeente van "situationeel grondbeleid". Dit betekent concreet dat de gemeente per situatie afweegt welke grondbeleidsvorm passend is bij de belangen van de gemeente, marktpartijen en de samenleving. De volledige visie op het Zoetermeerse grondbeleid is vastgelegd in de Nota Grondbeleid Zoetermeer 2021.

Uitvoering grondbeleid

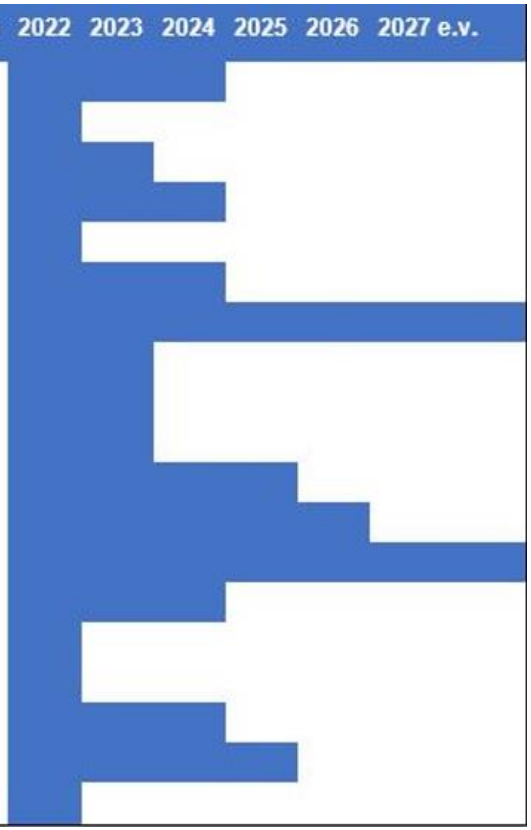
Op de gemeentelijke website Plannen en Projecten is een uitgebreid overzicht te raadplegen van de activiteiten die uitvoering geven aan het grondbeleid van de gemeente. De gemeente onderscheidt in essentie drie vormen van grondbeleid: actief, faciliterend en samenwerkend.

Actief grondbeleid
Actief grondbeleid wordt gekenmerkt door een overheidsrol, waarbinnen de gemeente de benodigde gronden verwerft, de gronden ontwikkelt (grondproductie) en vervolgens bouwkavels verkoopt aan derden. Voor een actief grondbeleid project wordt door de raad een grondexploitatie geopend.
In 2021 zijn vier nieuwe grondexploitaties geopend: Edisonpark (Kwadrant B&F), Engelandlaan 140, Kleurlaan en Bladgroen. In deze plannen gaat het over de realisatie van in totaal 692 woningen (respectievelijk 536, 85, 62 en 9). In de grondexploitatieprojecten worden er tot 2031 nog 1.781 woningen gerealiseerd.
In 2021 heeft binnen de grondexploitaties grondverkoop voor 575 woningen plaatsgevonden (raming was 520 woningen). Oplevering van woningen vindt in de regel ca. 1 tot 1,5 jaar na grondverkoop plaats. Het verschil met de raming komt voornamelijk doordat er meer grond is verkocht in Oosterheem.
Binnen de grondexploitatie Oosterheem heeft Zoetermeer nog ca. 7,7 ha. uit te geven grond ten behoeve van bedrijventerrein. Deze grond wordt gefaseerd uitgegeven in de komende 7 jaar. Er is in 2021 ca. 0,6 ha bedrijventerrein verkocht (raming was 2,6 ha). De geraamde grondtransacties schuiven grotendeels door naar 2022. Eind 2021 is ca. 4,5 ha aan bedrijventerrein gereserveerd voor kandidaatkopers.

Financieel resultaat grondbedrijffunctie

In 2021 zijn de grondexploitaties Toverberg en Reigersblauw afgesloten.
Eind 2021 zijn er 19 projecten met een grondexploitatie:

Projectnaam	Looptijd t/m
Amerikaweg	*2024*
Bladgroen	*2022*
Boerhaavelaan	*2023*
Cadenza 2	*2024*
Delftsewallen/Gasfabriek	*2022*
Dwarstocht	*2024*
Edisonpark	*2031*
Engelandlaan 140	*2023*
Katwijkerlaantrace	*2023*
Kleurlaan	*2023*
Lansinghage	*2025*
Markt 10	*2026*
Oosterheem	*2028*
Palenstein – herstructurering	*2024*
Palenstein – Tango locatie	*2022*
Plataanhout	*2022*
Van Leeuwenhoeklaan	*2024*
Voorweg Noord	*2025*
Zegwaartseweg Noord	*2022*

Financieel resultaat 2021

Bedragen x €1.000

Resultaatcategorie	Bedrag
Tussentijdse winstnemingen en resultaat afgesloten complexen	8.683
Vrijval Risicoreserve	250
Mutatie voorziening nadelige complexen nav MPG	-936
Faciliterend grondbeleid	-251
Overige lasten (rente, beheerlasten, c.a.)	-515
Vennootschapsbelasting	-251
Resultaat grondbedrijffunctie 2021	**6.980**

Toelichting financieel resultaat grondbedrijffunctie:
Het resultaat van de grondbedrijffunctie bedraagt € 6,980 mln. positief. Met name de tussentijdse winstnemingen en dan vooral die van Oosterheem ad € 6,7 mln. dragen hieraan bij. Uit de risicoreserve Grondbedrijffunctie is € 0,25 mln. vrijgevallen: vanwege de voortgang in Oosterheem zijn minder middelen benodigd in deze reserve.
Vanwege de lagere resultaatverwachting van verliesgevende grondexploitaties is een aanvullende storting van € 0,94 mln. nodig geweest in de voorziening Nadelige complexen. Dit speelt met name bij de grondexploitatie Palenstein o.m. vanwege de sterke prijsstijgingen en het raadsbesluit tot extra uitgaven voor het Sandrinapad e.o.
De faciliterende projecten hebben in 2021 per saldo een nadeel van € 0,25 mln. opgeleverd. Aan overige lasten is € 0,52 mln. toegerekend aan de grondbedrijffunctie: het gaat hier om beheerlasten, rentelasten en lasten voor beleidsontwikkeling c.a. En aan te betalen vennootschapsbelasting is per saldo een bedrag van € 0,25 mln. opgenomen in het resultaat.

Prognose Grondexploitaties en winstnemingen

Bedragen x € 1.000

		Prognose			
	Boekwaarde 31.12.2021	Lasten	Baten	Rente	Resultaat
Totaal Grondexploitaties	**47.361**	**53.990**	**117.435**	**13**	**16.071**

In de huidige portefeuille van bouwgronden in exploitatie is de verwachting dat er de komende jaren nog € 54 miljoen aan investeringen en nog € 117 miljoen aan opbrengsten worden gerealiseerd. De meeste kosten zijn nog te realiseren bij de projecten Dwarstocht (€ 8,6 miljoen), Oosterheem (€ 14,2 miljoen), Palenstein (€ 7,1 miljoen) en Edisonpark (€ 13,2 miljoen). De meeste opbrengsten zijn nog te realiseren bij de projecten Dwarstocht (€ 22,6 miljoen), Oosterheem (€ 40,7 miljoen) en Edisonpark (€ 27,9 miljoen). De boekwaarde bedraagt eind 2021 € 47 mln.

Bij voldoende zekerheid over een positief projectresultaat wordt er jaarlijks tussentijds winst genomen. Dat gebeurt op basis van de voor gemeenten voorgeschreven “percentage of completion” methode. De verwerking van het resultaat vindt conform de nota Grondbeleid, getrapt plaats: de te nemen winst wordt gestort in de Risicoreserve tot een maximum van 2,5% van de nog te realiseren bruto omzet van de grondexploitatie. Van het resterende resultaat gaat 50% naar de reserve Versterking Financiële Positie Grondbedrijffunctie en 50% naar de reserve RIF 2030.
In 2021 is er € 8,6 miljoen winst genomen (2020: € 14,1 miljoen) op basis van de ‘percentage of completion methode’. De winsten over 2021 komen hoofdzakelijk voort uit het project Oosterheem (€ 6,7 miljoen), Van Leeuwenhoeklaan (€ 1,1 miljoen) en Katwijkerlaantracé (€ 0,7 miljoen).
Bij de grondexploitaties Boerhaavelaan en Lansingerland is sprake van het terugdraaien van eerder genomen tussentijdse winsten. Het project Boerhaavelaan met grondexploitatie is onderdeel van de Entree Zoetermeer geworden. Hierdoor is de exploitatieopzet ingrijpend veranderd. Bij de grondexploitatie Lansingerland is vertraging ontstaan mede veroorzaakt door de economische onzekerheid vanwege de Coronacrisis.

De tussentijdse winstneming per complex bedraagt:

Bedragen x € 1.000

Complex	Bedrag
Bladgroen	155
Boerhaavelaan	-4
Dwarstocht	5
Edisonpark	17
Engelandlaan 140	4
Katwijkerlaantracé	740
Kleurlaan	99
Lansinghage	-256
Oosterheem	6.694
Toverberg	33
Van Leeuwenhoeklaan	1.088
Zegwaartseweg Noord	30
Totaal	**8.605**

In 2021 zijn bij een aantal projecten de verwachte resultaten op de projecten veranderd ten opzichte van 2020. Hierdoor zijn bij een aantal projecten de verliesvoorzieningen gemuteerd. De totale verliesvoorzienig op de grondexploitaties is in 2021 € 22,6 miljoen (2020: 21,6 miljoen). Dit verschil wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de toename van de verliesvoorziening op het project Palenstein van € 1,1 miljoen.

Faciliterend grondbeleid
Bij faciliterend grondbeleid heeft de gemeente de gronden in een plangebied niet in eigendom. De grondexploitatie wordt gevoerd door de private grondeigenaren. De gemeente beperkt zich tot haar publiekrechtelijke rol door het vaststellen van de kaders en randvoorwaarden van de ontwikkeling. De door de gemeente te maken kosten, zoals het opstellen van een bestemmingsplan of de aanleg van een ontsluitingsweg, worden niet via de gronduitgifte maar via een exploitatieovereenkomst (anterieur of posterieur) of exploitatieplan verhaald.

De Nota kostenverhaal/ Werkwijze bij bouwinitiatieven 2017 is bij dit type projecten van toepassing. Het streven is om alle door de gemeente gemaakte kosten te verhalen via een anterieure overeenkomst. Per eind 2021 is voor de faciliterende projecten een bedrag ad € 0,6 mln. op basis van intentie- en anterieure overeenkomsten vooruit ontvangen en is een bedrag ad € 0,3 mln. opgenomen als zijnde nog te ontvangen van de private initiatiefnemers.
Het is om diverse redenen niet altijd mogelijk om alle kosten te verhalen. Het gaat dan vaak om door de gemeente gemaakte uren voor plankosten die niet verhaald kunnen worden op de initiatiefnemer. Op basis van de verrichte werkzaamheden en een risico-inschatting is de verwachting dat een bedrag van € 0,25 mln. niet kan worden verhaald via een anterieure overeenkomst. Deze kosten zijn in overeenstemming met de financiële kaders van het grondbeleid (Nota grondbeleid) ten laste gebracht van het resultaat van de grondbedrijffunctie. Via de rapportages Ruimtelijk Fysiek wordt halfjaarlijks gerapporteerd over de actuele stand van zaken van faciliterende projecten.

Belangrijke ontwikkelingen

Reserve Investeringsfonds

In 2021 is € 4,4 miljoen aan het RIF toegevoegd vanuit de grondbedrijffunctie. Op basis van het Meerjarenperspectief Grondexploitaties 2022 zal er in de periode 2022-2031 nog € 19,2 miljoen worden toegevoegd aan het RIF (in totaal € 23,6 mln.).

Bedragen x € 1 mln.

Winstafdrachten RIF	2021	2022	2023	2024	2025	2026 e.v.	Totaal
Prognose bij jaarrekening 2020	4,5	7,7	2,2	0,8	0,6	1,8	**17,6**
Tussentijdse bijstelling 2021	0,2	0,1	0,3	0,7	1,0	0,9	**3,2**
Jaarrekening 2021 obv MPG2022	-0,3	-1,3	0,3	2,2	0,6	1,3	**2,8**
Totaal 2021 - 2026 e.v.	**4,4**	**6,5**	**2,8**	**3,7**	**2,2**	**4,0**	**23,6**

Risicobeleid in relatie tot grondbeleid

Langlopende projecten zoals grondexploitaties zijn niet zonder risico's. Risicomanagement is erop gericht om de risico's te vermijden, te reduceren dan wel over te dragen naar een derde partij. Om de financiële gevolgen van risico's die eventueel optreden op te kunnen opvangen, wordt er weerstandscapaciteit voor grondexploitaties aangehouden, bestaande uit de reserve Financiële Positie Grondbedrijf en de Risicoreserve grondbedrijf.
De minimale en maximale omvang van de weerstandcapaciteit zijn bepaald op respectievelijk 1,0 en 1,2 keer de gekwantificeerde risico's. De spelregels over de hoogte van deze reserves en de relatie met de RIF2030 zijn vastgelegd in de Nota grondbeleid. Per 31.12.2021 is op basis van risicosimulatie een maximaal weerstandsvermogen aanwezig van € 6,4 mln. Dit komt overeen met 1,2 keer de gekwantificeerde risico's.

Jaarrekening

Het overzicht van baten en lasten

Samenvattend

Samenvattend Omschrijving	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Verschil begroting na wijziging en rekening	V/N
Baten programma's	124.670	134.953	140.645	5.692	V
Lasten programma's	-340.615	-359.694	-355.939	3.754	V
Saldo baten en lasten programma's	-215.945	-224.741	-215.294	9.447	V
Saldo baten en lasten OAD	243.163	242.959	265.129	22.170	V
Saldo baten en lasten Overhead	-40.526	-41.097	-37.815	3.281	V
Saldo baten en lasten Heffingsbedrag Vennootschapsbelasting	-175	-1.255	-251	1.004	V
Totaal saldo van baten en lasten	-13.483	-24.133	11.769	35.902	V
Saldo toevoegingen en onttrekkingen reserves	4.318	14.556	3.543	-11.013	N
Gerealiseerd resultaat	**-9.166**	**-9.577**	**15.312**	**24.889**	V

Lasten

Lasten Omschrijving	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Verschil begroting na wijziging en rekening	V/N
1. Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie	-102.912	-112.457	-115.724	-3.266	N
2. Samen leven en ondersteunen	-107.160	-110.733	-110.262	472	V
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	-48.429	-49.875	-48.336	1.538	V
4. Vrije tijd	-25.953	-25.080	-25.126	-46	N
5. Veiligheid	-15.716	-16.582	-16.913	-331	N
6. Dienstverlening en participatie	-15.052	-15.213	-14.676	537	V
7. Inrichting van de stad	-25.392	-29.754	-24.903	4.851	V
Totaal lasten programma's	-340.615	-359.694	-355.939	3.754	V
OAD	-8.643	-8.510	-2.845	5.665	V
Overhead	-40.961	-41.458	-38.191	3.267	V
Heffingsbedrag Vennootschapsbelasting	-175	-1.255	-297	958	V
Totaal lasten	-390.394	-410.916	-397.272	13.644	V
Stortingen in reserves	-10.249	-80.758	-85.180	-4.422	N
Gerealiseerd resultaat	**-400.643**	**-491.674**	**-482.452**	**9.222**	V

Baten

Baten Omschrijving	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Verschil begroting na wijziging en rekening	V/N
1. Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie	56.043	59.888	65.677	5.790	V
2. Samen leven en ondersteunen	1.361	1.361	2.654	1.293	V
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	28.145	29.618	29.177	-441	N
4. Vrije tijd	8.770	8.329	7.860	-469	N
5. Veiligheid	365	1.068	818	-250	N
6. Dienstverlening en participatie	8.210	7.974	9.435	1.461	V
7. Inrichting van de stad	21.776	26.716	25.024	-1.692	N
Totaal baten programma's	124.670	134.953	140.645	5.692	V
OAD	251.805	251.469	267.974	16.505	V
Overhead	436	361	375	14	V
Heffingsbedrag Vennootschapsbelasting	0	0	46	46	V
Totaal baten	376.911	386.783	409.040	22.258	V
Onttrekkingen aan reserves	14.566	95.314	88.723	-6.590	N
Gerealiseerd resultaat	**391.477**	**482.096**	**497.764**	**15.667**	V

Onttrekkingen aan reserves

Onttrekkingen aan reserves Omschrijving	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Verschil begroting na wijziging en rekening	V/N
1. Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie	5.036	5.098	3.937	-1.161	N
2. Samen leven en ondersteunen	0	0	0	0	
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	376	343	728	385	V
4. Vrije tijd	2.703	139	66	-72	N
5. Veiligheid	0	0	0	0	
6. Dienstverlening en participatie	0	0	0	0	
7. Inrichting van de stad	4.619	9.939	8.562	-1.376	N
OAD	1.720	79.683	75.337	-4.345	N
Overhead	112	112	92	-20	N
Heffingsbedrag Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	
Totaal onttrekkingen	**14.566**	**95.314**	**88.723**	**-6.590**	N

Toevoegingen aan reserves

Toevoegingen aan reserves Omschrijving	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Verschil begroting na wijziging en rekening	V/N
1. Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie	-1.947	-1.947	-1.647	300	V
2. Samen leven en ondersteunen	0	0	0	0	
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	-86	0	-1.715	-1.715	N
4. Vrije tijd	-2.069	0	0	0	
5. Veiligheid	0	0	0	0	
6. Dienstverlening en participatie	0	0	0	0	
7. Inrichting van de stad	-5.361	-10.572	-13.517	-2.944	N
OAD	-495	-67.949	-68.011	-62	N
Overhead	-290	-290	-290	0	
Heffingsbedrag Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	
Totaal toevoegingen	**-10.249**	**-80.758**	**-85.180**	**-4.422**	N

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Exploitatieresultaat

De primitieve begroting 2021 sloot met een nadelig resultaat van € 9,2 mln. Als primitieve begroting geldt de door de raad op 09 november 2020 vastgestelde begroting 2021.
In 2021 is de raad tweemaal door middel van een Tussenbericht geïnformeerd over de uitvoering van de begroting.
Op basis van het in de Perspectiefnota opgenomen Eerste Tussenbericht (TB1) (over de eerste vier maanden), die in de raad van 28 juni 2021 is behandeld, werd een nadelig resultaat van € 4,9 mln. geprognosticeerd.
In het Tweede Tussenbericht (TB2), dat in de raad van 1 november 2021 is behandeld, is een voordelig resultaat van € 0,7 mln. geprognosticeerd.
De begroting na alle wijzigingen laat een nadelig resultaat zien van € 9,6 mln. Hierin zijn alle door de raad vastgestelde begrotingswijzigingen voor het dienstjaar 2021 begrepen.
Het gerealiseerde resultaat bedraagt € 15,3 mln. batig en is afzonderlijk op de balans opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen.

Begrotingsonrechtmatigheid

Eventuele overschrijdingen aan de lastenkant van de programma's zijn tijdig gemeld aan de raad in de Tussenberichten (zie onderstaande tabel). Er is geen sprake van onrechtmatige overschrijdingen op programmaniveau. De weergegeven lasten zijn exclusief reservemutaties.

Tabel rechtmatigheid

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2021 lasten	Rekening 2021 lasten	saldo exclusief meldingen	meldingen	saldo na meldingen
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	**-112.457**	**-115.724**	**-3.266**	**-4.664**	**1.397**
2. Samen leven en ondersteunen	**-110.733**	**-110.262**	**472**	**-3.701**	**4.173**
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	**-49.875**	**-48.336**	**1.538**	**-1.423**	**2.961**
4. Vrije tijd	**-25.080**	**-25.126**	**-46**	**-1.244**	**1.197**
5. Veiligheid	**-16.582**	**-16.913**	**-331**	**-575**	**244**
6. Dienstverlening en participatie	**-15.213**	**-14.676**	**537**	**-636**	**1.173**
7. Inrichting van de stad	**-29.754**	**-24.903**	**4.851**	**540**	**4.312**
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	**-8.510**	**-2.845**	**5.665**	**1.048**	**4.617**
Overzicht overhead	**-41.458**	**-38.191**	**3.267**	**-20**	**3.287**
Heffingsbedrag Vennootschapsbelasting	**-1.255**	**-297**	**958**	**0**	**958**
Totaal	**-410.916**	**-397.272**	**13.644**	**-10.674**	**24.318**

Rechtmatigheid investeringskredieten

De grootste overschrijdingen betreffen:

Krediet	Begroot	Melding	Uitgaven	Saldo na melding	Toelichting overschrijding
Entree Zoetermeer: VTA	662.041	0	1.805.243	-1.143.292	Het project Entree Zoetermeer bestaat uit meerdere kredieten en is verdeeld over meerdere jaarschijven. De overschrijding voor het eerste jaarschijf is circa € 170.000. Dit wordt naar verwachting in de komende jaren goed gemaakt.
Nieuwbouw Moerbeigaarde 58	2.940.868	0	3.472.644	-531.776	Voor Moerbeigaarde zijn in de afgelopen jaren verschillende kredieten beschikbaar gesteld. Eind 2021 resteert voor het totaal beschikbare budget een bedrag van ca € 355.000. Bij afronding van het project zullen de totale gemaakte kosten over de verschillende onderdelen worden verdeeld.
Upgrade Stadshart verharding en overig	1.673.850	0	2.557.691	-883.841	Het project Upgrade Stadshart bestaat uit meerdere kredieten. Door prijsstijgingen zijn de kosten hoger dan verwacht. De raad heeft bij amendement besloten om het dynamisch parkeerverwijssysteem niet aan te leggen en dit aan te wenden voor kostenstijgingen.
Vlamingstraat 1 (huisv. beeldende kunst) - Bouw	272.951	0	810.233	-537.282	Het project bestaat uit twee kredieten. Het saldo van deze kredieten is - € 31.000.

Krediet	Begroot	Melding	Uitgaven	Saldo na meldingen
Aanschaf E-laadpalen greendeal 2018	0	0	32	-32
1e inrichting islamitische school C v Bruggenhove	127.100	0	0	127.100
Aanleg parkeergarage Markt 10 (bouw)	942.603	0	356.157	586.446
Aanleg Vervoersknoop Bleizo	3.227.352	0	350.213	2.877.139
Aanpassing Cesar Franckrode 66-68	346.000	0	0	346.000
Aanpassing Electrablauw 1	523.278	0	1.516	521.762
Aanpassing Forelsloot 1-4	485.553	0	1.676	483.877
Aanpassing schoolplein Overwater 1-3	0	0	2.058	-2.058
Aanpassing stadhuis	485.010	0	284.540	200.470
Aanschaf softwaretool projectmanagement	100.000	0	68.697	31.303
Aardgasvrij Castellum Rakkersveld 147(SCA)	228.305	0	2.389	225.916
Aardgasvrij Castellum Rakkersveld 255(sport)	198.276	0	9.631	188.645
Aardgasvrij Croesinckplein 24-26 Welkom 2	1.107.892	0	31.927	1.075.965
Applicatie t.v.v. oa Odias	20.000	0	0	20.000
Archief digitaal, e-depot	43.430	0	43.424	6
Asfalt verharding	2.317.975	-1.500.000	694.679	123.296
Betonnen bruggen, viaducten en tunnels	0	1.540.000	739.868	800.132
Bouw brandweerkazerne Abdissenbos	2.317.259	0	244.137	2.073.122
Bouw nieuw zwembad	15.884.523	0	2.027.703	13.856.820
Bouw turn- en gymaccommodatie Amerikaweg	270.213	0	139.153	131.060
BW Bladgroen 4	0	0	-222.606	222.606
Chaplinstrook 2 energieneutraal zonder gasaansl	481.500	0	0	481.500
Chaplinstrook 4 energieneutraal zonnepanelen	160.500	0	0	160.500
Elementen verharding- vervanging	1.399.190	300.000	1.456.470	242.720
Entree Zoetermeer: Engineering	356.616	0	0	356.616
Entree Zoetermeer: Openbare kunst	23.008	0	0	23.008
Entree Zoetermeer: Planologie	126.244	0	0	126.244
Entree Zoetermeer: Programmakosten	684.076	0	325.501	358.575
Entree Zoetermeer: Risicoreservering VTA	108.489	0	0	108.489
Entree Zoetermeer: VTA	662.041	0	1.805.243	-1.143.202
Fietspad van Tuyllpark	99.939	0	84.859	15.080
fietspad Van Tuyllpark, fase 1	165.000	0	24.948	140.052
Fietssuggestiestroken Voorweg	184.480	-180.000	16.784	-12.304
Ford Transit (verv 3.207)	47.277	0	47.276	1
Ford Transit (verv 9.145)	45.147	0	0	45.147
Ford Transit (verv 9.146)	43.892	0	0	43.892

Ford Transit (verv 9.269)	44.778	0	0	44.778
Ford Transit (verv 9.276)	44.778	0	0	44.778
Ford transit VHX-38-R	86.974	0	50.974	36.000
Grond nieuw zwembad	809.509	0	300	809.209
Herbestemming turnhal Buytenpark	329.763	0	239.615	90.148
Herinr. Noordelijke Entree Stationsgeb ztm cenrum	1.025.200	-775.000	49.708	200.493
Herinrichting Stadshuisplein boven en ondergrond	0	0	16.274	-16.274
Houten bruggen	2.976.985	-2.700.000	102.235	174.750
ICT Service Management applicatie	77.910	0	22.803	55.107
Inv. Entree: Boerhaavepad	186.743	-187.000	0	-257
Inv. Entree: Dwarsverbindingen	185.751	-186.000	0	-249
Inv. Entree: K&L Boerhaavepad	600.723	-601.000	0	-277
Inv. Entree: K&L Entree	51.507	-51.000	0	507
Inv. Entree: Kavel A12	24.538	-25.000	0	-462
Inv. Entree: Stationssingel	1.251.543	-1.251.000	0	543
Investering Balijhoeve - AVM	12.100	0	0	12.100
Investering Balijhoeve - hoofdgebouw	781.605	0	525.964	255.642
Investering Balijhoeve - inrichting	326.700	0	0	326.700
Investering Balijhoeve - kapschuur	270.599	0	0	270.599
Investering Balijhoeve - liftinstallatie	30.250	0	0	30.250
Kantoorautomatisering laptops (2021)	1.016.000	0	22.641	993.359
kinderopvang in nieuwbouw Moerbeigaarde 58	318.000	0	0	318.000
Maatregelen Actieplan Verkeersveiligheid	250.000	-250.000	13.708	-13.708
Metropolitane fietsroute Bl.weg tussen Binnenweg	348.945	-320.000	57.379	-28.434
Metropolitane route ontsluiting Nutricia	120.000	0	120.000	0
Midoffice	390.000	0	0	390.000
Moerbeigaarde 58 energieneutraal zonder gasaansl	396.000	0	0	396.000
Moerbeigaarde 58 energieneutraal zonnepanelen	132.000	0	0	132.000
Moerbeigaarde 58: 25 jr energiebesp maatregelen	41.000	0	0	41.000
Nieuwbouw Chaplinstrook 2-4	4.428.674	0	2.090	4.426.584
Nieuwbouw Moerbeigaarde 58	2.940.868	0	3.472.644	-531.776
Nieuwbouw Overwater 1-3	0	0	-12.809	12.809
Nieuwbouw schoolgebouw VO Van Doornenplantsoen 1	15.992.783	0	37.051	15.955.732
Nieuwbouw Velddreef 322-328	3.451.196	0	61.377	3.389.819
Nieuwbouw was- en kleedaccommodatie FC Zoetermeer	933.802	0	94.430	839.372
Nissan Electric Business VKV-73-G	32.641	0	32.641	0
Nissan Electric Optima VKV-74-G	31.115	0	31.114	1
Nissan Electric Optima (verv 2.126) VNV-39-X	30.547	0	0	30.547

Nissan Electric Optima (verv 6.180) VNV-40-X	31.720	0	0	31.720
Nissan Electric Optima (verv 6.181)	31.720	0	0	31.720
Nissan Electric Optima (verv 6.182)	31.720	0	0	31.720
Nissan Electric Optima (verv 9.152)VNV-41-X	31.564	0	0	31.564
Ondergrondse containers Oosterheem +bestaande stad	230.852	0	34.358	196.494
Overkluizing fietspad Nutricia	400.000	0	425.839	-25.839
Parkeerautomaten	6.000	0	1.188	4.813
Rakkersveld 137 kopp a duurz energiebronnen Pstein	179.576	0	1.141	178.435
Rakkersveld 257 kopp a duurz energiebronnen Pstein	173.641	0	1.141	172.500
Reconstructie Brusselstraat	0	0	83.566	-83.566
Reconstructie ontslutingsweg Nutricia	1.251.519	751.000	1.507.412	495.107
Renovatie bijzondere scholen	65.662	0	204	65.458
Renovatie Noordwesterhal Buytenpark	129.179	0	90.588	38.591
Renovatie openbare scholen	84.249	0	1.851	82.398
Renovatie scholen Bijzonder speciaal	272.129	0	156.668	115.461
rotonde Meerzichtlaan/Berglaan	82.500	0	19.420	63.080
Rotonde Olof Palmelaan/ Franklinstraat/Slotermeer	60.000	0	134.438	-74.438
Scanapparatuur	20.000	0	13.077	6.923
Sloop en nieuwbouw woonhuis Vlamingstr 1 (Terra)	499.811	0	0	499.811
Sporttechnische voorzieningen Gymworld Amerikaweg	201.488	0	0	201.488
Stalen bruggen	194.000	160.000	142.401	211.599
Toneelhijsinstallatie Theater 15 jaar	187.655	0	0	187.655
Tussent. renovatie schoolgeb. Bijvoetplan 45	223.020	0	0	223.020
Tussent. renovatie schoolgeb. Clauslaan 4	1.994.341	0	1.210	1.993.131
Tussent. renovatie schoolgeb. Electrablauw 1-5	414.482	0	0	414.482
Tussent. renovatie schoolgeb. Florasingel 17	259.780	0	0	259.780
Tussent. renovatie schoolgeb. Marsgeel 14-18	409.000	0	2.286	406.714
Tussent. renovatie schoolgeb. Saturnusgeel 64	232.048	0	440	231.608
Tussent. renovatie schoolgeb. Sieraadlaan 100-102	265.000	0	0	265.000
Tussent. renovatie schoolgeb.Goudenregenzoom 73	259.733	0	0	259.733
Tussentijdse renovatie Van Doornenplantsoen 1	193.519	0	136.998	56.521
Uitbreiding Bijvoetplan 45	228.820	0	110	228.710
Upgrade Stadshart dynamisch parkeerverwijssysteem	1.131.291	0	0	1.131.291
Upgrade Stadshart verharding en overig	1.673.850	0	2.557.691	-883.841
Upgrade Stadshart verlichting	627.095	0	0	627.095
Vastgoedverwerving Kwadrant project B+F	0	0	-3.139.493	3.139.493
Velddreef 322 energieneutraal zonder gasaansl.	394.500	0	0	394.500
Velddreef 322-324 energieneutraal zonnepanelen	131.500	0	0	131.500

Verbeteren verkeersveiligheid schoolomg.fase 2	200.000	0	166.990	33.010
Verbouwing Serverruimte Argonstraat	143.000	0	0	143.000
verh fiets-voetg oversteken rotonde MZlaan-Bredew	60.000	0	0	60.000
Verhogen fiets-en voetg.oversteken rotondes	119.846	0	0	119.846
Verkeersveiligheid schoolomgeving Fase 1	44.277	0	13.927	30.350
Vernieuwbouw Carry van Bruggenhove 23	375.147	0	0	375.147
Verv brandmeldinstallaties schoolgebouwen 2018	127.078	0	2.051	125.027
Verv brandmeldinstallaties schoolgebouwen 2019	147.476	0	57.465	90.011
Verv brandmeldinstallaties schoolgebouwen 2020	4.716	0	0	4.716
Verv brandmeldinstallaties schoolgebouwen 2021	122.000	0	163.648	-41.648
Vervanging tractiemiddelen begroting	5.343.924	-5.274.000	0	69.924
Vlamingstraat 1 (huisv. beeldende kunst) - Bouw	272.951	0	810.233	-537.282
Voorber kr onderz zonnepanelen gemeentel. accom	183.324	0	62.703	120.621
VTA Kwadrant project A	0	0	-26.049	26.049
VTA Kwadrant project B+F	0	0	0	0
VTA vervangingsinvesteringen	1.023.757	-330.000	615.652	78.105
VW Transporter (verv 6.184)	55.268	0	55.268	1
VW Transporter (verv 9.230)	42.321	0	0	42.321
Website	100.000	0	56.891	43.109
Wwhv bergingen Gooimeer	300.000	0	300.000	0
Wwhv woonwagens Gooimeer	200.000	0	143.082	56.918
Zaaksysteem generiek	225.489	0	-74.511	300.000
Zonnepanelen sportzaal Rakkersveld 255	12.697	0	3.003	9.694
Eindtotaal	**94.889.930**	**-10.879.000**	**17.999.297**	66.011.633

Toelichting verschillen tussen de begroting na wijziging en de rekening per programma

Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie

Financieel overzicht Programma 1

Bedragen x € 1.000

Programma 1: Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijzigingen	Rekening 2021	Saldo begroting na wijzigingen en rekening	N/V	Meldingen 2021	N/V
Baten	56.043	59.888	65.677	5.790	V	5.178	V
Lasten	-102.912	-112.457	-115.724	-3.266	N	-4.664	N
Saldo van baten en lasten	**-46.869**	**-52.570**	**-50.046**	**2.523**	**V**	**514**	**N**
Onttrekkingen aan reserves	5.036	5.098	3.937	-1.161	N	-650	N
Toevoegingen aan reserves	-1.947	-1.947	-1.647	300	V	0	
Saldo mutaties reserves	**3.089**	**3.151**	**2.289**	**-862**	**N**	**-650**	**N**
Resultaat	**-43.780**	**-49.418**	**-47.757**	**1.662**	**V**	**-136**	**N**

Begrotingsrechtmatigheid

Er is geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid in dit programma.

Doelstelling 1.1 Bijdragen aan maatwerk in spelen en leren

Subsidie bestuur SSVOZ									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		688	N					688	N
De gemeente heeft een zorgplicht om te voorzien in voldoende openbaar onderwijs voor haar inwoners. Vanwege financiële problemen van de Stichting Stedelijk Onderwijs Zoetermeer (SSVOZ) heeft de raad in oktober 2020 ingestemd met een bestuursoverdracht aan de Stichting Lucas Onderwijs en destijds een subsidie aan SSVOZ toegezegd van € 2,750 mln. Bij raadsbesluit van 11 oktober 2021 heeft de raad ingestemd met de liquidatie van SSVOZ en met overdracht van middelen aan de Stichting Lucas Onderwijs. De gehele subsidie is al in 2021 uitbetaald. Begrotingstechnisch staat het restant bedrag van de aan SSVOZ toegezegde subsidie van € 687.500 in de begroting 2022. Dit bedrag in 2022 kan dus vrijvallen.									

Innolabs in de wijken									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		188	V					188	V
Het budget ‘innolabs in de wijken’ (€ 189.000) is bedoeld voor HBO en onderzoek naar maatschappelijke vraagstukken in stadslabs. In stadslabs werken studenten, docenten, onderzoekers en ambtenaren samen met inwoners, maatschappelijke partners en bedrijven. Het budget wordt ingezet voor bijvoorbeeld bekostiging van onderzoekers, locatiehuur en het organiseren van bijeenkomsten in het kader van het onderzoek. In 2021 is er niet veel in hybride leer- en onderzoeksomgevingen gewerkt. Onderwijsinstellingen hebben in hun programmering voorrang gegeven aan het oplossen van ontstane onderwijsachterstanden boven projecten in de stad. Voor dit onderwerp komt een voorstel tot budgetoverheveling.									

Nationaal Programma Onderwijs									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
507	N	507	V					0	
Het rijk stelt de gemeentemiddelen beschikbaar voor het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) om opgelopen achterstanden op de voorschool en het primair- en voortgezet onderwijs in te lopen. De NPO-middelen zijn voor de periode 1-08-2021 t/m 31-07-2023 bestemd. In december 2021 heeft de raad hiervoor het raadsvoorstel Nationaal Programma Onderwijs (zaakid 0637756112) vastgesteld. Aangezien de middelen in overleg met het onderwijsveld besteed moet worden heeft de tweede helft van 2021 in het teken gestaan van overleg met het onderwijsveld. De niet bestede middelen worden via de balans (Vooruit ontvangen bedragen) meegenomen naar 2022.									

OKE-regeling									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
689	N	515	V					174	N
De Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (Wet OKE) heeft als doel de taalontwikkeling van jonge kinderen te stimuleren en de kwaliteit van de peuterspeelzalen te verbeteren. Het bestaat uit een rijksdeel en een gemeentelijk deel. Het verschil tussen de baten en lasten bij het rijksdeel komt door de afrekening met het rijk over 2019 waarbij er € 247.000 terug betaald moet worden. De deelname aan speeltaalhuizen was in 2021, door COVID-19, lager dan verwacht.									

Leerlingenvervoer									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		74	V					74	V
De lasten vallen lager uit omdat het taxivervoer in 2021 door corona gedeeltelijk stil heeft gelegen. De vervoerder heeft geen rekening ingediend over de niet gereden ritten binnen die periode, omdat er werd gewacht op een uitspraak van de Europese Commissie betreft staatssteun. De VNG heeft hier in									

november een advies over uitgebracht waarin staat dat onder voorwaarden steun verleend mag worden aan vervoersbedrijven voor het doelgroepenvervoer. Deze steun zal in 2022 verstrekt worden.

Subsidie ontwikkelingen kinderopvang									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		51	V					51	V

Het doel van deze post is ontwikkelingen binnen de kinderopvang initiëren en opvangen. Het structurele budget van € 51.000 is een post die als nood-oplossing voor stijgende kinderopvang op sociaal medische indicaties (programma 2) is gehouden. De verwachting was dat in coronatijd het aantal indicaties zou oplopen en daarmee ook de kosten. Dat viel echter mee, waardoor de oorspronkelijke bedragen voor kinderopvang op sociaal medische indicatie voldoende bleken.

Lagere storting egalisatiereserve investeringen schoolgebouwen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
						300	V	300	V

De voorcalculatie van het vervangingsfonds schoolgebouwen is eind 2021 opnieuw geijkt. Dit ter voorbereiding op het raadsvoorstel Kadernota Onderwijshuisvesting en het Integraal Huisvestingplan 2022 e.v. Daarbij bleek dat de benodigde storting in de reserve 2021 € 300.000 lager is dan in de budgettering/begroting opgenomen. Die afwijking kwam onverwacht omdat de aanname was dat de jaarlijkse geraamde storting in de begroting en de voorcalculatie in het vervangingsfonds aan elkaar gelijk zijn. In de aansluiting tussen de subadministratie van het vervangingsfonds en de meerjarendoorkijk van de begrotingswijziging van de rentenota 2018 in het jaar 2021 is een dubbeltelling is ontstaan.

Extra afschrijving project scholen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		155	V	155	N			0	V
De extra afschrijving en de hiermee samenhangende onttrekking uit de reserve vrij inzetbaar in verband met het project Electrablauw 1 van € 155.000 heeft niet plaatsgevonden, doordat het project is uitgesteld in afwachting van het nieuwe investeringshuisvestingplan Integraal Huisvestingsplan (IHP) onderwijs.									

Lagere huuropbrengst									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
277	N							277	N
Bij de baten is er sprake van € 277.000 aan lagere huuropbrengst omdat er een aantal projecten zijn vertraagd in afwachting van het nieuwe investeringshuisvestingplan onderwijs en leegstaande panden.									

Lagere onttrekking egalisatiereserve investeringen schoolgebouwen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
				382	N			382	N
De onttrekking uit de egalisatiereserve investeringen schoolgebouwen is € 382.000 lager dan begroot, omdat er een aantal projecten zijn vertraagd uitgesteld in afwachting van het nieuwe Integraal Huisvestingsplan (IHP) investeringshuisvestingplan onderwijs.									

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
25	V	19	N	85	N			79	N

Doelstelling 1.2 Beperken uitval in het onderwijs

Leerplicht									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		152	V					152	V
Leerplicht is de plicht om op een erkende school ingeschreven te staan en deze school elke schooldag te bezoeken. De leerplichtambtenaar houdt namens het college hierop toezicht. Van het beschikbare subsidiebudget van € 130.000 is € 75.000 niet besteed. In verband met COVID-19 waren er minder activiteiten in en met het onderwijs mogelijk. Daarnaast zit er door een administratieve correctie een voordeel op de loonkosten van € 77.000.									

Evenementen On Stage									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
29	V	29	N					0	
Het onderwijsproject On Stage heeft als doel aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt te versterken. Tijdens het evenement ontmoeten vmbo-leerlingen allerlei beroepsbeoefenaren en lopen een dag mee op de werkvloer. De gemeente ondersteunt het onderwijsproject On Stage. Vandaar dat de lasten en baten niet begroot zijn.									

Versterkte inzet ontwikkelingen onderwijs-arbeidsmarkt									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		112	V					112	V
Het budget ‘versterkte inzet ontwikkeling onderwijs-arbeidsmarkt’ (€ 67.000) is bedoeld voor het faciliteren van hybride mbo-onderwijs in de praktijk. Het budget ‘bijdrage CIV Smart Technology’ van € 31.000 is voor projecten van het CIV in Zoetermeer. In 2021 is het belangrijkste resultaat een samenwerkingsovereenkomst tussen mboRijnland, CIV Smart Technology, CIV Welzijn en zorg, De Haagse Hogeschool en de gemeente om gezamenlijk in te zetten op een leven lang ontwikkelen, doorlopende leerlijnen en hybride onderwijs in de stad. In deze samenwerkingsovereenkomst zijn afspraken gemaakt over (het onderzoek naar en het opzetten van) hybride leer- en onderzoeksomgevingen in alle vier economische kernsectoren. Daarnaast hebben de onderwijsinstellingen in hun programmering 2021 voorrang gegeven aan het oplossen van ontstane onderwijsachterstanden boven projecten in de stad. Voor het faciliteren van de uitvoeringsagenda onder de samenwerkingsovereenkomst komt een voorstel tot budgetoverheveling.									

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
28	V	44	V					72	V

Doelstelling 1.3 Bevorderen van een beter vestigings- en ondernemersklimaat

Reclame-inkomsten									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
375	N	32	V					343	N

De gemeente kent verschillende soorten inkomsten vanuit reclame. Dit betreft reclame aan afzonderlijke masten, lichtbakken aan lantaarnpalen, reclameframes, reclamevitrines, billboards en driehoeksborden. In de programmabegroting is daarvoor jaarlijks een opbrengst opgenomen van € 557.000. De COVID-19 pandemie heeft de economie hard geraakt. Twee bedrijven hebben daarom het contract niet verlengd en het is in 2021 vanwege de slechte economische vooruitzichten niet gelukt om vervangende, zo nodig tijdelijke, contracten af te sluiten. Dit geeft in 2021 een nadeel van € 375.000. In TB1 is een nadeel gemeld van € 372.000. Vanwege de opzeggingen was ook geen onderhoud noodzakelijk. Dit geeft een incidenteel voordeel van € 32.000.

Strategie werklocaties									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		86	V	86	N			0	V

In de programmabegroting is budget van in totaal 2 ton beschikbaar gesteld voor 2021 en 2022 (beide jaren 1 ton) voor de uitwerking van de strategie werklocaties. Het budget voor de uitwerking van de strategie werklocaties wordt gebruikt voor een economisch onderzoek naar het beter benutten van de noordelijke bedrijventerreinen: Rokkehage, Zoeterhage en Hoornerhage en de kantorenzone langs de A12 en de Entree. Het college heeft besloten om deze gebiedsvisie te integreren in de visie Van Tuyllpark. De besluitvorming over de projectopdracht voor het opstellen van de visie Van Tuyllpark heeft plaatsgevonden in het derde kwartaal van 2021, waarna verdere uitwerking van de projectopdracht is opgeschort vanwege de prioritering van projecten. Dit geeft voor 2021 een voordeel van € 86.000. Hier staat een even hoog nadeel wegens onttrekking Reserve Investeringsfonds tegenover. In TB2 is een voordeel van € 50.000 (en een even hoog nadeel Rif) gemeld.

Dutch Innovation Park									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
2	N	74	V	72	N			0	V

Met raadsbesluit 0637507806-Beschikbaar stellen budgetten Dutch Innovation Park is € 300.000 beschikbaar gesteld om het programma voort te zetten en om voorbereidingen te treffen en om het park verder vorm te geven. Vanuit de besluitvorming bij de programmabegroting is hier nog € 120.000 om de ambtelijke inzet (1fte) van een (tijdelijk) projectleider stedelijke kenniseconomie, met een werkbudget aan toegevoegd en vanuit jaarrekening 2020 is € 19.000 geherfaseerd, zodat in totaal € 439.000 beschikbaar is. In afwachting van het gereedkomen van de omgevingsvisie Zoetermeer 2040 is op het onderdeel de campusontwikkeling getemporiseerd. Inmiddels zijn de contouren van de omgevingsvisie wel duidelijk en zijn de verbanden tussen het park

en de omgevingsvisie vastgesteld. Voor de aanpak van 2022 en verder is hiertoe een raadsvoorstel geaccordeerd. Het tijdelijk temporiseren van een deel van de werkzaamheden geeft voor 2021 een voordeel van € 74.000 (en een nadeel bij de inkomsten van € 2.000). Hier staat een even hoog nadeel onttrekking Reserve Investeringsfonds tegenover.

Samenwerking A-12 corridor									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
58	N	58	V					0	V

In 2019 is de samenwerkingsovereenkomst A12 corridor aangegaan. De gemeente Zoetermeer heeft hierbij de rol van penvoerder geaccepteerd. Voor het uitvoeren van deze rol is in de begroting een budget voor zowel het uitvoeringsbudget als voor de bijdragen van de samenwerkingspartijen opgenomen. Voor 2021 bedraagt het budget inclusief herfasering € 210.000. Niet alle uitgezette onderzoeken waarvoor een verplichting is aangegaan zijn in 2021 afgerond. De afronding zal in 2022 plaatsvinden. Dit geeft een voordeel van € 58.000. Hier staat een even hoog nadeel van de bijdragen van de participanten tegenover.

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
27	N	90	V					63	V

Doelstelling 1.4 Bevorderen groei werkgelegenheid

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
6	V	64	V					70	V

Doelstelling 1.5 Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie

Heroriëntatie voor ondernemers									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		301	N					301	N

Het kabinet heeft middelen, vanuit het steun- en herstelpakket als gevolg van COVID-19 beschikbaar gesteld om zelfstandig ondernemers voor te bereiden op een nieuwe toekomst, hetzij als zelfstandig ondernemer, hetzij als werknemer in loondienst. Deze middelen staan in het overzicht algemene dekkingsmiddelen. Belangrijkste uitgangspunt is dat alle zelfstandigen met een hulpvraag per 1 januari 2021 in ieder geval een aanspreekpunt hebben binnen de eigen arbeidsmarktregio of gemeente. Er werden drie routes van dienstverlening ingericht:

1. Versterken van de eigen onderneming
2. Ondersteuning bij financiële problemen
3. Omscholing, o.a. voor het vinden van een baan of bijbaan in loondienst (al dan niet tijdelijk)

De prioriteit lag bij het inrichten van een loketfunctie waar ondernemers geholpen worden bij hun financiën en het vinden van ander werk. De kosten hiervoor bedroegen € 301.000. Bij TB1 is een nadeel van € 300.000 gemeld.

Project 'Van kijken naar zien'									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
91	V	52	N					39	V

Doel van het project 'Van kijken naar zien' is de ontwikkeling van een methodiek om vakmanschap van klantmanagers, gericht op het verlenen van maatwerk, te verdiepen, te verbreden en te verankeren. Dit gebeurt door middel van zelf- en samenreflectie op concrete casussen (op basis van video-opnames van interacties tussen klantmanagers en cliënten), door cliënt-feedback en vanuit wetenschappelijke inzichten. Voor het project ‘Van kijken naar zien’ is er in 2021 een subsidie ontvangen van € 91.000. De kosten voor dit project bedroegen € 52.000. Bij TB1 is € 63.000 aan lasten en baten gemeld.

Arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
348	N	2.238	V					1.890	V

Om ervoor te zorgen dat meer mensen kunnen deelnemen aan de arbeidsmarkt werken overheidsinstellingen, werkgeversorganisaties en onderwijsinstellingen samen om de matching in de arbeidsmarktregio te verbeteren. Als gevolg van de coronamaatregelen is een deel van de activiteiten aangepast of uitgesteld. Zo waren tijdens de lock-down werkgevers terughoudend met het aannemen van nieuw personeel en het ontwikkelen van leerwerkarrangementen. Ook zijn voorbereidingen getroffen om de (toen nog) te verwachten stijgende werkloosheid op te vangen. Deze ondersteuning bleek minder nodig, omdat de economie zich sneller herstelde dan verwacht en er een krapte aan personeel op de arbeidsmarkt ontstond. In de arbeidsmarktregio wordt gewerkt aan een nieuw uitvoeringsplan gericht op het aanpakken van de krapte op de arbeidsmarkt. Dit leidt tot een voordeel van € 2,238 mln. vanwege lagere uitvoerings- en ondersteuningskosten. De kosten die worden gemaakt voor het Regionaal Mobiliteit Team (RMT) worden vergoed vanuit het UWV, de baat hiervoor is € 33.000. De onttrekking uit de Brede bestemmingsreserve is hierdoor € 0,619 mln. waar er rekening was gehouden met € 1,0 mln. Hierdoor ontstaat een nadeel van € 0,381 mln. Bij de Financiële afwijkingen na TB2 2021 is een voordeel € 1,885 mln. gemeld.

Wet sociale werkvoorziening (WSW): uitgevoerd door de Binnenbaan									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		149	V					149	V
De Binnenbaan is voor mensen die door een lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap niet onder normale omstandigheden kunnen werken. Het budget van het product WSW (Wet sociale Werkvoorziening) is € 7.990.000. Het totale voordeel bedraagt € 149.000. De loonkosten van de doelgroep WSW vallen door een grotere uitstroom € 130.000 lager uit. Hiervan is € 100.000 gemeld bij TB2. Daarnaast heeft de Binnenbaan een kleiner beroep gedaan op het innovatiebudget. Dit levert een aanvullend voordeel op van € 145.000. Het overig voordeel van € 52.000 is veroorzaakt door lagere kosten in verband met de liquidatie van de DSW. Bij TB1 werd nog van een nadeel uitgegaan van € 90.000. In verband met Covid-19 heeft de gemeente van het rijk middelen ontvangen (OAD) en doorbetaald aan de Binnenbaan ten bedrage van € 178.000.									

Volwassenen-educatie rijksdeel									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
0		76	V					76	V
Volwasseneneducatie is onderwijs voor volwassenen gericht op bevordering van zelfredzaamheid op het gebied van taal, rekenen en digitale vaardigheden. De lasten laten een voordeel zien van € 76.000 (begroot € 1.302.000). Door het eerder beëindigen van de ingehuurde ondersteuning van de regio, is minder uitgegeven aan personele lasten.									

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
57	N	20	N					67	N

Doelstelling 1.6 Voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan

Collectieve ziektekostenverzekering									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		255	V					255	V
Deze gemeentelijke zorgverzekering is onderdeel van een collectief. Men profiteert dus van een collectiviteitskorting op de basisverzekering en korting op een goedkoop aanvullend pakket. De gemeente betaalt vanuit de bijzondere bijstand een deel van de verzekeringspremie. In de programmabegroting 2021 is rekening gehouden met 5.185 deelnemers. Uiteindelijk waren er 4.325 deelnemers waarvoor een bijdrage is betaald. De afname van het aantal deelnemers komt mede doordat in 2021 de gemeentelijke bijdrage is verlaagd in het kader maatregel 22 van ‘Ombuigen en Vernieuwen’. Dit geeft een voordeel van € 255.000. In TB2 is hier melding van € 225.000 voor gedaan, deze is structureel omgezet naar € 200.000.									

Zoetermeerpas									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		359	V					359	V
Met de ZoetermeerPas kunnen mensen met een laag inkomen korting krijgen op verschillende activiteiten zoals sport, cultuur en dagjes uit. Door COVID-19 hebben de deelnemers minder gebruik kunnen maken van de aangeboden activiteiten. Het ontstane voordeel is € 359.000. In TB2 is een voordeel van € 250.000 gemeld.									

Leenbijstand									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
195	V	220	V					415	V

Leenbijstand is een vorm van bijzondere bijstand in de vorm van een lening. De leenbijstand moet net als een gewone lening ook terugbetaald worden. Als gevolg van de COVID-19-crisis zijn er aanmerkelijk minder verstrekkingen, namelijk € 220.000 minder. Het gaat vooral om inrichtingskosten. Dit heeft te maken met een verminderde instroom van statushouders en in het algemeen door verminderde consumptieve uitgaven door de lockdown. We leggen voor € 195.000 meer aan vorderingen op dan begroot. In de jaarrekening van 2020 hebben wij gemeld dit structurele voordeel te verwerken in de programmabegroting voor 2022. Deze aanpassing heeft dit jaar plaatsgevonden. In TB2 is een voordeel van € 270.000 op de lasten en voor de baten € 85.000 gemeld.

Gemeentelijk armoedebeleid en schuldhulpverlening									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		346	N					346	N

Er is onderzocht of de vernieuwing voor het anders organiseren van bewindvoering haalbaar is via procesverbeteringen in de samenwerking binnen de keten gemeente-rechtbank-bewindvoerders. En via de nieuwe Wet adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind (Ags). Over de praktische uitvoering van het adviesrecht is met de kantonrechter gesproken. De uitkomst was dat de directe sturingsmogelijkheid van het adviesrecht op de kosten voor bijzondere bijstand voor bewindvoeringskosten op korte termijn zeer beperkt is, omdat de rechter het advies pas afweegt vier maanden nadat het bewind is uitgesproken. Verder wijkt de rechter alleen in zeer uitzonderlijke gevallen af van de koers om toegekend schuldenbewind te laten beëindigen om meer passende en minder verstrekkende voorzieningen zoals budgetbeheer, als alternatief in te zetten. De ombuigingsmaatregel moesten we hierdoor terugdraaien. Dit geeft een nadeel van € 307.000. In TB1 is € 263.000 gemeld.

Vanuit het steun- en herstelpakket als gevolg van COVID-19 is ingezet op een versnelde opschaling van instrumenten waardoor mensen eerder financiële rust ervaren. Omdat we door de coronacrisis geconfronteerd werden met een toename in het aantal aanvragen voor schuldhulpverlening, droegen deze instrumenten: Collectief schuldregelen; Uitbreiden Nederlandse Schuldhulproute en Schuldenknooppunt bij aan een snellere en efficiëntere oplossing voor de schuldenproblematiek. Dit geeft een nadeel van € 39.000. In TB1 is € 18.000 gemeld.

Voorziening bijstandsdebiteuren									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		478	V					478	V

De stand van het openstaande saldo bijstandsdebiteuren bepaalt de hoogte van de voorziening. Op basis van een herberekening van de voorziening kon er in 2021 ten opzichte van 2020 in totaal een bedrag vrijvallen van € 478.000. In de jaarrekening van 2020 hebben wij dit structurele nadeel gemeld om dit te verwerken in de programmabegroting voor 2022. Deze aanpassing heeft dit jaar plaatsgevonden. In TB2 is een vrijval van de voorziening van € 700.000 gemeld.

Kwijtschelding bijstandsdebiteuren									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		668	N					668	N

De kwijtschelding van debiteuren moet volgens de geldende voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording als last (€ 668.000) in de exploitatie van het lopende jaar geboekt worden. In de jaarrekening van 2020 hebben wij dit structurele nadeel gemeld om dit te verwerken in de programmabegroting voor 2022. Deze aanpassing heeft dit jaar plaatsgevonden. In TB2 is € 900.000 aan kwijtscheldingen gemeld.

Vorderingen bijstandsdebiteuren									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
451	V							451	V

De opgelegde vorderingen aan klanten vormen mede de basis van de inkomstenkant van Werk, Zorg & Inkomen. Er is een baat van € 1.396 mln. , dit afgezet tegen de begroting 2021 van € 945.000 is het voordeel € 451.000 hoger uitvallen. In de jaarrekening van 2020 hebben wij dit structurele voordeel gemeld om dit te verwerken in de programmabegroting voor 2022. Deze aanpassing heeft dit jaar plaatsgevonden. In TB 2 hebben wij een voordeel van € 300.000 gemeld.

Bijstandsuitkeringen (BUIG)									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
1.941	N	2.336	V					395	V

Vanwege de uiterst gunstige omstandigheden op de arbeidsmarkt stromen er steeds minder mensen in de bijstand. Dit was gedurende het jaar door zowel de gemeente als het Rijk voorzien. Hierom is er bij TB2 en ook later bij de Financiële afwijkingen na TB2 2021 een lagere lasten verwachting als ook een lagere rijksvergoeding gemeld van beide (€1.000.000 TB2 + € 900.000 Financiële afwijkingen na TB2 2021) = € 1.900.000 (lagere baten versus lagere lasten, oftewel saldo neutraal). De precieze baten afwijking was nog € 41.000 negatiever. Bij het opmaken van de jaarrekening werd duidelijk dat de werkelijke gemiddelde prijs 1% lager lag dan de aangenomen gemiddelde prijs wat voor een belangrijk deel wordt veroorzaakt door een lagere reservering vakantiegeld (uit te betalen in '22) dan ingeschat. Dit maakt dat er aan de lastenkant nog een aanvullend (bovenop de Financiële afwijkingen na TB2 2021) voordeel is van € 436.000.

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
7.818	V	7.419	N					399	V

De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is een van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de COVID-19-crisis. De regeling is voor zelfstandig ondernemers, waaronder zzp'ers. Het voorziet in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud als het inkomen door de COVID-19-crisis tot onder het sociaal minimum daalt. En in een lening voor bedrijfskapitaal om liquiditeitsproblemen als gevolg van de COVID-19-crisis op te vangen.

Aan ondernemers is voor € 6,249 mln. uitbetaald aan Tozo uitkeringen. De uitvoeringskosten daarvoor bedroegen € 1,170.

Vanuit het rijk is er dit jaar € 4,475 mln. aan voorschot ontvangen om de uitkeringen te kunnen uitbetalen aan de ondernemers en de uitvoering te organiseren. Op basis van de afrekening met het Rijk nemen we een nog te ontvangen post van € 1,679 mln. op. Naar aanleiding van het verstrekte bedrijfskapitaal is € 1,008 mln. aan vorderingen opgeboekt. Omdat de inkomsten voor deze verstrekte bedrijfskredieten moeten worden terugbetaald aan het Rijk is er voor de terugbetalingsverplichting een post van € 1.721 mln opgenomen. Voor eerder verstrekte voorschotten wordt € 140.000 aan vorderingen opgeboekt. De Tozo is een regeling die over de jaargrens heen loopt waar het Rijk voorschotten voor verstrekt heeft die jaarlijks afgerekend worden.

De afrekening van het voorgaande jaar is € 2,237 mln.
De totale lasten voor Tozo in 2021 bedragen € 7,419 mln. en de baten zijn € 7,818 mln. waarvan we in TB1 en 2 een melding gemaakt van € 6,650 mln.

Personele lasten (exclusief CAO-effect)									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
47	V	308	N					261	N

Het verwachte nadeel op personele lasten is lager dan aangegeven in TB 1 en 2. Dit komt onder andere doordat medewerkers (meer dan verwacht) zijn ingezet op andere taken, zoals uitvoering Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo), Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) en het loket Toeslagenaffaire. Personele inzet ten behoeve van deze regelingen wordt financieel gedekt vanuit de uitvoeringskosten van desbetreffende regeling. De ontstane vacatureruimte is niet volledig ingevuld.
Daarnaast is het niet gelukt om alle openstaande vacatures tijdig in te vullen door krapte op de arbeidsmarkt voor bepaalde functies.

Het nadeel op personele lasten is € 308.000.
Daarnaast is er een voordeel op de baten van € 47.000. Voor diverse werkzaamheden voor andere organisaties zijn eindafrekeningen ontvangen.

In TB1 en 2 is een totaal nadeel van € 615.000 gemeld op personele lasten.

Stijging loonkosten collectieve arbeidsovereenkomst (CAO)									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		177	N					177	N

De nieuwe CAO leidt in het jaar 2021 tot een stijging van de loonkosten. Belangrijkste kostenposten vormen een eenmalige uitkering van € 1.200 per medewerker en een stijging van de lonen per 1 december 2021 met 1,5%. Ook is sprake van een stijging van de werkgeverspremie. Dit betekent voor de loonkosten op programma 1 een overschrijding van € 231.000. Op dit doel is de overschrijding € 177.000. Deze overschrijding is al gemeld in de Financiële afwijkingen na TB2 2021.

Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		807	N					807	N

De Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) Zoetermeer is per april 2021 van start gegaan. Een regeling voor huishoudens die door Corona te maken hebben met een inkomensterugval en daardoor deze noodzakelijke kosten niet meer kunnen betalen. Gemeenten kregen middelen van het Rijk en beleidsvrijheid om TONK vorm te geven.
De regeling is in Zoetermeer ruimhartig in opzet: er geldt bijvoorbeeld geen plafondbedrag voor de verstrekking. De regeling liep van 1 januari tot 1 oktober 2021. Een aanvraag tegemoetkoming TONK kon worden ingediend tot 1 november 2021.
De lasten samenhangend met TONK zijn € 807.000 bestaande uit:

- € 358.000 toekenningen. Dit betreft 130 toekenningen op basis van 280 TONK-aanvragen.
- € 449.000 uitvoeringskosten.

Door het Rijk is voor de TONK in de algemene middelen budget beschikbaar gesteld dat op OAD verantwoord wordt.
In TB1 en 2 is een totaal nadeel van € 760.000 gemeld.

Toeslagenaffaire									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
985	V	887	N					98	V

Het Rijk heeft de gemeente gevraagd te ondersteunen bij haar maatregelen in het kader van de kinderopvangtoeslag. Dit beroep betreft enerzijds zaken in de uitvoering en anderzijds het kwijtschelden van gemeentelijke vorderingen op de betreffende groep ouders.
Met de kwijtschelding van de vorderingen vermindert het bedrag waarvoor in de voorziening debiteuren een bedrag wordt aangehouden.

De vergoeding van de uitvoeringskosten door het Rijk vindt deels plaats op basis van normbedragen per uitgevoerde werkzaamheden en deels op basis van daadwerkelijk gemaakte kosten. Van het Rijk is in 2021 € 358.000 ontvangen voor uitvoeringskosten en kwijtschelding Toeslagenaffaire, daarnaast is van de Belastingdienst € 3.000 ontvangen ten behoeve van minnelijke schuldsanering natuurlijke personen gerelateerd aan de Toeslagenaffaire. De nog te ontvangen vergoeding van het Rijk met betrekking ten behoeve van het jaar 2021 bedraagt € 624.000.

De lasten van € 887.000 in 2021 bestaan uit:

- € 365.000 uitvoeringskosten
- € 522.000 kwijtschelding en overige inkomstenoverdracht

De totale baten voor het loket Toeslagenaffaire in 2021 bedragen € 985.000 en de lasten zijn € 887.000.
In TB2 is een nadeel van € 352.000 en een voordeel van € 352.000 gemeld. De VNG heeft bij het Rijk aangegeven dat zij een volledige compensatie van deze kosten voor gemeenten van het rijk verwacht.

Besluit bijstandverlening zelfstandigen (BBZ)									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
50	N	125	V					75	V

Zelfstandigen met (financiële) problemen kunnen in bepaalde gevallen een beroep doen op het besluit bijstandverlening zelfstandigen (BBZ). Als gevolg van de tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo) is er ook dit jaar, net als vorig jaar, een stuk minder gebruik gemaakt van de BBZ-regeling.

Op de lasten is een voordeel van € 125.000 te melden. Hiertegenover staat ook een nadeel van de inkomsten van € 50.000.

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
70	V	16	V					86	V

Programma 2 Samen leven en ondersteunen

Financieel overzicht Programma 2

Bedragen x € 1.000

Programma 2: Samen leven en ondersteunen	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijzigingen	Rekening 2021	Saldo begroting na wijzigingen en rekening	N/V	Meldingen 2021	N/V
Baten	1.361	1.361	2.654	1.293	V	607	V
Lasten	-107.160	-110.733	-110.262	472	V	-3.701	N
Saldo van baten en lasten	**-105.799**	**-109.373**	**-107.608**	**1.765**	**V**	**-3.094**	**N**
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0		0	
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0		0	
Saldo mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**		**0**	
Resultaat	**-105.799**	**-109.373**	**-107.608**	**1.765**	**V**	**-3.094**	**N**

Begrotingsrechtmatigheid

Er is geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid in dit programma.

Doelstelling 2.1 Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp

Jeugdhulp Zorg in Natura									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		3.840	N					3.840	N

De gemeente komt niet uit met het budget voor specialistische jeugdhulp. Via de memo's Kostenontwikkeling jeugdhulp Zorg in Natura 2021 en Analyse kostenontwikkeling jeugdhulp Zorg in Natura 2021 is de raad hierover geïnformeerd.
Er is een lichte stijging zichtbaar van het aantal unieke jeugdigen in zorg (2020: 4.437 en 2021: 4.548). De instroom en herintreding van jeugdigen is dit jaar toegenomen, waarbij de doorstroom stabiel blijft.
Uit analyse blijkt dat er met name sprake is van een toename van het gebruik van (duurdere) vormen van jeugd-GGZ en dagbehandeling. Daarnaast is het beeld dat jeugdhulpaanbieders nog niet voldoen aan hun inspanningsverplichting over het richtinggevend kader en de maximale bestedingsruimte. Daardoor is het beoogde financiële effect van de inzet van een aantal ombuigingsmaatregelen nog niet zichtbaar. Daarnaast heeft een aantal PGB-aanbieders de overstap gemaakt naar Zorg in Natura, waardoor de kosten voor de hulp die deze aanbieders geven verschuiven naar jeugdhulp Zorg in Natura.

Gedurende het jaar wordt de prognose voor de kosten voor jeugdhulp Zorg in Natura gebaseerd op goedgekeurde declaraties en productieoverzichten. Op basis van de ontvangen bestuurs- en controleverklaringen van jeugdhulpaanbieders is de finale prognose naar beneden bijgesteld.

In de TB-en is een totaalnadeel van € 4,711 mln. gemeld (TB1: € 0,870 mln. en € 0,641 mln. en TB2: € 3,2 mln.).

PGB Jeugdwet									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		1.016	V					1.016	V

De Sociale Verzekeringsbank (hierna: SVB) voert de PGB's Jeugdwet uit. De SVB int maandelijks een voorschot bij de gemeente. De hoogte van dit voorschot varieert en is afhankelijk van de toegekende PGB's door de gemeente. De gemeente is de enige die een PGB kan afgeven. Na afloop van het

jaar ontvangt de gemeente van de SVB een prognose van de uitgaven op de PGB's Jeugdwet. Deze prognose wordt verwerkt in de gemeentelijke jaarrekening. Zes maanden na afloop van het jaar, wordt een verrekening van de SVB ontvangen. De afrekening over 2020 valt € 114.000 lager uit ten opzichte van de jaarrekeningprognose.

Dit jaar is verdere afname gerealiseerd in het aantal unieke jeugdigen met een PGB (2021: 38, 2020: 113, 2019: 151). Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat een aantal PGB-aanbieders een regionaal contract voor jeugdhulp Zorg in Natura heeft gekregen. Daarnaast is de sturing op PGB's vergroot door aanscherping van de regelgeving en door een betere check of er geen andere voorliggende wetgeving van toepassing is. De zorgkosten verschuiven daardoor deels van PGB naar Jeugdhulp Zorg in Natura.

In TB2 is een voordeel van € 0,8 mln. gemeld.

GR Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden en GR Veilig Thuis

Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
72	V	547	V					620	V

Het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden mag van de Belastingdienst de omzetbelasting die aan het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden in rekening is gebracht, doorschuiven naar de deelnemende gemeenten in de gemeenschappelijke regeling. De betreffende gemeenten kunnen deze doorgeschoven omzetbelasting opnemen in hun opgave van het BTW-compensatiefonds. Op deze wijze wordt het bedrag achteraf geclaimd bij het BTW-compensatiefonds. Over 2020 en 2021 betreft het een totaalvoordeel van € 91.000.

Het algemeen bestuur van Veilig Thuis heeft op 15 oktober 2020 de nieuwe systematiek bedrijfsvoeringstoeslag vastgesteld. Het effect van de nieuwe systematiek betekent voor Zoetermeer een verlaging van het structureel benodigd budget voor Veilig Thuis van € 75.000.
Na een lobbytraject van centrumgemeenten via de VNG - via een landelijk onderzoek naar de ontwikkelingen van meldingen en adviezen - heeft het rijk extra structurele middelen voor de Veilig Thuisorganisaties toegekend. De extra rijksmiddelen worden ingezet voor het verder versterken van Veilig Thuis en het organiseren van goede ketensamenwerking. Hierbij ligt het zwaartepunt bij investeringen in de lokale teams. Dit zijn investeringen die de individuele gemeenten dan niet meer voor hun rekening hoeven te nemen. Als gevolg hiervan was een eenmalig extra budget voor 2021 (€ 290.000) voor tijdelijke bijstelling van de flexibele inhuurschil niet nodig. Daarnaast is het budget voor de flexibele schil door personeelstekort bij het ingehuurde adviesbureau en de krapte op de arbeidsmarkt nauwelijks benut. Volgens de uitvoeringsovereenkomst 2021 wordt het overschot teruggegeven aan de deelnemende gemeenten (€ 162.000).

In de TB-en is een totaalvoordeel van € 414.000 gemeld (TB1: € 300.000 en TB2: € 114.000).

Beter Samenspel									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		193	V					193	V

Bij het project Beter Samenspel gaat het om het eerder herkennen en doorbreken van patronen, waardoor er eerder een duurzaam stabiele (veilige) situatie voor de gezinnen wordt gerealiseerd. Om dit te bereiken richt Beter Samenspel zich op een kwalitatieve verbetering in het lokale jeugdteam én het verbeteren van het samenwerkingsproces tussen de gemeenten en de gecertificeerde instellingen.
Binnen de gemeente is een start gemaakt met Beter Samenspel aan de hand van een aantal casussen en is een lokale en concrete vertaling van Beter Samenspel vormgegeven. De Gecertificeerde Instellingen wensen één aanspreekpunt binnen de gemeente wanneer een gezin te maken heeft met verschillende gemeentelijke afdelingen. Personeelstekorten bij Gecertificeerde Instellingen (GI) en binnen de lokale Toegang maken dat intensievere samenwerking dit jaar praktisch moeilijk te organiseren was. Vanwege de COVID-19-pandemie hebben de trainingen van medewerkers en de doorontwikkeling van Beter Samenspel dit jaar niet plaatsgevonden. De kosten voor de lokale projectleiding zijn vanuit een regionaal budget gedekt.
Bij TB1 is al gemeld dat de verwachte besparing op de kosten voor Jeugdhulp Zorg in Natura (€ 135.000) door het uitvoeren van Beter Samenspel in 2021 niet zal worden behaald.

Omzetgarantie en meerkosten jeugdhulp i.v.m. Corona									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		10	N					10	N

Op basis van de regionale Regeling corona-meerkosten jeugdhulp H10 hebben jeugdhulpaanbieders in 2020 een voorlopige bijdrage ontvangen. De definitieve bijdrage 2020 is dit jaar bepaald aan de hand van de ingediende declaraties van jeugdhulpaanbieders en vastgelegd in een vaststellingsovereenkomst. Er is nog € 21.000 uitbetaald. Met een maximale verwachting van € 244.000 aan meerkosten in de jaarrekening 2020 is de vaststelling € 223.000 lager uitgevallen.

Voor 2021 is een nieuwe Regeling corona-meerkosten jeugdhulp H10 getroffen waarbij het uitgangspunt is dat de gemeenten niet meer aan meerkosten vergoeden dan zij aan compensatie vanuit het Rijk ontvangen. Het in de decembercirculaire 2021 gepubliceerd bedrag van € 233.000 is als maximale compensatie opgenomen.

In TB2 is een voordeel van € 220.000 gemeld.

Preventief jeugdbeleid									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		242	V					242	V

Zoetermeer heeft van een drietal organisaties subsidiemiddelen terugontvangen die in 2020 waren bestemd voor preventief jeugdaanbod (totaal € 84.000). De belangrijkste reden voor terugvordering was dat niet alle activiteiten als gevolg van de COVID-19-pandemie doorgang konden vinden, waardoor het bereik minder groot was. Ook konden taken niet altijd op volledige sterkte worden uitgevoerd.

Door een vertraagde start van VoorZorg (ombuigingsmaatregel 3) zijn er in 2021 slechts zes trajecten voor zeer kwetsbare zwangeren gestart. Er werden minder zwangeren aangemeld dan verwacht (26 trajecten) en niet elke aanmelding was geschikt voor deelname aan VoorZorg. De beoogde kostenbesparing op jeugdhulp Zorg in Natura kon daardoor ook niet worden behaald. Er resulteert totaal € 158.000 aan budget.

Corona herstelplan - Jeugd									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		31	N					31	N

Vanuit het Coronaherstelplan Zoetermeer Veerkrachtig uit de crisis zijn kosten gemaakt voor diverse workshops, een game-evenement en weerbaarheidstrainingen voor jongeren.

Kinderopvang op sociaal-medische indicatie									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
37	N	152	V					115	V

Met het afgeven van sociaal-medische indicaties voor een kinderopvangplaats (kinderopvang smi) krijgt een aantal kinderen een plek om zich in een normale kinderdagverblijfsetting te ontwikkelen én krijgen ouders tijd en ruimte om de regie op het gezin weer te kunnen pakken. Kinderopvang smi is

een normaliserende preventieve voorziening in het spectrum van de jeugdhulp en -ondersteuning en in veel gevallen verbonden aan de ondersteuningsvraag van de betrokken ouder(s).
De afgelopen jaren zijn de werkafspraken kinderopvang smi aangescherpt (bij de indicatie wordt streng naar ‘noodzakelijk” gekeken en is de omvang van de plaats (het aantal dagdelen) beperkt), waardoor er sprake kan zijn van een dalende tendens.

Transformatie cliëntcontacttijd producten Jeugd- en Opvoedhulp									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		76	N					76	N

Bij de inkoopprocedure voor de jeugdhulp voor 2021 en verder zijn nieuwe tarieven met jeugdhulpaanbieders overeengekomen. De nieuwe tarieven voor de producten Jeugd- en Opvoedhulp zijn gebaseerd op het uitgangspunt dat minimaal 55% van de bestede tijd direct te relateren is aan zorg (de zogenoemde cliëntcontacttijd). Eén jeugdhulpaanbieder voldoet hier op dit moment nog niet aan. Met deze jeugdhulpaanbieder zijn transformatieafspraken gemaakt over de wijze waarop zij in 2021 en 2022 toewerken naar verbeteringen in de bedrijfsvoering. Hierdoor kunnen zij vanaf 2023 wel aan het minimum van 55% cliëntcontacttijd voldoen. De jeugdhulpaanbieder ontvangt hiervoor een eenmalige incidentele subsidie voor 2021 en 2022. Iedere gemeente van de H10 betaalt een aandeel in de subsidie. De verdeelsleutel is gebaseerd op de omzet van de betreffende jeugdhulpaanbieder in iedere gemeente. In de Programmabegroting 2021-2024 is hiervoor voor Zoetermeer € 160.000 opgenomen. Omdat de omzet voor Zoetermeer hoger uitkwam, viel de bijdrage ook hoger uit.

In TB1 is het nadeel van € 76.000 gemeld.

Personele lasten									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
175	V	37	N					138	V

De nieuwe CAO leidt in het jaar 2021 tot een stijging van de loonkosten. Belangrijkste kostenposten vormen een eenmalige uitkering van € 1.200 per medewerker en een stijging van de lonen per 1 december 2021 met 1,5%. Ook is sprake van een stijging van de werkgeverspremie. Het verwachte nadeel op personele lasten is o.a. door eenmalige bijdragen vanuit het Transformatiefonds Haaglanden en door hogere ontvangen bijdragen van gemeenten aan de kosten voor de Jeugdbeschermingstafel omgezet in een voordeel.

In de Financiële afwijkingen na TB2 2021 is een nadeel van € 107.175 gemeld.

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
105	V	37	V					142	V

Doelstelling 2.2 Langer zelfstandig wonen

Gebiedsgerichte ondersteuning									
Baten		Lasten						Saldo	
		273	N					273	N

Per 1 mei 2021 is het samenwerkingsverband inZet van start gegaan. InZet is de organisatie die in Zoetermeer de gebiedsgerichte ondersteuning uitvoert. InZet kan inwoners allerlei vormen van ondersteuning aanbieden, van welzijns- en preventieve jeugdactiviteiten tot individuele begeleiding en dagbesteding.
De welzijnsactiviteiten en de preventieve jeugdactiviteiten die per 1 mei onder inZet vallen zijn voortgezet. De partners die deze activiteiten voor 1 mei uitvoerden maken onderdeel uit van inZet waardoor er voor deze activiteiten geen cliënten overdracht plaats heeft gevonden. Het volledige budget van de welzijnsvoorzieningen voor de periode mei tot en met december 2021 is in een keer overgegaan naar InZet. Dit budget is onderdeel van doelstelling 2.4 en wordt hier ook verantwoord.

Voor de maatwerkvoorzieningen is een andere systematiek toegepast. Inwoners die voor 1 mei een indicatie hadden van de gemeente voor begeleiding of dagbesteding (= maatwerkvoorziening) worden overgedragen aan InZet op het moment dat hun indicatie afloopt. Niet alle maatwerk cliënten zijn in 2021 overgedragen omdat er ook indicaties na 2021 aflopen. Een deel van de maatwerkklanten (circa 30%) zal een indicatie van de gemeente blijven ontvangen. Bij deze groep gaat het om een specifieke ondersteuningsvraag die niet valt onder het ondersteuningsaanbod van inZet. Er is ook sprake van

een vertraagde implementatie van de dienstverlening van inZet vanwege een tekort aan personeel, coronamaatregelen en omdat de overdracht van cliënten van latende partijen (= zorgaanbieders buiten InZet) naar inZet complexer is en meer tijd kost dan vooraf ingeschat. Op deze vertraging in de overdracht is geanticipeerd door de indicaties van cliënten bij latende partijen tijdelijk te verlengen.

De kosten voor de maatwerkvoorzieningen zijn hoger zijn dan in 2020 omdat er sprake is van een verzwaring van de ondersteuningsvraag per client. Deze trend is al langer zichtbaar binnen de Wmo. Ook hebben de onderaannemers en partners van InZet na 1 mei nog gedeclareerd bij de gemeente vanwege de vertraagde overdracht van cliënten. Dit alles heeft geleid tot een nadeel van € 273.000 voor de maatwerk-/en vrij inzetbare voorzieningen.

In TB2 is een nadeel van € 250.000 gemeld.

Omzetgarantie en meerkosten Wmo i.v.m. Corona									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		191	V					191	V

Over 2020 mochten de gecontracteerde Wmo-aanbieders een vergoeding voor de omzet als meerkosten aanvragen bij de gemeente als gevolg van corona. De declaratie van deze kosten gebeurt achteraf. Voor 2020 is er € 176.000 gedeclareerd en betaald. Met een maximale verwachting van € 514.000 aan meerkosten in de jaarrekening 2020 zijn de kosten € 338.000 lager uitgevallen.

Voor 2021 is een nieuwe Regeling corona-meerkosten Wmo getroffen waarbij het uitgangspunt is dat gemeenten niet meer aan meerkosten vergoeden dan zij aan compensatie vanuit het Rijk ontvangen. Het in de decembercirculaire 2021 gepubliceerd bedrag van € 147.000 is als maximale compensatie opgenomen. Het voordeel uit 2020 van € 338.000 en de verwachte kosten meerkosten van € 147.000 hebben geleid tot een voordeel van € 191.000.

Wmo-hulpmiddelen en -onderhoud									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		631	V					631	V

Een Wmo- hulpmiddel, zoals een rolstoel of scootmobiel, is een roerende zaak die bedoeld is om beperkingen in de zelfredzaamheid of participatie van een cliënt te verminderen of weg te nemen. In 2021 is het contract voor het leveren, beheren en onderhouden van de Wmo-hulpmiddelen opnieuw aanbesteed. Daarnaast is in 2021 een eenmalig budget beschikbaar gesteld van € 1 mln. voor extra vervangingskosten (onderhoud) vanwege de noodzakelijke verlaging van de afschrijvingstermijn van 8 naar 7 jaar. In 2020 is al begonnen met een actief vervangingsbeleid waarbij alle uitstaande (actieve) voorzieningen van 8 jaar en ouder vervangen zijn. Ook hulpmiddelen die technisch nog werkten zijn vervangen in 2020. In 2021 heeft dit geleid dat er minder vervangen is en ook minder onderhoud aan de hulpmiddelen is gepleegd door de nieuwe aanbieders. Zowel het extra budget als minder vervangingsinvesteringen hebben ertoe geleid dat er eenmalig voordeel is van € 631.000.

In TB2 is een voordeel van € 800.000 gemeld.

Wmo-woningaanpassingen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		261	N					261	N

Woningaanpassingen worden ingezet als inwoners vanwege een handicap beperkingen ondervinden bij het normale gebruik van de woning. Het aantal woningaanpassingen per jaar is moeilijk voorspelbaar. Dit leidt jaarlijks tot afwijkingen ten opzichte van de begroting. In 2021 is het nadeel op de woningaanpassingen € 261.000. In TB1 is een nadeel van € 126.000 gemeld.

Inwoners hebben steeds meer woningaanpassingen nodig omdat ze ouder worden, langer in hun eigen huis blijven wonen en de gemeente een beroep doet op de zelfredzaamheid van burgers. Daarnaast zorgt de krapte op de woningmarkt voor onvoldoende aanbod van geschikte ouderenwoningen.

Wmo-huishoudelijke hulp									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		476	V					476	V

Huishoudelijke hulp wordt ingezet voor inwoners die niet meer in staat zijn huishoudelijk werk te verrichten. Door de aanzuigende werking van het Wmo abonnementstarief is het aantal cliënten dat gebruik maakt van huishoudelijke hulp net als in 2020 ook in 2021 gestegen. Het is voor gebruikers met een hoger inkomen en/of vermogen aantrekkelijker geworden om een beroep te doen op de Wmo voorzieningen. Het gevolg is dat het aantal geïndiceerde

uren dat werkelijk door de zorgverlener is ingezet is toegenomen. Dit is een stijging van het volume (Q).

Daarnaast is in 2021 de huishoudelijke hulp opnieuw aanbesteed. Het nieuwe contract is vanwege een vertraging in het proces pas ingegaan in november 2021. Per 2021 zijn structureel middelen (€ 900.000) beschikbaar gesteld voor de nieuwe verhoogde reële uurtarieven huishoudelijke hulp ten behoeve van het nieuwe contract. Aangezien het effect van de prijsstijging niet in 2021 geëffectueerd is, heeft dit geleid tot een eenmalig voordeel van € 476.000.

In TB1 is een nadeel van € 700.000 gemeld.

Wmo persoonsgebonden budgetten (PGB's)									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		807	V					807	V

De Sociale Verzekeringsbank (hierna: SVB) voert de PGB's Wmo uit. De SVB int maandelijks een voorschot bij de gemeente. De hoogte van dit voorschot varieert en is afhankelijk van de toegekende PGB's door de gemeente. De gemeente is de enige die een PGB kan afgeven. Na afloop van het jaar ontvangt de gemeente van de SVB een prognose van de uitgaven op de PGB's Wmo. Deze prognose wordt verwerkt in de gemeentelijke jaarrekening. Zes maanden na afloop van het jaar wordt de eindafrekening van de SVB ontvangen en weten we wat de werkelijke kosten zijn ten opzichte van de jaarrekeningprognose. De prognose is dat er ten opzichte van de begroting een voordeel is van € 807.000.

Dit jaar is een verdere afname gerealiseerd in het aantal het aantal Wmo cliënten met een PGB indicatie (2021:269, 2020: 327, 2019: 374). Dit wordt deels veroorzaakt doordat de zorgkosten verschuiven van PGB naar Zorg in Natura. Ook met de komst van de gebiedsgerichte ondersteuning worden alle PGB (aan)vragen eerst doorgezet naar InZet om beoordeeld te worden ten aanzien van of er wel of niet reguliere zorg ingezet kan worden. Daarnaast is de sturing op de PGB's vergroot door kritischer te kijken naar nieuwe aanvragen en verlengingen.

In TB2 is een voordeel van € 450.000 gemeld.

Regiotaxi				
Baten	Lasten	Onttrekking aan reserve	Toevoeging aan reserve	Saldo

		172	V					172	V

De regiotaxi is vervoer van deur-tot-deur en wordt ingezet voor inwoners die een beperking hebben m.b.t. vervoer. De lasten over 2021 vallen € 172.000 lager uit dan begroot (€ 1.2 mln.). Vanwege Corona en een tekort aan chauffeuren heeft de regiotaxi minder ritten gereden dan het pre-corona volume waarop begroot was. Daarnaast is er nog een voordeel op de afrekening van de regiotaxi 2019 met betrekking tot de BTW.

Indexatie Wmo

Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		248	N					248	N

Jaarlijks is er een afwijking in indexering tussen de gemeentelijke begroting en de budgetten voor de Wmo maatwerkvoorzieningen. De reguliere prijsstijging in 2021 van de Wmo maatwerkvoorzieningen is gebaseerd op het Wmo Besluit Zoetermeer 2021. In deze prijsstijging is de ontwikkeling van de personele kosten in de zorg meegenomen. In de gemeentelijke begroting wordt de indexering voor de materiele kosten toegepast. Het verschil is een tekort van €248.000. Deze onvermijdelijke indexeringskosten van € 248.000 worden gedekt vanuit OAD.

In TB1 is dit nadeel van € 248.000 gemeld.

Overbruggingszorg Beschermd Wonen

Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
357	V							357	V

Vanaf 1-1-2021 wordt de overbruggingszorg voor beschermd wonen, de ondersteuning die een cliënt in de thuissituatie nodig heeft in afwachting op een plek in een instelling, ingezet door de gemeente waar de cliënt verblijft. De kosten voor de overbruggingszorg worden gedekt door centrumgemeente Den Haag vanuit de regionale middelen voor beschermd wonen. In 2021 is € 357.000 ontvangen van de regio.

CAK eigen bijdrage									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
399	V							399	V

Sinds 2019 betalen alle Wmo-cliënten ongeacht het inkomen, vermogen of zorggebruik een vaste eigen bijdrage (abonnementstarief) voor de maatwerkvoorzieningen. Deze eigen bijdrage Wmo wordt geïnd door het Centraal administratiekantoor (CAK). In 2020 is door vertraging bij het CAK in het opleggen en innen van de eigen bijdragen een lagere opbrengst verantwoord in de jaarstukken. Regelgeving liet niet toe deze nog te ontvangen opbrengsten te verantwoorden in de jaarrekening van dat jaar. Deze opbrengsten komen daardoor ten gunste van het jaar 2021 zoals is gemeld in TB1. Het gaat om een voordeel van € 447.000.

In 2021 is de afdrachtenstroom werkelijk op gang gekomen. De afdrachten over 2021 zijn € 138.000 lager dan in de begroting 2021 (€ 804.000) is opgenomen.

Het totaal voordeel is € 399.000.

H6 Samenwerkingsverband									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
103	V							103	V

De H6-gemeenten (Lansingerland, Pijnacker-Nootdorp, Leidschendam-Voorburg, Wassenaar, Voorschoten en Zoetermeer) voeren gezamenlijk de inkoop op en het contractmanagement van de Wmo-producten Begeleiding, Dagbesteding en Kortdurend verblijf. De kosten van deze samenwerking (loonkosten voorzitter H6, contractbeheer en projectondersteuning) worden bij de gemeente Zoetermeer in rekening gebracht en vervolgens doorbelast naar de overige leden. De huidige systematiek van kostenverdeling is gebaseerd op inwonersaantallen. De gemeente Zoetermeer levert daardoor ook de grootste bijdrage (€ 52.000 in 2021). Het voordeel van € 103.000 is het bedrag dat in 2021 is doorbelast voor de samenwerking H6 aan de deelnemende gemeenten en wat Zoetermeer ontvangt ter compensatie van de kosten die gemaakt zijn. Deze kosten zijn verantwoord op ‘Wmo personeel en inhuur’.

Personele lasten Wmo

Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		126	V					126	V

Op personele lasten Wmo is een voordeel van € 126.000 gerealiseerd in 2021.
Dit ondanks de stijging van de loonkosten door de nieuwe CAO. Waarbij de belangrijkste kostenposten een eenmalige uitkering van € 1.200 per medewerker en een stijging van de lonen per 1 december 2021 met 1,5% zijn. Ook is sprake van een stijging van de werkgeverspremie.

Door krapte op de arbeidsmarkt is het niet is gelukt om alle openstaande vacatures (tijdig) in te vullen. Dit betreft naast de openstaande vacatures ten tijde van TB2 ook nieuwe vacatures die zijn ontstaan na TB2 door vertrekkende collega's. Dit heeft gezorgd voor lagere personele lasten, maar ook voor achterstanden en een enorm hoge werkdruk.

In TB2 is een totaal nadeel van € 175.000 gemeld op personele lasten Wmo.

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
10	N	91	V					81	V

Doelstelling 2.3 Bevorderen gezondheid, veiligheid en welbevinden

GGD Haaglanden									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
19	N	39	V					20	V

In TB2 is een nadeel op het budget van € 77.000 gemeld als gevolg van de vaststelling van de eerste begrotingswijziging 2021 van de GR GGD en VT Haaglanden. Op grond van deze begrotingswijziging 2021 van de GR GGD en VT Haaglanden is de bijdrage 2021 van de gemeente Zoetermeer in het programma GGD Haaglanden vastgesteld op € 1.487.000. Binnen de gemeentelijke begroting is € 1.410.000 beschikbaar.

Gerealiseerd is echter een voordeel van per saldo € 20.000 (saldo lasten en baten). Het saldo van melding en realisatie bedraagt € 97.000. Dit bedrag bestaat met name uit een voordeel op de personeelskosten van € 53.000 en een positief resultaat op de afrekening 2020 met de GR van € 30.000.

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		5	N					5	N

Doelstelling 2.4 Meedoen naar vermogen, ongeacht aard van de beperking

Formatie wijkregie									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		164	V					164	V

Op grond van het Coalitieakkoord is besloten de formatie wijkregisseurs tijdelijk, d.w.z. voor de periode 2020 tot en met 2022, uit te breiden met 3,0 fte (budget € 276.000). In het Coalitieakkoord was voorzien het aantal pilotwijken snel uit te breiden met de bijbehorende formatie. Ombuigen en Vernieuwen, het kiezen van de koers voor Zoetermeer 2040 en de Coronacrisis hebben geleid tot de keuze om eerst de werkwijze in de twee pilotwijken Seghwaert en Oosterheem goed door te ontwikkelen, voordat nieuwe pilotwijken worden opgezet. Daarom is besloten voor de uitvoering van de taken maar gedeeltelijk een beroep te doen op de extra formatie. Er resteert € 164.000.

In TB2 is een voordeel van € 175.000 gemeld.

Wijkbudgetten									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		230	V					230	V

Op het budget Wijk aan Zet (€ 75.000) wordt dit jaar, evenals het afgelopen jaar, een geringer beroep gedaan als gevolg van de Coronacrisis, die een rem zet op gemeenschappelijke activiteiten. Er resteert op jaarbasis € 29.000. In TB2 was nog uitgegaan van € 50.000.

Op het budget Wijkgericht werken (€ 365.000) resteert € 201.000. In TB2 werd nog rekening gehouden met € 125.000.

De lagere uitgaven zijn het gevolg van het besluit om wijkgericht werken nadrukkelijker te verbinden aan de visie Zoetermeer 2040. Een van de uitgangspunten van de visie is het investeren in de kwaliteit van de wijken en prioriteit te geven aan wijken en ontwikkelingen die daar om vragen. Wijkgericht werken is een middel om bij te dragen aan het keren van de mechanismen die we nu waarnemen in Zoetermeer en daarmee aan de hoofdlijnen van de visie Zoetermeer 2040.

De activiteiten in de pilotwijken Seghwaert en Oosterheem komen tot een afronding. De buurtactieplannen in de Velden- en Gaardenbuurt hebben als gevolg van de COVID-19-crisis enige vertraging opgelopen.
Hoewel de ambitie om in elke wijk een Huis van de Wijk te realiseren nog steeds bestaat, wordt de uitwerking hiervan vanwege de bestaande financiële omstandigheden voorlopig niet verder opgepakt. Link Wijkgericht werken en huizen van de wijk.

Om in de toekomst mogelijk wel te kunnen aansluiten op deze ambitie, blijft de wijkvestiging van de bibliotheek in Oosterheem in 2022 open, omdat deze locatie in het ondernemingsplan voor deze wijk is aangemerkt als beste locatie. In de wijk Rokkeveen wordt de wijkvestiging van de bibliotheek in 2022 omgebouwd waardoor de mogelijkheid tot ontwikkeling van een Huis van de wijk ook openblijft. In de wijk Seghwaert wordt IKC De Velddreef ontwikkeld en hierin wordt ruimte gerealiseerd voor een toekomstig Huis van de Wijk.

Coronaherstelplan									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		194	N					194	N

Vanuit het Coronaherstelplan 'Zoetermeer Veerkrachtig uit de crisis' zijn - verbonden aan doelstelling 2.4 - middelen bestemd voor de volgende thema's en activiteiten:

Thema Ontmoeten, luisteren en verbinden

- Ontmoetingen in de wijk door partners: project 'Kom naar buiten' . Besluit: € 150.000, aangewend: € 54.000, dekking: Ondersteuningsmaatregelen Corona.

Thema Steunen en Weerbaarheid vergroten

- Kom erbij - Eenzaamheid onder jongeren. Besluit: 90.000, aangewend: € 90.000, dekking: OAD
- Intensivering maatjesproject;
- Aanbod sociale eetgelegenheden. Besluit: € 25.000, aangewend € 25.000, dekking OAD

Thema Zorg bieden

- Pilot vernieuwend signalerend huisbezoek. Besluit: € 25.000, aangewend € 25.000, dekking: OAD.

Wijkactivering - samenlevingsopbouw									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		114	V					114	V

Het voordeel op de lasten heeft te maken met verminderde activiteiten als gevolg van Corona (€ 66.000) en met het aflopen van de bijdrage aan het project Palenstein Leeft (€ 48.000).

In TB2 is een voordeel van € 50.000 gemeld.

Vluchtelingenwerk									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		273	N					273	N

In afwachting van de inwerkingtreding van de nieuwe Wet inburgering per 1 januari 2022 is de gemeentelijke subsidie aan Stichting Vluchtelingenwerk Zuid-West Nederland verlengd voor 2021. Hierbij is rekening gehouden met de verhoogde taakstelling huisvesting vergunninghouders 2021.
In de begroting 2021 was - in afwachting van de inwerkingtreding van de nieuwe wet, die eerst was voorzien voor medio 2021 - nog een lager budget opgenomen. Er kon in 2021 (net als voorgaande jaren) echter nog een volledig beroep worden gedaan op de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding. De aanpassing van het subsidiebudget bedraagt € 273.000 en leidt op programma 2 tot een overeenkomstig nadeel. Op OAD staat een overeenkomstig voordeel.

Een en ander is in overeenstemming met hetgeen is gemeld in TB1.

Formatie en inhuur Wmo									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		185	V					185	V

Op de personeelskosten Wmo doet zich een voordeel voor van in totaal € 185.000. Het voordeel hangt met name samen met incidentele voordelen als gevolg van het tijdelijk niet ingevuld zijn van vacatures (overbrugging ontstaan van een vacature en invulling van een vacature).

Onafhankelijke cliëntondersteuning									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		139	V					139	V

De post (totaalbudget 2021 € 709.000) heeft betrekking op de kosten van de Zoetermeerwijzer, subsidies cliëntondersteuning tot 1 mei 2021 en de kosten van de onafhankelijke cliëntondersteuning vanaf 1 mei 2021. Het voordeel heeft op alle drie de onderdelen betrekking, met name de onafhankelijke cliëntondersteuning.

Het ondersteuningslandschap verandert in Zoetermeer met de start van de gebiedsgerichte ondersteuning op 1 mei 2021 door InZet. Ook is de opdracht voor onafhankelijke cliëntondersteuning opnieuw gedefinieerd; het Adviespunt Zorgbelang is de uitvoerder hiervan (budget € 117.000).
Gebleken is dat het vooraf inschatten van het aantal inwoners dat gebruik zou maken van onafhankelijk cliëntondersteuning, lastig is. Op basis van steden met vergelijkbare grootte werd de aanname gedaan dat het gaat om ongeveer 150 inwoners per jaar die beroep zullen doen op onafhankelijke cliëntondersteuning. Dat aantal blijft in 2021 nog achter.

Zowel Inzet als Adviespunt Zorgbelang zijn pas in mei 2021 begonnen. Adviespunt Zorgbelang wordt steeds bekender, de verwachting is dat het beroep op de organisatie zal toenemen.

Mantelzorgwaardering									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		34	N					34	N

Mantelzorgers kunnen in aanmerking komen voor een Mantelzorgwaardering, een financiële waardering van € 200 per persoon. In 2021 zijn in totaal 2.603 complimenten verstrekt, in totaal € 520.600. Dit leidt tot een overschrijding van het budget met € 34.000.

In TB1 werd een overschrijding van € 80.000 voorzien.

Koplopertraject cliëntondersteuning									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		139	V					139	V

Het Koplopertraject cliëntondersteuning gemeente Zoetermeer bestaat uit een drietal opdrachten: Loket Welzijn en maatschappij, Gebiedsgerichte ondersteuning en Onafhankelijk advies.
De initiële opdracht was erop gericht om een loket Sociaal Domein binnen het Forum te realiseren. Door de Coronacrisis is dit niet van de grond gekomen. Inmiddels kan worden vastgesteld dat het loket Sociaal Domein nu in principe op de 6 inlooppunten van inZet wordt georganiseerd, want daar kunnen alle inwoners met hun vragen over zorg en ondersteuning terecht. Voor InZet ligt er de verantwoordelijkheid een bredere inloopfunctie te ontwikkelen.

Het voordeel bedraagt in totaal € 139.000 en is eenmalig. Het voordeel bestaat uit het budget voor 2021 van € 130.000 en een afrekenresultaat 2020 van afgerond € 9.000.

Vrijwilligersondersteuning									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		164	V					164	V

Op het onderdeel vrijwilligersondersteuning (budget € 497.000) doet zich een onderschrijding van in totaal € 164.000 voor, waarbij in TB2 nog rekening werd gehouden met een afwijking van € 70.000 (positief resultaat).

Dit betreft m.n. de subsidieregeling Vrijwilligersondersteuning (€ 50.000).
Het aantal aanvragen loopt achter bij de verwachting. Dit komt waarschijnlijk door de gevolgen van de coronacrisis, waarbij het aantal vrijwilligers terug is gelopen en daarmee ook de mogelijkheid voor vrijwilligersorganisaties om projecten op te zetten en uit te voeren. De maatregel om dit bij te sturen is om de subsidieregeling verder te promoten onder de vrijwilligersorganisaties.
Het overige bedrag betreft andere onderdelen uit de vrijwilligersondersteuning die lagere uitgaven kennen dan verwacht vanwege hetzelfde euvel.

Maatschappelijke zorg									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
144	V	196	V					340	V

Het voordeel op de baten betreft in hoofdzaak een bijdrage van centrumgemeente Den Haag voor de aanpak van dak- en thuisloosheid.

De Haagse regio heeft via de centrumgemeente Den Haag van het rijk een impuls van € 16 mln. gekregen voor de aanpak dak- en thuisloosheid. Dat budget moest besteed worden aan projecten in 2020 en 2021. Ten laste van dit budget is in 2021 een projectaanvraag van de gemeente Zoetermeer ten behoeve van het Daklozenpunt Zoetermeer gehonoreerd. Het gaat daarbij in totaal om € 160.000, bestaande uit een bijdrage voor 2020 van € 80.000 en een bijdrage voor 2021 van eveneens € 80.000.
Het beleid met betrekking tot het Daklozenpunt betreft bestaand beleid van de gemeente Zoetermeer waarvoor aanvankelijk dekking is gevonden binnen het eigen gemeentelijke budget (programma 2 Samen leven en ondersteunen). Als gevolg van de bijdrage regionale aanpak dak- en thuisloosheid vallen deze middelen nu vrij. Naast het voordeel van € 160.000 is er op de inkomsten een klein nadeel van afgerond € 16.000.

In TB2 is een voordeel op de baten van € 160.000 gemeld.

Het voordeel op de lasten van € 196.000 wordt veroorzaakt door € 88.000 lagere vaststelling in 2021 van subsidies 2020 Bemoeizorg, € 21.000 lagere

bijdrage aan de gemeente Den Haag ten behoeve van Opvang verwarde personen, € 64.000 lagere uitvoeringskosten Wet verplichte GGZ en € 23.000 overige verschillen.

Samenwerkingsverband gebiedsgerichte ondersteuning									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		396	N					396	N

Het Samenwerkingsverband gebiedsgerichte ondersteuning, InZet, is op 1 mei 2021 gestart en heeft een brede taakopdracht op het gebied van de ondersteuning en begeleiding van inwoners van de gemeente. Het ontvangt daartoe een samengesteld budget, dat in 2021 nog op drie plaatsen in de gemeentelijke begroting en rekening wordt verantwoord (preventief jeugdbeleid - doelstelling 2.1, maatwerkvoorzieningen en vrij inzetbare voorzieningen Wmo - doelstelling 2.2 en welzijnsactiviteiten - doelstelling 2.4). Het aanbod van het Samenwerkingsverband wordt getypeerd als een algemene Wmo-voorziening, vanaf 2022 te verbinden aan de m.i.v. 2022 aangepaste doelstelling 2.2 Bevorderen meedoen aan de samenleving en zelfstandig wonen.

Het nadeel heeft in de eerste plaats betrekking op een bijdrage van € 282.033 aan het Samenwerkingsverband (inZet) ter compensatie van de kosten, die in de aanloop naar de start van de organisatie per 1 mei 2021 werden gemaakt. Het nadeel is in de tweede plaats te verklaren uit een verschil in de indexering (aanpassing bijdrage Samenwerkingsverband met 3,24% conform de Overeenkomst met inZet versus aanpassing raming gemeentelijke begroting met 1,9%). In de derde plaats uit uitgaven voor communicatie e.d. in verband met de start van de nieuwe organisatie inZet waarvoor geen budget beschikbaar was.

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
4	V	99	V					103	V

Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen

Financieel overzicht Programma 3

Bedragen x € 1.000

Programma 3: Leefbaarheid, duurzaam en groen	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijzigingen	Rekening 2021	Saldo begroting na wijzigingen en rekening	N/V	Meldingen 2021	N/V
Baten	28.145	29.618	29.177	-441	N	-1.191	N
Lasten	-48.429	-49.875	-48.336	1.538	V	-1.423	N
Saldo van baten en lasten	**-20.284**	**-20.257**	**-19.159**	**1.098**	**V**	**-2.614**	**N**
Onttrekkingen aan reserves	376	343	728	385	V	157	V
Toevoegingen aan reserves	-86	0	-1.715	-1.715	N	0	
Saldo mutaties reserves	**289**	**343**	**-987**	**-1.330**	**N**	**157**	**V**
Resultaat	**-19.995**	**-19.914**	**-20.147**	**-233**	**N**	**-2.457**	**N**

Begrotingsrechtmatigheid

Er is geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid in dit programma.

Doelstelling 3.1 Bevorderen duurzame ontwikkeling

Regeling Reductie Energieverbruik woningen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
309	V	309	N					0	V
Met Raadsbesluit 637693038 is met rijkssubsidie in het kader van de RREW (Regeling Reductie Energiegebruik Woningen) ca. € 1,34 mln. ter beschikking gesteld om daarmee een energie-bespaarcampagne voor huurders te organiseren. De gemeente heeft tot 31 juli 2022 de tijd om deze regeling uit te voeren en in het raadsbesluit was voorzien dat in 2021 € 335.000 zou worden besteed en € 1.006.000 in 2022. Door een voortvarende uitvoering is in 2021 € 644.000 besteed, waardoor er in 2021 vanuit administratief oogpunt bezien een nadeel is ontstaan van € 309.000. De extra uitgaven worden in lijn met de regeling gedekt vanuit extra inkomsten, zodat per saldo het effect kostenneutraal is.									

Duurzaam en Groen, onderdeel duurzaamheid									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		261	V	261	N			0	V
In 2019 heeft het rijk naar aanleiding van het klimaatakkoord € 686.000 beschikbaar gesteld. De in 2019 specifiek beschikbaar gestelde middelen zijn in de brede bestemmingreserve gestort. Het budget is bedoeld om de uitwerking van de energietransitie te organiseren door een ondersteuningsaanbod voor particuliere huiseigenaren (VvE's en eengezinswoningen) en om op stedelijk niveau een warmtevisie op te stellen en per wijk transitieplannen te maken. De aanwending van deze middelen is vastgesteld bij de programmabegroting 2021 in 2 jaar (gelijkelijk over 2021 en 2022). In verband met de coronabeperkingen zijn de ontwikkeling van het ondersteuningsaanbod en het maken van transitieplannen per wijk vertraagd, waardoor de uitvoering met ca. 1 jaar is vertraagd. Wel is het gelukt om nog ondersteunende maatregelen uit te voeren voor € 82.000. Voor 2021 geeft dit een voordeel van € 261.000. Hier staat een even hoog nadeel wegens onttrekking brede bestemmingreserve tegenover. Bij TB2 was een voordeel van € 343.000 en een even hoog nadeel gemeld.									

Duurzaam en Groen, onderdeel Groen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
8	V	167	V					175	V

Voor Groenprojecten is gedurende de collegeperiode een extra bedrag beschikbaar gesteld. Omdat de gemeente samenwerkt met derden en daar de coördinatie voor uitvoert is het budget met de bijdrage van derden en een budgetoverheveling vanuit 2018/19 opgehoogd tot in totaal ca. € 612.000 (en € 181.000 bijdrage derden). In 2021 is in totaal € 445.000 besteed zodat een voordeel is behaald van € 167.000. Dit wordt veroorzaakt doordat het project moerasparels door het uitblijven van een vergunning is vertraagd en omdat het project vergroening schoolpleinen door de drie scholen nog niet is opgestart, waardoor de beoogde bijdrage niet is verstrekt. Daarnaast is veel voorbereidingstijd verricht voor het project bij de Zoetermeerse Plas (daar wordt een ijzerhoudend zandfilter langs gelegd om blauwalg te voorkomen) dat samen met het Hoogheemraadschap wordt uitgevoerd. Naar verwachting zal hiertoe in 2022 een samenwerkingsovereenkomst worden ondertekend.

Milieu									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		68	N					68	N

In de begroting is een budget van € 475.000 opgenomen voor de kosten voor de (beleids)medewerkers die zich bezighouden met duurzaamheid, luchtkwaliteit en geluidsoverlast. In 2021 is er sprake van een extra uitvraag waardoor er ook extra kosten zijn ontstaan. De extra inzet is onder andere ontstaan van extra beleids- of informatievragen van derden en vanuit de interne uitvoerende organisatieonderdelen door de implementatie van de Omgevingswet (inclusief Omgevingsplan) en het beoordelen van aanvragen van omgevingsvergunningen. Er is daarnaast sprake van externe inhuur wegens vervanging voor ziekteverzuim. De meerkosten bedragen € 68.000. In TB2 was een nadeel gemeld van € 110.000.

Afvalinzameling									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
716	V	635	N					81	V

Voor afvalinzameling en -verwerking en overige kosten afval is in de programmabegroting een budget opgenomen van ca. € 11,2 mln. Dit is exclusief de overige kosten die mogen worden toegerekend aan de afvalstoffenheffing zoals overhead, BTW en veegkosten. Het budget voor de opbrengsten uit de afvalstoffenheffing (en overige opbrengsten afval) bedraagt ca. € 16,1 mln.
Op de opbrengsten is een voordeel ontstaan van € 716.000, op de kosten een nadeel van € 635.000.

Hogere opbrengsten
Er is een voordeel op de vergoeding van het oud papier. Per 1 oktober 2020 is er een nieuw contract voor de inzameling van oud papier en karton afgesloten. De kosten en de vergoeding worden nu apart van elkaar geboekt in plaats van gesaldeerd. Hierdoor ontstaat er administratief bezien een verschil ten opzichte van de begroting. De ontvangen vergoeding is € 595.000 hoger dan begroot. Bij TB1 was een voordeel van € 430.000 gemeld. De vergoeding is hoger vanwege de stijging van de papierprijs.
Daarnaast zijn er € 121.000 hogere opbrengsten, onder andere door hogere vergoeding voor ijzer en hogere opbrengst voor de afvalstoffenheffing.

Hogere kosten
Vanwege de landelijke regelgeving over de verwerking van matrassen zijn er vanaf dit jaar extra kosten voor de verwerking van matrassen. Dit geeft € 200.000 hogere kosten. Bij TB1 en TB2 was € 250.000 gemeld. Daarnaast zijn de inzamelkosten voor papier vanwege de eerdergenoemde administratieve verwerking (zie ook baten) en het nieuw afgesloten contract € 435.000 hoger dan begroot. Bij TB1 was hiervoor € 430.000 gemeld.

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
27	V	29	N					2	N

Doelstelling 3.2 Behouden aantrekkelijke & veilige openbare ruimte

Ecologie									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		14	N					14	N
De gemeente heeft één formatieplaats opgenomen in de programmabegroting voor een medewerker op het taakveld stadsecologie. Vanwege toenemende vraag om ondersteuning, waaronder de inbreng in de Omgevingsvisie en andere instrumenten die de komende jaren moeten worden opgesteld is de formatie met 1 fte uitgebreid. Hiervan is € 14.000 niet toerekenbaar aan projecten. In TB2 is een nadeel gemeld van € 60.000.									

Digitalisering Stadsbeheer									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		129	N					129	N
Het gebruik van data en software wordt steeds meer ingezet bij het slimmer beheren en onderhouden van de stad. Digitalisering heeft grote voordelen, maar brengt ook onvermijdelijke structurele hogere kosten met zich mee zoals de kosten van nieuwe software modules, licenties, onderhoud en hosting. Deze vaak innovatieve toepassingen worden samen met diverse partijen (softwareleveranciers, Haagse Hogeschool, kennisorganisaties en andere overheden) ontwikkeld. Data en software worden ook gebruikt door de toenemende behoefte aan visualisatie en planning met ruimtelijke en andere data, in relatie met de complexe maatschappelijke vraagstukken. Ook is er gestart om beheerdata om te zetten naar standaard informatiemodellen. Hierdoor worden de data eenduidig geregistreerd in één bestand. Bij deze stappen wordt ook gewerkt aan verbeteringen van de datakwaliteit waardoor er ook een juister en volledi ger beeld komt van de beheergegevens. Door deze inspanningen is een nadeel ontstaan van € 129.000. In TB1 is voor 2021 en de drie daaropvolgende jaren een nadeel gemeld van € 100.000. Daarna kunnen er door standaardiseringen en beschikbaarheid van meer data mogelijk efficiency voordelen ontstaan.									

Basisregistratie Ondergronds									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		26	N					26	N

De Basisregistratie Ondergrond (BRO) is een wettelijke taak. Vanaf 1 januari 2018 is de gemeente verplicht een BRO in te richten en in stand te houden. Het ministerie voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (ministerie BZK) adviseert nadrukkelijk om binnen de gemeente een coördinator ondergrond aan te wijzen die alle BRO-gerelateerde disciplines kent, begeleidt en die de leveringen vanuit de gemeente aan het bronhouderportaal BRO inricht en bewaakt. De werkzaamheden voor deze nieuwe, wettelijk verplichte taak kunnen niet binnen de bestaande formatie worden opgevangen. In 2021 is hierdoor een nadeel van € 26.000 ontstaan. Om de werkzaamheden voor deze taak uit te voeren is in de programmabegroting 2022 een structureel jaarlijks budget van € 50.000 opgenomen.

Dagelijks beheer en onderhoud openbare ruimte									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
120	V	269	V					389	V

Voor het dagelijks beheer en onderhoud is € 8,4 mln. opgenomen. Aan dit budget is ook een deel van de kwaliteitsimpuls toegevoegd. Het vaste deel van de bestekken wordt gebruikt voor het integraal dagelijks onderhoud en het variabele deel is beschikbaar voor verbeteringen. Het onderhoud wordt pas uitgevoerd als de inspecties daartoe aanleiding geven. De inzichten over beheer en onderhoud zijn de laatste jaren in beweging. Door nieuwe ontwikkelingen in beheer (assetmanagement), andere inzichten en innovaties is een ander beeld gekregen over het onderhoud en beheer van de openbare ruimte in de gemeente.

Op het beheer en onderhoud is in 2021 een voordeel ontstaan van € 269.000. Het voordeel is met name ontstaan omdat de verbeteringen vaak in overleg met bewoners gebeurt en deze bijeenkomsten vanwege COVID-19 niet hebben plaatsgevonden maar ook doordat eerder geplande werkzaamheden vanwege de andere inzichten nog niet behoefden te worden uitgevoerd. In TB2 is een voordeel gemeld van € 200.000.

Het voordeel aan de batenkant van € 120.000 komt onder andere doordat meer degeneratievergoeding is ontvangen. Degeneratievergoeding is een vergoeding van de schade door vermindering van de kwaliteit en/of verkorting van de duurzaamheid van de verharding, veroorzaakt door de uitvoering van graafwerkzaamheden onder verhardingsconstructies door derden. Er zijn dus meer graafmeldingen gedaan dan in de begroting was voorzien.

De hoeveelheid graafmeldingen van de diverse nutsbedrijven fluctueert behoorlijk, dus de kans op een incidenteel voordeel of nadeel op deze inkomsten is elk jaar aanwezig. Daarnaast is voor de vervanging van de bewegwijzering van de fietspaden een niet begrote subsidiebijdrage ontvangen van € 47.000 van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag.

Dagelijks onderhoud bomen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		144	N					144	N

De gemeente Zoetermeer heeft ongeveer 41.000 bomen in beheer. Het dagelijks onderhoud bestaat vooral uit controles op veiligheid en snoeibeurten. Voor het dagelijks onderhoud en o.a. inspecties van bomen is in 2021 € 642.000 beschikbaar gesteld. In 2021 is er op bomen een nadeel van € 144.000 gerealiseerd. Vanwege o.a. het verouderen van het areaal en extra werkzaamheden voor het zorgdragen voor de veiligheid aan de H-structuur. Ook zijn er extra werkzaamheden als gevolg van de stormschades begin van het jaar verricht. In TB2 is melding gemaakt van een nadeel van € 200.000. Naar verwachting zit in het nadeel van het onderhoud van de bomen een structureel element, de omvang wordt in de komende tijd bepaald.

Ontvangst en afvoer bagger waterschappen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		377	V					377	V

In de begroting is een structureel budget opgenomen van € 399.000 voor baggeren. Het begrote bedrag is gebaseerd op basis van een langjarig gemiddelde. Voor het baggeren heeft de gemeente een overeenkomst gesloten met Hoogheemraadschap van Rijnland (HHvR). Elk jaar worden de werkzaamheden op elkaar afgestemd en uitgevoerd. De planning van de baggerwerkzaamheden door de waterschappen geeft aan dat de uitvoering een wisselend beeld in de tijd vertoont. Omdat de waterschappen de kosten daarvan bij de gemeente in rekening brengen, leidt dit tot jaarlijkse fluctuaties in de gemeentelijke uitgaven. In 2021 is hierdoor een incidenteel voordeel ontstaan van € 377.000. In TB2 is een voordeel gemeld van € 200.000. Door de (jaarlijkse) fluctuaties zal er wanneer het baggerprogramma wordt uitgevoerd in een toekomstig jaar sprake zijn van nadelen. In de TB-en zal daar melding van worden gedaan.

Lozingsrechten/drainage Noordwest									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		143	V					143	V

Gemeente Zoetermeer betaalt belasting over de hoeveelheid (vervuild) afvalwater dat uit het voormalige stortplaats Noord-West aan de Buytenparklaan wordt afgevoerd. Deze niet te beïnvloeden kosten worden door HH Rijnland aan de gemeente Zoetermeer in rekening gebracht op basis van de hoeveelheid afgevoerd water, de mate van verontreiniging van het water en de hoeveelheid neerslag in dat jaar.

Het incidenteel voordeel van € 143.000 wordt veroorzaakt door een (voordelige) eindafrekening uit 2018 van € 88.000 en doordat de bemonstering en monitoring in het Westerpark in overleg met de provincie en de Omgevingsdienst Haaglanden is beëindigd, omdat het water schoon genoeg is bevonden.

Uitvoeringskosten COVID-19									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		43	N					43	N

De gemeente Zoetermeer levert in het kader van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte ook een bijdrage aan de beleving en veiligheid van de bewoners. In verband met de COVID-19 crisis zijn extra niet begrote maatregelen genomen om de veiligheid van de bewoners te borgen. Hiertoe is bemensing ingezet en hebben extra schoonmaakrondes van de toiletgebouwen aan het strand van de Zoetermeerse Plas plaatsgevonden. Op verschillende plekken in de stad zijn verkeersregelaars ingehuurd en ingezet en zijn dranghekken, bouwhekken en tekstborden geplaatst om de (verkeers)veiligheid te kunnen waarborgen. Door deze maatregelen is het nadeel in 2021 € 43.000. In TB2 is een nadeel gemeld van € 80.000.

Herstel leidingen huisaansluitingen/kolken en leidingen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
76	N	107	N					183	N

Voor de aanleg van huisaansluitingen is € 107.000 begroot aan inkomsten. Een deel van deze inkomsten heeft echter betrekking op investeringen/projecten en moeten daar dan ook als opbrengst binnen komen. Dat is abusievelijk in 2020 niet gebeurd. Dat is in 2021 gecorrigeerd waardoor een nadeel ontstaat van € 76.000. In TB2 is een nadeel gemeld van € 90.000.

In 2021 is € 211.000 opgenomen voor de herstelwerkzaamheden aan leidingen en kolken. Door de invloed van extreme natuurlijke weersomstandigheden neemt ook de druk op de leidingen en kolken toe. Daarnaast is de leeftijd van het riool ook van invloed op de kwaliteit van het stelsel. Hierdoor is voor het noodzakelijk herstelwerk van de leidingen en kolken meer onderhoud uitgevoerd dan begroot. Dit geeft een nadeel van € 107.000 in 2021. In TB2 is een nadeel gemeld van € 90.000.

Betaald parkeren									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
1.539	N	329	V					1.210	N

In een groot deel van het centrum van Zoetermeer geldt betaald parkeren op het maaiveldniveau. De totale omvang van de parkeerinkomsten bedraagt normaal € 2,9 mln. Dit is inclusief de extra opbrengsten die waren opgenomen in Ombuigen en Vernieuwen van in totaal € 539.000. Als gevolg van de coronacrisis en het thuiswerken (inclusief het effect van het nieuwe werken bij de gemeente) blijven ook in 2021 de werkelijke inkomsten ver achter bij de begroting. Ook de opbrengst uit verhoogde parkeerinkomsten, door verruiming van betaald parkeertijden in het centrum en hogere parkeertarieven voor bezoekers, wordt niet gehaald. Het nadeel in 2021 is € 1.539.000 mln. In TB1 en TB2 is in totaal een nadeel gemeld van € 1.450.000.
Omdat de gevolgen van de dalende parkeerinkomsten door de COVID-19 crisis landelijk spelen heeft het rijk besloten om gemeenten hierin tegemoet te komen. De rijksuitkering is verantwoord in het overzicht OAD.

Het voordeel op de lasten komt voornamelijk doordat er o.a. minder kosten zijn gemaakt voor het parkeerbeheer en beheer aan de parkeer/ticketautomaten. Hierdoor is er in 2021 een incidenteel voordeel behaald van € 329.000.

Begraven									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
260	V	105	V					365	V

Op een totale opbrengst van € 607.000 voor de inkomsten begraven is een voordeel behaald van € 260.000. Dit komt o.a. door een hogere opbrengst herbegravingen, als gevolg van het ruimen in 2021. Naast inkomsten uit begrafenissen zijn in 2021 ook meer opbrengsten grafrechten en zijn er meer islamitische graven en meer particuliere graven uitgegeven dan algemene graven. Het wordt onderzocht of in deze ontwikkelingen nog een structureel element zit. Knelpunt bij het onderkennen van trends is dat de jaren 2020 en 2021, vanwege COVID-19 en de daaraan gerelateerde toename van gebeurtenissen, niet representatief zijn.

Het incidenteel voordeel van € 105.000 op de lasten komt door de recente investeringen op de begraafplaats. Hierdoor waren er minder onderhoudswerkzaamheden nodig dan begroot.

Afvoer grond Nieuwe Driemanspolder									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
321	N	398	V					77	V

In de Nieuwe Driemanspolder is samen met andere partijen een recreatiegebied aangelegd. Onderdeel van dit recreatielandschap is de aanleg van geaccidenteerd terrein. Omdat de gemeente (voor haar aandeel) voor de grond zou moeten betalen en ontwikkelaars voor deze afvoer een vergoeding moeten betalen, is hiervan een win-winsituatie gemaakt, waarbij de grond van ontwikkellocaties in Zoetermeer (mits deze grond de kwaliteit wonen c.q. landbouw en natuur heeft) toegepast kan worden in de Nieuwe Driemanspolder. De prognose is dat de vergoeding van de ontwikkelaars de kosten van het opslaan en verspreiden van de grond en de fiscale gevolgen dekken.

Door exogene factoren is er een vertraging in de uitvoering van een aantal projecten (zoals bij Dwarstocht) en blijft de toelevering van grond achter. Daardoor worden er geen inkomsten van de stortkosten ontvangen en worden geen werkzaamheden verricht ten behoeve van het verspreiden en bewaren van grond. Hierdoor blijven zowel de inkomsten als uitgaven achter bij de begroting. Dit geeft aan de batenkant een nadeel van € 321.000 en aan de lastenkant een voordeel van € 398.000. In TB2 is melding gemaakt van een nadeel van € 400.000 aan de baten en € 400.000 aan de lasten.

Elektrische laadinfrastructuur									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
16	V							16	V

In Zoetermeer staan momenteel ruim 220 oplaadpunten voor elektrische auto's in de openbare ruimte waarvan wordt verwacht dat de vraag naar oplaadpunten de komende 10 jaar fors zal stijgen. Zoetermeer is één van de weinige gemeenten met eigen bezit. Medio 2021 is samen met o.a. de gemeente Rotterdam het beheer, uitbreiding en exploitatie van de gemeentelijke laadinfrastructuur aan een marktpartij overdragen. Het voordeel van € 16.000 is ontstaan doordat in de periode dat de palen nog in gemeentelijk bezit waren geen terugval te zien is in het verbruik waardoor de opbrengsten in die periode op peil zijn gebleven en de geprognosticeerde daling zich niet heeft voorgedaan. Daarnaast konden de kosten van de uitvoering binnen het budget plaatsvinden en heeft de verwachte overschrijding op de kosten uiteindelijk niet plaatsgevonden. In TB1 is een nadeel van € 81.000 gemeld.

Uitvoering nazorg afgesloten grondexploitaties									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		646	N	646	V			0	

In de Brede Bestemmingsreserve zijn middelen gereserveerd voor nog uit te voeren werken die betrekking hebben op al afgesloten (delen van) grondexploitaties. Voor de uit te voeren werken is een meerjaren onderhoudsplanning gemaakt. Elk jaar wordt deze planning bijgesteld naar aanleiding van de meldingen en inspecties, wat gedurende het jaar aan onderhoud moet worden uitgevoerd. Daarnaast kan het voorkomen dat niet elk jaar het volledige programma kan worden afgewerkt. Door een inhaalslag van niet uitgevoerde werkzaamheden in Oosterheem en het niet hebben begroot, maar wel in de reserve opgenomen hebben van het daarbij behorend jaarprogramma, is in 2021 een nadeel van € 646.000 ontstaan. Tegenover het nadeel staat een even hoge onttrekking uit de Brede Bestemmingsreserve. In TB2 is melding gemaakt van een nadeel van € 500.000.

Groot Onderhoud Bovengronds									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
39	V	1.676	V			1.715	N	0	

De begroting voor groot onderhoud en vervanging in de openbare ruimte is gebaseerd op een theoretische levensduur van kapitaalgoederen. Hiervoor wordt periodiek een meerjarig onderhoudsplan gemaakt. In het onderhoudsplan wordt daarbij uitgegaan van technische levensduur van de kapitaalgoederen. De werkelijke staat van kapitaalgoederen, zoals jaarlijks vastgesteld via inspecties, kan om verschillende redenen afwijken van deze verwachte staat, waardoor juist minder of meer uitgaven moeten worden verricht om de gewenste onderhoudsstaat te realiseren. Omdat de in de programmabegroting opgenomen budgetten uitgaan van de verwachte staat ontstaan er jaarlijks afwijkingen. Voor het groot onderhoud is in 2021 ca. € 8 mln. beschikbaar gesteld waarop een afwijking van in totaal € 1.715.000 is gerealiseerd (€ 39.000 voordeel op de baten en € 1.676.000 voordeel op de lasten). Tegenover de lagere kosten staat een even zo hoge dotatie in de Egalisatiereserve Groot onderhoud Bovengronds.

Deze afwijking ontstaat met name bij o.a. kunstwerken, openbare verlichting en intelligente verkeersregelinstallaties (iVRI's) door de leveringsproblemen van de materialen, waardoor niet alle werkzaamheden uitgevoerd konden worden. Deze werkzaamheden schuiven door naar 2022. Enkele voorbeelden hiervan zijn het vervangen van de geleiderails Afrikaweg, fietsbrug Centrum West, vervangen iVRI's op 2 locaties op de Afrikaweg en het vervangen van openbare verlichting in Seghwaert.

Groot onderhoud Bovengronds - Verkeersverbindingen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		120	N					120	N

De raad heeft in motie 1902-05 'Vaart met verkeersverbindingen' verzocht om, vooruitlopend op de volledige transformatie van de Afrikaweg en Boerhaavelaan, maatregelen te treffen om tot een betere verkeerssituatie te komen. In 2020 is met een deel van de werkzaamheden begonnen en in 2021 zijn de verkeerslichten bij de Afrikaweg/ Meerzichtlaan vervangen. Voor deze werkzaamheden was geen budget beschikbaar. Dit heeft een nadeel van € 120.000 veroorzaakt. In TB2 is hiervan melding gemaakt.

Groot Onderhoud Bovengronds - Bomen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		150	N					150	N

Naar aanleiding van takval op de Afrikaweg is er direct een extra boomveiligheidscontrole op de hoofdwegen gemaakt waaruit is gebleken dat er niet geregistreerde bomen waren, deze zijn nu gelijk opgenomen in het beheersysteem. De uitkomst van deze boomveiligheidscontrole was dat meerdere, voorheen niet geregistreerde grote bomen (voornamelijk populieren en wilgen) gebreken hadden welke niet bekend waren. Gezien soortgelijke ervaring met grote bomen in combinatie met de toegankelijkheid, bereikbaarheid van de hoofdwegenstructuur en weersinvloeden is er direct en adequaat gehandeld. Er zijn meerdere noodkappen uitgeschreven en de bomen zijn verwijderd om het risico weg te nemen. Ter compensatie is na het verwijderen van de bomen ook direct nieuwe aanplant op de hoofdwegenstructuur gerealiseerd. Ook hebben we in 2021 met Iepziekte te maken gehad op de Boerhavelaan en van Leeuwenhoeklaan. Waardoor deze bomen zijn verwijderd en nieuwe bomen zijn aangeplant. Dit alles leidt ertoe dat er op het totale budget van bomen à € 932.000 er een overschrijding van 150.000 is ontstaan.

Personele lasten									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		167	V					167	V

Op personele lasten is een voordeel van € 343.000 door openstaande vacatures, een nadeel van € 176.000 door CAO-lasten, totaal voordeel € 167.000. Het voordeel op de personele lasten is ontstaan het lang open staan van openstaande vacatures (ontstaan door pensionering op met name het managementniveau) en door krapte op de arbeidsmarkt. De verwachting is dat in 2022 de bezetting weer volledig zal zijn.
Daarnaast leidde de nieuwe CAO in 2021 tot een stijging van de loonkosten. Belangrijkste kostenposten vormen een eenmalige uitkering van € 1.200 per medewerker en een stijging van de lonen per 1 december 2021 met 1,5%. Ook is sprake van een stijging van de werkgeverspremie. De overschrijding is gemeld in de Financiële afwijkingen na TB2 2021.

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		67	V					67	V

Programma 4 Vrije tijd

Financieel overzicht Programma 4

Bedragen x € 1.000

Programma 4: Vrije tijd	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijzigingen	Rekening 2021	Saldo begroting na wijzigingen en rekening	N/V	Meldingen 2021	N/V
Baten	8.770	8.329	7.860	-469	N	468	V
Lasten	-25.953	-25.080	-25.126	-46	N	-1.244	N
Saldo van baten en lasten	**-17.183**	**-16.751**	**-17.266**	**-515**	**N**	**-776**	**N**
Onttrekkingen aan reserves	2.703	139	66	-72	N	0	
Toevoegingen aan reserves	-2.069	0	0	0		0	
Saldo mutaties reserves	**634**	**139**	**66**	**-72**	**N**	**0**	**N**
Resultaat	**-16.550**	**-16.612**	**-17.199**	**-587**	**N**	**-776**	**N**

Begrotingsrechtmatigheid

Er is geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid in dit programma.

Doelstelling 4.1 Bevorderen laagdrempelig toegankelijke culturele en sportvoorzieningen

Wijkvestiging bibliotheek Rokkeveen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
40	V	160	V					200	V
In de wijk Rokkeveen wordt in 2021 de wijkvestiging van de bibliotheek opengehouden en omgebouwd om daarmee de mogelijkheid open te houden deze vestiging in de toekomst om te vormen tot Huis van de Wijk. Dit mede op verzoek van de raad (motie 2006-32A). Om dit te realiseren is in de perspectiefnota € 120.000 beschikbaar gesteld. De eenmalige investering kost € 200.000 en het resterende deel wordt gedekt uit het niet realiseren van dBos in Rokkeveen, zijnde € 80.000. In TB2 is al gemeld dat de voorgenomen verbouwing in 2022 plaatsvindt, omdat er eerst afspraken gemaakt moeten worden met beoogde partners over het programma van eisen en de organisatorische voorwaarden. Het budget is daarom niet in 2021 nodig en zal via een voorstel tot budgetoverheveling overgeheveld worden naar 2022.									

CASA									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		150	V					150	V
Om een eventueel vertrek van CASA en de daaruit volgende derving van huurinkomsten door Cultuurpodium Boerderij te kunnen compenseren is structureel een budget van € 150.000 gereserveerd. Er is in 2021 geen besluit genomen over de eventuele verhuizing van CASA, waardoor dit budget in 2021 niet nodig is. Dit is gemeld in TB2.									

Aanschaf kunst en onderhoud kunst									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		28	V	-28	N			0	
Voor aanschaf kunst en onderhoud kunst is minder uitgeven dan begroot (begroot € 89.000). Dit komt door vertraging in de bouw van accommodaties waarvoor de kunst wordt gemaakt en door vertraging in productie wegens lastige verkrijgbaarheid van benodigde materialen. De uitgaven worden in 2022 gerealiseerd. Als gevolg hiervan wordt er ook minder uit de reserve beeldende kunst gehaald.									

Latere opleving verbouwing Balijhoeve									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
84	N	94	V					10	V
De verbouwing van de Balijhoeve wordt medio 2022 afgerond. In het raadsvoorstel was uitgegaan van 2021 en hierdoor vallen de lasten voor dit jaar (afschrijvingskosten en inkoopkosten horeca) € 94.000 lager uit en de baten (opbrengsten uit horeca en bijdrage derden) € 84.000 lager. De begrote lasten voor de Balijhoeve zijn € 215.000 en de begrote baten zijn € 104.000. De afwijking is gemeld in TB2.									

Realiseren bijenlint en beleeftuin bij de Balijhoeve									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		38	V					38	V
Op de Balijhoeve wordt een bijenlint gerealiseerd dat loopt van Zoetermeer richting Delft. Het project ligt stil omdat er bij de gemeente Delft nog geen vervanger is voor de vertrokken projectleider. De provincie heeft voor dit project een bijdrage met bestedingsverplichting verstrekt. Voor de realisatie in 2022 zal budgetoverheveling aangevraagd worden.									

Exploitatie stadsboerderijen en wijktuinen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
29	N	77	V					48	V
De stadsboerderijen en de wijktuinen zijn door corona niet het gehele jaar open geweest. De lasten vallen hierdoor lager uit onder andere voor onderhoud en inkoop horeca. Hier staat tegenover dat er door de sluiting ook minder omzet gedraaid is in de horeca. Verder is er minder vee verkocht en is er minder uit de wijktuinen verkocht. De begrote lasten zijn € 537.000 en de begrote baten € 71.000.									

Kapitaallasten Vastgoed									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		180	V					180	V
Uitstel van investeringen en een vertraging van de investering in de was- en kleedaccomodaties van FC Zoetermeer hebben tot € 180.000 aan lagere kapitaallasten geleid. Hiermee hangt ook een afboeking van € 85.000 samen.									

Extra afschrijving bibliotheken									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		250	V					250	V
Zoals gemeld in TB2 wordt de bezuiniging op de bibliotheek anders ingevuld. De bibliotheken aan de Nathaliegang en het Oosterheemplein worden niet gesloten. Hierdoor vindt de extra afschrijving van 250.000 ook niet plaats.									

Lagere huurinkomsten Sport en sociaal culturele accommodaties									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
1.335	N							1.335	N

Verhuur aan Sociaal Culturele instellingen heeft een negatief exploitatiesaldo van € 642.122. Dit bestaat uit verleende huurkortingen COVID-19 (€ 151.912), minder huuropbrengsten huisvesting InZet (€ 191.206) overige inkomstenderving verhuur (€ 227.278), saldo overige baten en lasten exploitatie (€ 71.726).

Verhuur van Sportaccommodaties heet een negatief exploitatiesaldo van € 578.339 bestaande uit verstrekte huurkortingen COVID-19 (€ 644.656) en inkomstenderving als gevolg van Corona COVID-19 (€ 409.986), grondhuur (€ 167.408) en een saldo overige baten en lasten € 4.928. Daartegenover staan hoger dan begrote inkomsten uit de SPUK- compensatie sportaccommodaties € 648.639. In TB2 is tussentijds een bedrag aan huurkorting gemeld van € 473.000 in het kader van corona noodsteun COVID-19. De SPUK Levensstijlinterventie van € 135.000 is op de balans onderdeel Vooruitontvangen geboekt. Dit bedrag is daardoor in 2022 beschikbaar.

CAO stijging loonkosten									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		75	N					75	N

De nieuwe CAO leidt in het jaar 2021 tot een stijging van de loonkosten. Belangrijkste kostenposten vormen een eenmalige uitkering van € 1.200 per medewerker en een stijging van de lonen per 1 december 2021 met 1,5%. Ook is sprake van een stijging van de werkgeverspremie. Dit betekent voor de loonkosten op programma 4 een overschrijding van € 94.620. Op dit doel is de overschrijding € 75.267. Deze overschrijding is al gemeld in de Financiële afwijkingen na TB2 2021.

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
15	N	22	V					7	V

Doelstelling 4.2 Bevorderen levendige stad

Uitgevoerde activiteiten sport									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		92	V					92	V
Door corona hebben we minder aan (grootschalige) activiteiten voor sportstimulering/sportactiviteiten kunnen uitvoeren. Waar mogelijk zijn de activiteiten op een andere wijze in een gewijzigde vorm uitgevoerd. Door sluiting van scholen en zwembaden vanwege corona is er minder aan schoolzwemmen besteed evenals aan de zwemstimuleringsregeling. Hetzelfde geldt voor de topsportevenementen. Deze hebben nauwelijks plaatsgevonden. Voor al deze activiteiten is € 490.000 begroot.									

Tegemoetkoming exploitatietekorten ijsbanen en zwembaden									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
816	V	816	N					0	
Voor ijsbanen en zwembaden heeft het Ministerie van VWS een Specifieke Uitkering IJsbanen en Zwembaden (SPUK-IJZ) in het leven geroepen. Het doel hiervan is om ijsbanen en zwembaden financieel te compenseren voor de exploitatietekorten over 2020 en voor kwartaal 1 en 2 van 2021, zodat ze ‘break-even’ spelen. Er is in totaal voor € 816.000 aan steun aangevraagd. De gemeente heeft voor ditzelfde bedrag een aanvraag bij het rijk ingediend									

en toegekend gekregen. Van dit bedrag is € 576.000 gemeld in TB2 en betrof de aanvraag voor het jaar 2020. In TB2 is ook aangegeven dat de aanvraag voor kwartaal 1 en 2 van 2021 opengesteld was.

Investeringsimpuls amateurverenigingen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		44	V	44	N			0	

De investeringsimpuls is bedoeld om verenigingen te ondersteunen bij het doen van investeringen. Er is € 44.000 minder uitgegeven aan de investeringsimpuls amateurverenigingen (begroot € 50.000). In het niet bestede bedrag zitten de betalingen voor de in 2021 ingediende aanvragen van FC Zoetermeer van € 28.000 en de NoordWesterhal van € 13.000 die na gereed melding van de investering in 2022 gaan plaatsvinden. Omdat er minder is uitgegeven hoeft er ook minder uit de reserve investeringsimpuls gehaald te worden. De middelen in de reserve blijven daarom voor de investeringsimpuls beschikbaar.

Sportakkoord									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
116	V	1	N					115	V

Met het Nationaal Sportakkoord willen de sport, de gemeenten en de rijksoverheid samen met de provincies, het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties de kracht van sport in Nederland nóg beter benutten. In Zoetermeer is dit vertaald in het Zoetermeers Sportakkoord. Het rijk heeft het budget voor het Sportakkoord voor 2021 opgehoogd van € 60.000 naar € 120.000. In de jaarrekening is van deze rijksvergoeding € 4.000 op de balans gezet als Vooruitontvangen post. Dit bedrag is hiermee in 2022 beschikbaar voor het Sportakkoord. In TB2 is gemeld dat de lasten en baten € 60.000 hoger zouden uitvallen. De lasten vallen echter € 1.000 hoger uit dan begroot (begroot € 115.000). Hierdoor wordt van de gemelde hogere lasten € 55.000 niet benut in 2021. Om deze niet gebruikte rijksgelden te behouden voor het Sportakkoord wordt hiervoor een resultaatsbestemmingsvoorstel ingediend.

COVID-19 noodsteun culturele instellingen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		578	N					578	N
Instellingen binnen de sector kunst en cultuur hebben ook in 2021 COVID-19-steun kunnen aanvragen. Er is voor € 578.000 aan noodsteun verstrekt. Bij de reguliere subsidie is sprake van de coulance afspraak dat ondanks dat veel activiteiten niet kunnen plaatsvinden door de COVID-19-maatregelen of anders worden ingevuld, toch volgens het normale betalingsritme subsidie is uitbetaald en subsidie niet zal worden teruggevorderd. De COVID-19-noodsteun is gemeld in TB1 en TB2.									

Bestuurlijke evenementen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		41	V					41	V
Vanwege COVID-19 hebben er minder bestuurlijke evenementen plaatsgevonden. Hierdoor zijn de lasten met € 41.000 lager uitgevallen.									

Evenementen in de stad									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		198	V					198	V
Door COVID-19 maatregelen gedurende het jaar is een aantal voorgenomen evenementen en activiteiten niet doorgegaan. Van het totaal beschikbare budget van € 760.000 is € 562.000 verantwoord inclusief terugvordering van betaalde voorschotten in 2020 en 2021. Vanuit het eenmalige budget evenementen uit het Coalitieakkoord is voor 2021 een bedrag gereserveerd voor het houden van het eenmalige evenement Lights on Nature. Nu dat niet kon doorgaan wordt bij de resultaatbestemming van de jaarrekening 2021 voorgesteld € 85.000 over te hevelen naar 2022 om het in dat jaar te kunnen organiseren.									

CAO stijging loonkosten									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		19	N					19	N
De nieuwe CAO leidt in het jaar 2021 tot een stijging van de loonkosten. Belangrijkste kostenposten vormen een eenmalige uitkering van € 1.200 per medewerker en een stijging van de lonen per 1 december 2021 met 1,5%. Ook is sprake van een stijging van de werkgeverspremie. Dit betekent voor de loonkosten op programma 4 een overschrijding van € 94.620. Op dit doel is de overschrijding € 19.353. Deze overschrijding is al gemeld in de Financiële afwijkingen na TB2 2021.									

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
30	N	68	V					38	V

Programma 5 Veiligheid

Financieel overzicht Programma 5

Bedragen x € 1.000

Programma 5: Veiligheid	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijzigingen	Rekening 2021	Saldo begroting na wijzigingen en rekening	N/V	Meldingen 2021	N/V
Baten	365	1.068	818	-250	N	0	
Lasten	-15.716	-16.582	-16.913	-331	N	-575	N
Saldo van baten en lasten	**-15.351**	**-15.514**	**-16.096**	**-582**	**N**	**-575**	**N**
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0		0	
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0		0	
Saldo mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**		**0**	
Resultaat	**-15.351**	**-15.514**	**-16.096**	**-582**	**N**	**-575**	**N**

Begrotingsrechtmatigheid

Er is geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid in dit programma.

Doelstelling 5.1 Bevorderen van de veiligheid in de woning

Geen afwijkingen.

Doelstelling 5.2 Bevorderen /behouden veiligheid en leefbaarheid in de wijk

Jaarwisseling en activiteiten in de wijk									
Baten		*Lasten*		*Onttrekking aan reserve*		*Toevoeging aan reserve*		*Saldo*	
8	*V*	*68*	*V*					*76*	*V*

Baten
Voor het houden van activiteiten in de wijk is een kleine bijdrage ontvangen van € 8.000.

Lasten
De corona-maatregelen hebben een grote impact gehad op activiteiten in het kader van buurtpreventie, bijeenkomsten en evenementen. Het was daardoor niet mogelijk om in 2021 fysieke wijkveiligheidsavonden, activiteiten op het gebied van buurtpreventie, de vuurwerkshows en het jongerenfeest tijdens de jaarwisseling te organiseren. Dit heeft geresulteerd in een voordeel van € 68.000.

Team Handhaving									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
50	N	22	N					72	N

Baten
De inkomsten van het fietsdepot zijn lager dan geraamd, omdat minder fietsen in de stad zijn opgehaald, die tegen een kleine vergoeding kunnen worden opgehaald door inwoners. Daarnaast zijn de inkomsten op bestuurlijke boetes lager dan geraamd. In totaal levert dit een nadeel op van € 50.000.

Lasten

Team handhaving (boa's) heeft een belangrijke bijdrage geleverd in de handhaving van de maatregelen COVID-19, met het oog op de volksgezondheid. Het team heeft overuren moeten maken om de werkzaamheden te kunnen uitvoeren, de toename van de meldingen te behandelen en de bewoners en ondernemers tijdig te woord gestaan bij vragen en onduidelijkheid. Dit resulteert in een nadeel in 2021 van € 22.000. Bij TB2 was een nadeel gemeld van € 61.000. Een deel van de kosten voor de boa's kon worden ondergebracht bij doelstelling 5.3, onder de subsidie coronatoegangsbewijscontrole.

Stijging Loonkosten CAO									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		65	N					65	N

De nieuwe CAO leidt in het jaar 2021 tot een stijging van de loonkosten. Belangrijkste kostenposten vormen een eenmalige uitkering van € 1.200 per medewerker en een stijging van de lonen per 1 december 2021 met 1,5%. Ook is sprake van een stijging van de werkgeverspremie. Dit betekent voor de loonkosten op programma 5 een overschrijding van € 74.000. Op dit doel is de overschrijding € 65.000. Deze overschrijding is al gemeld in de Financiële afwijkingen na TB2 2021.

Doelstelling 5.3 Behouden veiligheid in de stad

Apv-vergunningverlening uitvoeringscapaciteit									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		78	N					78	N

Als gevolg van Corona zijn de werkzaamheden van de vergunningverleners toegenomen, zoals uitvoering geven aan de tijdelijke wet maatregelen COVID-19 (Coronawet). Dit had en heeft grote impact op bijvoorbeeld horeca en evenementen. Daarnaast is in 2021 de Alcoholwet in werking getreden en zagen we dat de complexiteit van de vergunningverlening toenam, o.a. veroorzaakt door de Wet Bibob. Dit resulteert in een nadeel van € 78.000. Bij TB2 was een nadeel gemeld van € 100.000

Apv-vergunningverlening leges									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
79	N							79	N

Door de coronamaatregelen zijn in 2021 veel (grote) evenementen niet doorgegaan. Hierdoor zijn legesinkomsten gemist op basis van aanvragen om evenementenvergunningen. Daarnaast zijn veel aanpalende inkomsten, bijvoorbeeld voor tijdelijke alcoholvergunningen (die benodigd zijn náást een evenementenvergunning) niet verleend. Het totale nadeel komt hiermee uit op € 79.000.

Coronatoegangsbewijscontrole									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
206	N	206	V					0	

Het Kabinet heeft geld aan de Veiligheidsregio's ter beschikking gesteld voor de controle op de coronatoegangsbewijzen (ctb) met name in horecabedrijven, bij sportverenigingen en in culturele instellingen. Zoetermeer heeft € 322.743 ontvangen. Het voordeel in 2021 bedraagt € 206.000. De kosten van geïnteresseerden die van rechtswege verplicht zijn om een ctb te controleren en de inzet van gemeentelijke handhavers liggen lager dan het verkregen subsidiebedrag. Ook is er geen verzoek ingediend voor het inrichten van centrale controleposten.

Versterkingsgelden radicalisering									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
81	N	168	V					87	V

Baten
De versterkingsgelden radicalisering zijn € 81.000 lager dan begroot, omdat een deel van de onderstaande € 168.000 betrekking heeft op het jaar 2022.

Lasten
De integrale aanpak radicalisering en extremisme omvat, naast de persoonsgerichte aanpak, het organiseren van activiteiten die bijdragen aan de doelen van de Versterkingsgelden, namelijk het bestrijden en verzwakken van extremistische bewegingen in Nederland en het voorkomen van aanwas en tegengaan van radicalisering. Door de COVID-19-crisis is er een afwijking ontstaan in de voortgang van de aanpak. Net als in 2020 konden in 2021 een aantal preventieve activiteiten, en ook activiteiten op het gebied van deskundigheidsbevordering voor professionals, geen doorgang vinden door de geldende maatregelen. Het totale budget is € 450.000 en de financiële onderschrijding bedraagt € 168.000. Een aantal van de geplande activiteiten verschuiven van 2021 naar 2022. De geplande activiteiten worden alsnog uitgevoerd.

Veiligheidsregio Haaglanden									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		269	N					269	N

Een onderdeel van de deelnemersbijdrage van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Haaglanden (VRH) is het Functioneel Leeftijdsontslag (FLO). Een inhoudelijk uitwerking van het FLO-akkoord betreft het versneld sparen. Het financiële effect betreft het naar voren halen van de uitgaven (versneld sparen) en de gevolgen van de netto-garantie. Dit resulteert in een nadeel in 2021 van € 772.000 op de FLO.
In TB1 is een voordeel gemeld op het financiële resultaat van de VRH en een vrijval van de reserve van het openbaar meldsysteem van in totaal € 503.000. Het saldo van deze voor- en nadelen levert een financieel tekort op van € 269.000. Bij de TB-en was een nadeel gemeld van € 166.000.

Handhavingsjuristen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		296	N					296	N

Als gevolg van Corona zijn de werkzaamheden van de handhavingsjuristen toegenomen, zoals de tijdelijke wet maatregelen COVID-19 (Coronawet) en het vertalen van de die landelijke regels naar de Zoetermeerse (en regionale) context. Dus hoe gaan we in onze regio om met (grote)evenementen en zorgen we ervoor dat deze veilig kunnen verlopen. Daarnaast is sprake van een structurele toename van werkzaamheden binnen dit werkdomein, onder meer door woonoverlast en toegenomen bestuurlijke rapportages over hennepteelt. Het nadeel is € 296.000. Bij TB2 was een nadeel gemeld van € 200.000.

Detacheringsvergoeding									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
93	V							93	V
Een werknemer van de gemeente Zoetermeer is tijdelijk (tot 2024) gedetacheerd en hiervoor is een vergoeding ontvangen van € 93.000.									

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
31	V	29	N					2	V

Programma 6 Dienstverlening en participatie

Financieel overzicht Programma 6

Bedragen x € 1.000

Programma 6: Dienstverlening en participatie	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijzigingen	Rekening 2021	Saldo begroting na wijzigingen en rekening	N/V	Meldingen 2021	N/V
Baten	8.210	7.974	9.435	1.461	V	520	V
Lasten	-15.052	-15.213	-14.676	537	V	-636	N
Saldo van baten en lasten	**-6.842**	**-7.239**	**-5.241**	**1.998**	**V**	**-116**	**N**
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0		0	
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0		0	
Saldo mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**		0	
Resultaat	**-6.842**	**-7.239**	**-5.241**	**1.998**	**V**	**-116**	**N**

Begrotingsrechtmatigheid

Er is geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid in dit programma.

Doelstelling 6.1 Continueren klanttevredenheid

Wabo en Toezicht									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		741	V					741	V
Voor het afhandelen van WABO-vergunningen worden vergunningverleners, toezichthouders en juristen ingezet. In verband met de ongunstige marktomstandigheden bleek het niet mogelijk hier de juiste bemensing voor te organiseren. Om de doorlooptijden in afhandeling wel te realiseren, is de werkdruk bij het proces van vergunningverlening heel erg hoog geweest. Het totale budget is € 3,8 mln. en de financiële onderschrijding bedraagt € 741.000. Bij de TB-en was een voordeel gemeld van € 700.000.									

Voorbereidingskosten omgevingswet									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		24	N					24	N
De ontwikkeling van de Omgevingswet is nog in beweging. Het Rijk heeft de beoogde inwerkingtredingsdatum van de wet van 1 januari 2022 uitgesteld. Een nieuwe datum is nog niet vastgesteld. Door het later beschikbaar komen van vereisten/specificaties heeft een deel van de werkzaamheden niet kunnen plaatsvinden. Voor de implementatie van de Omgevingswet is in 2021 € 344.000 beschikbaar gesteld. Bij TB1 is een verwacht nadeel gemeld van € 210.000. In 2021 is het werkelijke nadeel € 24.000.									

Leges Omgevingsvergunningen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
993	V							993	V
Voor het afhandelen van WABO-vergunningen worden leges in rekening gebracht, waarvoor in de begroting een raming van € 6,7 mln. is opgenomen. De werkelijke legesinkomsten zijn uitgekomen op € 7,7 mln. Het aantal aanvragen ligt hoger dan eerder verwacht en er zijn een aantal grote vergunningen alsnog in 2021 verleend. Bij de TB-en en de Financiële afwijkingen na TB2 2021 was het verwachte voordeel € 400.000.									

Stijging loonkosten CAO									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		106	N					106	N
De nieuwe CAO leidt in het jaar 2021 tot een stijging van de loonkosten. Belangrijkste kostenposten vormen een eenmalige uitkering van € 1.200 per medewerker en een stijging van de lonen per 1 december 2021 met 1,5%. Ook is sprake van een stijging van de werkgeverspremie. Dit betekent voor de loonkosten op programma 6 een overschrijding van € 118.000. Op dit doel is de overschrijding € 106.000. Deze overschrijding is al gemeld in de Financiële afwijkingen na TB2 2021.									

Inhuurkrachten en eigen personeel Publieksplein									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		35	N					35	N
Als gevolg van langdurig ziekteverzuim en vacatureruimte is extra personeel ingehuurd om achterstand in werkzaamheden te voorkomen en de dienstverlening voor de burgers te waarborgen. Daarnaast wordt gewerkt met een flexibele schil inhuur voor het gemeentelijk informatiepunt. Hierdoor is een tekort ontstaan van € 275.000. Bij TB2 is een nadeel van € 220.000 gemeld.									

Anderzijds zijn de verantwoorde uren door de feitelijke bezetting gedurende het jaar lager dan waarmee in de voorcalculatie rekening was gehouden onder meer door veel vacatures en door meer gebruik te maken van inhuurkrachten (zie boven) in verband met een flexibele inzet bij drukke periodes, wat een voordeel van € 240.000 betekent.

Leges persoonsdocumenten, huwelijken en naturalisatie									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
223	V	110	N					113	V

De afgelopen jaren zijn er veel vluchtelingen naar Nederland gekomen, van wie er velen nu een aanvraag voor naturalisatie hebben gedaan. Evenals in 2020 waren 70% meer naturalisaties in vergelijking met eerdere jaren. Aan extra leges is hiervoor € 140.000 ontvangen. Echter € 97.000 hiervan betreft rijksleges die afgedragen worden en door meer inzet van personeel ontstaat per saldo slechts een beperkt voordeel op deze activiteit.

Hogere leges voor paspoorten, ID-kaarten en rijbewijzen betekent een voordeel van € 83.000. Een deel van de ontvangen leges betreft rijksleges die afgedragen worden.

Afschrijvingen en vervangingsinvesteringen Publieksplein									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		190	V					190	V

Op basis van voorcalculatie en voorgenomen investeringen zijn aan afschrijvingskosten van lopende activa en afschrijvingen voor nieuwe (vervangings-)investeringen totaal € 190.000 opgenomen in de begroting. Echter in 2021 zijn voor dit programma de vervangingsinvesteringen uitgesteld in afwachting van de digitale ontwikkelingen op het gebied van dienstverlening.

Extra kosten 2e Kamerverkiezingen en gemeenteraadsverkiezingen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		530	N					530	N

In januari 2021 is de raad geïnformeerd over de extra kosten om de Tweede Kamerverkiezingen volgens regelgeving over COVID-19 te laten verlopen. De verwachte extra kosten zijn ingeschat op € 629.000 waarvan al een deel (€ 83.000) is betaald en verantwoord in 2020. Hier tegenover staat een bijdrage via de algemene uitkering van € 336.000 (programma OAD). De werkelijke extra gemaakte kosten over 2021 bedragen € 515.000. Bij het TB1 is € 546.000 gemeld.

Op grond van de ervaringen met de Tweede Kamerverkiezingen is voor de gemeenteraadsverkiezingen gestart met de nodige voorbereidingen waarbij opnieuw rekening is gehouden met de COVID-19 maatregelen zoals hygiënematerialen, toegankelijkheid van de locaties en inzet van medewerkers. Bij TB2 is rekening gehouden met een nadeel van € 110.000 terwijl de werkelijk gemaakte kosten beperkt zijn gebleven tot € 15.000.

Overige afwijkingen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
1	V	68	V					69	V

In 2021 is de focus grotendeels gelegd op het vernieuwen van de website. Hiervoor is een investering beschikbaar gesteld waar alle kosten voor aanpassing van de software uit is bekostigd. Het begrote exploitatiebudget is daardoor nauwelijks nodig gebleken wat een voordeel van € 55.000 in de jaarrekening geeft.
Geringe voor- en nadelen bij PPL per saldo 13.000 V.

Doelstelling 6.2 Bevorderen van de participatie

Kosten College									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		241	V					241	V
In 2021 is de rekenrente van de voorziening wethouders pensioenen verhoogd van 0,082% naar 0,528%, waardoor een lagere dotatie aan de voorziening wethouders pensioenen nodig was. Ook is er minder aanspraak gemaakt op de posten ten behoeve van opleidingen en cursussen door het college.									

Bestuurlijke samenwerkingen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
183	V	29	V					212	V
In 2021 heeft er een uitbetaling plaatsgevonden met betrekking tot de liquidatie van Stadsgewest Haaglanden. Dit heeft geleid tot een hogere baat van € 183.000. In TB1 is vermeld dat er een baat zou ontstaan van € 120.000. De lasten zijn € 29.000 lager uitgevallen, doordat de inkomstenoverdracht aan het Metropool Rotterdam Den Haag lager uitviel dan begroot.									

Personeelskosten Griffie									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
34	V	45	V					79	V
Het voordeel bij de baten betreft een onvoorzien hogere detacheringsvergoeding van € 34.000 voor griffiepersoneel. Aan de lastenkant heeft een voordeel van € 45.000 plaatsgevonden op personeel vanwege vacatureruimte en een lagere benutting van de opleidingen/cursussen post.									

Ondersteuningskosten Raad									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		147	V					147	V
De ondersteuningskosten van de raad zijn € 147.000 lager uitgevallen. Dit komt doordat er minder aanspraak is gedaan op de regelingen voor raadsleden.									

Referendum afvalbeleid									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		125	N					125	N
Door de inwoners van Zoetermeer is verzocht om een referendum te houden over het raadsbesluit Afval- en grondstoffenbeleidsplan 2021. Aan alle benodigde formaliteiten, zoals de drempel van het aantal indieners dat benodigd is, is voldaan. Op 6 april 2021 heeft de gemeenteraad ingestemd met het houden van het referendum, ten tijde van de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022. Met de bijbehorende kosten, begroot op € 330.000 voor de jaren 2021 en 2022 is geen rekening gehouden in de meerjarenbegroting. De kosten voor 2021 bedragen € 125.000. Dat betreft vooral ambtelijke capaciteit en de kosten voor de commissie en externe advieskosten. Bij TB1 is € 132.000 gemeld.									

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
27	V	6	V					33	V

Programma 7 Inrichting van de stad

Financieel overzicht Programma 7

Bedragen x € 1.000

Programma 7: Inrichting van de stad	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijzigingen	Rekening 2021	Saldo begroting na wijzigingen en rekening	N/V	Meldingen 2021	N/V
Baten	21.776	26.716	25.024	-1.692	N	518	V
Lasten	-25.392	-29.754	-24.903	4.851	V	540	V
Saldo van baten en lasten	**-3.616**	**-3.039**	**121**	**3.160**	**V**	**1.058**	**V**
Onttrekkingen aan reserves	4.619	9.939	8.562	-1.376	N	-1.010	N
Toevoegingen aan reserves	-5.361	-10.572	-13.517	-2.944	N	0	
Saldo mutaties reserves	**-742**	**-634**	**-4.954**	**-4.321**	**N**	**-1.010**	**N**
Resultaat	**-4.358**	**-3.672**	**-4.833**	**-1.161**	**N**	**48**	**V**

Begrotingsrechtmatigheid

Er is geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid in dit programma.

Doelstelling 7.1 Bevorderen passende woonruimte voor iedere Zoetermeerder

Bergingen woonwagenhuisvesting									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		300	V	300	N			0	N

Met raadsbesluit 0637694172 Investeringsbudget bergingen en woonwagens locatie Gooimeer is in totaal een investeringsbudget beschikbaar gesteld van € 0,5 mln. Voor de bergingen is dit € 0,3 mln.. De kosten van de aanleg bergingen zijn in eerdere jaren als onrendabele kosten ten laste van het Rif gebracht. In deze jaarrekening zijn de kosten in verband met het eerdergenoemde raadsbesluit, waarbij is geconcludeerd dat de kosten rendabel zijn, alsnog geactiveerd en heeft een correctie op de eerdere onttrekking in het Rif plaatsgevonden. De administratieve verwerking is per saldo kostenneutraal.

Noodopvang									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
69	V	69	N					0	V

In september 2021 is de gemeente benaderd door onder andere het Rijk, de Commissaris van de Koning in Zuid-Holland en VluchtelingenWerk met het verzoek om per direct extra opvang en huisvesting te realiseren voor asielzoekers en vergunninghouders. De gemeente heeft hiertoe voorbereidingen getroffen tot € 69.000. Met het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) is een bestuursovereenkomst afgesloten, waarin is vastgelegd dat de kosten door het COA worden vergoed. Per saldo is het budgettair effect neutraal. In de Financiële afwijkingen na TB2 2021 is een nadeel en een even hoog voordeel gemeld van € 110.000.

Landschapstafels									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		52	V					52	V

De gemeente werkt voor de groenontwikkeling in het buitengebieden via drie landschapstafels samen met andere gemeenten, de provincie en de hoogheemraadschappen. Voor de deelname aan de tafels en cofinanciering van groenprojecten is een budget van € 90.000 beschikbaar. Op 26 oktober 2020 is de raad via een memo geïnformeerd over de toekomst van deze landschapstafels. Twee tafels zijn in 2021 opgeheven en 1 tafel krijgt een doorstart. De tafels hebben zich met name gericht op de afronding van de lopende projecten. Daarbij is ook gebruik gemaakt van de eigen middelen van de tafels. Om deze reden is er 2021 een incidenteel voordeel behaald. Met de andere gemeenten is inmiddels gezocht naar nieuwe samenwerkingsmogelijkheden om het beleid van de versterking van het groen te kunnen continueren.

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
2	V	93	V					95	V

Doelstelling 7.2 Bevorderen vernieuwende en gewenste functies voor stad en regio

Grondexploitatie									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
2.195	N	3.216	V	943	V	2.968	N	1.004	N

Voor de uitvoering van het Grondbeleid is ca. € 22,0 mln. aan lasten en baten in de Programmabegroting opgenomen. Het Grondbeleid wordt gevoerd om een programma (woningen, kantoren, voorzieningen en bedrijfsterreinen) te realiseren. De uitgangspunten hierbij zijn het rijks-, provinciale en

regionale beleid en de gemeentelijke visie op het toekomstige ruimtelijk beleid. In de Nota Grondbeleid zijn de kaders en uitgangspunten weergegeven voor het grondbeleid van de gemeente.

Er is een relatie tussen de lasten, baten, mutaties in reserves en boekwaarde van de verschillende grondexploitaties (en faciliterend grondbeleid) op de balans. Het resultaat van de grondbedrijf functie is per saldo via een mutatie in de voorraad neutraal verwerkt, zodat de ontstane afwijkingen in de regel geen invloed hebben op het rekeningresultaat van de gemeente. Ook is er (jaarlijks) sprake van faseringsverschillen. De redenen zijn vaak divers en zijn vaak exogeen van aard. Met projectontwikkelaars is bijvoorbeeld een afnamecontract afgesloten, maar het tempo van de afname en daarmee de opbrengsten wordt door de ontwikkelaars zelf bepaald. Het effect van de faseringsverschillen is verwerkt in het Meerjarenperspectief Grondbeleid (MPG).

Het MPG bevat naast informatie over de voortgang, ook een actualisatie van de grondexploitaties, de resultaatprognoses en de risico's. In het MPG is het effect van de werkelijke voortgang meegenomen. Het resultaat van deze actualisatie is verwerkt in de jaarrekening en komt tot uitdrukking in mutaties in reserves en de winstafdrachten en het al dan niet vrijvallen van (een deel) van voorzieningen en reserves. De verwerking van het resultaat is vastgesteld in de Nota Grondbeleid en gaat via vastgestelde stappen: in eerste instantie voor 50% toegevoegd aan de reserve Financiële Positie Grondbedrijf en voor 50% aan de reserve RIF. Vervolgens wordt de maximale omvang van de reserve Financiële Positie Grondbedrijf en de risicoreserve bepaald aan de hand van de benodigde weerstandscapaciteit. Het surplus wordt afgeroomd naar de reserve RIF. In de paragraaf Grondbeleid is een inhoudelijke toelichting opgenomen op de uitvoering van het grondbeleid.

Tegenover het nadeel van ca. € 1 mln. staat een even hoog voordeel bij de Vennootschapsbelasting (Vpb) zodat per saldo het effect voor de exploitatie neutraal is.

Baten
Het nadeel op de baten € 2,2 mln. bestaat uit lagere grondopbrengsten van ca. € 10,2 mln. (nadeel, faseringsverschil), vrijval voorziening € 0,2 mln. (voordeel) en een lagere mutatie in de voorraad onderhanden werken van ca. € 7,8 mln. (voordeel). De lagere opbrengsten zijn ontstaan bij Oosterheem, faciliterend grondbeleid en grondexploitaties in uitvoering (totaal € 12,4 mln.), voor Palenstein zijn er meer opbrengsten behaald (€ 2,2 mln.). De lagere mutatie onderhanden werken houdt verband met het lagere opbrengsten.

Lasten
Het voordeel op de lasten van € 3,2 mln. ontstaat doordat begrote werkzaamheden voor bouw- en woonrijpmaken van € 7,5 mln. doorschuiven naar een volgend boekjaar. Tegenover dit voordeel staat ook een nadeel in de mutatie voorraad grond van € 3,5 mln. Het faseringsverschil bij het bouw- en woonrijpmaken is onder meer ontstaan in de grondexploitaties Oosterheem € 1,5 mln., Palenstein € 1,5 en grondexploitaties in uitvoering en in het faciliterend grondbeleid in totaal ongeveer € 4,6 mln. (o.a. Dwarstocht, Edisonpark en Nutrihage). Daarnaast zijn er in 2021 in verband met de herijking van de MPG voor verschillende projecten voorzieningen getroffen. Dit geeft een nadeel van € 0,8 mln.

Onttrekkingen reserves
Voor onttrekkingen aan het Rif voor het vormen van een voorziening is € 0,2 begroot. Op basis van herziening grondexploitaties behoefde niets te worden onttrokken. Dit geeft een nadeel van € 0,2 mln. in de exploitatie.

De reserve Financiële positie Grondbedrijf en de risicoreserve worden elk jaar herijkt op basis van een herziening van grondexploitaties. De herijking heeft geleid tot een afroming van de reserve FiPo van € 1,0 mln. (voordeel) en risicoreserve € 0,2 mln.

Toevoegingen reserves
Op basis van het grondbeleid komt het resultaat van de grondexploitaties voor 50% ten gunste van de reserve Versterking financiële positie Grondbedrijf (FiPo) en voor 50% ten gunste van de reserve investeringsfonds 2030 (Rif). De toevoegingen zijn op grond van de calculaties in met name Oosterheem ca. € 3 mln. hoger dan in de begroting is opgenomen.

Gemeentelijke eigendommen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
405	V	33	V					438	V

De gemeente heeft grond in haar bezit en voor de exploitatie (regulier beheer, advisering en begeleiding verkopen) is een budget opgenomen van ca. € 0,8 mln. aan uitgaven en ca. € 1,9 mln. aan inkomsten. In 2021 zijn extra inkomsten gerealiseerd door incidentele grondverkopen, maar zijn ook lagere inkomsten uit huren en pachten gerealiseerd. Dit geeft per saldo een voordeel van € 405.000. In TB2 is een melding gedaan van € 300.000 aan extra inkomsten. Het verschil ten opzichte van TB2 is ontstaan door aanvullende incidentele verkopen. Gezien het onvoorspelbare karakter wordt dit niet begroot.

Schaalsprong									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
9	V	720	V	729	N			0	V

De raad heeft met raadsbesluit 0637519222-geamendeerd ‘Beschikbaar stellen budgetten Schaalsprong 2020 en 2021’ verschillende budgetten beschikbaar gesteld. In 2021 is naast een voordeel op de baten van € 9.000 een voordeel van € 720.000 op de kosten ontstaan. Hier staat een even hoge lagere onttrekking uit het RIF tegenover. De onderbesteding is als het volgt ontstaan:

Wijkaanpak Meerzicht € 162.000 (voordeel)
Voor de wijkaanpak Meerzicht is inclusief herfasering een budget van € 580.000 beschikbaar. Bij de raming voor de uitgaven was ook rekening gehouden met kleinschalige activiteiten en aanpassingen in de openbare ruimte. Het voorziene programma is door de voortdurende COVID-19 crisis niet volledig uitgevoerd. Door de crisis was het voor een langere tijd niet mogelijk om op de juiste manier in contact te komen met bewoners. Daardoor zijn kleinschalige activiteiten en gesprekken tot aanpassingen in de openbare ruimte nog niet allemaal tot stand gekomen. Daarnaast zijn niet alle in 2021 extern uitgezette opdrachten afgerond. Daardoor is het voordeel hoger dan gedacht. In TB2 is een voordeel gemeld van € 100.000.

Regie, voorbereiding en samenhang/investeringsagenda € 139.000 (voordeel)
Voor de regie, voorbereiding en samenhang en het opmaken van een investeringsagenda is in totaal € 329.000 beschikbaar. Gezien de samenhang met de visie Zoetermeer 2040 is het karakter van de inzet veranderd en is de voorziene afschaling voor de komende jaren eerder ingezet. Hierdoor is de inzet van personeel verminderd, waardoor er een voordeel is ontstaan van € 39.000. Daarnaast is de voorbereiding op het opmaken van een investeringsagenda in afwachting van de uitwerking van Zoetermeer 2040 opgeschort. Dit levert een voordeel op van € 100.000. In TB2 is een voordeel gemeld van € 185.000.

Relatienetwerk/investeren in stad € 145.000 (voordeel)
Voor Relatienetwerk/investeren in stad is inclusief herfasering een budget verstrekt van € 222.000. Het was de planning hiervoor externe bijeenkomsten te organiseren om marktpartijen te interesseren (o.a. waaronder een grootschalige op de Provada). Vanwege COVID-19 was het niet mogelijk om in 2021 grote externe bijeenkomsten te organiseren. De kosten van de kleinschalige Provada in het najaar zijn beperkt gebleven tot de toegang en het bouwen van een website is uitgesteld. Dit levert een extra voordeel op ten opzichte van de melding in TB2 van een voordeel van € 90.000.

Bouwprogrammering en voorbereiding bestemmingsplannen € 136.000 (voordeel)
Voor de woningbouwprogrammering en voorbereiding bestemmingsplannen is inclusief herfasering € 285.000 beschikbaar gesteld. Het onderzoeksbudget voorbereiding bestemmingsplannen is mede in afwachting van de omgevingsvisie Zoetermeer 2040 beperkt benut. Daarnaast zijn verschillende bij derden uitgezette opdrachten tot € 75.000 aan het einde van het jaar niet allemaal afgerond. Deze opdrachten zullen naar verwachting in 2022 worden voltooid.

Programma Binnenstad/communicatie Binnenstad € 138.000 (voordeel)
Voor het programma Binnenstad is inclusief herfasering een budget van € 445.000 beschikbaar. Dit is inclusief een afzonderlijk budget voor communicatie van € 90.000. Dit budget dat voor communicatie, promotie (waaronder de opzet van een nieuwe website), citymarketing en samenwerking met de partners bestemd is, is in afwachting van de uitwerking van het inhoudelijk programma beperkt ingezet wat een voordeel geeft van € 68.000.

Het voordeel op het budget programma Binnenstad is € 70.000 en is ontstaan doordat het werkbudget voor overkoepelende onderzoeken, zoals bijvoorbeeld verkeersonderzoeken, in de Binnenstad nog niet is ingezet in afwachting op de afronding van de uitvoeringsstrategie. Het kernteam heeft zich naast de afronding gericht op een sterkte-zwakte analyse van de deelgebieden met een globale inschatting van het te verwachten resultaat (Quick Scan) en het maken van keuzes welke deelgebieden het eerst aangepakt moeten worden. Dit heeft geresulteerd een raadsvoorstel Budget uitvoeringsstrategie programma Binnenstad voor de jaren 2022 en 2023 dat in januari 2022 is vastgesteld.

Visie van Tuyllpark en omgeving en Vernedepark/Paltelaan									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		235	V	235	N			0	V

In de programmabegroting is voor het opstellen van een gebiedsvisie voor het van Tuyllpark en de gebieden eromheen (€ 160.000) en de Paltelaan en Vernedepark en omgeving (€ 75.000) in totaal € 235.000 beschikbaar. Het doel voor beide gebieden is te komen tot een integrale visie per gebied, waarmee ontwikkelingen in samenhang kunnen worden bezien en afgewogen met het oog op een passende ruimtelijke invulling van de locaties.

De totstandkoming van een visie voor het Van Tuyllpark en het Plan voor de Plas van Poot heeft meer voorbereidingstijd gevraagd dan eerder ingeschat waardoor de daadwerkelijke uitvoering later is opgestart. Nadat vanuit het budget nieuwe initiatieven de kosten van het opstellen van een projectplan en de gebiedsanalyse is gedekt, is het project door besluitvorming over de prioritering van projecten stilgelegd. Dit geeft een voordeel van € 235.000.

Eind 2021 is geconcludeerd dat de gebiedsvisie van Tuyllpark één van de projecten is die eerst worden opgepakt en waarvoor personeel beschikbaar zal worden gezet. De visie Paltelaan en Vernedepark staat vaanwege de prioritering nog 'on hold'. Hier staat een even hoog nadeel wegens een bijdrage van de Rif tegenover. Met het opstellen van TB2 was nog geen rekening gehouden met de opschorting en is een voordeel gemeld van € 135.000.

Bestuurlijke opdracht Bleizo-West									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
92	V	92	N					0	V

Voor het uitwerken van een ontwikkelperspectief voor Bleizo-West is een bestuurlijke opdracht vastgesteld. Het ontwikkelperspectief is oktober 2021 door de gemeenteraden van Lansingerland en Zoetermeer vastgesteld. De kosten van de ambtelijke begeleiding van de gemeente en de externe kosten bedroegen € 92.000 en zijn in rekening gebracht aan de gemeente Lansingerland die de coördinatie verzorgd. In TB1 is van de kosten en opbrengsten een melding gedaan voor € 153.000.

Centraal Park en aanleg evenementen terrein Markt 10									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		222	V	339	N			117	N

In 2020 is met raadsbesluit 0637589359 Geamendeerd raadsvoorstel businesscase Markt 10 budget verstrekt voor de realisatie van een grondexploitatie Markt 10, een ondergrondse parkeergarage, een evenemententerrein en een fietsenstalling. Daarnaast is met raadsbesluit 0637598832 Uitwerking Centraal Park budget verstrekt. Het budget voor het Centraal Park en de aanleg van het evenemententerrein bedraagt voor 2021 € 526.000.

De kosten bedragen € 304.000 zodat een voordeel is ontstaan van € 222.000. Dit wordt veroorzaakt door het 'on hold' zetten van de aanleg van het evenemententerrein als gevolg van de beëindiging van de aanbesteding en een vertraging in de uitwerking van het Centraal Park.

De kosten van de voorbereiding van de aanbesteding van het evenementen terrein bedragen € 73.000. Voor de aanbesteding van het evenemententerrein zijn er ook in 2020 zijn kosten tot € 44.000 gemaakt. De kosten hiervan, in totaal € 117.000, zijn als verlies ten laste van het exploitatieresultaat gebracht en zijn voor wat betreft de kosten 2020 gecorrigeerd als onttrekking in het Rif. Op 6 december 2021 is een memo verstrekt met voorstellen voor een evaluatie, een reflectiemoment en de financiële afwikkeling van de aanbesteding Markt 10. Bij de financiële afwikkeling is medegedeeld dat de kosten voor de aanbestedingsprocedure van onder andere de aanleg van evenemententerrein als kosten worden afgeboekt. De kosten voor het onderdeel evenemententerrein zijn in dit memo geschat op € 150.000. Voor de inhoudelijke toelichting over het verloop van de aanbesteding en de informatieverstrekking aan de raad hierover wordt verwezen naar de toelichting bij Markt 10 parkeergarage.

De voorbereidingskosten voor het Centraal Park bedragen € 231.000. Voor het Centraal Park geldt dat het nog niet is gelukt om op basis van een uitgewerkt schetsontwerp in 2021 een voorstel te doen bij de raad. Dit zal na de verkiezingen in 2022 plaatsvinden.

Bouw- en woonrijpmaken Engelandlaan 270									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		160	V					160	V

Voor een door de gemeente gewenste plotverschuiving zijn aanvullende kosten voor het bouw- en woonrijpmaken van het woningversnellingsproject Engelandlaan 270 nodig. Hiervoor is vanuit de gemeente aanvullend budget verstrekt. Het budget voor het onderdeel bouwrijpmaken van € 160.000 was gepland voor 2021. Dit is nog niet gelukt en dit geeft een voordeel van € 160.000. Het traject om te komen tot een anterieure overeenkomst heeft lang geduurd en veel overleg gevraagd en is in 2021 niet afgerond. Vanuit de gemeente is een packagedeal voorgesteld en de verwachting is dat in de eerste

helft van 2022 de anterieure overeenkomst getekend kan worden. Daarna volgt het planologische traject waarna eind 2022/begin 2023 kan worden gestart met het bouwrijpmaken waarna de bouw kan starten. Het woonrijpmaken zal naar verwachting in 2024 worden uitgevoerd.

Upgrade Stadshart									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		173	V					173	V

Voor de upgrade van het Stadshart zijn kapitaallasten in de begroting opgenomen van ongeveer € 117.000. Het budget is verstrekt en met raadsbesluit nr. DOC-2015-006421-geamendeerd Uitvoeringsprogramma Upgrade Stadshart. Bij de besluitvorming was voorzien dat het werk in 2020 zou zijn afgerond. In TB1 is gemeld dat de oplevering is voorzien in 2022. Dit houdt in ieder geval in dat het budget voor de kapitaallasten van 2021 vrijvalt en opschuift naar de toekomst. Dit geeft voor 2021 een voordeel van € 117.000.

Voor kosten algemeen beheer, communicatie en omgevingsmanagement is € 65.000 beschikbaar. Dit was in beperkte mate nodig waardoor nog een aanvullend voordeel is gerealiseerd van € 56.000.

Markt 10 parkeergarage									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		526	N					526	N

Met Raadsbesluit 0637589359 -geamendeerd raadsvoorstel Businesscase Markt 10 is € 16,4 mln. beschikbaar gesteld voor de aanleg van een ondergrondse parkeergarage. In 2021 is de gunningsfase doorlopen en met verschillende memo's is de raad geïnformeerd over de uiteindelijke beëindiging van de aanbesteding. Op 18 juni 2021 is de raad geïnformeerd over de beëindiging van de aanbesteding Markt 10 e.o. en het opstarten van de mededingingsprocedure met onderhandeling.

Bij de beoordeling van de aanbiedingen heeft de gemeente moeten vaststellen dat alle 3 de inschrijvingen het vooraf door de gemeente geraamde en beschikbare budget - ruim - overschrijden en dit niet kan leiden tot gunning en een opdrachtverstrekking. Over de beëindiging van de procedure is de raad via een memo van 4 oktober 2021 op de hoogte gesteld.

Op 6 december 2021 is een memo verstrekt met voorstellen voor een evaluatie, een reflectiemoment en de financiële afwikkeling. Bij het onderdeel financiële afwikkeling is medegedeeld dat de kosten voor de aanbestedingsprocedure als waardevermindering op de activa worden afgeboekt. Voor het onderdeel parkeergarage is dit toen geschat op € 370.000 met de mededeling dat er nog onderzoek moest plaatsvinden naar de verdere onderverdeling en dat het definitieve bedrag nog wordt bepaald. Dit onderzoek heeft plaatsgevonden en de definitieve kosten van de waardevermindering zijn vastgesteld op € 526.000.

Kapitaallasten wegen en kunstwerken									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		96	V					96	V

In de begroting zijn kapitaallasten opgenomen voor de mobiliteitswerken, de aanleg van een brug nabij station Lansingerland-Zoetermeer en het Dutch Innovation Park (raadsbesluit nr. DOC-2017-007969 'visie Dutch Innovation Park en verbinding OV-knooppunt'). In het raadsbesluit is aangegeven dat het opdrachtgeversoverleg van de projectgroep Vervoersknoop Bleizo de aanleg als scope wijziging heeft meegenomen, maar dat de gemeente hiertoe garant moet blijven staan totdat er duidelijkheid is of er projectbudget overblijft voor de aanleg van deze brug. Vanwege deze onduidelijkheid is toen besloten om de kapitaallasten van de brug in de begroting op te nemen totdat er duidelijkheid is over de dekking. In najaar 2020 is deze duidelijkheid gekomen en is besloten om de aanleg van de brug voor rekening van het budget van de vervoersknoop te nemen. Dat houdt in dat, met uitzondering van de rentelasten over de grond (investering van € 238.000), € 75.000 van het gereserveerde budget structureel kan vrijvallen voor 2021 en volgende jaren. Dit is opgenomen in TB1 en Programmabegroting voor 2022. Naast dit voordeel is er vanwege een vertraging in de aanleg van mobiliteitswerken een voordeel behaald van € 21.000.

Wijkplan Palenstein									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
7	V	66	V	73	N			0	V

Voor de uitvoering van het Wijkplan Palenstein is een budget beschikbaar gesteld van € 111.000. De besteding van het budget over de jaren geschiedt in relatie tot de voortgang van de realisatie van het programma Palenstein en wordt gedekt vanuit de brede bestemmingsreserve. In 2021 zijn net als in 2020 een aantal activiteiten niet of niet volledig uitgevoerd, waaronder het vieren van mijlpalen met de bewoners, activiteiten rondom het nieuwe winkelcentrum en bijdragen in speelvoorzieningen. Wat betreft de participatie van bewoners en de invulling van wensen rondom het Sabrinapad en de

Lodesteinstraat zijn afspraken gemaakt welke in 2022 en 2023 tot uitgaven leiden. Hierdoor is er een voordeel behaald van € 66.000. Daar staat, onder vermindering van de bijdrage van derden, een even hoog nadeel onttrekking reserve tegenover.

Gemeentelijke inzet versnelling 700 woningen/ Nieuwe Initiatieven									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		580	V	580	N			0	V

Met raadsbesluit 0637519222-geamendeerd ‘Beschikbaar stellen budgetten Schaalsprong 2020 en 2021’ is voor 2021 € 550.000 beschikbaar gesteld voor de gemeentelijke inzet voor de uitvoering woningbouwagenda (versnelling 700 woningen) en € 250.000 voor het in gang zetten van nieuwe initiatieven. Daarnaast is € 211.000 voor de woningbouwversnelling geherfaseerd vanuit 2020, zodat in totaal € 1.011.000 beschikbaar is.

In 2021 is € 431.000 besteed aan de uitwerking van nieuwe initiatieven en woningbouwversnellingsprojecten zodat er een voordeel is ontstaan van € 580.000. Hier staat een even hoog nadeel onttrekking Rif tegenover. In TB2 is een voordeel gemeld van € 500.000. Het voordeel is ontstaan door een combinatie van factoren waarvan de ingewikkeldheid van de dossiers en het daardoor op elkaar moeten wachten van advies van (overbelaste) vakspecialisten, de druk op de arbeidsmarkt en het tegen de lat houden van de projecten tegen Zoetermeer 2040 de belangrijkste zijn.

De conclusies hebben geleid tot een besluit over de prioritering van nieuwe initiatieven en een terughoudendheid bij het in behandeling nemen van nieuwe initiatieven. Daarbij wordt goed afgewogen of het nu in gang brengen van het initiatief ook gezien de beschikbare capaciteit en de daarbij te realiseren output op dit moment wenselijk is. Hiermee ontstaat vooraf een duidelijker afweging of een project doorgang moet vinden of niet. Omdat de krapte op de arbeidsmarkt naar verwachting nog ca. 3 jaar duurt zijn de gereserveerde bedragen naar beneden bijgesteld en wordt bij toekomstige budget aanvragen een lager budget gevraagd.

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
19	N	17	N			23	V	13	N

Doelstelling 7.3 Bevorderen kwaliteit van gebouwde omgeving en publieke ruimte

Woonwagenhuisvesting									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		412	V					412	V
In het kader van het oplossen van lopende knelpunten op het gebied van woonwagenhuisvesting is € 412.000 beschikbaar gesteld voor de herinrichting van de woonwagenlocatie Bleiswijkseweg. De bewonersgesprekken over de herinrichting van de Bleiswijkseweg hebben vertraging opgelopen. Dit is vooral veroorzaakt door beperkte personele capaciteit aan civieltechnische diensten. Daarnaast konden de fysieke bijeenkomsten vanwege COVID-19 niet of in beperkte mate doorgaan en moet een niet voorzien onderzoek naar mogelijke bodemverontreiniging plaatsvinden. Het project is daardoor niet verder gekomen. Hierdoor is een voordeel ontstaan van € 412.000. In de Financiële afwijkingen na TB2 2021 is dit voordeel gemeld.									

Doelstelling 7.4 Behouden goede bereikbaarheid en bevorderen verkeersveiligheid

Geen afwijkingen.

Doelstelling 7.5 Overige

Personeel, onderdeel ontwikkeling stad									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		525	N					525	N
Door de aanwezigheid van boventalligen, langdurige zieken en de daarbij noodzakelijk en duurdere vervanging, CAO-effecten, het dekkingsverlies van direct productieve uren door COVID-19 is een nadeel ontstaan van € 638.000. Hier staat een voordelig saldo kostenplaatsen van € 113.000 tegenover,									

waardoor de lasten uitkomen op € 525.000. In TB2 is voor de langdurige ziekte en boventalligen en het dekkingsverlies in totaal € 550.000 gemeld en in de Financiële afwijkingen na TB2 2021 is voor het CAO-effect € 111.000 bijgekomen zodat in totaal € 661.000 aan extra lasten is gemeld.

Personeel, onderdeel beheer vastgoed									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		434	N					434	N

Op de personeelskosten van het personeel dat zich bezighoudt met het beheer van het vastgoed is een nadeel ontstaan van € 434.000. Dit wordt veroorzaakt door een nadeel op de salariskosten en een nadeel op de doorbelasting van de kosten van het personeel.

De salariskosten van het personeel zijn door verschillen tussen de functionele schaalindeling, CAO-effecten en kosten van boventalligen hoger in de begroting opgenomen. Daarnaast worden de vastgoedprojecten en investeringen die voor derden worden uitgevoerd belast tegen de integrale kostprijs ('commerciële verkooptarieven'). Het verschil tussen deze commerciële verkooptarieven en de salarissen van deze interne medewerkers is begroot op programma 7 als 'positief resultaat' en bedraagt € 600.000. Doordat een aantal vacatures niet zijn ingevuld is het positieve resultaat niet behaald.

In TB2 is hiertoe een melding gedaan van € 400.000. Voor het onderdeel salarissen € 250.000 is de melding gedaan op programma Overhead, maar dit hoort thuis op programma 7.

Overhead

Financieel overzicht

Bedragen x € 1.000

Overhead	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijzigingen	Rekening 2021	Saldo begroting na wijzigingen en rekening	N/V	Meldingen 2021	N/V
Baten	436	361	375	14	V	0	
Lasten	-40.961	-41.458	-38.191	3.267	V	-20	N
Saldo van baten en lasten	**-40.526**	**-41.097**	**-37.815**	**3.281**	**V**	**-20**	**N**
Onttrekkingen aan reserves	112	112	92	-20	N	0	
Toevoegingen aan reserves	-290	-290	-290	0		0	
Saldo mutaties reserves	**-177**	**-177**	**-197**	**-20**	**N**	**0**	
Resultaat	**-40.703**	**-41.274**	**-38.013**	**3.261**	**V**	**-20**	**N**

Begrotingsrechtmatigheid

Er is geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid in dit programma.

Stijging loonkosten CAO									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		489	N					489	N
De nieuwe CAO leidt in het jaar 2021 tot een stijging van de loonkosten. Belangrijkste kostenposten vormen een eenmalige uitkering van € 1.200 per medewerker en een stijging van de lonen per 1 december 2021 met 1,5%. Ook is sprake van een stijging van de werkgeverspremie. Dit betekent voor de loonkosten op overzicht overhead een overschrijding van € 489.000. Deze overschrijding is al gemeld in de Financiële afwijkingen na TB2 2021.									

Informatisering & Automatisering (Corona)									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
27	V	200	N					173	N
Vanwege corona is in totaal € 200.000 extra kosten gemaakt. Alle medewerkers zijn voorzien van de nodige ICT-middelen zoals beeldschermen, headsets en dockingstations om het thuiswerken zo optimaal mogelijk te faciliteren. De kosten hiervoor bedragen € 54.000. Door het thuiswerken zijn ook de kosten van mobiele datagebruik en gesprekskosten gestegen met € 26.000. Daarnaast is extra personeel ingehuurd bij de servicedesk om de werkdruk op te vangen en voor werkzaamheden in kader van corona archief-hotspot. De kosten hiervoor bedragen € 120.000. Deze extra kosten zijn al gemeld in TB2.									

(Personeels)kosten F&C									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
216	N	374	V					158	V
In de begroting is ten onrechte een baat opgenomen voor de doorbelasting van de uren van de projectcontrollers die zij besteden aan projecten. In de praktijk hebben we de notitie BBV gevolgd en vond deze doorbelasting plaats door de lasten van het tijdschrijven via een memoriaal te verlagen en zo via een negatieve last door te belasten naar de projecten. Dit is de reden dat de begrote baat niet werd gerealiseerd en de lasten lager uitvielen.									

In de programmabegroting 2023 corrigeren we de baat naar een negatieve last om ook in de begroting aan de BBV te voldoen.
Onder andere bijdrage ziekengeld, budget plaatsingsrisico en overdekking tijdschrijven zorgen voor voordeel op de lasten.

Uitgewerkt plan verbetermaatregelen raad- en commissiezaal									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		100	V					100	V
Zoals gemeld in TB2 geven we uitvoering aan de motie 2106-51. Het budget van € 100.000 voor het afronden van een ontwerp aanpassing raadzaal wordt niet ter beschikking gesteld.									

Personeelskosten Concern Control									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		22	V					22	V
De personele kosten vielen bij Concern Control € 22.000 lager uit als gevolg van niet ingevulde vacatureruimte en een lagere afname van opleidingen en cursussen dan verwacht.									

Bezuinigingstaakstelling									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		109	V					109	V
In de begroting was een negatieve stelpost opgenomen van € 357.000 voor de maatregelen Ombuigen en Vernieuwen. Er is in 2021 voor € 466.000 aan voorstellen verwerkt in de begroting. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 109.000.									

Verbetering bedrijfsvoering									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		1.454	V					1.454	V
Er is € 1.454.000 terug ontvangen voor BTW-aangifte en BTW-compensatiefonds. Over de jaren 2015-2019 zijn BTW- en BCF-herrekeningen gemaakt die in 2021 door de belastingdienst zijn gehonoreerd. In TB2 is een voordeel gemeld van € 345.000. Ten tijde van TB2 was alleen een gedeelte van de teruggave van 2015 bekend.									

Representatie en opleidingen/cursussen Juridische aangelegenheden & bestuursondersteuning									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		44	V					44	V
Doordat er minder aanspraak is gedaan op de posten representatie en opleidingen/cursussen zijn de lasten € 44.000 lager uitgevallen.									

Ziekte Juridische aangelegenheden & bestuursondersteuning									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		32	N					32	N
De personeelskosten zijn € 32.000 hoger uitgevallen door extra inhuur voor vervanging vanwege een langdurig ziekteverzuim.									

Personeelskosten Inkoop en Aanbesteding									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
62	V	43	V					105	V

De personeelskosten en overige kosten Inkoop en Aanbesteding zijn € 85.000 lager uitgevallen door ouderschapsverlof en ziekte waar niet (volledig) vervangen is.

Aan de lastenkant van de posten inkoopkracht Zuid-Holland en Ondersteuning inkoopkracht Zuid-Holland zijn meer kosten gemaakt als gevolg van meer aanbestedingen (€ 42.000). Hier tegenover staat een hogere baat door de hogere hoeveelheid aanbestedingen van € 62.000.

Personeelskosten Communicatie									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		375	N					375	N

Er zijn extra personele/inhuur kosten gemaakt op het gebied van communicatie vanwege het invullen van ontstane vacatureruimte, door vervanging in het kader van langdurig ziekteverzuim, boven de sterkte medewerkers en door hoge werkdruk vanwege COVID-19. De overschrijding bedraagt hierdoor € 375.000. Bij TB2 is € 250.000 gemeld.

Citymarketing									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		311	V					311	V

Voor het programma Citymarketing is voor deze collegeperiode van 4 jaar totaal € 700.000 beschikbaar gesteld. De projecten voor dit jaar zullen deels doorlopen naar volgend jaar zoals is vastgelegd in de uitvoeringsagenda ‘Strategisch canvas citymarketing 2021-2025’.

Het beschikbare budget van € 543.000 (inclusief € 150.000 via budgetoverheveling uit 2020) is mede door beperkingen door COVID-19 slechts ten dele besteed.
Om verdere uitvoering van de agenda Citymarketing te geven in 2022 is het nodig om €250.000 over te hevelen via het voorstel tot resultaatbestemming van de jaarrekening 2021. Bij TB2 is € 200.000 gemeld.

Flankerend beleid									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		393	V					393	V

Voor het invullen en uitvoeren van de maatregelen van flankerend (personeels) beleid, als gevolg van het traject ‘ombuigen en vernieuwen’, is een budget beschikbaar van € 846.000, waarvan € 346.000 is overgeheveld vanuit 2020. Bij TB2 is een voordeel gemeld van € 200.000. Het werkelijke voordeel in 2021 is € 393.000. De (personele) gevolgen van de maatregelen worden grotendeels later, in 2022 en 2023, verwacht. De uitgaven flankerend beleid voor het realiseren van de structurele efficiëntietaakstelling hebben betrekking op personeels- en -organisatieniveau, te denken valt aan opleidingskosten, frictiekosten (tijdelijke salariskosten) en kosten voor het doorvoeren van procesverbeteringen.

Praktische maatregelen kantoor en thuiswerken (Corona)									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		77	N					77	N

Door de thuiswerkregels vanuit het Rijk werken veel medewerkers volledig of een deel van de tijd thuis. Ook waren er eisen aan de werkomgeving over hygiëne en afstand houden. Om thuiswerken in combinatie met werken op kantoor goed te faciliteren zijn veel praktische maatregelen genomen en zijn beleid en thuiswerkregelingen ontwikkeld. De personele kosten voor o.a. de projectleider bedragen in 2021 € 77.000.

Personeel & Organisatie									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
33	V	82	N					49	N

Baten
Het voordeel op de baten wordt voornamelijk veroorzaakt door personele inzet bij het Werkbedrijf de Binnenbaan en de daarbij behorende detacheringsvergoedingen. Het werkelijke voordeel bedraagt € 33.000.

Lasten
Het nadeel bij de lasten wordt voornamelijk veroorzaakt door extra benodigde personele inzet bij organisatieontwikkeling en frictiekosten door boventalligheid. Het totale nadeel bedraagt € 235.000. Daarnaast is er een voordeel op het impulsbudget participatiebanen van € 153.000, omdat daarop geen beroep is gedaan vanuit de afdelingen. Van dit aanvullende budget kan onder bepaalde voorwaarden gebruik worden gemaakt om medewerkers vanuit de doelgroep te plaatsen of te begeleiden.

Reiskosten woon-werkverkeer									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		654	V					654	V

Het kabinetsadvies om gedurende de coronacrisis zoveel als mogelijk thuis te werken, was in 2021, op een korte onderbreking na, geheel 2021 van toepassing. Bij de TB-en is een voordeel gemeld van € 500.000. Het werkelijke voordeel is uitgekomen op € 654.000.

Afdelingsoverhead sociaal domein									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		542	V					542	V
Binnen het sociaal domein is er door tijdelijke vacatureruimte bij management en directe ondersteuning een voordeel op personeel ontstaan van € 385.000. Deze functies hebben betrekking op o.a. het sub-domein Jeugd & Gezin en Zorg & Inkomen. Daarnaast is er een financiële onderschrijding op het opleidingsbudget van € 242.000. Op de overige overheadonderdelen is er een nadeel van € 85.000. Het totale voordeel op afdelingsoverhead bedraagt € 542.000.									

Afdelingsoverhead Fysiek Domein									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		423	V					423	V
Binnen het fysieke domein was een deel van de overheadfuncties vacant. Een deel van deze vacatureruimte is ontstaan door pensionering van een deel van het management en het nog niet kunnen invullen van (deze) vacatureruimte. Ook zijn er minder opleidingskosten gemaakt die een voordeel veroorzaken van € 178.000. Het totale voordeel komt hiermee uit op € 423.000 op dit domein.									

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
88	V	53	V					57	V

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Financieel overzicht

Bedragen x € 1.000

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijzigingen	Rekening 2021	Saldo begroting na wijzigingen en rekening	N/V	Meldingen 2021	N/V
Baten	251.805	251.469	267.974	16.505	V	11.794	V
Lasten	-8.643	-8.510	-2.845	5.665	V	1.048	V
Saldo van baten en lasten	**243.163**	**242.959**	**265.129**	**22.170**	**V**	**12.842**	**V**
Onttrekkingen aan reserves	1.720	79.683	75.337	-4.345	N	0	
Toevoegingen aan reserves	-495	-67.949	-68.011	-62	N	0	
Saldo mutaties reserves	**1.225**	**11.734**	**7.326**	**-4.408**	**N**	**0**	
Resultaat	**244.388**	**254.693**	**272.456**	**17.762**	**V**	**12.842**	**V**

Begrotingsrechtmatigheid

Er is geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid in dit programma.

Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is (belastingen)									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
91	V	219	N					128	N

Bezwaarschriften
Door verloop van personeel, waarbij vacatureruimte is ontstaan, is de bezetting ingevuld met inhuur van derden om de bezwaarschriften binnen de gestelde termijn af te handelen. Dit leidt tot een overschrijding op de lasten van € 104.000.

Voorziening dubieuze belastingdebiteuren
Door toename van de verwachte oninbare vorderingen is een aanvullende dotatie van € 54.000 aan de voorziening noodzakelijk om de ingecalculeerde oninbaarheid te dekken. Dit is een nadeel op de lasten.

Overige lasten laten een nadeel zien van € 61.000

Opbrengst OZB
De opbrengst OZB is per saldo € 405.000 hoger dan geraamd. In de afgelopen periode heeft een actualiserings-/inhaalslag plaatsgevonden in de de aansluiting tussen de Basisadministratie Gebouwen en de belastingadministratie. Naar aanleiding daarvan is voor een aantal objecten nog een waardebeschikking en vervolgens aanslag opgelegd. Daarnaast is een voordeel ontstaan doordat de waardevermindering van de niet-woningen uit bezwaar- en beroepsschriften, lager is uitgevallen dan verwacht.

Opbrengst hondenbelasting
Het aantal honden blijft nagenoeg ongewijzigd ten opzichte van vorig jaar. De opbrengst valt hierdoor € 60.000 lager uit dan geraamd. In TB2 is een tekort gemeld van € 53.000.

Opbrengst Toeristenbelasting
Door corona is de opbrengst toeristenbelasting net als vorig jaar lager uitgevallen. Ten opzichte van de situatie vóór corona is het aantal overnachtingen met ongeveer de helft afgenomen. Hierdoor is de opbrengst € 152.000 lager dan begroot. In TB1 is een tekort gemeld van € 160.000.

Opbrengst precario
In het coronaherstelplan is opgenomen dit jaar geen precario op te leggen. Het gevolg hiervan is een tekort van € 129.000 op de begroting. In TB1 is een tekort gemeld van € 50.000.

Overige baten heeft een voordeel van € 27.000.

Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
15.936	V	1.489	V					17.425	V

De algemene uitkering valt in 2021 € 15,9 mln. hoger uit dan geraamd. Hiervan is in de TB-en en in afwijkingen na TB2 al € 10,7 mln. gemeld. De hogere uitkering heeft de volgende oorzaken:

- Extra middelen ter dekking vanwege tekorten Jeugd (na uitspraak van de arbitragecommissie) van € 4,1 mln. Hiervan is € 4 mln. gemeld.
- Hogere uitkering uit het BTW-compensatiefonds van € 1,9 mln. Hiervan is al 1,6 mln. gemeld.
- Taakmutaties: € 1,3 mln. Hierin zitten onder andere middelen voor verbetering dienstverlening gemeenten van € 0,8 mln. Deze verbeteringsslag komt voor uit de toeslagenaffaire in de kinderopvang. Voor deze middelen wordt naar verwachting een resultaatbestemmingsvoorstel gedaan. Deze taakmutaties waren niet gemeld in de TB-en.
- Herverdeeleffecten: 1,2 mln. Door aanpassing en definitief vaststellen van de maatstaven (inwoners, woningen etc.) op gemeentelijk en landelijk niveau, waarop de berekening van de algemene uitkering is gebaseerd, ontstaan er verschillen in de verdeling van de middelen. De maatstaven zijn niet direct beïnvloedbaar voor de gemeente.
- Extra middelen vanwege COVID-19: € 7,1 mln. Dit is al voor 5,1 mln. gemeld.

Daarnaast is er over voorgaande jaren nog € 0,3 mln. ontvangen.

Aan de lastenkant is rekening gehouden met 1,5 mln. aan extra lasten vanwege extra taken (zogenaamde taakmutaties) die niet begrotingstechnisch zijn door vertaald. In de TB-en is hiervan € 1 mln. gemeld.

Beleggingen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
347	V							347	V

Aandelen NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank)
De gemeente bezit 3.510 aandelen van de BNG Bank (0,0063% van het aandelenkapitaal). Er is bijna € 11.000 aan dividend ontvangen over 2020 en 2021.

Aandelen Stedin
De gemeente heeft de aandelen Eneco in 2020 verkocht, maar bezit nog wel 116.280 aandelen van Stedin (2,34% van het aandelenkapitaal). Over 2020 is meer dividend ontvangen voor € 200.000 zoals al gemeld in TB1. Daarnaast zijn in 2021 voor € 8,9 mln. cumulatief preferente aandelen gekocht. De dividenduitkering over 2021 hiervan ligt vast en is als inkomst verantwoord in 2021. Het betreft € 133.000. Dit is gemeld bij TB2.

Treasury									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
129	V	294	N	138	V			27	N

De betaalde rentelasten bestaan uit de rente van de bestaande langlopende leningen. Er zijn geen nieuwe leningen aangetrokken en er is ook geen kort geld aangetrokken. Het verschil tussen de begroting en de werkelijke lasten wordt dan ook niet veroorzaakt door hogere werkelijke rentelast, maar door een geraamde lagere waarde van de vaste activa en daarbij behorende renteraming. Dit heeft te maken met de systematiek die we hanteren in de begroting. Het nadeel dat hierdoor ontstaan is, is neutraal gemaakt door onttrekking aan de rente-egalisatiereserve.

Op de baten en lasten afzonderlijk zijn nog voor- en nadelen te zien vanwege boeterente op afrekeningen met de fiscus. In bepaalde gevallen moest de gemeente nabetalen en daarover boeterente betalen, in andere gevallen ontving de gemeente van de belastingdienst en werd daar rente over ontvangen. Deze posten vallen grotendeels tegen elkaar weg.

Waardevast houden reserves en voorzieningen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		47	N			62	N	109	N

Als gevolg van een hogere stand van een aantal reserves en voorzieningen, vallen de lasten verbonden aan het waardevast houden, hoger uit.

COVID-19									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		4.737	V	4.441	N			296	V
Voor extra uitgaven vanwege COVID-19, waarvoor geen rijksbijdrage wordt ontvangen, staat op OAD € 4,7 mln. gereserveerd. In bijlage 6 zijn de financiële effecten opgenomen hoeveel extra uitgaven gedaan zijn vanwege COVID-19. In 2021 is er voor € 296.000 uitgaven gedaan die ten laste van de gereserveerde middelen zijn gebracht. Deze extra lasten zijn op andere programma's verantwoord. De onttrekking uit de reserve Eneco is hier opgenomen.									

Reserves en Voorzieningen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
				43	N			43	N
Er is een lagere onttrekking uit de reserve kapitaallasten, omdat de investering van het aardgasvrij maken van het Castellum nog niet gereed is. Hierdoor zijn er nog geen kapitaallasten op programma 4 en 7 verantwoord en is er ook geen dekking vanuit de reserve nodig.									

VPB

Financieel overzicht

Bedragen x € 1.000

Heffingsbedrag vennootschapsbelasting	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijzigingen	Rekening 2021	Saldo begroting na wijzigingen en rekening	N/V	Meldingen 2021	N/V
Baten	0	0	46	46	V	0	
Lasten	-175	-1.255	-297	958	V	0	
Saldo van baten en lasten	**-175**	**-1.255**	**-251**	**1.004**	**V**	**0**	
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0		0	
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0		0	
Saldo mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**		**0**	
Resultaat	**-175**	**-1.255**	**-251**	**1.004**	**V**	**0**	

Begrotingsrechtmatigheid

Er is geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid in dit programma.

Grondexploitaties									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		1004	V					1004	V

Ten aanzien van de Vpb zal met de Belastingdienst een vaststellingsovereenkomst (VSO) worden gesloten voor de openingswaarde en kostentoerekening voor de actieve bouwgrondexploitaties.
De over 2021 verschuldigde vennootschapsbelasting wordt met name bepaald door winstverbetering bij de grondexploitaties. Dit bedrag is berekend op € 1,45 mln.
Op basis van de VSO heeft in 2021 een afrekening plaatsgevonden over de voorliggende jaren. Het per saldo te betalen bedrag aan Vpb komt uit op € 0,25 mln. Dat is ruim € 1,00 mln. lager dan begroot.

Overzicht van de aanwending van het begrotingsbedrag voor onvoorzien

In 2021 is geen gebruik gemaakt van een post onvoorzien. De stelpost onvoorzien is niet in de begroting opgenomen en dus ook geen mutaties in de jaarrekening.

Overzicht van de incidentele baten en lasten

Inzicht in de incidentele baten en lasten is nodig om het structureel en reëel saldo van de jaarstukken te bepalen. Bij een saldo groter dan nul kunnen de structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Voor het overzicht van incidentele baten en lasten is een ondergrens van € 100.000 van toepassing. Bedragen van baten en lasten die binnen een programma aan elkaar gelijk zijn worden in dit overzicht niet meegenomen. Ook overboekingen tussen reserves die via de exploitatie lopen, zijn buiten beschouwing gelaten.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	C*	Geraamde incidentele		Werkelijke incidentele	
		baten	lasten	baten	lasten
Programma's					
Progr. 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie					
Schuldhulpverlening	C		161		161
Uitvoeringsbudget Economische Zaken	C		110		45
Versterking hoger onderwijs en kenniseco	C		295		109
Verbind jongeren aan de stad	C		25		26
Voortzetting extra inzet voor afstemming binnen MRDH	C		97		82
Investeringsimpuls 2021-2023 doorontwikkeling Werkbedrijf			250		105
Perspectief op werk (onttrekking Brede bestemmingsreserve)			1.434		619
3e steun en herstelpakket (zie OAD)			1.336	33	152
Bestuurlijke afspraken laaggeletterdheid (baten op OAD)			129		11
Wet Inburgering (zie OAD)			248		248
Voortgang voortgezet onderwijs, subsidie			2.063		2.750
Voortgang voortgezet onderwijs, extra afschrijving			386		386
Toeslagenaffaire		352	352	890	982
Toeslagenaffaire, vrijval voorziening		129		129	
Tozo-regeling		6.000	6.000	7.818	7.419
Coronasteunwerkbedrijven (batencomponent bij OAD)					178
Dutch Innovation Park (bijdrage RIF)			439	-2	364
Progr. 2 Samen leven en ondersteunen					
Uitbreiding wijkregisseurs	C		212		223
Wijkbudget	C		240		210
Extra gelden mantelzorgwaaardering	C		100		134
Sociale eetgelegenheden	C		160		160
Voortzetting uitvoeringskosten Sociaal Domein	C		769		769
Zoetermeer, Open Stad	C		119		83
Verbeterplan gercertificeerde instelllingen Jeugd, incidenteel			285		195
Transformatie cliëntcontacttijd producten Jeugd- en Opvoedhulp			236		236
Subsidie ZonMw perspectief voor de jeugd en aanpak jeugd				100	100
Beter Samenspel			193		
Koplopergemeente onafhankelijke clientondersteuning (zie OAD)			130		
Eigen bijdrage CAK		447		399	
Wmo, hulpmiddelen en onderhoud			1.000		676
Gebiedsgerichte ondersteuning, maatregel O&V			300		300

Aanbestedingsresultaat regionale inkoop vanaf 2021				629		629
Maatschappelijke begeleiding vluchtelingenwerk (zie OAD)				273		273
GR Veilig thuis				-225		-290
Regionale aanpak dak- en thuisloosheid				-160		-160
Progr. 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen						
Programma duurzaam & groen biodiversiteit SB }	C			400		426
Programma duurzaam & groen biodiversiteit SO }	C	181		685	189	501
Kwaliteitsverbetering Openbare Ruimte	C			750		751
Programma duurzaam & groen Energietransitie	C			500	23	542
Digitalisering				100		129
Afvoer grond Nieuwe Driemanspolder, bijdrage		-400		-400	-179	102
Nazorg Grondexploitaties				500		646
Progr. 4 Vrije tijd						
Extra bruisbudget evenementen en citymarketing	C			150		65
Latere oplevering Balijhoeve		-84		-100	-84	-94
Wijkvestiging bibliotheek Rokkeveen				-200	40	-160
Budget Casa				150		0
Progr. 5 Veiligheid						
Uitbreiding team handhaving en juridische achtervang	C			416		416
Voorkomen ondermijning	C			97		97
Vrijval voorziening OMS				-193		-193
Progr. 6 Dienstverlening en samenspraak						
Ìnvoering omgevingswet				554		368
Uitbreiding college	C			150		150
Referendum afvalbeleid				132		125
Wabo en toezicht				-700		-741
Stadsgewest Haaglanden in liquidatie		120			183	
Progr. 7 Inrichting van de stad						
Grondzaken (inclusief af te dragen VPB)		22.968		18.132	20.819	13.957
Voortzetting extra inzet voor afstemming binnen MRDH	C			97		92
Besteding Woonvisiegelden				117		137
Upgrade Stadshart				-117		-117
Bleiswijkseweg				413		0

Bergingen woonwagenhuisvesting					-300
Grondverkopen				405	
Extra afschrijving Markt 10 Parkeergarage					526
Extra afschrijving Markt 10 Evenemententerrein					117
Wijkplan Palenstein			110	8	45
Openbaar Vervoer Schaalsprong			205	33	188
Schaalsprong Binnenstad incl. communicatie			460		304
Centraal Park/Evenemententerrein			526		186
Entree Stationsomgeving			265		281
Schaalsprong algemene ondersteuning, regie, investeringsagenda			140		190
Woningbouwprogrammering/bestemmingsplannen en overige kst			281		150
Relatienetwerk - Investeren in de stad			130		69
Wijkverkenning Meerzicht			475		419
Gebiedsvisie van Tuyllpark en Vernedepark			100		0
Nieuwe initiatieven en gemeentelijke inzet bouw 700 woningen			511		430
Overzicht Overhead					
SD, ondersteunende afdelingen	C		255		255
Citymarketing	C		450		200
Bedrijfsvoering F&C	C		133		133
Uitbreiding college (inclusief ondersteuning)	C		100		100
Flankerend beleid	C		846		453
Kosten overhead	C		766		766
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien					
Bestuurlijke afspraken laaggeletterdheid (zie P1)		129		129	
Coronasteunwerkbedrijven (zie P1)				178	
Corona, raming kosten 2022			4.738		296
Koplopergemeente onafhankelijke clientondersteuning (zie P2)		130		130	
Verlagen afvalstoffenheffing/verhogen OZB		-250		-250	
Maatschappelijke begeleiding vluchtelingenwerk (zie P2)		273		273	
3e steun en herstelpakket (zie P1)		1.336		1.336	
Verrekeningen met reserves:					
Progr. 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie					
Perspectief op werk (Zie P1)		1.434		619	
Bijdrage RIF Dutch Innovation Park (zie P1)		439		366	
Reserve egalisatie invest.schoolgebouwen		1.819	447	1.437	147

Progr. 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen					
Nazorg Grondexploitaties		500		646	
Egalsiatiereserve groot onderhoud bovengronds					1.715
Progr. 7 Inrichting van de stad					
Grondzaken		253	5.089	1.196	8.057
Bergingen woonwagen huisvesting				-300	
Bijdrage Brede bestemmingsreserve Wijkplan Palenstein		110		37	
Bijdrage RIF OV schaalpsprong		205		155	
Bijdrage RIF Binnenstad schaalsprong incl. communicatie		460		304	
Bijdrage Rif Centraal Park		526		186	
Bijdrage Rif Entree Stationsomgeving		265		265	
Bijdrage Rif Schaalsprong algemene ondersteuning, regie en investeringsagenda		140		190	
Bijdrage Rif Woningbouwprogrammering/bestemmingsplannen en overige kosten		281		150	
Bijdrage Rif Relatienetwerk - Investeren in de stad		130		69	
Bijdrage Rif Wijkverkenning Meerzicht		475		419	
Bijdrage Rif Gebiedsvisie van Tuyllpark en Vernedepark		100		0	
Bijdrage Rif Nieuwe initiatieven en bouw 700 woningen		511		430	
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien					
Bijdrage RIF ter dekking van prog duurzaam en groen	C	250		250	
Bijdrage RIF herschikking mobiliteitsgelden	C	1.000		1.000	
Corona, onttrekking reserve Eneco		4.738		296	
Rente-egalisatiereserve				139	
Nieuwe wet inburgering (zie P1)		248		248	
Voortgang voortgezet onderwijs, subsidie (zie P1)		2.063		2.750	
Voortgang voortgezet onderwijs, extra afschrijving (zie P1)		386		386	
Totaal		**47.663**	**55.245**	**43.837**	**49.102**

* Tijdelijke budgetten uit Coalitieakkoord 2018-2022

Bij het vaststellen van het coalitieakkoord in 2018 zijn een aantal beleidsintensiveringen afgesproken. Het grootste deel daarvan is van tijdelijke en incidentele aard. De budgetten zijn beschikbaar gesteld voor de jaren 2019 tot en met 2022. Daarna vervallen deze budgetten. In de tabel zijn deze budgetten in de tweede kolom gelabeld met een C. Voor de uitvoering van het beleid uit het coalitieprogramma zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld uit de Reserve investeringsfonds 2030 (RIF)

De overige posten worden hierna toegelicht.

Programma 1

Investeringsimpuls Werkbedrijf

In de Programmabegroting 2021 is voor de jaren 2021/2023 € 250.000 per jaar opgenomen voor de doorontwikkeling van het Werkbedrijf. Het beroep op dit innovatiebudget door De Binnenbaan is minder dan begroot doordat De Binnenbaan in 2021 vooral nog bezig was met het op orde brengen van de basis.

Perspectief op werk

Overheidsinstellingen, werkgeversorganisaties en onderwijsinstellingen werken in regionaal verband samen om ervoor te zorgen dat meer mensen kunnen deelnemen aan de arbeidsmarkt. Hiervoor zijn incidentele middelen ontvangen in 2019 en 2020 en via een reserve voor 2021 beschikbaar gesteld. Als gevolg van de coronamaatregelen is een deel van de activiteiten aangepast of uitgesteld. De onttrekking uit de Brede bestemmingsreserve is hierdoor ook lager.

3e Steun- en herstelpakket

In de decembercirculaire 2020 heeft het rijk onder andere middelen beschikbaar gesteld aan arbeidsmarktregio's om uitvoering te geven aan extra coronagerelateerde taken in het kader van het derde steun- en herstelpakket. De kosten staan op programma 1, de baten op OAD.

Bestuurlijke afspraken laaggeletterdheid

In de septembercirculaire 2019 is een decentralisatie-uitkering voor de aanpak van laaggeletterdheid toegekend. Het betreft een tijdelijke aanvulling van vijf jaar. De inkomsten staan op OAD.

Wet inburgering

Voor de implementatie van de nieuwe wet inburgering zijn in 2020 middelen door het rijk verstrekt. Door uitstel van de wet zijn de middelen overgeheveld naar 2021. Tegenover de lasten staat een onttrekking aan een reserve op OAD.

Voortgang voortgezet onderwijs, subsidie en extra afschrijving

De gemeente heeft een zorgplicht om te voorzien in voldoende openbaar onderwijs voor haar inwoners. Vanwege financiële problemen van de Stichting Stedelijk Onderwijs Zoetermeer (SSVOZ) heeft de raad in oktober 2020 ingestemd met een bestuursoverdracht aan de Stichting Lucas Onderwijs en destijds een subsidie aan SSVOZ toegezegd van € 2,750 mln. De gehele subsidie is in 2021 uitbetaald. Begrotingstechnisch staat het restant bedrag van de aan SSVOZ toegezegde subsidie van € 687.500 in de begroting 2022.
Een van de voorwaarden voor de overdracht was een versnelde realisatie van nieuwbouw. Daar is een extra afschrijvingslast mee gemoeid.
Tegenover de lasten staat een onttrekking aan de brede bestemmingsreserve op OAD.

Toeslagenaffaire
Het rijk heeft de gemeente gevraagd te ondersteunen bij haar maatregelen in het kader van de kinderopvangtoeslag. De door de gemeente te maken kosten worden vergoed door het rijk. Met de kwijtschelding vermindert het bedrag waarvoor een voorziening wordt aangehouden. Dat bedrag valt vrij.

Tozo
De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is een van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de COVID-19-crisis. De regeling is voor zelfstandig ondernemers, waaronder zzp'ers. Het voorziet in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud als het inkomen door de COVID-19-crisis tot onder het sociaal minimum daalt. En in een lening voor bedrijfskapitaal om liquiditeitsproblemen als gevolg van de COVID-19-crisis op te vangen.

Coronasteun werkbedrijven
Bij de decembercirculaire is door het rijk compensatie voor verlies van omzet bij werkbedriiven beschikbaar gesteld. Deze compensatie wordt 1 op 1 aan de Binnenbaan verstrekt om hun omzetverlies te compenseren. De rijksbijdrage staat op OAD.

Dutch Innovation Park
Het Dutch Innovation Park is een belangrijke plek van waaruit met diverse partijen wordt samengewerkt aan innovatie. In 2022 is onder meer gewerkt aan ontwikkeling van de campus en de verbinding met Zoetermeer 2040. Tegenover de lasten staat een bijdrage uit de Rif.

Programma 2
Verbeterplan gecertificeerde instellingen
In 2019 is een landelijk inspectierapport gepubliceerd waarin geconcludeerd werd dat jeugdigen met een jeugdbeschermings- of jeugdreclasseringsmaatregel onvoldoende bescherming krijgen en gecertifieerde instellingen (GI's) hun wettelijke taken onvoldoende kunnen uitvoeren vanwege het ontbreken van goede randvoorwaarden. Naar aanleiding van het rapport zijn regionale verbeterplannen opgesteld voor 2020 en 2021.

Transformatie clientcontacttijd Jeugd- en Opvoedhulp
Bij de inkoopprocedure voor de jeugdhulp voor 2021 zijn nieuwe tarieven afgesproken met een aantal voorwaarden, onder meer over clientcontacttijd. Met één jeugdhulpaanbieder is een ingroeipad van twee jaar afgesproken om aan de voorwaarden te kunnen voldoen.

Subsidies jeugd
Vanuit ZonMw en het ministerie van Justitie en Veiligheid zijn subsidies ontvangen voor het uitvoeren van het programma maatschappelijke diensttijd en voor preventieve aanpak van jongeren (voorkomen uitgroei tot zware problematiek en/of crimineel gedrag). De subsidies zijn in 2021 besteed.

Beter Samenspel
Bij het project Beter Samenspel gaat het om het eerder herkennen en doorbreken van patronen waardoor er eerder een duurzaam stabiele (veilige) situatie voor gezinnen wordt gerealiseerd. Om dit te bereiken richt Beter Samenspel zich op een kwalitatieve verbetering in het lokale jeugdteam én het verbeteren van het samenwerkingsproces tussen de gemeenten en de gecertificeerde instellingen. Het gaat vooral om casusonderzoek en trainingen.

Koplopergemeente onafhankelijke ondersteuning
Het ministerie van VWS heeft voor 2020 en 2021 subsidie verstrekt voor het realiseren van onafhankelijke clientondersteuning. Zoetermeer heeft dit vertaald naar drie opdrachten: Loket Welzijn en maatschappij, Gebiedsgerichte ondersteuning en Onafhankelijk advies. De inkomsten staan op OAD.

Eigen bijdrage CAK
In 2020 kampte het CAK met automatiseringsproblemen. Dat leidde tot vertraging bij het opleggen en innen van eigen bijdragen Wmo. De regelgeving stond niet toe dat daarvoor in 2020 een vordering op het CAK werd opgenomen. Om die reden komen de baten ten gunste van 2021.

Wmo hulpmiddelen en onderhoud
In 2021 is een eenmalig budget beschikbaar gesteld van € 1 mln. voor extra vervangingskosten (onderhoud) vanwege de noodzakelijke verlaging van de afschrijvingstermijn van 8 naar 7 jaar.

Gebiedsgerichte ondersteuning, maatregel O&V
In juni 2020 heeft de raad ingestemd met een voorstel om onderdelen van het sociaal domein gebiedsgericht te organiseren. De partners in het samenwerkingsverband zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de zorgvraag in het gebied en krijgen daarvoor één budget. De start van het samenwerkingsverband is vier maanden uitgesteld in 2021.

Aanbestedingsresultaat regionale inkoop vanaf 2021
Naar aanleiding van de uitkomst van een juridische procedure van jeugdhulpaanbieders tegen de gemeenten in de GR Servicebureau jeugdhulp Haaglanden zijn na een bemiddelingstraject nieuwe tarieven overeengekomen. Voor 2021 en 2022 is aanvullend budget beschikbaar gesteld om een omslag naar hogere productiviteit te kunnen maken.

Maatschappelijke begeleiding vluchtelingenwerk, zie OAD
In afwachting van de inwerkingtreding van de nieuwe Wet Inburgering is subsidie aan de Stichting Vluchtelingenwerk Zuid-West Nederland verlengd voor 2021. De hiervoor ontvangen decentralisatie-uitkering staat op OAD.

GR Veilig thuis
Door een door het bestuur van de GR vastgestelde nieuwe systematiek bedrijfsvoeringstoeslag is eenmalig beschikbaar gesteld budget voor een flexibele schil niet meer nodig en valt daardoor vrij.

Regionale aanpak dak- en thuisloosheid
Via centrumgemeente Den Haag heeft het rijk geld beschikbaar gesteld voor de aanpak van dak- en thuisloosheid. Zoetermeer heeft voor het Daklozenpunt voor de jaren 2020 en 2021 in totaal € 160.000 aangevraagd en gehonoreerd gekregen.

Programma 3
Digitalisering
De ontwikkeling en gebruik van data en software wordt steeds meer ingezet bij beheer en onderhoud van de stad. Dit brengt tijdelijk hogere kosten met zich mee. De verwachting is dat deze meerkosten door standaardiseringen en efficiency over enkele jaren niet meer aan de orde zijn.

Afvoer grond Nieuwe Driemanspolder, bijdrage
In de Nieuwe Driemanspolder is samen met andere partijen een recreatiegebied aangelegd. Onderdeel van dit recreatielandschap is de aanleg van geaccidenteerd terrein. Omdat de gemeente (voor haar aandeel) voor de grond zou moeten betalen en ontwikkelaars voor deze afvoer een vergoeding moeten betalen, is hiervan een win-winsituatie gemaakt, waarbij de grond van ontwikkellocaties in Zoetermeer toegepast kan worden in de Nieuwe Driemanspolder.

Nazorg grondexploitaties
In de Brede bestemmingsreserve zijn middelen gereserveerd voor nog uit te voeren werken die betrekking hebben op al afgesloten grondexploitaties. Voor de uit te voeren werken is een meerjaren onderhoudsplanning gemaakt. Aan de hand van meldingen en inspecties wordt de planning aangepast.

Programma 4
Latere oplevering Balijhoeve
De verbouwing van de Balijhoeve wordt medio 2022 afgerond. Eerder was uitgegaan van 2021 en hierdoor vallen lasten (afschrijvingskosten en inkoopkosten horeca) en baten (opbrengsten uit horeca en bijdrage derden) lager uit.

Wijkvestiging bibliotheek Rokkeveen
In 2021 is besloten de wijkvestiging van de bibliotheek in Rokkeveen vooralsnog open te houden in afwachting van plannen voor de realisatie van een huis van de wijk. Hier zijn eenmalig verbouwingskosten aan verbonden.

Budget Casa
Om een eventueel vertrek van CASA en de daaruit volgende derving van huurinkomsten door Cultuurpodium Boerderij te kunnen compenseren is een budget van € 150.000 gereserveerd. In 2021 is er geen besluit tot verplaatsing genomen en valt budget eenmalig vrij.

Programma 5
Vrijval voorziening OMS
De VRH heeft in 2020 de exploitatie van het Openbaar Meldsysteem aan de markt overgedragen. Daardoor is de gevormde bestemmingsreserve gedeeltelijk vrijgevallen. Dit leidt tot een voordeel voor deelnemende gemeenten.

Programma 6
Invoering omgevingswet
De ontwikkeling van de Omgevingswet is nog in beweging. Het Rijk heeft de beoogde inwerkingtredingsdatum van de wet van 1 januari 2022 opnieuw uitgesteld. Door het later beschikbaar komen van vereisten/specificaties heeft een deel van de werkzaamheden niet kunnen plaatsvinden.

Referendum afvalbeleid
Door de inwoners van Zoetermeer is verzocht om een referendum te houden over het raadsbesluit Afval- en grondstoffenbeleidsplan 2021. De gemeenteraad heeft ingestemd met het houden van het referendum, gelijktijdig met de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022. De kosten hebben betrekking op de jaren 2021 en 2022. Het gaat vooral om ambtelijke capaciteit, kosten voor de referendumcommissie en externe advieskosten.

Wabo en toezicht
Voor het afhandelen van WABO-vergunningen worden vergunningverleners, toezichthouders en juristen ingezet. In verband met de ongunstige marktomstandigheden bleek het niet mogelijk hier de juiste bemensing voor te organiseren. De werkdruk is daardoor hoog.

Stadsgewest Haaglanden
Het gaat om de afwikkeling van de liquidatie van het Stadsgewest. Het liquidatiesaldo is aan de voormalig deelnemende gemeenten uitgekeerd.

Programma 7
Grondzaken (inclusief af te dragen VPB)
De geraamde baten en lasten inclusief reservemutaties van de grondexploitaties worden als incidenteel beschouwd. Voor de exploitatie zijn ze op totaalniveau neutraal.

Besteding Woonvisiegelden
Voor de realisatie van de ambities uit de Woonvisie Zoetermeer (2015) zijn bestedingsdoelen geformuleerd. Voor 2021 was nog een restant beschikbaar.

Upgrade Stadshart
Door verschuiving van de uitvoering van de Upgrade Stadshart naar 2021 in plaats van 2020 vallen eenmalig kapitaallasten vrij in 2021.

Bleiswijkseweg
Voor het oplossen van lopende knelpunten op het gebied van woonwagenhuisvesting is een budget beschikbaar gesteld voor de herinrichting van de woonwagenlocatie Bleiswijkseweg. De bewonersgesprekken over de herinrichting van de Bleiswijkseweg hebben vertraging opgelopen. Het project is daardoor niet verder gekomen.

Bergingen woonwagenhuisvesting
De kosten van de aanleg van bergingen op woonwagenlocatie Gooimeer zijn in eerdere jaren als onrendabele kosten ten laste van het Rif gebracht. In deze jaarrekening zijn de kosten alsnog geactiveerd en heeft een correctie op de eerdere onttrekking in het Rif plaatsgevonden.

Grondverkopen
In 2021 zijn extra inkomsten gerealiseerd vanwege incidentele grondverkopen, maar zijn er ook lagere inkomsten uit huren en pachten gerealiseerd. Dit geeft per saldo een voordeel van € 405.000.

Extra afschrijving Markt 10 Parkeergarage
De raad heeft een besluit genomen over de aanleg van een ondergrondse parkeergarage. In 2021 is de gunningsfase doorlopen. Bij de beoordeling van de aanbiedingen heeft de gemeente vastgesteld dat alle inschrijvingen het beschikbaar gestelde budget - ruim – overschrijden en is de aanbesteding stilgezet. De kosten voor de aanbestedingsprocedure moeten als waardevermindering op de activa worden afgeboekt.

Extra afschrijving Markt 10 Evenemententerrein
De kosten van voorbereiding en aanbesteding van het evenemententerrein zijn als verlies ten laste van het exploitatieresultaat gebracht.

Wijkplan Palenstein
Voor de uitvoering van het Wijkplan Palenstein is budget beschikbaar gesteld. De besteding over de jaren is gekoppeld aan de realisatie van het programma en wordt gedekt uit de Brede bestemmingsreserve.

Openbaar vervoer Schaalsprong
De beoogde 10.000 - 16.000 extra woningen die de komende jaren in Zoetermeer worden gebouwd moeten ook bereikbaar zijn zonder het wegennet zwaarder te belasten. Investeringen in het openbaar vervoer zijn daarvoor van groot belang.

Schaalsprong Binnenstad incl. communicatie
In 2021 is er een uitvoeringsstrategie voor de Binnenstad opgesteld en uitgewerkt . Het doel hiervan is om de ambitie uit de Visie Binnenstad om te zetten in een programma en een businesscase om de verandering op gang te brengen.

Centraal Park/Evenemententerrein
In 2020 is budget beschikbaar verstrekt voor de realisatie van een grondexploitatie Markt 10, een ondergrondse parkeergarage, een evenemententerrein en een fietsenstalling en voor de realisatie van een Centraal Park. Het budget wordt gedekt door een bijdrage uit de Rif.

Entree Stationsomgeving
In mei 2021 heeft de raad het ruimtelijk kader en de gebiedsbusinesscase Entree midden en de Visie Station Zoetermeer vastgesteld en goedkeuring gegeven aan de realisatie van een stationshal. De middelen worden onttrokken aan de Rif.

Schaalsprong algemene ondersteuning, regie, investeringsagenda
Voor de regie, voorbereiding en samenhang en het opmaken van een investeringsagenda is in totaal €329.000 beschikbaar in het Rif. Door de samenhang met de visie Zoetermeer 2040 en in afwachting van de uitwerking er van zijn de uitgaven lager.

Woningbouwprogrammering/bestemmingsplannen en overige kosten
Voor de woningbouwprogrammering en voorbereiding bestemmingsplannen zijn middelen ten laste van de Rif beschikbaar gesteld. Deze middelen zijn in afwachting van de omgevingsvisie Zoetermeer in 2021 beperkt benut.

Relatienetwerk
Voor relatienetwerken en investeren in de stad was het onder meer de bedoeling om externe bijeenkomsten te organiseren om marktpartijen te interesseren. Vanwege COVID-19 is dat niet gelukt. Tegenover de lagere lasten staat een lagere onttrekking uit de Rif.

Wijkverkenning Meerzicht
Voor de wijkaanpak Meerzicht is een budget ten laste van de Rif beschikbaar gesteld. Bij de raming van de uitgaven was rekening gehouden met kleinschalige activiteiten en aanpassingen in de openbare ruimte. Door de voortdurende COVID-19 crisis was het voor een langere tijd niet mogelijk om op de juiste manier met de bewoners in contact te komen. Daardoor zijn niet alle activiteiten uitgevoerd.

Gebiedsvisie van Tuyllpark en Vernedepark
In de programmabegroting is voor het opstellen van een gebiedsvisie voor beide gebieden een bedrag uit de Rif beschikbaar gesteld voor het opstellen van een integrale visie per gebied waarmee ontwikkelingen in samenhang kunnen worden bezien om te komen tot een passende ruimtelijke invulling van de locaties.

Nieuwe initiatieven en gemeentelijke inzet bouw 700 woningen
Met een raadsbesluit is voor 2021 een budget beschikbaar gesteld ten laste van de Rif voor de gemeentelijk inzet voor de uitvoering van de woningbouwagenda (versnelling 700 woningen) en voor het in gang zetten van nieuwe initiatieven.

OAD
COVID-19, raming kosten 2022
Voor de dekking van de kosten van COVID-19 is in 2020 € 5 mln. ten laste van de Enecoreserve gebracht. Eind 2020 was daar nog €4,7 mln. van over. Ook in 2021 zijn de kosten die voor rekening van de gemeente komen lager dan geraamd. De lasten zijn verantwoord op diverse programma's. Tegenover de lagere kosten staat ook een lagere onttrekking aan de reserve.

Verlagen afvalstoffenheffing/verhogen OZB
Over het besluit om het afvalbeleid aan te passen wordt een referendum gehouden. De begrote besparingen worden zijn 2021 niet gerealiseerd.

Verrekeningen met reserves

Programma 1
Reserve egalisatie invest. schoolgebouwen
De reserve egalisatie invest. schoolgebouwen dient om pieken en dalen in de lasten van investeringen te egaliseren. Daardoor ontwikkelen de lasten zich in de jaren geleidelijk en minder schoksgewijs. Dit is nodig omdat de schoolgebouwen in een relatief korte periode zijn neergezet en daarom ook de kosten renovatie of herbouw in een korte periode op de gemeente af zullen komen.

Programma 3

Egalisatiereserve groot onderhoud bovengronds
De reserve dient om pieken in de feitelijke uitgaven door de jaren heen op te vangen. Over- of onderschrijding op budgetten voor groot onderhoud worden met de reserve verrekend.

OAD

Rente-egalisatiereserve
Met de rente-egalisatiereserve worden effecten van een wijziging in de rentedruk voor de exploitatie opgevangen. Dankzij deze reserve zijn schommelingen in de marktrente niet van invloed op het rekeningresultaat.

Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Geraamde structuele		Werkelijke structurele	
	baten	lasten	baten	lasten
Reserve egalisatie invest.schoolgebouwen	1.819	447	1.437	147
Reserve investeringsfonds 2030		350		350
Rente-egalisatieresere			139	
Egalsiatiereserve groot onderhoud bovengronds				1.715
Vrij inzetbare reserve		290		290
Totaal	**1.819**	**1.087**	**1.576**	**2.503**

De reserve egalisatie investeringen schoolgebouwen dient om pieken en dalen in de lasten van investeringen te egaliseren. Schoolgebouwen zijn in een relatief korte tijd gebouwd en daarom komen ook de kosten van renovatie of herbouw in een korte periode op de gemeente af.

Om het wegvallen van de ISV regeling te compenseren wordt jaarlijks een bedrag van € 350.000 gestort in de Reserve investeringsfonds 2030. Vanwege bezuinigingen zal de laatste storting in 2023 plaats vinden.

De rente-egalisatiereserve dient om de effecten van een wijziging in rentedruk voor de exploitatie op te vangen. Daardoor zijn schommelingen in de marktrente niet van invloed op het rekeningresultaat.

De egalisatiereserve groot onderhoud bovengronds zorgt voor demping van feitelijke uitgaven door de jaren heen. De reserve kent een maximum van € 5 mln.

De toevoeging aan de Vrij inzetbare reserve is een 'terugbetaling' aan de reserve omdat eerder ten behoeve van ambtelijke huisvesting een bedrag uit deze reserve is voorgefinancierd.

Overzicht van topinkomens

De Wet normering topinkomens (WNT) schrijft topfunctionarissen een bezoldigingsmaximum voor; over 2021 is dat € 209.000. Daarnaast geldt een maximum norm ontslagvergoedingen per individu voor topfunctionarissen van € 75.000 (één jaarsalaris). Topfunctionarissen zijn personen die leiding even aan de gehele organisatie. Bij gemeenten zijn dat de griffier en de gemeentesecretaris. Politieke ambtsdragers vallen niet onder de wet.

De WNT verplicht tot een jaarlijkse publicatie in de jaarrekening van de bezoldiging (en eventuele ontslagvergoedingen) van iedere (gewezen) topfunctionaris, ongeacht de hoogte ervan en van iedere andere (reguliere) functionaris in dienstbetrekking, indien de bezoldiging of de ontslaguitkering het bezoldigingsmaximum voor topfunctionarissen overschrijdt.
Onderstaand overzicht is opgemaakt met inachtneming van de door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vastgestelde Uitvoeringsregeling WNT.

In 2021 waren er geen (gewezen) reguliere functionarissen in dienstbetrekking van wie de totale bezoldiging hoger was dan de maximumnorm. Geen van de genoemde personen heeft een uitkering wegens beëindiging van het dienstverband ontvangen.

	B.J.D. Huykman	R. Blokland
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 140.179	€ 118.487
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.416	€ 21.636
Totale bezoldiging	**€ 162.595**	**€ 140.123**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 201.000	€ 201.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2019		
	B.J.D. Huykman	R. Blokland
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 134.857	€ 113.439
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 20.855	€ 20.207
Totale bezoldiging	**€ 155.712**	**€ 133.646**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 209.000	€ 209.000

Balans

Bedragen x € 1.000

ACTIVA	31-12-'21	31-12-'20
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	**241**	**368**
Kosten van onderzoek en ontwikkeling (grondexploitaties)	241	368
Materiële vaste activa	**360.794**	**355.730**
Investeringen met een economisch nut:		
1. gronden uitgegeven in erfpacht	4.771	4.771
2. overige investeringen met economisch nut	314.909	316.751
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	13.385	13.889
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	27.729	20.319
Financiële vaste activa	**12.643**	**4.921**
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	9.008	107
Overige langlopende geldleningen	3.635	4.814
Totaal vaste activa	**373.679**	**361.019**
Vlottende activa		
Voorraden	**32.359**	**34.959**
Grond- en hulpstoffen:	126	124
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	32.234	34.835
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**104.769**	**105.274**
Vorderingen op openbare lichamen	2.300	1.688
Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen	80.834	87.453
Overige vorderingen	21.634	16.133
Liquide middelen	**38**	**172**
Kas- en banksaldi	38	172
Overlopende activa	**34.183**	**30.363**
1. van Europese overheidslichamen	54	0
2. van het Rijk	2.598	124
3. van overige Nederlandse overheidslichamen	893	2.487
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	30.638	27.752
Totaal vlottende activa	**171.349**	**170.768**
Totaal-generaal activa	**545.028**	**531.787**

Bedragen x € 1.000

PASSIVA	31-12-'21	31-12-'20
Vaste passiva		
Eigen vermogen	**354.762**	**342.993**
Reserves:		
1. Algemene reserves	43.053	34.333
2. Bestemmingsreserves	296.397	304.157
Gerealiseerde resultaat	15.312	4.503
Voorzieningen	**51.810**	**52.149**
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	**66.268**	**78.355**
binnenlandse banken en overige financiële instellingen	46.268	58.345
buitenlandse instellingen	20.000	20.000
Waarborgsommen	0	10
Totaal vaste passiva	**472.840**	**473.497**
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**21.592**	**22.097**
Overige kasgeldleningen	0	0
Banksaldi	3.734	9.987
Overige schulden	17.858	12.110
Overlopende passiva	**50.596**	**36.192**
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	23.832	21.742
De van het Rijk ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	17.612	8.454
De van van overige Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	6.004	4.921
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate komen van volgende begrotingsjaren	3.148	1.075
Totaal vlottende passiva	**72.188**	**58.289**
Totaal-generaal passiva	**545.028**	**531.786**

Gewaarborgde geldleningen	637.064	651.626
Garantstellingen (bankgaranties)	5.938	5.938

Toelichting op de balans

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa zijn investeringen die niet tastbaar zijn. Door wijziging in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) worden de voorbereidingskosten voor grondexploitaties vanaf 2016 geactiveerd als kosten van onderzoek en ontwikkeling. Na maximaal 5 jaar moeten de kosten hebben geleid tot een actuele grondexploitatie dan wel worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat. Het verloop hiervan in 2021 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2021	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Duurzame waarde-verminder.	Boekwaarde 31-12-2021
Kosten voor onderzoek en ontwikkeling	368	82	316		-107		241

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn investeringen die een meerjarig nut hebben en in termijnen worden afgeschreven. Onderscheid wordt gemaakt tussen investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.
In de toelichting bij de reserves is vermeld uit welke bestemmingsreserves middelen zijn onttrokken voor de (gedeeltelijke) dekking van de afschrijvingen van geactiveerde investeringen.

Investeringen met een economisch nut

Gronden uitgegeven in erfpacht

Dit betreffen de gronden die in erfpacht uitgegeven zijn, waarvoor jaarlijks een canon in rekening wordt gebracht. Het verloop hiervan in 2021 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2021	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Duurzame waarde-verminder.	Boekwaarde 31-12-2021
Gronden en terreinen	4.771						4.771

Overige investeringen met een economisch nut

Investeringen met een economisch nut zijn investeringen die kunnen bijdragen aan het genereren van middelen en/of verhandelbaar zijn. Het verloop hiervan in 2021 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2021	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Duurzame waarde-verminder.	Boekwaarde 31-12-2021
Gronden en terreinen	* 48.801		3.388				45.413
Woonruimten	461	443					904
Bedrijfsgebouwen	250.334	8.788		5.387	12	912	252.811
Grond-/weg-/water- bouwkundige werken	5.780			376			5.404
Vervoersmiddelen	438	217		72			583
Machines, apparaten en installaties	5.928	307		1.084			5.151
Overige materiële vaste activa	5.057	71		485			4.643
TOTAAL	**316.799**	**9.826**	**3.388**	**7.404**	**12**	**912**	**314.909**

* Verschil met jaarrekening 2020 betreft correctie bladgroen 48K.

De belangrijkste **investeringen** in 2021 waren:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	
Moerbeigaarde 58	3.473
Balijhoeve - hoofdgebouw	526
Huis van Beeldende kunst	810
Zwembad	2.027

De belangrijkste **desinvesteringen** in 2021 waren:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	
Aanleg parkeergarage Markt 10	526

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Dit betreffen de boekwaarden van de begraafplaats (gronden, gebouwen en infrastructurele werken), de afvalinzameling (huisvuilauto's, overige tractiemiddelen, mini- en ondergrondse containers) en de apparatuur voor het betaald parkeren. Het verloop hiervan in 2021 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2021	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Duurzame waarde-verminder.	Boekwaarde 31-12-2021
Gronden en terreinen	1.683						1.683
Bedrijfsgebouwen	1.648			41			1.607
Grond-/weg-/water- bouwkundige werken	2.478			72			2.406
Vervoersmiddelen	272			117			155
Machines, apparaten en installaties	1.180	1		53			1.128
Overige materiële vaste activa	6.628	34		256			6.406
TOTAAL	**13.889**	**35**		**539**			**13.385**

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Investeringen met een maatschappelijk nut betreffen de investeringen die worden gedaan in met name groen, wegen en kunstwerken. Het verloop hiervan in 2021 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2021	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen vanderden	Duurzame waarde-verminder.	Boekwaarde 31-12-2021
Grond-/weg-/waterbouwkundige werken	20.319	11.525		525	3.590		27.729

De belangrijkste **investeringen** in 2021 waren:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	
Upgrade Stadshart	2.558
Reconstructie ontsluitingsweg Nutricia	1.507
VTA vervangingsinvesteringen	616
Entree Zoetermeer	1.805
Asfalt verharding	695
Elementen verharding	1.456
Betonnen bruggen, viaducten en tunnels	740

De belangrijkste **desinvesteringen** in 2021 waren:

Bedragen x € 1.000

De aanleg van het vervoersknoop Bleizo wordt voor een groot deel gefinancierd door bijdragen vanuit de Metropoolregio Rotterdam Den Haag:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	
Investeringsbijdrage MRDH	350
TOTAAL	**350**

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen
De kapitaalverstrekking aan deelnemingen betreft het volgende:

Omschrijving	Aantal	Nominaal (€)	Waarde (€)
NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank)	3.510	2,50	8.775
De Binnenbaan	980	100,00	98.000
Stedin	18.518	480,69	8.901.417
TOTAAL			9.008.192

Hiernaast bezit de gemeente nog de volgende aandelen die in de balans tegen € 0,00 zijn opgenomen:

Omschrijving	Aantal	Aandeel	Nominaal (€)	Waarde (€)
Stedin	116.280	2,50%	0	0
Dunea	387.302	9,68%	5	1.936.510
Dataland B.V.	57.504	Onbekend	0,10	5.750
TOTAAL				**1.942.260**

Overige langlopende geldleningen

De overige langlopende geldleningen betreffen de volgende leningen:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2021	31-12-2020
Startersleningen	3.635	4.814

In 2021 zijn via het Stimuleringsfonds Vereniging Nederlandse Gemeenten (SVn) geen startersleningen verstrekt. De starterslening is bij aanvang renteloos en aflossingsvrij. Bij voldoende financiële draagkracht wordt vanaf het vierde jaar door de SVn een marktconform rentepercentage gehanteerd gebaseerd op 15 jaar vast en aflossing op basis van annuïteiten. Naast de reguliere aflossingen van € 96.127 werden er in 2021 leningen vervroegd gedeeltelijk of geheel afgelost tot € 1,08 mln.

Vlottende activa

Voorraden

Grond- en hulpstoffen

De grond- en hulpstoffen bestaan uit:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2021	31-12-2020
Onderdelenmagazijn autowerkplaats afd. Afvalinzameling	89	96
Voorraad dieselolie afd. Afvalinzameling	37	28
TOTAAL	**126**	**124**

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Deze categorie betreft de lopende grondexploitaties. Het zijn de projecten waarvoor de raad de grondexploitatie voor de volledige looptijd heeft vastgesteld.

De grondexploitaties zijn herzien naar de situatie per ultimo 2021. Bij negatieve grondexploitaties is de Voorziening Nadelige complexen op de juiste hoogte gebracht. Dit deel van de voorziening is in de balans in mindering gebracht op de boekwaarde. In de gevallen dat de voorziening hoger is dan de boekwaarde per complex dan gebeurt dit tot de (netto) boekwaarde per complex nihil is. Het restant wordt in dat geval vermeld bij de Voorziening nadelige complexen grondbedrijf aan de passiva zijde.
In het licht van de huidige marktomstandigheden zijn de materiële vastgoedwaarderingen belangrijke schattingsposten. Er bestaat een wezenlijk risico dat zich materiële aanpassingen kunnen voordoen in de waardering in het volgende boekjaar als gevolg van gewijzigde marktomstandigheden of onvoorziene omstandigheden.

Bedragen x € 1.000

Nr.	Complex	Boek-waarde 31-12-20	Voor-ziening 31-12-20	Balans-waarde 31-12-20	Boek-waarde 01-01-21	Investe-ringen	Winstne-ing/afsl. compl.	Inkom-sten	Boek-waarde 31-12-21	Voor-ziening 31-12-21	Balans-waarde 31-12-21
5	Dwarstocht	8.103	-	8.103	8.103	252	5	-	8.360	-	8.360
11	Lansinghage	-2.328	-	-2.328	-2.328	157	-256	4	-2.423	-	-2.423
18	Oosterheem	23.560	-	23.560	23.560	2.115	6.696	-16.455	15.916	-	15.916
20	Zegwaartseweg Noord	-2.518	-	-2.518	-2.518	111	30	-	-2.377	-	-2.377
22	Gasfabriekterrein Delftsewallen	2.804	2.233	571	2.804	57	-	-90	2.771	2.232	539
26	Centrum Oost/Cadenza	1.933	63	1.870	1.933	275	-	-	2.208	221	1.987
32	Van Leeuwenhoeklaan	2.623	471	2.152	2.623	144	1.088	-	3.855	-	3.855
37	Boerhaavelaan	882	-	882	882	3	-4	-	881	288	593
42	Palenstein	8.912	8.912	-	8.912	3.099	-	-	12.011	12.011	-
44	Tango locatie (vm)	287	287	-	287	10	-	-	297	297	-
85	Bladgroen	-	-	-	-	317	155	-556	-84	-	-84
97	Katwijkerlaantracé	-335	-	-335	-335	259	740	-1.305	-641	-	-641
102	Amerikaweg	47	47	-	47	32	-	-	79	79	-
108	Voorweg Noord	2.399	196	2.203	2.399	48	-	-	2.447	-	2.447
115	Toverberg	-109	-	-109	-109	76	33	-	-	-	-
127	Kleurlaan	-	-	-	-	308	99	-988	-581	-	-581
128	Reigersblauw (DGW)	-106	-	-106	-106	129	-23	-	-	-	-
129	Plataanhout	190	190	-	190	138	-	-369	-41	-	-41
130	Markt 10	889	-	889	889	308	-	-	1.197	-	1.197
131	Engelandlaan 140	-	-	-	-	158	4	-46	116	-	116

137	Edisonpark	-	-	-	-	3.541	17	-186	3.372	-	3.372
	afrondingsverschil	-1									-1
	TOTAAL	**47.232**	**12.399**	**34.833**	**47.232**	**11.537**	**8.584**	**-19.991**	**47.362**	**15.128**	**32.234**

In onderstaand overzicht zijn de geraamde lasten en baten opgenomen van de bouwgronden in exploitatie en het geschatte eindresultaat. De inschattingen zijn gebaseerd op externe makelaarsrapporten en kostencalculaties van derden.

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 31-12-2021	Lasten	Baten	Rente	Resultaat
TOTAAL grondexploitaties	47.362	53.990	117.435	13	16.070

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar bestaan uit:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2021			31-12-2020	
a. Vorderingen op openbare lichamen		2.300			1.688
b. Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen		626			245
c. Rekening-courantverhoudingen met Rijk (schatkistbankieren)		80.209			87.209
d. Overige vorderingen:					
Belastingvorderingen	7.691			4.377	
Af: Voorziening dubieuze belastingdebiteuren	-538			-597	
Vorderingen bijstand	13.078			13.347	
Af: Voorziening dubieuze bijstandsdebiteuren	-8.816			-9.590	
Overige vorderingen	12.727			11.080	
Af: Voorzieningen dubieuze debiteuren	-2.507			-2.482	
Totaal overige vorderingen		21.635			16.135
Afrondingsverschil		-1			-3
TOTAAL		104.769			105.274

Vorderingen op openbare lichamen

De vorderingen op openbare lichamen bestaan uit vorderingen op de volgende openbare lichamen, waaronder gemeenten, gemeenschappelijke regelingen, het Rijk en overige openbare lichamen.

Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen

Dit betreft een rekening-courantverhouding met de stichting Stimuleringsfonds Nederlandse Gemeenten (SVn), waar de startersleningen worden geadministreerd. Via deze rekening-courant worden de kosten (beheervergoeding) en opbrengsten van de startersleningen verrekend.

Rekening-courantverhoudingen met het Rijk (Schatkistbankieren)
De wet Schatkistbankieren verplicht decentrale overheden om hun overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist van het Rijk. Het betreft middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak. Tot een bepaald bedrag (drempelbedrag, gebaseerd op de begrotingsomvang) mogen de decentrale overheden overtollige middelen buiten de schatkist van het Rijk aanhouden.

Onderstaand een overzicht met de drempelbedragen per kwartaal. In geen van de kwartalen is sprake van een overschrijding van het drempelbedrag.

Bedragen x € 1.000

(1)	Drempelbedrag	**2.942**	**2.942**	**7.844**	**7.844**
		kwartaal 1	kwartaal 2	kwartaal 3	kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	442	49	234	31
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	2.500	2.893	7.610	7.813
(3b) = (2) > (1)	**Overschrijding van het drempelbedrag**				

Overige vorderingen

De overig vorderingen zijn verdeeld naar categorieën op basis van de aard van de vordering.

Belastingvorderingen
De openstaande vorderingen betreffen de belastingjaren 2011 tot en met 2021. Hiervan is € 0,6 mln. Als dubieus aangemerkt. Voor dit bedrag is een voorziening dubieuze belastingdebiteuren getroffen, die in de balans is verrekend met de betreffende vorderingen.

Vorderingen bijstand
De openstaande vorderingen hebben voornamelijk betrekking op vorderingen op (voormalige) bijstandscliënten. Hiervan is € 8,8 miljoen als dubieus aangemerkt, o.a. door het ontbreken van afloscapaciteit bij de bijstandscliënten of doordat cliënten vertrokken zijn met een onbekende bestemming. Voor dit bedrag is een voorziening dubieuze bijstandsdebiteuren getroffen, die in de balans is verrekend met de betreffende vorderingen. Het percentage oninbare debiteuren is in 2021 met 4% gedaald ten opzichte van 2020, namelijk 67%. Deze daling is grotendeels toe te schrijven aan de kwijtscheldingen in het kader van de toeslagenaffaire en een flinke kwijtschelding van de fraudevorderingen. In 2021 heeft een aanwending i.v.m. oninbaar gestelde debiteuren van in totaal € 1,530 mln. plaatsgevonden, waarvan € 295.000 buiten invorderingen en € 1,235 kwijtscheldingen. Op grond van de debiteurenpositie per ultimo 2021 is € 774.000 aan de voorziening onttrokken.

Overige vorderingen
De openstaande vorderingen betreffen diverse overige debiteuren. Hiervan is € 2,5 mln. als dubieus aangemerkt. Voor dit bedrag is een voorziening dubieuze debiteuren getroffen, die in de balans is verrekend met de betreffende vorderingen.
De grootste posten zijn:

Bedragen x € 1.000

Omschrijvingen	
Leges omgevingsvergunningen	3.892
Bijdragen in de exploitatielasten scholen	901
Exploitatiebijdrage grondexploitatie- en realisatieovereenkomst (GROK 2021) 1e termijn	1.037

Liquide middelen
De liquide middelen bestaan uit kasgelden en banksaldi.

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel

Het verloop hiervan in 2021 is als volgt:

	Uitkeringen van het Rijk	Saldo 01-01-2021	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2021
1	ESF subsidie Taal op Maat		54		54
			54		**54**

		Saldo 01-01-2021	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2021
1	Min. van SZW - ZHC Aan de slag	124		124	0
2	COA Noodopvang		69		69
3	TOZO		1.679		1.679
4	Toeslagenaffaire		755		755
5	Toeslagenaffaire kwijtschelding gem bel		95		95
	Totaal	**124**	**2.598**	**124**	**2.598**

	Uitkeringen van overige Nederlandse overheidslichamen	Saldo 01-01-2021	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2021
1	MRDH - Zoro busbaan	1.459		1.459	0
2	MRDH - Randstadrail Stadhuis Zoetermeer	614		614	0
3	MRDH - Snelfietsroute Zoetermeer	285		285	0
4	MRDH - Verbeteren afslag A12 Zoetermeer	32		32	0
5	MRDH - Haalbaarheidssubsidie AVLM Dutch Innovation Park	9		9	0
6	MRDH - Innolab structuur Dutch Innovation Park	27		27	0
7	MRDH - Praktische fietslessen	20	10	20	10

8	MRDH - 1e en 2e actualisatie bewegwijzering fiestpaden	32		32	0
9	MRDH - School op Seef	9	8	9	8
10	MRDH - verbeteren verkeersveiligheid schoolomgeving	0	92		92
11	MRDH - Nutricia fietspad	0	416		416
12	MRDH - brug Nutricia	0	105		105
13	MRDH - Fietspad van Tuyllpark	0	45		45
14	MRDH - Veilig thuis	0	161		161
16	GR GGD Haaglanden	0	21		21
18	Mountainbike route	0	35		35
	Totaal	**2.487**	**893**	**2.487**	**893**
	TOTAAL	**2.611**	**3.545**	**2.611**	**3.545**

Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen

De overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen bestaan uit diverse posten van verschillende aard en omvang.

De grootste posten zijn als volgt:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	
Nog te ontvangen	
BCF 2021	20.480
Vooruitbetaalde bedragen	
VRH	4.918
Binnenbaan	1.604

Onder de overige nog te ontvangen bedragen bevinden zich ook vorderingen in het kader van faciliterend grondbeleid. Volgens de notitie grondbeleid 2019 van de Commissie BBV zijn deze onderverdeeld naar de onderstaande categorieën. De verhaalbare kosten betreffen de projecten waarvoor al een anterieure overeenkomst is gesloten. De nog te verrekenen kosten betreffen de projecten waarvoor nog geen anterieure overeenkomst is gesloten.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	
Verhaalbare kosten	
Faciliterend grondbeleid	82
Nog te verrekenen kosten	
Faciliterend grondbeleid	340
TOTAAL	**422**

Passiva

Vaste passiva

Eigen Vermogen

Reserves
In de jaarrekening (realisatie) zijn toevoegingen of onttrekkingen aan reserves slechts verantwoord als daarvoor bij de begroting of begrotingswijziging autorisatie door de raad is verleend en voor zover ook nodig en tot maximaal het daarvoor gebudgetteerde bedrag. Uitzondering hierop zijn de volgende resultaatbestemmingen, die in de jaarrekening zijn verantwoord ongeacht de hiervoor begrote bedragen:

- De aan een aantal reserves toegevoegde inflatie om de betreffende reserves waardevast te houden. De hoogte van de inflatie wordt vastgesteld bij de begroting en de werkelijk storting is gebaseerd op de werkelijke stand van de reserve. Deze werkwijze is geautoriseerd op grond van het raadsbesluit bij de rentenota 2018 op 5 november 2018.
- De (voorlopige) bestemming van het resultaat van het Grondbedrijf, dat in de jaarrekening voor 50% is verrekend met het Investeringsfonds 2030 en voor 50% met de reserve versterking financiële positie Grondbedrijf. Dit is vanaf 2008 geautoriseerd op grond van raadsbesluit van 17 november 2008 betreffende TB2.
- De over- of onderschrijding op de budgetten voor groot onderhoud bovengronds worden op basis van de Begrotingsraad op 11 november 2013 verrekend met de egalisatiereserve groot onderhoud bovengronds. Voorts wordt de reserve afgeroomd ten gunste van de vrij inzetbare reserve als deze uitstijgt boven het maximum van € 5 mln.
- De afroming van de rente-egalisatiereserve boven de vastgestelde bovengrens ten gunste van de vrij inzetbare reserve. Deze generieke gedragslijn is door de raad vastgesteld op 5 november 2018 (rentenota 2018).
- Bij verkoop van vastgoed worden incidentele verkoopresultaten (positief en negatief) in de vorm van een hogere / lagere verkoopopbrengst ten opzichte van de restant boekwaarde ten gunste of ten laste van de vrij inzetbare reserve gebracht. Dit is door de raad besloten op 27 juni 2016 (Perspectiefnota 2017 en gevolgen Gemeentefonds 2016).
- Het verschil tussen de maximale garantstelling afgegeven aan de GR Bleizo en het tekort Bleizo ten laste dan wel ten gunste te brengen van de brede bestemmingsreserve.
- Bij een beroep op specifieke voor het doel in leven geroepen bestemmingsreserves wordt het bedrag van de feitelijke onttrekking gelijkgetrokken aan de gemaakte kosten tot maximaal de raming van de kosten. Deze werkwijze is geautoriseerd op grond van het raadsbesluit bij de perspectiefnota 2020 op 1 juli 2019.
- Meldingen van resultaatbestemmingen in de TB-en.
- Bij een beroep op specifiek voor het doel in het leven geroepen bestemmingsreserve is het bedrag van de feitelijke onttrekking gelijk aan de gemaakte kosten tot maximaal de raming van de kosten. Deze beleidslijn maakt het mogelijk om bij lagere kosten dan geraamd ook een lagere aanwending van de reserve te kunnen verantwoorden volgens de nota reserves en voorzieningen.

Gerealiseerd resultaat
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening is afzonderlijk in de balans vermeld als onderdeel van het eigen vermogen.

Toelichting reserves

Het verloop van de reserves in 2021 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

A	Algemene reserves:	Saldo 01-01-2021	Resultaat bestemming	Toevoegingen	Onttrekkingen	Verminderingen i.v.m. dekking afschrijving activa	Saldo 31-12-2021
1	Reserve verstrekking financiële positie grondbedrijf	2.236		3.393	861		4.768
2	Reserve i.v.m. risico's grondbedrijf	1.722		203	334		1.591
3	Vrij inzetbare reserve	30.374	4.502	7.855	6.037		36.694
	Afrondingsverschil	1					
	Totaal A. Algemene reserves	**34.333**	**4.502**	**11.451**	**7.232**		**43.053**

B	Bestemmingsreserves:	Saldo 01-01-2021	Resultaat bestemming	Toevoegingen	Onttrekkingen	Verminderingen i.v.m. dekking afschrijving activa	Saldo 31-12-2021
1	Reserve Integraal veiligheidsbeleid	183					183
2	Reserve egalisatie investering schoolgebouwen	5.031		1.743	1.437		5.337
3	Reserve investeringsimpuls amateurverenigingen	50			6		44
4	Reserve beeldende kunst in de openbare ruimte	482		12	60		434
5	Egalisatiereserve groot onderhoud bovengronds	649		1.715			2.364
6	Reserve algemeen dekkingsmiddel	158.038			1.500		156.538
7	Brede bestemmingsreserve	11.016			1.527		9.489

8	Reserve dekking kapitaallasten	1.274					1.274
9	Rente-egalisatie reserve	2.189			139		2.050
10	Investeringsfonds 2030	45.714		4.799	8.960		41.554
11	Reserve EU-initiatieven	93					93
12	Reserve Enecogelden	79.438			67.861		11.577
13	Reserve risico's programma Entree			5.460			5.460
14	Reserve fonds Zoetermeer 2040			60.000			60.000
	Totaal B. Bestemmingsreserves	**304.157**		**73.729**	**81.490**		**296.397**
	TOTAAL RESERVES	**338.490**	**4.502**	**85.180**	**88.722**		**339.450**

Exploitatieresultaat 2020
Het voordelig exploitatieresultaat van 2020 is op grond van het raadsbesluit van 31 mei 2021 (Resultatendebat) toegevoegd aan de vrij inzetbare reserve. De definitieve resultaatbestemming heeft plaatsgevonden in de raad van 28 juni 2021 bij de behandeling van de Perspectiefnota 2022; deze is verwerkt in de toevoegingen en onttrekkingen bij de betreffende reserves.

Hierna volgt een toelichting van de aard en de reden van elke reserve en de mutaties daarin. De vermelde bedragen zijn x €1.000.

A1. Reserve versterking financiële positie Grondbedrijf
Deze reserve dient om samen met de reserve in verband met risico's Grondbedrijf te waarborgen dat het totaal van de risico's binnen het Grondbedrijf afdoende kan worden gedekt. Deze reserve vormt het belangrijkste onderdeel van de weerstandscapaciteit van het Grondbedrijf. Vooruitlopend op de definitieve resultaatbestemming wordt jaarlijks 50% van het resultaat van het Grondbedrijf aan deze reserve toegevoegd dan wel onttrokken.

Toevoegingen	**Bedrag**
tussentijdse winstneming van de winstgevende grondexploitaties en het resultaat grondbedrijf 2021	3.393
TOTAAL TOEVOEGINGEN	**3.393**

Onttrekkingen	**Bedrag**
Afroming reserve ten gunste van het RIF2030 in het kader van het maximale benodigde weerstandsvermogen voor de grondbedrijf functie	861
TOTAAL ONTREKKINGEN	**861**

A2. Reserve i.v.m. risico's Grondbedrijf
Deze reserve dient ter beperking van het risico dat vanuit de winstgevende grondexploitaties te vroeg winst wordt genomen en maakt ook deel uit van de weerstandscapaciteit Grondbedrijf. Het risico heeft uitsluitend betrekking op de grondexploitaties waarvoor tussentijds winst is genomen. Deze reserve bedraagt op peildatum 2,5% van de nog te maken kosten en de nog te realiseren verkoopopbrengsten tot maximaal het bedrag van de gecumuleerde tussentijdse winstnemingen.

Toevoegingen	**Bedrag**
Herziene en nieuwe grondexploitaties	203
TOTAAL TOEVOEGINGEN	**203**

Onttrekkingen	Bedrag
Vrijval vanwege de voortgang van met name de grondexploitatie Oosterheem.	334
TOTAAL ONTREKKINGEN	**334**

A3. Vrij inzetbare reserve

Deze reserve dient om reservemiddelen waarop geen verplichting rust in beeld te brengen. Hierdoor vervult deze reserve ook de functie van financiële buffer voor het opvangen van negatieve rekeningresultaten en risico's. Als zodanig maakt deze reserve deel uit van het weerstandsvermogen zoals aangegeven in de nota weerstandsvermogen en risicomanagement van 14 december 2020.

Toevoegingen	Bedrag
Overheveling van Reserve Enecogelden	7.565
Ambtelijke huisvesting en duurzaamheid	290
TOTAAL TOEVOEGINGEN	**7.855**
Onttrekkingen	**Bedrag**
Dekking budgetoverheveling 2020	5.617
Dekking tegenvaller gebiedsgerichte ondersteuning	300
Dekking budgetoverhevelingen 2018	120
TOTAAL ONTREKKINGEN	**6.037**

B*1. Reserve Integraal Veiligheidsbeleid*
Deze reserve dient om de kosten te dekken van maatregelen tegen onveilige situaties in de openbare ruimte, waaronder cameratoezicht (raadsbesluit 9 juli 2007).

B2. Reserve egalisatie investering schoolgebouwen
Deze reserve dient om pieken en dalen in de lasten van investeringen te egaliseren. Op deze wijze ontwikkelen de lasten zich in de jaren geleidelijk en minder schoksgewijs. Dit is noodzakelijk omdat de schoolgebouwen (vooral in het voortgezet onderwijs) in een relatief korte periode zijn neergezet en daarom ook de kosten van renovatie of herbouw in een korte periode op de gemeente af zullen komen. De reserve wordt om de vijf jaar herijkt. In de raad van 23 mei 2016 is het integraal huisvestingsplan primair onderwijs 2016-2020 vastgesteld dat de basis vormt voor de herijking van de reserve. Naast de reguliere storting is in 2020 tot een extra storting besloten in verband met vervroegde nieuwbouw (van 2027 naar 2022) SSVOZ-locatie aan het Van Doornenplantsoen.

Toevoegingen	**Bedrag**
Storting egalisatie	1.647
waardeaanpassing	96
TOTAAL TOEVOEGINGEN	**1.743**
Onttrekkingen	**Bedrag**
Naar programma 1 t.b.v. afschrijvingen van geactiveerde investeringen schoolgebouwen	1.437
TOTAAL ONTREKKINGEN	**1.437**

B3. Reserve investeringsimpuls amateurverenigingen

Deze reserve dient ter dekking van subsidies op grond van de verordening investeringssubsidie en gemeentegarantie amateurverenigingen, die op 23 februari 2006 door de raad is vastgesteld.

Toevoegingen	Bedrag
geen	
TOTAAL TOEVOEGINGEN	

Onttrekkingen	Bedrag
Naar programma 4 t.b.v. dekking kosten investeringssubsidies aan amateurverenigingen	6
TOTAAL ONTREKKINGEN	**6**

B4. Reserve beeldende kunst in de openbare ruimte

Deze reserve dient om de kosten van het realiseren van beeldende kunst in de openbare ruimte te dekken. De reserve is ingesteld bij het raadsbesluit van 11 mei 2019, gelijktijdig met het opheffen van de reserve kunstopdrachten en de vaststelling van een geactualiseerde verordening "Percentageregeling beeldende kunst in de openbare ruimte".

Toevoegingen	**Bedrag**
Grondbedrijf	12
Onttrekkingen	**Bedrag**
Naar programma 4 t.b.v. dekking kosten beeldende kunst	60
TOTAAL ONTREKKINGEN	

B5. Egalisatiereserve groot onderhoud bovengronds

Deze reserve dient om wisselingen/pieken in feitelijke uitgaven door de jaren op te vangen. De reserve is in 2014 ingesteld bij de vaststelling van de begroting 2014 (op 11 november 2013). De hoogte van deze reserve is gemaximeerd op € 5 mln. Als de reserve boven dit bedrag uitkomt, wordt deze bij de jaarrekening afgeroomd ten gunste van de vrij inzetbare reserve. Over- of onderschrijding op de budgetten voor groot onderhoud worden verrekend met de reserve.

Toevoegingen	**Bedrag**
Van programma 3 i.v.m. eindafrekening groot onderhoud 2021	1.715
TOTAAL TOEVOEGINGEN	**1.715**

Onttrekkingen	**Bedrag**
geen	
TOTAAL ONTREKKINGEN	

B6. Reserve algemeen dekkingsmiddel
Deze reserve staat tegenover de activa op de balans en zorgt ervoor dat niet voor alle activa een lening hoeft worden aangetrokken. Dit zorgt voor lagere rentelasten in de exploitatie.

Toevoegingen	Bedrag
geen	
TOTAAL TOEVOEGINGEN	

Onttrekkingen	Bedrag
Overheveling naar reserve egalisatie investeringen schoolgebouwen t.b.v. een eenmalige toevoeging IHP-PO 2016-2020	1.500
TOTAAL ONTREKKINGEN	**1.500**

B7. Brede bestemmingsreserve
Deze reserve dient om expliciet door de raad aangegeven kosten te dekken. Deze reserve heeft een financieel-technisch karakter.

Toevoegingen	Bedrag
geen	
TOTAAL TOEVOEGINGEN	

Onttrekkingen	Bedrag
Naar overhead t.b.v. ambtelijke huisvesting	92
Naar programma 1 t.b.v. Perspectief op werk 2021	619
Naar programma 3 t.b.v. nazorg afgesloten grondexploitaties 2021	646

Naar programma 3 t.b.v. Klimaatakkoord / Duurzaam en Groen	82
Naar programma 7 t.b.v. Wijkplan Palenstein	37
Naar OAD t.b.v. Wijkplan Palenstein	50
TOTAAL ONTREKKINGEN	**1.526**

B8. Reserve dekking kapitaallasten

De reserve dient ter (gedeeltelijke) dekking van kapitaallasten. Op basis van de laatste BBV-regelgeving dienen meer investeringen te worden geactiveerd. Waar in het verleden bijvoorbeeld investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut mochten worden gedekt uit reserves, moeten deze nu net zoals investeringen met economisch nut worden geactiveerd. De daaruit voortvloeiende kapitaallasten drukken structureel op het saldo van de begroting. De reserve dekking kapitaallasten wordt aangewend ter (gedeeltelijke) dekking van kapitaallasten en heeft zodoende een dempende werking op het begrotingssaldo.

B9. Rente-egalisatie reserve

Deze reserve dient om de effecten van een wijziging in rentedruk voor de exploitatie van de begroting op te vangen. Door de aanwezigheid van deze reserve zijn schommelingen in de marktrente niet van invloed op het rekeningresultaat. Bij raadsbesluit van 5 november 2018 (Rentenota 2018) is besloten tot de generieke gedragslijn om de reserve boven de bovengrens bij de jaarrekening af te romen ten gunste van de vrij inzetbare reserve. De bovengrens is bepaald op 1,5% van de financieringsbehoefte voor 4 jaar.

Toevoegingen	**Bedrag**
geen	
TOTAAL TOEVOEGINGEN	

Onttrekkingen	**Bedrag**
Naar OAD i.v.m. saldo rentelasten en baten	139
TOTAAL ONTREKKINGEN	**139**

B10. Reserve Investeringsfonds 2030

Deze reserve dient om de investeringskosten die voortvloeien uit de stadsvisie 2030 te dekken (raadsbesluit 14 december 2009).

Toevoegingen	
Resultaatbestemming	4.799
TOTAAL TOEVOEGINGEN	**4.799**

Onttrekkingen	**Bedrag**
Naar programma 1 t.b.v. Dutch Innovation Park	366
Naar programma 1 t.b.v. in strat werklocaties	14
Naar programma 7 t.b.v. schaalsprong Binnenstad	274
Naar programma 7 t.b.v. upgrade Binnenstad	9
Naar programma 7 t.b.v. vorming ris reserve Entree	5.460
Naar programma 7 t.b.v. schaalsprong stationsgebied	265
Naar programma 7 t.b.v. CP Markt	186
Naar programma 7 t.b.v. schaal woningb progr	100
Naar programma 7 t.b.v. Schaal regie voorber samenhang	190
Naar programma 7 t.b.v. wijkverkennig Meerzicht	419
Naar programma 7 t.b.v. school voorber en best plannen	49
Naar programma 7 t.b.v. rela netwerk en invest in de stad	69
Naar programma 7 t.b.v. schaalsprong Bstad communicatie	22
Naar programma 7 t.b.v. OV schaalsprong	155
Naar programma 7 t.b.v. verplaatsing Oude Gemaal	-300

Naar programma 7 t.b.v. schaalsprong nieuwe initiatieven	431
Naar OAD i.v.m. bijdrage aan expl. Veiligheid en og	1.000
Naar OAD i.v.m. bijdrage aan expl. doelst. collegeakk.	250
TOTAAL ONTREKKINGEN	**8.959**

B11. Reserve EU-initiatieven

In 2004 is een zogeheten 'Revolving Fund subsidieverwerving' ingesteld. In 2006 is dit gewijzigd in de huidige reserve. De reserve wordt gevoed uit de netto-subsidieopbrengsten van EU-projecten (het surplus aan vrije subsidiemiddelen). Uit dit budget kan de incidentele inzet van vakinhoudelijke medewerkers aan subsidieverwervingsprojecten worden gedekt. De restrictie hierbij is, dat de netto inkomsten uit de betreffende subsidieprojecten jaarlijks worden toegevoegd aan het 'Revolving fund'. Het plafond van de reserve is gesteld op een maximum van € 150.000. In 2021 is er geen onttrekking gedaan.

B12. Reserve Enecogelden

Deze reserve heeft nog geen concreet bestedingsdoel. In 2022 wordt hiervoor een bestedingsplan opgesteld. De reserve kan worden ingezet voor een scala aan activiteiten waarbij te denken valt aan:

- Vergroting weerstandscapaciteit algemene dienst door overheveling naar Vrij inzetbare reserve
- Duurzaamheid, economie, citymarketing
- Versterking fysieke en sociale structuur
- Sociaal domein, gebiedsontwikkeling en Zoetermeer 2040
- Lokale maatregelen en aanpassingen in de stad vanwege gevolgen Corona-virus

Uitgangspunt is dat de financiële bijdrage aan activiteiten niet leidt tot een structureel hogere beheer- of exploitatielast en dat deze een langdurig c.q. meerjarig rendement voor stad, inwoners en bedrijven oplevert.

Toevoegingen	**Bedrag**
geen	
TOTAAL TOEVOEGINGEN	

Onttrekkingen	Bedrag
Van OAD naar vrij inzetbare reserve	7.565
Van OAD naar reservefonds Zoetermeer 2040	60.000
Dekking incidentele steun Corona	296
TOTAAL ONTREKKINGEN	**67.861**

B13. Reserve risico's programma Entree

Met Raadsbesluit- geamendeerd raadsvoorstel voorstel Ruimtelijk kader en Investeringsbudget middengebied Entree is budget beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het programma Entree.
Voor deze risico's is een inhoudelijke analyse opgesteld van het risico zelf en van de beheersmaatregelen. Na deze beheersmaatregelen blijft er met de kennis van dit moment, een rest-risico over. Hieraan is een bedrag verbonden van € 5,46 mln.

Toevoegingen	Bedrag
Via resultaatbestemming	5.460
TOTAAL TOEVOEGINGEN	**5.460**

Onttrekkingen	Bedrag
geen	
TOTAAL ONTREKKINGEN	

B14. Reserve fonds Zoetermeer 2040

Bij de start van het Investeringsfonds heeft de raad de volgende thema's benoemd: a) Sociaal Innovatie Fonds b) De Gebouwde Omgeving c) Leefomgeving d) Duurzaamheid e) Innovatie, Ontwikkeling en de Kenniseconomie f) Citymarketing, profilering van Zoetermeer.

Als thematische criteria worden de volgende hoofdlijnen gehanteerd:

1. Sociaal Innovatie Fonds: Investeringen zijn gericht op het herstellen van de bestaanszekerheid, het bevorderen van de positieve gezondheid, en het verbeteren van de gelijke kansenkansengelijkheid van Zoetermeerders, met als doel om te komen tot betere (gezondheids-)zorg en ondersteuning voor meer mensen met minder geld. Het verbeteren van gelijke kansen betreft ook het verbeteren van de toegankelijkheid en bruikbaarheid van de stad voor gehandicapten, zodat door middel van bijvoorbeeld subsidies het VN-verdrag betekenisvol kan worden uitgewerkt.Gebouwde omgeving: Investeringen zijn gericht op het verbeteren van het sociaaleconomische fundament van Zoetermeer, het bevorderen van de veiligheid en op het vergroten van de kwaliteit en diversiteit van de gebouwde omgeving.
2. Leefomgeving: Investeringen zijn gericht op het verbeteren van de (gebruiks-)kwaliteit, de veiligheid en de diversiteit van de openbare ruimte.
3. Duurzaamheid: Investeringen zijn gericht op het versnellen van de verduurzaming van Zoetermeer waar deze bijdraagt aan het aantrekkelijker maken van de stad.
4. Innovatie, ontwikkeling en kenniseconomie: Investeringen zijn gericht op het versterken van het (economisch) klimaat van toegepast innoveren. De innovaties zijn gericht op de maatschappelijke vraagstukken van Zoetermeer over de lange termijn. Daarnaast gaan investeringen over het verbeteren van de samenhang tussen de beroepsbevolking en de werkgelegenheid.
5. Citymarketing, profilering van Zoetermeer: Investeringen zijn gericht op het versterken van het profiel van Zoetermeer als aantrekkelijke stad in de regio om te wonen, werken, ondernemen, studeren en te genieten.

Als ondergrens voor voorstellen worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. Een voorstel moet overtuigend bijdragen aan minimaal één -en bij voorkeur meerdere- van de vier mechanismen van Zoetermeer 2040.
2. Een voorstel moet minimaal drie jaar effect opleveren en effecten moeten uiterlijk binnen vijf jaar zichtbaar zijn.
3. Hoe kleiner de groep begunstigden, hoe groter de positieve impact van een voorstel moet zijn om een investering te kunnen rechtvaardigen.

Voor de technische uitvoering van de uitgangspunten is besloten om:

1. €60 miljoen te storten in het ‘Fonds Zoetermeer 2040’ ten laste van de bestemmingsreserve Eneco.
2. De mogelijkheden van voeding van het Investeringsfonds Zoetermeer jaarlijks onderwerp van besluitvorming te maken in de Perspectiefnota en de begroting.
3. Na het bestemmen van middelen aan verschillende thema's deze middelen aan dit thema gekoppeld te houden tot een ander besluit door de raad genomen is.
4. Voor voorstellen met een gemeentelijke bijdrage boven de 500.000 extern advies in te winnen over de mate waarin een voorstel past binnen het afwegingskader en dit advies toe te voegen aan het raadsvoorstel.
5. Jaarlijks bij de Perspectiefnota en begroting inzicht te geven in de specifieke voorstellen die het college wil uitvoeren, maar ook in de voorstellen die na bestuurlijke besluitvorming door het college zijn afgewezen (inclusief onderbouwing).

De reserve is op 28 juni 2021 ingesteld (Raadsbesluit 06 37 69 47 55 - Afwegingskader Investeringsfonds op basis van Eneco-middelen).

Toevoegingen	Bedrag
Van OAD Reserve Enecogelden	60.000
TOTAAL TOEVOEGINGEN	**60.000**

Onttrekkingen	Bedrag
geen	
TOTAAL ONTREKKINGEN	

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen 2021 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

A	Middelen van derden die specifiek besteed moeten worden, m.u.v. de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren:	Saldo 01-01-2021	Toevoegingen	Vrijval tgv de exploitatie	Aanwendingen	Saldo 31-12-2021
1	Voorziening afkoopsommen onderhoud graven	578	32	45	122	443
2	Voorziening afvalstoffenheffing	1.283	196	-	67	1.412
3	Voorziening riolering	23.754	3.236	-	1.910	25.080
	Afrondingsverschil	1	-1	-	-	0
	Totaal A. Middelen van derden enz.	**25.616**	**3.463**	**45**	**2.099**	**26.935**
B	**Egalisatievoorzieningen:**	**Saldo 01-01-2021**	**Toevoegingen**	**Vrijval tgv de exploitatie**	**Aanwendingen**	**Saldo 31-12-2021**
1	Voorz. onderhoud schoolgebouwen gemeente	1.457	252	-	401	1.308
2	Voorziening groot onderhoud overige accommodaties	8.280	2.303	-	1.815	8.768
	Afrondingsverschil	-	-	-	-	-
	Totaal B. Egalisatievoorzieningen	**9.737**	**2.555**	**-**	**2.216**	**10.076**
C	**Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's:**	**Saldo 01-01-2021**	**Toevoegingen**	**Vrijval tgv de exploitatie**	**Aanwendingen**	**Saldo 31-12-2021**
1	Voorziening spaarverlof	9	-	-	-	9
2	Voorziening wethouderspensioenen	6.287	167	-	132	6.322
3	Voorziening juridische geschillen	-	-	-	-	-
4	Voorziening Bleizo	-	-	-	-	-
5	Voorziening nadelige complexen Grondbedrijf	9.220	253	-	2.024	7.449

6	Voorziening pensioencomp. zwembadmedew.	448	-	-	39	409
7	Voorziening verplichtingen afgesloten grondexploitaties	833	-	194	31	608
8	Voorziening opheffing gemeenschappelijke regeling	-	-	-	-	-
	Afrondingsverschil	-1	1	-	1	2
	Totaal C. Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	16.796	421	194	2.227	14.799
	Totaal voorzieningen	52.149	6.439	239	6.552	51.810

A1. Voorziening afkoopsommen onderhoud graven
Deze voorziening dient ter dekking van de kosten die de gemeente de komende jaren moet maken voor de aangegane verplichting om het onderhoud aan graven en bijbehorende omgeving te plegen en de graven te ruimen. De waardeaanpassing en de van derden ontvangen afkoopsommen voor onderhoud zijn aan de voorziening toegevoegd. Jaarlijks vindt er een vrijval plaats ter dekking van het onderhoud.

A2. Voorziening afvalstoffenheffing
Deze voorziening is in 2016 gevormd om uitgestelde investeringen met betrekking tot de afvalstoffeninzameling in latere jaren te compenseren. Per ultimo 2017 is het eindsaldo van de reserve groot onderhoud ondergrondse afvalcontainers overgeboekt naar de voorziening in verband met de vereisten vanuit het BBV. In 2021 zijn de kosten voor groot onderhoud ondergrondse containers gedekt uit de voorziening.

A3. Voorziening riolering
De van burgers ontvangen bedragen uit de rioolheffing moeten ook besteed worden aan kosten van de riolering. Een resultaat op het rioolbudget (waarvan dat budget gedekt is uit de inkomsten uit rioolheffing) als gevolg van bijvoorbeeld niet uitgevoerd werk moet gestort worden in de voorziening, zodat deze middelen in de toekomst beschikbaar zijn voor het uitvoeren van deze werken. Een positief resultaat komt dus niet ten gunste van het rekeningresultaat.

B1. Voorziening onderhoud schoolgebouwen gemeente
Per 1 januari 2015 is de verantwoordelijkheid voor het onderhoud buitenzijde van schoolgebouwen voor primair en (voortgezet) speciaal onderwijs verlegd van gemeenten naar schoolbesturen. De kosten voor brandbeveiliging, die op initiatief van de gemeente zijn aangebracht, blijven voor rekening van de gemeente. Dat geldt ook voor de kosten van extra onderhoud aan schoolpleinen door openbaar gebruik.

Het doel van deze voorziening is om de kosten voor onderhoud aan schoolgebouwen, waarvoor de gemeente geheel of gedeeltelijk verantwoordelijk blijft (multifunctionele gebouwen met onder meer een onderwijsbestemming) te egaliseren. Daarmee worden sterke fluctuaties van uitgaven voor gebouwenonderhoud voorkomen. Omdat deze voorziening is gebaseerd op contante waarde wordt deze aangepast met inflatierente. Op basis van het raadsbesluit van 2 februari 2015 is in de voorziening € 857.000 gereserveerd voor een eenmalige verrekening met schoolbesturen voor uitgesteld onderhoud van voor 1 januari 2015.

Aan de basis van deze voorziening ligt het beheerplan onderhoud schoolgebouwen, dat eens in de vijf jaar wordt herijkt. Na actualisatie van de beheerplannen groot onderhoud eind 2016 blijkt dat een jaarlijkse storting van € 150.000 in de voorziening voldoende is om de kosten groot onderhoud over een periode van 50 jaar te kunnen opvangen.
Naar aanleiding van een aantal externe ontwikkelingen, zoals schaarste aan bouwmaterialen en de hoge inflatie, zijn de voorzieningen voor groot onderhoud als gevolg daarvan mogelijk niet toereikend. Wij hebben de effecten daarvan nog niet geïnventariseerd.

B2. Voorziening groot onderhoud overige accommodaties
Deze voorziening is ingesteld bij raadsbesluit op 14 december 2020 en vervangt de reserve groot onderhoud welzijnaccommodaties. Deze voorziening dient om de instandhoudingskosten van de welzijnsaccommodaties te egaliseren. In de onderliggende prognose voor groot onderhoud wordt ervan uitgegaan dat alle welzijnsaccommodaties eeuwigdurend in stand worden gehouden. De onttrekkingen vinden plaats uit de voorziening en bedroegen in 2021 € 400.806.
Naar aanleiding van een aantal externe ontwikkelingen, zoals schaarste aan bouwmaterialen en de hoge inflatie, zijn de voorzieningen voor groot onderhoud als gevolg daarvan mogelijk niet toereikend. Wij hebben de effecten daarvan nog niet geïnventariseerd.

C1. Voorziening spaarverlof
De voorziening is getroffen voor de bekostiging bij het opnemen van het spaarverlof. Op grond van de toenmalige CAO hadden ambtenaren (tot 1 april 2006) de mogelijkheid om uren te sparen, om deze later gedurende een aaneengesloten periode op te nemen. Ultimo 2021 resteert er nog 1 deelnemer. De hoogte van de voorziening voldoet om de toekomstige verplichtingen te kunnen dekken.

C2. Voorziening wethouderspensioenen
Op grond van de Wet Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) is een voorziening getroffen voor de pensioenverplichtingen aan wethouders. Jaarlijks worden de verplichtingen op basis van nieuwe actuariële berekeningen herijkt. Voor het bepalen van de hoogte van deze voorziening wordt de door het ministere van BZK voorgeschreven wettelijke overdrachtsrente gehanteerd. Eind 2021 is deze rente gestegen van 0,082% naar 0,528%.

Ultimo 2021 zijn er 14 deelnemers die een (nabestaanden) pensioen ontvangen en er zijn 17 huidige en voormalige bestuurders, die pensioenrechten hebben opgebouwd, maar nog niet de pensioenleeftijd hebben bereikt. De aanwending betreft de uitbetaling van pensioenen.

C3. Voorziening juridische geschillen
Deze voorziening is in 2010 gevormd voor de kosten en/of schadevergoeding in juridische procedures waartoe de gemeente naar verwachting zal worden veroordeeld. Deze voorziening kent geen saldo, omdat per eind 2021 geen lopende zaken zijn waarvan het risico dermate groot is dat de voorziening moet worden gevuld.

C4. Voorziening Bleizo
Deze voorziening dient om het Zoetermeerse aandeel in een negatief eindresultaat van de GR Bleizo op te kunnen vangen. Inmiddels is er geen sprake meer van een negatief eindresultaat van de GR Bleizo. Dus staat deze voorziening per ultimo 2021 op 0.

C5. Voorziening nadelige complexen Grondbedrijf
Bij een negatief eindresultaat van een grondexploitatie dient direct een voorziening getroffen te worden ter grootte van het volledige verlies. De voorziening nadelige complexen is gewaardeerd op eindwaarde. De voorziening is in de balans in mindering gebracht op de boekwaarde van deze complexen (activazijde van de balans). In die gevallen waarbij de voorziening hoger is dan de boekwaarde per complex is dat gebeurd tot de (netto) boekwaarde per complex nihil is. Het restant blijft in de voorziening aan de passiefzijde van de balans. Dit laatste bestaat per ultimo 2021 uit:

Dit bestaat per ultimo 2021 uit

Bedragen x € 1.000

Complex:	
Bouwgrond in exploitatie	**Bedrag**
042 - Palenstein Herstructurering	6.865
044 - Voormalige Tango locatie Palenstein	11
102 - Amerikaweg	359
129- Plataanhout	214
TOTAAL	7.449

C6. Voorziening pensioencompensatie zwembadmedewerkers
Op grond van de uitplaatsing van een zestal zwembadmedewerkers is in 2015 een voorziening getroffen voor toekomstige verplichtingen die voortvloeien uit rechten op pensioen- en loonsuppletie.

C7. Voorziening verplichtingen afgesloten grondexploitaties
Deze voorziening is ingesteld bij raadsbesluit van 28 november 2016 (Technische aanpassingen grondexploitaties BBV) voor verplichtingen i.v.m. afrondende werkzaamheden die voortvloeien uit grondexploitaties die worden afgesloten.
De aanwendingen in 2021 betreffen met name werkzaamheden voor de inrichting van Bentwoud. Een bedrag van € 194.356 is vrijgevallen ten gunste van de reserve Investeringsfonds 2030.

C8. Voorziening opheffing gemeenschappelijke regeling
In 2017 is door de deelnemende gemeenten van de gemeenschappelijke regeling DSW een intentieverklaring getekend voor het opheffen van de gemeenschappelijke regeling en het op een andere wijze invulling geven aan de uitvoering van de activiteiten. In 2020 heeft de finale afrekening van de liquidatiekosten DSW plaatsgevonden. Dus is het resterende bedrag van de voorziening ten gunste van de exploitatie geboekt. Deze voorziening wordt opgeheven.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

A. Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen
De onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen betreffen de volgende leningen:

Bedragen x € 1.000

Bank	Looptijd	31-12-2021	31-12-2020
Bank voor Nederlandse Gemeenten	30 jaar (3 januari 1994 / 2024)	138	180
Bank voor Nederlandse Gemeenten	30 jaar (3 januari 1994 / 2024)	124	161
Bank voor Nederlandse Gemeenten	10 jaar (19 december 2017 / 2027)	10.000	10.000
Bank voor Nederlandse Gemeenten	5 jaar (20 juni 2019 / 2024)	20.000	20.000
Bank voor Nederlandse Gemeenten	10 jaar (6 december 2019 / 2029)	16.006	18.004
Nederlandse Waterschapsbank	10 jaar (8 december 2011 / 2021)	0	10.000
TOTAAL		46.268	**58.345**

B. Onderhandse leningen van buitenlandse instellingen

De onderhandse leningen van buitenlandse instellingen betreffen de onderstaande lening(en). De totale rentelast in 2021 bedraagt afgerond € 0,8 mln.

Bedragen x € 1.000

Bank	Looptijd	31-12-2021	31-12-2020
AG Insurance	20 jaar (27 februari 2018 / 2038)	20.000	20.000
TOTAAL		**20.000**	**20.000**

C. Waarborgsommen

De waarborgsommen hebben vooral betrekking op verhuurde objecten en aangekochte gronden. Als de afspraken zijn nagekomen door de andere partij wordt de waarborgsom teruggestort.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

A. Overige kasgeldleningen
Saldo van de kasgeldleningen is € 0

B. Banksaldi
De banksaldi betreffen negatieve banksaldi bij de BNG

C. Overige schulden
De overige schulden bestaan uit een veelvoud van kortlopende schulden aan diverse crediteuren. De volgende posten zijn groter dan € 0,5 mln.:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving:	
Belastingdienst loonheffing december 2021 incl. naheffing 2016, 2017 en 2019	6.065
Gebr. van Doorn Geldermalsen BV	685
Blanksma Bouw bv	753
ABP pensioen december 2021	1.141

Overlopende passiva

A. Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

Deze post bestaat uit diverse posten van verschillende aard en omvang. De grootste posten zijn als volgt:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving:	
Zorg in Natura Jeugdhulp	8.566
Regiotaxi 2021	1.090
Vakantietoeslag uitkeringsgerechtigden	1.076
Verplichtingen Wmo	1.574
CAO effect	1.574
Omzetbelasting	2.846

B. De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren

Het verloop hiervan in 2021 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

	Uitkeringen van het Rijk	**Saldo 01-01-2021**	**Ontvangen bedragen**	**Vrijgevallen bedragen of terug betalingen**	**Saldo 31-12-2021**
1	Rijksbijdr. Ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (Wet Oke)	2.563	4.846	3.791	3.618
2	Rijksbijdrage Volwasseneneducatie	257	280	257	280
3	Rijksbijdrage sanering verkeerslawaai	31			31

4	Rijksbijdrage Aanval op de Uitval	52	88	52	88
5	Rijksbijdrage AMIF-projecten	424	72	496	0
6	Rijksbijdrage Basta-traject	50		50	0
7	Rijksbijdrage RRE subsidie	1.582		1.582	0
8	Rijksbijdrage Toeslagenaffaire	160	226	160	226
9	Rijksbijdrage TOZO	3.335		3.335	0
10	Rijksbijdrage RREW subsidie	0	1.341	645	696
11	Rijksbijdrage Kwalificatieplicht	0	57	0	57
12	Rijksbijdrage Corona	0	378		378
13	Rijksbijdrage actieplan wapens en jongeren	0	40		40
14	Rijksbijdrage Sportakkoord	0	120	116	4
15	Rijksbijdrage Woningbouwimpuls	0	11.553		11.553
16	Rijksbijdrage Levensstijl	0	135		135
17	Rijksbijdrage NPO	0	506		506
	Totaal	**8.454**	**19.642**	**10.484**	**17.612**

	Uitkeringen van overige Nederlandse overheidslichamen	**Saldo 01-01-2021**	**Ontvangen bedragen**	**Vrijgevallen bedragen of terug betalingen**	**Saldo 31-12-2021**
1	Provincie Zuid-Holland / ISV-subsidie	26	246		272
2	GR Bleizo / Bijdrage Vervoersknoop Bleizo	4.713		350	4.363
3	Gemeente Leidschendam-Voorburg / DHW Landschapstafel verblijfsvoorz. Fauna buitengebied	101		85	16
4	Zonmw / Van kijken naar zien	62		62	0
5	GR Bleizo e.a. / A12 Corridor	19	28	19	28
6	Ventilatie scholen		652		652
7	Corona toegangsbewijzen		323	117	206

8	Versterkingsgelden		297	261	36
9	ZHC Active inclusie		106		106
10	Stapstenen		25		25
11	Moerasparels		60		60
12	PZH		40		40
13	Knelpuntenpot Sociale Huur		200		200
	Totaal	**4.921**	**1.977**	**894**	**6.004**

C. Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate komen van volgende begrotingsjaren
Deze post bestaat uit diverse posten van verschillende aard en omvang.

De grootste post in 2021 is:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving:	
Vooruit gefactureerde huur jaar 2022	922
Vooruit gefactureerde huur Q1/2022	790

Gewaarborgde geldleningen en garantstellingen buiten de balanstelling

Gewaarborgde geldleningen

In het volgende overzicht is een specificatie opgenomen naar de aard van de geldleningen, waarvoor de gemeente garant staat. Hierbij worden twee categorieën van gewaarborgde geldleningen onderscheiden:

- Primair risico (gemeente verstrekt garantie op een door de instelling bij een derde aangetrokken lening).
- Secundair risico (gemeente werkt mee aan garantie via extern garantiefonds; garantstelling met achtervang dan wel vrijwaring via een waarborgfonds).

Geldnemer	Doel van de geldlening	Oorspronkelijk bedrag geldlening	% waarvoor borg is verleend	Restant geldlening	
Primair risico:				31-12-2020	31-12-2021
Woningcorporaties	Gemeentegarantie	157.758	100%	148.758	141.778
Zorgcentra / gezondheidsinstellingen	Gemeentegarantie	29.496	100%	5.258	4.552
Sportverenigingen c.a.	Gemeentegarantie	786	100%	602	575
Overige instellingen	Gemeentegarantie	1.549	100%	988	867
Overige instellingen (glasnet)	Gemeentegarantie	850	15%	559	474
TOTAAL PRIMAIR RISICO		190.439		156.165	148.245
Secundair risico:					
Woningcorporaties t/m 31-07-2021	Achter vang	455.265	50%	423.587	405.500
Woningcorporaties t/m 31-07-2021	Vrijwaring WSW	90.201	50%	71.440	70.289
Sportverenigingen	Vrijwaring SWS	309	50%	348	329
Woningcorporaties vanaf 01-08-2021	Achter vang	79.681	divers	0	12.701
TOTAAL SECUNDAIR RISICO		625.456		495.376	488.819
TOTALEN:		**815.895**		**651.541**	**637.064**

Woningcorporaties
Het betreft garantstellingen die noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van Diensten van Algemeen en Economisch Belang (DAEB). Onder DAEB wordt verstaan: investeringen in nieuwe en bestaande sociale huurwoningen en de directe leefomgeving door een toegelaten instelling (woningcorporatie). DAEB-activiteiten komen ten goede aan de primaire doelgroep: mensen met een laag tot modaal inkomen.

In het overzicht zijn de leningen voor de woningcorporaties onderverdeeld in de volgende categorieën:

Primair risico: Gemeentegaranties
Dit zijn garanties op leningen voor woningcomplexen die, op één na, voor 1996 zijn verstrekt, met een looptijd van meestal 50 jaar en met het woningcomplex als onderpand. Door de raad is in 2009 voor één woningcomplex nog gemeentegarantie verleend. In het overzicht staan meerdere (ingangs)data van na 1996. Deze hebben betrekking op de herfinanciering/ nieuwe rentevaste periode van een lening, die binnen de gestelde voorwaarden van de verstrekte garantie zijn toegestaan.
In 2021 is voor één lening ingestemd met een gedeeltelijke herfinanciering/ nieuwe rentevaste periode voor een bedrag van € 9.000.000. Voor het resterende deel van deze lening van € 3.480.000 en voor een lening van € 3.500.000 waarvan de rentevaste periode is afgelopen, is geen herfinanciering aangevraagd en is de gemeentegarantie komen te vervallen.

Secundair risico: Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)
De landelijke systematiek van garantstelling en borgtocht is met ingang van 1 augustus 2021 gewijzigd. De gemeente heeft een nieuwe overeenkomst afgesloten met het WSW. Voor garantstellingen vanaf deze datum wordt het percentage van de garantstelling jaarlijks opnieuw bepaald door het WSW. Voor de garantstellingen die voor 1 augustus 2021 zijn overeengekomen, blijft het percentage ongewijzigd (50 %). Deze garantstellingen komen te vervallen bij het einde van de rentevaste periode, het einde van de looptijd van de lening of door vervroegde aflossing van de lening.

- Garantstellingen tot en met 31 juli 2021 (garantie 50 %)
    - Vrijwaring WSW
      Dit zijn leningen waarvoor gemeentegarantie is verstrekt maar het WSW heeft deze garantie van de gemeente overgenomen.
      In 2021 is de garantstelling € 1.151.807 lager geworden door reguliere jaarlijkse aflossing.
    - Achtervang
      Dit zijn leningen waarvoor een garantstelling is verstrekt door het WSW nadat de gemeente heeft ingestemd met de achtervangpositie.
      In 2021 is ingestemd met twee nieuwe garantstellingen voor € 25.500.000.
      Daarnaast is de garantstelling afgenomen met € 43.587.143 door reguliere jaarlijkse aflossing (€ 346.398), einde van de looptijd (€ 15.000.000) en vervroegde aflossing (€28.240.745).

- Garantstellingen vanaf 1 augustus 2021 (het garantiepercentage per coöperatie wordt jaarlijks door WSW vastgesteld)
    - Achtervang
      Dit zijn leningen waarvoor een garantstelling is verstrekt door het WSW zonder tussenkomst van de gemeente. WSW beoordeelt namens de gemeente of de aanvraag van een woningcorporatie die in Zoetermeer actief is, voldoet aan de gestelde vereisten. Indien aan de vereisten wordt voldaan dan verleent WSW de garantstelling en staat de gemeente garant middels de achtervangpositie.

In 2021 is voor een bedrag van € 79.681.000 aan nieuwe garantstellingen verstrekt door het WSW en waarvan het aandeel, op basis van de percentages, voor Zoetermeer € 12.701.349 is.

Eigen woningen
Niet in het overzicht opgenomen zijn de gemeentegaranties voor eigen woningen. In het verleden zijn hiervoor ongeveer 10.000 gemeentegaranties verstrekt, die gevrijwaard zijn door de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW). Nieuwe garanties voor eigen woningen worden niet meer door de gemeente verstrekt maar door het WEW. De gemeente fungeert als achter vang voor het WEW. Het risico dat de gemeente hierop wordt aangesproken, wordt miniem geacht.
Het rijk en de VNG zijn overeengekomen dat het rijk vanaf 1 januari 2011 de achter vang van nieuwe leningen volledig op zich neemt. Hiervoor is de gemeente op 29 juni 2010 een wijzigingsovereenkomst met het WEW aangegaan. Het fondsvermogen van het WEW blijft voor alle gevallen beschikbaar.

Zorgcentra, gezondheidsinstellingen en sportverenigingen en overige instellingen
Er zijn leningen afgesloten door gezondheidsinstellingen, sportverenigingen en andere instellingen met een maatschappelijk nut, waarvoor de raad een garantie heeft verstrekt. De meeste garanties zijn van vóór 1996; in dat jaar heeft de raad besloten in beginsel geen garanties meer te verstrekken. Als onderdeel van de investeringsimpuls voor amateurverenigingen heeft de raad in november 2005 besloten om dit instrument in relatie tot deze verenigingen weer toe te passen.
In 2021 zijn er geen nieuwe garanties afgegeven.

Toezicht op risico's
De omvang en de risico's van de garanties worden bewaakt en regulier via de geëigende instrumenten van de P&C-cyclus gerapporteerd aan de raad. Specifiek voor garantstellingen zijn de financiële risico's gemeentegaranties in beeld (zie de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing):

- Geldleningen aan woningbouwcorporaties
- Eigen woningen

Overzicht gewaarborgde geldleningen
In bijlage 4 van deze jaarrekening is een overzicht opgenomen van alle gewaarborgde geldleningen.

Garantieaanspraken
Er zijn in 2021 geen garantieaanspraken.

Garantstellingen (bankgaranties)
Per ultimo 2021 waren bij de gemeente 36 bankgaranties met een totaalwaarde van afgerond € 5,9 mln. aanwezig. Het betreffen vooral garanties van aannemersbedrijven die de gemeente als financiële zekerheid vraagt bij de uitvoering van werken.

Toelichting niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen

Per ultimo 2021 bestonden de volgende niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen voor de toekomst (met een ondergrens van € 0,5 mln.):

Bedragen x € 1.000

	Omschrijving:	
1	Jeugdhulp en -zorg	42.282
2	Schoolmaatschappelijk werk	771
3	Praktijkondersteuning huisartsen	530
4	Licenties	354
5	Overslag, transport en verwerking huishoudelijk afval	7.212
6	GFT overslag en verwerking	500
7	Onderhoudscontract containers	976
8	Reiniging containeropstellingen	214
9	schoonmaak sport en scholen incl. sociaal cultureel	653
10	Schoonmaak stadhuis en afvalinzameling	1.727
11	Installatie en bouwkundige werkzaamheden	6.550
12	Regulier onderhoud Stadhuis	2.747
13	Regulier onderhoud buitensport	953
14	Wegen	8.190
15	Riool	6.241
16	Groen	1.206
17	Verkeer/ovl/overig	2.787
	TOTAAL	**83.893**

1 Jeugdhulp
Voor de Jeugdhulp zijn in H10-verband regionaal nieuwe contracten per 1 januari 2021 afgesloten, uitgezonderd de Gecertificeerde Instellingen Jeugdhulp Plus die al eerder aanbesteed waren. Met de nieuwe contractering wordt gewerkt met een bestedingsruimte per aanbieder.

2. Schoolmaatschappelijk werk
Met het inzetten van schoolmaatschappelijk werk worden preventieve activiteiten uitgevoerd op school, hulpvragen gesignaleerd en ondersteuning geboden (individueel of groepsgewijs) aan leerkrachten, leerlingen en hun ouders. Indien nodig wordt er doorverwezen naar andere hulpverlening. De schoolmaatschappelijk werker heeft een belangrijke rol als schakel tussen de school, het gezin en andere hulpverlening.

3. Praktijkondersteuning huisartsen
Met het inzetten van praktijkondersteuning huisartsen jeugd wordt de eerstelijns jeugdzorg vanuit huisartsenpraktijken versterkt en is er een verbinding met het brede veld van de jeugdhulpverlening. Hierdoor zullen kinderen en jeugdigen passende zorg ontvangen, zullen huisartsen worden ondersteund en zal de inzet van onnodig dure jeugdhulp worden voorkomen.

4. Licenties
Voor Microsoft licentie is een drie jarig contract afgesloten voor de jaren 2019 tot en met juli 2022. Het contract biedt de mogelijkheid om dit te verlengen met telkens drie jaar.

5. Overslag, transport en verwerking (grof) huishoudelijk afval
Voor de verwerking van het (grof) huishoudelijk afval is een vijfjarig contract voor de jaren 2015 tot en met 2019 gesloten, met een optie tot 3x een verlenging van 2 jaar. Contract is nu verlengd tot en met 2023. Hierna nog 1 verlenging van 2 jaar mogelijk (tot en met 2025).

6. GFT-overslag en verwerking
Voor de overslag en verwerking van het GFT-afval is een drie jarig contract voor de jaren 2020 tot en met 2022 gesloten, met een optie tot 2x een verlenging van 1 jaar tot en met 2024.

7. Onderhoudscontract containers
Voor het onderhoud van de ondergrondse containers is het contract met twee jaar verlengd tot en met 2023.

8. Reiniging containeropstelling
Voor het reinigen van de diverse containeropstellingen is het contract, vanwege het stoppen van deze activiteit door het bedrijf, vervroegd beëindigd per 31-12-2021. In 2022 wordt een tijdelijk contract afgesloten van maximaal 1 jaar en een nieuwe aanbesteding gehouden.

9. Schoonmaakcontracten sport en scholen incl. sociaal cultureel
Contract voor het schoonmaken van de sportaccommodaties, en sociaal culturele accommodaties voor de periode 1 december 2018 tot en met 1 december 2021.

10. Schoonmaak Stadhuis en Afvalinzameling
Contract voor het schoonmaken van het stadhuis en het schoonmaken van het pand waarin het personeel van de afvalinzameling gehuisvest is

11. Installatie en bouwkundige werkzaamheden
Contracten voor het regulier- en groot-/vervangingsonderhoud aan de elektrotechnische- en werktuigbouwkundige installaties van de objecten binnen de portefeuille van het Vastgoedbedrijf voor de periode van 1 januari 2020 tot en met 31 december 2021.
De bouwkundige elementen van de objecten binnen de portefeuille van het Vastgoedbedrijf voor de periode van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2022.

12. Regulier onderhoud Stadhuis
Contract voor het regulier onderhoud aan de installatietechnische- en bouwkundige elementen van het Stadhuis Forum voor de periode 1 mei 2017 tot 1 mei 2032.

13. Regulier onderhoud Buitensport
Contract voor het onderhoud van de buitensportparken voor de periode van 2 jaar (2022 en 2023).

14. Wegen
Diverse raamovereenkomsten en contracten voor werkzaamheden van percelen voor asfalt en elementenverharding en markering en belijning.

15. Riool
Diverse contracten voor werkzaamheden, waaronder onderhoudsovereenkomst pompen en gemalen, schoonmaak riolering, camera-inspectie in diverse wijken, rioolrenovatie, relining en reiniging riolering.

16. Groen
Diverse contracten voor groenwerkzaamheden. Het betreft o.a. Inspectie bomen en verwijderen Eikenprocessierups en het leveren van speeltoestellen.

17. Verkeer / ovl / overig
Raamovereenkomsten onderhoud verkeersregelinstallaties diverse kruispunten Zoetermeer en leveren & vervangen lichtmasten/armaturen.
Dienstverleningsovereenkomst afhandelingsservice betaalpassen. Het verzorgen van parkeerbeheer en onderhoud fietsenstalling.

Bovengenoemde ‘niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen’ zijn niet allen volledig onderbouwd bij de jaarrekeningcontrole. Dit wordt in 2022 nader uitgezocht.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de Financiële Verordening gemeente Zoetermeer daarvoor geeft.

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

De waardering van de materiële vaste activa geschiedt op basis van verkrijging- of vervaardigingsprijs. Passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, met uitzondering van voorzieningen die tegen contante waarde of eindwaarde zijn gewaardeerd.

Vaste activa algemeen

In de Financiële verordening gemeente Zoetermeer zijn regels voor het financieel beheer opgenomen, waaronder regels voor waardering en afschrijving van vaste activa. Hierbij is de ondergrens voor het activeren van investeringen met een economisch nut bepaald op € 50.000, waarbij bedragen onder de € 10.000 niet worden geactiveerd (uitgezonderd gronden en terreinen die altijd geactiveerd moeten worden). Bij bedragen tussen de € 10.000 en € 50.000 is er een keuzemogelijkheid die in het raadsvoorstel voor de kredietaanvraag moet worden gemotiveerd.

Bij het activeren en afschrijven van vaste activa is ook de op de Financiële verordening aansluitende nota activa- en afschrijvingsbeleid gevolgd.

Immateriële vaste activa

Onder immateriële vaste activa zijn opgenomen kosten voor onderzoek en ontwikkeling, zijnde voorbereidingskosten voor grondexploitaties. Hierop wordt niet jaarlijks afgeschreven.
De kosten mogen maximaal 5 jaar geactiveerd blijven staan onder de immateriële vaste activa. Na maximaal 5 jaar moeten de kosten hebben geleid tot een actieve grondexploitatie dan wel worden afgeboekt t.l.v. het jaarresultaat.

Op geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven als was het actief, waarvoor de bijdrage wordt verstrekt, in bezit van de gemeente.

Materiële vaste activa

Activa die ultimo 2016 nog op de balans waren opgenomen als niet in exploitatie genomen bouwgronden, zijn per 1 januari 2016 grotendeels tegen dezelfde boekwaarde op de balans opgenomen onder de materiële vaste activa.

Investeringen met economisch nut

Geactiveerde investeringen met een economisch nut worden afgeschreven op basis van de annuïteitenmethode, tenzij hierop bij specifiek kredietbesluit van de raad is afgeweken. Op gronden wordt niet afgeschreven. Materiële vaste activa, waarop specifieke investeringsbijdragen van derden in mindering zijn gebracht, worden op het saldo afgeschreven.

Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut:
Zoals voorgeschreven in de verslaggevingsregels (BBV) zijn vanaf 2017 ook de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut geactiveerd. Dit zijn investeringen waar geen markt voor is, die niet verhandelbaar zijn en waarvan het gebruiksnut langer is dan één jaar, zoals de aanleg van wegen, straten, pleinen, groen en water en het levensduur verlengende onderhoud.
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden onder € 100.000 niet geactiveerd, maar ten laste van de exploitatie gebracht.

Afschrijvingsbeleid
Op 17 november 2017 is de nota activa- en afschrijvingsbeleid vastgesteld. Voor materiële vaste activa gelden op grond van deze nota de volgende afschrijvingstermijnen:

Categorie	Afschrijvingstermijn
Gronden en terreinen	Niet afschrijven
Woonruimten	40 jaar
Bedrijfsgebouwen:	
- Schoolgebouwen 9investeringen vanaf 17 december 2012)	50 jaar
- Schoolgebouwen dei volgens het in 2012 herijkte beheerplan geheel worden gesloopt en vervangen door nieuwbouw	50 jaar
- Per 17 december 2012 bestnde schoolgebouwen die nij of na het bereiken vn de 25 jarige leeftijd, technisch en/of functioneel worden aangepast	25 jaar
- Overige gebouwen grotendeels van steen	40 jaar
- Overige gebouwen grotendeels van hout	20 jaar
- Tijdelijke gebouwen/noodlokalen/loodsen/opslagplaatsen	15 jaar
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	
- Wegen:	
Asfaltverharding	50 jaar
Elementenverharding	50 jaar
- Kunstwerken:	
Bruggen hout	35 jaar
Bruggen staal	60 jaar
Geluidsschermen	40 jaar
- Water:	
Kademuren	80 jaar
- Overige:	
Parkeerverwijssysteem	10 jaar
Liften	20 jaar
Roltrappen	20 jaar

Vervoermiddelen:	
- Personenauto's	6 jaar
- Bedrijfsauto's	8 jaar
Machines, apparaten en installaties	5 jaar
Overige materiele vaste activa:	
- Inventaris	10 jaar
- ICT hardware	4 jaar
- ICT software	Per investering in raadsvoorstel
- Rioolstelsel	50 jaar
- Ondergrondse inzamelmiddelen t.b.v. afvalinzameling (excl. betonbakken)	30 jaar
- Ondergrondse betonbakken	Niet afschrijven
- Sportvoorzieningen	20 jaar

De eerste (volle jaar) afschrijving vindt plaats in het jaar volgend op het jaar waarin de geactiveerde investering tot stand is gekomen c.q. in exploitatie is genomen.
De in (voortdurend en eeuwigdurend) erfpacht uitgegeven percelen met canonbetaling zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij de eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, worden tegen een geringe registratiewaarde opgenomen. Erfpachtgronden worden onder de materiële vaste activa opgenomen. Bij raadsbesluit kan worden afgeweken van de standaard afschrijvingstermijnen.

Financiële vaste activa
Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Uitgezette geldleningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. Op financiële vaste activa wordt niet afgeschreven, enkel op het moment dat sprake is van een duurzame waardevermindering van de aandelen zal een afwaardering plaatsvinden naar de lagere marktwaarde.

Voorraden
Grond- en hulpstoffen
De overige voorraden zijn als volgt gewaardeerd tegen kostprijs of netto-opbrengstwaarde, als deze lager is.
• onderdelenmagazijn autowerkplaats: laatst bekende inkoopprijs exclusief omzetbelasting;
• voorraad dieselolie: inkoopprijs exclusief omzetbelasting;

Onderhanden werk/ bouwgrond in exploitatie
Dit zijn gronden waarvoor de raad een grondexploitatiebegroting heeft vastgesteld.
Deze gronden zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs- of vervaardigingsprijs, verhoogd met de genomen winsten of verminderd met de gerealiseerde opbrengsten, of de lagere marktwaarde. Aan de boekwaarde aan het begin van het jaar wordt rente toegerekend. Voor zover, op basis van de voorcalculaties (grondexploitatieberekeningen), sprake is van winstgevende grondexploitaties, wordt die winst genomen naar rato van de voortgang van het complex (POC-methode). Voor de complexen waarvoor een nadelig resultaat wordt verwacht dat als onvermijdelijk is te beschouwen, wordt een voorziening nadelige complexen getroffen op basis van eindwaarde. Dit deel van de voorziening wordt in de balans in mindering gebracht op de boekwaarde. In de gevallen waarbij de voorziening hoger is dan de boekwaarde per complex gebeurt dat tot de (netto) boekwaarde per complex nihil is. Het restant wordt in dat geval vermeld bij de Voorziening nadelige complexen grondbedrijf aan de passiefzijde van de balans.
De waardering van de voorziening is gebaseerd op de Voortgangsrapportage ruimtelijke fysieke projecten (inclusief herziening grondexploitaties per 1-1-2021).

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar (vorderingen), liquide middelen en overlopende activa
Deze activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid kan een daarvoor gevormde voorziening in mindering worden gebracht.

De hoogte van de voorzieningen voor dubieuze bijstandsdebiteuren en belastingdebiteuren wordt ingeschat op een percentage oninbaarheid van de vorderingen op basis van ervaringscijfers. Jaarlijks wordt bij de voorziening voor dubieuze belastingdebiteuren op grond van werkelijke en ingeschatte oninbare vorderingen een beoordeling gemaakt op toereikendheid van de voorziening.
Voor de overige vorderingen wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van een beoordeling op oninbaarheid, bijvoorbeeld ingeval van een dreigend faillissement.

Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves het gerealiseerd resultaat in het boekjaar. Mutaties in deze reserves komen enkel tot stand op basis van genomen raadsbesluiten over de toevoegingen en onttrekkingen aan de specifieke reserves. Regel hierbij is dat toevoegingen volgens raadsbesluit dienen plaats te vinden. Onttrekkingen dienen in beginsel volgens raadsbesluit plaats te vinden, tenzij anders is besloten. Hierbij kan een onttrekking plaatsvinden op basis van werkelijke kosten of saldoregulatie van een product.

Voorzieningen
De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De volgende voorzieningen zijn gewaardeerd op de contante waarde van de (al opgebouwde) toekomstige (onderhouds- of uitkerings-) verplichtingen: afkoopsommen onderhoud graven, onderhoud schoolgebouwen, groot onderhoud ondergronds, spaarverlof en wethouder pensioenen.
De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die hiervoor geformuleerd zijn. In de in het jaarverslag opgenomen paragraaf “onderhoud kapitaalgoederen” is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Schattingsmethodiek
De hoogte van de voorziening nadelige complexen wordt berekend aan de hand van een inschatting van het eindresultaat van de complexen (eindwaarden), veelal op basis van kostencalculaties van derden en externe makelaarsrapporten.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen.

Vlottende passiva
De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans is hiervan een specificatie opgenomen.

Grondslagen voor resultaatbepaling
Volgens het BBV is voor de jaarstukken een voor gemeenten gemodificeerd stelsel van baten en lasten gehanteerd. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Dat wil zeggen dat het jaar waarin de prestatie is verricht (levering van goederen of diensten), bepalend is voor de toerekening. Of de baat of last al feitelijk ontvangen of betaald is, doet niet ter zake.

Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen in het jaar waarin het dividendbesluit is genomen.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende verlofaanspraken en dergelijke.

Per balansdatum nog lopende verplichtingen (met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume) of rechten over het boekjaar zijn alsnog verschuldigde (nog te betalen) c.q. nog te vorderen (nog te ontvangen) bedragen opgenomen.
Het bovenstaande toerekeningsbeginsel (prestatiemoment) is eveneens bij interne leveringen (tussen organisatieonderdelen) toegepast.

In het totaal van de baten en lasten wordt ook opgenomen de over het eigen vermogen en de voorzieningen berekende bespaarde rente.

Bijzondere gebeurtenissen na balansdatum

NNB

SiSa (Single information Single audit)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-2-2022									
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering** **Juridische grondslag** **Ontvanger**		**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
JenV	**A5**	**Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme** Gemeenten		Naam hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5/01*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: A5/02*	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie. Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: A5/03*	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per hoofdcategorie Vanaf SiSa 2021 Incl. SiSa tussen medeoverheden *Aard controle R* *Indicator: A5/04*	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per hoofdcategorie - bij Ja is indicator 06 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5/05*	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5/06*
			1	Analyse van de lokale problematiek met betrekking tot radicalisering en extremisme en de evaluatie van de aanpak van radicalisering en extremisme;	Ja	€ 0	€ 59.085	Nee	
			2	Persoonsgerichte aanpak van geradicaliseerde personen;	Ja	€ 0	€ 198.000	Nee	

			3	Opbouwen, behouden en faciliteren van een netwerk van personen en organisaties die betrokken zijn bij de preventie van radicalisering;	Nee	€ 0	€ 3.750	Ja	Dit budget over 2020 mag ook in 2021 en 2022 worden besteed.
			4	Deskundigheidsbevordering en voorlichting van personen en organisaties die betrokken zijn bij de preventie van radicalisering;	Nee	€ 0	€ 14.404	Ja	Dit budget over 2020 mag ook in 2021 en 2022 worden besteed.
			5						
			6						
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5/07*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5/08*				
				Nee	Ja				
JenV	**A7**	**Regeling specifieke uitkering tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving** Gemeenten		Besteding (jaar T-1, 15-31 december 2020) *Aard controle R* *Indicator: A7/01*	Besteding (jaar T, 1 januari-30 september 2021) *Aard controle R* *Indicator: A7/02*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A7/03*	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A7/04*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A7/05*	
				€ 0	€ 9.714	Ja	Ja		
JenV	**A9**	**Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme in 2021**		Naam hoofdcategorie	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee)	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per hoofdcategorie Vanaf SiSa 2021 Incl. SiSa tussen medeoverheden	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per hoofdcategorie - bij Ja is indicator 06 verplicht	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per hoofdcategorie

		Gemeenten		*Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9/01*	*Aard controle D1* *Indicator: A9/02*	*Aard controle R* *Indicator: A9/03*	*Aard controle R* *Indicator: A9/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9/06*
			1	Persoonsgerichte aanpak van geradicaliseerde personen;	Ja	€ 226.000	€ 226.000	Nee	
			2	Opbouwen, behouden en faciliteren van een netwerk van personen en organisaties die betrokken zijn bij de preventie van radicalisering;	Nee	€ 6.710	€ 6.710	Ja	Door o.a. de coronamaatregelen konden niet alle activiteiten worden uitgevoerd die voor 2021 waren gepland. Deze worden zo mogelijk in 2022 alsnog uitgevoerd.
			3	Deskundigheidsbevordering en voorlichting van personen en organisaties die betrokken zijn bij de preventie van radicalisering;	Nee	€ 13.475	€ 13.475	Ja	Door o.a. de coronamaatregelen konden niet alle activiteiten worden uitgevoerd die voor 2021 waren gepland. Deze worden zo mogelijk in 2022 alsnog uitgevoerd.
			4	Preventie-activiteiten gericht op specifieke kwetsbare doelgroepen;	Nee	€ 7.500	€ 7.500	Ja	Door o.a. de coronamaatregelen konden niet alle activiteiten worden uitgevoerd die voor 2021 waren gepland. Deze worden zo mogelijk in 2022 alsnog uitgevoerd.
			5	Evalueren van de activiteiten die zijn verricht in het kader van het tegengaan van radicalisering, extremisme en terrorisme.	Ja	€ 35.000	€ 35.000	Nee	
			6						
				Eindverantwoording (Ja/Nee)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				

			Aard controle n.v.t. *Indicator: A9/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9/08*				
			Nee	Nee				
JenV	**A12B**	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen** Veiligheidsregio's	Naam veiligheidsregio *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A12B/02*	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/04*	Eindverantwoordi ng (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/05*	
			Veiligheidsregio Haaglanden	€ 162.047	Ja	€ 162.047	Nee	
FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Besteding (T-1) - betreft nog niet verantwoorde bedragen over 2020 *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/02*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/03*	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B2/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen c (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			€ 0	766	766	€ 75.423	€ 75.423	
			Normbedragen voor a, b en d (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*	Normbedrag voor e (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: indicator B2/13 en B2/14 / Ja: indicator B2/21 en B2/22 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/08*			
			Ja	Nee	Nee			
			Reeks 1	**Reeks 1**	**Reeks 1**	**Reeks 1**		

			Aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (jaar T) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle D2* *Indicator: B2/09*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (t/m jaar T) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/10*	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b en d (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b en d (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/12*		
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/14*				
			€ 85.431	€ 85.431				
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/20*
			€ 165.680	€ 165.680	€ 405.756	€ 405.756	€ 121.176	€ 121.176
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t* *Indicator: B2/22*				

BZK	**C1**	**Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik** Gemeenten	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/01*	Aantal woningen dat bereikt is met het project (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/02*	Aantal woningen waar energiebesparende maatregelen plaatsvinden (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/03*			
			Ja	13.870	17.461			
			Projectnaam/nummer per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/04*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: C1/05*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/06*	Besteding (jaar T) aan afwijkingen Alleen invullen bij akkoord ministerie *Aard controle R* *Indicator: C1/07*		
		1	2019-621327	€ 1.519.708	Ja			
			Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/08*	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/09*	Toelichting op afwijkingen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/10*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/11*		
		1	*2019-621327*	€ 1.589.956		Ja		
BZK	**C9**	**Specifieke uitkering woningbouwimpuls** **Tranche 1 t/m 3**	Projectnaamnummer	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee)	Aantal woningen cumulatief (t/m jaar T) **gerealiseerd**	Realisatie maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 08 verplicht	Totale besteding (jaar T) Alleen van toepassing voor tranche 1 beschikkingen	Bestedingen in (jaar T) komen overeen met aanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 08 verplicht Alleen van toepassing voor tranche 1 en 2 beschikkingen

		Gemeenten		*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/04*	*Aard controle R* *Indicator: C9/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/06*
			1	2021-0000014544	Ja	0	Ja		Ja
				Kopie projectnaam/ nummer	Toelichting besteding (jaar T) volgens projectplan	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Realisatie afwijkingen in (jaar T)	Cumulatieve realisatie afwijkingen in (t/m jaar T) Alleen van toepassing voor tranche 3 beschikkingen	Cumulatieve opbrengsten uit grondverkopen en/of kostenverhaal tot en met (jaar T) conform projectaanvraag Alleen van toepassing voor tranche 3 beschikkingen
				Aard controle n.v.t. *Indicator: C9/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/09*	*Aard controle R* *Indicator: C9/10*	*Aard controle R* *Indicator: C9/11*	*Aard controle R* *Indicator: C9/12*
			1	2021-0000014544		€ 2.130.744			
				Kopie projectnaam/ nummer	Actualisatie financieel tekort project Alleen van toepassing voor tranche 3 beschikkingen	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) Alleen van toepassing voor tranche 3 beschikkingen	Prijzen woningen komen overeen met projectplan (Ja/Nee)	Percentage gebouwde betaalbare woningen ten opzichte van het totaal aantal gebouwde woningen (t/m jaar T)	Project afgerond (ja/nee)
				Aard controle n.v.t. *Indicator: C9/13*	*Aard controle R* *Indicator: C9/14*	*Aard controle R* *Indicator: C9/15*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/16*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/17*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/18*
			1	2021-0000014544			Ja	0	Nee
				Eindverantwoording (Ja/Nee)					
				Aard controle n.v.t. *Indicator: C9/19*					

			Nee					
BZK	**C32**	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen**	Beschikkingsnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle D2*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*
			Indicator: C32/01	*Indicator: C32/02*	*Indicator: C32/03*	*Indicator: C32/04*	*Indicator: C32/05*	*Indicator: C32/06*
		1	SUVIS21-00821404	€ 0	€ 0	Ja		Nee
		2	SUVIS21-00821417	€ 0	€ 0	Ja		Nee
		3	SUVIS21-00821427	€ 0	€ 0	Ja		Nee
		4	SUVIS21-00873433	€ 0	€ 0	Ja		Nee
		5	SUVIS21-01360625	€ 0	€ 0	Ja		Nee
BZK	**C41B**	**Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw**	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen
		SiSa tussen medeoverheden	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*
			Indicator: C41B/01	*Indicator: C41B/02*	*Indicator: C41B/03*	*Indicator: C41B/04*	*Indicator: C41B/05*	*Indicator: C41B/06*
		1	030008 Provincie Zuid-Holland	€ 0	€ 0	€ 0	0	0
			Kopie provinciecode	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*			
			Indicator: C41B/07	*Indicator: C41B/08*	*Indicator: C41B/09*			
		1	030008 Provincie Zuid-Holland	0	Nee			

BZK	**C43**	**Regeling reductie energiegebruik woningen** Gemeenten	Beschikkingsnummer/naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C43/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/03*	Aantal bereikte woningen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/06*
			RREW2020-00450156	€ 780.125	€ 780.125	24.432		Nee
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2) *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Berekening bedrag uitvoeringskosten *Aard controle R* *Indicator: C62/02*	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*		
			383	€ 57.450	€ 95.264	Nee		
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*		
			€ 2.283.357	€ 1.426.519	€ 81.028	€ 2.561.393		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag**	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag**		

			Aard controle n.v.t. *Indicator: D8/05*	*Aard controle R* *Indicator: D8/06*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	*Aard controle R* *Indicator: D8/08*		
OCW	**D10**	**Volwasseneneducatie** Contactgemeenten	Verstrekte uitkering (jaar T) (inclusief eventuele prijsbijstelling) *Aard controle R* *Indicator: D10/01*	Besteding (jaar T) van educatie *Aard controle R* *Indicator: D10/02*	Reservering besteding van educatie in (jaar T) voor volgend kalenderjaar (jaar T+1) *Aard controle R* *Indicator: D10/03*	Onttrekking besteding van educatie in (jaar T) van volgend kalenderjaar (jaar T+1) *Aard controle R* *Indicator: D10/04*		
			€ 1.198.762	€ 1.215.618	€ 279.884	€ 0		
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*		
			€ 17.424	€ 0	€ 0	€ 0		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/08*		
IenW	**E3**	**Subsidieregeling sanering verkeerslawaai**	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen

		Subsidieregeling sanering verkeerslawaai Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)		*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/01*	*Aard controle R* *Indicator: E3/02*	*Aard controle R* *Indicator: E3/03*	*Aard controle R* *Indicator: E3/04*	*Aard controle R* *Indicator: E3/05*	*Aard controle R* *Indicator: E3/06*
			1	IenM/BSK-2017/191978	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Kopie beschikkingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
				Aard controle n.v.t. *Indicator: E3/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/09*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/10*	*Aard controle R* *Indicator: E3/11*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/12*
			1	*IenM/BSK-2017/191978*	€ 5.050	€ 0	€ 0		Nee
EZK	**F9**	**Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie**		Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Toelichting	
				Aard controle R *Indicator: F9/01*	*Aard controle R* *Indicator: F9/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/05*	
			1	EAW-20-01398080	€ 20.660	€ 20.660	Ja		
				Eindverantwoording (Ja/Nee)					

			Aard controle n.v.t. *Indicator: F9/06*					
			Ja					
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021**	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R *Indicator: G2/01*	*Aard controle R* *Indicator: G2/02*	*Aard controle R* *Indicator: G2/03*	*Aard controle R* *Indicator: G2/04*	*Aard controle R* *Indicator: G2/05*	*Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 39.165.693	€ 112.947	€ 2.332.021	€ 3.377	€ 88.223	€ 110
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)	Participatiewet (PW)
			Aard controle R *Indicator: G2/07*	*Aard controle R* *Indicator: G2/08*	*Aard controle R* *Indicator: G2/09*	*Aard controle R* *Indicator: G2/10*	*Aard controle R* *Indicator: G2/11*	*Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 207.583	€ 2.862	€ 0	€ 1.271.301	€ 0	€ 263.870
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				

			Gemeente Participatiewet (PW) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 41.674	Ja				
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 13.100	€ 103	€ 118.653	€ 0	€ 0	€ 13.604
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2021**	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)

Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr

		Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/01*	*Aard controle R* *Indicator: G4/02*	*Aard controle R* *Indicator: G4/03*	*Aard controle R* *Indicator: G4/04*	*Aard controle R* *Indicator: G4/05*	*Aard controle R* *Indicator: G4/06*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 438.930	€ 0	€ 262.588	€ 0	€ 0	
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 115.006	€ 0	€ 61.602	€ 0	€ 0	
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 2.717.112	€ 294.484	€ 0	€ 0	€ 0	
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 1.414.432	€ 20.651	€ 0	€ 30.081	€ 620	
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 951.737	€ 47.284	€ 0	€ 0	€ 0	

	Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
	Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/07*	*Aard controle R* *Indicator: G4/08*	*Aard controle R* *Indicator: G4/09*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	8	1	Ja
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	317	60	Ja
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	385	19	Ja
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	253	15	Ja

	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T)	Levensonderhoud-Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in (jaar T)

				Aard controle R *Indicator: G4/11*	*Aard controle D2* *Indicator: G4/12*	*Aard controle R* *Indicator: G4/13*		
				€ 7.822	€ 0	0		
				Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing 4	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
				Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/14*	*Aard controle R* *Indicator: G4/15*	*Aard controle R* *Indicator: G4/16*	*Aard controle R* *Indicator: G4/17*	*Aard controle R* *Indicator: G4/18*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T)	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen)		

			Aard controle R *Indicator: G12/01*	*Aard controle R* *Indicator: G12/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*				
			€ 170.368	€ 240	383				
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*					
			€ 1.157.026	€ 1.215.742					
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	Exploitatie stimulering sport	€ 832.202	€ 832.202	€ 0	€ 0		
		2	Investeringen sport nieuwbouw	€ 336.531	€ 336.531	€ 0	€ 0		
		3	Investeringen sport renovatie	€ 47.009	€ 47.009	€ 0	€ 0		
VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/01*	Totaal bedrag volgens beschikking *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/02*	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/03*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/04*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/06*
		1	1038687	€ 255.427	€ 43.898	€ 70.272	€ 62.048	€ 117.390	
			Kopie beschikkingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)					

			Aard controle n.v.t. *Indicator: H8/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*				
			1 1038687	Nee				
VWS	**H16**	**Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden**	Betreft jaar *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H16/01*	Beschikkingsnummer / naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H16/02*	Totale besteding *Aard controle R* *Indicator: H16/03*			
			1 2020	SPUKIJZ21242	€ 575.767			
			2 2021	SPUKIJZ21R2147	€ 240.072			
			Naam locatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H16/04*	Totale toezegging per locatie *Aard controle R* *Indicator: H16/05*	Besteding per locatie *Aard controle R* *Indicator: H16/06*	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch berekend) *Aard controle n.v.t* *Indicator: H16/07*	Betreft jaar? *Aard controle R* *Indicator: H16/08*	
			1 Silverdome	€ 575.767	€ 575.767	€ 0	2020	
			2 Silverdome	€ 230.542	€ 230.542	€ 0	2021	
			3 Keerpunt	€ 9.530	€ 9.530	€ 0	2021	

Overzicht taakvelden

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2021 jaarrekening (lasten en baten)	Rekening 2021
0.1 Bestuur		
Baten	0	244
Lasten	-5.070	-4.668
Totaal 0.1 Bestuur	**-5.070**	**-4.423**
0.2 Burgerzaken		
Baten	1.260	1.487
Lasten	-5.606	-6.221
Totaal 0.2 Burgerzaken	**-4.346**	**-4.735**
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden		
Baten	1.862	2.273
Lasten	-495	-366
Totaal 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	**1.367**	**1.907**
0.4 Ondersteuning organisatie		
Baten	369	373
Lasten	-42.483	-39.641
Totaal 0.4 Ondersteuning organisatie	**-42.113**	**-39.268**
0.5 Treasury		
Baten	513	1.002
Lasten	-552	-919
Totaal 0.5 Treasury	**-39**	**82**
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds		
Baten	214.536	229.984
Lasten	0	0
Totaal 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	**214.536**	**229.984**
0.8 Overige baten en lasten		
Baten	-488	2
Lasten	-6.114	-184
Totaal 0.8 Overige baten en lasten	**-6.602**	**-182**
0.9 Vennootschapsbelasting		
Baten	0	46
Lasten	-1.255	-297
Totaal 0.9 Vennootschapsbelasting	**-1.255**	**-251**
0.10 Mutaties reserves		
Baten	95.314	88.723

Exploitatie	Begroting 2021 jaarrekening (lasten en baten)	Rekening 2021
Lasten	-80.758	-85.180
Totaal 0.10 Mutaties reserves	**14.556**	**3.543**
0.61 OZB woningen		
Baten	21.233	21.808
Lasten	-1.020	-1.233
Totaal 0.61 OZB woningen	**20.213**	**20.574**
0.62 OZB niet-woningen		
Baten	14.415	14.273
Lasten	-447	-488
Totaal 0.62 OZB niet-woningen	**13.968**	**13.785**
0.63 Parkeerbelasting		
Baten	3.037	1.484
Lasten	0	0
Totaal 0.63 Parkeerbelasting	**3.037**	**1.484**
0.64 Belastingen Overig		
Baten	949	759
Lasten	-43	-56
Totaal 0.64 Belastingen Overig	**906**	**703**
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer		
Baten	0	9
Lasten	-9.601	-9.860
Totaal 1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	**-9.601**	**-9.851**
1.2 Openbare orde en Veiligheid		
Baten	1.038	805
Lasten	-5.428	-5.102
Totaal 1.2 Openbare orde en Veiligheid	**-4.390**	**-4.297**
2.1 Verkeer, wegen en water		
Baten	1.170	888
Lasten	-19.098	-18.206
Totaal 2.1 Verkeer, wegen en water	**-17.928**	**-17.318**
2.2 Parkeren		
Baten	0	10
Lasten	-1.361	-1.085
Totaal 2.2 Parkeren	**-1.361**	**-1.076**

Exploitatie	Begroting 2021 jaarrekening (lasten en baten)	Rekening 2021
3.1 Economische ontwikkeling		
Baten	0	6
Lasten	-487	-424
Totaal 3.1 Economische ontwikkeling	**-487**	**-417**
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur		
Baten	10.709	3.469
Lasten	-4.132	-2.005
Totaal 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	**6.577**	**1.463**
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen		
Baten	328	281
Lasten	-641	-551
Totaal 3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	**-313**	**-269**
3.4 Economische promotie		
Baten	839	288
Lasten	-2.586	-1.880
Totaal 3.4 Economische promotie	**-1.747**	**-1.591**
4.1 Openbaar basisonderwijs		
Baten	39	38
Lasten	-144	-137
Totaal 4.1 Openbaar basisonderwijs	**-105**	**-99**
4.2 Onderwijshuisvesting		
Baten	1.747	1.476
Lasten	-9.772	-9.749
Totaal 4.2 Onderwijshuisvesting	**-8.025**	**-8.273**
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		
Baten	6.719	5.591
Lasten	-14.853	-13.846
Totaal 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	**-8.134**	**-8.254**
5.1 Sportbeleid en activering		
Baten	27	974
Lasten	-1.720	-2.396
Totaal 5.1 Sportbeleid en activering	**-1.693**	**-1.421**
5.2 Sportaccommodaties		
Baten	3.603	2.889

Exploitatie	Begroting 2021 jaarrekening (lasten en baten)	Rekening 2021
Lasten	-5.908	-5.861
Totaal 5.2 Sportaccommodaties	**-2.305**	**-2.972**
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		
Baten	1.682	1.513
Lasten	-7.660	-7.422
Totaal 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	**-5.978**	**-5.910**
5.4 Musea		
Baten	168	147
Lasten	-724	-734
Totaal 5.4 Musea	**-556**	**-587**
5.5 Cultureel erfgoed		
Baten	0	0
Lasten	-257	-228
Totaal 5.5 Cultureel erfgoed	**-257**	**-228**
5.6 Media		
Baten	957	958
Lasten	-4.944	-4.424
Totaal 5.6 Media	**-3.987**	**-3.467**
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie		
Baten	429	331
Lasten	-12.365	-11.499
Totaal 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**-11.936**	**-11.168**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		
Baten	3.064	2.788
Lasten	-20.708	-22.759
Totaal 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**-17.643**	**-19.971**
6.2 Wijkteams		
Baten	49	224
Lasten	-8.071	-7.634
Totaal 6.2 Wijkteams	**-8.022**	**-7.411**
6.3 Inkomensregelingen		
Baten	49.305	56.881
Lasten	-61.873	-68.706
Totaal 6.3 Inkomensregelingen	**-12.567**	**-11.826**

Exploitatie	Begroting 2021 jaarrekening (lasten en baten)	Rekening 2021
6.4 Begeleide participatie		
Baten	0	0
Lasten	-7.990	-7.841
Totaal 6.4 Begeleide participatie	**-7.990**	**-7.841**
6.5 Arbeidsparticipatie		
Baten	79	143
Lasten	-13.499	-11.634
Totaal 6.5 Arbeidsparticipatie	**-13.420**	**-11.491**
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)		
Baten	0	107
Lasten	-5.317	-6.422
Totaal 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	**-5.317**	**-6.315**
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+		
Baten	804	1.561
Lasten	-27.240	-22.350
Totaal 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	**-26.435**	**-20.789**
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-		
Baten	0	5
Lasten	-44.649	-47.220
Totaal 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	**-44.649**	**-47.215**
6.81 Geëscaleerde zorg 18+		
Baten	0	160
Lasten	-689	-586
Totaal 6.81 Geëscaleerde zorg 18+	**-689**	**-426**
6.82 Geëscaleerde zorg 18-		
Baten	0	72
Lasten	-5.462	-5.213
Totaal 6.82 Geëscaleerde zorg 18-	**-5.462**	**-5.140**
7.1 Volksgezondheid		
Baten	0	-19
Lasten	-1.510	-1.471
Totaal 7.1 Volksgezondheid	**-1.510**	**-1.490**
7.2 Riolering		
Baten	6.694	6.745

Exploitatie	Begroting 2021 jaarrekening (lasten en baten)	Rekening 2021
Lasten	-5.657	-5.633
Totaal 7.2 Riolering	**1.037**	**1.111**
7.3 Afval		
Baten	16.074	16.790
Lasten	-11.419	-12.045
Totaal 7.3 Afval	**4.654**	**4.746**
7.4 Milieubeheer		
Baten	1.938	2.273
Lasten	-4.549	-4.743
Totaal 7.4 Milieubeheer	**-2.611**	**-2.470**
7.5 Begraafplaatsen		
Baten	607	886
Lasten	-721	-616
Totaal 7.5 Begraafplaatsen	**-114**	**270**
8.1 Ruimtelijke Ordening		
Baten	1.207	331
Lasten	-6.304	-3.875
Totaal 8.1 Ruimtelijke Ordening	**-5.097**	**-3.544**
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)		
Baten	12.712	18.628
Lasten	-13.464	-13.374
Totaal 8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	**-752**	**5.254**
8.3 Wonen en bouwen		
Baten	7.108	8.057
Lasten	-7.031	-5.665
Totaal 8.3 Wonen en bouwen	**78**	**2.392**
Gerealiseerd resultaat	**-9.577**	**15.312**

Verdeling Taakvelden

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording is hieronder een overzicht opgenomen met het verdelingsprincipe op basis waarvan de taakvelden over de programma's/beleidsvelden zijn verdeeld.

Programma	Taakvelden	Produkten
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	0.10 - Mutaties reserves	310.15 - Economische ontwikkeling
	0.10 - Mutaties reserves	400.01 - Onderwijshuisvesting
	0.10 - Mutaties reserves	610.01 - Participatie
	3.1 - Economische ontwikkeling	310.15 - Economische ontwikkeling
	3.2 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	310.15 - Economische ontwikkeling
	3.3 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	310.15 - Economische ontwikkeling
	3.3 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	310.25 - Beheer warenmarkten
	3.4 - Economische promotie	310.15 - Economische ontwikkeling
	4.2 - Onderwijshuisvesting	400.01 - Onderwijshuisvesting
	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	400.01 - Onderwijshuisvesting
	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	480.01 - Lokaal onderwijsbeleid
	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	480.04 - Onderwijsachterstanden
	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	480.06 - Voortijdig schoolverlaten
	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	480.07 - Leerlingenvervoer
	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	480.08 - Zorgstructuur onderwijs
	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	482.02 - Onderwijs-arbeidsmarkt/ volwasseneducatie
	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	480.01 - Lokaal onderwijsbeleid
	6.2 - Wijkteams	610.03 - Inkomensondersteunende voorzieningen
	6.3 - Inkomensregelingen	610.02 - Hoogwaardig handhaven
	6.3 - Inkomensregelingen	610.03 - Inkomensondersteunende voorzieningen
	6.3 - Inkomensregelingen	920.01 - Kwijtschelding van belastingen
	6.4 - Begeleide participatie	611.03 - Wet Sociale Werkvoorziening
	6.5 - Arbeidsparticipatie	610.01 - Participatie
	6.71 - Maatwerkdienstverlening 18+	610.03 - Inkomensondersteunende voorzieningen
2. Samen leven en ondersteunen	0.63 - Parkeerbelasting	662.01 - WMO maatwerk
	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	671.01 - Universele preventie jeugd
	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	671.03 - Maatwerk jeugd
	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	714.01 - Gezondheidszorg
	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	662.01 - WMO maatwerk
	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	670.01 - WMO algemene voorziening
	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	670.05 - WMO maatschappelijke zorg
	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	671.01 - Universele preventie jeugd
	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	671.02 - Selectieve preventie jeugd
	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	671.03 - Maatwerk jeugd
	6.2 - Wijkteams	662.01 - WMO maatwerk

	6.2 - Wijkteams	670.01 - WMO algemene voorziening
	6.2 - Wijkteams	671.03 - Maatwerk jeugd
	6.2 - Wijkteams	671.04 - Specialistische jeugdhulp
	6.6 - Maatwerkvoorzieningen (WMO)	662.01 - WMO maatwerk
	6.71 - Maatwerkdienstverlening 18+	662.01 - WMO maatwerk
	6.72 - Maatwerkdienstverlening 18-	671.04 - Specialistische jeugdhulp
	6.81 - Geëscaleerde zorg 18+	670.01 - WMO algemene voorziening
	6.81 - Geëscaleerde zorg 18+	670.04 - WMO preventie
	6.81 - Geëscaleerde zorg 18+	670.05 - WMO maatschappelijke zorg
	6.82 - Geëscaleerde zorg 18-	671.04 - Specialistische jeugdhulp
	6.82 - Geëscaleerde zorg 18-	682.01 - Jeugd voorzieningen
	7.1 - Volksgezondheid	714.01 - Gezondheidszorg
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	0.10 - Mutaties reserves	723.36 - Milieubeleid
	0.10 - Mutaties reserves	810.38 - Exploitaties
	0.10 - Mutaties reserves	810.48 - Groot onderhoud
	0.63 - Parkeerbelasting	810.38 - Exploitaties
	0.8 - Overige baten en lasten	922.33 - Algemene baten en lasten stadsbeheer
	1.2 - Openbare orde en veiligheid	810.38 - Exploitaties
	2.1 - Verkeer en vervoer	810.18 - Algemeen beheer
	2.1 - Verkeer en vervoer	810.28 - Dagelijks beheer en klein onderhoud
	2.1 - Verkeer en vervoer	810.38 - Exploitaties
	2.1 - Verkeer en vervoer	810.48 - Groot onderhoud
	2.2 - Parkeren	810.38 - Exploitaties
	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	723.36 - Milieubeleid
	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	810.18 - Algemeen beheer
	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	810.28 - Dagelijks beheer en klein onderhoud
	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	810.48 - Groot onderhoud
	7.2 - Riolering	722.18 - Beheer en onderhoud van riolering
	7.2 - Riolering	810.28 - Dagelijks beheer en klein onderhoud
	7.2 - Riolering	810.38 - Exploitaties
	7.3 - Afval	721.19 - Afvalinzameling
	7.3 - Afval	810.28 - Dagelijks beheer en klein onderhoud
	7.4 - Milieubeheer	721.29 - Openbare hygiene, ongediertebestrijding
	7.4 - Milieubeheer	723.36 - Milieubeleid
	7.4 - Milieubeheer	810.28 - Dagelijks beheer en klein onderhoud
	7.5 - Begraafplaatsen en crematoria	810.38 - Exploitaties

	8.1 - Ruimtelijke ordening	810.18 - Algemeen beheer
	8.1 - Ruimtelijke ordening	810.28 - Dagelijks beheer en klein onderhoud
4. Vrije tijd	0.10 - Mutaties reserves	530.02 - Exploitatie sportaccommodaties
	0.10 - Mutaties reserves	530.05 - Strategisch beleid sport
	0.10 - Mutaties reserves	540.04 - Beeldende kunst in de openbare ruimte
	0.10 - Mutaties reserves	560.38 - Natuur- en milieu-educatieve voorzieningen
	0.10 - Mutaties reserves	630.02 - Welzijnsaccommodaties
	3.4 - Economische promotie	002.31 - Evenementen
	4.1 - Openbaar basisonderwijs	530.04 - Vrijetijds-, sport- en spelontwikkeling
	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	560.38 - Natuur- en milieu-educatieve voorzieningen
	5.1 - Sportbeleid en activering	530.04 - Vrijetijds-, sport- en spelontwikkeling
	5.1 - Sportbeleid en activering	530.05 - Strategisch beleid sport
	5.2 - Sportaccommodaties	530.02 - Exploitatie sportaccommodaties
	5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	002.31 - Evenementen
	5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	540.03 - Cultuur
	5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	540.04 - Beeldende kunst in de openbare ruimte
	5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	541.16 - Monumentenbeleid
	5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	630.02 - Welzijnsaccommodaties
	5.4 - Musea	540.03 - Cultuur
	5.4 - Musea	630.02 - Welzijnsaccommodaties
	5.5 - Cultureel erfgoed	541.16 - Monumentenbeleid
	5.6 - Media	540.03 - Cultuur
	5.6 - Media	630.02 - Welzijnsaccommodaties
	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	560.38 - Natuur- en milieu-educatieve voorzieningen
	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	630.02 - Welzijnsaccommodaties
5. Veiligheid	1.1 - Crisisbeheersing en brandweer	002.27 - Veiligheid en openbare orde
	1.2 - Openbare orde en veiligheid	002.26 - Vergunningen apv- en bijzondere wetten
	1.2 - Openbare orde en veiligheid	002.27 - Veiligheid en openbare orde
	1.2 - Openbare orde en veiligheid	140.18 - Handhaving openbare ruimten
	1.2 - Openbare orde en veiligheid	140.19 - Dienstverlening handhaving openbare orde
	1.2 - Openbare orde en veiligheid	140.28 - Opvang zwerfdieren
	7.4 - Milieubeheer	820.26 - Handhaving wabo,apv en bijzondere wetten
	8.3 - Wonen en bouwen	820.26 - Handhaving wabo,apv en bijzondere wetten
6. Dienstverlening en participatie	0.1 - Bestuur	001.01 - Functioneren bestuur
	0.1 - Bestuur	001.06 - Griffie
	0.2 - Burgerzaken	002.21 - Basisregistraties ppl

	0.2 - Burgerzaken	003.01 - Publieksplein
	0.2 - Burgerzaken	820.16 - Wabo-vergunningen
	0.4 - Overhead	820.16 - Wabo-vergunningen
	0.8 - Overige baten en lasten	922.90 - Algemene baten en lasten concern (progr.6)
	2.1 - Verkeer en vervoer	820.16 - Wabo-vergunningen
	3.1 - Economische ontwikkeling	001.01 - Functioneren bestuur
	8.1 - Ruimtelijke ordening	820.16 - Wabo-vergunningen
	8.3 - Wonen en bouwen	820.16 - Wabo-vergunningen
7. Inrichting van de stad	0.1 - Bestuur	810.11 - Strategie en programmacoordinatie
	0.10 - Mutaties reserves	810.11 - Strategie en programmacoordinatie
	0.10 - Mutaties reserves	810.23 - Ruimtelijke plannen en verkeer
	0.10 - Mutaties reserves	820.76 - Vastgoedbeheer
	0.10 - Mutaties reserves	822.36 - Woonwagenhuisvesting
	0.10 - Mutaties reserves	830.18 - Grondexploitatie Oosterheem
	0.10 - Mutaties reserves	830.73 - Grondbedrijf algemeen
	0.10 - Mutaties reserves	830.76 - Grondbedrijf projecten in uitvoering
	0.10 - Mutaties reserves	922.30 - Algemene baten en lasten directie stad (bedrijfsvoering)
	0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden	830.18 - Grondexploitatie Oosterheem
	0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden	830.75 - Grondbedrijf projecten in voorbereiding
	0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden	830.76 - Grondbedrijf projecten in uitvoering
	0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden	913.03 - Overige financiele middelen (opbr.gem. eigend. niet voor openb.dnst. bestemd)
	0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden	922.30 - Algemene baten en lasten directie stad (bedrijfsvoering)
	0.4 - Overhead	820.76 - Vastgoedbeheer
	0.4 - Overhead	960.30 - Saldi van kostenplaatsen directie stad
	0.5 - Treasury	820.36 - Uitvoering volkshuisvestingsregelingen
	0.5 - Treasury	830.18 - Grondexploitatie Oosterheem
	0.8 - Overige baten en lasten	922.30 - Algemene baten en lasten directie stad (bedrijfsvoering)
	2.1 - Verkeer en vervoer	810.23 - Ruimtelijke plannen en verkeer
	3.2 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	820.76 - Vastgoedbeheer
	3.2 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	830.18 - Grondexploitatie Oosterheem
	3.2 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	830.74 - Grondbedrijf verspreide gronden en panden
	3.2 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	830.76 - Grondbedrijf projecten in uitvoering
	3.2 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	922.30 - Algemene baten en lasten directie stad (bedrijfsvoering)
	3.4 - Economische promotie	810.23 - Ruimtelijke plannen en verkeer
	3.4 - Economische promotie	913.03 - Overige financiele middelen (opbr.gem. eigend. niet voor openb.dnst. bestemd)
	3.4 - Economische promotie	922.30 - Algemene baten en lasten directie stad (bedrijfsvoering)

	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	810.23 - Ruimtelijke plannen en verkeer
	8.1 - Ruimtelijke ordening	810.11 - Strategie en programmacoordinatie
	8.1 - Ruimtelijke ordening	810.23 - Ruimtelijke plannen en verkeer
	8.1 - Ruimtelijke ordening	820.36 - Uitvoering volkshuisvestingsregelingen
	8.1 - Ruimtelijke ordening	830.74 - Grondbedrijf verspreide gronden en panden
	8.1 - Ruimtelijke ordening	830.76 - Grondbedrijf projecten in uitvoering
	8.1 - Ruimtelijke ordening	922.30 - Algemene baten en lasten directie stad (bedrijfsvoering)
	8.2 - Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	830.18 - Grondexploitatie Oosterheem
	8.2 - Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	830.42 - Grondexploitatie Palenstein
	8.2 - Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	830.73 - Grondbedrijf algemeen
	8.2 - Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	830.75 - Grondbedrijf projecten in voorbereiding
	8.2 - Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	830.76 - Grondbedrijf projecten in uitvoering
	8.2 - Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	922.30 - Algemene baten en lasten directie stad (bedrijfsvoering)
	8.3 - Wonen en bouwen	810.23 - Ruimtelijke plannen en verkeer
	8.3 - Wonen en bouwen	820.36 - Uitvoering volkshuisvestingsregelingen
	8.3 - Wonen en bouwen	820.46 - Volkshuisvestingsbeleid
	8.3 - Wonen en bouwen	822.36 - Woonwagenhuisvesting
	8.3 - Wonen en bouwen	830.74 - Grondbedrijf verspreide gronden en panden
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0.10 - Mutaties reserves	914.01 - Rente reserves en voorzieningen
	0.10 - Mutaties reserves	922.95 - Algemene baten en lasten concern (oad)
	0.10 - Mutaties reserves	922.98 - Dekking eenmalig concern
	0.5 - Treasury	913.01 - Beleggingen (exploitatie)
	0.5 - Treasury	914.01 - Rente reserves en voorzieningen
	0.5 - Treasury	915.01 - Treasury
	0.61 - OZB woningen	002.47 - Belastingen
	0.62 - OZB niet-woningen	002.47 - Belastingen
	0.64 - Belastingen overig	002.47 - Belastingen
	0.7 - Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	921.01 - Algemene uitkering
	0.8 - Overige baten en lasten	922.95 - Algemene baten en lasten concern (oad)
	3.3 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	002.47 - Belastingen
	3.4 - Economische promotie	002.47 - Belastingen
	7.2 - Riolering	002.47 - Belastingen
	7.3 - Afval	002.47 - Belastingen
Heffingsbedrag Vennootschapsbelasting	0.9 - Vennootschapsbelasting (VpB)	909.09 - Vennootschapsbelasting
Overzicht overhead	0.1 - Bestuur	002.08 - Bestuursondersteuning
	0.10 - Mutaties reserves	002.29 - Communicatie

	0.10 - Mutaties reserves	990.01 - Saldi van kostenplaatsen directie bedrijfsvoering
	0.4 - Overhead	002.08 - Bestuursondersteuning
	0.4 - Overhead	002.10 - Concerncontrol
	0.4 - Overhead	002.12 - Personeels- en organisatiebeleid
	0.4 - Overhead	002.13 - Flankerend personeelsbeleid
	0.4 - Overhead	002.17 - Informatievoorziening
	0.4 - Overhead	002.18 - Concern ict beleid
	0.4 - Overhead	002.23 - Bestuurlijk juridische advisering
	0.4 - Overhead	002.29 - Communicatie
	0.4 - Overhead	201.02 - Overhead directie bedrijfsvoering
	0.4 - Overhead	201.07 - Centrale huisvesting ambtelijk apparaat
	0.4 - Overhead	201.09 - Huisvesting & diensten
	0.4 - Overhead	201.15 - Salarisadministratie
	0.4 - Overhead	201.43 - Financien en control
	0.4 - Overhead	201.65 - Informatie & automatisering
	0.4 - Overhead	201.97 - Concernoverhead
	0.4 - Overhead	202.52 - Afdelingsoverhead werk zorg en inkomen
	0.4 - Overhead	202.58 - Afdelingsoverhead publieksplein
	0.4 - Overhead	203.20 - Overhead directie stad
	0.4 - Overhead	209.02 - Overhead concernstaf
	0.4 - Overhead	209.14 - Ondersteuning p&o beleid
	0.4 - Overhead	922.10 - Algemene baten en lasten directie bedrijfsvoering
	0.4 - Overhead	999.23 - Overhead vrije tijd
	0.8 - Overige baten en lasten	922.10 - Algemene baten en lasten directie bedrijfsvoering
	8.3 - Wonen en bouwen	922.10 - Algemene baten en lasten directie bedrijfsvoering

Bijlagen

Bijlage 1 Afkortingen en begrippen

Lijst afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
ACM	Autoriteit Consument en Markt
AD	Associate Degree
AGS	Wet Adviesrecht Gemeente bij Schuldhulpverlening
AIVD	Algemene Inlichtingen- en Opsporingsdienst
AMIV	Asiel-, Migratie- en Integratiefonds
A&O	Arbeidsmarkt en Opleidingsfonds gemeenten
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
ARBO	Arbeidsomstandigheden
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen

BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BBZ	Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen
BDU	Brede Doeluitkering
BIBOB	Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur
BIZ	Bedrijveninvesteringszone
BKOR	Beeldende Kunst Openbare Ruimte
BLEIZO	Bleiswijk Zoetermeer
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BOR	Beheervisie openbare ruimte
BPH	Businesspark Haaglanden
BRO	Basisregistratie Ondergrond
BRP	Basisregistratie Personen
BTW	Belasting over Toegevoegde Waarde
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BV	Besloten Vennootschap
BVC	Boomveiligheidscontrole
B&W	Burgemeester en Wethouders

BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

CAK	Centraal Administratiekantoor
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CEO	Cliënt Ervaringsonderzoek
CERT	Computer Emergency Response Team
CISO	Chief Information Security Officer
CIV	Centrum voor Innovatief Vakmanschap
CKC	Centrum voor Kunst en Cultuur
CMS	Client Management System
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
COVID	Coronvirus Disease
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond- , Water- en Wegenbouw
CV	Commanditaire Vennootschap
CVW	Centrum Veilig Wonen

DAEB	Diensten van Algemeen en Economisch Belang
DB	Dagelijks Bestuur
DBOS	De Bibliotheek op School
DHW	Duin, Horst en Weide
DigiD	Digitale Identiteit
DPIA	Dataprotection Impact Assessment
DSO	Digitale Stelsel Omgevingswet
DSW	Dienst Sociale Werkvoorziening
DT	Directieteam

E-	Elektronische (e-depot / e-facturering / e-mail)
EBZ	Economic Board Zuid-Holland
ECB	Europese Centrale Bank
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
ESF	Europees Sociaal Fonds
EU	Europese Unie
EURIBOR	Euro Interbank Offered Rate
EV	Economisch Vestigingsklimaat

F&C	Financiën en Control
FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
FIPO	Financiële Positie Grondbedrijf
FLO	Functioneel Leeftijdsontslag
FTE	Full Time Equivalent (formatieplaats(en))

GDO	Gemeenten voor Duurzame Ontwikkelingen
GFT	Groente-, Fruit-, en Tuinafval
GGD	Gemeentelijke Geneeskundige Dienst
GGZ	Gemeentelijke Gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GI	Gecertificeerde Instelling
GNKM	Geneeskundige Meldkamer
GR	Gemeenschappelijke regeling
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure
GRP	Gemeentelijk rioleringsplan
GTI	Gemeentelijk Team Incidentbestrijding

GW	Gemeentewet
HA	Hectare
HBO	Hoger Beroepsonderwijs
HEIT	Haags Economisch Interventieteam
HGKM	Huiselijk Geweld en Kindermishandeling
HHvR	Hoogheemraadschap van Rijnland
HR	Hoog Rendement
HSL	Hogesnelheidslijn
IBT	Interbestuurlijk Toezicht
ICT	Informatie- en Communicatie Technologie
ID	Identiteit (ID-kaart)
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IKC	Integrale Kindcentra
ILO	International Labour Organisation
IPI	Informatiebeveiliging, Privacy en Informatiebeheer
IQ	Innovation Quarter

ISK	Internationale Schakelklassen
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
IT	Informatietechnologie
IVRI	Intelligente Verkeersregelinstallatie
JGZ	Jeugd Gezondheidszorg
J&V	Justitie en Veiligheid (ministerie)
KCB	Kernteam Continuïteit Bedrijfsvoering
KVK	Kamer van Koophandel
KPVV	Kennisprogramma Verkeer en Vervoer
LEA	Lokaal Educatieve Agenda
LEIZO	Leidschendam Zoetermeer
LTF	Lange Termijn Financiering
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MKA	Meldkamer Ambulancezorg

MKB	Midden- en Kleinbedrijf
MOB	Medewerkersonderzoek Bevlogenheid
MOVE	Mobiliteit en Verstedelijking
MPG	Meerjarenperspectief Grondbeleid
MRDH	Metropoolregio Rotterdam Den Haag
MW	Megawatt
NCW	Netto Contante Waarde
NIBUD	Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting
NOM	Nul op de Meter
NOW	Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid
NPO	Nationaal Programma Onderwijs
NT1	Nederlands als eerste Taal
NV	Naamloze Vennootschap
NVVB	Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken
OAD	Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

ODH	Omgevingsdienst Haaglanden
OKE	Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie
OPOZ	Openbaar Primair Onderwijs Zoetermeer
OV	Openbaar Vervoer
OZB	Onroerendezaakbelasting
PZH	Provincie Zuid-Holland
QR	Quick Response (QR-code)
Q3	Derde kwartaal
P&C	Planning & Control
PBD	Plastic, Blik, Drankenkartons
PFAS	Poly- en Perfluoralkylstoffen
PGB	Persoonsgebonden Budget
PMO	Preventief Medisch Onderzoek
PO	Primair Onderwijs
POH	Praktijkondersteuning Huisarts

RBT	Regionaal Beleidsteam
RES	Regionale Energiestrategie
RGT	Wet Revitalisering Generiek Toezicht
RIEC	Regionaal Informatie- en Expertisecentrum
RIF	Reserve Investeringsfonds 2030
RMC	Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdige schoolverlaters
R-net	Randstadnet
RR	Randstadrail
RRE(W)	Regeling Reductie Energiegebruik (Woningen)

SBI	Standaard Bedrijfsindeling
SGZ	Stichting Georganiseerde eerstelijnszorg Zoetermeer
SHV	Schuldhulpverlening
SISA	Single Information Single Audit
SMART	Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden
SO	Speciaal Onderwijs
SPUK IJS	Specifieke Uitkering IJsbanen en Zwembaden

SROI	Social Return on Investment
SSVOZ	Stichting Stedelijk Voortgezet Onderwijs Zoetermeer
STO	Sterk Techniekonderwijs
SUWI	Wet Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen
SV	Sportvereniging
SVB	Sociale Verzekeringsbank
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ministerie)

TA	Transitieakkoord
TB (1/2)	Tussenbericht (eerste / tweede)
THH	Team Handhaving
TONK	Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten
TOZO	Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers
TU	Technische Universiteit
TUZ	Toetsingscommissie Urgentieverklaringen Zoetermeer
TVL	Tegemoetkoming Vaste Lasten
TWH	Terawattuur
TWM	Tijdelijke Wet Maatregelen Covid-19

UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VA	Vervoersautoriteit
VBEL	Vereniging Bewonerscollectief Energietransitie Laagbouwwoningen
VGB	Vastgoedbedrijf
VGO	Voorziening Groot Onderhoud Ondergronds
VIC	Verbijzonderde Interne Controle
VMBO	Voorbereidend Middelbaar Beroepsonderwijs
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VPB	Vennootschapsbelasting
VRH	Veiligheidsregio Haaglanden
VSV	Voortijdig Schoolverlaten
VT	Veilig Thuis
VTH	Vergunningsverlening, Toezicht en Handhaving
VVE	Vereniging van Eigenaren
VVE	Voor en Vroegschoolse Educatie

VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ministerie)

WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
WAS	Wijk en Agent Samen
WEB	Wet Educatie en Beroepsonderwijs
WEW	Waarborgfonds Eigen Woningen
WI	Wet Inburgering
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WOB	Wet Openbaarheid van Bestuur
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
WSO	Warmtesamenwerking Oostland
WSP	Werkgeversservicepunt
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening

ZHC	Zuid-Holland Centraal
ZONMW	Zorgonderzoek Nederland en Medische Wetenschappen
ZORO	Zoetermeer – Rotterdam
ZRM	Zelfredzaamheidsindex

ZZP	Zelfstandige Zonder Personeel

Begrippenlijst

Accres	Jaarlijkse groei van de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds, gekoppeld aan de groei van de netto gecorrigeerde Rijksuitgaven. Stijgen de Rijksuitgaven dan stijgt ook de omvang van het Gemeentefonds en andersom.
Afschrijving	Jaarlijkse afboeking van een deel van de boekwaarde van een geactiveerd goed. De afschrijving wordt geacht waardevermindering van het actief tot uitdrukking te brengen. De afschrijving wordt ten laste gebracht van de raming van baten en lasten.
Algemene reserves	Deel van het eigen vermogen dat dienst doet als weerstandsvermogen en als buffer voor calamiteiten.
Algemene uitkering	Uitkering uit het Gemeentefonds, aan alle gemeenten op basis van algemene verdeelmaatstaven, vastgelegd in de Financiële verhoudingswet, met het karakter van algemene, vrij te besteden middelen.
Baten	De aanduiding in het BBV voor de opbrengsten/inkomsten van de gemeente.
Begroting	Jaarlijkse verwachtingen op het gebied van beleid (programmaplan en paragrafen) en financiën (overzicht van baten en lasten met toelichting en uiteenzetting van de financiële positie met toelichting).
Bestemmingsreserves	Reserves waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven.
Budgettair neutraal	Een maatregel die de begroting van baten en lasten per saldo niet beïnvloedt.
Collegeprogramma	Dit zijn de hoofdlijnen van het beleid voor een betreffende collegeperiode.
Contractloonstijging	Stijging van het inkomen per werknemer als gevolg van een afgesloten collectieve arbeidsovereenkomst (CAO).

Dekkingspercentage	Bepaalde gemeentelijke lasten kunnen aan de inwoners worden doorberekend (bijvoorbeeld de kosten van de riolering en reiniging). De mate waarin dit gebeurt wordt tot uitdrukking gebracht door het dekkingspercentage. Bij een volledige doorberekening is er sprake van een dekkingspercentage van 100%.
Doelmatigheid	Verhouding tussen ingezette middelen (kosten) en gerealiseerde doelen (opbrengsten).
Financiering	De wijze waarop de gemeente in de behoefte aan geld en kapitaal voorziet: het geldbeheer. Uitgaven en inkomsten gaan niet altijd gelijk op en voor investeringen wordt in principe geld geleend. Daardoor kunnen overschotten of tekorten ontstaan. Op de geld- (kort geld) en kapitaalmarkt (lang geld) wordt dit glad gestreken.
Gemeentefonds	Het landelijke begrotingsfonds onder ministerieel beheer waarin een deel van de opbrengst van de meeste Rijksbelastingen wordt gestort. Uit dit fonds worden jaarlijks (algemene) uitkeringen gedaan aan de gemeenten ter dekking van een deel van hun uitgaven. Deze gelden zijn doorgaans vrij besteedbaar.
Incidenteel	Eenmalig, dat wil zeggen niet jaarlijks terugkerende lasten en baten.
Integratie-uitkeringen	Uitkering uit het Gemeentefonds van tijdelijk aard ter overbrugging van een gefaseerde overheveling van specifieke Rijksuitkeringen naar de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds.
Investering met economisch nut	Betreft een aanschaf van een bedrijfsmiddel waarvoor op de markt een prijs te krijgen is.
Investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	Betreft een aanschaf van een bedrijfsmiddel waarvoor op de markt geen prijs te krijgen is.
Jaarstukken	Jaarlijkse realisatie op het gebied van beleid (in het jaarverslag met een programmaverantwoording en de paragrafen) en financiën (in de jaarrekening met een programmarekening met toelichting en de balans met toelichting).
Kapitaallasten	Kapitaallasten bestaan uit de componenten afschrijving en rentekosten. Het zijn exploitatiekosten van activa. De rentekosten ontstaan omdat beslag op vermogen wordt gelegd. Door de dalende boekwaarde vanwege jaarlijkse afschrijving nemen de rentekosten in de loop van de jaren af.

Kasgeldlimiet	Deel van het financieringstekort dat maximaal tegen kort geld mag worden geleend. Is het financieringstekort hoger dan de kasgeldlimiet dan moet dat via lang geld worden gefinancierd.
Kengetal	Een absoluut getal of een verhoudingsgetal dat is uitgedrukt in fysieke- of in geldeenheden en dat de toestand van of de ontwikkeling op een beleidsterrein in beeld brengt.
Kerngegevens	Opsomming van relevante gegevens met het doel in één oogopslag een indruk te geven waar het in het desbetreffende werkterrein om gaat.
Kort geld	Gelden die worden geleend op de geldmarkt.
Lang geld	Gelden die worden geleend op de kapitaalmarkt.
Leges	Betaling voor een gemeentelijk goed of een dienst op een publiekrechtelijke grondslag (bijvoorbeeld leges voor paspoorten, leges voor rijbewijzen). Leges mogen kostendekkend zijn.
Liquiditeitsplanning	Een liquiditeitsplanning geeft inzicht in tijdstip, omvang en periode waarvoor financieringsmiddelen moeten worden aangetrokken. Door een tijdig inzicht in het toekomstig liquiditeitsverloop wordt voorkomen dat dure ad-hoc maatregelen moeten worden genomen.
Missie	Bestaansrecht (boodschap) van de organisatie, bezien vanuit de maatschappelijke functie die zij vervult.
Nominale compensatie	De aanpassingen van de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds ter compensatie van loon- en prijsontwikkelingen.
Onderuitputting	Onderbesteding van budgetten in enig jaar.
Open-einde-regelingen	Regeling op grond waarvan derden buiten de overheid recht hebben op geldelijke bijdrage van de overheid of de sociale fondsen ongeacht of deze overheid / fondsen voldoende budget daarvoor hebben. Deze derden moeten voldoen aan in de regeling vastgelegde voorwaarden. Anders dan door het aanpassen van deze voorwaarden kan de overheid het beroep op een openeinderegeling niet beheersen.
Perspectiefnota	Nota van het college aan de raad, die in het voorjaar verschijnt en tijdens het zogenoemde voorjaarsdebat wordt besproken. Hierin worden de uitgangspunten voor het beleid voor de komende jaren voorgelegd. Daarvan afgeleid worden centrale thema's voor het volgende jaar aangegeven.

Precariobelasting	Belasting voor het gebruiken van openbare grond of water. De belasting kan worden geheven van degenen die voorwerpen onder, op of boven openbare gemeentegrond of water hebben of van degene voor wie dit gebeurt.
Stelpost	Een begrotingspost waarop bedragen worden geraamd die nog niet specifiek benoemd kunnen worden of nog te verdelen zijn.
Treasury	De treasury is het geheel van activiteiten in verband met de financiering.
Treasurystatuut	Hierin worden de uitgangspunten, doelstellingen, beleidsmatige en organisatorische kaders voor de treasuryfunctie vastgelegd. Tevens worden regels opgenomen over de inhoud, vorm en periodiciteit van de verantwoordingsinformatie van de ambtelijke organisatie aan het college. In het treasurystatuut worden ook regels opgenomen over de treasuryparagraaf.
Tussenbericht	Tussentijdse informatie van het college aan de raad over de realisatie van de begroting van het lopende boekjaar.
Voorziening	Bedrag gereserveerd voor toekomstige uitgaven waarvan de aard en in mindere mate de omvang bekend zijn of om fluctuaties in (exploitatie) kosten op te vangen. Voorzieningen vormen geen deel van het eigen vermogen maar kunnen wel als eigen financieringsmiddelen dienen.

Bijlage 2 Staat van de gemeente

RAPPORTAGE INTERBESTUURLIJK TOEZICHT OVER 2021

Zoetermeer

Op te voeren door gemeente in P&C cyclus/jaarrekening

Financiën		TOELICHTING
Er is structureel en reëel begrotingsevenwicht in de begroting 2022 en/of het laatste jaar van de meerjarenraming 2023-2025		Het eerste jaar van de Programmabegroting 2022-2025 is structureel in evenwicht. In het laatste jaar is er sprake van een tekort. De score is daarom oranje. De gemeentefinanciën staan onder druk. Bij het opstellen van de Programmabegroting was er onzekerheid over (structurele) rijksbijdragen voor toegenomen kosten jeugd en Wmo, mogelijke opschorting/afschaffing van de opschalingskorting en de (gevolgen van de) herverdeling van het gemeentefonds. In afwachting van die ontwikkelingen is er vooralsnog afgezien van extra bezuinigingen.
Is er reden voor extra aandacht?	nee	De gemeentefinancien staan al jaren onder druk en vragen continu aandacht.
Ruimtelijke ordening		TOELICHTING
De gemeentelijke bestemmingsplannen zijn aangepast aan de Omgevingsverordening Zuid-Holland.		De bestemmingsplannen van Zoetermeer voldoen aan de Omgevingsverordening.
Is er reden voor extra aandacht?	nee	
Omgevingsrecht		TOELICHTING
Voor zowel de milieutaken als de bouw- en woningtoezichtstaken beschikt uw gemeente over een actueele uitvoerings- en handhavingsstrategie. De raad is binnen trwee maanden na vaststelling ervan hierover geïnformeerd. Het uitvoeringsprogramma 2021 is voor 1 februari 2021 door het college van B&W vastgesteld en de raad is hierover voor 15 juli 2021 geïnformeerd. De evaluatierapportage 2020 is voor 15 juli 2021 door het college van B&W vastgesteld en de raad is hierover voor 1 oktober 2021 geínforemeerd.	Groen, Oranje of Rood (cel inkleuren)	De gemeente Zoetermeer kent een Vergunningen-, Toezicht- en Handhavingsbeleid (VTH-beleid) met daarin een uitvoerings- en handhavingsstrategie. Tevens kent de gemeente Zoetermeer een Uitvoeringsprogramma. Het Uitvoeringsprogramma bevat tevens de evaluatie van het voorgaande jaar. Op 2 april 2019 heeft het college van burgemeester en wethouders het VTH-beleid vastgesteld voor de periode 2019-2022. Op 3 april 2019 is het VTH-beleid bekendgemaakt aan de raad. Hiermee wordt voldaan aan de eis dat de gemeente beschikt over een uitvoerings- en handhavingsstrategie. Op 19 januari 2021 heeft het college van burgemeester en wethouders het Uitvoeringsprogramma – en daarmee dus ook de evaluatie – vastgesteld. Op 20 januari 2021 is het Uitvoeringsprogramma bekendgemaakt aan de gemeenteraad. Op 21 januari 2021 is hierover mededeling gedaan aan de provincie. Hiermee wordt voldaan aan de eis dat het Uitvoeringsprogramma en de evaluatierapportage tijdig zijn vastgesteld en bekendgemaakt aan de raad. Hierdoor is de beoordeling groen.
Is er reden voor extra aandacht?	nee	
Monumentenzorg		TOELICHTING

De gemeente heeft een adviescommissie die adviseert over uit te voeren werken aan (rijks)monumenten op grond van de Monumentenwet en de samenstelling is deskundig.		De erfgoedcommissie bestaat uit drie leden: de stadsbouwmeester (voorzitter), een restaurautiedesundige en een architectuurhistoricus.
Is er reden voor extra aandacht?	nee	
Archief- en informatiebeheer		TOELICHTING

Het archief- en informatiebeheer van de gemeente zijn op orde.		In eerdere rapportages is geconstateerd dat het archief- en informatiebeheer van de gemeente een aantal structurele problemen kent. Hierbij is tevens geconstateerd er drie belangrijke randvoorwaarden zijn die verbeteringen mogelijk moeten maken, namelijk: 1. De vervanging van het zaaksysteem. 2. Medewerkers, proceseigenaren en de directie moeten zich beter bewust worden van het belang van archief- en informatie en hun eigen rol en verantwoordelijkheid hierin, zodat ze hier naar kunnen handelen. 3. Bij initiatie, advisering over en implementatie van verbetermaatregelen speelt het team Informatiebeheer een cruciale rol. Kennis en competenties zijn binnen dit team echter in onvoldoende mate aanwezig om aan de toenemende vraag te kunnen voldoen. Investering in het team Informatiebeheer is nodig om het gewenste niveau te behalen en te behouden en aan de vraag vanuit de organisatie te kunnen voldoen. In 2021 is het zaaksysteem vervangen. De data uit het oude zaaksysteem is gemigreerd naar het pre-depot, waar vernietigingstermijnen worden toegekend of zaken worden voorbereid op overbrenging naar het e-depot van de gemeente. De bewustwording van het belang van archief- en informatiebeheer is vergroot door een samenwerkingsverband met de vakgebieden privacy en informatiebeveiliging op te zetten. Dit heeft er onder andere toe geleid dat informatiebeveiliging, privacy en informatiebeheer een vast onderdeel worden van de Op Koers-gesprekken met medewerkers en college- en raadsvoorstellen. Daarnaast moet bij de aanschaf van een applicatie eerst worden getoetst of deze vanuit het oogpunt van privacy, informatiebeveiliging en informatiebeheer voldoet. Ook worden de bevindingen die de gemeentearchivaris doet ten aanzien van het toezicht op het archief- en informatiebeheer sinds 2021 breder in de gemeentelijke organisatie gedeeld. Hiermee zijn belangrijke stappen gezet die de verdere verbetering van het gemeentelijke archief- en informatiebeheer mogelijk maken. De komende jaren moeten verdere verbetermaatregelen worden geïmplementeerd, waaronder: - De implementatie van een kwaliteitszorgsysteem. - Het vergroten van de kennis van medewerkers met betrekking tot het concept zaakgericht werken en de voordelen die dit heeft voor de dienstverlening en de informatiehuishouding. - De afronding van het proces om tot vervanging van papieren archiefbescheiden door digitale reproducties te komen. - Het opstellen van informatiebeheerplannen waarmee de verblijfplaats van informatie binnen de gemeente in kaart wordt gebracht en op basis waarvan concrete maatregelen genomen kunnen worden om het beheer van informatie te verbeteren.

		- Het opstellen van een visie op het gemeentelijke archief- en informatiebeheer. Om deze verbetermaatregelen door te kunnen voeren, is het van belang dat het onderwerp archief- en informatiebeheer de komende jaren de blijvende aandacht heeft van alle betrokkenen en het team Informatiebeheer de middelen krijgt om verbetermaatregelen (snel) in te voeren.	
Is er reden voor extra aandacht?	nee		
Huisvesting Vergunninghouders		TOELICHTING	
De gemeente heeft volledig en tijdig voldaan aan de halfjaartaakstelling en er is geen achterstand.		**Gevraagde informatie**	**Stand van zaken**
		Voorsprong/achterstand per 1 januari 2021	Voorsprong (van 10)

		Fase interventieladder op 1 januari 2021	Taakstelling gerealiseerd
		Taakstelling eerste halfjaar 2021	96
		In het eerste halfjaar 2021 gehuisveste vergunninghouders	51
		Voorsprong/achterstand per 1 juli 2021 (doorhalen wat niet van toepassing is)	Achterstand (van 35)
		Fase interventieladder op 1 juli 2021	Signaleren
		Taakstelling tweede halfjaar 2021	78
		In het tweede halfjaar 2021 gehuisveste vergunninghouders	76
		Voorsprong/achterstand per 31 december 2021 (doorhalen wat niet van toepassing is)	Achterstand (van 37)
		Fase interventieladder op 31 december 2021	Signaleren
		Toelichting	
		De taakstelling voor 2021 bedroeg 174 te huisvesten vergunninghouders. Dat is meer dan een verdubbeling ten opzichte van de afgelopen 2 jaar. Daarnaast stijgt de behoefte aan woningen bij reguliere woningzoekenden en andere doelgroepen ook nog steeds. De provincie heeft aangegeven coulant om te gaan in de eventueel te nemen stappen op de interventieladder vanwege de medewerking aan de noodopvanglocatie in Zoetermeer. In de regionale en provinciale regietafels rond dit thema wordt gewerkt aan een voorstel voor 'matching' in de regio, waardoor kansen ontstaan voor gemeenten om elkaar te helpen bij het behalen van de taakstelling. In de jaren voorafgaand aan 2021 heeft de gemeente overigens steeds de taakstelling goed kunnen invullen.	
Is er reden voor extra aandacht?	nee		

Bijlage 3 Verbonden partijen

NV Bank Nederandse Gemeenten (BNG)	
Doel	Het doel/beleid van de gemeente is het gemeentelijke belang, samen met de andere aandeelhouders vanuit het publiek domein als bezitter van de BNG, handhaven.
Beleid	De gemeente ziet het aandelenbezit in de BNG als een duurzame (langjarige) belegging.
Financiële effecten (gemeente)	Het dividend 2019, in 2020 vastgesteld en ten gunste van het boekjaar 2020 gebracht, bedraagt € 4.500, per aandeel € 1,27 (2018 € 10.000, per aandeel € 2,85).
Risico	De politieke, economische en monetaire ontwikkelingen. BNG heeft als rating driemaal AAA.
Financieel en bestuurlijk belang	De gemeente heeft 3.510 aandelen (nominaal à € 2,50, totaal € 8.775). Dit is een belang van 0,0063%.
Bijdrage aan doelstelling programma	Het dividend is een algemeen dekkingsmiddel.
Relatie met programma	Programma OAD.
Beleidsvoornemens / beleidskader	De gemeente heeft geen specifieke beleidsvoornemens.
Vestigingsplaats	Den Haag.

Doel / openbaar belang	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Beleid /voortgang	Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.
Eigen vermogen verbonden partij	Per begin 2020: € 4.887 mln., waarvan € 4.154 mln. van aandeelhouders Per eind 2020: € 5.097 mln., waarvan € 4.364 mln. van aandeelhouders
Vreemd vermogen verbonden partij	Per begin 2020: € 144.802 mln. Per eind 2020: € 155.262 mln.
Resultaat verbonden partij	De nettowinst 2020 bedraagt € 221 mln. Na aftrek van de uitkering aan houders hybride kapitaal resteert voor de aandeelhouders € 202 mln. (2019: € 142 mln.). Hiervan wordt 50,0% uitgekeerd als dividend (€ 1,81 per aandeel, 2019 50%: € 1,27). Het resterend bedrag wordt toegevoegd aan het eigen vermogen BNG.

Stedin	
Doel	Het aandelenbezit Stedin betreft een duurzame belegging.
Beleid	De gemeente ziet het aandelenbezit in Stedin als een duurzame belegging. De gemeente heeft geen prestatiedoelstellingen.

Financiële effecten (gemeente)	Basis voor de dividenduitkering 2021 is het nettoresultaat Stedin 2020. Het nettoresultaat Stedin 2020 bedraagt € 42 mln. (2019: € 64 mln. exclusief een bijzondere baat van € 325 mln. uit verkoop van een bedrijfsonderdeel). Hiervan komt uiteindelijk € 41 mln. ter beschikking aan de aandeelhouders (2019: € 52 mln.). Van dit bedrag wordt 50% als dividend uitgekeerd aan de aandeelhouders. Dit betekent een dividend van € 481.000, € 4,14 per aandeel (2019: € 1.216.000, € 10,46 bestaande uit 50% over nettowinst aandeelhouders plus eenmalig € 20 mln.). In 2021 heeft de Raad besloten tot inschrijving op cumulatief preferente aandelen die heeft geleid tot de aanschaf in juli 2021 van 118.518 preferente aandelen voor € 8,9 mln. Dit in het kader van het versterken van het eigen vermogen van Stedin (zie ook bij Risico's). Over dit bedrag zal Zoetermeer jaarlijks 3% rente ontvangen (op jaarbasis € 267.000). Dit rentepercentage wordt ongeveer eens per 4 jaar bijgesteld aan de dan geldende rentetarieven plus een vaste opslag. De rente op de cumulatief preferente aandelen wordt in de gemeentelijke jaarrekening verantwoord in het jaar waarop de vergoeding voor de cumulatief preferente aandelen betrekking heeft. Voor 2021 betekent dit, rekening houdend met het dag van storting van het aandelenkapitaal, een inkomst uit rente op deze aandelen Stedin van € 133.500.
Risico	De potentiële investeringen ten behoeve van de Energietransitie betreffen aanzienlijke bedragen, waardoor de financieringsbehoefte de komende jaren sterk toeneemt. Als gevolg van 'Het Methodebesluit regionale netbeheerders elektriciteit en gas' (op te stellen door de toezichthouder ACM [Autoriteit Consument & Markt]) kunnen (mogelijk) de uit de hogere financieringsbehoefte voortkomende extra rente en afschrijvingslasten pas op een later moment en mogelijk niet volledig in de tarieven worden doorbelast. Inmiddels is het methodebesluit voor de periode 2022 – 2026 door de ACM vastgesteld. De gevolgen daarvan worden door Stedin doorgerekend en zullen in de loop van 2022 duidelijk worden. Met name is er druk vanuit de regionale netbeheerders (waaronder Stedin) richting ACM om de kosten voor de Energietransitie versneld en volledig in de tarieven te kunnen verwerken. Het dividend staat onder druk. De verwachting is dat het dividend Stedin de komende jaren minimaal is en daarom is vanaf 2022 het dividend Stedin op nihil begroot. Stedin bereidt in het kader van het project Lange Termijn Financiering (LTF) voorstellen voor om in de toegenomen financieringsbehoefte te voorzien, waarbij met name ook het versterken van het eigen vermogen een belangrijke rol speelt. In 2021 is de eerste tranche uitgevoerd om het eigen vermogen te versterken. Hierbij heeft Stedin bij (enkel) de aandeelhouders € 200 mln. opgehaald in de vorm van preferente aandelen. Zoetermeer heeft voor € 8,9 mln. preferente aandelen gekocht. Daarvoor wordt per jaar € 267.000 aan rente ontvangen. Op kortere termijn volgt naar verwachting nog een tweede tranche. De gewenste hoogte van deze tranche is afhankelijk van de uitkomsten van de LTF, waarbij met name ook de uitkomst van het Methodebesluit 2022 – 2026 een belangrijke rol speelt. Daarbij wordt in overleg met de aandeelhouders onder andere onderzocht of bij deze tweede tranche ook andere overheden (stakeholders) kunnen worden betrokken. Ook andere vormen van financiering voor het versterken van het eigen vermogen behoren tot de mogelijkheden.

	Stedin heeft als een rating van A-.
Financieel en bestuurlijk belang	De gemeente bezit 116.280 aandelen (een belang van 2,34%).
Bijdrage aan doelstelling programma	Het aandelenbezit Stedin betreft een duurzame belegging.
Relatie met programma	Programma OAD. Programma 3: Leefbaarheid, duurzaam en groen.
Beleidsvoornemens / beleidskader	De aandelen Stedin kunnen alleen vervreemd worden door een aan/verkoop aan overheidsinstellingen.
Vestigingsplaats	Rotterdam.
Doel / openbaar belang	Samen werk maken van een leefwereld vol nieuwe energie. Dat is onze missie. Met elkaar werken we aan een duurzame energievoorziening van vandaag en morgen. We zijn ervan overtuigd dat we de energietransitie mogelijk kunnen maken door focus op onze kerntaken voor (toekomstig) netbeheer en met excellente dienstverlening naar klanten. We richten ons daarbij op drie strategische speerpunten: beter netbeheer, energietransitie mogelijk maken en duurzame bedrijfsvoering.
Beleid /voortgang	<u>Beter netbeheer</u> • Betrouwbare netten: zodat levering van energie op hoog niveau verzekerd blijft. • Betaalbare en efficiënte dienstverlening: zodat de energie-infrastructuur zo betaalbaar mogelijk blijft. • Hoge kwaliteit van producten en diensten: zodat klanten en stakeholders goed worden bediend. <u>De energietransitie mogelijk maken</u> • Toekomstbestendige netten: onze netten geschikt maken en houden tijdens de energietransitie. • Beschikbare netinformatie: om stakeholders (marktpartijen, gemeenten) te faciliteren. • Versnellen door samenwerking: alleen door samen te werken is de energietransitie te realiseren. <u>Duurzame bedrijfsvoering</u> • Veilige werkomstandigheden: veiligheid waarborgen voor medewerkers en de omgeving. • Vakbekwame medewerkers nu en straks: onszelf ervan verzekeren dat we over de juiste vaardigheden beschikken.

	• Financieel gezond: voldoen aan onze ratio's en rendementsdoelstellingen. Positieve milieu-impact: onze eigen bedrijfsvoering verduurzamen volgens de One Planet Thinking gedachte.
Eigen vermogen verbonden partij	Per begin 2020: € 2.949 mln. Per eind 2020: € 2.891 mln.
Vreemd vermogen verbonden partij	Per begin 2020: € 4.340 mln. Per eind 2020: € 4.681 mln.
Resultaat verbonden partij	De nettowinst 2020 bedraagt € 42 mln. Na aftrek van de uitkering aan houders hybride kapitaal en een bijzondere post resteert voor de aandeelhouders € 41 mln. (2019: € 52 mln.). Hiervan wordt 50% uitgekeerd als dividend 2020, € 4,14 per aandeel (2019: € 10,46, bestaande uit 50% over nettowinst aandeelhouders plus eenmalig € 20 mln.). Het resterend bedrag wordt toegevoegd aan het eigen vermogen Stedin.

Dunea	
Doel	Het gemeentelijk belang, samen met de andere aandeelhouders vanuit het publiek domein als bezitter van Dunea, handhaven.
Beleid	Het aandelenbezit Dunea betreft een duurzame belegging.
Financiële effecten (gemeente)	Volgens de statuten keert Dunea geen winst of dividend uit aan de aandeelhouders.
Risico	Geen.
Financieel en bestuurlijk belang	Vastgelegd is dat de verdeling van de aandelen Dunea naar rato van het inwonertal van de aandeelhoudende gemeenten is: Periodiek (ongeveer eenmaal per vijf jaar, laatste maal in 2018) vindt herverdeling van het geplaatste aandelenkapitaal plaats om niet. De gemeente bezit 387.302 (9,68%) aandelen à € 5 nominaal.

	Tot 2022 werd aan precariorechten op waterleidingen € 300.000 geheven. Vanaf 2022 is het precario op ondergrondse leidingen (wettelijk) afgeschaft.
Bijdrage aan doelstelling programma	Er zijn geen specifieke beleidsvoornemens.
Relatie met programma	Programma 3: Leefbaarheid, duurzaam en groen. Programma OAD.
Beleidsvoornemens / beleidskader	In 2019 hebben aandeelhouders toestemming gegeven voor de oprichting van Dunea Warmte. Doel is om, in het kader van de energietransitie, warmte en koude uit drinkwater of oppervlaktewater te halen als alternatieve bron van verwarming of koeling. Dit is niet alleen een maatschappelijke bijdrage, maar ook een bescherming van de positie van Dunea in de ondergrond. Dunea zet in om de betrouwbaarheid van haar leveringsplicht robuuster vorm te geven door te investeren in de multi-bronnen strategie, het vergroten van de strategische zoetwatervoorraad in de duinen en het optimaliseren van het huidige systeem. Ook vraagt de kwaliteit van drinkwater als gevolg van toename in regelgeving op gebied van PFAS, de vervuiling van rivierwater en het onderhoud van het duingebied meer investeringen en beheer. Deze ontwikkelingen leiden tot hogere investeringen en exploitatiekosten en hebben ook gevolg voor de tarieven van het drinkwater. In november 2021 is in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders een besluit over de investeringen en tarieven 2022 genomen.
Vestigingsplaats	Voorburg.
Doel / openbaar belang	Onze klanten kunnen elke dag rekenen op natuurlijk, goed drinkwater en op rust en ruimte in de Randstad. Dunea zorgt voor duin & water. Water en duinen dragen bij aan een goed leven. In een veranderende wereld werkt Dunea aan haar toekomstbestendigheid. Dat doen we samen met anderen. Luisterend naar onze omgeving, komen we op voor de belangen van onze klanten en verbeteren we onze dienstverlening continu.
Beleid /voortgang	Op langere termijn willen we een gezond en groeiend bedrijf zijn dat middenin de maatschappij staat. De strategie Koers 2020 focust daarom op vier accenten: • We zijn er voor onze klanten: onderscheidend in dienstverlening en kwaliteit;

	• We zijn duinbeheerder van wereldklasse; • We strijden voor het drinkwaterbelang van de Lek en de Maas; • We zijn beter voorbereid op de toekomst door verbreding producten & diensten. Dunea is/wordt, vanwege haar kennis en leidingennetwerk, steeds meer betrokken/ingeschakeld bij projecten die een bijdrage leveren aan de energietransitie. De betrokkenheid van Dunea is van belang om bij de voorbereiding en/of realisatie van projecten waarbij gebruik wordt gemaakt van de fysieke ondergrond, de belangen van de watertaken in een zo vroeg mogelijk stadium te onderkennen. Vanwege de bepalingen in de Waterwet en de eisen van de toezichthouder heeft Dunea voor haar inzet bij projecten op gebied van de energietransitie een dochter BV opgericht. Op die manier kunnen de taken van de dochter juridisch en financieel worden onderscheiden van taken die vallen onder de uitvoering van de Waterwet. Daarnaast heeft het ruimere taakgebied van Dunea geleid tot een aanpassing van de statuten met betrekking tot het doel van Dunea en de bepalingen rond governance.
Eigen vermogen verbonden partij	Per begin 2020: € 229,8 mln. Per eind 2020 € 236,8 mln.
Vreemd vermogen verbonden partij	Per begin 2020: € 356,7 mln. Per eind 2020: € 364,2 mln.
Resultaat verbonden partij	De nettowinst 2020 bedraagt € 7,0 mln. (2019: € 8,5 mln.). Dit resultaat wordt door Dunea toegevoegd aan het eigen vermogen om haar solvabiliteit op orde te houden en om ruimte te krijgen/behouden om in haar toekomstige financieringsbehoefte te voorzien. Huitkeren van een dividend ten laste van het resultaat is statutair uitgesloten.

GR Gemeentelijke Gezondheidsdienst en Veilig Thuis Haaglanden	
Doel	Doel van de Gemeenschappelijke Regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst en Veilig Thuis Haaglanden (hierna: GR GGD en VT Haaglanden) is: a. Het bevorderen, beschermen en bewaken van de publieke gezondheid. b. Het voorkomen van en de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling De Wet publieke gezondheid verplicht gemeenten gezamenlijk een GGD in te stellen en in stand te houden. De Wet maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdwet bieden de wettelijke grondslag voor een advies- en meldpunt huiselijk

	geweld en kindermishandeling, dat op grond van de GR de uitvoeringsorganisatie Veilig Thuis wordt genoemd. De GR GGD en VT Haaglanden is de voortzetting van de GR GGD Haaglanden en is per 1 januari 2018 aangegaan door de gemeenten Den Haag, Delft, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland en Zoetermeer.
Beleid	Het takenpakket van de GR GGD en VT Haaglanden bestaat uit het basispakket GGD, het pluspakket GGD en het pakket VT. Het Algemeen Bestuur (AB) van de GR GGD en VT Haaglanden stelt het uitvoeringsniveau van de takenpakketten vast. De uitvoeringsorganisaties GGD en VT Haaglanden van de gemeente Den Haag voeren de taken uit. Om aan de relatie opdrachtgever en opdrachtnemer invulling te geven en deze te versterken zijn afspraken en voorwaarden over de uitvoering vastgelegd in een raamovereenkomst en een dienstverleningshandvest tussen de GR (het openbaar lichaam) en de gemeente Den Haag. De uitwerking van het uitvoeringsniveau van de takenpakketten is vastgelegd in een uitvoeringsovereenkomst. Tot het basispakket GGD behoren de taken die de GGD wettelijk verplicht uitvoert. Tot het pluspakket GGD behoren met name de lijkschouw, de reizigersadvisering en –vaccinatie en de gemeenschappelijke taken inzake de inspectie van seksinrichtingen. Tot het pakket VT behoren de instandhouding van een advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling en taken als voorlichting, coördinatie huisverbod en het verstrekken van informatie en advies. De deelnemende gemeenten kunnen desgewenst ook kiezen voor een lokaal pakket. Dit valt buiten de scope van de GR GGD en VT Haaglanden. De afspraken over de lokale taken worden vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst tussen de gemeente Den Haag en de betreffende regiogemeente. De lokale taken worden uitgevoerd door de betreffende uitvoeringsorganisatie GGD of VT van de gemeente Den Haag. De kosten voor de taken uit het basispakket GGD worden in rekening gebracht op basis van het inwonertal (inwonerbijdrage). Een uitzondering hierop betreft de taak Toezicht kinderopvang. Die wordt bekostigd op basis van een tarief per eenheid. Dat geldt ook voor de taken uit het pluspakket GGD. Voor het pakket VT is in de begroting een onderscheid gemaakt tussen een Wmo-deel en een jeugddeel. Het Wmo-deel komt voor rekening van de centrumgemeenten Delft en Den Haag. Bij het jeugddeel zijn de variabele lasten verdeeld op basis van o.a. het aantal meldingen en adviezen. Daarnaast worden de vaste lasten verdeeld op basis van een inwonerbijdrage.
Financiële effecten (gemeente)	De bijdrage 2021 van Zoetermeer aan de GGD voor 2021 is in totaal € 1.444.322, waarvan € 1.392.241 voor het basispakket en € 52.081 voor het pluspakket. De bijdrage Veilig Thuis voor Zoetermeer is voor 2021 vastgesteld op € 980.505. De bijdrage voor de GR-ondersteuning is vastgesteld op € 40.000. De totale bijdrage 2021 aan de GR GGD en VT Haaglanden bedraagt daarmee € 2.464.827. De cijfers zijn gebaseerd op het voorlopig rekeningresultaat 2021 GR GGD en VT Haaglanden (raadsbrief DB GR GGD en VT Haaglanden d.d. 11 februari 2022).

	De cijfers zijn nadrukkelijk onder voorbehoud van de definitieve eindafrekening met controleverklaring, instemming definitieve eindafrekening door het DB en vaststelling van de jaarstukken 2021 van de GR door het AB. Ondanks het voorwaardelijk karakter is in de gemeentelijke jaarrekening 2021 wel rekening gehouden met het voorlopige rekeningresultaat.
Risico	In de GR is bepaald dat financiële tekorten van de uitvoeringsorganisaties GGD en VT Haaglanden, die niet worden gedekt door voorzieningen in de dienstverleningsovereenkomst, niet ten laste van het openbaar lichaam komen. Kosten in verband met veranderingen in taken of eisen aan de GR als gevolg van wetswijzigingen, calamiteiten e.d. zijn – voor zover deze niet binnen bepaalde bandbreedtes vallen – voor rekening van het openbaar lichaam. Eventuele additionele kosten worden ten laste van het weerstandsvermogen van de GR gebracht en - indien deze niet toereikend is - rechtstreeks in rekening gebracht bij de GR-deelnemers.
Financieel en bestuurlijk belang	De wethouder Zorg vertegenwoordigt de gemeente in het AB. Op grond van de GR kan het AB commissies van advies instellen, waaronder vaste bestuurlijke commissies, bestaande uit leden van colleges van B&W die deelnemen aan de regeling en Veilig Thuis en/of GGD in portefeuille hebben. In de vergadering van het AB van de GR GGD en VT Haaglanden op 9 juli 2018 heeft het AB besloten om vooralsnog geen Bestuurlijke Advies Commissie voor zowel GGD als VT Haaglanden in te stellen. Mocht daar behoefte aan zijn dan kan deze door het AB worden ingesteld. Daarnaast is besloten om de ambtelijke vaste commissies van advies Veilig Thuis en GGD, bestaande uit beleidsambtenaren met Veilig Thuis en/of GGD in portefeuille, in stand te houden.
Bijdrage aan doelstelling programma	Van programma 2 Samen leven en ondersteunen zijn de volgende doelstellingen van belang: Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp en Bevorderen gezondheid, veiligheid en welbevinden.
Relatie met programma	Programma 2 Samen leven en ondersteunen.
Vestigingsplaats	Den Haag.
Beleid /voortgang	Het AB evalueert voor 1 januari 2023 en daarna ten minste eenmaal per vier jaar het functioneren van de regeling. Vanwege het aflopen van de garantstelling van de gemeente Den Haag voor de taken Epidemiologie en Gezondheidsbevordering per 1 januari 2021 is een doelmatigheidsonderzoek regionaal takenpakket Epidemiologie en Gezondheidsbevordering uitgevoerd. Eventuele consequenties hiervan worden meegenomen in de begroting 2022 en mogelijk in de begrotingswijziging 2021.

	De GR GGD VT Haaglanden richt zich ook in 2022 op het verbeteren van de sturingsinformatie en het verkleinen van de risico's voor de gemeentelijke P&C cyclus. Hier komt bij het vergroten van de aantrekkelijkheid van de organisatie voor het personeel om hen te boeien en te behouden. Voor de GGD wordt het visietraject GGD opgepakt, het resultaat gericht werken, en komt er een generiek model voor hoe om te gaan met de stijging van het inwonertal. In 2021 is de nieuwe meldcode geheel geïmplementeerd. Het nieuwe handelingsprotocol bij Veilig Thuis heeft de samenwerking met zorgpartners veranderd, waardoor er nieuwe regionale en lokale samenwerkingsafspraken zijn gemaakt. De groei van het aantal adviezen is in 2021 gestabiliseerd en het aantal meldingen is gedaald. Het is onduidelijk wat de trend is voor de komende periode. Voor 2022 ligt wederom de nadruk op het actualiseren van het rekenmodel waarmee de benodigde capaciteit wordt ingeschat, werving en behoud van vast personeel, inzet in de keten om de capaciteitsbehoefte van af te stemmen op de externe omgeving en het nemen van maatregelen om de beschikbare capaciteit beter te benutten om de wachttijden en wachtlijsten terug te dringen.
Eigen vermogen verbonden partij	Het eigen vermogen per 31-12-2020 is per saldo € 2.082.000 positief. Het bestaat uit het gerealiseerd resultaat 2020.
Vreemd vermogen verbonden partij	N.v.t.
Resultaat verbonden partij	De voorlopige eindafrekening 2021 toont op het programma GGD een voordeel ten gunste van de GR van + € 616.871 (stand per 11-02-2022). De voorlopige eindafrekening 2021 vermeldt op het programma VT een voordeel van de GR van + € 1.439.000 (stand per 11-02-2022). Wat hiervan de gevolgen zijn voor de bijdragen 2021 van de gemeente Zoetermeer aan beide programma's is hiervoor weergegeven (Financiële effecten gemeente).

GR Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden	
Doel	Het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden is een bedrijfsvoeringsorganisatie die tot doel heeft het behartigen van de belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van uitvoering van inkooptaken jeugdhulp. De bedrijfsvoeringsorganisatie is een samenwerkingsverband van de gemeenten Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Voorschoten, Wassenaar, Westland en Zoetermeer.

Beleid	De samenwerking richt zich met name op het uitvoeren van de gezamenlijke inkoop en contractering, het op verzoek namens gemeenten optreden richting leveranciers om de voorwaarden en eisen, waaronder de overeenkomsten worden afgesloten te harmoniseren en het op verzoek van een individuele (of cluster van) gemeente(n) contracteren met leveranciers.
Financiële effecten (gemeente)	De door het Servicebureau begrote uitgaven worden door de gemeenten gedragen overeenkomstig vastgelegde verdeelafspraken. De bijdrage voor Zoetermeer voor 2021 was € 339.133 (excl. BTW). Eventuele resterende tekorten worden verdeeld naar evenredigheid van het aantal inwoners van iedere gemeente.
Risico	Terugtredende deelnemers is een risico voor de continuïteit van het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden.
Financieel en bestuurlijk belang	Het bestuur van het Servicebureau gevormd door een voorzitter, plaatsvervangend voorzitter en een penningmeester. Financiële tekorten worden verdeeld naar evenredigheid van het aantal inwoners van iedere gemeente per 1 januari van het jaar voorafgaande aan het jaar waarop de begroting betrekking heeft.
Bijdrage aan doelstelling programma	Het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden draagt bij aan de doelstelling Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp.
Relatie met programma	Programma 2 Samen leven en ondersteunen.
Vestigingsplaats	Pijnacker-Nootdorp.
Beleid /voortgang	In 2020 is de gemeenschappelijke regeling gewijzigd naar een regeling voor onbepaalde tijd. De naam van de regeling is daarbij tevens gewijzigd van Inkoopbureau H-10 naar Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden.
Eigen vermogen verbonden partij	Per eind 2020: € 43.687.
Vreemd vermogen verbonden partij	N.v.t.

Resultaat verbonden partij	N.v.t.

Veiligheidsregio Haaglanden	
Doel	Het bevorderen van de veiligheid van allen die zich in het gebied van de veiligheidsregio bevinden door de samenwerking tussen burgers, private en publieke partijen te stimuleren en te faciliteren.
Beleid	De VRH is een door de Wet Veiligheidsregio's verplichte gemeenschappelijke regeling die regionaal de belangen behartigt op het gebied van brandweerzorg en zorg. De 'kolom' Zorg van de VRH bestaat uit de GHOR (Geneeskundige Hulpverleningsorganisaties in de Regio) en de geneeskundige meldkamer (GnkM), die ook de Meldkamer Ambulancezorg (MKA) omvat. Naast een gemeenschappelijke regeling is de VRH ook een regionaal samenwerkingsverband met betrekking tot rampenbestrijding en crisisbeheersing.
Financiële effecten (gemeente)	De bijdrage voor 2021 is € 9.778.000.
Risico	Het weerstandsvermogen van de VRH is op orde.
Financieel en bestuurlijk belang	De gemeente Zoetermeer heeft zowel een financieel als bestuurlijk belang in de VRH. De vertegenwoordiger is burgemeester Bezuijen (lid van het Algemeen Bestuur).
Bijdrage aan doelstelling programma	Versterken van de brandveiligheid en voorzien en beheersen van de gevolgen van een mogelijke ramp.
Relatie met programma	Programma 5 Veiligheid.
Beleidsvoornemens / beleidskader	De brandweerzorg was en blijft de komende jaren gericht op het waarborgen van de fysieke veiligheid in de regio met focus op het leveren van zorg op maat, op basis van de hulpvraag, maatschappelijke ontwikkelingen én met inachtneming van de mogelijke risico’s. De thema’s verdichting, energietransitie en duurzame inzetbaarheid worden

	verder uitgewerkt. Op basis van deze risico's wordt ingezet op de doorontwikkeling van materieel en procedures én het blijven investeren in de ontwikkeling van kennis. De 'zorg'kolom richt zich voor de komende jaren op het verbreden van het netwerk en het creëren van een gedeeld geneeskundig beeld. Het Transitieakkoord (TA) 'Meldkamer van de Toekomst' uit 2013 is nu in de eindfase beland. Met de overdracht van het beheer zijn afspraken gemaakt en vastgelegd in de regeling hoofdlijnen beleid en beheer meldkamers, die samen met de wet Wijziging meldkamers geldt vanaf 1 juli 2020. In het beleid van Rampenbestrijding en crisisbeheersing wordt rekening gehouden met een samenleving die steeds complexer wordt. Goede samenwerking kan het effect van een ramp of crisis beperken en bijdragen aan de continuïteit van de samenleving.
Vestigingsplaats	Den Haag.
Doel / openbaar belang	De VRH behartigt de belangen van de gemeenten op het gebied van: brandweerzorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening. De VRH beoogt: · betere bescherming burgers; · betere hulpverlening en nazorg; · brandweerzorg, zorgen rampenbestrijding en crisisbeheersing; · versterking bestuurlijke en operationele slagkracht.
Beleid /voortgang	De kerntaken van de VRH zijn: · risicobeheersing (brandveiligheid); · incidentenbestrijding (redden mens en dier); · rampenbestrijding en crisisbeheersing. Daarbij zijn voorkomen, beperken, bestrijden en nazorg aandachtsgebieden.
Eigen vermogen verbonden partij	Per eind 2020: € 8,2 mln.
Vreemd vermogen verbonden partij	Per eind 2020: € 118,7 mln.

Resultaat verbonden partij	Het gerealiseerde resultaat over het jaar 2020 bedraagt voordelig € 3,0 mln. Het resultaat van 2021 is nog onbekend.

Omgevingsdienst Haaglanden	
Doel	De gemeenschappelijke regeling is getroffen ter ondersteuning van de deelnemers bij de uitvoering van hun taken op het gebied van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), alsmede de in artikel 5.1 Wabo genoemde wetten: • Wet Natuurbescherming • Kernenergiewet • Monumentenwet 1988 • Natuurbeschermingswet 1998 • Ontgrondingenwet • Wet bescherming Antarctica • Wet bodembescherming • Wet geluidhinder • Wet inzake de luchtverontreiniging • Wet milieubeheer • Wet ruimtelijke ordening • Waterwet • Woningwet
Beleid	Als principe geldt dat de deelnemers verantwoordelijk zijn voor het beleid. Beleidsvorming gebeurt aan de hand van landelijke kaders, landelijke regelgeving, aanwezige eigen beleidsruimte en gemeentelijke en provinciale bestuurlijke ambities. De uitvoering van deze beleidskaders wordt gelegd bij de ODH, voor zover het de uitvoering van over te dragen taken betreft. Bij het ontbreken van beleidsdocumenten volgt de ODH de voor die betreffende overheid geldende landelijke wet- en regelgeving en/of adviseert de opdrachtgevers om beleid op te stellen.
Financiële effecten (gemeente)	De deelnemersbijdrage 2022 voor Zoetermeer bedraagt € 1.169.381. In 2016 is de begroting overgegaan naar een begroting op outputbasis. Met ingang van 2019 worden producten en diensten met de individuele deelnemers verrekend op basis van nacalculatie.

Risico	Om goed zicht te houden op het niveau van taakuitvoering, de omvang van de taakuitvoering per deelnemer versus de door de deelnemer beschikbaar gestelde middelen, is 3 jaar na aanvang van de ODH (in 2015) een evaluatie uitgevoerd. Eventuele risico's (bestuurlijk, financieel, uitvoering) zijn door de ODH in beeld gebracht. De strategische koers voor de periode t/m 2020 zijn in het koersplan 2018- 2021 beschreven.
Financieel en bestuurlijk belang	De gemeente heeft zowel een financieel als bestuurlijk belang in de regeling. De deelnemers zijn samen eigenaar van de ODH en sturen deze samen aan. De vertegenwoordiger is met ingang van 2 juli 2015 wethouder Paalvast (lid AB en DB) en voorzitter van zowel het Algemeen Bestuur als het Dagelijks Bestuur.
Bijdrage aan doelstelling programma	De ODH zorgt voor een zo eenduidig mogelijke taakuitvoering in het gehele gebied van Haaglanden, met maatwerkafspraken als het gaat om ambities en bestuurlijke keuzes van de individuele organisaties. De ODH zorgt er voor dat de taakuitvoering beduidend efficiënter gaat plaatsvinden dan de som van de huidige taakuitvoering in de situatie voorafgaand aan de start van de ODH.
Relatie met programma	Programma 5 Veiligheid (onderdeel toezicht en handhaving). Programma 6 Dienstverlening en Samenspraak (onderdeel vergunningverlening).
Beleidsvoornemens / beleidskader	De ODH is een samenwerkingsverband van de deelnemende gemeenten en de provincie Zuid-Holland o.b.v. de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (ingangsdatum 1 april 2013).
Vestigingsplaats	Den Haag.
Doel / openbaar belang	Op grond van het beoogde profiel en de daarbij behorende kenmerken is aan de ODH een aantal concrete doelstellingen verbonden. Deze zijn als volgt: • Zorgt ervoor dat de taakuitvoering gaat voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen zoals die gelden voor robuustheid, onder voorwaarde dat zij daarvoor de opdracht en de financiële middelen krijgt. • Zorgt voor een goede afstemming/samenwerking met partijen. • Zorgt voor een zo eenduidig mogelijke taakuitvoering in het gehele gebied van Haaglanden, met maatwerkafspraken als het gaat om ambities en bestuurlijke keuzes van de individuele organisaties. • Zorgt ervoor dat de taakuitvoering beduidend efficiënter gaat plaatsvinden dan de som van de huidige taakuitvoering in de situatie voorafgaand aan de start van de ODH. • Zorgt voor een breder pallet aan ontwikkelingsmogelijkheden in termen van specialisme vorming en doorgroeimogelijkheden dan de huidige die er zijn binnen de deelnemende organisaties. • Zorgt ervoor dat specifieke expertise wordt geborgd en waar mogelijk verder wordt uitgebouwd.

	• Zorgt als klantgerichte organisatie voor borging van de relaties en contacten met de deelnemers c.q. opdrachtgevers (bestuurlijk en ambtelijk) en de bedrijven.
Beleid /voortgang	De ODH staat voor professionele dienstverlening op gebied van milieuvergunningverlening en –handhaving en op het gebied van complexe milieu en ruimtelijke ordeningstaken in de regio Haaglanden. Uitgangspunten daarbij zijn slagvaardigheid en kwaliteit. De ODH geeft hieraan vorm door de capaciteit en gespecialiseerde kennis van de aan deze gemeenschappelijke regeling deelnemende overheden te bundelen. Eén van de nog in te vullen ambities van de ODH is het groeien naar een gezamenlijk ambitieniveau binnen vijf jaar na start. De meerwaarde van de ODH ligt de komende jaren vooral op het gebied van complexe milieu- en ruimtelijke ordeningstaken.
Eigen vermogen verbonden partij	31-12-2019: € 1.071.385 31-12-2020: € 1.071.385
Vreemd vermogen verbonden partij	31-12-2019: € 17.357.762 31-12-2020: € 18.667.793
Resultaat verbonden partij	De jaarrekening 2020 sluit met een onverdeeld positief resultaat van € 483.451.

Gemeenschappelijke Regeling Bleizo	
Doel	De Gemeenschappelijke Regeling Bleizo is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Zoetermeer en Lansingerland. GR Bleizo heeft als doel realisatie van de Vervoersknoop Bleizo en het ontwikkelen van het gebied rondom de Vervoersknoop tot een hoogwaardig gebied met functies als kantoren, bedrijven en leisure.
Beleid	Het ontwikkelen van het gebied rond het OV-knooppunt Bleizo, vindt plaats volgens de in 2014 door de raden vastgestelde ontwikkelingsaanpak “Ontwikkeling Bleizo van plan naar strategie”. De ontwikkeling van het gebied richt zich onder andere op functies die goed passen bij het OV-knooppunt. De gemeente Zoetermeer en Lansingerland hebben in 2021 een ontwikkelperspectief PROEFtuin Bleizo vastgesteld. Dit ontwikkelperspectief richt zich op een duurzame stedelijke ontwikkeling met ruimte voor wonen, werken en voorzieningen.

Financiële effecten (gemeente)	Er zijn geen directe geldstromen tussen de gemeente Zoetermeer en de GR Bleizo. De deelnemende gemeenten delen ieder voor 50% in de winst of in het verlies van de gemeenschappelijke regeling. De grondexploitatie laat aan het einde van de looptijd een positief resultaat zien van € 10,5 mln. (NCW per 1-1-2021) voor belastingen. Tussentijdse bewaking van het resultaat geschiedt door het periodiek herzien van de grondexploitatie. De deelname in de gemeenschappelijke regeling heeft verder geen structureel financieel effect op de begroting. Voor het ontwikkelperspectief zijn de financiële effecten doorgerekend. Uitgangspunt van het ontwikkelperspectief is dat het huidig resultaat van de grondexploitatie het minimale financiële resultaat is.
Risico	De risico's kunnen worden gedekt vanuit het resultaat van de grondexploitatie. Met het vaststellen van een nieuwe ontwikkelperspectief en ontwikkelstrategie zullen ook de risico's veranderen.
Financieel en bestuurlijk belang	De deelname in de gemeenschappelijke regeling heeft geen structureel financieel effect op de begroting. De vertegenwoordiging in de gemeenschappelijke regeling is als volgt: Algemeen bestuur: wethouder Iedema en raadsleden Van Steenis en Zinck. Dagelijks bestuur: wethouders Iedema en Rosier (tot 01-12-2021) en Van Driel per 01-12-2021.
Bijdrage aan doelstelling programma	Het sleutelproject Bleizo ligt buiten de gemeentegrenzen van Zoetermeer maar is van directe invloed op de ontwikkeling van Zoetermeer.
Relatie met programma	Programma 7 Inrichting van de stad.
Beleidsvoornemens / beleidskader	Versterken van de OV-bereikbaarheid, imago, economie en werkgelegenheid van Zoetermeer.
Vestigingsplaats	Lansingerland.
Doel / openbaar belang	De GR Bleizo opereert binnen een publiekrechtelijke setting met name in privaatrechtelijke zin.
Beleid /voortgang	In 2018 is door een stedenbouwkundig bureau onderzocht of er een optimaler programma/ontwikkeling kan worden gevonden voor het gebied Bleizo-West met specifiek de toevoeging woningbouw, waardoor tevens een positieve bijdrage aan de vervoerswaarde van het OV-knooppunt wordt gecreëerd. Vervolgens is vanuit de beide in de GR deelnemende gemeenteraden verzocht om een nader onderzoek naar de contexten van de ontwikkeling van het gebied Bleizo-West.

	Na presentatie van de resultaten van dit onderzoek in januari 2020 is in mei 2020 door de colleges van Lansingerland en Zoetermeer een bestuurlijke vervolgopdracht Bleizo-West vastgesteld. In 2021 is verder gewerkt aan de uitvoering van deze bestuurlijke vervolgopdracht Bleizo-West. Voor het deelgebied Bleizo-Oost waren in 2020 alle kavels uitgegeven. Eind 2020 en in 2021 zijnde nieuwe ontwikkelingen in dit gebied opgeleverd.
Eigen vermogen verbonden partij	Het eigen vermogen bedraagt € 3,7 mln. per ultimo 2020. Dit is opgebouwd via door de BBV-richtlijnen voorgeschreven tussentijdse winstnemingen.
Vreemd vermogen verbonden partij	Per 1-1-2020: € 78 mln. Per 31-12-2020: € 43,5 mln.
Resultaat verbonden partij	De grondexploitatie laat aan het einde van de looptijd een positief resultaat zien van € 10,5 mln. (NCW per 1/1/2021).

Bedrijvenschap Hoefweg/Prisma	
Doel	De Gemeenschappelijke Regeling Bedrijvenschap Hoefweg is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Zoetermeer en Lansingerland. Het doel is het ontwikkelen van vestigingsmogelijkheden voor bedrijven uit Lansingerland en Zoetermeer, alsmede uit de Metropoolregio Rotterdam Den Haag, alsmede voor bedrijven van elders die een belangrijke bijdrage leveren aan de werkgelegenheid.
Beleid	De van de algemene doelstelling “realiseren van een bedrijventerrein” afgeleide subdoelstellingen zijn vastgelegd en financieel vertaald in de grondexploitatie van het bedrijvenschap. Partijen zijn met de marktpartijen die ook grondposities bezitten een vorm van samenwerking (CV/BV-structuur) overeengekomen, genaamd Prisma, die gericht is op een optimale en integrale realisering van het gehele plangebied.
Financiële effecten (gemeente)	De gemeente Zoetermeer neemt op basis van 50%-50% verdeling deel in de gemeenschappelijke regeling. Dat betekent dat de gemeente voor 50% participeert in het tekort of het overschot dat de gemeenschappelijke regeling uiteindelijk behaalt met de ontwikkeling van haar deel van het bedrijventerrein Prisma. De huidige verwachting is dat de grondexploitatie wordt afgesloten met een verwacht positief resultaat van € 12,1 mln. (NCW per 1-1-2021). Tussentijdse bewaking van dat resultaat gebeurt door het periodiek herzien van de

	grondexploitatie. De deelname in de gemeenschappelijke regeling heeft geen structureel financieel effect op de begroting.
Risico	Het risico bestaat dat het resultaat van de grondexploitatie minder positief wordt. Eventuele tegenvallers worden dan in eerste instantie opgevangen binnen het verwachte positieve resultaat van de grondexploitatie. Uit de risicoanalyse van de actualisatie van de grondexploitatie per 1-1-2021 blijkt dat alle ingeschatte risico's opgevangen kunnen worden binnen het resultaat van de grondexploitatie.
Financieel en bestuurlijk belang	De deelname in de gemeenschappelijke regeling heeft geen structureel financieel effect op de begroting. De vertegenwoordiging in de gemeenschappelijke regeling is als volgt: • Algemeen bestuur: twee wethouders en twee raadsleden van Zoetermeer. • Dagelijks bestuur: twee wethouders.
Bijdrage aan doelstelling programma	De ontwikkeling van het bedrijventerrein heeft een directe positieve invloed op de werkgelegenheid en het vestigingsklimaat voor bedrijven in Zoetermeer en haar omgeving.
Relatie met programma	Programma 7 Inrichting van de stad.
Beleidsvoornemens / beleidskader	Het realiseren van vestigingsmogelijkheden voor bedrijven door het aanbieden van bouwrijpe grond. Dit leidt tot een toename van de werkgelegenheid voor onder andere de Zoetermeerse bevolking.
Vestigingsplaats	Lansingerland.
Doel / openbaar belang	De GR Hoefweg opereert binnen een publiekrechtelijke setting met name in privaatrechtelijke zin.
Beleid /voortgang	De Samenwerkingsovereenkomst Prisma zoutot 2021 lopen. Wegens een juridisch dossier kon in 2021 de samenwerking tussen Bedrijvenschap Hoefweg en de private partijen MRPD en Maasstede Bleiswijk BV niet worden beëindigd en konden de vennootschappen CV Prisma Bleiswijk en Prisma Bleiswijk Beheer BV in 2021 niet worden geliquideerd.. Voor 2021 stonden de werkzaamheden rond de afwikkeling van een juridisch dossier en daarmee de afsluiting van Prisma en van het Bedrijvenschap centraal. Ca. 6 hectare van het gebied van Bedrijvenschap Hoefweg maakt deel uit van het onderzoek naar de toekomstige ontwikkelingsrichting voor het gebied Bleizo-West, zoals hierboven genoemd in de tekst van de GR Bleizo. Deze gronden kunnen overgeheveld worden naar de grondexploitatie Bleizo.

Eigen vermogen verbonden partij	Het Bedrijvenschap Hoefweg heeft per 31-12-2020 een eigen vermogen van € 9,5 mln. Dit is opgebouwd via door de BBV-richtlijnen voorgeschreven tussentijdse winstnemingen. Op basis van de verwachting van een positief eindresultaat van de grondexploitatie wordt aan het einde van de looptijd een voordelig saldo verwacht dat voor 50% ten gunste van Zoetermeer komt.
Vreemd vermogen verbonden partij	Per 1-1-2020: € 35,0 mln. Per 31-12-2020: € 16,0 mln.
Resultaat verbonden partij	De grondexploitatie laat een positief eindresultaat zien aan het einde van de looptijd van € 12,1 mln. NCW op prijspeil 1-1-2021. Er wordt tussentijds geen winst uitgekeerd. Van het saldo aan het einde van de looptijd komt 50% ten gunste van de gemeente Zoetermeer.

Metropoolregio Rotterdam Den Haag	
Doel	Het realiseren van een welvarende en bereikbare Metropoolregio Rotterdam Den Haag door het vrijwillig samenwerken met 23 gemeenten.
Beleid	Om deze doelstelling te halen wordt er in de MRDH gezamenlijk gewerkt aan het verbeteren van de bereikbaarheid en het vernieuwen van de economie. Daarbij is de op 12 juli 2019 vastgestelde Strategische Agenda MRDH 2022 leidend. Het strategische kader voor de begroting 2022 wordt gevormd door de vier ambities die in de strategische agenda zijn opgenomen: Vernieuwen economie, versterken stad en omgeving, verbeteren bereikbaarheid en veranderen energie. Vanuit de Vervoersautoriteit wordt gewerkt aan: de schaalsprong openbaar vervoer, het metropolitane fietsroute netwerk, ketenmobiliteit, verbeteren doorstroming op aansluitingen van hoofdwegen op het onderliggende wegennet, innovaties op het gebied van mobiliteit, CO2-reductie in het verkeer en het vergroten van de verkeersveiligheid. Vanuit het Economisch Vestigingsklimaat wordt gewerkt aan het stimuleren van innovatie en economische groei, de verbeteren aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt, aan ruimte om te werken, het stimuleren van groen en recreatie als vestigingsfactor en een goede digitale connectiviteit. Tenslotte zet de MRDH in op meer regionale samenwerking bij de energietransitie. Dit gebeurt in het (Ambtelijk en Bestuurlijk) Netwerk Energie. De regionale energiestrategie Rotterdam – Den Haag is via dit netwerk tot stand gekomen.

Financiële effecten (gemeente)	De gemeente Zoetermeer heeft op haar begroting jaarlijks een inwonerbijdrage voor de bijdrage aan het economisch vestigingsklimaat van de MRDH opgenomen. In 2021 komt dit op € 2,72 per inwoner, totaal € 340.770.
	Voor het eventueel wegvallen van een deel van de inwonersbijdrage voor het Economisch vestigingsklimaat is in 2015 een reserve gevormd. Begin 2019 is een geactualiseerde beleidsnota Risicomanagement en Weerstandsvermogen opgesteld. De beleidsnota is 12 juli 2019 vastgesteld. Voor de activiteiten binnen verkeer en vervoer is binnen de projecten een risicobuffer aanwezig. Wanneer deze niet toereikend is worden projecten uitgesteld of wordt de bijdrage vanuit BDU-middelen lager. Voor risico's die samenhangen met de strategische agenda economisch vestigingsklimaat is (nog) geen weerstandsvermogen beschikbaar. De MDRH zal extra prudent zijn bij het aangaan van verplichtingen. Voor de infrastructurele projecten voor de komende jaren wordt overgegaan tot een 'overplanning'. Dat kan inhouden dat in enig jaar het BDU-fonds (tijdelijk met een maximum van 3 jaar) negatief is. Aan het einde van deze periode dient het saldo nihil te zijn. Voor 2021 en de meerjarenbegroting tot en met 2024 worden geen tekorten voorzien. Wel staan door rijkskortingen op de BDU-middelen en de stijgende kosten op de exploitatie de investeringsruimte onder druk.
Risico	De MRDH heeft in december 2016 de verantwoordelijkheid voor de financiering van de investeringen in railvoertuigen en railinfrastructuur van de regionale OV-bedrijven overgenomen van de gemeenten Den Haag en Rotterdam. Dat brengt risico's met zich mee, die in een in 2016 uitgevoerd extern onderzoek nader zijn geduid. Om de risico's te dekken is een reserve gevormd die gevoed wordt vanuit een opslag die de vervoersbedrijven betalen. Voor het eventueel wegvallen van een deel van de inwonersbijdrage voor het Economisch vestigingsklimaat is in 2015 een reserve gevormd. Begin 2019 is een geactualiseerde beleidsnota Risicomanagement en Weerstandsvermogen opgesteld. De beleidsnota is 12 juli 2019 vastgesteld. In 2021 is beleidsnota reserves, voorzieningen en fondsen geactualiseerd en vastgesteld. De covid-19 crisis heeft in 2020/21 en vermoedelijk ook komende jaren een grote invloed op het gebruik van het openbaar vervoer. Hiervoor hebben de vervoerbedrijven in de MRDH (RET en HTM) ondersteuning gehad van het rijk. Ondanks deze steun zal er invloed zijn op de financiële positie van de vervoersbedrijven. In hoeverre de bedrijfsvoering tijdig zal kunnen/moeten worden aangepast of dat het rijk verder bijspringt vormt een punt van aandacht. De invloed van corona op de MRDH als concessieverlener is daarbij nog niet uitgewerkt. De begroting 2022 is opgesteld onder de reguliere, niet-corona, condities.

Financieel en bestuurlijk belang	De gemeente Zoetermeer heeft op haar eigen begroting jaarlijks een inwonerbijdrage voor de bijdrage aan het economisch vestigingsklimaat van de MRDH opgenomen. De MRDH draagt verantwoordelijkheid voor het openbaar vervoer in Zoetermeer. Daarnaast zijn leden van het college en de gemeenteraad lid van een of meer gremia van de MRDH: • De burgemeester is lid van het Dagelijks en Algemeen Bestuur; • Wethouder van Driel is lid van de bestuurscommissie Economisch Vestigingsklimaat, vicevoorzitter en lid van het presidium; • Wethouder Iedema is lid van de bestuurscommissie Vervoersautoriteit; • Vanuit de gemeenteraad zijn er voor de adviescommissie Vervoersautoriteit en Economisch Vestigingsklimaat ieder twee gemeenteraadsleden en voor de rekeningcommissie een gemeenteraadslid.
Bijdrage aan doelstelling programma	1.3 Bevorderen vestigings-en ondernemersklimaat 1.4 Bevorderen groei werkgelegenheid 3.1 Bevorderen duurzame ontwikkeling 7.2 Bevorderen vernieuwende en gewenste functies voor stad en regio 7.4 Behouden goede bereikbaarheid en bevorderen verkeersveiligheid
Relatie met programma	Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen Programma 7 Inrichting van de stad
Beleidsvoornemens / beleidskader	Uitvoering geven aan de in de Strategische Agenda MRDH opgenomen ambities.
Vestigingsplaats	Rotterdam.
Doel / openbaar belang	Realisatie van een duurzame internationale metropoolregio waarin bewoners en bedrijven zich optimaal kunnen ontplooien, (internationale) bezoekers zich welkom voelen en belangrijke bestemmingen eenvoudig en goed bereikbaar zijn.
Beleid /voortgang	• Bijdrage aan voorbereiding van de Metropolitane snelfietsroutes • Bijdrage aan uitvoering RNet-verbindingen Zoetermeer-Leiden, Zoetermeer-Rotterdam en Zoetermeer-Delft • Ontwikkeling van lightrailverbinding Zoetermeer-Rotterdam

	• Verbetering van de verkeersafwikkeling aansluiting A12 • Aanpakken knelpunten geluidsoverlast/luchtkwaliteit • Uitvoering programma Duurzame mobiliteit • Uitvoering geven aan regionale samenwerking • Voortzetten innovatieve maatregelen gericht op ander reisgedrag • Ontwikkeling dan wel transformatie van de ‘werklocaties’: van kantoren en bedrijventerreinen • Werkplaats Metropolitaan OV • Bijdrage detailhandelsbeleid: Dorpsstraat • Bijdrage aan project innoveren met data in het mkb
Eigen vermogen verbonden partij	Per begin 2020: € 22,0 mln. Per eind 2020: € 30,2 mln.
Vreemd vermogen verbonden partij	Per begin 2020: € 1.472,5 mln. Per eind 2020: € 1.555,7 mln.
Resultaat verbonden partij	2020 € 8,2 mln. (2019: € 6,7 mln.)

Werkbedrijf De Binnenbaan BV	
Doel	De Binnenbaan is een maatschappelijke onderneming die werkgevers en werkzoekenden in Zoetermeer, Rijswijk, Leidschendam-Voorburg en de regio succesvol samenbrengt. De Binnenbaan is uitvoerder van de Wsw voor de gemeenten Zoetermeer, Leidschendam-Voorburg en Rijswijk. Daarnaast is De Binnenbaan voor de gemeente Zoetermeer dé uitvoerder van haar re-integratie-activiteiten en biedt De Binnenbaan trajecten aan nieuwschut en re-integratie-kandidaten uit Leidschendam-Voorburg. Alle drie de gemeenten zijn aandeelhouder van de onderneming. De gemeente Zoetermeer is met 98 procent van de aandelen de grootste aandeelhouder. De andere twee gemeenten hebben elk één procent van de aandelen. De Binnenbaan gelooft in de kracht en talenten van mensen, juist ook wanneer zij belemmeringen ervaren om op de arbeidsmarkt actief te zijn. Het werkbedrijf biedt begeleiding naar en ondersteuning bij betaald werk. Betaald werk is de beste basis voor een actieve, sociale en financieel zelfstandige deelname aan de samenleving. De Binnenbaan biedt als maatschappelijke onderneming een brug naar de arbeidsmarkt, waarbij ze kandidaten

	ondersteunen en werkgevers ontzorgen. In een inclusieve arbeidsmarkt is er voor meer mensen een kans op werk. Hierbij biedt het werkbedrijf een unieke combinatie van expertise over ontwikkeling, begeleiding en werk. De Binnenbaan is ondernemend, innovatief en resultaatgericht.
Beleid	De missie, visie, kansen en bedreigingen voor De Binnenbaan zijn vertaald in vijf Ontwikkelsporen voor de komende jaren, waarbij voor elk van de sporen een afdeling als trekker fungeert: 1. Adequate diagnose en monitoring (afdeling Ontwikkeling) 2. Effectieve en doelmatige mens- en arbeidsontwikkeling (afdeling Ontwikkeling) 3. Werkgevers aantrekken en het matchen met kandidaten (WSP) 4. Organiseren van passende en zo regulier mogelijke werkplekken (afdeling Werk) 5. Sturen op synergie, resultaat en innovatie (directie, beleid en bedrijfsvoering)
Financiële effecten (gemeente)	Met onderhandelingsresultaat hebben de deelnemende gemeenten hebben een vast tarief afgesproken voor de uitvoering van de Wsw. Daarnaast bekostigd de gemeente Zoetermeer de uitvoering van de Participatiewet re-integratie met lumpsumbudgetten. Gemeente Leidschendam-Voorburg koopt uitvoering van de Participatiewet re-integratie in tegen vast tarief. Gemeente Rijswijk koopt groenonderhoud tegen vast tarief in. De gemeente Zoetermeer is verantwoordelijk voor een eventueel exploitatietekort van De Binnenbaan. De gemeente Zoetermeer heeft in de Opdracht- en budgetbrief 2021 de volgende budgetten beschikbaar gesteld. Voor de kosten Wsw is voor 2021 met € 7.553.503 rekening gehouden met een risico-opslag/exploitatie van € 184.947. Het budget voor de dienstverlening participatie bedraagt € 2.916.000. Hiernaast is voor de jaren 2021, 2022 en 2023 een impulsbudget beschikbaar van € 251.500. Met het impulsbudget wordt extra ruimte gegeven om invulling te geven aan innovatie, professionalisering en cultuurontwikkeling bij de Binnenbaan. Voor 2021 is in totaal € 18.742.450 beschikbaar en het impulsbudget van € 251.500.
Risico	De dalende rijksbijdrage en instroomstop leidt bij ongewijzigd beleid tot een stijgende gemeentelijke bijdrage.
Financieel en bestuurlijk belang	De Binnenbaan BV is een privaatrechtelijke rechtspersoon en kent drie aandeelhouders. Zoetermeer houdt 98% van de aandelen, Leidschendam-Voorburg en Rijswijk allebei 1% van de aandelen. De Binnenbaan kent een driehoofdige Raad van commissarissen De wethouder Werk en Inkomen en de wethouder Financiën vertegenwoordigen de gemeente Zoetermeer in de Algemene vergadering van aandeelhouders

Bijdrage aan doelstelling programma	Bieden van passende arbeid en begeleiding aan mensen met een arbeidshandicap en re-integratie van werkzoekenden.
Relatie met programma	Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie.
Beleidsvoornemens / beleidskader	Zie bij Beleid.
Vestigingsplaats	Statutaire vestigingsplaats in Rijswijk; Hoofdvestiging in Zoetermeer, nevenlocaties in Leidschendam-Voorburg en Rijswijk.
Doel / openbaar belang	Werkvoorziening voor personen met een arbeidshandicap en re-integratie van werkzoekenden. Dat is een publiek belang.
Beleid /voortgang	De drie aandeelhoudende gemeenten voeren regie op De Binnenbaan BV uit hoofde van de opdrachtgeversrol en de eigenaarsrol.
Eigen vermogen verbonden partij	Er zijn nog geen financiële gegevens over 2020 of 2021.
Vreemd vermogen verbonden partij	Er zijn nog geen financiële gegevens over 2020 of 2021.
Resultaat verbonden partij	Er zijn nog geen financiële gegevens over 2020 of 2021.

VNG	
Doel	De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is de organisatie die alle gemeenten in Nederland en de overzeese gebieden verbindt. De vereniging heeft als doel om de lokale overheid te versterken, zodat gemeenten hun inwoners optimaal kunnen bedienen. Belangenbehartiging, kennisuitwisseling en het gezamenlijk uitvoeren van maatschappelijke opgaven zijn de kerntaken van de VNG.

Beleid	Gemeenten houden zich bezig met een breed scala van onderwerpen. De VNG houdt zich dan ook bezig met alle beleidsvelden waar gemeenten zich mee bezig houden.
Financiële effecten (gemeente)	Het bedrag dat een gemeente aan contributie betaalt, is (gestaffeld) afhankelijk van het aantal inwoners. Het uitgangspunt voor het aantal inwoners wordt per 1 januari van het betreffende jaar bepaald aan de hand van de cijfers van het CBS: Zoetermeer had op 1 januari 2021 125.285 inwoners. Zoetermeer valt onder de categorie van 25.000 tot 200.000 inwoners en betaalt €1,707 per inwoner over de eerste 5000 inwoners, €1,586 per inwoner tussen de 5.000 en 25.000 inwoners en €1,350 per inwoner voor alle inwoners tussen de 25.000 en de 200.000:. Voor 2021 resulteert dit tot € 175.840,75. De contributie steeg in 2021 met 3,9%. Hiervan is 2,9% bedoeld voor compensatie van loon- en prijsstijgingen en is 1% bedoeld om te groeien richting de volledige dekking van de kosten van de kernorganisatie vanuit de contributie. Zie https://vng.nl/sites/default/files/2020-06/3.-contributievoorstel-vng-voor-2021.pdf voor meer informatie over de contributiesystematiek.
Risico	Geen.
Financieel en bestuurlijk belang	Momenteel zijn op persoonlijke titel wethouder Van Driel lid van de Commissie Participatie, Schuldhulpverlening en Integratie en Wethouder Iedema lid van het college voor Arbeidszaken.
Bijdrage aan doelstelling programma	De inspanningen op het gebied van belangenbehartiging, kennisuitwisseling en het gezamenlijk uitvoeren van maatschappelijke opgaven van de VNG dragen bij aan alle programma’s.
Relatie met programma	Alle.
Beleidsvoornemens / beleidskader	https://vng.nl/artikelen/ontwikkeling-verenigingsstrategie-gemeenten-2024 https://vng.nl/sites/default/files/2021-05/06a_vng-kadernota_2022.pdf Vijf inhoudelijke thema’s; de informatiesamenleving, de gemeentelijke uitvoering, het fysieke domein, de inclusieve samenleving en het democratisch besturen.
Vestigingsplaats	Den Haag.

Doel / openbaar belang	Drie pijlers, kennisdeling, belangenbehartiging en dienstverlening voor gemeenten vormen de basis van de vereniging.
Beleid /voortgang	Om de vier jaar presenteert de VNG haar strategie. De huidige versie is de verenigingsstrategie 2020-2024. Voor de komende vier jaar hebben de gemeenten gezamenlijk in kaart gebracht wat de belangrijkste thema's voor de komende jaren zijn en wat deze betekenen voor de rol en het functioneren van het lokaal bestuur.
Eigen vermogen verbonden partij	Eind 2020: € 62,379 mln.
Vreemd vermogen verbonden partij	Eind 2020: vreemd vermogen= schulden (€ 90,980 mln.) en voorzieningen (€ 3,739 mln.) = € 94,719 mln.
Resultaat verbonden partij	Resultaat 2020: € 624.000 negatief Onverdeeld resultaat 2020 (na dekking uit eigen vermogen): €16.000 negatief

Stichting BusinessPark Haaglanden (BPH)	
Doel	Het versterken van de regionale samenwerking tussen de deelnemende gemeenten op het gebied van bedrijfshuisvesting ten behoeve van het behouden en vestigen van bedrijven en daarmee de werkgelegenheid in de Haagse regio. Met de samenwerking het thema 'werken' een gelijkwaardige plek geven in de complexe integrale verstedelijkingsopgave. Deelnemende gemeenten zijn: Den Haag, Rijswijk, Midden-Delfland, Pijnacker Nootdorp, Delft, Leidschendam-Voorburg en Zoetermeer.
Beleid	De Stichting tracht haar doel te bereiken door onder meer: • Het (verder) professionaliseren van het regionaal loket (front-office) van Businesspark Haaglanden voor ondernemers; • Het intensiveren van de samenwerking met adviseurs in bedrijfshuisvesting; • Het begeleiden van het proces van uitplaatsingen van bedrijven als gevolg van transformatie/herstructurering;

	• Het leveren van een bijdrage aan het formuleren van nieuw beleid (door monitoring & signalering vraag/aanbodontwikkeling binnen de regio) en het tot uitvoering brengen van beleid; • Het meedenken om te komen tot nieuwe werklocaties binnen de Haagse regio; • Het als netwerkorganisatie aanspreekpunt zijn voor de Metropoolregio Rotterdam Den Haag en de Provincie Zuid-Holland.
Financiële effecten (gemeente)	De gemeente Zoetermeer heeft op haar eigen begroting jaarlijks € 25.000 voor de bijdrage aan de stichting. Dit bedrag is gebaseerd op de verdeelsleutel die staat opgenomen in het reglement. Zoetermeer draagt 15% van de jaarlijkse kosten bij. De bijdrage voor 2021 bedraagt € 24.862,50.
Risico	Voor de gemeente zijn er geen financiële risico's aanwezig. Bij een eventueel financieel risico van de stichting is de gemeente maximaal de eigen bijdrage voor 1 jaar kwijt.
Financieel en bestuurlijk belang	De deelnemers zijn de 7 gemeenten en hebben daardoor een financieel en bestuurlijk belang. De wethouder economie heeft zitting in het Bestuur. De teammanager van team economie neemt deel aan de Directieraad.
Bijdrage aan doelstelling programma	1.3 bevorderen vestigings-en ondernemersklimaat 1.4 bevorderen groei werkgelegenheid
Relatie met programma	Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie
Beleidsvoornemens/ beleidskader	Uitvoering geven aan het jaarplan. Centrale actiepunten zijn: • BPH deelt als netwerkorganisatie beschikbare kennis en kunde. • BPH is een netwerkorganisatie en gesprekspartner voor PZH en MRDH en andere samenwerkingsverbanden gericht op bedrijvigheid. • BPH heeft het aanbod van bedrijfshuisvesting van de deelnemende gemeenten scherp in beeld. Vragen uit de markt worden geregistreerd. • BPH draagt op de schaal van de Haagse regio bij aan het bij elkaar brengen van vraag naar en aanbod van voldoende en passende bedrijfshuisvesting.

Vestigingsplaats	Zetel in de gemeente ‘s- Gravenhage
Doel/openbaar belang	De schaal waarop de bedrijventerreinenmarkt zich beweegt, is bovengemeentelijk. Bedrijven kijken veelal op regionale schaal naar vestigingsplaatsen en uitbreidingsmogelijkheden. Activiteiten van bedrijven volgen zelden bestuurlijke grenzen maar vinden plaats in een marktregio. Binnen de MRDH is de Haagse regio één van de drie marktregio’s, waarbinnen bedrijven zich vestigen dan wel uitbreiden en/of verhuizen. De gezamenlijke doelen zijn economische ontwikkeling en het creëren en behoud van werkgelegenheid in de Haagse regio, het bieden van voldoende passende vestigingsplekken op bedrijventerreinen en het tegengaan van onnodige onderlinge concurrentie tussen gemeenten. Businesspark Haaglanden werkt vraaggericht en zoekt naar pragmatische oplossingen, op het juiste schaalniveau.
Beleid/voortgang	In 2021 is de toetreding van Zoetermeer tot stichting BPH geformaliseerd. Het jaarplan voor 2021 is vastgesteld met focus op het verder professionaliseren van het regionale bedrijvenloket, intensiveren van de samenwerking met adviseurs en het delen van kennis op een aantal specifieke inhoudelijk thema’s: Omgevingsbeleid PZH, strategie werklocaties MRDH, functiemenging, energietransitie en woonwerkakkoorden.
Eigen vermogen verbonden partij	Per eind 2020: € 11.705 Per begin 2020: € 56.585
Vreemd vermogen verbonden partij	Per eind 2020: € 0 Per begin 2020: € 0
Resultaat verbonden partij	2020 € 44.880 voordelig 2019 € 2.249 voordelig

Vereniging De Brede Stroomversnelling	
Doel	Uitvoering van het klimaatbeleid. De raad heeft op 12 september 2016 besloten om Nul op de Meter concepten toe te passen waar mogelijk.
Beleid	Stroomversnelling en haar leden hebben als oogmerk een impuls te geven aan de energietransitie in de gebouwde omgeving. Stroomversnelling is in eerste instantie een vereniging van corporaties, bouwers, toeleverende industrie, netwerkbedrijven en regionale overheden maar de bedoeling - van de initiatiefnemers en de huidige trekkers – is breder.

	Stroomversnelling wil een beweging zijn waarin deelnemers zich gezamenlijk verantwoordelijk voelen voor de energietransitie en waarin ze, door samen op te trekken, versnelling weten te realiseren in het realiseren van deze doelstelling.
Financiële effecten (gemeente)	Jaarlijkse lidmaatschapsbijdrage € 5.000.
Risico	Ten tijde van het uitbrengen van de jaarrekening 2020 van de vereniging is er nog steeds sprake van onduidelijkheid met betrekking tot het recht op teruggave van omzetbelasting op inkopen en de verplichting tot het afdragen van omzetbelasting over subsidieontvangsten. Hierover is overleg gaande met de belastingdienst. Het overleg met de belastingdienst kan ertoe leiden tot zowel een teruggave als een naheffing van omzetbelasting over de periode 2015 tot en met 2018. Er is ondertussen wel een formeel verzoek gedaan voor teruggave over de periode 2018 die kan leiden tot een storting van de belastingdienst. De gemeente is alleen lid en is geen risicodrager. Als de vereniging bij ontbinding een tekort heeft, hoeft de gemeente als lid daaraan niet bij te dragen. Dit hangt samen met de rechtspersoonlijkheid van de vereniging en het feit dat de vereniging een eigen, afgescheiden vermogen heeft. Als de vereniging wordt ontbonden, gaat dat volgens de regels over de vereffening van het afgescheiden vermogen.
Financieel en bestuurlijk belang	Stroomversnelling heeft op dit moment ca. 60 leden en meerdere partnerschappen. De samenstelling van het ledenbestand geeft direct een helder beeld van de breedte van Stroomversnelling: woningcorporaties, aanbieders (bouwbedrijven), toeleverende industrie, gemeentes en netwerkbedrijven. Daarnaast heeft Stroomversnelling reeds een aantal partners - CVW, Federatie Ruimtelijke Kwaliteit, Efectis, de Woonbond en Hogeschool Utrecht. Stroomversnelling is zelf partner van de vernieuwingsagenda van Aedes. Stroomversnelling staat open voor elke partij die inzet wil leveren op, en kan bijdragen aan, de (door)ontwikkeling van woningconcepten en de transitieopgave. Omdat het een vereniging is van koplopers en actieve volgers wordt altijd kritisch gekeken hoe partijen die zich willen aansluiten de beweging en benodigde ontwikkeling verder kunnen versterken. Het doel is daarom niet veel groter te worden in aantallen dan ca. 100 leden. Deze beperkte groeidoelstelling heeft consequenties voor de financiële slagkracht van de vereniging. Om die reden is er veel aandacht voor bijdragen van overheden.
Bijdrage aan doelstelling programma	3.1 Bevorderen duurzame ontwikkeling.
Relatie met programma	Programma 7 Inrichting van de stad.

Beleidsvoornemens / beleidskader	1. Volop werken aan de ontwikkeling, van het aanbod, de vraag en de daaraan gerelateerde marktcondities voor concepten waarmee woningen en/of wijken aardgasvrij en spijtvrij CO2- en/of energieneutraal gemaakt kunnen worden in alle marktsegmenten. 2. De realisatie van een zodanige kostprijsreductie (schatting 25%-30%), op NOM of NOM-Ready aanbod met gegarandeerde functionele prestaties (minimaal rond energie, binnenmilieu en veiligheid), waarmee een woonlastenneutraal aanbod voor de bewoner en een gezonde business case voor de investeerder in de oplossingen (inclusief de afnemers) mogelijk is.
Vestigingsplaats	Den Haag.
Doel / openbaar belang	De vereniging Stroomversnelling heeft als doel het verenigen van leden die renovatie- en nieuwbouwbouwconcepten met minimaal het ambitieniveau van Nul op de Meter (NOM) ontwikkelen, bouwen, afnemen of het afnemen willen faciliteren. De leden beogen NOM te bereiken met uitsluitend gebruik van duurzame energie, opgewekt uit niet fossiele brandstoffen.
Beleid /voortgang	Ad 1. Pas wanneer 25% van het potentieel is bereikt, is de fase van ontwikkeling (door koplopers en volgers) afgerond en de fase van autonome opschaling bereikt. Ad 2. Jaarlijkse productieaantallen van 50.000 gekoppeld aan renovatie, 25.000 aan nieuwbouw en 100.000 aan installatievervanging.
Eigen vermogen verbonden partij	Per begin 2020: € 292.023 Per eind 2020: € 339.294
Vreemd vermogen verbonden partij	Per begin 2020: € 892.365 Per eind 2020: € 874.340
Resultaat verbonden partij	2020 € 47.271 (2019 € 111.664)

Bijlage 4 Gewaarborgde geldleningen

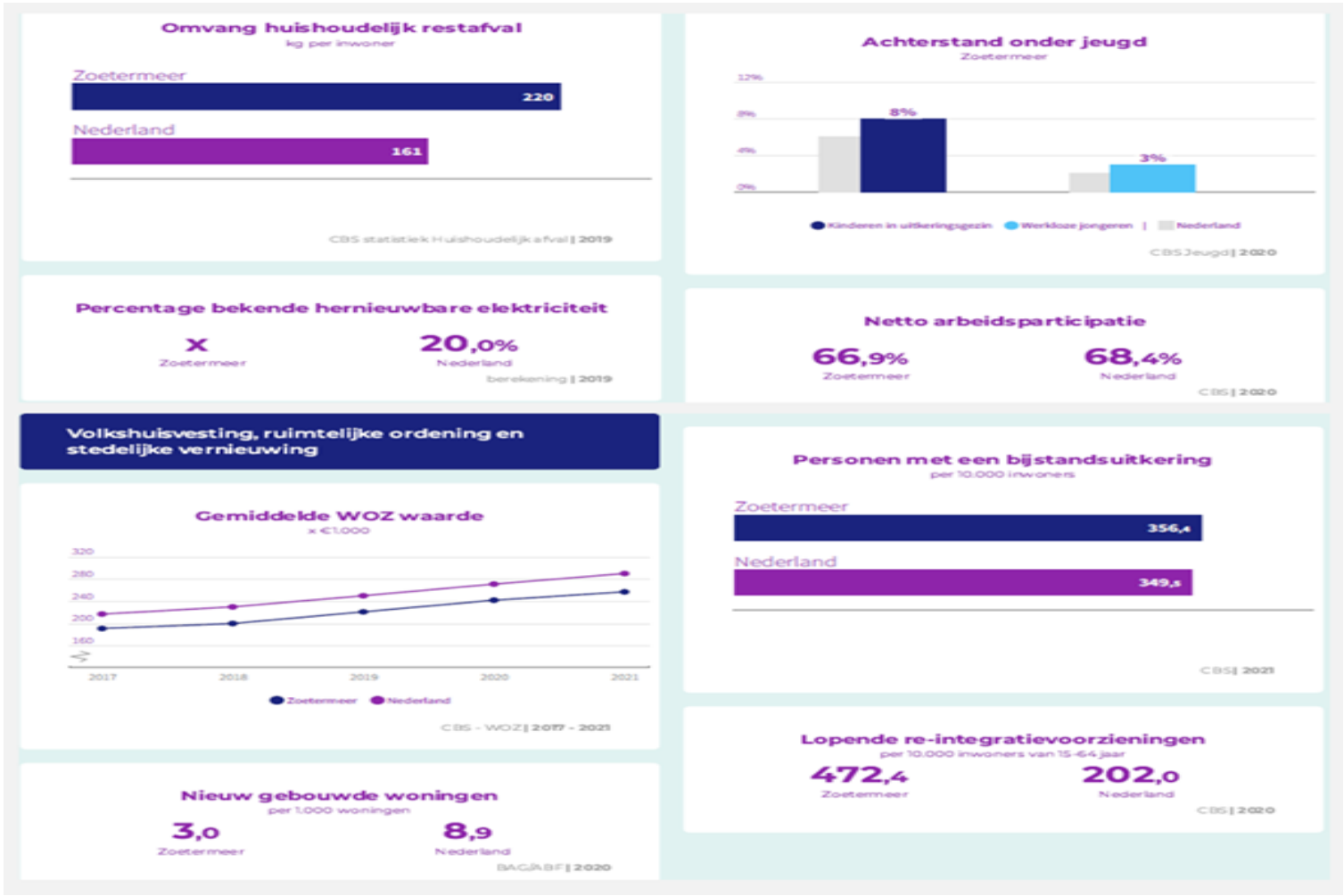
Geldnemer	Doel van de geldlening	Oorspronkelijk bedrag geldlening	% waar-voor borg is verleend	Restant bedrag geldlening per 31-12-2020	Aflossing 2021	(Her)financiering 2021	Restant bedrag geldlening per 31-12-2021	Jaar afloop garant-stelling
Primair risico:								
Woningcorporaties	Gem.garantie	10.890.725	100%	10.890.725			10.890.725	2029
	Gem.garantie	4.300.000	100%	4.300.000			4.300.000	2032
	Gem.garantie	4.764.692	100%	4.764.692			4.764.692	2038
	Gem.garantie	4.500.000	100%	4.500.000			4.500.000	2038
	Gem.garantie	12.480.000	100%	12.480.000	12.480.000		0	2032
	Gem.garantie	7.124.350	100%	7.124.350			7.124.350	2032
	Gem.garantie	8.500.000	100%	8.500.000			8.500.000	2063
	Gem.garantie	5.000.000	100%	5.000.000			5.000.000	2032
	Gem.garantie	6.400.000	100%	6.400.000			6.400.000	2032
	Gem.garantie	6.400.000	100%	6.400.000			6.400.000	2032
	Gem.garantie	6.000.000	100%	6.000.000			6.000.000	2032
	Gem.garantie	3.500.000	100%	3.500.000	3.500.000		0	2063
	Gem.garantie	11.500.000	100%	11.500.000			11.500.000	2063
	Gem.garantie	6.300.000	100%	6.300.000			6.300.000	2023
	Gem.garantie	7.800.000	100%	7.800.000			7.800.000	2033
	Gem.garantie	4.500.000	100%	4.500.000			4.500.000	2031
	Gem.garantie	11.798.285	100%	11.798.285			11.798.285	2034
	Gem.garantie	15.000.000	100%	15.000.000			15.000.000	2038
	Gem.garantie	12.000.000	100%	12.000.000			12.000.000	2039
	Gem.garantie	9.000.000	100%	0		9.000.000	9.000.000	2028
	TOTAAL:	**157.758.052**		**148.758.052**	**15.980.000**	**9.000.000**	**141.778.052**	
Zorgcentra/ gezondheidsinstellingen	Gemeentegarantie	3.403.000	100%	935.922	85.084		850.838	2031
	Gemeentegarantie	4.538.000	100%	835.929	119.418		716.511	2027
	Gemeentegarantie	4.538.000	100%	814.478	116.354		698.124	2027
	Gemeentegarantie	4.538.000	100%	814.500	116.357		698.143	2027
	Gemeentegarantie	4.538.000	100%	907.560	113.445		794.115	2028
	Gemeentegarantie	4.538.000	100%	907.560	113.445		794.115	2028
	Gemeentegarantie	3.403.000	100%	42.542	42.542		0	
	TOTAAL:	**29.496.000**		**5.258.491**	**706.646**	**0**	**4.551.846**	
Sportverenigingen c.a.	Gemeentegarantie	34.000	100%	22.984	1.540		21.444	2032

	Gemeentegarantie	682.000	100%	543.848	22.728		521.120	2039
	Gemeentegarantie	70.000	100%	35.572	3.139		32.433	2039
	TOTAAL:	**786.000**		**602.403**	**27.406**	**0**	**574.997**	
Overige instellingen	Gemeentegarantie	549.000	100%	120.474	59.523		60.951	2022
	Gemeentegarantie	100.000	100%	77.899	5.004		72.895	2036
	Gemeentegarantie	900.000	100%	789.466	56.305		733.160	2033
	TOTAAL:	**1.549.000**		**987.839**	**120.832**	**0**	**867.006**	
Glasnet	Gemeentegarantie	850.000	15%	643.532	85.004		473.524	2025
				-85.004				
	TOTAAL:	**850.000**		**558.528**	**85.004**		**473.524**	
Secundair risico:								
Woningcorporaties	Achtervang	5.445.363	50%	346.398	346.398		0	2021
t/m 31/07/2021	Achtervang	4.319.988	50%	3.240.745	3.240.745		0	2044
	Achtervang	25.000.000	50%	25.000.000	25.000.000		0	2036
	Achtervang	15.000.000	50%	15.000.000			15.000.000	2058
	Achtervang	15.000.000	50%	15.000.000			15.000.000	2057
	Achtervang	20.000.000	50%	20.000.000			20.000.000	2034
	Achtervang	20.000.000	50%	20.000.000			20.000.000	2035
	Achtervang	9.000.000	50%	9.000.000			9.000.000	2036
	Achtervang	9.000.000	50%	9.000.000			9.000.000	2037
	Achtervang	50.000.000	50%	50.000.000			50.000.000	2060
	Achtervang	25.000.000	50%	25.000.000			25.000.000	2058
	Achtervang	25.000.000	50%	25.000.000			25.000.000	2058
	Achtervang	25.000.000	50%	25.000.000			25.000.000	2058
	Achtervang	100.000.000	50%	100.000.000			100.000.000	2060
	Achtervang	15.000.000	50%	15.000.000	15.000.000		0	2021
	Achtervang	6.000.000	50%	6.000.000			6.000.000	2025
	Achtervang	20.000.000	50%	20.000.000			20.000.000	2053
	Achtervang	10.000.000	50%	10.000.000			10.000.000	2049
	Achtervang	12.000.000	50%	12.000.000			12.000.000	2035
	Achtervang	9.000.000	50%	9.000.000			9.000.000	2040
	Achtervang	10.000.000	50%	10.000.000			10.000.000	2040
	Achtervang	15.000.000	50%	0		15.000.000	15.000.000	2037
	Achtervang	10.500.000	50%	0		10.500.000	10.500.000	2030

	TOTAAL:	**455.265.351**		**423.587.143**	**43.587.143**	**25.500.000**	**405.500.000**	
Woningcorporaties	Vrijwaring WSW	2.936.746	50%	486.292	158.269		328.023	2023
t/m 31/07/2021	Vrijwaring WSW	20.619.773	50%	20.619.773			20.619.773	2029
	Vrijwaring WSW	15.882.308	50%	13.613.406			13.613.406	2030
	Vrijwaring WSW	3.153.773	50%	515.567	167.846		347.721	2023
	Vrijwaring WSW	2.858.815	50%	1.478.615	95.920		1.382.695	2033
	Vrijwaring WSW	7.941.154	50%	7.941.154			7.941.154	2036
	Vrijwaring WSW	10.527.701	50%	10.527.701			10.527.701	2036
	Vrijwaring WSW	1.019.070	50%	166.739	54.437		112.302	2023
	Vrijwaring WSW	1.160.070	50%	132.179	65.468		66.711	2022
	Vrijwaring WSW	22.235.231	50%	15.649.889	509.287		15.140.602	2043
	VrijwaringWSW	1.866.000	50%	309.043	100.581		208.462	2023
	TOTAAL	**90.200.641**		**71.440.358**	**1.151.807**		**70.288.551**	
Sportverenigingen	Vrijwaring SWS	110.000	50%	29.150	2.200		26.950	2033
	Vrijwaring SWS	170.000	50%	129.048	7.358		121.690	2039
	Vrijwaring SWS	14.375	50%	10.061	1.438		8.623	2027
	Vrijwaring SWS	14.375	50%	179.840	7.680		172.160	
	TOTAAL:	**308.750**		**348.099**	**18.676**		**329.423**	
Woningcorporaties	Achtervang	1.907.000	100%			1.907.000	1.907.000	2061
vanaf 01/08/2021	Achtervang	1.430.000	100%			1.430.000	1.430.000	
	Achtervang	23.693.000	1,7%			400.142	400.142	
	Achtervang	2.470.000	1,7%			41.743	41.743	2061
	Achtervang	10.000.000	1,7%			169.000	169.000	2058
	Achtervang	10.000.000	1,7%			169.000	169.000	2058
	Achtervang	14.470.000	41,7%			6.030.517	6.030.517	
	Achtervang	5.782.000	41,7%			2.409.706	2.409.706	2061
	Achtervang	9.929.000	1,5%			143.971	143.971	
		79.681.000				**12.701.079**	**12.701.079**	
TOTAAL ALLE LENINGEN		**815.894.794**		**651.540.913**	**61.677.514**	**47.201.079**	**637.064.478**	

Bijlage 5 Verplichte indicatoren

Omvang huishoudelijk restafval
kg per inwoner
Zoetermeer
220
Nederland
161
CBS statistiek Huishoudelijk afval | 2019
Achterstand onder jeugd
Zoetermeer
12%
8%
4%
0%
8%
3%
Kinderen in uitkeringsgezin
Werkloze jongeren
Nederland
CBS Jeugd | 2020
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit
X
Zoetermeer
20,0%
Nederland
berekening | 2019
Netto arbeidsparticipatie
66,9%
Zoetermeer
68,4%
Nederland
CBS | 2020
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
Gemiddelde WOZ waarde
x €1.000
320
280
240
200
160
2017
2018
2019
2020
2021
Zoetermeer
Nederland
CBS - WOZ | 2017 - 2021
Personen met een bijstandsuitkering
per 10.000 inwoners
Zoetermeer
356,4
Nederland
349,5
CBS | 2021
Lopende re-integratievoorzieningen
per 10.000 inwoners van 15-64 jaar
472,4
Zoetermeer
202,0
Nederland
CBS | 2020
Nieuw gebouwde woningen
per 1.000 woningen
3,0
Zoetermeer
8,9
Nederland
BAG/ABF | 2020

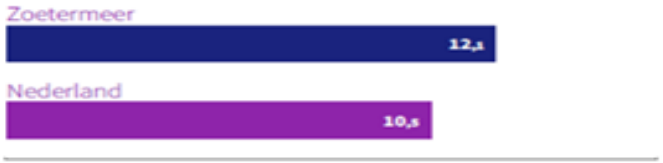
Demografische druk

CBS | 2021

Jongeren met jeugdhulp

% van alle jongeren tot 18 jaar

CBS Jeugd | 2021

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden

Zoetermeer	Nederland
€ 745	€ 733

COELO | 2021

Jongeren met jeugdbescherming

Zoetermeer	Nederland
1,3%	1,1%

CBS Jeugd | 2021

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden

Zoetermeer	Nederland
€ 792	€ 810

COELO | 2021

Jongeren met jeugdreclassering

Zoetermeer	Nederland
x	0,3%

CBS Jeugd | 2021

Cliënten met een maatw... per 10.000 inwoners	Zoetermeer	Nederland
	610	649

CBS MSD WMO | 2021

Bijlage 6 Financiële effecten COVID-19

In de programma’s in de jaarstukken komen op veel plekken de inhoudelijke en financiële effecten van COVID-19 naar voren. In de Tussenberichten 2021 en de verschillende raadsmemo’s is de gemeenteraad over COVID-19 geïnformeerd. Omdat de situatie en ontwikkelingen van de financiële gevolgen zich tijdens het jaar steeds (en snel) veranderden, was het tijdens het jaar niet goed mogelijk om een actueel integraal financieel overzicht te presenteren. Een dergelijk overzicht is toegezegd bij de jaarstukken en treft u hierbij – naar de situatie/peildatum van de jaarstukken – aan.

Met nadruk met de toevoeging ’peildatum jaarstukken’. Op het onderdeel inkomsten is nog sprake van ’onderhanden werk’. Over een aantal dossiers is -landelijk- nog overleg met het rijk over zowel de mate van vergoeding als de verdeling daarvan over de gemeenten. In de jaarrekening zijn alle extra lasten met betrekking tot het jaar 2021 verantwoord en de extra baten voor zover die zijn ontvangen. Voor de nog lopende 'vergoedings-vraagstukken' met het rijk is het op grond van formele boekhoudregels (BBV) niet toegestaan om een schatting van de rijkscompensatie in de jaarrekening 2021 op te nemen. Hierdoor ontstaat op totaalniveau een zekere mismatch tussen verantwoorde lasten en baten.

Onderstaande tabel geeft het financieel effect van COVID-19 op de uitkomst van het rekening-resultaat op hoofdlijn weer. De toelichting op de verschillende onderdelen is na de tabel opgenomen.

Financieel effect corona op rekeningresultaat 2021		€ (- = nadeel)
A1 uitvoering bestaand beleid		
- extra kosten	-2.802	
- minder inkomsten	-2.684	
- niet direct uit jaarrek. herleidbaar	-	
		-5.486
A2 extra op basis van afwegingskader		
- met "aanwijsbare" rijksvergoeding	-955	
-zonder "aanwijsbare" rijksvergoeding	-296	
		-1.251
		-6.737
B vergoeding tbv kosten corona		
- rijksvergoeding Gemeentefonds	7.145	
- aanwending Coronabudget ("Eneco")	296	
		7.441
Minderkosten tov vergoeding		704
C Onderuitputting als gevolg corona		2.455
Financieel effect op rekeningresultaat		**3.159**

Algemeen
In bovenstaand overzicht zijn de kosten opgenomen die worden gedekt ten laste van de algemene middelen: de van het rijk via het gemeentefonds ontvangen vergoeding. Voor zover die compensatie niet toereikend is wordt een beroep gedaan op de algemene middelen van de gemeente.
De kosten die gedekt worden uit specifieke uitkeringen, zoals voor de ToZo en de sport zijn niet in het overzicht opgenomen omdat lasten en baten in de jaarstukken budgettair neutraal zijn.
De specificatie van de in de tabel genoemde bedragen is aan het slot van deze bijlage opgenomen.

Ad A1 uitvoering bestaand beleid
De uitbraak van COVID-19 heeft als gevolg dat in de uitvoering van bestaand beleid extra kosten en minder inkomsten optraden. Met een grote verscheidenheid aan onderliggende factoren. Zoals extra kosten voor thuis werken vanwege de lockdown en lagere inkomsten van parkeeropbrengsten en precario. De totale meerkosten/minder inkomsten vanuit uitvoering bestaand beleid worden ingeschat op € 5.486.000. (Het is niet altijd goed mogelijk om het exacte oorzakelijk verband tussen de hoogte van meerkosten/minderinkomsten en COVID-19 vast te stellen. In de verantwoording van de jaarstukken is dit effect op onderdelen gebaseerd op schattingen.)

Ad A2 extra kosten op basis van gemeentelijk afwegingskader
Door het college zijn een aantal bewuste acties ondernomen om de financiële gevolgen van de pandemie voor de Zoetermeerse samenleving te verzachten. Dit met toepassing van het door de raad vastgestelde afwegingskader. De daarvoor in de jaarstukken opgenomen kosten bedragen € 1.250.855. Van het bedrag van € 1,251 mln. heeft € 0,955 mln. betrekking op onderdelen waarvoor van het rijk een aanwijsbare bijdrage in financiële compensatie is ontvangen. In totaal is in de jaarrekening een bedrag van **€ 6.737.000** aan meerkosten/minderinkomsten als direct gevolg van COVID-19 verantwoord.

Ad B vergoeding extra kosten
Rijksvergoeding
Van het rijk is voor de extra kosten/minder inkomsten een vergoeding ten behoeve van gevolgen Covid-19 ontvangen . Een bedrag van € 7.145.000 is in de jaarrekening op het programma OAD verantwoord. Dit betreft compensatie voor een veelheid van onderwerpen waarover afgelopen jaar tussen rijk en VNG - op macro niveau - afspraken tot compensatie zijn gemaakt.
In de genoemde totale rijksvergoeding is ook een compensatie opgenomen voor de hogere lasten of gederfde inkomsten, die al in de jaarrekening 2020 waren opgenomen. Voor de kosten afvalverwerking en lagere inkomsten toeristenbelasting en parkeeropbrengsten is van het rijk in 2021 een compensatie ontvangen van € 553.000.

Beroep op gemeentelijk budget/Eneco-middelen
Van de onder A2 verantwoorde meerkosten heeft een bedrag van ruim € 955.000 betrekking op posten waarvoor door het rijk een compensatie beschikbaar is gesteld. Die compensatie maakt deel uit van het onder B opgenomen rijkscompensatie. Voor de posten die optellen tot een bedrag van € 296.000 is geen aanwijsbare compensatie gegeven. Dat bedrag is gedekt uit het (restant van het) door de raad beschikbaar gestelde budget van € 5 mln. op programma OAD; de dekking voor dat budget betreft een aanwending van de bestemmingsreserve Eneco. Van het beschikbare gestelde budget resteert eind 2021 nog een bedrag van € 4.400.000.
Dit niet benutte deel van de bestemmingsreserve Eneco zal in 2022 voor het bestaande doel nog beschikbaar blijven. De begrotingstechnische verwerking hiervoor wordt betrokken in het bestemmingsvoorstel van de jaarrekening 2021.

Totaal
Het saldo van meerkosten en ontvangen vergoeding/dekking betreft een bedrag van **€ 704.000 positief.**

Ad C Onderuitputting overige budgetten
Een neveneffect van COVID-19 is dat veel gemeentelijke dienstverlening niet geheel kon worden uitgevoerd. De maatregelen van het kabinet ter bestrijding van de pandemie, zoals de lockdown, en de maatregelen in de vorm van steun aan bedrijfsleven zijn van invloed geweest op het beroep dat inwoners/bedrijven op de reguliere dienstverlening hebben gedaan of konden doen. Soms was minder nodig, soms waren activiteiten niet mogelijk of toegestaan. Voorbeelden zijn in de toelichtingen van de jaarrekening terug te vinden als minder beroep op leenbijstand, minder gebruik Zoetermeerpas, minder evenementen en lagere kosten voor huur van ambtelijke vergaderlocaties. Per saldo is hiermee een bedrag aan incidentele meevallers verbonden van € 2.455.000.

Financiële specificatie
In onderstaande tabellen is de opbouw van de in de hoofdtabel opgenomen bedragen opgenomen. De geel opgelichte eindbedragen verwijzen naar de

bedragen in de toelichting.
Hoofdboodschap: De rijksvergoeding dekt alle extra kosten; het beroep op Eneco-middelen is beperkter dan voorzien.

A1	Meerkosten / minder inkomsten bestaand beleid			
Programma	product/activiteit	lasten + = nadeel	baten - = nadeel	lasten - = nadeel
1	Herorientatie ondernemers	301.000		
1	Reclame-inkomsten		-375.000	
1	WSW	178.000		
1	Schuldhulpverlening	39.000		
1	TONK	807.000		
2	Omzetgarantie en meerkosten jeugd Wmo	-170.000		
2	Corona herstelplan	194.000		
3	Uitvoeringskosten SB en Parkeerbelasting	43.000	-1.539.000	
4	Minder verhuur sport		-410.000	
5	Vergunning verlening en handhaving	209.000	-79.000	
6	Verkiezingen	530.000		
7	Dekking projecten	206.000		
OAD	Toeristenbelasting		-152.000	
OAD	Precario		-129.000	
overhead	ICT-middelen, dataverbruik en inhuur	200.000		
overhead	Personeel Communicatie	188.000		
overhead	Personele lasten projectleider corona	77.000		
	Totaal A1	2.802.000	-2.684.000	-5.486.000

A2	Kosten op basis van gemeentelijk afwegingskader			
Programma	product/activiteit	lasten + = nadeel	baten - = nadeel	lasten - = nadeel
	met "aanwijsbare" compensatie Rijk			
4	coronasteun	508.317		
4	huurvrijstellingen		-446.586	
		508.317	-446.586	-954.903
	zonder "aanwijsbare" compensatie Rijk			
2	Zomer en winterfestival	171.790		
2	huurvrijstelling commerciele verhuur		-124.163	
		171.790	-124.163	-295.953
	Totaal A2	680.107	-570.749	-1.250.856

C	Onderuitputtingen			
Programma	product/activiteit	lasten + = nadeel	baten - = nadeel	lasten - = nadeel
1	Leerlingenvervoer	182.000		
1	Extra subsidie kinderopvang	51.000		
1	Leerplicht activiteiten	75.000		
1	Zoetermeerpas	359.000		
1	Leenbijstand	220.000		
1	BBZ	125.000		
2	Peventief Jeugdbeleid	84.000		
2	Regiotaxi	172.000		
2	Formatie wijkregie	164.000		
2	Wijkbudgetten	46.000		
2	Wijkactivering	114.000		
2	Koplopertraject Clientondersteuning	130.000		
2	Vrijwilligersondersteuning	164.000		
3	Exploitatie Stadsboerderijen	77.000	29.000	
4	Sport	92.000		
5	Evenementen	342.000		
	Radicalisering	168.000	81.000	
	Totaal C	2.565.000	110.000	-2.455.000

Bijlage 7 Cijferanalyse Jeugd en Wmo nieuw

Samenvatting onzekerheden Jeugd en WMO nieuw niet ontvangen controleverklaringen zorginstellingen*		
		Bedragen x € 1.000
	Onzeker	
Jeugd> € 250K niet ontvangen		
WMO nieuw> € 125K niet ontvangen	1.013	

Samenvatting ontvangen en niet ontvangen Jeugd en WMO-nieuw controleverklaringen zorginstellingen			
			Bedragen x € 1.000
Jeugd> € 250K ontvangen			0%
Jeugd> € 250K verwachting te ontvangen			0%
Jeugd< € 250K			0%
Totaal verantwoording Jeugd		**48.516**	
WMO nieuw> € 125K ontvangen		4.989	77%
WMO nieuw> € 125K verwachting te ontvangen	6.002		92%
WMO nieuw< € 125K	507		8%
Totaal verantwoording WMO nieuw		**6.509**	

Samenvatting fouten en onzekerheden ingekochte zorg Jeugd en WMO nieuw				
				Bedragen x € 1.000
	Getrouwheid		**Rechtmatigheid**	
	fout	**onzekerheid**	**fout**	**onzekerheid**
Jeugd >€ 250K niet ontvangen				
WMO >€ 125K niet ontvangen		1.013		1.013

***Stand van zaken 12 april 2022**